

Sveučilište u Zagrebu
FILOZOFSKI FAKULTET

Vinka Bubić

**TIPOLOGIJA I TOPOGRAFIJA
KASNOANTIČKIH GROBOVA U
ARHEOLOŠKOM KRAJOLIKU SREDNJE
DALMACIJE**

DOKTORSKI RAD

Mentor:
Prof. dr. sc. Mirjana Sanader

Zagreb, 2016.

University of Zagreb

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Vinka Bubić

**T TYPOLOGY AND TOPOGRAPHY OF LATE
ANTIQUE GRAVES IN THE
ARCHAEOLOGICAL LANDSCAPE OF
CENTRAL DALMATIA**

DOCTORAL THESIS

Supervisor:

Prof. dr. sc. Mirjana Sanader

Zagreb, 2016.

SAŽETAK

Ova doktorska disertacija ima dva cilja. Prvi cilj je definirati tipove kasnoantičkih grobova na području današnje srednje Dalmacije. Oblik pokopavanja koji prevladava širom Rimskog Carstva od druge polovice trećeg stoljeća je inhumacija. I dok je grobna raka u kojoj se sahranjuje pokojnik, ili njegovi spaljeni ostaci, uvijek ukopana u zdravicu ili zemljanu podlogu, promjenom načina pokopavanja iz incineracije u inhumaciju mijenjaju se tipovi grobnih konstrukcija. Iz prikupljenog materijala s područja srednje Dalmacije formirali smo osnovnu podjelu na temelju postojanja grobne konstrukcije. Tako se grobovi dijele na one najjednostavnije koji ne sadrže nikakvu konstrukciju, što znači da je tijelo položeno u grobnu raku u zemlji ili zdravici; zatim na one koji sadrže neki element grobne konstrukcije, u što se ubrajaju drveni lijesovi, jednostavni grobovi omeđeni kamenom, grobovi koji kao konstrukcijski element koriste zidane kamene strukture, te grobovi obloženi, pokriveni ili popločeni različitim priručnim materijalom; na kraju, najsloženija varijanta grobova je ona s konkretnom konstrukcijom, u koju spadaju grobovi u amforama, grobovi od tegula i njihovi podtipovi, kombinirani grobovi, zidani kameni grobovi te zidane kamene grobnice s podtipovima. Nabrojeni tipovi nisu jedinstveni niti karakteristični isključivo za analizirani prostor, ali su po prvi put u okviru njega sintetizirani.

Drugi cilj ove doktorske disertacije je razmotriti razmještaj grobova u arheološkom krajoliku na području današnje srednje Dalmacije i ustanoviti koliko su utjecali na oblikovanje kasnoantičkog krajolika. To smo postigli metodama analize prostorne distribucije kasnoantičkih grobova, sistematizacijom njihovih arhitektonskih oblika, kartiranjem grobova u odnosu na prirodnu okolinu ili neku stratešku poziciju u prostoru. Na taj način došli smo do spoznaje da je kulturni krajolik ljudi koji su pokapali svoje pokojnike stvorio nove socijalne prostore koji nam pružaju mogućnosti za drugačiju percepciju kasnoantičkog krajolika. Slijedom toga smo uz pomoć zračnih fotografija, topografskih podataka i crteža pokušali rekonstruirati, gdje je to bilo moguće, kasnoantički izgled određenog krajolika. Tako smo na prostoru nekadašnjeg glavnog grada rimske provincije Dalmacije i njegovog okoliša mogli odgovoriti na nekoliko pitanja. Primjerice, prate li kasnoantički grobovi prirodnu konfiguraciju terena; u kakvom su položaju u odnosu na kasnoantički urbani i prigradski prostor; kako su smješteni u odnosu na komunikacijske pravce te u kakvom su odnosu s obližnjom arhitekturom.

SUMMARY

This doctoral thesis has two objectives. The first one is to define the types of late antique graves in the area of central Dalmatia. The form of burial that was prevalent in the second half of the third century throughout the Roman Empire has been known as inhumation. While the grave pit, in which the deceased was buried or burned, has usually been in a sterile soil. By changing the mode of burial from incineration to inhumation, the types of burial structures have also been changed. Therefore we used the collected grave forms originating from the sites all around the Central Dalmatia, and we formed the basic division relying on their grave construction. Thus, the graves are divided into those which do not contain any construction elements, which means that the body has been laid in a simple grave pit; then those that contain an element of grave construction, which also include wooden caskets, simple grave pits bordered by stone, graves that used masonry stone structures as a structural element, and graves lined, covered or paved with various handy materials; in the end, the most complex version of the grave is the one with the concrete structure, which includes amphora grave, tile grave, mixed grave type, stone-built grave and stone-built tomb. The listed types are not unique nor typical exclusively for the area of Central Dalmatia, but for the first time these types will be analyzed and presented within this doctoral thesis.

The second objective of this PhD thesis is to consider the deployment of graves in the archaeological landscape of the region of the central Dalmatia and determine how they affect the formation of late Roman landscape. It was achieved with: analysis of spatial distribution of late antiquity graves, systematization of grave architecture, charting graves in relation to the landscape or a strategic position in it. In this way, we have learned that the cultural landscape and people who buried their dead created new social spaces that provide opportunities for different perception of late Roman landscape. Consequently with the help of aerial photography, topographic data and drawings we tried to reconstruct, where it was possible, late antique look at a certain landscape. In the area of the former capital of the Roman province of Dalmatia and its landscape we were able to answer a few questions. For example: we tried to establish whether the late antique graves follow natural terrain configuration; what is their position in relation to the late ancient urban and suburban areas; where are they located in relation to communication routes and how they relate to the nearby architecture.

KLJUČNE RIJEČI: kasna antika, srednja Dalmacija, Salona, nekropola, grob, grobna konstrukcija, grob u raci, drveni lijes, grob od amfora, grob od tegula, kombinirani grob, zidani kameni grob, zidana kamena grobnica, tipologija, topografija, krajolik, rimska vila, ranokršćanski sakralni objekt, urbani prostor, ruralni prostor

KEYWORDS: Late Antiquity, Central Dalmatia, Salona, necropolis, grave, construction of a tomb, pit grave, wooden casket, amphora grave, tile grave, mixed grave type, stone-built grave, stone-built tomb, typology, topography, landscape, Roman *villa*, early Christian church, urban area, rural area

ZAHVALE

Tema ove doktorske disertacije nastala je iz potreba vezanih za istraživanja u okviru projekta na kojem sam zaposlena kao znanstvena novakinja – asistentica na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Za njeno uspješno oblikovanje i provedbu zahvalna sam mnogim ljudima. Na prvome mjestu zahvalnost iskazujem svojoj mentorici prof. dr. sc. M. Sanader. Stvaranjem poticajne radne sredine te prenošenjem znanja, iskustava i kontakata, vodila me je kroz izradu doktorske disertacije vještinama iskusnog mentora. Zahvalnost želim uputiti i svim ostalim profesorima Odsjeka za arheologiju te suradnicima i kolegama doktorandima na Poslijediplomskom doktorskom studiju arheologije. Njihove stručne konzultacije, konstruktivni savjeti i prijateljska podrška zaista su učinili moj doktorski studij vrlo korisnim i ugodnim.

Osim toga, od srca se zahvaljujem svim ostalim kolegama i suradnicima Odsjeka za arheologiju koji su mi pružili ljudsku podršku i stručne savjete. Osobito cijenim požrtvornost kolega na Katedri za antičku provincijalnu i ranokršćansku arheologiju. Preuzevši dio mojih radnih obaveza, omogućili su mi nesmetan rad na doktorskoj disertaciji. To se pokazalo dodatno vrijednim kada je bilo potrebno obići mnoge institucije u kojima se nalazi arheološka građa korištena u izradi ove disertacije. Njeno prikupljanje bilo bi otežano da nisam imala profesionalnu i vrlo kolegijalnu pomoć arheologa i ostalih djelatnika iz Arheološkog muzeja Split, Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika Split, Muzeja grada Splita, Konzervatorskog odjela u Splitu, Konzervatorskog odjela u Trogiru, Muzeja grada Kaštela, Muzeja Cetinske krajine, Muzeja trijskog kraja, Gradskog muzeja Makarska, Konzervatorskog odjela u Imotskom, privatnih arheoloških tvrtki Delmat Galiot d. o. o., Neir d. o. o. i Kaukal d. o. o. za arheologiju i geodetsko mjerenje. Svima se želim iskreno zahvaliti iako ih ne navodim poimenice kako se ne bi dogodilo da nekoga nehotice izostavim.

Ovu doktorsku disertaciju posvećujem mojim roditeljima, bratu i mom Filipu. Bez njihove nesebične ljubavi, bezuvjetne podrške i neizmjerne vjere u moj uspjeh, bilo bi neizmjereno teže. Moja zahvalnost što ih imam ne može se izraziti riječima.

Zvijezde umiru i rađaju se... Toliko se zagriju da se duboko unutra spoje jezgre atoma i stvore kisik koji udišemo, ugljik u našim mišićima, kalcij u našim kostima, željezo u našoj krvi. Sve se to skuhalo u vatrenim srcima davno nestalih zvijezda... Kozmos je i u nama. Napravljeni smo od zvjezdane tvari. Mi smo jedan od načina da se kozmos upozna.

Neil deGrasse Tyson (1958.-), američki astrofizičar, pisac i popularizator znanosti

SADRŽAJ:

I	UVOD	1
I.1	VREMENSKI OKVIR – KASNA ANTIKA	1
I.2	PROSTORNI OKVIR – SREDNJA DALMACIJA.....	1
I.3	METODOLOGIJA RADA	9
II	PREGLED LOKALITETA I STANJE ISTRAŽIVANJA	10
II.1	OBALA I OBALNO PODRUČJE SREDNJE DALMACIJE	10
II.1.1	Područje Solina.....	10
II.1.1.1	Zapadna nekropola	11
II.1.1.2	Sjeverna nekropola	15
II.1.1.3	Istočna nekropola	27
II.1.1.4	Jugoistočna nekropola	28
II.1.2	Kaštelanski zaljev	32
II.1.2.1	Kaštel Sućurac (Stačuline; Brižine; Trstenik; Gojača; Lučac)	32
II.1.2.2	Kaštel Sućurac (Donje Krtine)	34
II.1.2.3	Kaštel Sućurac (Sustipan).....	39
II.1.2.4	Kaštel Gomilica	41
II.1.2.5	Kaštel Lukšić (Rokovsko).....	41
II.1.2.6	Kaštel Stari	41
II.1.2.7	Kaštel Novi (Miri).....	42
II.1.2.8	Kaštel Štafilić (Resnik).....	43
II.1.2.9	Bijaći (Stombrate)	44
II.1.2.10	Veli Bijać	45
II.1.3	Trogirsko primorje s otočnim arhipelagom i Trogirska zagora.....	47
II.1.3.1	Trogir (zgrada policije)	47
II.1.3.2	Trogir (Travarica/Ošljak)	48
II.1.3.3	Trogir (Dobrić)	49
II.1.3.4	Trogir (Šubićeva ulica)	49
II.1.3.5	Trogir (crkva Sv. Ivana Krstitelja)	49
II.1.3.6	Čiovo.....	50
II.1.3.7	Drvenik i Ploča (Drvenik Mali)	51
II.1.3.8	Općina Seget (Zvirače/Balančane).....	52
II.1.3.9	Općina Seget (Lokvice)	52
II.1.3.10	Marina (Blizna)	54
II.1.4	Splitski poluotok.....	56
II.1.4.1	Dujmovača (Zagorski put).....	56
II.1.4.2	Lora.....	57
II.1.4.3	Kman – Kocunar	58
II.1.4.4	Sučidar (križanje Velebitske i Ul. B. Bušića; Ul. G. Novaka).....	58
II.1.4.5	Manuš.....	59
II.1.4.6	Dobri (<i>Ad basilicas pictas</i>)	61
II.1.4.7	Varoš (Teutina ulica).....	63
II.1.4.8	Dioklecijanova palača	64
II.1.4.9	Dominikanski samostan Svete Katarine.....	65
II.1.4.10	Sustipan	66
II.1.5	Omiško primorje i Poljica	68
II.1.5.1	Podstrana (crkva Gospe od Site u Strožancu, crkva Sv. Martina)	68
II.1.5.2	Omiš (Baučići, Brzet, Kučiče)	69

II.1.5.3	Gata	71
II.1.5.4	Podgrađe (Solioce)	72
II.1.6	Makarsko primorje	75
II.1.6.1	Brela	75
II.1.6.2	Baška Voda (Gradina, Promajna, Bratuš).....	76
II.1.6.3	Makarska	78
II.1.6.4	Tučepi	81
II.1.6.5	Živogošće (Mala Duba, Blato)	83
II.1.6.6	Drvenik	84
II.1.6.7	Gradac	85
II.2	OTOCI SREDNJE DALMACIJE	86
II.2.1	Brač.....	86
II.2.1.1	Novo Selo (Bunje)	88
II.2.1.2	Postira (Lovrečina).....	89
II.2.1.3	Pučišća (Čod, Talija)	90
II.2.1.4	Zlatni rat (Borak).....	91
II.2.1.5	Supetar (rt sv. Nikole, crkvice Sv. Luka)	91
II.2.1.6	Nerežišće – Donji Humac (crkvice Sv. Jadre – Sv. Andrija).....	92
II.2.1.7	Povlja (Žolo).....	92
II.2.1.8	Donji Humac – Dračevica (Trišćenik)	92
II.2.1.9	Škrip (Kostrida, Luke)	93
II.2.1.10	Selca (Njivice)	93
II.2.2	Šolta	95
II.2.2.1	Stipanska (Sv. Stjepan)	96
II.2.2.2	Donje Selo (Sv. Jela, Mirine, Studenac, Pod Mihovil)	97
II.2.2.3	Grohote	98
II.2.2.4	Rogač (uvala Banje)	98
II.2.2.5	Nečujam (uvala Supetar)	98
II.2.2.6	Gornje Selo (Starine, Gospa od Stomorije, Ježa)	99
II.2.3	Hvar	100
II.2.3.1	Grad Hvar (Sv. Duh, kuće Kovačević i Karković, kuća Zaninović, uvala Križa, Mala Garška)	102
II.2.3.2	Uvala Pelegrinska	103
II.2.3.3	Stari Grad (Starač, Malo selo, Vorba, kuća Zaninović, Vinarija).....	103
II.2.3.4	Jelsa (Strone, Mirje, Rake)	104
II.2.3.5	Bogomolje (U Lazu).....	105
II.2.3.6	Šćedro (Uvala Mostir)	105
II.2.4	Vis	106
II.2.4.1	Grad Vis (Mala banda)	106
II.3	UNUTRAŠNOST SREDNJE DALMACIJE	107
II.3.1	Zaleđe Splita	107
II.3.1.1	Mravince – Klis	107
II.3.1.2	Dugopolje (Klapavice, Vučipolje)	108
II.3.2	Cetinska krajina	111
II.3.2.1	Sinj (Ruduša, Luka, Kula, Domazetov dolac, Kraljeva ograda)	111
II.3.2.2	Lučane	112
II.3.2.3	Bisko (Igralište, Škalje)	112
II.3.2.4	Potravlje (Grudine)	113
II.3.2.5	Dicmo (Sušci)	113
II.3.2.6	Glavice (Vidurinovke)	114
II.3.3	Triljski kraj.....	115
II.3.3.1	Velić.....	115
II.3.3.2	Gardun.....	117
II.3.3.3	Oglavak	117

II.3.3.4	Vojnić Sinjski	119
II.3.3.5	Gardun (trasa suvremenog vodovoda kroz selo)	120
II.3.3.6	Gardun (Sonda A)	120
II.3.3.7	Gardun (Sonda B)	122
II.3.4	Imotska krajina	123
II.3.4.1	Proložac	123
II.3.4.2	Cista Velika (Crkvine)	127
II.3.4.3	Zmijavci	129
III	TIPOLOGIJA KASNOANTIČKIH GROBOVA	131
IV	ARHEOLOŠKI KRAJOLIK I TOPOGRAFIJA KASNOANTIČKIH GROBOVA	144
IV.1	KRAJOLIK I ARHEOLOGIJA KRAJOLIKA	144
IV.2	TOPOGRAFIJA GROBOVA U KASNOANTIČKOM KRAJOLIKU	147
IV.2.1	Salona	148
IV.2.2	Kaštelanski zaljev	151
IV.2.3	Trogirsko primorje	154
IV.2.4	Makarsko primorje	156
IV.2.5	Brač	158
IV.2.6	Šolta	160
IV.2.7	Hvar	162
IV.2.8	Rezultati razmatranja topografije kasnoantičkih grobova u krajoliku....	163
V	KATALOG GROBOVA	164
V.1	JEDNOSTAVNI GROBOVI BEZ GROBNE KONSTRUKCIJE	165
V.2	GROBOVI S ELEMENTIMA GROBNE KONSTRUKCIJE	217
V.2.1	Grobovi s pretpostavljenim drvenim lijesom	217
V.2.2	Grobovi omeđeni kamenom	230
V.2.3	Grobovi uz/na zidanim kamenim strukturama	238
V.2.4	Grobovi s obložnicama	244
V.2.5	Grobovi s pokrovom	246
V.2.6	Grobovi s podnicom	252
V.3	GROBOVI S GROBNOM KONSTRUKCIJOM	252
V.3.1	Grobovi u amforama	252
V.3.2	Grobovi od tegula	331
V.3.2.1	Grobovi s pokrovom od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode	331
V.3.2.2	Grobovi s pokrovom od vodoravno postavljenih tegula	350
V.3.2.3	Devastirani grobovi	356
V.3.3	Kombinirani grobovi	359
V.3.4	Zidani kameni grobovi	366
V.3.5	Zidane kamene grobnice	370
V.3.5.1	Grobnice s ulazom tipa <i>a pozzetto</i>	370
V.3.5.2	Grobnice s ulazom na pročelju	374
V.3.5.3	Grobnice s ulazom na krovnom dijelu	375
V.3.5.4	Posebni slučajevi	380
VI	ZAKLJUČNA RAZMATRANJA	381
VII	POPIS SLIKA	386
VIII	POPIS KRATICA	387

IX	BIBLIOGRAFIJA	388
IX.1	ARHIVI, NEOBJAVLJENA IZVJEŠĆA I TERENSKA DOKUMENTACIJA	388
IX.2	ZAKONI I PRAVILNICI	389
IX.3	DNEVNI I MJESEČNI TISAK	390
IX.4	MREŽNE STRANICE	390
IX.5	RJEČNICI	390
IX.6	POPIS IZVORA	391
IX.7	POPIS LITERATURE	391
X	TABLE	437
XI	ŽIVOTOPIS	469

I UVOD

Predmet istraživanja ove doktorske disertacije su kasnoantički grobovi i njihov smještaj u krajoliku srednje Dalmacije s ciljem utvrđivanja njihove tipologije i topografije. To će se postići metodom prikupljanja svih dostupnih podataka o nalazima kasnoantičkih grobova i grobnica na zadanom području. Prikupljeni podaci poslužit će za oblikovanje kataloga grobova i grobnih konstrukcija te njihovu analizu. Ovakvo istraživanje do sada nije učinjeno za spomenuto područje premda ono obiluje lokalitetima i grobovima iz ove važne faze antičkog perioda.

I.1 Vremenski okvir – kasna antika

Moderni naziv „kasna antika“ prvi put je upotrijebio Jacob Burckhardt (1818. – 1897.), a nakon njega koristio ga je i Max Weber (1864. – 1920.), dok ga je u znanost uveo austrijski povjesničar umjetnosti Alois Riegl (1858. – 1905.).¹ Podsjetimo da se razdoblje kasne antike na području Sredozemlja najčešće vremenski definira od početka vladavine Dioklecijana (284. god.) do kraja trajanja Carstva na zapadu (tradicionalno do smrti Romula Augustula 476. god.), odnosno do upada Langobarda u Italiju u drugoj polovici 6. st.²

I.2 Prostorni okvir – srednja Dalmacija

Prostor srednje Dalmacije obrađen ovim radom obuhvaća teritorij Republike Hrvatske od mjesta Marina na krajnjem zapadu Trogirskog primorja, sjeverno se proteže do gornjeg toka rijeke Cetine, prati državnu granicu s Bosnom i Hercegovinom na istoku te kao zadnju točku na krajnjem jugu Makarskog primorja, obuhvaća selo Gradac. Teritorij je promatran kroz tri geografske cjeline: obalu i obalno područje, srednjodalmatinske otoke te unutrašnjost. Cjeline su specifične u geografskom i kulturnom smislu, a u središtu cjelokupnog prostora nalazi se antička Salona, današnji Solin, s vrlo dobro dokumentiranim nekropolama.

Solin je smješten sjeveroistočno od Splita. Okružen je planinama Kozjakom i Mosorom u čijem podnožju izbija krški izvor formirajući rijeku Jadro. Od izvora do deltastog ušća na istoku Kaštelanskog zaljeva, Jadro protječe kroz Solin u dužini većoj od 4 km. Vodom

¹ J. Burckhardt, *Die Zeit Constantins des Großen*, Leipzig 1853, str. 313; A. Riegl, *Die spätromische Kunstindustrie nach den Funden in Österreich-Ungarn*, Wien 1901 – 1902, str. 23; M. Weber, „Wirtschaft und Gesellschaft im Rom der Kaiserzeit“, u: M. Weber, *Soziologie. Universalgeschichtliche Analysen. Politik*, Stuttgart 1973 (1909), str. 27, 57.

² Na istoku se završetak Rimskog Carstva datira u vrijeme smrti Justinijana, dakle 565. god.

opskrbljuje Solin, Klis, Kaštela, Trogir sa Segetom i Okrugom te Split s Podstranom do kojeg voda stiže kasnoantičkim Dioklecijanovim akveduktom i novim betonskim kanalom.³

Zapadno od Solina proteže se Kaštelanski zaljev čija brojna arheološka nalazišta datirana od prapovijesti do novog vijeka svjedoče da je to područje kroz prošlost bilo jedno od najgušće naseljenih prostora srednje Dalmacije.⁴ To je bio rezultat povoljnih uvjeta za život i geografskog smještaja na položaju koji omogućuje kontakte s primorskim i zagorskim dijelom Dalmacije. Danas se uz obalu Kaštelanskoga zaljeva od istoka prema zapadu rasprostire sedam Kaštela koja se dijele na Gornja i Donja.⁵ Teritorij Kaštela na sjeveru i sjeveroistoku omeđen je padinama planina Kozjak i Mosor, a na zapadu graniči s trogirskim područjem. Kozjak štiti ovaj prostor od sjevernih vjetrova koji ipak na solinsko područje prodiru kroz Kliška vrata. Od južnog i jugozapadnog vjetra Kaštelanski zaljev zaštićen je splitskim poluotokom i otokom Čiovom. Padine Kozjaka prekrivene su laporastim (tupinastim), pješčenjačkim i glinastim tlima, a viši brdoviti predjeli vapnenačkog su sastava. Kraj ne oskudijeva vodom s obzirom da na granici lapora i vapnenca, podno Kozjaka, izbijaju manji potoci. Klima ovog prostora, kao uostalom cijelog otočkog i priobalnog dijela srednje Dalmacije, je mediteranska s toplim i suhim ljetima te umjerenim i vlažnim zimama.⁶ Promjena klimatskih prilika te podizanje razine mora i promjene obalne crte od prapovijesti do danas utjecali su na to da se brojni arheološki lokaliteti Kaštelanskog zaljeva nalaze u njegovim plićinama.⁷

³ V. Bubić, „The Construction of Diocletian's Aqueduct in Late Antiquity and its Landscaping Today“, u: C. Later, M. Helmbrecht, U. Jecklin-Tischhauser, *Infrastruktur und Distribution zwischen Antike und Mittelalter. Tagungsbeiträge der Arbeitsgemeinschaft Spätantike und Frühmittelalter, Bd. 8, Stadt, Land Fluss – Infrastruktur und Distributionssysteme in Spätantike und Frühmittelalter (Lübeck, 2. – 3. September 2013)*, Hamburg 2015, str. 259 – 273 (dalje u bilješkama: Bubić 2015b).

⁴ I. Babić, *Prostor između Trogira i Splita*, Kaštel Novi 1991. Dalje u bilješkama: Babić 1991.

⁵ Takva podjela rezultat je orijentacijskih oznaka po kojima se ono što je *gornje* nalazi na istoku, a ono *donje* na zapadu. U gornja Kaštela spadaju Sućurac, Gomilica, Kambelovac i Lukšić, a u donja Stari, Novi i Štafilčić (v. P. Šimunović, „Uvod u kaštelansku toponimiju“, *Znanstveni skup Kaštel-Sućurac od prapovijesti do XX. stoljeća. Zbornik*, Kaštel Sućurac 1992, str. 79, bilj. 2; Babić 1991, str. 9.).

⁶ D. Kečkemet, *Kaštel-Sućurac*, Split 1978, str. 15; V. Omašić, *Povijest Kaštela od početka do kraja XVIII. stoljeća*, Split 1986, str. 9; Babić 1991, str. 12.

⁷ R. Auriemma, E. Solinas, „Archaeological remains as sea level change markers: a review“, *Quaternary International* 206 (2009), str. 134 – 146; S. Faivre, E. Fouache, V. Kovačić, S. Gluščević, „Geomorphological and archaeological indicators of the Croatian shoreline evolution over the last two thousand years“, *GeoActa Special Publication* 3 (2010), str. 125 – 133; E. Fouache, S. Faivre, S. Gluščević, V. Kovačić, F. Tassaux, J. J.

Na krajnjem zapadu Kaštelanskog zaljeva smješten je Trogir. Njegova jezgra razvila se na otočiću koji se nalazi između kopna na sjeveru i otoka Čiova na jugu.⁸ Na kopnenom dijelu grad je okružen nizom brda i brežuljaka. Istočno od grada nalazi se močvarni predio Pantana (Blato) i trogirsko Malo polje koje na istoku, iza brijega zvanog Krban, prelazi u Kaštelansko polje.⁹ Vodeni tok zvan Rika izvire na sjeveroistočnom dijelu Malog polja i teče kroz močvarno područje te utječe u Kaštelanski zaljev. Područje Trogira također obiluje vodom, osobito u bunarima u polju, a nedaleko trogorskog mosta, do otprilike prije pola stoljeća, glavni izvor pitke vode bio je bunar zvan Dobrić.¹⁰ Takav povoljan položaj bio je privlačan za podizanje naselja pa su stanovnici sirakuške kolonije Ise osnovali naselje Tragurion koje je, nakon rata između Cezara i Pompeja 48. god. pr. Kr., došlo pod rimsku vlast.¹¹

Mostom povezan s Trogirom na sjeverozapadu, otok Čiovo se proteže u smjeru zapad-istok od poluotoka Bosiljine na zapadu do Splitskog poluotoka na istoku. Od otoka Šolte na jugu te otočića Drvenik i Ploča dijeli ga Splitski kanal. Na jugozapadnom dijelu otoka u more se pruža izduženi poluotok Okrug. Uz njegove južne obale smjestili su se otočići Sv. Eufemija (Sv. Fumija), Kraljevac, Zaporinovac, Arkandel, Pijavica, Balkun, Galera i drugi otočići. Na Čiovu nema izvora, već voda teče podzemno te izbija uz obalu u obliku vrulja. Duž južne obale proteže se visoka strma stijena koja se postupno snižava prema zapadu. Tu je izraženo razarajuće djelovanje morskih valova uslijed južnih vjetrova. Na sjevernoj strani otoka nalazi se nekoliko suhih dolina kao što je Supetarska draga. Klima je jednaka onoj na susjednom

Dufaure, „Evolution of the Croatian shore line between Poreč and Split over the past 2000 years“, *Archaeologia Maritima Mediterranea* 2 (2005), str. 116 – 134.

⁸ Osim toga, Trogiru administrativno pripadaju naselja Divulje i Plano na kopnu, zatim sjeverni i središnji dio otoka Čiova (naselja Mastrinka, Arbanija i Žedno) te otočići Drvenik Veli i Drvenik Mali (Ploča) koji su smješteni sjeverozapadno od Šolte.

⁹ Zapadni dio Kaštelanskog polja naziva se i trogirsko Velo polje. O prirodnom okviru ovog područja v. Babić 1991, str. 11 – 14.

¹⁰ Usp. splitski toponim Dobri koji je nastao zbog postojanja bunara pitke vode u predgrađu sjeverno od Dioklecijanove palače (A. Kodrić, M. Marasović Alujević, „Toponimi romanskoga porijekla na splitskom poluotoku“, *Školski vjesnik* 57 (2008), str. 97.).

¹¹ Otočić kojeg je bilo lako braniti, smješten na zapadnom izlazu iz Kaštelanskog zaljeva, predstavljao je i važnu pomorsku postaju. O vremenu nastanka Tragurija v. M. Suić, „Pravni položaj grčkih gradova u Manijskom zaljevu za rimske vladavine“, *Diadora* 1 (1959), str. 162.

kopnu pa se tijekom zimskih mjeseci na sjevernoj strani otoka osjeća utjecaj bure koja se spušta preko Kliških vrata na Kaštelanski zaljev.¹²

Krajnja zapadna točka promatranog područja je općina Marina koja se nalazi 10 km zapadno od Trogira, na istočnom kraju poluotoka Bosiljina. Poluotok obiluje lukama i zaljevima pogodnima za sidrenje, a na jugozapadu se more najdublje uvlači u kopno te tvori rt koji se zove rt Planka, u starom vijeku poznat kao *Promunturium Diomedis* (Plin. NH III, 141).¹³ Na sjeveru poluotoka, rasprostirući se od Labina na istoku do Šibenika na sjeverozapadu, nalazi se planinski lanac Vilaja. Usporedno s njim prema obali se proteže niz manjih brežuljaka. Među njima je brdo Drid, glavna strateška točka marinskog prostora, na kojem se nalazi kasnoantička utvrda.¹⁴ Drid je smješten oko 2 km sjeveroistočno od Marine, uz Marinski zaljev. Prostor oko Drida karakterizira krški krajolik ispresijecan manjim poljima koja se iskorištavaju u poljoprivredne svrhe, a padine okolnih brda pogodne su za uzgoj maslina i vinove loze. Prostor Bosiljine oskudijeva prirodnim izvorima vode pa se zalihe prikupljaju u brojnim bunarima i lokvama.

Splitski poluotok, premda okružen morem i otocima Bračom, Hvarom, Šoltom i Čiovom, obilježen je i okolnim planinama. Uz ranije spomenute Kozjak i Mosor, zapadnim dijelom poluotoka dominira brdo Marjan. Plodno splitsko polje, obilni izvori vode i povoljan prometni položaj bili su temelj za naseljavanje ovog prostora.

Omiško primorje i teritorij Poljica protežu se uz obalu od ušća rijeke Žrnovnice kraj Stobreča na zapadu do uvale Vrulja, odnosno planinskog prijevoja Dubci na istoku. Na sjeveru je ovaj prostor omeđen rijekom Cetinom. S obzirom na prirodne karakteristike i društvenu organizaciju u prošlosti, poljički teritorij dijeli se na primorski (donji), srednji i zagorski (gornji) dio.¹⁵ Pritom Omiška Dinara, koja se u dužini od oko 15 km proteže istočno od Omiša prema Biokovu, dijeli uski priobalni pojas od unutrašnjosti. Kao i ostatkom srednjodalmatinskog priobalja, omiškim područjem dominira laporasto (tupinasto) tlo koje se

¹² D. Magaš, *Geografija Hrvatske*, Zadar 2013, str. 198.

¹³ *Plinije Stariji, Prirodoslovlje*, u: M. Suić, *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb 2003², str. 420 – 421. Dalje u bilješkama: Suić 2003.

¹⁴ M. Katić, „Utvrda Drid“, *PPUD* 34 (1994), str. 5.

¹⁵ Primorska, odnosno Donja Poljica čine mjesta Podstrana, Jesenice, Dugi Rat i Duće. Srednja ili Završka Poljica uključuju današnja mjesta Donje i Gornje Sitno, Srinjine, Tugare, Dubrava, Naklice, Gata, Zakućac, Čišla, Ostrvica, Zvečanje, Smolonje, Kostanje, Seoca i Podgrađe. Gornja, odnosno Zagorska Poljica čine današnja mjesta Donji Dolac, Putišići, Srijane, Gornji Dolac i Trnbusi (I. Rubić, „Poljica (geografska studija)“, *Poljički zbornik* 1 (1968), str. 25 – 26.).

na određenim dijelovima miješa s vapnenačkim i pješčano-šljunkovitim tlima. Omiškom zagorom, odnosno prostorom Poljica, dominira planina Mosor. To je krški prostor na kojem se u prošlosti uzgajala stoka. Područja plodnog tla crvenice nalaze se u vrtačama na krševitim zaravnima. Tupinasto tlo u manjoj je mjeri zastupljeno na ovom području, ali je važno jer zadržava vodu prijeko potrebnu za male obradive površine po kojima su Poljica i dobila ime. Slično je i na prostoru zapadno od Omiša kojeg danas čine općine Dugi Rat i Podstrana. Od ušća Cetine do Dugog Rata djeluju morske struje nanoseći riječni pijesak uz obalu. Omeđen rijekama Žrnovnicom i Cetinom, ovaj prostor obiluje vodenim tokovima u koje ubrajamo i mnoge ponornica. Zbog karakteristika krša, one uglavnom izviru uz obalu u obliku vrulja.¹⁶ Kanjon rijeke Cetine te planinski prijevoji od prapovijesti se koriste kao prirodni prolazi za komunikaciju s unutrašnjošću.

Južnije od poljičkog primorja, između planinskog masiva Biokova i morske obale, smjerom sjeverozapad-jugoistok prostire se Makarsko primorje u dužini od 60 km i prosječnoj širini od 3 km.¹⁷ Najsjevernija točka toga prostora je uvala Vrulja, a najjužnija selo Baćine. Ovaj priobalni pojas katkada se u literaturi prepoznaje i kao Gornje, odnosno Donje makarsko primorje.¹⁸ U gotovo svim mjestima zabilježeni su tragovi materijalne i duhovne kulture stanovnika od prapovijesti do srednjega vijeka.¹⁹

Stanovnici ovog dijela jadranske obale od prapovijesti su na obroncima Biokova uzgajali stoku, a nešto kasnije počeli su se baviti i uzgojem maslina te vinove loze kao temeljnim privrednim granama. Tu su se formirala i prva naselja koja su se u antici koncentrirala uz izvore vode te uz rubove plodne zemlje u obalnoj zoni.²⁰ Prostor Makarskog primorja u antici se nalazio između dvije velike urbane cjeline, Salone na sjeverozapadu i Narone na jugoistoku, čijem je juridičkom konventu vrlo vjerojatno i pripadao. Ova dva središta bila su dobro prometno povezana te su nesumnjivo izvršila određen kulturni utjecaj na prostor Makarskog primorja.²¹

¹⁶ J. Roglić, „Geografski aspekt Poljica“, *Poljički zbornik* 3 (1978), str. 15 – 26.

¹⁷ J. Ravlić, *Makarska i njezino primorje*, dopunjeno i izmijenjeno izdanje, Makarska 2000, str. 9 – 19. Dalje u bilješkama: Ravlić 2000.

¹⁸ Donje primorje obuhvaća sela Brela, Bast, Bašku Vodu, Velobrdo, Makar, Kotišinu, Tučepe, Podgoru, Drašnice, Igrane i Živogošće te grad Makarsku. Gornje primorje čine sela Drvenik, Zaostrog, Podacu, Brist, Gradac i Baćinu.

¹⁹ M. Tomasović, *Starine Makarskog primorja u svjetlu arheološke literature*, Makarska 2007.

²⁰ Ravlić 2000, str. 20 – 21.

²¹ Unatoč takvom povoljnom smještaju između Salone i Narone, J. Medini („Makarsko primorje u antici“, *Makarski zbornik* 1 (1971), str. 17.) smatra da su temelj privrednog, društvenog i kulturnog razvitka Makarskog

Brač, najveći srednjodalmatinski otok i treći po veličini u Jadranu, od kopna na sjeveru odijeljen je Bračkim kanalom. Na jugu ga Hvarski kanal dijeli od otoka Hvara, a prolaz Splitska vrata na zapadu, širok svega 700 m, dijeli ga od otoka Šolte. Brač je dug gotovo 36 km i širok oko 12 km. Njegova površina iznosi 395 km².²² Najviši vrh otoka, Vidova gora (778 m/nm), ujedno je najviši vrh svih jadranskih otoka. Najplodnije površine otoka Brača nalaze se oko Milne, Ložišća, Dračevica, Donjeg Humca i Nerežišća na zapadnoj strani otoka te Novog Sela i Selaca na istočnoj strani.²³ Njegova prednost su pogodne luke na koje se nadovezuju manje plodne doline. Također, Brač obiluje kvalitetnim kamenom („brački mramor“) čija su najveća ležišta u okolici Splitske, Postira i Pučišća uz obalu otoka te oko Selaca i u blizini Nerežišća u unutrašnjosti. Zato je njegovo stanovništvo u unutrašnjosti kroz prošlost bilo više usmjereno na stočarstvo i branje kamena, a uz obalu su se bavili ribarstvom i poljoprivredom.²⁴

Otok Šolta na sjeveru je od kopna odijeljen Splitskim kanalom; na sjeverozapadu je od otoka Veli Drvenik odijeljen Šoltanskim kanalom; a prolaz Splitska vrata na istoku dijeli ga od otoka Brača. Dužina između najzapadnije točke na otoku, rta Obinuški bok, i najistočnije točke, rta Livka, iznosi 19 km. Širina od poluotoka Rata na istočnoj strani uvale Nečujam do poluotoka na zapadnoj strani Senjske uvale iznosi 5 km. Površina otoka, koja uključuje i skupinu otočića (Balkun, Rudula, Grmej, Stipanska, Saskinja, Polebrnjak i hrid Kamičić) smještenih sjeverozapadno od Šolte, iznosi 58,8 km². To ga čini srednje velikim dalmatinskim otokom.²⁵ Na Šolti prevladavaju krški reljefni oblici kao što su vrtače, jame i škrape te tri krška polja, Gornje, Sridnje i Donje, na kojima prevladava zemlja crvenica. Sridnje polje, smješteno u unutrašnjosti zapadnog dijela otoka, najplodnije je od njih.²⁶ Uz njegov sjeverni rub smješteni su Donje Selo, Sridnje Selo i Grohote kao veća i važnija naselja na otoku. Njihov smještaj uvjetovan je blizinom polja, kao temeljem ekonomske egzistencije

primorja u antici kao i prahistoriji bile njegove geografske, prirodne mogućnosti koje u uvjetima stupnja razvoja antičke privrede nisu bile dovoljne za formiranje većeg središta urbanog karaktera (...). O pripadnosti Makarskog primorja naronitanskom konventu v. J. Vučić, „Ecclesia Naronitana/Prostor i granice“, VAPD 98 (2005), str. 163.

²² T. Duplančić Leder, T. Ujević, M. Čala, „Coastline lengths and areas of island in the Croatian part of the Adriatic sea determined from the topographic maps at the scale of 1:25 000“, *Geoadria* 9 (2004), str. 12.

²³ A. Bulić, „Prirodne osobine otoka Brača“, *Brački zbornik* 2 (1954), str.189. Dalje u bilješkama: Bulić 1954.

²⁴ Bulić 1954, str. 187.

²⁵ M. Prcić, „Geografske karakteristike otoka Šolte“, u: M. A. Mihovilović (ur.), *Otok Šolta – monografija*, Zagreb 1990, str. 90. Dalje u bilješkama: Prcić 1990.

²⁶ I. Rubić, „Podrijetlo stanovništva otoka Šolte“, *Srpski etnografski zbornik* 74 (1960), str. 9.

stanovništva otoka, te relativnom blizinom zaštićenih uvala. Na istočnom dijelu otoka nalazi se njegova najviša točka koja se zove Vela straža (237 m/nm).²⁷

Hvarski kanal dijeli otok Hvar od Brača na sjeveru, a na jugu se nalazi Šćedorski kanal koji ga dijeli od otoka Šćedra. Korčulanski kanal na jugoistoku dijeli ga od otoka Korčule i poluotoka Pelješca. Na jugozapadu se nalaze Paklinski otoci ili Škoji koji su Viškim kanalom odijeljeni od otoka Visa. Hvar je dug oko 68 km što ga čini najdužim otokom na Jadranu. Njegova najveća širina iznosi 10,5 km. Na istočnom kraju kod Sućurja udaljen je svega 6 km od južnodalmatinskog priobalja. Ukupna duljina obale Hvara iznosi 254,2 km, a površina 299,7 km². Njegova površina, zajedno sa Šćedrom i Škojima, iznosi oko 312 km². Najviši vrh na otoku je sv. Nikola, visok 628 m.²⁸ U sjeverozapadnom dijelu otoka Hvara, između Starog Grada i Vrboske, nalazi se Starogradsko polje, najveća plodna ravnica na jadranskim otocima čija površina iznosi 1376 hektara. U polju prevladavaju crvenica te glinasta i pjeskovita tla nastala aluvijalnim nanosima. Polje ima više izvora i lokava, ali se jedini površinski izvor vode koji nikad ne presuši nalazi na položaju Dračevica, uz sjeverni rub polja. U Jelsi, Starom Gradu i Vrboskoj postoje bočati potoci. Ostatak otoka je krševit i suh.²⁹ Starogradsko polje je iznimno vrijedan kulturni krajolik u kojem se do danas sačuvao antički sustav podjele zemljišta.³⁰ Kao najbolje sačuvan grčki katastar na Sredozemlju, 2008. god. upisan je na UNESCO-ovu Listu svjetske kulturne baštine.

Vis je najistureniji otok srednjodalmatinske otočne skupine zbog čega pripada tzv. vanjskim ili pučinskim otocima. Od najbližeg kopna (Vinišće kod Trogira) udaljen je 44 km, a od Splita 55 km, što i danas predstavlja značajnu prepreku boljoj komunikaciji s kopnom. Površina otoka iznosi 90,3 km². Dvije velike uvale na sjeveroistoku i zapadu duboko su uvučene u unutrašnjost otoka. Na tim položajima razvila su se dva najznačajnija naselja na otoku, Vis i Komiža. Ostala naselja razvila su se u unutrašnjosti otoka na rubovima nekoliko manjih plodnih površina.

²⁷ Prcić 1990, str. 90.

²⁸ V. Gaffney, B. Kirigin, M. Petrić, N. Vujnović, *The Adriatic Islands Project: Contact, Commerce and Colonialism 6000 BC – AD 600, Vol. I: The Archaeological Heritage of Hvar, Croatia*, BAR IS 660, Oxford 1997, str. 5; Duplančić Leder, Ujević, Čala 2004, str. 12.

²⁹ S. Popović, A. Čavić, *Starogradsko polje*, Stari Grad 2012, str. 17; *Prirodoslovne karakteristike otoka Hvara*, <http://starogradsko-polje.net/?p=66> (pristupljeno 13.03.2016. god.).

³⁰ M. Zaninović, „Greek Land Division at Pharos“, *Archaeologica Iugoslavica* 20 – 21 (1981), str. 91 – 95; M. Zaninović, „Grčka podjela zemljišta u polju antičkoga Pharosa“, *Prilozi povijesti otoka Hvara* 7 (1983), str. 3 – 10; M. Zaninović, „New Contribution to the Archaeology of Pharos“, *VAHD 77 (Disputationes Salonitanae II)* (1984), str. 96 – 99 (dalje u bilješkama: Zaninović 1984b).

Prijelaz iz obalnog područja u unutrašnjost srednje Dalmacije jasno je definiran već u neposrednom splitskom zaleđu kojeg čini područje Mravinaca, Klisa i Dugopolja. Navedena mjesta smještena su na rubu krškog polja i od mora odvojena planinom Mosor. Kao najpogodniji pravac komunikacije između obale i unutrašnjosti, na ovom položaju izdvaja se već spominjani kliški prijevoj.

Najsjevernije područje obuhvaćeno ovim radom pokriva današnja Cetinska krajina koja se proteže uz gornji i srednji tok rijeke Cetine. Gornji tok karakterizira brdoviti prostor s manjim obradivim površinama smještenima uz rijeku.³¹ Pitomijim predjelima srednjeg toka dominira Sinjsko polje, gospodarski i demografski najvažniji dio regije. S obzirom da je smješten između planinskog lanca Dinare i Kamešnice na sjeveroistoku te svilaškog planinskog lanca na jugozapadu, a u neposrednoj blizini srednjodalmatinskog priobalja, prostorom prevladava umjereno kontinentalna klima i submediteranska krška vegetacija. Položaj i geografske karakteristike Cetinske krajine utjecale su na njenu ulogu prometne veze između obale i unutrašnjosti.³² Zbog toga ne čudi što je ovaj prostor mjesto intenzivnog i kontinuiranog života od prapovijesti do novog vijeka.³³

Prostor Imotske krajine, od srednjodalmatinske obale udaljen oko 50 km, definiran je bosanskohercegovačkom granicom na sjeveroistoku, Makarskim primorjem na jugu te Cetinskom krajinom na sjeverozapadu. Zauzima površinu od oko 600 km² i dijeli se na tri prirodne cjeline. Najveća od njih je Imotsko polje, plodna prostrana površina s bogatim izvorima vode i najgušćom naseljenošću. Slijedi kraško područje koje se rasprostire uz obod polja, a karakterizira ga siromaštvo vegetacije i površinskih vodenih tokova. Jedini izvori vode su kraška jezera (od kojih su najpoznatija Modro i Crveno jezero), u koje voda utječe podzemnim putem, te poplavno područje Prološko blato i ponornica Vrljika, glavni izvor tekuće vode za napajanje Imotskog polja, a povremeno i tok rijeke Suvaje. Posljednja cjelina je planinski masiv Biokova koji predstavlja južnu granicu Imotske krajine i dijeli ju od mora i

³¹ I. Baučić, „Cetina. Razvoj reljefa i cirkulacija vode u kršu“, *Radovi Geografskog instituta Sveučilišta u Zagrebu* 6, Zagreb 1967. Značajne obradive površine gornjeg toka rijeke Cetine činila su Koljansko, Dabarsko i Ribaričko polje dok nisu potopljena zbog izgradnje HE Peruča 1960. god.

³² O prometnoj važnosti Cetinske krajine u prošlosti v. I. Bojanovski, *Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji*, Djela ANUBiH, knj. 47, Sarajevo 1974 (Dalje u bilješkama: Bojanovski 1974.); M. Zaninović, „Neki prometni kontinuiteti u srednjoj Dalmaciji“, *Putovi i komunikacije u antici*, Simpozij Saveza arheoloških društava Jugoslavije, Peć, 1978, Materijali 17, Beograd, 1980, str. 39 – 51.

³³ To potvrđuje preko 500 arheoloških lokaliteta zabilježenih do kraja 20. st. (A. Milošević, *Arheološka topografija Cetine*, Split 1998.), a oni najvažniji za ovu radnju nalaze se na području grada Sinja te općine Trilj.

Makarskog primorja. S obzirom da se nalazi u neposrednom zaleđu Jadranskog primorja, do Imotske krajine djelomično dopiru sredozemni klimatski utjecaji. Međutim, zime su nešto oštrije zbog hladnih prodora bure koji stižu preko Dinare. Ljudi su se na ovom prostoru kroz prošlost uglavnom bavili uzgojem stoke, premda tu uspijevaju i karakteristične mediteranske poljoprivredne kulture. Imotska krajina bilježi kontinuitet naseljavanja od neolitika.³⁴

I.3 Metodologija rada

U radu će se nastojati prikazati podaci za poznate kasnoantičke grobne ukope na području srednje Dalmacije. Podaci potrebni za znanstvenu obradu prikupljali su se detaljnim pregledom stručnih i znanstvenih publikacija objavljenih od 19. st. do danas te objavljenih izvješća i arheološke terenske dokumentacije koja se nalazi u arhivima, muzejima i nadležnim konzervatorskim odjelima. Međutim, slabija istraženost pojedinih lokaliteta i nedostatak detaljnijih objava grobova bila je prepreka za katalogiziranje većeg broja grobnih cjelina s više lokaliteta, a time i preciznije definiranje tipova kasnoantičkih grobova s obzirom na njihov oblik i građu.

Svako istraživanje tipova rimskih grobova nužno je kronološki šire određeno. Neki grobovi su na temelju pokretnog materijala u njima datirani u raniji period, ali kako se radi o skeletnom pokopavanju koje može doprinijeti preciznijem definiranju tipova, i takvi raniji grobovi uključeni su u katalog. U svakom slučaju, vjeruje se da nisu stariji od pol. 3. st., od kada je potvrđen definitivni prijelaz sa spaljivanja na sahranjivanje pokojnika.³⁵

³⁴ A. Ujević, *Imotska krajina*, Imotski 1991, str. 413; J. Roglić, „Imotsko polje“, *Imotski zbornik* 2 (1994), str. 289 – 308; S. Đuzel, „Geomorfološke osobine zavale Imotskog polja“, *Imotski zbornik* 3 (1995), str. 309 – 363; Lj. Družijanić, A. Mrkonjić, „Prostorno i društveno-ekonomsko određenje Zabiokovlja i njegova gravitacijskog područja“, *Zavičajno blago u funkciji razvoja Zabiokovlja*, zbornik radova, Split 2005, str. 9 – 25.

³⁵ J. M. C. Toynbee, *Death and Burial in the Roman World*, Baltimore 1996, str. 40.

II PREGLED LOKALITETA I STANJE ISTRAŽIVANJA

Istraživanja i radovi koji govore o kasnoantičkim grobovima, grobnicama i nekropolama su dvojaki: jedni su u potpunosti posvećeni našoj temi, dok se u drugima kasnoantički grobovi i grobnice spominju usputno, a dokumentacija koja ih prati smanjena je u opsegu i podacima.

II.1 OBALA I OBALNO PODRUČJE SREDNJE DALMACIJE

II.1.1 Područje Solina

Nastanivši istočni kraj Kaštelanskog zaljeva (ant. *Sinus Salonitanus*), uz deltu rijeke Jadro (ant. *Salon*) te s planinama Kozjakom i Mosorom u zaleđu, stanovništvo antičke Salone za sebe je osiguralo najpovoljniji zemljopisni položaj u središnjem dijelu istočnojadranske obale. Takav položaj dodatno je učvršćen izgradnjom prometnica koje su Salonu povezivale s ostatkom Carstva, prvenstveno unutrašnjošću rimske provincije Dalmacije. Prometnice su nastale na predrimskim komunikacijskim pravcima. Jedan pravac izlazio je iz grada kroz *Porta occidentalis* i pružao se na zapad prema Traguriju (d. Trogir). Prema sjeveru su se iz grada pružala barem tri pravca koja su se sastajala prije Kliškog prijevoja, od prapovijesti najpogodnije točke za komunikaciju primorskog prostora i zaleđa. Nakon prijevoja pravci su se dalje račvali u tri smjera: jedan je išao prema Andetriju (d. Muć), drugi prema Ekvu (d. Čitluk), a treći prema Pons Tiluriju (d. Trilj).³⁶ Na jugoistoku je cesta izlazila iz grada u smjeru Epetija, ali je jedan njen odvojak skretao prema Splitu (grč. *Spalatos*).³⁷ U okviru salonitanskog agera bile su izgrađene i druge lokalne ceste.

Kao i u ostalim dijelovima Rimskog Carstva, uz postojeće cestovne pravce pružale su se nekropole. U Saloni su poznate četiri najveće i najvažnije gradske nekropole: zapadna, sjeverna, istočna i jugoistočna (v. kartu u poglavlju IV.2.1. *Salona*). Na njima su zabilježeni grobovi datirani od ranocarskog razdoblja do kasne antike. Upravo su se u kasnoj antici, na prostoru sjeverno od grada, istakla tri grobišna središta: Manastirine, Marusinac i Kapljuč. U

³⁶ Bojanovski 1974, karta I; Ž. Miletić, „Rimske ceste između Jadera, Burnuma i Salone“, *Radovi FFZd* 32 (19) (1993), str. 117 – 150; Ž. Miletić, „Roman Roads along the Eastern Coast: State of Research“, u: S. Čače, A. Kurilić, F. Tassaux (ur.), *Les routes de l'Adriatique antique – Géographie et économie. Actes de la Table ronde du 18 au 22 septembre 2001 (Zadar)/Putovi antičkog Jadrana – Geografija i gospodarstvo. Radovi s Okruglog stola održanog u Zadru od 18. do 22. rujna 2001*, Bordeaux – Zadar 2006, str. 125 – 136.

³⁷ L. Jelić, „Crtice o najstarijoj povijesti Spljeta“, *Vjesnik HAD-a*, n. s., sv. 2 (1897), str. 26 – 27, sl. 5 (dalje u bilješkama: Jelić 1897a); Bojanovski 1974, karta V. Također v. *Peutingerovu kartu*, tab. V, B 1, u: Suić 2003, str. 396 – 397 i 432 – 433.

tekstu koji slijedi skicirat ćemo povijest istraživanja i nalaze kasnoantičkih grobova na navedenom salonitanskom grobišnom području.

II.1.1.1 Zapadna nekropola

Glavni cilj prvih istraživanja u Saloni bio je prikupljanje spomenika za novoosnovani arheološki muzej u Splitu (1820. god.), ali salonitanske nekropole, osobito zapadna, od početka su bile predmet proučavanja domaćih i stranih stručnjaka, a to su ostale do danas (vidi dalje). God. 1923. prvi ravnatelj Muzeja, Carlo Lanza (1781. – 1834.), vršio je iskopavanja na položaju zvanom Dolac koji se nalazi oko 230 m zapadno od *Porta occidentalis*, uz sjevernu stranu ceste koja vodi prema Trogiru. Istraživanja je nastavio i sljedeće godine, ali ovaj put nešto zapadnije, na položaju koji je kasnije nazvan *in horto Metrodori* prema ondje pronađenom natpisu (CIL III 2207),³⁸ te s južne strane ceste za Trogir. U izvještaju o prvim istraživanjima u Saloni C. Lanza je zabilježio: (...) *da ovdje zaista postoje stari grobovi, ali iz nešto ranijih razdoblja, te da pripadaju osobama nižeg porijekla. Naime, na maloj dubini ispod površine tla pojavili su se pravilno raspoređeni prostori grobova, djelomično uništeni, a sadržavali su ljudske kosture pojedinačno zatvorene u dolijama ili amforama od pečene gline s dvije ručice, vodoravno prepiljenima po sredini da bi*

³⁸ F. Bulić, *Po ruševinama stare Salone*, Split 1986, str. 59 – 60 (Dalje u bilješkama: Bulić 1986); F. Buškariol, „Pregled arheološke topografije Salone“, *Mogućnosti* 36, br. 3 – 4 (1988), str. 281 (dalje u bilješkama: Buškariol 1988a). Naziv je prvi upotrijebio F. Lanza za dio zapadne salonitanske nekropole gdje je otkriven sarkofag datiran u kraj 3. st. Na njemu se nalazio natpis koji je sadržavao sintagmu *IN HORTO METRODORI* te je po njoj zapadna nekropola nazvana *Hortus Metrodori*. Naime, uvriježilo se mišljenje da je nekropola nastala na mjestu vrta izvjesnog Grka Metrodora. Međutim, kasnije je N. Cambi upozorio na pogrešno tumačenje tog naziva i predložio ispravniji naziv – Zapadna nekropola (N. Cambi, „Salona i njene nekropole“, *Radovi FfZd* 25 (12) (1986), str. 65 – 66. Dalje u bilješkama: Cambi 1986.). On opisuje *hortus* kao kvadratnu ili pravokutnu grobnu parcelu koja se pružala uzduž gradske prometnice izvan pojasa gradskih zidina. Bila je ograđena zidom unutar kojeg su se nalazili grobovi i nadgrobni spomenici jedne ili više obitelji, ili pak pripadnika neke struke (kao što su gladijatori ili vojnici). Parcela je imala i zelenu površinu, a nalazi kamenih blokova koji su mogli služiti kao nosači ograde grobne parcele svjedoče o valjanosti takve pretpostavke (N. Cambi, I. Matijević, „*Per hortvm sepylcrī*“, *Tusculum* 6 (2013), str. 35 – 55). Hortusi su potvrđeni na zapadnoj nekropoli. Pružaju se u dva reda uzduž sjeverne i južne strane ceste koja vodi iz Salone prema Traguriju (B. Kirigin, I. Lokošek, J. Mardešić, S. Bilić, „Salona 86/87. Preliminarni izvještaj sa zaštitnih arheoloških istraživanja na trasi zaobilaznice u Solinu“, *VAHD* 80 (1987), str. 7 – 56. Dalje u bilješkama: Kirigin et al. 1987.). Na ostatke sličnih parcela, ali manjih dimenzija, naišlo se i na prostoru Manastirina (N. Duval, E. Martin, C. Metzger (ur.), *Salona III. Manastirine. Établissement préromain, nécropole et basilique paléochrétienne/Salona III. Manastirine. Predrimsko sjedište, groblje i starokršćanska bazilika*, Split – Rim 2000, str. 98, 127, 210. Dalje u bilješkama: *Salona III.*).

se mogao umetnuti leš.³⁹ U tekstu o istraživanjima iz 1825. god., između ostalog navodi: *I ovdje su pronađeni zatrpani ljudski kosturi, međutim, pokriveni crjepovima poredanima poput krova.*⁴⁰ Iste godine počeo je provoditi istraživanja na Manastirinama koja su trajala do 1827. god.⁴¹ Iskopavanja zapadne nekropole nastavljena su na položaju Martinčevo (od 1826. do 1827. god.) koje se nalazi uz *Via principalis* unutar *Urbs occidentalis*, oko 300 m sjeverozapadno od salonitanskog foruma. To je najistočnije mjesto nalaza grobova na zapadnoj nekropoli. Grobovi se datiraju na početak 1. st.⁴² Najzapadniji nalaz zapadne nekropole zabilježen je u Kaštel Sućurcu na lokalitetu Stačun (Stačuline), udaljenom oko 1,5 km od zapadnih salonitanskih bedema.⁴³

Francesco Carrara (1812. – 1854.), Lanzin nasljednik na mjestu ravnatelja, također je u nekoliko navrata istraživao na prostoru zapadne salonitanske nekropole (1844., 1848., i 1849. god.)⁴⁴ te na Manastirinama (1828. god.). U izvještaju istraživanja zapadne nekropole iz 1848. god., F. Carrara je zabilježio: *I premda sam se morao zadovoljiti ne previše dubokim probnim iskopom, u to kratko vrijeme pronašao sam devet sarkofaga, sedam natpisa i tri groba s jarkom. Otkriće nekropole sa sarkofazima i grobovima iz doba iza 3. st. navelo me je*

³⁹ F. Buškariol, „*Fortuna critica* (izvaci iz stručne literature)“, *Mogućnosti* 36, br. 3 – 4 (1988), str. 289 (dalje u bilješkama: Buškariol 1988b). Lanzini navodi, osobito podatak da su grobovi pronađeni plitko ispod površine tla, daju naslutiti da se radi o nalazima kasnoantičkih poganskih grobova na zapadnoj nekropoli. Zahvaljujući dostupnim podacima iz istraživanja splitske obilaznice 1986./1987. god., Ž. Miletić procjenjuje da je to sloj skeletnih ukopa koji se tijekom 3. i 4. st. proširio južno od granica grobnih areala zapadne nekropole (Ž. Miletić, *Topografija salonitanskih nekropola*, magistarski rad, Zagreb 1989, str. 20, bilj. 3. Dalje u bilješkama: Miletić 1989a).

⁴⁰ Istraživanja C. Lanze objavio je 1856. god. njegov sin F. Lanza (F. Lanza, *Monumenti salonitani inediti illustrati*, Vienna 1856, str. 5, 10, 12, 24 – 25, 28 – 29, T. I.). O istraživanjima zapadne nekropole koja je C. Lanza provodio 1923. – 1925. god. v. i kod: Buškariol 1988a, str. 281 i bilj. 73, 74, 75.

⁴¹ O prvim istraživanjima na Manastirinama v. u: *Salona III*, str. 4.

⁴² Buškariol 1988a, str. 278, bilj. 50 i 51; Ž. Miletić, „*Murazzo* zapadne salonitanske nekropole“, *Radovi FfZd* 28 (15) (1989), str. 50 – 51 (Dalje u bilješkama: Miletić 1989b).

⁴³ L. Jelić, F. Bulić, S. Rutar, *Vodja po Spljetu i Solinu*, Zadar 1894, str. 226 (Dalje u bilješkama: Jelić, Bulić, Rutar 1894); F. Bulić, „Escavi nella necropoli antica pagana di Salona detta *Hortus Metrodori* negli anni 1909 e 1910“, *BASD* 33 (1910), str. 19 – 20 (Dalje u bilješkama: Bulić 1910); Bulić 1986, str. 65 – 66. Naziv ovog lokaliteta po svoj prilici dolazi od lat. riječi *statio*, a prema nekim tvrdnjama na tom se mjestu nalazio i prvi miljokaz od Salone prema Traguriju (M. Abramić, „Zapadna nekropola antikne Salone“, *VAHD* 52 (1949), str. 9. Dalje u bilješkama: Abramić 1949).

⁴⁴ Rezultati istraživanja F. Carrare objavljeni su u *Topografia e scavi di Salona*, Trieste 1850, str. 128 – 130, 136 – 139 (V. također: F. Carrara, „Topografija i iskopavanja Salone“, u: N. Cambi (ur.), *Antička Salona*, Split 1991, str. 184 – 185, 197. Dalje u bilješkama: Carrara 1991); Buškariol 1988b, str. 281.

da potražim groblje iz vremena kad su se spaljivali leševi (...).⁴⁵ F. Carrara je otkupio jednu zemljišnu parcelu na prostoru zapadne nekropole, ogradio ju zidom i u njoj izložio nekoliko pronađenih sarkofaga uredivši je tako u mali arheološki park.⁴⁶

Kada su se 1876. god. na prostoru zapadno od gradskih bedema kopali temelji za izgradnju željezničke stanice na trasi Split – Knin, odnosno Šibenik, otkrivene su manje privatne rimske terme uzduž kojih se na sjeveru pružala gradska ulica. Uz nju je dokumentirano pet kosturnih ukopa u keramičkim posudama.⁴⁷ Po svoj prilici riječ je bila o grobovima u amforama.

Krajem 19. i početkom 20. st. istraživanja zapadne nekropole vodio je Frane Bulić (1846. – 1934.) s vrlo dobrim rezultatima, osobito od 1909. do 1910. god. U muzejskom časopisu *Bullettino di archeologia e storia dalmata* izvještavao je o nalazima nadgrobničkih spomenika, urni i sarkofaga⁴⁸ te velikom broju keramičkog posuđa i amfora koji su poslužili za ukope.⁴⁹ Zabilježio je i nalaz presvođene zidane grobnice s ulazom tipa *a pozzetto*,⁵⁰ a osobito zanimljiv bio je nalaz grobnice čija je podnica bila obložena mozaikom.⁵¹ Grobnica je otkrivena 1901. god. te se čini da je bila presvođena, ali je svod uništen već u antici. Na temelju nalaza, nekropolu je datirao od sredine 1. do 4. st.⁵²

Na gotovo istom položaju na kojem je C. Lanza vršio prva iskopavanja, Mihovil Abramić (1884. – 1962.) istraživao je 1932. god., a 1942. god. u blizini Paraćevih kuća

⁴⁵ Carrara 1991, str. 181.

⁴⁶ Bulić 1986, str. 60.

⁴⁷ F. Sedmak, „Bagno romano presso la stazione ferroviaria a Salona (Stazione ponentale verso Knin) scoperto nell' a. 1876.“, *BASD* 29 (1906), str. 48, T. VI – VII.

⁴⁸ F. Bulić, „Il sarcofago marmoreo di coniugi Valerius Dinens e Attia Valeria trovato a Salona“, *BASD* 14 (1891), str. 49 – 52; Isti, „Necropoli in Horto Metrodori a Salona“, *BASD* 24 (1901), str. 161 – 169 (dalje u bilješkama: Bulić 1901d); Isti, „Ritrovamenti risguardanti la Necropolis in Horto Metrodori a Salona“, *BASD* 28 (1905), str. 68 (dalje u bilješkama: Bulić 1905a); Bulić 1910, str. 3 – 82, 130 – 135; Isti, „Escavi nella necropoli pagana di Salona detta Hortus Metrodori nell' a. 1911 e nell' a. 1914“, *BASD* 37 (1914), str. 83 i d. (dalje u bilješkama: Bulić 1914a); Isti, „Escavi nella necropoli pagana di Salona detta Hortus Metrodori nell' a. 1916“, *BASD* 40 – 42 (1917 – 1919), str. 98 i d. (dalje u bilješkama: Bulić 1917 – 1919); Isti, „Escavi nella necropoli pagana di Salona detta Hortus Metrodori nell' a. 1925“, *BASD* 47 – 48 (1924 – 1925), str. 46 i d. (dalje u bilješkama: Bulić 1924 – 1925a).

⁴⁹ Bulić 1910, str. 13, str. 24, T. XV, sl. 1 – 2, T. XVI.

⁵⁰ Bulić 1917 – 1919, str. 98.

⁵¹ Bulić 1901d, str. 163, T. V, sl. 2; Bulić 1910, str. 23, T. XIV, sl. 2. Grobnicu s podnim mozaikom usp. s nadgrobničkim mozaikom Tita Aurelija Aurelijana iz mauzoleja na Manastirinama.

⁵² Bulić 1910, str. 22.

zabilježio je nalaz zidane grobnice s ulazom tipa *a pozzetto*. Grobnica je bila pokrivena velikim kamenim pločama i sadržavala je tri skeleta.⁵³ I u drugoj polovici 20. st. tu su se vršila važna sondažna i zaštitna istraživanja. Tako su 1970. god. sondažna istraživanja rezultirala nalazima nekoliko zidanih grobnica od kojih su se najbolje sačuvale dvije spojene presvođene grobnice s ulazom tipa *a pozzetto* koje su iznutra bile ožbukane. Zabilježen je i jedan grob u amfori te jedan dječji skelet ukopan u zemljanu raku bez grobne konstrukcije. Na temelju pokretnih nalaza, istraživani dio zapadne nekropole datiran je u 4. st., tj. na početak kasnoantičkog perioda.⁵⁴

Dijelovi zapadne nekropole obuhvaćeni su i u zaštitnim istraživanjima *Salona 1986/87.*, provedenima od strane djelatnikā Arheološkog muzeja u Splitu prilikom izgradnje trase splitske obilaznice. Počevši od istoka prema zapadu, površina od oko 4,5 km² podijeljena je na tri sektora (I-III) unutar kojih su otvorene arheološke sonde sjeverno i južno od ceste Split – Trogir.⁵⁵ Prema dostupnim informacijama, u sektoru III, koji obuhvaća dio zapadne nekropole izvan bedema, tada su istražena ukupno 562 groba (177 spaljenih i 385 skeletnih) datirana od 1. do 6. st., preko 100 nadgrobnihi natpisa i 22 sarkofaga. Pritom su zabilježeni svi osnovni tipovi kasnoantičkih grobova: jednostavni u zemljanim rakama bez grobne konstrukcije (139), u drvenim lijesovima (16), u amforama (107), od tegula (61), kao i zidane grobnice (62).⁵⁶ Među potonje se ubrajaju i dvije dvojne grobnice s ulazom tipa *a pozzetto* (G-95 i G-96 te G-203 i G-204) koje su dokumentirane na nekropoli južno od ceste za Trogir. U svakoj od grobnica dokumentirano je više kosturnih ukopa. U sektoru I, sonde 10

⁵³ Abramić 1949, str. 15 – 18. Također v. Buškariol 1988b, str. 281, bilj. 88.

⁵⁴ A. Rendić-Miočević, „SALONA, SOLIN – antički grad, lokalitet III. in horto Metrodori“, *Arheološki pregled* 12 (1970), str. 115, T. XXXVI, 2.

⁵⁵ Sektori I i II nalaze se unutar gradskog areala, a sektor III izvan njega, tj. on obuhvaća dio zapadne salonitanske nekropole (J. Mardešić, „Zaštitna arheološka istraživanja na trasi zaobilaznice u Solinu – Salona '86.“, *Obavijesti HAD-a* XIX/1 (1987), str. 24 – 29. Dalje u bilješkama: Mardešić 1987; Kirigin et al. 1987, str. 7 – 56; J. Mardešić, „Izveštaj o zaštitnim arheološkim radovima na trasi splitske zaobilaznice kroz Salonu 1986/87.“, *Mogućnosti* 36, br. 3 – 4 (1988), str. 307 – 314. Dalje u bilješkama: Mardešić 1988).

⁵⁶ Mardešić 1987, str. 28; Kirigin et al. 1987, str. 35 – 52, plan 9 i 9a te plan 10 i 10a; Mardešić 1988, str. 312. U središnjem dijelu sektora III, na lokalitetu Dolac, ranije je istraživao C. Lanza, a nakon njega i M. Abramić (v. prethodne odlomke u tekstu). Najstariji grobovi na nekropoli, uglavnom paljevinski, ukopani su u tupinu, a da se radi o nekropoli s dugim vremenskim kontinuitetom, svjedoče nalazi 17 srednjovjekovnih grobova u istočnom dijelu sektora III sa sjeverne strane ceste za Trogir. Takav smještaj srednjovjekovnih grobova uvjetovan je nagibom terena koji raste od zapada prema istoku te od juga prema sjeveru (Kirigin et al. 1987, str. 46 i 51, plan 10.).

te u sektoru II, sonde 22 otkrivene su popločane gradske antičke ulice s kanalizacijskim sustavom. Kako se čini, one su u kasnoj antici izgubile prvotnu funkciju jer je iznad njihovog naboja i rubnih zidova nađeno po pet grobova u amforama.⁵⁷ U dijelu sektora II također je definiran dio zapadne nekropole koji se, sve do gradnje zapadnih bedema 170. god., nalazio izvan grada te se pokazala točnom pretpostavka o pružanju antičke ceste od Salone do Tragurija uz koju je nastala ova nekropola.⁵⁸ Premda je u skeletnim grobovima zastupljen manji broj priloga u odnosu na one paljevinske, dokumentirani su nalazi kasnoantičkih svjetiljaka, novca te metalnih, brončanih i koštanih narukvica i naušnica, karakterističnih kasnoantičkih staklenih boca loptastog tijela i ljevkastog vrata, zatim koštanih igala, te na kraju žetona za igru i perli od staklene paste.⁵⁹

II.1.1.2 Sjeverna nekropola

Sjeverna salonitanska nekropola protezala se duž ceste koja je pratila sjeverne gradske bedeme i dalje uz prometnice koje su se iz grada pružale prema sjeveru.⁶⁰ Tu su se u kasnoj antici oformili Kapljuč, Marusinac i Manastirine, tri ranokršćanska grobišna središta. Još od prvih iskopavanja u Saloni, istraživanja na sjevernoj nekropoli bila su koncentrirana na lokalitet Manastirine (od 1825. do 1827. god.). Godine 1848. F. Carrara istraživao je južno i istočno od kapelice sv. Duje, izgrađene 1696. god. na Manastirinama. Tu je otkrio devet

⁵⁷ Mardešić 1987, str. 27; Mardešić 1988, str. 309 – 310; Kirigin et al. 1987, str. 17 i 28.

⁵⁸ ; Kirigin et al. 1987, str. 30 – 31, plan 7.

⁵⁹ Premda je izrađena detaljna tehnička i foto-dokumentacija, arheološka struka i kulturna javnost s nestrpljenjem očekuju objavu rezultata i materijala iz istraživanja obilaznice koja je najavljena za 2020. god kad Muzej obilježava 200 godina od osnutka. Za sada je objavljen sintetski rad N. Cambija o salonitanskim nekropolama (Cambi 1986), a kao dio obrade i prezentacije podataka i materijala dobivenih u istraživanjima 1986./1987. god., objavljeni su izvještaji J. Mardešić te rad Ž. Miletića (Mardešić 1987; Mardešić 1988; Miletić 1989b) koji se i u svojim kasnijim radovima osvrtao na rezultate ovih istraživanja (Ž. Miletić, „Bedemi Salone u odnosu na nekropole“, *Histria antiqua* 7 (2001), str. 107 – 115; Ž. Miletić, „O izgledu grobnih parcela salonitanskih nekropola“, *Histria antiqua* 8 (2002), str. 377 – 380.).

⁶⁰ Pitanjem rasprostiranja i organizacije sjeverne salonitanske nekropole bavio se Ž. Miletić (1989a, str. 97 – 129; Isti, „Sjeverna salonitanska nekropola“, *Radovi FfZd* 29 (16) (1990), str. 163 – 194.). Rasprostiranje grobova ustanovio je analizirajući položaje nalaza nadgrobničkih spomenika datiranih od 1. do 3. st. Na nekima od njih navedeni su podaci o veličini grobnih parcela. Usporedba podataka pokazala je da su grobne parcele ujednačene, što je autora navelo na zaključak da su bile planski organizirane i izgrađene (Miletić 1990, str. 176 – 177). Već je ranije spomenuto da su takve grobne parcele u salonitanskoj epigrafičkoj terminologiji nazvane hortusima (Cambi 1986, str. 65 – 66).

grobnica (...neke uzidane u zemlji, neke uklesane u hridi, sve zatvorene velikom grubom pločom, naslonjenom na svod od cigle ili na rake.) i jedan sarkofag.⁶¹

U razdoblju od 1853. do 1872. god. u Saloni se nisu vršila sustavna arheološka istraživanja, ali je, kao rezultat obrade okolnog zemljišta, zabilježen velik broj nalaza. Tako su 1859. (1860.) god. uzduž sjevernog zida bazilike na Manastirinama, ispred kapele VIII, sretnim slučajem otkriveni sarkofag Hipolita i Fedre, koji se datira u prvo desetljeće 4. st.,⁶² te sarkofag Dobrog Pastira iz drugog desetljeća 4. st.⁶³ Osim toga, 1871. god. sjeverno od gradskih bedema u blizini potoka Kapljuč pri obradi zemlje pronađeno je 16 sarkofaga poredanih u niz od istoka prema zapadu. Sarkofazi su datirani od 5. do 6. st. i, kako se činilo, uglavnom su bili opljačkani već u 7. st. pa u njima nisu zabilježeni pokretni arheološki nalazi.⁶⁴

Ozbiljnija istraživanja na Manastirinama započeo je Mihovil Glavinić (1833. – 1898.) kada je 1873. god. došao na mjesto ravnatelja Arheološkog muzeja u Splitu. On je 1878. god. utemeljio časopis *Bullettino di archeologia e storia dalmata* u kojem su se od tada objavljivala istraživanja u Saloni.⁶⁵ U izvještaju iskopavanja iz 1874. god. opisao je nalaze triju tipova ukopa: u zidanim grobnicama koje mogu biti presvođene ili prekrivene kamenim pločama; u olovnim ljesovima; i u sarkofazima ispod kojih se također mogu nalaziti ukopi u zidanim grobnicama.⁶⁶ Osim ove prve zabilježene podjele na tipove, Glavinić je 1883. god. u objavi epitafa salonitanskog biskupa Hezihija spomenuo da su do sada na Manastirinama uočena tri sloja pokopavanja, jedan iznad drugoga, koje datira na temelju natpisa. Prema

⁶¹ Carrara 1991, str. 182.

⁶² G. Koch, „Zum Hippolythossarkophag aus Salona“, *VAHD* 77 (1984), str. 151 i d., sl. XIX, XX, XIV.

⁶³ N. Cambi, *Sarkofag Dobrog Pastira i njegova grupa*, Split 1994.

⁶⁴ G. B. de Rossi, „Monumento dei martiri storici di Salona e sepolcreto cristiano di quella città“, *BASD* 3 (1880), str. 67 – 71; F. Bulić, „La necropoli suburbana di sedici sarcofaghi a Kapljuč di Salona“, *BASD* 22 (1899), str. 133 – 137 (dalje u bilješkama: Bulić 1899b).

⁶⁵ S. Piplović, „Arheološki radovi u Saloni sedamdesetih i osamdesetih godina 19. stoljeća“, *Tusculum* 6 (2013), str. 141 – 156.

⁶⁶ Bogatu dokumentaciju o istraživanjima na Manastirinama F. Bulić je postupno objavljivao u *Bullettinu*, od 1891. do 1907. god. Tako je objavio i izvještaj istraživanja iz 1874. god. kojeg je M. Abramić poslao *Zentralkommission zur Erforschung und Erhaltung der Baudenkmale*. Vidi: F. Bulić, „Sterro dell'Abside della basilica cemeteriale dei Martiri Salonitani a Manastirine di Salona nell'a. 1874“, *BASD* 30 (1907), str. 90 – 99 (dalje u bilješkama: Bulić 1907a). O istraživanjima iz 1874. god. vidi i u: *Salona III*, str. 10 – 21.

njemu, fragment natpisa koji spominje biskupa Hezihija nađen je u gornjem sloju,⁶⁷ a natpis na kojemu se spominju godine 379. i 385. pronađen je u srednjem sloju.⁶⁸ Dataciju najstarijeg sloja ukopa ne spominje.

Ravnatelj Muzeja od 1884. do 1926. god. bio je F. Bulić. On je preko 40 godina, uz kraće prekide, vršio istraživanja na Manastirinama o kojima je u *Bullettinu* splitskog muzeja redovito objavljivao izvješća.⁶⁹ U njima je zabilježio nalaze grobova u urnama⁷⁰ i olovnim ljesovima,⁷¹ zatim nalaze brojnih anepigrafskih sarkofaga⁷² i sarkofaga s natpisima,⁷³ potom nalaze presvođenih zidanih grobnica,⁷⁴ od kojih su neke bile ožbukane i oslikane freskama,⁷⁵

⁶⁷ Fragment epitafa salonitanskog biskupa Hezihija pronađen je iznad njegova sarkofaga, u pločniku poprečnog broda grobišne bazilike na Manastirinama. M. Glavinić u objavi epitafa iznosi mišljenje da je Hezihije umro 438. god. (M. Glavinić, „Iscrizioni inedite. Salona“, *BASD* 6 (1883), str. 113, br. 38.). F. Bulić i J. Bervaldi smatraju da je Hezihije umro između 420. i 426. god. (F. Bulić, J. Bervaldi, *Kronotaksa salonitanskih biskupa*, Zagreb 1913.) Prema J. Jeličić-Radonić te I. Jelić, Hezihije je umro 428. god. (J. Jeličić-Radonić, I. Jelić, „Biskup Hezihije, prvi metropolit Salonitanske crkve, u Farlattijevim povijesnim izvorima“, *Tusculum* 6 (2013), str. 129.).

⁶⁸ M. Glavinić, „Iscrizioni inedite. Salona“, *BASD* 5 (1882), str. 113, br. 27.

⁶⁹ Na ovom mjestu ćemo spomenuti i vodič *Po ruševinama stare Salone* kojeg je F. Bulić sastavio 1931. god., ali je tiskan tek 1986. god. Vodič sadrži poglavlje o Manastirinama (str. 132. – 175.) u kojem je sažeta povijest istraživanja lokaliteta, donesen je opis razvojnih faza lokaliteta, iznijeto je pitanje solinskih mučenika te osvrt na najvažnije natpise s lokaliteta u okviru kojih se spominju sarkofazi i nalazi ostalih tipova grobova.

⁷⁰ F. Bulić, „Iscrizioni trovate nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD* 7 (1884), str. 99 – 100, br. 51 (natpis na četvrtastoj urni). Dalje u bilješkama: Bulić 1884a; Isti, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD* 8 (1885), str. 33 (poklopac urne). Dalje u bilješkama: Bulić 1885.

⁷¹ F. Bulić, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD* 9 (1886), str. 97. Dalje u bilješkama: Bulić 1886.

⁷² F. Bulić, „Gli scavi a Salona“, *BASD* 6 (1883), str. 169 – 170. Dalje u bilješkama: Bulić 1883; Bulić 1885, str. 33.

⁷³ Vidi: „Die Inschriften“, u: R. Egger (ur.), *Der altchristliche Friedhoff Manastirine*, Wien 1926, str. 64 – 109.

⁷⁴ Bulić 1883, str. 180; Isti, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona“, *BASD* 10 (1887), str. 89 (dalje u bilješkama: Bulić 1887a); Isti, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona“, *BASD* 15 (1892), str. 153, T. II (dalje u bilješkama: Bulić 1892b); Isti, „Scavi nell' antico cimitero di Manastirine durante l' a. 1896.“, *BASD* 20 (1897), str. 92 (dalje u bilješkama: Bulić 1897c); Isti, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona“, *BASD* 21 (1898), str. 25 – 26, 34 – 36 (dalje u bilješkama: Bulić 1898b); Isti, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona durante l' a. 1899.“, *BASD* 23 (1900), str. 198 – 199 (dalje u bilješkama: Bulić 1900b).

⁷⁵ Bulić 1900b, str. 201 – 202, T. IV; Isti, „Ritrovamenti risguardanti il cemetero antico cristiano di Manastirine durante l' a. 1902.“, *BASD* 25 (1902), str. 110 – 111, T. XI (dalje u bilješkama: Bulić 1902b).

te zidanih grobnica s pokrovom od kamenih ploča,⁷⁶ presvođenih zidanih grobnica s ulazom tipa *a pozzetto*,⁷⁷ grobova od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode,⁷⁸ grobova u zemljanim rakama obloženim tegulama,⁷⁹ grobova u amforama⁸⁰ i *običnih grobova*.⁸¹ U njima bi se povremeno našlo i priloga kao što su naušnice od zlata i srebra pronađene u jednom sarkofagu.⁸² F. Bulić iskopavao je i na Kapljuču⁸³, a od 1890. do 1898. god. redovito je, zajedno s L. Jelićem, izvještavao i o istraživanjima na Marusincu.⁸⁴

U *Bullettinu* iz 1907. god. F. Bulić je pobliže opisao tipove ukopa, objavio tlocrt te označio i izbrojio sve grobove istražene od 1899. do 1900. god. na Manastirinama, sjeveroistočno od kapelice Sv. Dujma.⁸⁵ U to se vrijeme malo pažnje posvećivalo poganskim grobovima, a od kršćanskih ukopa uglavnom su se bilježili oni u zidanim grobnicama i sarkofazima. Zbog toga je danas gotovo nemoguće odrediti točan broj ili položaj ukopa u

⁷⁶ Bulić 1902b, str. 110 – 111.

⁷⁷ Bulić 1900b, str. 194 – 195; Isti, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona durante l' a. 1900.“, *BASD* 23 (1900), str. 251 – 262 (dalje u bilješkama: Bulić 1900c).

⁷⁸ F. Bulić u izvještajima grob od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode naziva *sepulcro di tegole a capanna* (Isti, „Descrizione sommaria del cimitero di Manastirine“, *BASD* 15 (1892), str. 83 – 84, 164 – 165 (dalje u bilješkama: Bulić 1892c); Bulić 1897c, str. 86; Bulić 1898b, str. 34 – 36; Bulić 1900b, str. 198 – 199; Bulić 1900c, str. 249 – 250.).

⁷⁹ Bulić 1900b, str. 194 – 195 (*tomba quadrangolare oblonga di terracotta*).

⁸⁰ Bulić 1892c, str. 83 – 84 (*rottami di vasi fittili* – vjerojatno je riječ o grobovima u amforama); Bulić 1892a, str. 164 – 165; Bulić 1897c, str. 86, 92, 97; Bulić 1898b, str. 25 – 26; Bulić 1900b, str. 194 – 195; Bulić 1900c, str. 249 – 250.

⁸¹ F. Bulić koristi naziv *sepulcri ordinari* (Isti, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD* 7 (1884), str. 20 – 21 (dalje u bilješkama: Bulić 1884b); Bulić 1886, str. 97; Bulić 1892b, str. 19; Bulić 1892c, str. 164 – 165). Pretpostavljamo da se takav izraz odnosio na skeletne ukope u zemljanim rakama bez grobne konstrukcije.

⁸² Bulić 1885, str. 38.

⁸³ Bulić 1899b, str. 133 – 137.

⁸⁴ F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac a Salona“, *BASD* 16 (1893), str. 4 – 11; L. Jelić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac a Salona“, *BASD* 17 (1894), 49 – 52, T. I – II; Isti, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac a Salona“, *BASD* 19 (1896), str. 17 – 25, T. I – II; Isti, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac“, *BASD* 20 (1897), str. 65 – 80, T. I – III; F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac“, *BASD* 21 (1898), str. 37 – 47 (dalje u bilješkama: Bulić 1898c); Isti, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac a Salona durante l' a. 1898.“, *BASD* 22 (1899), str. 73 – 85, T. I – II (dalje u bilješkama: Bulić 1899a).

⁸⁵ Bulić 1907a, str. 7, T. III. Prvi tlocrt s fazama groblja objavljen je 1894. god. prilikom održavanja Prvog kongresa ranokršćanske arheologije (Jelić, Bulić, Rutar 1894).

urnama, amforama ili od tegula, iako su ovi tipovi grobova bili najbrojniji.⁸⁶ U izvješću je iznio zapažanje da su na sjeveru i jugu istraživanog prostora prevladavale zidane grobnice manjih i većih dimenzija, različite orijentacije, a bilo je i dvojnih. U potonjem slučaju dvije ili tri grobnice bile su zidane u nizu te su imale zajedničke bočne zidove. Od ukupnog broja zidanih grobnica (36), 24 su bile s ulazom tipa *a pozzetto*, 15 ih je bilo popločano tegulama, a ostale su imale podnicu od nabijene zemlje. Istražena su i 102 groba od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode te ukupno 92 groba u amforama, keramičkim posudama ili urnama. F. Bulić ističe da su se na Manastirinama i u ranijim istraživanjima pronalazili ukopi u amforama i urnama. Pritom nisu zabilježeni ukopi u cijelim amforama, već su gotovo svi grobovi konstruirani od više ulomaka različitih amfora. U ovakve grobove, kao i u one od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode, ukapao se siromašan sloj pa su u njima rijetki grobni nalazi. S druge strane, većina zidanih grobnica sadrži više ukopa pojedinaca.⁸⁷

U periodima između 1911. i 1914. god. te između 1917. i 1919. god. F. Bulić je nastavio istraživanja na zapadnoj nekropoli te je zabilježio još nalaza kasnoantičkih grobova od tegula i u amforama.⁸⁸ Za to vrijeme, točnije 1913. god., počeo je s istraživanjima bazilike Pet mučenika na Kapljuču i pripadajućega groblja. Ono je datirano od 1. do poč. 7. st. te su na njemu, kao i na ostalim salonitanskim nekropolama, zabilježeni nalazi kasnoantičkih grobova svih tipova. Najčešće je riječ o zidanim presvođenim grobnicama s ulazom tipa *a pozzetto*, kamenim sarkofazima, olovnim ljesovima, grobovima od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode i grobovima u amforama.⁸⁹

Austrijski arheološki zavod (*ÖAI*) smatrao je potrebnim objaviti monografije o episkopalnom centru te sklopovima na Manastirinama i Marusincu kao najvažnijim istraživanjima u antičkoj Saloni. Tako je nastala serija monografija pod naslovom *Forschungen in Salona*. Godine 1926. Rudolf Egger je, na temelju Bulićeve građe, pripremio

⁸⁶ Tako je F. Bulić (1907a, str. 7, T. III) u *Bullettinu* zabilježio ukupno 92 nalaza keramičkih i kamenih urni te amfora, a na pripadajućoj tabli urne i amfore označio je istim simbolom. Nažalost, tada se takva vrsta arheološkog materijala nije dokumentirala ni pohranjivala u muzejski depo pa danas nije moguće obaviti niti osnovnu tipološko-kronološku valorizaciju. Osim toga, F. Bulić u izvješćima spominje kako je zemlju i materijal iz istraživanja odlagao na određenim parcelama, a poznat je i podatak da je keramičkim materijalom bio zatrpavan močvarni predio Solina (F. Bulić, „Arheološke iskopine u Solinu i presušenje solinskog blata rijeke Jadrā“, *VAHD* 45 (1922), str. 195 – 199. Dalje u bilješkama: Bulić 1922b).

⁸⁷ Bulić 1907a, str. 6 – 8, T. I.

⁸⁸ Bulić 1914a, str. 83 – 94, T. XX – XXII; Bulić 1924 – 1925a, str. 46 – 51.

⁸⁹ F. Bulić, „Otkriće četvrtog starokršćanskog grobišta u Solinu“, *Bogoslovska smotra* 23 (1929), str. 10 – 22.

drugu monografiju iz serije koja je bila posvećena Manastirinama.⁹⁰ *Forschungen in Salona II* sadrži 6 poglavlja od kojih je za naš rad najvažnije treće poglavlje (*Die Grabstätten*, str. 29. – 38.) koje sadrži analizu grobova.

God. 1922. danska fondacija *Rask-Ørsted* dobila je dozvolu da o svom trošku vodi istraživanja u Saloni. Fondacija je dobila i pravo objave rezultata istraživanja pod uvjetom da se svi nalazi pohrane u splitskom Arheološkom muzeju. Tako je u Kopenhagenu 1928. god. objavljen prvi svezak monografije *Recherches à Salone* posvećen lokalitetu na Kapljuču. U drugom dijelu monografije Johannes Brøndsted se, između ostalog, bavi grobovima različitih tipova, sarkofazima i predmetima nađenima u njima.⁹¹ Tako donosi 10 osnovnih tipova grobova: (1) sarkofazi, (2) olovni ljesovi, (3) zidane presvođene grobnice s pretkomorom (*a pozzetto*), (4) ostale grobnice s pretkomorama, (5) presvođene grobnice bez pretkomore, (6) zidane grobnice s pokrovom od kamenih ploča, (7) ostale zidane grobnice, (8) grobnice ukopane u stijeni s pokrovom od kamenih ploča, (9) grobove u amforama i (10) od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode. Od posljednja dva tipa dokumentirana su ukupno 144 groba pa je jasno da takva vrsta ukopa prevladava i na Kapljuču.

Godine 1939. u Beču je tiskan treći svezak monografije *Forschungen in Salona* posvećen Marusincu. U njemu je Ejnar Dyggve (1887. – 1961.) prvoj fazi lokaliteta pripisao niz kasnoantičkih grobova, grobnica, sarkofaga i znameniti Anastazijev mauzolej. Za našu temu osobito je zanimljivo istaknuti nalaze presvođenih zidanih grobnica s ulazima tipa *a pozzetto* koje su bile ožbukane iznutra i oslikane *a fresco*.⁹²

Poslije plodnog istraživačkog perioda na Manastirinama uslijedilo je tek jedno zaštitno istraživanje 1949. god. U njemu se otkrilo više paljevinskih grobova koji su sadržavali kamene urne te tri grobne komore, od kojih su dvije bile opremljene freskama, grobove u

⁹⁰ Dvije godine prije izlaska ove monografije tiskan je članak R. Eggera pod naslovom *Die Basilika von Manastirine und ihre Gründer* (u: M. Abramić, V. Hoffiler (ur.), *Strena Buliciana/Bulićev zbornik*, Split – Zagreb 1924, str. 379 – 386.) od kojeg se sastoji većina četvrtog poglavlja (*Chronologische und historische Fragen*) austrijske monografije (R. Egger (ur.), *Forschungen in Salona II. Der altchristliche Friedhof Manastirine*, Wien 1926, str. 39 – 53. Dalje u bilješkama: *FS II*).

⁹¹ J. Brøndsted, E. Dyggve, F. Weilbach (ur.), *Recherches à Salone*, sv. I, Copenhagen 1928, str. 133 – 155 (Dalje u bilješkama: *RS I*).

⁹² E. Dyggve, R. Egger, *Forschungen in Salona III. Der altchristliche Friedhof Marusinac*, Wien 1939, str. 13 i d., sl. 21.)

amforama, olovne ljesove i sarkofage.⁹³ Za to vrijeme najznačajniji doprinos proučavanju salonitanskih nekropola, osobito Manastirina, dao je E. Dyggve koji je u petom poglavlju monografije o povijesti salonitanskog kršćanstva donio sažetu tipologiju grobova.⁹⁴

Početkom 80-ih godina prošlog stoljeća uspostavljena je francusko-hrvatska suradnja kojom su od 1983. do 1997. godine obnovljena istraživanja na Manastirinama.⁹⁵ U okviru projekta izdana su četiri sveska koja se bave ranokršćanskom Salonom. U trećem svesku nalaze se detaljne arhitektonske snimke, uz opis arhitekture, grobova i ostalih spomenika s ovog lokaliteta.⁹⁶ Rezultati istraživanja potvrdili su pretpostavku da je ovaj položaj bio naseljen i u predrimsko vrijeme. Riječ je o ostacima arhitekture iz 2. st. pr. Kr. te ulomcima keramičkih svjetiljaka, amfora i posuđa datiranih od kraja 2. do sredine 1. st. pr. Kr.⁹⁷ Brojni poganski nadgrobni natpisi potvrđuju pak da je od početka 1. st. ovaj prostor bio dio sjeverne gradske nekropole.⁹⁸ Tu su po svoj prilici bili sahranjivani i prvi kršćani, ali je njihove grobove teško izdvojiti jer se u to vrijeme nisu ni po čemu vidljivome razlikovali od poganskih grobova.⁹⁹ Ipak, zahvaljujući iscrpnoj dokumentaciji i kataloškoj obradi 85

⁹³ Voditelj istraživanja 1949. god. bio je Duje Rendić-Miočević (D. Rendić-Miočević, „Neue Funde in der altchristlichen Nekropole Manastirine in Salona“, *Archaeologia Iugoslavica* I (1949), str. 53 – 70. Dalje u bilješkama: Rendić-Miočević 1949).

⁹⁴ E. Dyggve, *History of Salonitan Christianity*, Oslo 1951; Isti, *Povijest salonitanskog kršćanstva*, Split 1996.

⁹⁵ Voditelji istraživanja bili su Emilio Marin (AMS) i Noël Duval (Université Paris-Sorbonne, Paris IV).

⁹⁶ N. Duval, E. Marin, C. Metzger (ur.), *Salona I. Katalog starokršćanske arhitektonske skulpture Salone* (*Catalogue de la sculpture architecturale paléochrétienne de Salone*, Rome – Split 1994; P. Chevalier, *Salona II. Ecclesiae Dalmatiae. L'architecture paléochrétienne de la province romaine de Dalmatie (en dehors de Salone (IV-VII. s.))*, Rome – Split 1995 (dalje u bilješkama: *Salona II*); *Salona III*; N. Gauthier, E. Marin, F. Prévot (ur.), *Salona IV. Inscriptions de Salone chrétienne, IVe-VIIe siècles* (2 sv.), Rome – Split 2010.

⁹⁷ *Salona III*, str. 91, 105, 107.

⁹⁸ Poganski natpisi iz Manastrina objavljeni su 1926. god. u već spomenutoj monografiji *Forschungen in Salona II*, str. 67 i d., br. 1 – 75. Prije toga, 1873. god., svi do tada poznati natpisi iz Salone objavljeni su u trećem dijelu zbirke latinskih natpisa *Corpus inscriptionum Latinarum*. Ovdje moramo još jednom spomenuti i doprinos F. Bulića koji je u *Bullettinu* redovito objavljivao sve vrste novootkrivenih antičkih natpisa iz Salone, pa tako i one s poganskih nekropola.

⁹⁹ Tako je početkom 4. st. na Manastirinama sahranjeno i tijelo salonitanskog biskupa i mučenika Domnija, a nakon što je 313. god. proglašen Milanski edikt, nad njegovim grobom (grob *O*) podignuta je memorija (kapela I) s apsidom na istoku. Ubrzo je na groblju izgrađen niz sličnih memorija koje su nastale na temeljima poganskih hortusa. Krajem 4. ili početkom 5. st. sagrađena je grobišna bazilika. Sredinom 6. st. bazilika je dobila narteks, a ispred transepta, nasuprot apsidi, podignuta je *schola cantorum*. Početkom 7. st. grobljanski kompleks na Manastirinama uništen je pod navalom Avara i Slavena (E. Marin, „*Civitas splendida Salona*“, u: E. Marin (ur.), *Salona Christiana*, Split 1994, str. 47; *Salona III*, str. 88).

novoistraženih grobova na Manastirinama, u trećem svesku francusko-hrvatske edicije o Saloni predstavljeni su različiti tipovi grobova zastupljeni na ovoj nekropoli. Najskromniji su svakako oni u jednostavnim zemljanim rakama, amforama, od tegula i pod kamenim pločama, a nešto su luksuzniji oni u zidanim grobnicama i sarkofazima.

Premda u ranijim istraživanjima nisu dokumentirani nalazi grobova u jednostavnim zemljanim rakama, u revizijskim istraživanjima na Manastirinama zabilježena su tri groba takvog tipa bez dodatne grobne konstrukcije. Dva su bila orijentirana istok-zapad, a treći, dječji, imao je orijentaciju sjeverozapad-jugoistok. U niti jednom od njih nije bilo nalaza pa je teško utvrditi vrijeme ukapanja. S druge strane, uokolo kostura u grobovima G-4 i G-64 bili su raspoređeni metalni čavli koji ukazuju na mogućnost da su pokojnici u njima bili sahranjeni u drvene ljesove, a potom polegnuti u zemljane rake.¹⁰⁰ Pritom je raka G-4 bila popločana i okružena lomljenim kamenjem, a pokojnik u G-64 bio je položen u grobnu raku iskopan u tupini i obloženu komadima tupine koja se na ovom lokalitetu vodi kao zdravica. Stručnjaci pretpostavljaju da je takva grobna konstrukcija bila prekrivena debelom vapnenačkom pločom koja je sadržavala natpis.¹⁰¹ U revizijskim istraživanjima otkriven je jedan olovni sarkofag koji, zajedno s osam nađenih u starim istraživanjima¹⁰² i jednim iz istraživanja provedenih 1949. god.¹⁰³, čini zbirku od 10 olovnih sarkofaga s Manastirina.¹⁰⁴

Na Manastirinama je bilo moguće izdvojiti dvije vrste grobova u amforama. Prvi su se sastojali od jedne cjelovite amfore dok su se za konstruiranje drugih koristile dvije, ponekad i tri, uglavnom cjelovite amfore. U pojedinačnim amforama najčešće su zabilježeni dječji skeleti bez nalaza. Zato se ovakvi ukopi najčešće datiraju okvirno prema tipovima amfora. S obzirom da su pripadale različitim tipovima, datirane su od kasnog 2. do početka 7. st. U slučajevima kad su se za grobove koristile dvije ili tri amfore, njihovi vratovi, obodi i/ili dna bili su odsječeni. Tada je dno amfore moglo biti zatvoreno kamenom, a ponekad bi cijela grobna konstrukcija bila okružena lomljenim kamenjem koje ju je podupiralo.¹⁰⁵ Zahvaljujući

¹⁰⁰ Iako se u izvješćima starih istraživanja ne spominju nalazi skeleta u drvenim ljesovima, E. Dyggve u svojoj tipologiji grobova donosi opis i izvještava o jednom takvom ukopu na zapadnom dijelu Manastirina (Dyggve 1996, str. 79, bilj. 2, sl. V. 1; Isti, „Die ersten Holzsärge in Salona“, *VAHD* 50 (1932), str. 37. Dalje u bilješkama: Dyggve 1929).

¹⁰¹ *FS II*, str. 275; *Salona III*, str. 216.

¹⁰² E. Sicher, „Degli inumati in casse di piombo e dei trovamenti plumbei in Dalmazia“, *BASD* 36 (1913), str. 21.

¹⁰³ Rendić-Miočević 1949, str. 62, br. 7.

¹⁰⁴ *Salona III*, *Katalog starih nalaza*, str. 275. Sarkofag na jednoj od užih strana ima križ s monogramom te grčkim slovima α i ω. Isti monogram, s prikazom dviju maslinovih grančica, nalazi se na poklopcu.

¹⁰⁵ *Salona III*, str. 213 – 214.

dokumentiranim primjercima amfora, ovakav tip se datira od kraja 2. do 6. st.¹⁰⁶ Na kraju, više različitih ulomaka amfora moglo se iskoristiti za pokrov groba u zemljanoj raci, a nije bila rijetkost ni da raka bude prekrivena kombinacijom tegula i amfora. Čak i tako fragmentirani ulomci mogli su sadržavati elemente za dataciju, kao što je grob G-18. On je datiran od ranog 4. do sredine 5. st. na temelju ručke jedne od amfora.

Među najčešće tipove grobova na Manastirinama ubrajaju se oni konstruirani od tegula. Zastupljeni su u dvije verzije. Prvu čine grobovi s tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode, a drugu grobovi s pokrovom od vodoravno postavljenih tegula. Pri slaganju prvog podtipa uglavnom se koristilo 8 tegula, po tri sa svake strane krovne konstrukcije, a po jedna za zatvaranje uzglavlja i donožja groba. Spojevi tegula u većini slučajeva bili su pokriveni imbreksima, a neki i učvršćeni slojem žbuke. Kao uzglavnice i donožnice mogli su biti sekundarno upotrijebljeni ulomci kamenih natpisa ili neki drugi komadi kamenje. Pokojnici su uglavnom polagani izravno na zemlju, osim kod grobova G-2 i G-14 čije je dno bilo popločano tegulama. Jedan od grobova je, prema nalazu novca, datiran u 2. pol. 4. st.¹⁰⁷

Zidane grobnice na Manastirinama vrlo su brojne. Najvažniju podjelu među njima, prema tipu ulaza i prema tipu pokrova, uspostavio je još R. Egger 1926. god.¹⁰⁸ Tako razlikujemo zidane grobnice s ulazom tipa *a pozzetto*, tj. one koje na prednjoj strani imaju izdvojen mali četvrtasti vertikalni otvor koji služi za pristup unutrašnjosti grobnice, zatim postoje grobnice koje imaju ulaz na pročelju te one koje nemaju posebno izdvojen ulaz, već se tijelo sahranjuje kroz otvor na krovu zatvoren velikim kamenim pločama. Grobnice s ulazom tipa *a pozzetto* imaju pravokutan oblik na koji se s prednje strane nastavljao manji četvrtasti otvor koji je omogućavao unošenje pokojnika u grobnu komoru. Na taj način je ista grobnica mogla biti korištena više puta, a zanimljiv je jedan primjer grobnice koja ima tri stepenice postavljene na otvoru radi lakšeg ulaženja.¹⁰⁹ Otvor grobnice zatvarao se kamenom pločom. Među zidanim grobnicama koje imaju ulaz na pročelnoj strani postoji nekoliko primjera čije su vratnice imale urezane žljebove u koje se okomito postavljala kamena ploča.¹¹⁰ Nakon postavljanja ploče na ulaz grobnice, okvir ulaza i ploča zapečatili bi se žbukom. Međutim, da se ulaz otvarao, a ploča mogla dizati ovisno o potrebi, svjedoči nalaz ploče na grobnici G-3 na

¹⁰⁶ Vidi katalog amfora u *Salona III*, str. 165 – 170.

¹⁰⁷ *Salona III*, str. 216.

¹⁰⁸ *FS II*, str. 36.

¹⁰⁹ *Salona III*, str. 219, sl. 94.

¹¹⁰ *Salona III*, str. 213, sl. 90 i str. 221, sl. 96.

Marusincu. Na ploči je, naime, sačuvana željezna alka koja je služila za podizanje i spuštanje vrata.¹¹¹

U drugoj varijanti zidane grobnice mogle su biti prekrivene jednom velikom kamenom pločom ili 2-3 manje; zatim natkrivene bačvastim svodom konstruiranim od manjih pravilnih kamenih ploča ili komada tegula postavljenih na “nož” i međusobno vezanih debelim slojem žbuke; a ponekad je takav bačvasti svod bio nadograđen ravnom pravokutnom zidanom plohom s vanjske strane; ili su grobnice mogle biti prekrivene kamenom pločom i potom presvođene. Primjer ove potonje nalazi se istočno od bazilike. Velika kamena ploča prekriva četvrtastu zidanu komoru na način da njen rub služi kao nadvratnik ulaza u grobnicu. Kamena ploča natkrivena je bačvastim svodom. Zanimljivo je da ulaz u ovu grobnicu nije prekriven vertikalno postavljenom kamenom pločom, kako je uobičajeno, već se ulaz zatvara horizontalno postavljenom pločom.¹¹²

Odstupanje od uobičajene gradnje zidanih grobnica zabilježeno je i u prostoru između kapela IV i VI na Manastirinama. Naime, donji dio južnog zida grobnice G-70 građen je od dvije okomito postavljene tegule koje su ožbukane s unutrašnje strane, a gornji dio zida građen je uobičajeno od kamena vezanog žbukom. Neuobičajena tehnika gradnje ovog zida rezultat je njegovog prislanjanja na temelje sjevernog zida grobne parcele (hortusa) koja je tu stajala prije gradnje grobnice.¹¹³ Osim toga, ulaz u grobnicu izmaknut je na istočnu polovicu sjevernog zida grobnice umjesto da bude centriran po uzdužnoj osi grobnice, a samo istočna polovica dna grobnice bila je popločana s tri tegule (G-70).

Zidane grobnice bez posebno izdvojenog ulaza najčešće su bile prekrivene jednom ili više masivnih kamenih ploča koje su se podizale u slučaju novih ukopa.¹¹⁴

¹¹¹ E. Višić-Ljubić, „Salona – Marusinac“, *HAG* 2 (2005), str. 387 – 389 (Dalje u bilješkama: Višić-Ljubić 2005).

¹¹² *Salona III*, str. 217, sl. 93. Treba upozoriti da je na Manastirinama zabilježen jedna zidana grobnica koja vrstom pokrova odstupa od opisanih grobnica s ulazom tipa *a pozzetto*. Nju naime, umjesto kamene ploče ili svoda, natkriva sarkofag Valerija Feliksa i njegove žene. (*FS II*, str. 91; Dyggve 1996, sl. V. 16; *Salona III*, sl. 220).

¹¹³ Prelaskom na inhumaciju u 2. st. na zapadnoj nekropoli dogodilo se negiranje areala grobnih parcela formiranih u prethodnom razdoblju incineracije. Razlog tome je nedostatak prostora i pojava novih ukopa koji se šire horizontalno izvan granica prvobitnih hortusa (Miletić 1989a, str. 64 – 65, 68 – 69). Vjerojatno se sličan proces odvijao i na sjevernoj nekropoli. Zato nailazimo na slučaj naslanjana zida grobnice na temelje zida iz ranije faze.

¹¹⁴ *Salona III*, str. 213, sl. 90.

Unutrašnjost zidanih grobnica bila je često ožbukana te je nerijetko sloj žbuke bio prekriven freskama koje se do danas nažalost nisu sačuvale.¹¹⁵ Dno grobnica najčešće je bilo od nabijene zemlje ili ožbukano te popločano tegulama ili kamenim pločama. Ponekad su grobnice bile izgrađene u nizu (usp. niz grobnica od G-82 do G-85 koje se nalaze sjeverno od bazilike; sve grobnice imaju ulaz na istoku, a trima je sačuvan svod) pa su neke od njih imale (G-83 i G-84) zajedničko pročelje.¹¹⁶

Kako smo mogli vidjeti, na prostoru sjeverne nekropole, osim skromnih ukopa, pojavljuju se i luksuznije grobnice te sarkofazi, ali i mauzoleji. Tako je oko 100 m sjeverno od gradskih bedema, istočno od Manastirina, nađen sklop od 5 kasnoantičkih grobnica unutar pravokutnog prostora omeđenog zidom.¹¹⁷ Dimenzije unutrašnjeg prostora tzv. mauzoleja iznose oko 470x490 cm. Ulaz se nalazi na jednoj od užih strana. Grobnice su pripadale dvjema odraslim osobama i troje djece. Najveću pažnju izazvao je nalaz mozaika iz 3. st. koji je otkriven u podu tzv. mauzoleja. Mozaik je izveden na pokrovnoj ploči grobnice devetogodišnjeg Tita Aurelija Aurelijana.¹¹⁸ Na temelju likovne analize, N. Cambi ovaj mozaik, a time i mauzolej, datira u tetrarhijsko vrijeme.¹¹⁹ Druga od 5 nadgrobni ploča imala je 2 udubljenja u obliku zdjela za koje E. Dyggve drži da su služile za poganski kult pokojnika.¹²⁰ Treća nadgrobna ploča imala je natpis u stihovima na kojem se nalazilo ime Mucijan, vjerojatno ime pokojnika. Ploča je datirana u 3. st.¹²¹

¹¹⁵ Bulić 1900b, str. 201, T. IV; Bulić 1902b, T. XI; Rendić-Miočević 1949, str. 58, sl. 1 – 2; *Salona III*, str. 219, sl. sl. 94, b i c.

¹¹⁶ *Salona III*, str. 214 – 215, sl. 91 – 92. Za zajedničko pročelje usp. dvije srednje grobnice.

¹¹⁷ E. Dyggve (1996, str. 83, bilj. 22) smatra da je sklop kasnoantičkih grobnica bio natkriven arhitekturom u obliku mauzoleja. Takvo mišljenje argumentira debelim vanjskim zidovima i činjenicom da je tamo pronađeni mozaik Tita Aurelija Aurelijana izrađen od vrlo sitnih tesera koje se ne bi sačuvale pod utjecajem atmosferilija. Drugi autori (*Salona III*, str. 211 – 212) predlažu mogućnost manje grobne parcele (hortusa) na tom mjestu jer se iz fotografija s istraživanja (Marin 1994, str. 53, sl. 8) može vidjeti da su zidovi izgrađeni sličnom tehnikom kao zidovi hortusa na zapadnoj nekropoli (Kirigin et al. 1986, str. 37 – 38; Miletić 1989a, str. 33 – 39.).

¹¹⁸ Mozaik prikazuje dječaka u bijeloj tunici i togi koji sjedi kao filozof s rotulom u ruci, s njegove lijeve strane nalaze se jarebica i malo dalje herma na postolju te prikaz stele s natpisom. Prizor s dječakove desne strane nije sačuvan (N. Duval, *La mosaïque funéraire dans l'art paléochrétien*, Ravenna 1976, str. 15 – 16, sl. 2; B. Matulić, „Prilog proučavanju nastanka, razvoja i trajanja salonitanske škole-radionice mozaika“, *Opusc. Archaeol.* 18 (1994), str. 157).

¹¹⁹ Cambi 1986, str. 97 – 98, sl. 19.

¹²⁰ Dyggve 1996, str. 83, sl. V. 24 i 25.

¹²¹ D. Rendić-Miočević, *Carmina epigraphica*, Split 1987, str. 178, 259.

Tijekom istraživanja na Manastirinama u dva navrata izvršene su antropološke analize ljudskog osteološkog materijala.¹²²

Prva istraživanja, nakon Dyggeovih, na Marusincu su provedena tek 1984. god. i zatim 1991., 1993. i 1994. god. te su bila revizijskog karaktera.¹²³ Početkom ovog stoljeća Arheološki muzej u Splitu na Marusincu je još jednom pokrenuo revizijska iskopavanja te konzervaciju i restauraciju sjevernog dijela tzv. *basilicae discopertae*.¹²⁴ Južno od vanjskog zida apside sjeverne bazilike otkrivene su tri presvođene zidane grobnice u nizu. Grobnice su imale vrata od vertikalno postavljenih vapnenačkih ploča koje su ulazile u utore uklesane na dovratnicima. Na ploči jedne od grobnica (G-3) sačuvana je željezna alka koja je služila za podizanje i spuštanje vrata. Pronađena su i četiri sarkofaga, grob od okomito i vodoravno postavljenih tegula, a uz južnu stranu presvođene zidane grobnice, koju je još E. Dygge otkrio i označio slovom E, dokumentiran je grob u amfori. Novootkrivene zidane grobnice datirane su u vrijeme prije gradnje *basilicae discopertae*, a spomenuti grob u amfori u 5. st.¹²⁵

Zbog izgradnje stambeno-poslovnih objekata Sv. Duje i Gašpini jug 3 na predjelu sjeverne salonitanske nekropole, 2008., 2011. i 2012. god. obavljena su sondažna arheološka istraživanja i arheološki nadzor na do sada nepoznatim lokalitetima Bencunuše i Donje Bencunuše.¹²⁶ Prvi lokalitet nalazi se oko 200 m sjeverozapadno od Manastirina, a drugi oko 260 m zapadno od tog ranokršćanskog groblja. Istraženo je ukupno 78 skeletnih grobova i to

¹²² A. Horváth, „*Crania Salonitana*. Descrizione di una serie di crani delle sepolture antiche cristiane di Salona (presso Spalato, Dalmazia)“, Suppl. *BASD* 30 (1907), str. 1 – 38; A. Šarić-Bužančić, „III. Kratki antropološki pregled kosturnih ostataka iz antičkih grobova s lokaliteta Manastirine u Saloni“, u: *Salona III*, str. 191 – 204. Iako izvršene na samo 21 jedinki, novije analize pokazale su da je odnos spolova bio izjednačen, smrtnost kod djece bila je velika te nisu ustanovljeni skeletni ostaci koji bi mogli pripadati autohtonom (ilirskom) stanovništvu. Patološke karakteristike, prije svega učestala pojava anemije kod djeca, ukazuju na neadekvatne životne uvjete te niski socijalni status većine pokojnika. Na to upućuju i tipovi grobova koji prevladavaju na Manastirinama: grobovi u zemljanim rakama, amforama i od tegula.

¹²³ E. Marin, „Nova istraživanja na Marusincu u Saloni“, *Diadora* 15 (1993), str. 259 – 274.

¹²⁴ Voditeljica revizijskih istraživanja provedenih od 2005. do 2007. god. bila je Ema Višić-Ljubić, viša kustosica arheološkog lokaliteta Salona.

¹²⁵ Datacija zidanih grobnica izvršena je s obzirom da se zapadni zid grobnice 1 u južnom dijelu proteže ispod zida crkve, a datacija groba u amfori na temelju tipa amfore (Višić-Ljubić 2005, str. 387 – 389; E. Višić-Ljubić, „Salona – Marusinac“, *HAG* 3 (2006), str. 426 – 429; E. Višić-Ljubić, „Salona – Marusinac“, *HAG* 4 (2007), str. 479 – 482; E. Višić-Ljubić, „Novi nalazi iz sarkofaga na Marusincu“, *Zbornik Kačić* 41 – 43 (2011), str. 615 – 626).

¹²⁶ Istraživanje je obavila tvrtka *Kaukal d. o. o. za arheologiju i geodetsko mjerenje*, a voditelj istraživanja bio je Vedran Katavić, prof. povijesti i arheologije.

u jednostavnim zemljanim rakama bez grobne konstrukcije ili u drvenim ljesovima (15 grobova), zatim u amforama (46 grobova), u grobovima od tegula (15 grobova) i u zidanim grobnicama (2 grobnice). Prema dosada objavljenim rezultatima, prevladavaju pojedinačni ukopi koji su uglavnom orijentirani u smjeru Z-I, što znači da je glava pokojnika položena na zapad. Manji broj ukopa orijentiran je u smjeru S-J, a kod nekolicine orijentacija nije naznačena zbog dislociranosti skeleta. Antropološka analiza obuhvatila je 64 pokojnika, a njeni rezultati su pokazali da je u istraženim grobovima sahranjen 31 muškarac, 16 žena te 17 djece ili osoba mlađih od 20 godina. Ovi potonji većinom su bili pokopani u grobove u amforama.¹²⁷ Amfore, sekundarno upotrijebljene za grobne konstrukcije, pripadaju različitim kasnoantičkim tipovima uvezenima iz sjeverne Afrike i datiraju se u rasponu od kraja 4. do početka 7. st. Grobovi ukopani u zdravicu ili u zemljane rake nisu imali nikakve grobne konstrukcije. Međutim, u nekolicini raka pronađeni su metalni čavli koji upućuju na sahranjivanje pokojnika u drvene ljesove. Kao što je bilo uobičajeno na ostalim nekropolama, i na ovom su se lokalitetu sekundarno koristile tegule i imbreksi za grobne konstrukcije u obliku krova na dvije vode ili jednostavne pravokutne rake prekrivene vodoravno položenim tegulama. Podnice takvih grobnih raka uglavnom su bile zemljane ili ukopane u plići sloj tupine, a rjeđe su bile popločane tegulama. Dvije pravokutne zidane grobnice također su ukopane u sloj tupine te su građene od manjih pravilno obrađenih komada kamenja povezanih žbukom.

II.1.1.3 Istočna nekropola

Na lokalitetu Kod Rike, oko 1,5 km od izvora Jadra i oko 100 m južno od salonitanskog akvadukta, na prostoru istočne salonitanske nekropole F. Bulić zabilježio je nalaze amfora, kamene ploče grobova, ulomke tegula i imbreksa, spaljene kosti, ulomke akroterija sarkofaga i keramičke urne.¹²⁸ Nekropola je istraživana i 1930. god. kad se iskopavalo na položaju Šuplja crkva. Tu se nalazila ranokršćanska cementerijalna bazilika iznad koje je kasnije podignuta Zvonimirova krunidbena bazilika.¹²⁹ Unatoč činjenici da su se posljednjih godina na tom lokalitetu vodila revizijska istraživanja,¹³⁰ prostor istočne

¹²⁷ V. Katavić, „Solin – Kapljuč“, *HAG* 5 (2008), str. 592 – 594; V. Katavić, T. Jerončić, „Kasnoantičko groblje na Bencunušama kod Manastirina“, *Tusculum* 7 (2014), str. 81 – 112.

¹²⁸ Bulić 1907a, str. 99 – 101.

¹²⁹ Dyggve 1951, str. 133 – 134, sl. VI, 17.

¹³⁰ Voditelj istraživanja bio je Mate Zekan, kustos Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika (M. Zekan, „Solin – krunidbena bazilika kralja Zvonimira (Šuplja crkva)“, *HAG* 1 (2004), str. 240 – 243; M. Zekan, „Solin – krunidbena bazilika kralja Zvonimira (Šuplja crkva)“, *HAG* 2 (2005), str. 396 – 398; M. Zekan, „Solin –

nekropole još uvijek je najslabije istražen. Lošoj istraženosti ne pridonosi ni spoznaja da je lokalitet Majdan, koji također ulazi u areal istočne salonitanske nekropole, arheološki uništen nakon što se na tom području više desetljeća eksploatirala tupina za solinske tvornice cementa.¹³¹

II.1.1.4 Jugoistočna nekropola

Lokalitet Jankovača vjerojatno je najzapadniji dio jugoistočne salonitanske nekropole koja se prema istoku protezala na lijevu obalu rijeke Jadro do položaja Japirkovih kuća.¹³² Jugoistočna nekropola tek je od osamdesetih godina 20. st. postala predmet sintetskih proučavanja, a do tada su svi nalazi na tom području bili slučajni. Riječ je o ulomcima natpisa i sarkofaga, poklopcima sarkofaga, kamenim i keramičkim urnama, grobovima izdubljenima u živcu, tegulama koje su po svoj prilici bile dio grobne arhitekture i jednoj zidanoj grobnici s ulazom tipa *a pozzetto*.¹³³ God. 1989. Arheološki muzej u Splitu proveo je istraživanja na položaju današnjeg solinskog naselja Priko vode, upravo kod Japirkovih kuća. U tim istraživanjima dokumentirana su 183 groba i nekoliko ulomaka nadgrobnihi natpisa. Nalazi se datiraju od 1. do 4. st., ali prevladavaju kasnoantički grobovi i to oni u zemljanim rakama, u amforama i pod tegulama, orijentirani većinom u smjeru SI-JZ. S obzirom da se radilo o kasnoantičkim grobovima, pretpostavlja se da se naišlo na periferni dio jugoistočne nekropole koja se širila horizontalno. Godine 1991. u vrtu privatne kuće koja se nalazi u blizini Japirkovih kuća dokumentirana su tri kasnoantička groba među kojima je bila jedna zidana

krunidbena bazilika kralja Zvonimira (Šuplja crkva)“, *HAG* 5 (2008), str. 594 – 596; M. Zekan, „Solín – Šuplja crkva“, *HAG* 6/2 (2009), str. 631 – 636.

¹³¹ Ž. Miletić, „Istočna i jugoistočna salonitanska nekropola“, *Radovi FfZd* 30 (17) (1991), str. 31. O istočnoj nekropoli v. i Cambi 1986, str. 80 – 83.

¹³² O pružanju jugoistočne salonitanske nekropole v. Cambi 1986, str. 86 – 90, sl. 11 – 13; E. Dyggve, „Nova istraživanja prelazaka preko rijeke Jadro u Solinu“, u: N. Cambi (ur.), *E. Dyggve. Izabrani spisi*, Split 1989, str. 155 – 156; Miletić 1991, str. 37 – 49, sl. 2.

¹³³ F. Bulić, „Iscrizioni inedite“, *BASD* 15 (1892), str. 20, br. 12 (dalje u bilješkama: Bulić 1892a); F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Ager Salonitanus (Klis – Clissa, Mravince)“, *BASD* 28 (1905), str. 137, natpis 3393A, str. 158, natpis 3453A (dalje u bilješkama: Bulić 1905b); F. Bulić, „Iscrizioni inedite“, *BASD* 32 (1909), str. 34 (dalje u bilješkama: Bulić 1909a); M. Abramić, „Poklopac rimskog sarkofaga iz Solina“, *VAHD* 47 – 48 (1924 – 25), str. 68 – 70; F. Bulić, „Peto starokršćansko grobište stare Salone na jugoistoku grada“, u: F. Bulić, *Povodom pedesetogodišnjice jubileja VAHD 1878 – 1928*, Split 1931, str. 59 – 60, 62, bilj. 9; D. Rendić-Miočević, „Novi i neobjelodanjeni natpisi iz Dalmacije“, *VAHD* 53 (1950 – 1951), str. 221 – 225; N. Cambi, „Nove potvrde egipatskih kultura u antičkoj Dalmaciji“, *VAHD* 65 – 67 (1971), str. 85, bilj. 2.

grobnica s nekoliko pokojnika. Nakon toga, 1994. i 2000. god., istraživao se i dio jugoistočne nekropole unutar gradskog areala, na položaju Doma časnih sestara u Solinu.¹³⁴

Jugoistočnoj nekropoli pripada i lokalitet Smiljanovac. Njega prvi spominje F. Bulić u kontekstu nalaza kasnoantičkog groba i jednog natpisa, a u istraživanjima društva *Bihać* na obližnjem Gospinu Otoku 1898. god., osim srednjovjekovnih nalaza, bila su zabilježena i 2 kasnoantička groba od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode.¹³⁵ Još tri kasnoantička groba zabilježena su u zaštitnim istraživanjima na Gospinu Otoku 1996. god.¹³⁶ Po svoj prilici riječ je o grobovima u okviru jugoistočne salonitanske nekropole. U prilog tome idu i najnovija zaštitna istraživanja na lokalitetu Smiljanovac provedena od prosinca 2010. do travnja 2011. god. zbog potreba izgradnje prodajnog centra *Lidl*.¹³⁷ Smiljanovac se nalazi na istočnoj strani Jadranske magistrale, južno od rijeke Jadro. Novootkriveni dio jugozapadne nekropole smješten je na strmini koja pada od juga prema sjeveru, odnosno prema razvedenoj riječnoj delti. Njena sjeverna strana, prema cesti, nalazi se u blizini položaja na kojem su se, sve do rušenja u Drugom svjetskom ratu, nalazili ostaci tzv. Rimskog mosta preko kojeg je po svoj prilici vodila antička cesta iz Salone za Epetij.¹³⁸ Nakon provedenih probnih arheoloških istraživanja u prosincu 2010. god., Konzervatorski odjel u Splitu proglasio je područje Smiljanovca zaštićenom arheološkom zonom u kojoj je, na položajima predviđenima za gradnju, obavezno provođenje zaštitnih arheoloških istraživanja. Do travnja 2011. god. ukupno je istražena površina od 10.132 m² na kojoj su dokumentirana ukupno 974 groba. Kako teren bilježi pad od juga prema sjeveru, na pojedinim

¹³⁴ Voditeljica svih spomenutih istraživanja bila je Jagoda Mardešić, viša kustosica arheološkog lokaliteta Salone (Miletić 1991, str. 37 – 46; D. Maršić, „Novi nadgrobni natpisi s jugoistočne salonitanske nekropole“, *Radovi FfZd* 35 (22) 1997, str. 122 – 123, bilj. 98; J. Mardešić, „Nekropola unutar grada“, *Solinska kronika*, br. 74, god. VII, Solin 2000, str. 16; J. Mardešić, „Istraživanja u Saloni od 1970. do 2000. godine“, u: E. Marin (ur.), *Longae Saloniae*, sv. I, Split 2002, str. 110 – 111; J. Mardešić, „Salonitanske nekropole“, *Opusc. Archaeol.* 27 (2003), str. 507 – 508.

¹³⁵ Bulić 1892a, str. 20, br. 12; F. Bulić, „Izvještaj predsjednika društvenoga mons. Fr. Bulića o Crkvi Sv. Marije od Otoka i nadgrobnom napisu kraljice Jelene“, *Vjesnik HAD*, n. s. 5, 1901 (dalje u bilješkama: Bulić 1901a; također vidi u: F. Bulić, *Izabrani spisi*, Split 1984, str. 579).

¹³⁶ Voditelj istraživanja 1996. god. bio je Miroslav Katić (M. Katić, „Grobovi s Gospina Otoka u Solinu“, *Diadora* 18/19 (1997), str. 42 – 53).

¹³⁷ Voditelj istraživanja bio je Slavko Galot, dipl. arheolog, kojemu se želim zahvaliti na vrlo profesionalnom i kolegijalnom odnosu. Pruživši mi nesebičan uvid u terensku dokumentaciju s njegovog istraživanja, značajno je doprinjeo katalogiziranju većeg broja grobnih cjelina, a time i preciznijem definiranju tipova kasnoantičkih grobova s obzirom na njihov oblik i građu.

¹³⁸ Cambi 1986, str. 86, bilj. 116.

dijelovima lokaliteta zabilježena su i do tri horizonta grobova. Ustanovljeno je da su na nekropoli zastupljeni i paljevinski i skeletni ukopi, a grobovi se datiraju u rasponu od ranog carstva do vremena kasne antike.¹³⁹ Kao i na ostalim nekropolama, na ovom lokalitetu dokumentirani su grobovi ukopani u zdravicu i u zemljane rake. Zdravicu na lokalitetu predstavlja sloj tvrde tupine u čije su rascjepe polagani pokojnici ili se tupina dubila za grobnu raku. U tom je sloju dokumentirano najviše grobova. Na mogućnost sahranjivanja pokojnika u drvene ljesove, čiji organski dijelovi ipak nisu sačuvani, ukazuju položaji i količine pronađenih metalnih čavala u istraženim grobnim rakama. Međutim, najveći broj ukopa zabilježen je u amforama. Zatim slijede grobovi od tegula te zidane grobnice. Istraženo je i nekoliko grobnih konstrukcija nastalih kombinacijom više različitih materijala, kao što su lomljeno kamenje, kamene spolije, ulomci amfora, tegula ili žbuke. Prevladavaju pojedinačni ukopi, većinom orijentirani u smjeru Z-I. Preliminarna antropološka analiza ljudskog osteološkog materijala izvršena je na 56 pokojnika. Pritom je konstatirano da ostaci 32 skeleta pripadaju muškarcima, 15 ženama, 7 djeci, a 3 su nedefinirana. Pokretni arheološki materijal sa Smiljanovca obuhvaća keramičke posude, svjetiljke i tegule, brončane i željezne predmete, nakit, oruđe, oružje i novac, kamenu plastiku, nadgrobne spomenike, kamene urne, staklene balzamarije, urne i boce te koštane predmete. Nalazi su dijelom pohranjeni u Muzejskoj zbirci *Tusculum* u Saloni, a dijelom povjereni na konzervaciju stručnjacima iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu te Muzeja antičkog stakla u Zadru.¹⁴⁰

Velik broj kasnoantičkih grobova gotovo svih tipova zabilježen je i na položaju Crikvine, uz lokalni put koji se na Gospinu Otoku odvajao od ceste za Epetij i skretao prema zapadu u pravcu današnjeg mjesta Vranjic. Prema nalazima, zna se da je prostor bio naseljen i u rimsko doba.¹⁴¹ Istočno od kuće Jurić u Vranjicu zabilježeni su kasnoantički grobovi pod

¹³⁹ S. Galiot, *Zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu Solin – Smiljanovac*, neobjavljeno izvješće, Split, lipanj 2011 (Dalje u bilješkama: Galiot 2011); S. Galiot, *Zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu Solin – Smiljanovac*, neobjavljeno završno izvješće, Split, prosinac 2011 (Dalje u bilješkama: Galiot 2011a).

¹⁴⁰ Godine 2009. kroz Ulicu Marka Marulića, u neposrednoj blizini lokaliteta, vršena su zaštitna arheološka istraživanja prilikom izgradnje hotela *President* i prateće infrastrukture (S. Galiot, *Stručno izvješće o arheološkom nadzoru u Ulici Marka Marulića i uz rukavac rijeke Jadro, ispred hotela President*, Split 2009, http://www.delmatgaliot.hr/?page_id=73, pristup: 04.01.2016.). Pritom je dokumentiran kasnoantički zid, velika količina fragmentirane antičke kuhinjske keramike, jedan primjerak kasnoantičkog novca, a među odbačenim građevinskim materijalom i jedna nadgrobna stela te dio žrtvenika.

¹⁴¹ F. Bulić, „Notizie storiche sul villaggio Vranjic vicino Salona“, *BASD* 36 (1913), str. 29.

kamenim pločama, od tegula i u amforama.¹⁴² U *Bullettinima* iz 1909. i 1911. god. F. Bulić izvještava o novim nalazima na ovom položaju. Prvo su pronađene tri djelomično uništene presvođene grobnice s ulazom tipa *a pozzetto*, a u blizini su zabilježeni ostaci još dviju ulaznih konstrukcija pa je Bulić pretpostavio da je uokolo bilo još sličnih grobnica. Kasnije su zaista zabilježeni novi nalazi zidanih grobnica, ali i ulomci poklopaca sarkofaga s akroterijima, ukopi od tegula postavljenih u obliku korova na dvije vode, grobovi u amforama te kameni i olovni sarkofazi. Da je F. Bulić bio svjestan važnosti ovih nalaza, svjedoči njegov katastarski plan Vranjica s ucrtanim položajem Jurićevih kuća, a kao primjer ucrtao je i pozicije nekoliko sarkofaga, grobova od tegula i zidanih grobnica.¹⁴³ Uzduž puta koji vodi iz Salone prema Vranjicu 1923. god. ponovno su pronađeni presvođena grobnica s ulazom tipa *a pozzetto*, grob od tegula i tri ulomaka sarkofaga.¹⁴⁴

¹⁴² F. Bulić, „Cimitero antico cristiano nelle vicinanze dell' antica Salona“, *BASD* 12 (1889), str. 218 – 219, T. X – XVI; Isti, „Iscrizioni inedite“, *BASD* 14 (1891), str. 145 – 146; Isti, „Ritrovamenti nel cimitero antico a Crikvine presso il casolari Jurić (Ćućine kuće) sulla strada fra Salona e Vranjic“, *BASD* 26 (1903), str. 177 i d (dalje u bilješkama: Bulić 1903d); Bulić 1913, str. 29, bilj. 1.

¹⁴³ F. Bulić, „Ritrovamenti nel cimitero antico cristiano a Crikvine presso i casolari Jurić (Ćućine kuće) sulla strada fra Salona e Vranjic“, *BASD* 32 (1909), str. 31 – 32, 33 – 34, T. I – II (dalje u bilješkama: Bulić 1909b); Isti, „Trovamenti nel cimitero antico cristiano a Crikvine presso i casolari Jurić (Ćućine kuće) lungo la strada da Salona e Vranjic“, *BASD* 34 (1911), str. 40 – 49, T. V (dalje u bilješkama: Bulić 1911a).

¹⁴⁴ F. Bulić, „Trovamenti antichi apparteneti al IV Cimitero cristiano *Crikvina* a Salona“, *VAHD* 46 (1923), str. 81.

II.1.2 Kaštelanski zaljev

Da je u antici područje Kaštelanskog zaljeva bilo iznimno važno, primijećeno je već u 19. st. Na teritoriju Kaštela zabilježena je veća količina položaja s antičkim nalazima.¹⁴⁵ Gotovo svi lokaliteti relevantni za ovu radnju nalaze se u priobalnoj zoni koja je pružala dobre uvjete za život i razvoj gospodarstva.¹⁴⁶ Upravo su ti dobri uvjeti bili razlog kontinuirane guste naseljenosti i situacije da je uz gotovo svako gospodarsko imanje (antičku vilu rustiku) na ovom prostoru zabilježen jedan ili više grobova, osobito onih kasnoantičkih koji su predmet ove radnje.¹⁴⁷ Njih je na području Kaštela zabilježeno više od 130. Idući od istoka prema zapadu, prvi se nalazi na položaju Stačuline u K. Sućurcu, a posljednji na položaju Veli Bijać nedaleko K. Štafilica.

II.1.2.1 Kaštel Sućurac (Stačuline; Brižine; Trstenik; Gojača; Lučac)

Najistočniji kaštelanski lokalitet nalazi se na trasi antičke ceste koja je iz Salone vodila prema Traguriju, na položaju Stačun ili Stačuline čiji naziv po svoj prilici dolazi od lat. riječi *statio*.¹⁴⁸ Tu se nailazilo na rimske grobove te ulomke natpisa i sarkofaga, a na obližnjem brežuljku pretpostavljeni je položaj rimske vile rustike.¹⁴⁹

Tijekom radova na iskopu za postavljanje kanalizacijskih cijevi 2010. god. na susjednom položaju Brižine došlo je do otkrića nekropole koja se, na temelju bogatih grobnih nalaza,

¹⁴⁵ Osobito u K. Sućurcu za kojeg je u *Vodji po Spljetu i Solinu* iz 1894. god. izrijekom navedeno: *U okolici sela (Sućurac) nalaze se ostaci rimskih vila i grobova* (Jelić, Bulić, Rutar 1894, str. 279; v. također Babić 1991, str. 52).

¹⁴⁶ Taj je prostor bio uklopljen u salonitanski ager koji se, kako se pretpostavlja, zapadno od Salone pružao do granica današnjeg K. Lukšića (v. M. Suić, „Limitacija agera rimskih kolonija na istočnoj jadranskoj obali“, *Zbornik Instituta za historijske nauke I*, Zadar 1955, str. 13 – 17. Dalje u bilješkama: Suić 1955a). Raspored svih lokaliteta u ageru, pa tako i nekropola te vila rustika, bio je određen mrežom puteljaka i zemljišnih parcela.

¹⁴⁷ O rimskim vilama rustikama uzduž Kaštelanskog zaljeva v. kod M. Zeman, *Transformacije rimskih „vila“ na prostoru srednje Dalmacije tijekom kasne antike i ranog srednjeg vijeka*, doktorski rad, Zagreb 2014, Katalog lokaliteta, str. 449-484 (Dalje u bilješkama: Zeman 2014).

¹⁴⁸ F. Bulić je smatrao da se tu nalazi prva postaja antičke ceste koja je vodila od Salone prema Traguriju (F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Ager Salonitanus (Sućurac)“, *BASD* 31 (1908), str. 60. Dalje u bilješkama: Bulić 1908a).

¹⁴⁹ Na udaljenosti od oko 2 km od Salone, na položaju Stačuline, zabilježen je nalaz jedne ograđene grobne parcele (Bulić 1910, str. 19 – 20) kakve su postojale i na zapadnoj salonitanskoj nekropoli. Na temelju toga pretpostavlja se protezanje nekropole uz cestu sve do K. Sućurca (Cambi 1986, str. 67 – 68.). Za lociranje rimske vile rustike na Stačulinama v. D. Delić, „Prilozi topografiji *villae rusticae* u K. Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 4 (1994), str. 165, br. 1 (Dalje u bilješkama: Delić 1994).

datira od početka 2. do sredine 3. st.¹⁵⁰ Prije dolaska arheologa na teren, prema riječima očevidaca, u iskopu su se mogli uočiti i uništeni grobovi u amforama za koje se pretpostavlja da pripadaju kasnoantičkom razdoblju. Takvu pretpostavku potkrepljuje i podatak da se prilikom iskopa za telefonski kabel, na položaju oko 70 m jugoistočno od istraženog dijela nekropole našao grob s konstrukcijom od tegula koji, nažalost, također nije dokumentiran.¹⁵¹

Antički zidovi, keramička žara i ostaci ljudskih kostiju otkriveni su 1925. god. pri poljoprivrednim radovima na položaju Trstenik.¹⁵² Prema svjedočenjima mještana na tom položaju, i u njegovoj bližoj okolici, nailazilo se na različite uništene antičke grobove. Ostaci mozaika i olovnih cijevi uz potok Trstenik upućuju na postojanje antičke vile rustike, a u plicaku obližnje uvale sredinom prošlog stoljeća bio je vidljiv kameni gat i antički pitosi.¹⁵³ Takve pretpostavke pokazale su se opravdanim kad je u proljeće 2010. godine tijekom gradnje kanalizacijskog sustava na Trsteniku otkrivena antička nekropola i ostaci arhitekture.¹⁵⁴

Na položaju Gojača, u dvorištu jedne obiteljske kuće, otkriven je grob od tegula, ukopan u zdravicu.¹⁵⁵ U njemu su se, uz skelet, nalazile i dvije kasnoantičke staklene boce. Na ovom položaju u K. Sućurcu bilo je i nalaza ulomaka sarkofaga, a u neposrednoj blizini pretpostavlja se postojanje antičke vile rustike.

Zapadno od župne crkve u K. Sućurcu na položaju Lučac 1925. god. prilikom kopanja temelja za obiteljsku kuću pronađen je određen broj grobova od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode, *sepulcri a capanna*, kako ih je F. Bulić zabilježio.¹⁵⁶ S ovog položaja potječu i nalazi grčkih stela, novca iz 3. st. pr. Kr. te velik broj rimskih spomenika uzidanih u

¹⁵⁰ I. Šuta, „Zaštitna arheološka istraživanja na Brižinama u K. Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 9 (2011), str. 109 – 110 (Dalje u bilješkama: Šuta 2011b).

¹⁵¹ Šuta 2011b, str. 111.

¹⁵² F. Bulić, „Sućurac (Ager Salonitanus)“, *VAHD* 47 – 48 (1925), str. 87 (Dalje u bilješkama: Bulić 1925).

¹⁵³ Delić 1994, str. 165, br. 5; I. Radić Rossi, „Potonuli tragovi rimskog gospodarskog kompleksa u Kaštel Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 7 (2003), str. 153 – 177; M. Babin, „Nastavak hidroarheološkog istraživanja na položaju Trstenik/Lučica u Kaštel Sućurcu“, *Obavijesti HAD-a XXXV/3* (2003), str. 80 – 86; I. Radić Rossi, „Nastavak podmorskog istraživanja na položaju Trstenik u Kaštel Sućurcu“, *Obavijesti HAD-a XXXVII/1* (2005), str. 109 – 113.

¹⁵⁴ Konzervatorskom odjelu u Trogiru upućen je zahtjev za uvid u izvješće o istraživanju, međutim ono iz tehničkih razloga nije bilo dostupno.

¹⁵⁵ Delić 1994, str. 166, br. 6.

¹⁵⁶ Bulić 1925, str. 87.

kuće sućuračke varoši, što D. Delića navodi na pomisao da se tu nalazila jedna od najstarijih antičkih vila rustika salonitanskog agera.¹⁵⁷

II.1.2.2 Kaštel Sućurac (Donje Krtine)

Rimska nekropola na položaju Donje Krtine u Kaštel Sućurcu, sjeverno od bivše tvornice *Jugovinil*, otkrivena je krajem 2005. god. Do otkrića je došlo prilikom radova na probijanju nove spojne ceste između Jadranske magistrale (D-8) i Ceste dr. F. Tuđmana. Tada su u profilu iskopa uočeni ostaci paljevinskih grobova i jednog groba u amfori.¹⁵⁸ Nekropola je smještena na prirodnoj terasi koja se pruža u smjeru istok-zapad te prati smjer pružanja Kaštelanskog polja. Lokalitet sa sjeverne strane presijeca željeznička pruga, a stotinjak metara dalje na istoku uzdiže se vapnenačka stijena koja se zove Žuvanče. Isti naziv nosi i obližnji potok. Danas je okoliš lokaliteta obrastao u šikaru, ali je u prošlosti bio intenzivno obrađivan te je sredinom prošlog stoljeća bio zasađen vinovom lozom. Nekropola nije istražena u cijelosti, ali je na nekoliko mjesta otvoreno više probnih rovova koji upućuju na njeno daljnje pružanje prema zapadu.¹⁵⁹

Ukupno su istražena 53 groba. Iako prevladavaju skeletni ukopi, od ukupnog broja dokumentirana su 4 paljevinska ukopa (grobovi br. 1 – 3 i 50), a 3 su bila u potpunosti devastirana (grobovi br. 7a, 11a i 29a). Treba istaknuti i da je, prema procjeni arheologa, tijekom građevinskih radova uništeno oko 20 grobova na središnjem dijelu nekropole gdje se

¹⁵⁷ Delić 2004, str. 166, br. 8.

¹⁵⁸ Sve do trenutka otkrića nekropole u literaturi se na ovom položaju nisu spominjali nalazi grobova, niti su bili uočeni tijekom pregleda terena koji je prethodio građevinskim radovima. Međutim, u literaturi je još krajem prošlog stoljeća zabilježeno postojanje nekoliko neistraženih rimskih vila rustika koje se nalaze u neposrednoj blizini novopronađenog lokaliteta (Delić 1994, str. 165 – 168.). Po otkriću nekropole obavljena su zaštitna arheološka istraživanja, a 2008. god. provedena su i sustavna arheološka istraživanja te je nekropola većim dijelom istražena i dokumentirana (I. Šuta, „Zaštitna istraživanja rimskodobne nekropole u Donjim Krtinama u K. Sućurcu“, *Obavijesti HAD-a* XXXVIII/3 (2006), str. 85 – 92; I. Kamenjarin, „Kaštel Sućurac – Donje Krtine“, *HAG* 3 (2006), Zagreb 2007, str. 404 – 405; I. Šuta, „Kaštel Sućurac – Donje Krtine“, *HAG* 5 (2008), Zagreb 2009, str. 547 – 548. Dalje u bilješkama: Šuta 2009). Dobiveni rezultati javnosti su predstavljani 2014. god. izložbom postavljenom u Muzeju grada Kaštela te pripadajućim katalogom (I. Kamenjarin, *Rimskodobna nekropola Krtine u Kaštel Sućurcu*, katalog izložbe, Kaštela 2014. Dalje u bilješkama: Kamenjarin 2014).

¹⁵⁹ S obzirom na pretpostavljenu površinu koju nekropola zauzima dalje na zapadu te njen istraženi i devastirani dio, procjenjuje se da sadrži više od stotinjak grobova (Šuta 2009, str. 547 – 548).

čini da su većinom bili paljevinski ukopi.¹⁶⁰ U 20. st. na istraživanom području nalazio se vinograd čija je obrada po svoj prilici uništila tragove nadgrobnihi spomenika.¹⁶¹ Grobovi su uglavnom ukopani u tupinastu zemlju. Loša sačuvanost pronađenih kostiju i ostalog arheološkog materijala rezultat je kiselosti tla. Ipak, nad osteološkim ostacima iz 35 grobova provedena je antropološka analiza kojom je ustanovljeno 50 pokojnika. Riječ je o 21 ženi i 13 muškaraca prosječne starosti od 38,7 godina te o 13 djece, a za tri individue nije bilo moguće odrediti spol ili dob.¹⁶²

Skeletni grobovi na nekropoli u Krtinama razlikuju se prema tipu grobne konstrukcije, položaju i broju pokojnika te izboru i količini grobnih nalaza. Prema tipu, zastupljeni su grobovi u jednostavnim zemljanim rakama ili u rakama ukopanima u zdravicu, pri čemu su, ako je suditi prema nalazima čavala, neki mogli sadržavati drvene lijesove; zatim grobovi u amforama; grobovi od tegula; te oni u grobnim konstrukcijama od okomito postavljenih kamenih ploča ili od većeg neobrađenog kamenja. Na nekropoli je zabilježen samo jedan djelomično sačuvan grob (br. 4) u amfori u kojem je po svoj prilici bilo pokopano dijete. Dva ukopa (br. 11 i 30) u jednostavnim grobovima u zemljanim rakama imala su pokrov koji se sastojao od ulomaka amfora. Međutim, za podnicu groba br. 30 također su iskorišteni naslagani ulomci amfora, dok je pokojnik u grobu br. 11 bio izravno položen na zemlju i potom prekriven različitim ulomcima amfora.¹⁶³ Potrebno je naglasiti da su se, neovisno o tipu grobne konstrukcije, na ovoj nekropoli koristile različite vrste pokrova. To se najjasnije uočava kod grobova ukopanih u zemljanu raku koji predstavljaju najčešći tip ukopa u Krtinama. Takvi grobovi u većini slučajeva sadrže pokrov od manjih kamenih ploča nepravilnih oblika (grobovi br. 7, 8, 10, 25, 26, 29, 33, 41, 42, 46 i 48).¹⁶⁴ Osim takvog, zastupljeni su i pokrovi od kombinacije kamenih ploča i tegula (grobovi br. 21, 22 i 40) ili ulomaka amfora (grobovi br. 31, 32 i 49). Tegule su se i samostalno polagale iznad iskopane zemljane rake (grobovi br. 13, 20 i 47). Takvi ukopi su uvršteni u tip grobova s pokrovom od

¹⁶⁰ Procjena arheologa temelji se na mnoštvu paljevine te ulomaka tegula, amfora i sitnije keramike pronađene u naknadno pregledanoj zemlji koja je bila odvezena s gradilišta prije otkrića nekropole (Kamenjarin 2007, str. 404).

¹⁶¹ Ulomak jednog nadgrobnog natpisa pronađen je u deponiranoj zemlji koja je s lokaliteta odvezena prije početka arheološkog istraživanja (Šuta 2006, str. 85).

¹⁶² Kamenjarin 2014, str. 8.

¹⁶³ Analiza ulomaka amfora pokazala je da su pripadale kasnoantičkim sjevernoafričkim tipovima Keay 4/1 (Africana IIA) i Keay 9 (Tripolitana 2) (Šuta 2006, str. 90; Kamenjarin 2014, str. 9, bilj. 9).

¹⁶⁴ Ovisno o veličini grobne rake, pokrov se najčešće sastojao od 5 do 6 kamenih ploča.

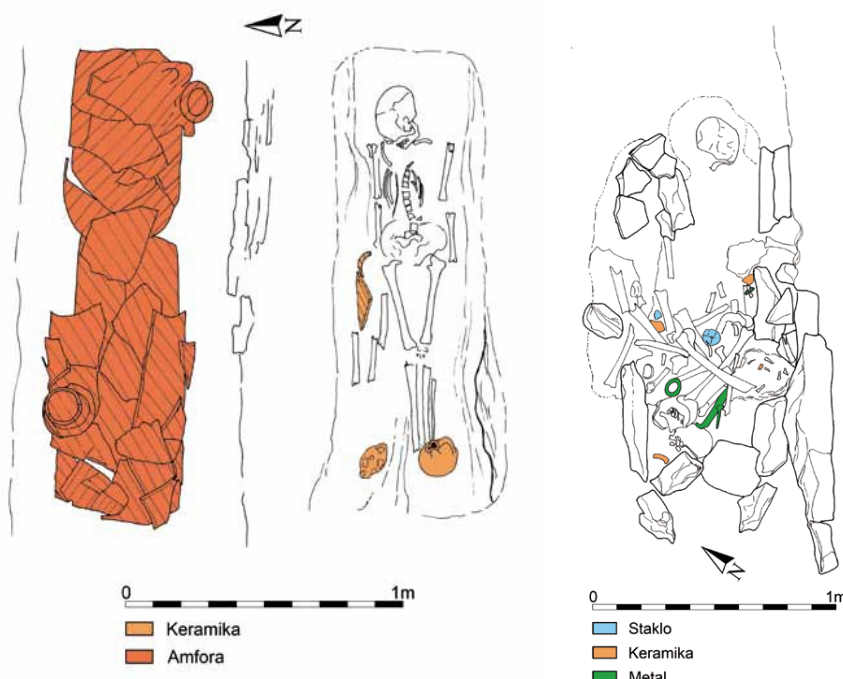
vodoravno postavljenih tegula. Drugačijem tipu groba s konstrukcijom od tegula pripadaju oni čije su tegule postavljene u obliku krova na dvije vode (br. 5, 16 i 18). Još su dva devastirana groba (br. 6 i 44) po svoj prilici imala tegule u svojstvu pokrova. Značajan broj pokojnika bio je položen izravno na zemlju bez ikakve grobne konstrukcije (grobovi br. 12, 15, 17, 19, 23, 24, 38 i 45), a nekoliko pokojnika sahranjeno je u rakama dijelom ili u cijelosti ukopanima u zdravicu koja se na ovom lokalitetu javlja kao tupinasto tlo (grobovi br. 8, 21, 27, 31, 39 i 42).¹⁶⁵ Grobne konstrukcije od okomito položenih kamenih ploča i/ili većeg kamenja bile su uglavnom izvedene tako da je grob na bočnim stranama bio obložen pločama (grobovi br. 14, 28 i 34), a one su u većini slučajeva činile i pokrov takvog groba. U četiri slučaja moguće je govoriti o sahranjivanju u drvene ljesove (grobovi br. 35, 36, 43 i 46). Na to upućuju dokumentirane veće količine metalnih čavala koji su bili pravilno raspoređeni u četiri ugla unutar grobne rake. U sklopu groba br. 21 koji je dijelom bio ukopan u zemljanu raku, a dijelom uklesan u stijenu zabilježeno je postojanje uzglavnice, četvrtastog kamena koji označava rub grobne arhitekture na području glave pokojnika. Suprotan primjer dokumentiran je kod groba pod tegulama br. 13. Riječ je o kamenoj donožnici, okomito postavljenoj neobrađenoj kamenoj ploči na području nogu pokojnika. Pošto je donožnica stršila visoko iznad razine tegula vodoravno položenih u dva sloja, drži se da je predstavljala vanjsko obilježje groba.¹⁶⁶

Svi pokojnici položeni su na leđa s rukama uz tijelo. Što se tiče orijentacije, najveći broj (35 pokojnika) sahranjen je u smjeru istok-zapad pri čemu se glava pokojnika nalazi na istoku. U smjeru zapad-istok položeno je svega 8 pokojnika, u smjeru sjever-jug troje te jedan u smjeru sjeveroistok-jugozapad. U većini grobova dokumentiran je po jedan pokojnik. Iznimke su grob br. 14 (4 pokojnika); grob br. 18 (istovremeni ukop dviju pokojnika); grob br. 25 u kojem je muškarac sahranjen u smjeru zapad-istok, a žena u smjeru istok-zapad; grob br. 28 (5 pokojnika); grob br. 30 (istovremeni ukop muškarca i žene); grob br. 31 (4 pokojnika); grobovi br. 32, 33 i 39 (po 2 pokojnika); te grob br. 47 u kojem se pretpostavlja ukop više pokojnika. Grobovi br. 14 i 28 korišteni su više puta u dužem vremenskom periodu jer je u

¹⁶⁵ Kamenjarin 2014, str. 8 – 9.

¹⁶⁶ Šuta 2006, str. 90; Kamenjarin 2014, str. 9. Primjer okomito postavljene kamene ploče koja zatvara grob na području glave pokojnika nalazimo na Manastirinama u kapeli IV kao dio grobne arhitekture groba br. 6. Radi se o grobu pod tegulama na dvije vode u sklopu kojeg je kamena ploča funkcionalno zatvarala sjevernu stranu groba i nije stršila iznad sljemena pokrivenog imbreksima. Međutim, po otvaranju ovog groba pokazalo se da je riječ o sekundarno upotrijebljenom ulomku natpisa čija obrađena strana nije bila vidljiva izvana (*Salona III*, str. 108, sl. 38, gr. br. 6; str. 111, sl. 40 c – d; str. 171, katalog grobova, gr. br. 6).

njima zabilježeno pomicanje kostiju starijih ukopa uz rubove grobnih raka kako bi se stvorilo dovoljno mjesta za nove ukope. Stručnjaci stoga zaključuju da grobovi br. 14 i 28 predstavljaju obiteljske grobnice.¹⁶⁷ Iz grobova potječe velik broj raznovrsnih grobnih nalaza i grobnih priloga. Prevladavaju keramičke posude i svjetiljke te staklene boce, a zabilježeni su i nalazi novca, oružja i oruđa, dijelovi pojasnih garnitura, metalnih alki, igala, fibula, pinceta, čavala, privjesaka od staklene paste i narukvica. Nalazi su datirani od 2. do početka 5. st.¹⁶⁸

Slika 1: lijevo - grob pod amforama (br. 11); desno - grob (br. 14) u kojem je sahranjeno više pojedinaca kroz duži period pa se prilikom svakog novog pokopavanja starije kosti i nalaze sklanjalo na zapadnu stranu groba (preuzeto: Kamenjarin 2014)

Nekropola u Krtinama korištena je u dužem vremenskom periodu. Na to upućuju inhumacija i incineracija, načini pokopavanja koji su se prakticirali u različitim periodima, zatim dokumentirani pokretni arheološki nalazi iz grobova te primjeri u kojima su raniji grobovi bili djelomice ili potpuno uništeni zbog kasnijih pokopavanja. Tako je grob 7a uništen kasnijim pokopavanjem u grobu 7, grob 11a uništen je gradnjom groba 11, grob 19 presječen je grobom 18, a grob 26 dijelom je uništen kopanjem zemljane rake za grob 35.¹⁶⁹

¹⁶⁷ Šuta 2006, str. 89 – 90; Kamenjarin 2014, str. 9.

¹⁶⁸ Šuta 2006, str. 90; Kamenjarin 2007, str. 405; Kamenjarin 2009, str. 547; Kamenjarin 2014, str. 10 – 14.

¹⁶⁹ Kamenjarin 2007, str. 405; Kamenjarin 2014, katalog grobova, str. 18 – 86, gr. br. 7, 7a, 11, 11a, 18, 19, 26 i 35.

Slika 2: lijevo - grob (br. 31) u zemljanoj grobnoj raci obrubljenom većim grubo tesianim kamenjem; desno - ukop u zemljanoj raci s pokrovom od kamenih ploča (br. 42) (preuzeto iz: Kamenjarin 2014)

Na nekropoli nisu zabilježeni tipovi luksuznijih grobova kao što su sarkofazi ili zidane presvođene grobnice kakve su otkrivene na kasnoantičkim nekropolama u Saloni. Iako stručnjaci navode da su pokojnici sahranjeni na ovom dijelu bili siromašniji od svojih suvremenika u Saloni, podsjećamo da su i u Saloni krajem 19. st., odnosno početkom 20. st. nalaženi brojni grobovi u amforama i grobovi od tegula koji tada nisu bili detaljnije dokumentirani.¹⁷⁰ Osim toga, na novootkrivenom dijelu jugoistočne salonitanske nekropole najviše grobova pripada tipu bez grobne arhitekture te grobovima u amforama i onima od tegula.

Za naše istraživanje položaja grobova u arheološkom krajoliku Kaštelanskog zaljeva važna je pretpostavka o tome kako su pokojnici s nekropole u Donjim Krtinama mogli obitavati u jednoj od dvije obližnje, do danas neistražene, kasnoantičke vile rustike na Žuvančama i G. Krtinama.¹⁷¹ Uz ranije spomenuti potok Žuvanče, oko 170 m istočno od novootkrivene nekropole, nalazi se antički lokalitet na kojem je zabilježen veći broj ulomaka tegula, amfora i antički zid. Vlasnik okolne zemlje prilikom poljoprivrednih radova pronašao je kamene sunčani sat i ulomke sarkofaga.¹⁷² Na tom lokalitetu se pretpostavlja postojanje antičke vile rustike.

Tristotinjak metara sjeverno od nekropole u D. Krtinama nalazi se položaj Krtine ili Starine gdje je zabilježeno postojanje druge rimske vile rustike. Pri kopanju temelja za stambene objekte na tom položaju u prošlosti se nailazilo na temelje antičkih zidova. Uokolo se nalaze kamene gomile s ulomcima tegula i pitosa, a zabilježen je i nalaz kapitela datiran u

¹⁷⁰ Šuta 2006, str. 90.

¹⁷¹ I. Šuta, „Predgovor“, u: Kamenjarin 2014, str. 5.

¹⁷² Delić 1994, str. 166, br. 11.

6. st. te više ulomaka arhitektonske plastike. Zbog toga se na tom mjestu pretpostavlja postojanje ranokršćanskog sakralnog objekta.¹⁷³ I. Šuta uz položaj vile rustike spominje nalaz groba u amfori te ističe kako se vila nalazi na rubu centurija, a njoj pripadajuća komunikacija pruža se u smjeru novootkrivene nekropole.¹⁷⁴

II.1.2.3 Kaštel Sućurac (Sustipan)

Ovaj lokalitet udaljen je oko 500 m u smjeru zapada od novopronađene nekropole, na lokalitetu Sustjepan ili Sustipan, između predjela Peča i granice prema K. Gomilici. Danas se nalazi zatrpan zemljom i prekriven tvorničkim pogonima bivšeg *Jugovinila*. Najraniji spomen ovog lokaliteta donosi F. Š. Milinović 1883. god.¹⁷⁵ On opisuje temelje zidova za koje pretpostavlja da su pripadali većoj zgradi te nalaz apside ili prezbitarija neke sakralne građevine koju su otkrili seljaci pri obradi okolnog zemljišta, a *uz crkvicu otkrili su bili i dvie tri grobnice, kao u dubokih velikih kamenicah izdubene i velikimi pločami pokrivene*.¹⁷⁶ Autor konstatira da je ogradni suhozid obližnjeg vinograda podignut od klesanog kamena s ostacima žbuke, ulomaka rimskih tegula te imbreksa, a bilježi i nalaz rimskog natpisa te rimskog i bizantskog novca.¹⁷⁷ Š. Ljubić je iste godine zabilježio i nalaz jedne rimske stele s tog lokaliteta.¹⁷⁸ Iz njihovih zapisa bilo je jasno da se radi o značajnijem arheološkom lokalitetu, što je i potvrđeno kada se 1908. god. na Sustipanu krčila zemlja za sadnju rasadnika vinove loze.¹⁷⁹ Pošto je bio obaviješten o nalazima zidova i pravilno tesanih kamenih blokova vezanih žbukom, F. Bulić je tada organizirao arheološko istraživanje tijekom kojeg je pronašao *podzemni nadgrobni spomenik obzidan liepim tesanim kamenom, a u njemu okolo 150 komada manjih većih, barem dvaju mramornih sarkofaga sa basreliefom, dakle glava,*

¹⁷³ B. Migotti, *Ranokršćanska topografija na području između Krke i Cetine*, Monografije 2, JAZU, Zagreb 1990, str.15, kat. br. 65 (Dalje u bilješkama: Migotti 1990); N. Cambi, „Sućurac u antici“, *Znanstveni skup Kaštel-Sućurac od prapovijesti do XX. stoljeća. Zbornik*, Kaštel Sućurac 1992, str. 37 (Dalje u bilješkama: Cambi 1992); Delić 1994, str. 166, br. 12.

¹⁷⁴ Šuta 2006, str. 89.

¹⁷⁵ F. Š. Milinović, „Solinski Sustjepan“, *Viestnik HAD* 5, Zagreb 1883, str. 13 – 17 (Dalje u bilješkama: Milinović 1883).

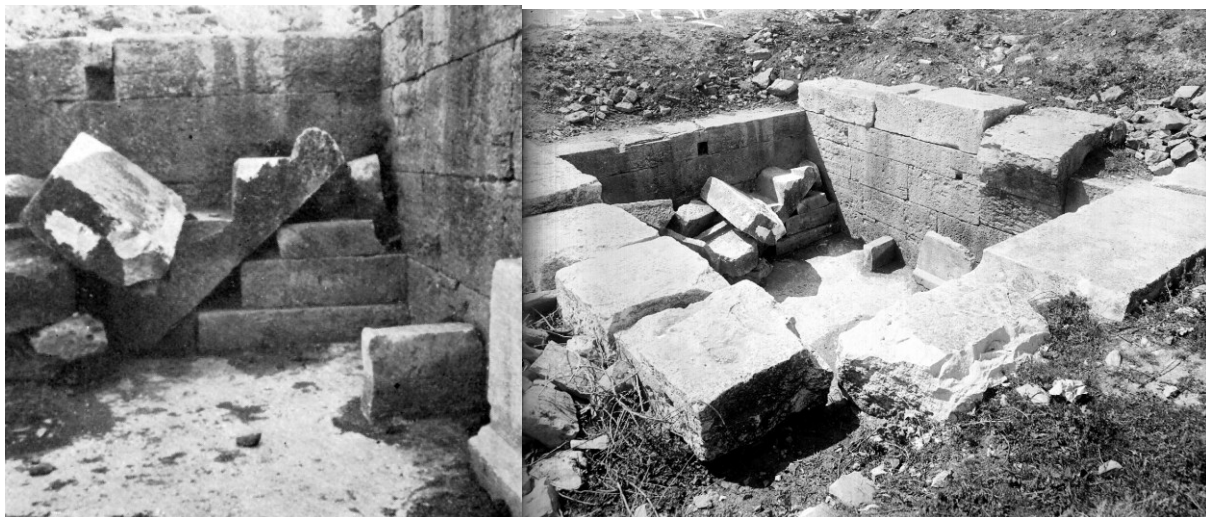
¹⁷⁶ Milinović 1883, str. 14.

¹⁷⁷ Milinović 1883, str. 14–15.

¹⁷⁸ Š. Ljubić, „Sustjepan kod Solina. Rimski nadpsi u Sućurcu. Izkapanje starina na Solinu“, *Viestnik HAD* 5, Zagreb 1883, str. 99–102.

¹⁷⁹ A. Duplančić, „Tri srednjovjekovna spomenika iz Kaštela“, *PPUD* 41, Split 2007, str. 58 (Dalje u bilješkama: Duplančić 2007).

*ruku, nogu čovječjih, ptica itd. sve po prilici iz III v. po Kristu.*¹⁸⁰ Na sačuvanim fotografijama iz vremena Bulićevih istraživanja, može se vidjeti da je riječ o grobnoj kripti dimenzija 4x4 m za koju se smatra da je pripadala antičkom mauzoleju.¹⁸¹

Slika 3: fotografije antičkog mauzoleja na Sustipanu (lijeva slika preuzeta iz: Duplančić 2007, str. 59; desna slika preuzeta iz: Dyggve 1996, sl. IV, 38)

Zidovi kripe od velikih pravilno klesanih kamenih blokova sačuvani su do 2 m dubine, dok nadzemni dio građevine nažalost nije sačuvan.¹⁸² Čini se da je po završetku istraživanja nalazište ostalo nezaštićeno i ugroženo. Međutim, upravo se na tom mjestu 1947. god. započelo s izgradnjom tvornice plastičnih masa *Jugovinil*. M. Abramić je preporučio da se mauzolej zatrpa kako bi se iznad njega mogle izgraditi planirane tvorničke hale, ali čini se da je on tijekom građevinskih radova potpuno uništen.¹⁸³ F. Bulić je mauzolej okvirno datirao

¹⁸⁰ Duplančić 2007, str. 63, Prilog 2.

¹⁸¹ Iz tog su vremena u staroj fototeci Arheološkog muzeja u Splitu ostali sačuvani stakleni negativni na kojima je prikazan antički mauzolej (Duplančić 2007, str. 58, bilj. 44, sl. na str. 59 – 60.). Dvije fotografije mauzoleja objavio je i E. Dyggve (Dyggve 1996, sl. IV, 38). Proučivši fotografije, N. Cambi je osobitu pažnju posvetio položaju stepenica i vrata na građevini te je iznio mišljenje da se ipak ne radi o kripti mauzoleja, već o jednom od grobnih areala kakvi su zabilježeni na zapadnoj salonitanskoj nekropoli (Cambi 1992, str. 51, bilj. 15.).

¹⁸² D. Kečkemet prenosi obavijest mještana da je uz mauzolej pronađen i rimski pločnik te 18 grobova. Te podatke preuzimaju i autori K. Marasović, R. Plejić te M. Ćurković (D. Kečkemet, *Kaštel-Sućurac*, Split 1978, str. 28 – 29, bilj. 52; K. Marasović, R. Plejić, M. Ćurković, „Arheološka i arhitektonska baština na prostoru bivše tvornice *Jugovinil* u Kaštel Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 10, Kaštela 2013, str. 145).

¹⁸³ Duplančić 2007, str. 55, bilj. 28; str. 65, Prilog 5. A. Duplančić osim Abramićevog pisma donosi i prepisku između uprave *Jugovinila* i uprave Arheološkog muzeja u Splitu. U njegovu pismu ostao je sačuvan opis

u 3. st., dok ga M. Abramić naziva *kasnoantičkim mauzolejom*, a E. Dyggve ga zbog podzemne kripe i nadzemne prostorije uspoređuje s Anastazijevim mauzolejom na Marusincu.¹⁸⁴ U blizini mauzoleja prolazila je antička cesta Salona – Tragurij.

II.1.2.4 Kaštel Gomilica

Prilikom poljoprivrednih radova na zemljištu koje se nalazi istočno od cinkture župne crkve u K. Gomilici krajem 19. st. otkriveno je desetak devastiranih skeletnih antičkih ukopa u kojima su se, osim kostiju, nalazili i keramički ulomci te jedan primjerak novca cara Aurelijana (270. – 275.).¹⁸⁵ U jednom od kosturnih ukopa pronađen je komad željeza spiralno omotan oko nogu vrlo mlade osobe. F. Bulić je pretpostavio da je riječ o robinji ili mladom robu koji je i za života nosio te okove. Ranije je na istom položaju bio zabilježen nalaz rimskog nadgrobnog spomenika s prikazom ascije.¹⁸⁶ U blizini župne crkve je položaj Dolac s crkvom Sv. Kuzme i Damjana iz 12. st. pred kojom se nalazi nekoliko ranokršćanskih sarkofaga datiranih u 5. st. Uz nju je F. Bulić 1899. god. zabilježio ostatke suspenzura rimskih termi, a o arheološkim istraživanjima rimske vile rustike s turnjačnicom na položaju oko 100 m sjeverozapadno od crkve pisao je Lj. Karaman.¹⁸⁷

II.1.2.5 Kaštel Lukšić (Rokovsko)

Nakon Drugog svjetskog rata kopali su se temelji za izgradnju pastoralnog centra župe K. Lukšić. Tom prigodom je, prema podatku iz literature, na položaju istočnog zida budućeg objekta pronađena presvođena kasnoantička grobnica.¹⁸⁸

II.1.2.6 Kaštel Stari

Od lipnja do rujna 2009. god. provedena su zaštitna arheološka istraživanja i arheološki nadzor nad proširenjem dionice državne ceste D-8, poddionica Kaštel Stari – čvor

tadašnjeg stanja grobnice: *Četiri stijene podzemne grobnice dobro su se sačuvale: ostale su dvije podloge velikog sarkofaga, dvije klupe za polaganje darova pokojniku i kameno stubište kojim se iz prizemlja mauzoleja pristupalo u podzemnu grobnicu* (Duplančić 2007, str. 64, Prilog 4).

¹⁸⁴ Dyggve 1996, str. 67, bilj. 38.

¹⁸⁵ F. Bulić, „Ritrovamenti antichi nel villaggio di Castel Abbadessa (Gomilica)“, *BASD* 23 (1900), str. 299 – 300 (dalje u bilješkama: Bulić 1900d).

¹⁸⁶ F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Ager Salonitanus (Gomilica, Castel Abbadessa)“, *BASD* 14 (1891), str. 129.

¹⁸⁷ F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Gomilica (Castel Abbadessa)“, *BASD* 22, (1899c), str. 236; Lj. Karaman, „Iskopine kod sv. Kuzme i Damjana“ u: *Iz kolijevke hrvatske prošlosti*, Zagreb 1930, str. 205 – 209.

¹⁸⁸ I. Šuta, „Zaštitna arheološka istraživanja lokaliteta u Kaštel Lukšiću i Kaštel Štafiliću“, *Obavijesti HAD-a* XXXVI/3 (2004), str. 94.

Plano koja je dio projekta izgradnje splitske zaobilaznice. Istraživanja su poduzeta na arheološkim nalazištima AN 1, koje se nalazi u blizini pretpostavljene vile rustike s ostacima centurijacije, AN 2 (Budočići), na kojem se istraživala trasa rimske ceste, te AN 5, gdje se također istraživala trasa rimske ceste.¹⁸⁹ Na lokalitetu AN 2 utvrdili su se rubnjaci i način gradnje antičke ceste s čije su se sjeveroistočne i zapadne strane nalazili suhozidi Z1, odnosno Z2. U zemljanom sloju ispod Z1 pronađeni su ulomci keramičkih posuda i metalni čavli te je dokumentiran devastirani grob pod tegulama.¹⁹⁰ Na lokalitetu AN 2 ukupno je dokumentirano 16 grobova, od kojih je 10 bilo pod tegulama, tri u amforama i tri bez grobne konstrukcije.¹⁹¹ S obzirom na nalaze čavala u pojedinim grobovima može se pretpostaviti da su neki od pokojnika bili sahranjeni u drvenim ljesovima. Grobovi su u velikoj mjeri bili devastirani jer je zemljište u prošlom stoljeću bilo iskrčeno za sadnju vinove loze, a pronađeni skeleti dodatno su propali zbog kiselosti tla. Većina istraženih grobova orijentirana je u smjeru istok-zapad, a tako su orijentirana i dva niza stijena uz koje je bila prislonjena jedna strana većine grobova. Ukopi u grobovima bili su pojedinačni, osim u grobu br. 2 gdje su dokumentirana dva skeleta. Grobovi u amforama sadržavali su dječje ukope. Uz pokojnike su zabilježeni grobni prilozi i grobni nalazi svjetiljaka, keramičkih posuda, ulomaka stakla, metalnih čavala te jedna školjka, brončana igla, omega fibula i jedan primjerak novca cara Hadrijana.¹⁹² Na temelju grobnih nalaza, ukopi su datirani od 1. do 5. st.

U istom vremenskom razdoblju manja zaštitna arheološka istraživanja provedena su i na susjednim arheološkim nalazištima AN 3, gdje se nalazi rimska vila rustika, te AN 4, na kojem su se istraživali dijelovi suhozida definirani kao ostaci rimske podjele zemljišta.¹⁹³

II.1.2.7 Kaštel Novi (Miri)

U Donjokaštelanskom polju na oko 2 km sjeverozapadno od središta Kaštel Novog nalazi se položaj Miri. Tu su na više mjesta ustanovljeni grobovi, između ostalih dvije presvođene zidane grobnice s ukopima odraslih osoba te dva manja groba s ukopima djece.

¹⁸⁹ S. Galiot *Stručno izvješće. Zaštitna arheološka istraživanja i arheološki nadzor tijekom rekonstrukcije državne ceste D-8, dionica: Kaštel Stari – čvor Plano*, neobjavljeno izvješće, Split 2009 (Dalje u bilješkama: Galiot 2009); S. Galiot „Kaštel Štafilić – rimska cesta“, *HAG* 6 (2009), Zagreb 2010, str. 595 – 598 (Dalje u bilješkama: Galiot 2010).

¹⁹⁰ Galiot 2009, str. 10 i 41, sl. 6; Galiot 2010, str. 597.

¹⁹¹ Galiot 2009, katalog grobova, str. 17 – 28; Galiot 2010, str. 597.

¹⁹² Galiot 2009, str. 11 – 12; Galiot 2010, str. 597.

¹⁹³ B. Maljković, H. Nodilo, „Kaštel Štafilić – rimska vila i ostaci rimske podjele zemljišta“, *HAG* 6 (2009), Zagreb 2010, str. 598 – 601.

Grobovi su bili orijentirani u smjeru sjever-jug. Na temelju nalaza zidova na lokalitetu se pretpostavljaju ostaci većeg rimskog stambeno-gospodarskog sklopa.¹⁹⁴ Uz župnu crkvu u K. Novom otkrivena su dva rimska sarkofaga.¹⁹⁵

II.1.2.8 Kaštel Štafilić (Resnik)

Na zapadu Kaštelanskog zaljeva na predjelu Resnik pokraj Kaštel Štafilića nalazi se antičko naselje Sikuli. Njegovim višegodišnjim istraživanjem obuhvaćeno je pristanište iz 2. – 1. st. pr. Kr., zatim naselje koje se na temelju nalaza može datirati od helenističkog do kasnoantičkog perioda te kasnoantička nekropola.¹⁹⁶

Nalaz dvaju ulomaka nadgrobnihi natpisa početkom 20. st. ukazivao je na postojanje antičke nekropole na području Sikula.¹⁹⁷ Kada se 60-ih i 80-ih god. 20. st. na istom lokalitetu gradilo, odnosno proširivalo hotelsko naselje, nisu se vršila arheološka istraživanja, ali postojanje antičkih ostataka potvrđeno je izjavama radnika koji su spominjali nalaze grobova u amforama. Jedan grob takvog tipa dokumentiran je tijekom zaštitnih arheoloških istraživanja koja je 1991. god. proveo Muzej grada Kaštela.¹⁹⁸ Uslijedilo je otkriće dviju zidanih kasnoantičkih grobnica, a tijekom 2007. god. pronađeno je još 8 grobova.¹⁹⁹ Te su godine poduzeta zaštitna arheološka istraživanja na zapadnom dijelu hotelskog naselja zbog izgradnje kanalizacijskog sustava. Tako je od 1991. do 2011. god. u zaštitnim arheološkim istraživanjima dokumentirano ukupno 11 kasnoantičkih grobova koji su u prostoru

¹⁹⁴ Migotti 1990, str. 13, kat. br. 57.

¹⁹⁵ F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Castelnuovo di Traù“, *BASD* 24 (1901), str. 157 – 158 (dalje u bilješkama: Bulić 1901c).

¹⁹⁶ Ovo antičko naselje zabilježeno je u antičkim izvorima i to prvi put kod Plinija Starijeg (1. st.) prema kojem je car Klaudije (41. – 54.) u mjestu pod imenom *Siculi* naselio vojne veterane (*Plin. NH* III, 22, 141), a u 2. st. Klaudije Ptolomej ga je uvrstio na svoju kartu (*Geogr.* II, 16, 3). Njegov smještaj između Tragurija i Salone locira *Tabula Peutingeriana* (4. st.) prema kojoj je od Trogira udaljen *V m. p.*, a od Salone *VIII m. p.* (*Tab. Peut.* V, B 1). Anonimni Ravenjanin krajem 7. st. navodi ga pod imenom *Siclisi* (*Anon. Rav.* IV, 16). Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: Suić 2003, str. 420 – 421 (*Plinije Stariji, Prirodoslovlje*), str. 424 – 425 (*Klaudije Ptolomej, Zemljopisni prikaz*), str. 432 – 433 (*Peutingerova karta*), str. 440 – 441 (*Anonimni Ravenjanin, Opis svijeta*).

¹⁹⁷ F. Bulić, „Siculi ed i suoi dintorni. Bihaći di Castelnuovo. Ritrovamenti di epoca romana“, *BASD* 31 (1908), str. 64 – 65 (Dalje u bilješkama: Bulić 1908b).

¹⁹⁸ I. Fadić, „Kasnoantički grob u Resniku“, *Kaštelanski zbornik* 4 (1994), str. 159 – 164.

¹⁹⁹ I. Kamenjarin, „K. Štafilić – Resnik“, *HAG* 1 (2004), Zagreb 2005, str. 225 – 227; I. Kamenjarin, I. Šuta, „Kaštel Štafilić – Resnik“, *HAG* 4 (2007), Zagreb 2008, str. 458 – 463; I. Kamenjarin, I. Šuta, *Antički Sikuli*, katalog izložbe, Kaštela 2011, str. 55 – 64 (Dalje u bilješkama: Kamenjarin, Šuta 2011); I. Kamenjarin, „Antički grobovi iz Sikula“, *Kaštelanski zbornik* 10 (2013), str. 119 – 140 (Dalje u bilješkama: Kamenjarin 2013).

raspoređeni u dvije grupe međusobno udaljene 70 m pa stručnjaci za sada govore o postojanju istočne i zapadne nekropole.²⁰⁰ U Sikulima se grobovi po tipu mogu podijeliti u dvije glavne skupine. Prvu skupinu čine zidane kasnoantičke grobnice (grobovi br. 2 – 6 i 11), a drugu grobovi u amforama (grobovi br. 1 i 7). Jedan grob je bio u potpunosti devastiran (grob br. 8), a dva su bila bez grobne arhitekture (grobovi br. 9 i 10).²⁰¹ Zidane grobnice bile su građene od redova sitnijeg kamenja vezanog velikim količinama žbuke. Iako se kod većine svod urušio ili nije sačuvan, može se zaključiti da je bio građen na isti način ili su za pokrov bili iskorišteni ulomci tegula. Grobnice su iznutra uglavnom bile ožbukane te su imale podnice od tegula ili nabijenih ulomaka keramike. Ulomci tegula poslužili su i za dio podnice groba pod amforom (br. 7). Pokojnici su se pokopavali u smjeru sjever-jug, jug-sjever, istok-zapad, zapad-istok te sjeveroistok-jugozapad što pokazuje da nije bilo pravila u orijentaciji grobova. Grobovi su uglavnom sadržavali 1 – 2 pokojnika. Ipak, u zidanoj grobnici br. 5 zabilježeno je 9 individua, a u grobnici br. 6 čak 14. To je, kao i na lokalitetu Donje Krtine, navelo stručnjake na pomisao da se radi o obiteljskim grobnicama u kojima se pokopavalo u dužem razdoblju.²⁰² U grobovima je od pokretnih arheoloških nalaza zabilježeno najviše keramičkih svjetiljaka i perlica od staklene paste, zatim keramičkih posuda, brončanog i srebrenog prstenja, brončanih narukvica i novca, a valja istaknuti nalaz zoomorfne fibule u obliku konja i jedne lukovičaste fibule. Na temelju sitnih nalaza grobovi su datirani od 3. do 5. st.²⁰³

II.1.2.9 Bijaći (Stombrate)

Na sjeverozapadnom rubu Kaštelanskog polja, jugoistočno od brežuljka Bijać nalazi se crkva Sv. Marte po kojoj se taj predio zove Stombrate. Prva arheološka istraživanja na ovom značajnom ranosrednjovjekovnom lokalitetu provodila su se u više navrata od 1902. do 1905. god. pod nadzorom *Društva Bijać*. Tada su otkriveni ostaci trobrodne srednjovjekovne crkve s pravokutnom apsidom, sagrađene nad ostacima temelja kasnoantičke građevine. Pronađeno je i nekoliko ulomaka rimskih natpisa koji su 1904. i 1908. god. objavljeni u časopisu *Bullettino di archeologia e storia dalmata*.²⁰⁴ Među njima je i natpis na sarkofagu sestara Rutilije Auguste i Rutilije Zone datiran od 2. do 4. st. Osim ovoga, na lokalitetu je pronađeno još ulomaka antičkih sarkofaga te jedan u cijelosti sačuvan kasnoantički sarkofag

²⁰⁰ Kamenjarin, Šuta 2011, str. 55 – 56.

²⁰¹ Kamenjarin 2013, katalog grobova, str. 121 – 137, T. 1 – 10.

²⁰² Kamenjarin 2013, str. 135.

²⁰³ Kamenjarin 2013, str. 135.

²⁰⁴ F. Bulić, „Siculi ed i suoi dintorni. Ritrovamenti di epoca romana“, *BASD* 27 (1904), str. 56 – 67 (dalje u bilješkama: Bulić 1904b); Bulić 1908b, str. 60 – 67.

sa zaobljenim poklopcem.²⁰⁵ Od 1967. do 1969. god. djelatnici Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika proveli su revizijska istraživanja. U njima je, uz pravokutnu apsidu crkve Sv. Marte, otkrivena polukružna apsida za koju se ustanovilo da pripada ranokršćanskoj sakralnoj građevini.²⁰⁶ U sklopu te građevine nalazio se i krsni zdenac te kasnoantički sarkofag s križem na prednjoj strani i križevima na akroterijima. Sarkofag je ponovno upotrijebljen za ukop u 9. st. Južno od pretpostavljene ranokršćanske građevine dokumentirani su zidovi među kojima se našao velik broj ulomaka kuhinjske keramike, svjetiljaka, tegula i dva antička pitosa. Pretpostavlja se da je riječ o prostorijama nekog stambeno-gospodarskog zdanja.²⁰⁷ Na prostoru obuhvaćenom revizijom dokumentirano je i 28 grobova koji su, prema vertikalnoj stratigrafiji, bili raspoređeni u dva sloja. U dubljem sloju bilo je 15 grobova datiranih u kasnoantički period, a u plićem ih je bilo 13 te su oni datirani u ranosrednjovjekovni period.²⁰⁸ U kasnoantičkim grobovima nije bilo nalaza, osim jedne manje staklene posude. Ranosrednjovjekovna grobna arhitektura na ovome lokalitetu slična je kasnoantičkoj. Stranice i pokrov kasnoantičkih grobova izrađeni su od nešto većih i obrađenih kamenih ploča te su postavljene u obliku sanduka, dok se srednjovjekovni grobovi sastoje od nepravilnih ploča ili poluobrađenog kamenja poslaganog u ovalnom ili trapezoidnom obliku.²⁰⁹

II.1.2.10 Veli Bijać

Jugozapadne padine Velog Bijaća u novijoj literaturi spominju se u kontekstu nalaza kasnoantičkog groba u amfori s ostacima dječjeg skeleta.²¹⁰ U blizini su zabilježeni i antički zidovi, a od ranije su s obližnjeg položaja poznati i nalazi dvaju rimskih miljokaza.²¹¹ Nedaleko zaselka Žabljac, također smještenog na prostoru Velog Bijaća, jugoistočno od

²⁰⁵ H. Gjurašin, „Arheološka istraživanja kod crkve Sv. Marte od 1902. do 1905. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 26 (1999), str. 81.

²⁰⁶ D. Jelovina, „Starohrvatska crkva Sv. Marte u Bijaćima“, *Kaštelanski zbornik* 1 (1987), str. 23 – 29; D. Jelovina, „Starohrvatska crkva Sv. Marte u Bijaćima“, *SHP*, ser. III, sv. 26 (1999), str. 97 – 107 (Dalje u bilješkama: Jelovina 1999).

²⁰⁷ Jelovina 1999, str. 100.

²⁰⁸ D. Jelovina, „Djelatnost Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika od 1968. do 1980. god.“, *SHP*, ser. III, sv. 11 (1981), str. 245; Jelovina 1999, str. 101. Opsežna dokumentacija s ovih revizijskih istraživanja nalazi se u arhivu Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu.

²⁰⁹ Jelovina 1999, str. 101.

²¹⁰ I. Šuta, „Arheološka istraživanja kod stare masline u Kaštel Štafiliću“, *Kaštelanski zbornik* 8 (2007), str. 293; I. Šuta, „Arheološka topografija okolnog područja“, u: Kamenjarin, Šuta 2011, str. 29 (dalje u bilješkama: Šuta 2011a).

²¹¹ A. Grgin, „Novi rimski miljokaz iz donjokaštelanskog polja“, *VAHD* 50 (1929), str. 26 – 29.

crkve Sv. Onofrija, tijekom druge pol. 19. st. težaci su nailazili na rimske grobove, a 1910. god. zabilježeni su ostaci arhitekture u sklopu kojih su se nalazile velike količine ulomaka keramičkog posuđa, tegula, imbreksa, ulomci natpisa i ostaci polikromnog mozaika.²¹² Ti se nalazi u literaturi interpretiraju kao ostaci rimske vile rustike.²¹³

²¹² Š. Ljubić, „Biač. Ulomak iz arkeol. putopisa 1873“, *Vjesnik AMZ* 1 (1879), str. 14; F. Bulić, „Ritrovamenti di epoca romana a Siculi, Bihaći presso Castelnuovo di Traù (località Budožić)“, *BASD* 34 (1911), str. 50 (dalje u bilješkama: Bulić 1911b).

²¹³ Šuta 2011a, str. 28 – 29.

II.1.3 Trogirsko primorje s otočnim arhipelagom i Trogirska zagora

Sukladno odgovarajućem smještaju i podacima u izvorima, na području grada Trogira i njegove šire okolice zabilježen je znatan broj položaja s antičkim nalazima.²¹⁴ Tri položaja (zgrada policije, Travarica/Ošljak i Dobrić) važna za našu temu nalaze se na kopnenom dijelu Trogira. Na području trogorskog otoka tragovi kasnoantičkih ukopa mogu se pratiti na dva položaja (Šubićeva ulica i crkva Sv. Ivana Krstitelja), a na Čiovu je zasad poznat jedan na predjelu Slatina. Rezultati arheoloških pregleda otočića trogorskog arhipelaga ukazuju na dva moguća položaja s antičkim ukopima (Fatri/Mojstirine, Gabrine). U široj okolici Trogira nalaze se općine Seget (položaji Zvirace/Balancane te Lokvice) i Marina gdje su također dokumentirani kasnoantički ukopi.

II.1.3.1 Trogir (zgrada policije)

Lokalitet se nalazi u ulici Andrije Hebranga, ispred zgrade policije, na kopnenom dijelu grada Trogira. Na ovom lokalitetu prethodno nisu vršena arheološka istraživanja. U studenome 2011. god. tijekom iskopavanja kanala, u sklopu radova na kanalizacijskom

²¹⁴ Prvi spomen Trogira u izvorima zabilježen je kod Polibija (oko 201. – 120. god. pr. Kr.). On spominje kako su se 158. god. pr. Kr. Isejci požalili Rimljanima zbog Delmata koji napadaju njihova naselja Tragurij i Epetij (*Polib.* XXXII, 18, 1) (N. Cambi, „Trogir u antici“, *Mogućnosti* 10 – 11 (1980), str. 950 te 961, bilj. 1. Dalje u bilješkama: Cambi 1980). Kasnije Strabon (64./63. god. pr. Kr. – oko 24. god. po. Kr) kaže da su Isa i Tragurij otoci (*Strab. Geo.* VII, 5, 5) zbog čega do danas nije sasvim razjašnjeno je li naselje od početka bilo na otoku ili se izvorno nalazilo na jezičcu zemlje u morskom tjesnacu koji je prokopom naknadno odvojen od kopna (Cambi 1980, str. 950). Strabon (*Geo.* VII, 5, 5) donosi vijest o postojanju ilirskog naselja na položaju kojeg su naselili Grci i dali mu ime po ranijem naselju. Takvu Strabonovu vijest potkrepljuju arheološki nalazi zabilježeni na području palače Garagnin-Fanfogna i datirani u ilirski period (Cambi 1980, str. 951 te 961 bilj. 3). U Plinijevom (23. – 79. god.) opisu istočnojadranske obale saznajemo da je *Tragurium civium Romanorum marmore notum* (*Plin. NH* III, 141). Da je Tragurij u antici bio znamenit po kamenu, potvrđuje antički kamenolom koji se nalazi na padinama brijega Sutilije pokraj Trogira. Tamo su pronađeni nedovršeni antički stupovi, kapiteli te žrtvenici posvećeni Heraklu (J. Jeličić, „Heraklov žrtvenik i ostali nalazi u Segetu Donjem kod Trogira“, *VAHD* 75 (1981), str. 97 – 98, bilj. 7. Dalje u bilješkama: Jeličić 1971; Babić 1991, str. 49, bilj. 31). U 2. st. Klaudije Ptolomej Tragurij uvrštava među dalmatinske otoke (*Ptol. Geo.* II, 16, 9), dok je na *Peutingerovoj karti* iz 4. st. prikazan kao dio kopna (*Tab. Peut.* V, B 1). Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: Suić 2003, str. 420 – 421 (*Plinije Stariji, Prirodoslovlje*), str. 426 – 427 (*Klaudije Ptolomej, Zemljopisni prikaz*), str. 432 – 433 (*Peutingerova karta*).

sustavu, otkriveni su kasnoantički ukopi o čemu je pisao dnevni tisak.²¹⁵ Od 15 istraženih grobova, tri su imala konstrukciju od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode, a ostali su bili grobovi u amforama. Uglavnom se radilo o dječjim ukopima. Prema riječima M. Katića, tadašnjeg pročelnika Konzervatorskog odjela u Trogiru, i ranije su se na području ispred policijske postaje pronalazili antički grobovi te su najnoviji nalazi potvrdili dosadašnje pretpostavke o postojanju dijela rimske ceste uzduž koje se na istočnoj i zapadnoj strani pružala nekropola. Od grobnih priloga na lokalitetu su zabilježene keramičke svjetiljke, a nađeni su i tragovi tkanine, najvjerojatnije ostaci mrtvačkog pokrova.²¹⁶

II.1.3.2 Trogir (Travarica/Ošljak)

Lokalitet Travarica, nazivan ponekad i Ošljak, nalazi se na kopnenom dijelu Trogira, uz cestu prema Kaštelima, sjeveroistočno od mosta koji povezuje kopneni s otočnim dijelom grada. Lokalitet nije bio sustavno arheološki istraživani, već su se na tom mjestu 1903. god. vršili radovi niveliranja terena pri čemu se na dubini od samo 20 cm naišlo na značajne arheološke nalaze. Nakon početnog prekida grubih radova, F. Bulić je obavio potrebna zaštitna istraživanja na lokalitetu.²¹⁷ Na Travarici su prvotno zabilježeni ulomak dna sarkofaga te ljudski skeletni ostaci u njegovoj blizini. Zabilježeni su i ostaci podnog mozaika s bijelim i plavim teserama, ulomci građevinske keramike te dio praga nepoznate građevine. Tijekom zaštitnih istraživanja F. Bulić je otkrio zid koji se pružao u smjeru istok-zapad, apsidu s klupom za kler te ostatke jedne baze stupa. Sjeverno od zida i apside nađena su dva sarkofaga s ravnim poklopcima datirani od 5. do 6. st. Smatra se da takvi nalazi ukazuju na cimiterijalnu baziliku podignutu u tom periodu i smještenu izvan antičkog gradskog areala.²¹⁸ Dvadesetak metara od pretpostavljene bazilike, nedaleko komunalne cisterne za vodu na Ošljaku, leži ulomak još jednog sarkofaga s urezanim križem te prevrnuti poklopac koji je služio za napajanje stoke.²¹⁹

²¹⁵ G. Dragan, „Trogir: Arheološki nalazi u središtu grada. Pokraj zgrade policije nađeno 15 antičkih grobova“, *Slobodna Dalmacija*, 29.11.2011, str. 22. Arheološke radove obavila je tvrtka „Palisada“ d.o.o. iz Košuta, a investitor radova bila je agencija Eko–Kaštelanski zaljev.

²¹⁶ Konzervatorskom odjelu u Trogiru upućen je zahtjev za uvid u izvješće o istraživanju, međutim ono iz tehničkih razloga nije bilo dostupno.

²¹⁷ F. Bulić, „Ritrovamenti di un' antica chiesa cristiana a Traù nell' a. 1903.“, *BASD* 27 (1904), str. 20 – 26, T. III – IV (dalje u bilješkama: Bulić 1904a).

²¹⁸ Bulić 1904a, str. 21, bilj 1, str. 22 – 23; Cambi 1980, str. 955.

²¹⁹ F. Bulić (1904a, str. 24) je smatrao da s ovog položaja potječu i ranokršćanski nadgrobni natpis (CIL III 14929), datiran u 438. godinu, te natpis sa sarkofaga (CIL III 2704, 9706) na kojem se spominje *sancta aeclesia*,

II.1.3.3 Trogir (Dobrić)

Na položaju zvanom Dobrić, sjeverno od mosta na kopnenom dijelu Trogira, tijekom građevinskih radova 1900. god. otkrivene su grobne jame prekrivene kamenim pločama s ostacima kostiju i antičkim keramičkim nalazima kao što su vaza, balzamarij i dvije svjetiljke.²²⁰ Sačuvani podaci o ovim nalazima nisu bili dovoljni da bi se sa sigurnošću moglo govoriti o kasnoantičkim ukopima. Njihovo postojanje na tom položaju potvrđeno je tek krajem 20. st. kad je otkriven grob od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode.²²¹ Grob je sadržavao kosti pokojnika i tri kasnoantička staklena balzamarija.

II.1.3.4 Trogir (Šubićeva ulica)

U pročelje jedne od kuća u Šubićevoj ulici, na sjeveru trogirskog otočića, uzidan je ulomak zabata nadgrobnog spomenika na kojem je naknadno urezan križ koji se datira u 4. st. Ovo je tek jedan u nizu antičkih i ranosrednjovjekovnih spomenika uzidanih u pročelja okolnih kuća.²²² I. Babić upozorava kako na tom prostoru završava donekle pravilan ulični raster te smatra da je tu mogao počinjati pomerij, a pored antičkih zidina, koje su se morale nalaziti u blizini, nalazila se i nekropola s koje potječe spomenuti kasnoantički ulomak.²²³

II.1.3.5 Trogir (crkva Sv. Ivana Krstitelja)

Crkva iz 13. st. posvećena Ivanu Krstitelju nalazi se uz gradsku vijećnicu, jugoistočno od glavnog gradskog trga. Tijekom zaštitnih arheoloških istraživanja 1987. i 1989. god. uz romaničku crkvu otkrivena je ranokršćanska apsida datirana u 5. st.²²⁴ Romanička crkva pripadala je muškom benediktinskom samostanu osnovanom početkom 12. st. Na zemljištu oko samostana nalazilo se ranosrednjovjekovno groblje za koje B. Migotti pretpostavlja da je

datiran također u 5. st. Vjerovao je da se u antici na ovom položaju nalazilo groblje koje je dugo vremena zadržalo svoju funkciju s obzirom da se na tom mjestu do njegova vremena sačuvao običaj molitve za pokojne na Veliki petak (Bulić 1904a, str. 23).

²²⁰ F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Traù“, *BASD* 24 (1901b), str. 69 – 70.

²²¹ I. Donelli, „Rekonstrukcija triju kasnoantičkih staklenih balzamarija s lokaliteta Dobrić iz Trogira“, *Diadora* 14 (1992), str. 449 – 457.

²²² I. Babić, „Starokršćanski ulomci u Trogiru“, *PPUD* 25 (1985), str. 32 – 33 (dalje u bilješkama: Babić 1985). Ako se s Obale bana Berislavića, s južne strane trogirskog otočića, skrene u Budislavićevu ulicu, može se primijetiti niz kuća s uzidanim ulomcima nadgrobnih spomenika od kojih su neki dijelovi sarkofagā. I. Babić (1985, str. 34) smatra da su svi oni pripadali sakralno-sepulkralnom kompleksu koji se nalazio uz vanjsku stranu antičkih zidina, prema obali.

²²³ Babić 1985, str. 32.

²²⁴ V. Kovačić, „Prilozi za ranokršćansku topografiju Trogira“, *Diadora* 15 (1993), str. 291 – 292.

nastalo već u kasnoj antici.²²⁵ Na tom je mjestu, naime, zabilježen nalaz prednjeg dijela kasnoantičkog sarkofaga s natpisom. Ulomak je sekundarno upotrijebljen kao poklopac drugog sarkofaga, vjerojatno u srednjem vijeku. Po konzulima koji se spominju na natpisu, prvotni ukop datiran je u 438. god.²²⁶ V. Kovačić ipak smatra da nalazi kasnoantičkih sarkofaga koji su zabilježeni uokolo nekoliko srednjovjekovnih crkava na trogirskom otočiću predstavljaju ponovno upotrijebljene sarkofage s izvangradskog groblja na Travarici.²²⁷

II.1.3.6 Čiovo

U antici je teritorij Čiova po svoj prilici bio uklopljen u areal grčkog Tragurija.²²⁸ Danas se na sjeveroistočnoj strani Čiova, nasuprot Kaštelanskog zaljeva i Splitskog poluotoka, nalazi selo Slatine. Na temelju podataka koje je prikupio od župnika slatinske župe 1905. god., F. Bulić u *Bullettinu* navodi da je 1883. god. tijekom radova u polju, na lokalitetu Strane, 3 km istočno od Slatina, otkriven skeletni ukop. Pod glavom pokojnika nalazila se ploča s natpisom koja je potom razbijena u više ulomaka i bačena na obližnju gomilu.²²⁹ Prema F. Buliću, tijekom radova u luci Slatine pronađen je poklopac sarkofaga (dim. 200x72x52 cm) te ulomci još dva sarkofaga od kojih je jedan imao natpisno polje i djelomice sačuvan natpis.²³⁰

²²⁵ Migotti 1990, str. 10.

²²⁶ A. Silobričić, „Iscrizioni inedite. Tragurium (Trogir), *BASD* 23 (1900), str. 163 – 164; M. Ivanišević, „Trogir u povijesnim izvorima od 438. do 1097. godine“, *Mogućnosti* 27 (1980), str. 965, br. 2. Poklopac sarkofaga čuva se u lapidariju dominikanskog samostana.

²²⁷ V. Kovačić, „Ranokršćanski natpis iz Trogira“, *Diadora* 14 (1992), str. 308.

²²⁸ Iako je grčko ime ovog otoka nepoznato, u 1. st. Plinije Stariji spominje naziv *Bavo* (*Plin. NH* III, 152), dok Amijan Marcelin (*Rer. Gest.* XXII, 3, 6) u 4. st. donosi oblik *Boas*. Upravo zahvaljujući Amijanu Marcelinu (*Rer. Gest.* XXII, 3, 6; XXVIII, 1, 23) do nas je stigao podatak da je u kasnoj antici na Čiovu rimska uprava običavala prognati i zatočiti kažnjenike, među kojima su bili i neki ugledni građani i državni službenici (Pauly, Wissowa, *Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, sv. III, Stuttgart 1899, str. 231, stup. 572, s. v. *Boa*.). Na temelju toga može se pretpostaviti da je u kasnoj antici Čiovo bilo nenaseljeno ili slabo naseljeno. Na Peutingerovoj karti sačuvao se oblik imena *Boa* (*Tab. Peut.* IV, B 1). Anonimni Ravenjanin ga također navodi pod imenom *Boa* (*Anon. Rav.* V, 24). F. Bulić, „Insula Boa (Bua, Čiovo)“, *BASD* 29 (1906), str. 23 (dalje u bilješkama: Bulić 1906b). Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: Suić 2003, str. 422 – 423 (*Plinije Stariji, Prirodoslovlje*), str. 434 – 435 (*Peutingerova karta*), str. 450 – 451 (*Anonimni Ravenjanin, Opis svijeta*).

²²⁹ Bulić 1906b, str. 23.

²³⁰ Bulić 1906b, str. 22 – 23.

II.1.3.7 Drvenik i Ploča (Drvenik Mali)

U dva navrata tijekom 2000. god. na dvama najvećim otočićima trogirskog arhipelaga, Drveniku i Ploči, provedena su sustavna rekognosciranja kojima je prvi put stvorena arheološka slika tih otoka od prapovijesti do srednjeg vijeka.²³¹ Na njima nije bilo većeg antičkog naselja. Blizina Salone i Tragurija usmjerila je iskorištavanje otoka u poljoprivredne svrhe i gospodarske grane vezane uz prirodne resurse kao što su ulov ribe, branje kamena i sječa šuma. Stoga su ovdje zabilježeni antički lokaliteti vezani uz postojanje vila rustika, luka i kamenoloma, a nalazi kasnoantičkih grobova zaista su rijetki. Ipak, jugozapadno od Drvenika, na otočiću Orudu na predjelu zvanom Fratri ili Mojstirine, prema pričanju nalaznika, 1953. god. otkriveni su skeletni ukopi u amforama ili pod tegulama.²³² Iako je bez arheoloških istraživanja nezahvalno iznositi značajnije zaključke, ove je nalaze moguće vezati uz ostatke vile rustike na tom položaju. Vila se nalazila uz obalu gdje su uočljivi tragovi temelja antičkog zida te tragovi podnica i ulomak mozaika.²³³ Na položaju su zabilježene i velike količine različitog keramičkog posuđa, tegula i ulomci stakla. Vila je datirana od 1. do 4. st.

Prema iskazima mještana, u uvali Garbine na jugoistočnoj strani otoka Ploča prilikom sadnje vinove loze u prošlosti također se nailazilo na skeletne ukope.²³⁴ Tu se nalazila još jedna vila rustika od koje su danas ostali vidljivi antički temelji zidova uz morsku obalu i u zapuštenim poljoprivrednim parcelama. Zabilježene su također veće količine rimske keramike, ulomci pitosa, tegula i imbreksa. Na temelju prikupljenog materijala, vila se okvirno datira od 1. do 4. st.²³⁵

²³¹ Rekognosciranja je vodio Tonči Burić, muzejski savjetnik Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. T. Burić, „Arheološka topografija otoka Drvenika i Ploče“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 35 – 54 (dalje u bilješkama: Burić 2000a); T. Burić, „Arheološka topografija Drvenika i Ploče“, u: I. Pažanin (ur.), *Zbornik otoka Drvenika I*, Drvenik (Trogirski) 2000, str. 417 – 439, karta, T. I – III (dalje u bilješkama: Burić 2000b); T. Burić, „Naseljavanje i naselja trogirskoga arhipelaga kroz povijest“, *Histria Antiqua* 11 (2003), str. 493 – 510. Osim Drvenika Velog i Ploče (Drvenik Mali), u trogirski arhipelag spada niz otočića i škoja (Orud, Macaknara, Veli i Mali Krknjaš, Malta, Murvica, Arandel, Veli i Mali Kosmač, Mirara, Vela, Mala i Sridnja).

²³² Burić 2000a, str. 44, br. 10; Burić 2003, str. 500.

²³³ Burić 2000a, str. 44, br. 10; Burić 2003, str. 499.

²³⁴ Njih spominje i T. Burić u izvješćima o rekognosciranjima uvale (Burić 2000a, str. 43, br. 3; Burić 2003, str. 500.).

²³⁵ Burić 2000a, str. 43, br. 3; Burić 2003, str. 499.

II.1.3.8 Općina Seget (Zvirače/Balančane)

Lokalitet Zvirače, ponekad nazivan i Balančane, nalazi se na sjeverozapadnom dijelu Malog trogirskog polja, u blizini kasnosrednjovjekovne crkve Gospe od Sniga u općini Seget. Ova općina sastoji se od nekoliko naselja smještenih 2 km zapadno od Trogira. Tu je prilikom poljoprivrednih radova 1911. god. otkriven anepigrafski sarkofag od prokoneškog mramora. Sanduk i poklopac sarkofaga bili su uništeni, a sarkofag opljačkan u 7. st. od Avara, kako pretpostavlja F. Bulić, pa u njemu više nije bilo nikakvih nalaza.²³⁶ Sarkofag je bio okružen cementnim zidom debljine 90 cm koji se nad njim izdizao poput krova te je bio uništen na istoj strani kao i sarkofag.²³⁷ Dva metra zapadno od sarkofaga zabilježen je ukop djeteta u zemljanoj raci. Sjeverozapadno od sarkofaga nalazio se profilirani ulomak arhitektonske plastike i ulomak stupa na kojem je urezan križ. Oko 30 m južno od sarkofaga nađeni su ostaci suspenzura rimskih termi, mnoštvo ulomaka tegula, imbreksa i ulomak amfore.²³⁸ Ti su nalazi prepoznati kao ostaci antičkog gospodarskog zdanja uz koje su se nalazili kasnoantički ukopi.²³⁹ Na lokalitetu su pronađena i dva natpisa, od kojih je jedan datiran u 175. god., te dva komada Konstantinova novca i jedan Justinijanov.²⁴⁰

II.1.3.9 Općina Seget (Lokvice)

Lokalitet Lokvice nalazi se istočno od naselja Seget Donji. Godine 1950. tijekom pripreme terena za gradnju u blizini zgrade tadašnjeg Mjesnog narodnog odbora otkriven je rimski grob položen u smjeru istok-zapad. Grob je dijelom bio građen od kamena te pokriven jednom tegulom.²⁴¹ Rimski novac i nekoliko komada rimskog keramičkog posuđa nađeni su u njegovoj blizini.²⁴²

²³⁶ Dimenzije ovog sarkofaga bile su impresivne: sanduk je iznosio 246x132x125 cm, a poklopac sa četiri akroterija imao je dimenzije 260x150 cm. F. Bulić je procijenio da sarkofag teži 11 tona, a kako nije sadržavao ni natpis ni reljefne prikaze, pretpostavio je da nije dovršen (F. Bulić, „Trovamenti antichi a Zvirače di Seget presso Traù“, *BASD* 37, Split 1914, str. 98 – 99, 102. Dalje u bilješkama: Bulić 1914b).

²³⁷ F. Bulić (1914b, str. 101 – 102) je pretpostavljao da su nasljednici podigli ogradni zid oko sarkofaga kako bi spriječili moguće oskrnjivanje pokojnikova posljednjeg počivališta, premda bi takva zidana struktura mogla biti i dio grobnog areala.

²³⁸ Bulić 1914b, str. 100.

²³⁹ Migotti 1990, str. 7; B. Migotti, *Ranokršćanska topografija na području između Zrmanje i Cetine*, doktorski rad, Zagreb 1991, str. 78 (dalje u bilješkama: Migotti 1991); Babić 1991, str. 53.

²⁴⁰ Bulić 1914b, str. 100 – 101.

²⁴¹ M. S. Šilović, „Nalazi u Trogiru i okolici“, *VAHD* 53 (1952), str. 268 (dalje u bilješkama: Šilović 1952).

²⁴² Šilović 1952, str. 268.

U neposrednoj blizini, pri kopanju temelja za bazen poduzeća *Kamen* početkom 80-ih god. 20. st., pronađen je još jedan rimski grob. Raka toga groba imala je pravokutan oblik, a njene stranice i pokrov bili su građeni od tegula.²⁴³

Na lokalitetu je otkrivena i jedna kasnoantička zidana presvođena grobnica položena među blokove kamena živca. Prilagođena terenu, grobnica je imala dimenzije 226x146 cm te je bila orijentirana u smjeru istok-zapad. Zidovi grobnice bili su građeni od pravilno tesanog kamena povezanog žbukom, a svod, sada urušen, od tegula postavljenih „na nož“ i međusobno vezanih debelim slojem žbuke. Unutrašnjost grobnice bila je ožbukana bijelom žbukom s primjesama mrvljene cigle. Ulaz s jednom stepenicom nalazio se na zapadnoj strani, a na istočnoj strani, u unutrašnjosti grobnice, dokumentiran je kameni jastuk. Grobnica je sadržavala ostatke desetak pokojnika, što je stručnjake navelo na pomisao da je riječ o obiteljskoj grobnici korištenoj kroz duže vrijeme. Od grobnih priloga sadržavala je kasnoantičku staklenu bocu, keramički vrč s tragovima boje, dva keramička tanjura i tri kasnoantičke svjetiljke.²⁴⁴

Južno od grobnice zabilježen je uništen grob u amfori orijentiran u smjeru istok-zapad. Ukop nije sadržavao grobne priloge ni druge nalaze. U njegovoj blizini nalazila su se dva groba od tegula poslaganih u obliku krova na dvije vode. Grobovi su bili uništeni, ali su među tegulama sačuvani ostaci žbuke kojom su bile učvršćene te prekrivene imbreksima. Oba groba bila su orijentirana u smjeru istok-zapad, nisu sadržavala grobne priloge ni druge nalaze.²⁴⁵

Na prostoru Segeta Donjeg do danas su registrirana tri lokaliteta s ostacima antičke arhitekture.²⁴⁶ Tako se na lokalitetu Sudanel (Sv. Danijel) pretpostavlja postojanje rimskog gospodarskog objekta preuređenog u ranokršćansko sakralno zdanje; na već spomenutom lokalitetu Zvirace/Balančane zabilježen je antički stambeni sklop; a na lokalitetu Lavdir, južno od porušene crkvice Sv. Mihovila, nađeni su ulomci rimske građevinske keramike i urni koji potječu s rimskih građevina te iz grobova.²⁴⁷ U blizini lokaliteta Lavdir nalazi se i rimski

²⁴³ J. Jeličić, „Heraklov žrtvenik i ostali nalazi u Segetu Donjem kod Trogira“, *VAHD* 75 (1981), str. 97 – 98, bilj. 7 (dalje u bilješkama: Jeličić 1971). Jedna od tegula sadržavala je tvornički pečat TI·CLAVD·PANSI.

²⁴⁴ Jeličić 1971, str. 98.

²⁴⁵ Jeličić 1971, str. 98.

²⁴⁶ *Katalog lokaliteta*, u: Zeman 2014, str. 442 – 446.

²⁴⁷ Ruševine i grobove spominje više autora, ali bez detaljnijih podataka (C. Fisković, „Segetski spomenici“, *VAHD* 56 – 59/2 (1954 – 1957), str. 213, 218; Jeličić 1981, str. 97; Migotti 1990, str. 7).

kamenolom. Kao moguće lokacije rimskih vila na rubovima Malog trogirskog polja, svi se ovi položaji mogu dovesti u vezu s gore opisanom skupinom grobova.

II.1.3.10 Marina (Blizna)

Prostor mjesta Marina u antici je bio vezan za susjednu grčku koloniju Tragurij. Zbog toga je, poslije građanskog rata između Pompeja i Cezara, zajedno s njom i maticom Isom potpao pod rimsku vlast.²⁴⁸ Blizna Gornja i Blizna Donja, dva zaselka smještena sjeverozapadno od Trogira, čine zagorsko naselje Blizna koje se nalazi u sastavu općine Marina. Zaselci se rasprostiru na južnim padinama planine Vilaje na koju se prema zapadu nastavljaju obronci brda Boraja. Na seoskom groblju u Blizni Gornjoj nalazi se crkva iz 18. st. uz koju stoji crkva Sv. Marije iz 9. st. u funkciji grobne kapele. Za stariju se crkvu pretpostavlja da je podignuta nad antičkim lokalitetom.²⁴⁹ U neposrednoj blizini crkava nalazi se kasnosrednjovjekovna nekropola s većim brojem stećaka.

Prema ranijoj literaturi, pred crkvom Sv. Marije zabilježeno je postojanje kasnoantičke zidane presvođene grobnice.²⁵⁰ Danas ta grobnica više nije uočljiva na lokalitetu. Ipak, pri najnovijim arheološkim radovima pred pročeljem crkve, nađen je poklopac sarkofaga upotrijebljen kao nadgrobna ploča recentnoga groba.²⁵¹

U kratkim izvještajima o istraživanjima spominju se ostaci kasnoantičkog zida ispred predvorja crkve koji navode na pretpostavku da je crkva podignuta na mjestu ranije rimske vile.²⁵² Tijekom istraživanja predvorja crkve kao spolija u jednom recentnom grobu pronađen je ranokršćanski pilastar (dim. 15x60x20 cm) s urezanim križem proširenih hasti. Takav

²⁴⁸ A. Gamulin, „Marina. Povijesni izvori i prostorni razvoj utvrđenog naselja“, *Vartal: časopis za kulturu Trogir* 14/1 – 2 (2013), str. 12.

²⁴⁹ L. Jelić, „Poluotok Bosiljina“, u: J. Kale, Ž. Krnčević (ur.), *Povid, zbornik radova o primoštenskom i rogozničkom kraju*, sv. 1, Primošten-Šibenik 1987, str. 102 (dalje u bilješkama: Jelić 1987).

²⁵⁰ Babić 1985, str. 26, bilj. 3; Jelić 1987, str. 102.

²⁵¹ R. Bužančić i V. Kovačić, stručnjaci Konzervatorskog odjela u Splitu, u suradnji s K. Filipcem, izv. prof. Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, tijekom 2000. i 2005. god. proveli su zaštitna arheološka istraživanja te konzervatorsko-restauratorske radove s ciljem obnove crkve Sv. Marije (V. Kovačić, „Blizna Gornja – crkva Sv. Marije“, *HAG* 2 (2005), Zagreb 2006, str. 345 – 346).

²⁵² R. Bužančić, „Nalaz gospine crkve iz starohrvatskog doba na groblju sela Blizna Gornja“, *Vartal: časopis za kulturu Trogir* 10/1 – 2 (2001), str. 7; R. Bužančić, „Crkve Sv. Vida na Klisu i Sv. Marije u Blizni Gornjoj“, *PPUD* 42 (2011), str. 56 (dalje u bilješkama: Bužančić 2011).

nalaz, pak, učvrstio je raniju pretpostavku da je crkva iz 9. st. mogla imati ranokršćansku fazu.²⁵³

Stotinjak metara zapadno od dviju crkava i groblja nalazi se udolina s lokvom. Na udaljenosti od oko 100 m sjeverno od lokve zabilježen je ranocarski terminacijski natpis uklesan u usjeklinu stijene kroz koju je prolazila antička cesta. Njegov sadržaj spominje namjesnika rimske provincije Publija Kornelija Dolabelu i delmatsko pleme Tariote.²⁵⁴ Sa zapadne strane natpisa djelomice se uočavaju ostaci popločenja od grubog kamenja, a uokolo lokaliteta nalaze se brojni različiti ulomci rimske keramike.²⁵⁵

²⁵³ Babić 1985, str. 26, bilj. 3; T. Burić, „Srednjovjekovni spomenici Villae de Blisoy“, *SHP*, ser. III, sv. 17 (1988), str. 79 – 80; Migotti 1991, str. 77; *Salona II*, str. 205 – 206; Bužančić 2011, str. 54.

²⁵⁴ I. Babić, „Dva međašna natpisa namjesnika Publija Kornelija Dolabele iz trogirске Zagore“, *ARR* 12 (1996), str. 57 – 70 (dalje u bilješkama: Babić 1996); A. Miletić, „Castellum Tariona“, *VAPD* 101 (2008), str. 61; A. Miletić, „Saltus Tariotarum“, *Opusc. archaeol.* 32 (2009), str. 8; E. Catani, „Arheološko-povijesne bilješke o castellum Tariona u rimsko doba“, *VAPD* 101 (2008), str. 78 – 80.

²⁵⁵ Babić 1996, str. 57 – 70.

II.1.4 Splitski poluotok

II.1.4.1 Dujmovača (Zagorski put)

Splitski gradski predio Dujmovača nalazi se u sjeveroistočnom dijelu grada i označava vodu Sv. Dujma.²⁵⁶ Paralelno s ulicom Solinski put, otprilike 300 m jugoistočno, pruža se Zagorski put koji ovaj predio dijeli od gradskog predjela Smokovik čije ime također potječe od istoimenog obližnjeg potočića. Istočno od Zagorskog puta, u pravcu sjeveroistok-jugozapad, pruža se trasa Dioklecijanovog vodovoda čiji se najistaknutiji nadzemni dio, sastavljen od 22 luka, proteže u dužini od 180 m na obližnjem gradskom predjelu Mostine.

Južni dio Zagorskog puta proglašen je arheološkom zonom u kojoj vrijede posebne mjere zaštite te je u veljači 2011. god., u skladu s Uvjetima Konzervatorskog odjela u Splitu, tvrtka *Kaukal d. o. o. za arheologiju i geodetsko mjerenje* započela s arheološkim nadzorom nad izgradnjom pristupa trgovačkom centru *Bauhaus*. U odnosu na položaje zabilježenih arheoloških ostataka te radi kasnije lakše obrade nalaza, nadzirani prostor podijeljen je na pet sektora (1 – 5).²⁵⁷ U sektoru 1 ustanovljeni su arhitektonski ostaci gospodarsko-ladanjskog zdanja koje je, sudeći po pokretnim arheološkim nalazima, bilo u funkciji od 1. do 6. st.²⁵⁸

²⁵⁶ Iako se u okolici nalazi nekoliko izvora podzemne vode, predio je ovaj naziv dobio prema potočiću i srednjovjekovnoj crkvi Sv. Dujma koja se nalazi uz Solinski put. Crkva je podignuta na mjestu na kojem je, prema legendi, čudesnim zagovorom Sv. Dujma potekla voda za okrjepu umornoj skupini vjernika koji su iz Solina u Split prenosili svečeve kosti. Crkva sv. Dujma bila je nadbiskupski posjed, a u srednjem vijeku pored nje su se nalazile solane (L. Katić, „Reambulacija dobara splitskog nadbiskupa 1397. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 5 (1956), str. 142).

²⁵⁷ Uslijedila su zaštitna arheološka istraživanja koja su trajala do kraja srpnja 2011. god. Obavili su ih djelatnici iste tvrtke na površini od oko 400 m² (sektor 1) (V. Katavić et al., *Izveštaj o zaštitnom arheološkom nadzoru i istraživanjima na trasi izgradnje ulice Zagorski put (1. faza) na prostoru Dujmovače i Smokovika u Splitu*, neobjavljeno izvješće, Split 2011; V. Katavić et al., „Zaštitna arheološka istraživanja rimskoga gospodarsko-ladanjskog kompleksa u Dujmovači“, *Tusculum* 8 (2015), str. 79 – 105. Dalje u bilješkama: Katavić et al. 2015).

²⁵⁸ Stručnjaci ističu kako složena stratigrafija upućuje na više kronoloških faza ovog lokaliteta od kojih je za sada moguće pouzdano izdvojiti barem tri: fazu nastanka antičkog objekta, fazu njegove dogradnje i prenamjene te fazu devastacije (Katavić et al. 2015, str. 85 – 88). S obzirom da se zidovi u sjeverozapadnom i jugozapadnom dijelu sektora 1 pružaju izvan granica istraženog područja, pretpostavlja se daljnje prostiranje dijelova zdanja prema sjeveru i zapadu. Odnosno, istraženi segmenti po svoj prilici pripadaju jugoistočnom dijelu antičkog sklopa. U sektorima 2 i 3 nije bilo moguće preciznije vrednovati pronađene ostatke jer se radilo o suhozidnoj gradnji, a pokretni arheološki materijal u potpunosti je izostao. U sektoru 5 nisu zabilježeni arheološki ostaci (Katavić et al. 2015, str. 82 – 85).

Sjeveroistočno od sektora 1, pred križanjem Zagorskog puta s ulicom Put Mostina, prostirao se nešto uzdignutiji sektor 4 unutar kojeg nisu pronađeni arhitektonski ostaci, već su zabilježeni nalazi dvaju grobova u amforama (G-1 i G-2).²⁵⁹ Grobovi su bili ukopani u tupinu i prilično uništeni. Protezali su se u smjeru istok-zapad te nisu sadržavali grobne priloge. Grob 1 imao je dimenzije cca. 80x42 cm te se sastojao od većeg broja ulomaka dviju amfora sjevernoafričke proizvodnje. Dokumentirani ulomci datiraju se od kraja 3. do početka, odnosno sredine 5. st. Grob 2 imao je dimenzije cca. 175x65 cm, a sadržavao je ulomke amfore datirane u 4. i 5. st. U istom sektoru, među slojem kamenja, pronađena je i nadgrobna stela datirana u 3. ili 4. st. Uz nalaze grobova, stela upućuje na postojanje kasnoantičke nekropole koja je mogla pripadati gospodarsko-ladanjskom sklopu u Dujmovači.

Oko 300 metara jugoistočno od ovog lokaliteta, na gradskom predjelu Smokovik, u prvoj pol. 20. st. zabilježen je nalaz tijeska za ulje na temelju čega se u blizini pretpostavlja postojanje antičke vile rustike.²⁶⁰ Na jugu Zagorski put prelazi u Mostarsku ulicu koja vodi prema prostoru gradskih kotara Brda i Ravne njive. Na Brdima u ulici Boktuljin put 1962. god. vršilo se trasiranje ceste. Tom prilikom uništeni su ostaci antičke arhitekture za koju se pretpostavlja da je pripadala gospodarsko-ladanjskom sklopu. Zabilježeno je da su, uz ostatke građevine, uništeni i ostaci antičkog groblja.²⁶¹ Na opisanom položaju do danas nisu provedena arheološka istraživanja.

II.1.4.2 Lora

Lora je naziv za sjeverozapadni predio grada Splita koji spada pod gradski kotar Spinut. Istoimeni morski zaljev koji sa sjevera omeđuje ovaj gradski kotar u arheološkoj je literaturi poznat po nalazu većeg broja hispanskih amfora tipa *Dressel* 20 te sjevernoafričkih cilindričnih amfora tipa *Tripolitana* I datiranih od 1. do 2. st.²⁶² Poslije Drugog svjetskog rata u Lori se nalazila luka ratne mornarice SFR Jugoslavije koja je izgradila i prateću infrastrukturu. Na tom su dijelu 1965. god. provedena zaštitna arheološka istraživanja antičke

²⁵⁹ Katavić et al. 2015, str. 88 – 91, sl. 15 i 16.

²⁶⁰ L. Katić, „Topografske bilješke solinskog polja“, *VAHD* 52 (1950), str. 83.

²⁶¹ T. Marasović, F. Oreb, „Obrada graditeljskog nasljeđa u okviru projekta *Splitski poluotok*. Programi za provedbeni urbanistički plan“, *Godišnjak zaštite spomenika kulture* 2 – 3 (1977), str. 98 (dalje u bilješkama: Marasović, Oreb 1977); T. Rismondo, „Antička groblja na Splitskom poluotoku“, *HA* 8 (2002), str. 261 (dalje u bilješkama: Rismondo 2002).

²⁶² N. Cambi, „Spanish amphorae found near Split“, *Arheološki vestnik* 26 (1976), str. 115 – 124 (dalje u bilješkama: Cambi 1976); I. Radić-Rossi, „Podmorsko arheološko nalazište u predjelu Spinut u Splitu“, *Baština* 34 (2007), str. 351 – 372.

nekropole na kojoj je dokumentirano 40-ak paljevinskih grobova u urnama i dva skeletna ukopa u zidanim grobovima.²⁶³ U popisu nalaza iz istraživanja jedan od grobova (G-22) označen je kao skeletni i uz njega je nađen balzamarij kojeg Z. Buljević datira od druge pol. 3. st. do 4. st.²⁶⁴ Na temelju analize grobova i nalaza ona nekropolu u Lori datira od druge pol. 1. do 3./4. st. Vrijedno je zabilježiti da je na mjestu Male sportske dvorane u Lori 2008. god. istražen i manji dio kompleksa koji se u literaturi interpretira kao vila rustika.²⁶⁵

II.1.4.3 Kman – Kocunar

Splitski gradski kotar Kman omeđen je Ulicom Domovinskog rata te Solinskom, Velebitskom i Dubrovačkom ulicom. Istočno od njega nastavlja se Kocunar, površinom jedan od najmanjih gradskih predjela, koji je omeđen Ulicom Domovinskog rata, Zagorskim putem, Velebitskom ulicom i Solinskom cestom. Na području ovih dvaju kotara 1901. god. dokumentirano je osam skeletnih ukopa u zidanim grobnicama od manjih tesanaca. Sve su grobnice sadržavale više skeleta, a u jednoj od njih zabilježeno ih je čak osam. Ukopi su datirani u 3. st. uz pomoć novca cara Galijena (253. – 268.) pronađenog u ustima jednog pokojnika. Zabilježeni su i ulomci tegula te nalazi bakrene spiralne narukvice i jednog nadgrobnog natpisa.²⁶⁶ Krajem 19. i u 20. st. na Kmanu i Kocunaru u više navrata bili su dokumentirani brojni arheološki ostaci, a 1971. god. prilikom građevinskih radova na Kmanu pronađeno je desetak grobova, uglavnom u amforama. Izgleda da su neki bili obloženi i tegulama,²⁶⁷ ali nije poznato jesu li one bile položene u obliku krova na dvije vode.

II.1.4.4 Sućidar (križanje Velebitske i Ul. B. Bušića; Ul. G. Novaka)

Sućidar je gradski kotar u istočnom dijelu Splita kojeg omeđuju Vukovarska i Velebitska ulica te Ulica Brune Bušića. Ime je dobio po srednjovjekovnoj crkvi Sv. Izidora koja se tu nalazila.²⁶⁸ Uklanjanjem zemljanog nasipa pri građevinskim radovima upravo na

²⁶³ S. Piplović, „Antička nekropola u Lori“, *Kulturna baština* 5 – 6 (1976), str. 9 – 12; Z. Buljević, „Rimskodobna nekropola u splitskoj Lori“, *VAPD* 103 (2010), str. 81 – 190.

²⁶⁴ Buljević 2010, str. 178 – 179, bilj. 103.

²⁶⁵ G. Skelac, „Split – Lora“, *HAG* 4 (2007), str. 512 – 513; A. Piteša, „Split – Lora (*villa rustica*)“, *HAG* 5 (2008), str. 629 – 631.

²⁶⁶ F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Aspalathos (Campagna di Spalato)“, *BASD* 25 (1902), str. 45 (dalje u bilješkama: Bulić 1902a).

²⁶⁷ Marasović, Oreb 1977, str. 96; Rismondo 2002, str. 261, XVII. 1, bilj. 39; T. Rismondo, „Naselja i naseljavanje na splitskom poluotoku od prapovijesti do srednjeg vijeka“, *HA* 9 (2003), str. 333, pod 22 (dalje u bilješkama: Rismondo 2003).

²⁶⁸ Migotti 1990, str. 35.

križanju Velebitske ulice i Brune Bušića, 1977. god. otkrivena su 4 groba u amforama i jedan grob usječen u stijenu, a još je jedan bio uništen. U grobovima nije bilo priloga, ali je na okolnom zemljanom terenu uočen velik broj ulomaka amfora pa se vjeruje da prethodno navedeni grobovi nisu bili jedini na toj lokaciji. Među njima je zanimljiv grob usječen u stijenu jer je bio omeđen ulomcima tegula i amfora. Jedna od tegula datirana je u kasnu antiku, a na temelju amfora grobovi su datirani u 4. st.²⁶⁹

U Ulici Grge Novaka 1999. god. zabilježen je slučajni nalaz groba u amfori. Na temelju nađene narukvice otvorenih i proširenih krajeva, grob se datira u 4. – 5. st. To približno odgovara vremenu nastanka ranije opisanih grobova, a kako se nalazi u njihovoj blizini, arheolozi smatraju da su svi oni dio iste nekropole koja se protezala uz antičku cestu Salona-Spalatum-Epetium.²⁷⁰

II.1.4.5 Manuš

Gradski kotar Manuš nalazi se sjeveroistočno od Dioklecijanove palače i otprilike je omeđen Ulicom slobode, Vukovarskom ulicom, Ulicom kralja Zvonimira te Zagrebačkom ulicom. Njegovo ime najčešće se veže uz predrimsko porijeklo i o njemu se možda može govoriti u kontekstu plemena Manii ili naziva *puteus manus* što znači „dobar bunar“ jer je ovaj predio obilovao kvalitetnom pitkom vodom.²⁷¹ Na Manušu se nalazi najveći broj do danas poznatih antičkih lokaliteta splitskog poluotoka. Tako su na predjelu ovog gradskog kotara 1922. god., tijekom gradnje ceste za općinsku zgradu na Vidilici, sjeveroistočno od tvrđave Gripe, otkrivena dva groba pod tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode i jedan grob u amfori. Grobovi su bili uništeni prije dolaska arheologa na teren stoga su u izvješću iznesene pretpostavke da je na lokalitetu moglo biti još grobova pod tegulama i u amforama ili jednostavnih skeletnih ukopa u zemljanim rakama. Nalazi su datirani od 5. do 6. st.²⁷² Pri građevinskim radovima u blizini ovog lokaliteta, na križanju Križanićeve i Radničke ulice, tijekom 1964. i 1965. god. dokumentirani su uništeni ostaci groba i mramornog

²⁶⁹ F. Oreb, E. Marin, „Kasnoantičko groblje na Sućidru“, *VAHD* 74 (1980), str. 55 – 59.

²⁷⁰ T. Rismondo, „Nalaz antičkog groba u Ulici Grge Novaka u Splitu. Prilog poznavanju antičke topografije splitskog poluotoka“, *Opusc. Archaeol.* 23 – 24 (2000), str. 507 – 510; Rismondo 2002, str. 260, X. 2.

²⁷¹ P. Skok, *Postanak Splita*, Split 1952, str. 41.

²⁷² Arhiv AMS, spisi br. 225/1922, 260/1922, 299/1922; F. Bulić, „Trovamenti antichi intorno il Palazzo di Diocleziano a Split“, *VAHD* 45 (1922), str. 48 (dalje u bilješkama: Bulić 1922a); F. Buškariol, „Prilozi arheološkoj topografiji Manuša“, *Kulturna baština* 15 (1984), str. 79, pod f (dalje u bilješkama: Buškariol 1984); Rismondo 2002, str. 259, IX. 7; Rismondo 2003, str. 333, pod 5.

sarkofaga te ostaci antičke arhitekture za koje se pretpostavlja da pripadaju gospodarsko-stambenom objektu.²⁷³

Sjeverozapadno od tvrđave Gripe, na križanju Glagoljaške i Ulice kneza Višeslava, prilikom poljoprivrednih radova 1879. god. otkriveno je kasnoantičko groblje.²⁷⁴ Nađeno je više skeletnih ukopa u zemljanim rakama, u amforama, pod tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode te jedna zidana presvođena grobnica s ulazom tipa *a pozzetto*. U unutrašnjosti, koja je bila ožbukana, sahranjene su dvije odrasle osobe i jedno dijete. Osim grobnice, vrijedno je istaknuti skeletni ukop u zemlji uz kojeg je pohranjeno 37 komada brončanog rimskog novca, većinom kovanog za cara Konstantina (306. – 337. god.). U izvješću iskopavanja nalazi se stavljaju u kontekst ranokršćanskog groblja koje se datira od 4. do 6. st.²⁷⁵

U Ulici Marina Držića tijekom gradnje stambene zgrade 1960. god. otkriveni su grob pod tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode i skeletni ukop u zemljanoj raci. Iako su bili bez priloga, grobovi su okvirno datirani od 4. do 6. st.²⁷⁶

Dva groba pod tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode zabilježena su u Ulici kneza Višeslava tijekom gradnje stambene zgrade 1940. god. Prema primjerku brončanog novca pripisanom jednom od sinova cara Konstantina, grobovi su datirani u 4. st.²⁷⁷ Po svoj prilici slični tipovi ukopa rasprostirali su se i dalje na zapad jer se u neposrednoj blizini ovog lokaliteta, na križanju Višeslavove i Tolstojeve ulice, nalazila zemljišna parcela čiji su vlasnici često nailazili na ulomke keramike i kostiju.²⁷⁸ U Tolstojevoj ulici su se 1968. god. obavljali građevinski radovi tijekom kojih je otkriveno devastirano antičko groblje. U zemljanom iskopu nalazili su se ulomci urni, amfora, ljudskih kostiju i kamenih ploča na temelju kojih je utvrđena prisutnost triju tipova ukopa: paljevinski u urnama, skeletni u

²⁷³ Marasović, Oreb 1977, str. 95; Rismondo 2002, str. 259, IX. 7, bilj. 19; Rismondo 2003, str. 333, pod 6.

²⁷⁴ Marasović-Oreb 1977, str. 95; Buškariol 1984, str. 79, pod e; Rismondo 2002, str. 259, IX. 6; Rismondo 2003, str. 333, pod 2.

²⁷⁵ Autor izvješća takvo mišljenje potkrepljuje ostacima ranokršćanske crkvice u blizini nalazišta, ali o njoj ne donosi detaljnije podatke. (N. N., „Numismatica; Scavi“, *BASD* 2 (1879), str. 23 – 25).

²⁷⁶ Arhiv AMS, Bilješke M. Nikolancija u: *Dnevnik nalaza A*, str. 11, bilj. br. 28; Buškariol 1984, str. 78, pod b; Rismondo 2002, str. 259, IX. 3; Rismondo 2003, str. 334, pod 10.

²⁷⁷ Arhiv AMS, Bilješke M. Abramića, 12/III, str. 11, bilj. od 30.01.1940. god.; Buškariol 1984, str. 78 – 79, pod d; Rismondo 2002, str. 259, IX. 5; Rismondo 2003, str. 333, pod 7.

²⁷⁸ Buškariol 1984, str. 78, pod c, bilj. 12.

zemljanim rakama te skeletni u amforama.²⁷⁹ Nažalost, nisu dokumentirani nikakvi grobni nalazi, a devastacija lokaliteta onemogućila je utvrđivanje preciznije tipologije i broja grobova. Ipak, to nisu bili prvi zabilježeni grobovi na tom području. Naime, 1940. god. u Vukovarskoj ulici, pedesetak metara jugoistočno od lokaliteta u Tolstojevoj, otkriven je usamljeni skeletni ukop u zemljanoj raci. Bez dovoljno podataka o kontekstu nalaza, grob je datiran u širokom rasponu od 1. st. pa nadalje, ali ga je važno spomenuti kao mogući dio periferije otkrivene nekropole.²⁸⁰ Jednako kao i nalaze u Livanjskoj ulici, istočno od vile Plevna, gdje su prilikom građevinskih radova 1982. god. otkriveni ostaci arhitekture, arhitektonski kameni ulomci i devastirana antička nekropola. Nekropola se, na temelju keramičkih i staklenih urni, datira od 1. do 2. st. Međutim, u iskopu je zabilježen i veći broj fragmentiranih ljudskih kostiju pa se na tom mjestu mogu pretpostaviti i skeletni ukopi, a time i trajanje nekropole barem u 3. – 4. st.²⁸¹

II.1.4.6 Dobri (*Ad basilicas pictas*)

Dobri je splitska četvrt koja je nastala još u srednjem vijeku kao prigradska varoš, a ime je dobila po nepresušnom bunaru „dobre“ vode koji se nalazio otprilike na mjestu današnjeg trga Gaje Bulata, istočno od Hrvatskog narodnog kazališta Split. Omeđena Gundulićevom, Zrinsko-Frankopanskom i Bihaćkom ulicom te Ulicom Domovinskog rata, danas je ova četvrt uklopljena u strogi centar grada. U potonjoj ulici 1921. god., prilikom izgradnje zgrade u kojoj se danas nalazi Županija splitsko-dalmatinska, otkrivena su četiri groba od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode o kojima ne postoje detaljniji podaci jer je F. Bulić bio kasno obaviješten o njihovom otkriću. Ipak ih je datirao u 5. – 6. st.²⁸² Tijekom isti građevinskih radova nađeni su ostaci temelja antičkih zidova. Tragovi antičkih zidova zabilježeni su i 1940. god. na suprotnoj strani ceste pri izgradnji privatnog stambenog prostora. Tada je otkrivena zidana presvođena grobnica s otvorom na istočnoj strani te grob pod tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode. Svod grobnice

²⁷⁹ Arhiv AMS, Izvještaj Ž. Rapanića u: *Obilasci*, str. 21, bilj. od 9. mj. 1986. god.; Marasović, Oreb 1977, str. 93; Buškariol 1984, str. 77, pod a; Rismondo 2002, str. 260, IX. 10; Rismondo 2003, str. 331, pod 2.

²⁸⁰ Arhiv AMS, Bilješke M. Abramića, 12/III, str. 17, bilj. od 14.05.1940. god.; Buškariol 1987, str. 77, pod b; Rismondo 2002, str. 260, IX. 11; Rismondo 2003, str. 331, pod 3.

²⁸¹ Buškariol 1984, str. 82, pod g, bilj. 31; Rismondo 2002, str. 260, IX. 13.

²⁸² Arhiv AMS, spisi br. 16/1921, 134/1921; F. Bulić, „Trovamenti antichi intorno il Palazzo di Diocleziano a Split, I Acquedotto Diocleziano, II Necropoli presso il Palazzo di Diocleziano“, *VAHD* 45 (1922), str. 46 (dalje u bilješkama: Bulić 1922a); Marasović-Oreb 1977, str. 88 – 89; Buškariol 1984, str. 81, pod a; Rismondo 2002, str. 260, IX. 14; Rismondo 2003, str. 334, pod 11.

također je građen od tegula postavljenih „na nož“, a u njoj unutrašnjosti dokumentirana su tri skeleta i jedna narukvica od brončane žice. Grobnica je datirana u 4. st.²⁸³

Stručnjaci smatraju da je tim otkrićima bio zahvaćen sjeverni rub višeslojnog arheološkog lokaliteta poznatog kao *Ad basilicas pictas* čiji su značajni antički, ranokršćanski i srednjovjekovni ostaci dokumentirani sjeverno od raskrižja Ulice Domovinskog rata s Bihačkom i Vukovarskom ulicom.²⁸⁴ Lokalitet je otkriven prilikom radova na kanalizacijskoj mreži 1954. god. Tada su D. Rendić-Miočević i B. Gabričević poduzeli prva arheološka istraživanja. Ona su nastavljena 1956. – 1957. god. uz sudjelovanje T. Marasovića.²⁸⁵ Nakon toga su tek 1997. god. provedena revizijsko-zaštitna istraživanja na lokalitetu.²⁸⁶ Tijekom istraživanja dokumentirano je 18 kasnoantičkih ukopa od kojih su tri bila znatno devastirana, a od ostalih zabilježenih pet je bilo ukopano u zemljane rake omeđene i prekrivene kamenom (G-4/5, G-14, G-15, G-18), jedan ukop imao je grobnu konstrukciju od kamenih ploča (G-16), pet ih je bilo od tegula (G-9, G-10, G-11, G-13, G-17), pronađena je i jedna zidana grobnica (G-12) te tri sarkofaga (S-1, S-2, S-3).²⁸⁷

Na krajnjem zapadnom dijelu istraženog područja dokumentiran je grob G-17 koji je tipološki zanimljiv jer je njegov pokrov izveden od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode, dok su za popločanje grobne konstrukcije, na koje su bila položena dva pokojnika, iskorišteni ulomci razbijene cilindrične amfore.²⁸⁸ Ovakva situacija predstavlja kombinirani tip groba za čije se konstruiranje koriste dvije ili više vrsta različitog materijala, kao što su tegule, ulomci amfora, lomljeni kamen, kamene ploče, obluci ili žbuka, i inače uobičajenog za slaganje grobnih konstrukcija. Na ovom mjestu spomenut ćemo i zidanu grobnicu (G-12) u

²⁸³ Arhiv AMS, bilješke M. Abramića, 12/III, str. 16-17, bilj. 14.-15.03.1940. god.; Buškariol 1984, str. 81, pod d, T. I.1 – 4; Rismondo 2002, str. 259, IX. 8; Rismondo 2003, str. 334, pod 12.

²⁸⁴ F. Oreb, T. Rismondo, „*Les Basilicae Pictae* de Split: les fouilles de 1997“, *AnTard* 6 (1998), str. 367 – 376; F. Oreb et al., *Ad basilicas pictas*, Split 1999, str. 14-15 (dalje u bilješkama: Oreb et al. 1999).

²⁸⁵ T. Marasović, „Fouilles de la basilique paléochrétienne de Saint André a Split“, *VAHD* 77 (1984), str. 255 – 263; Oreb et al. 1999, str. 10.

²⁸⁶ Nalazi antičke arhitekture i pokretnog arheološkog materijala ukazali su na postojanje građevine s tri koncentrična niza zakrivljenih zidova u pravilnim razmacima spojenih radijalnim zidovima. Građevina se može datirati u 1. – 2. st. Na njenim je temeljima u 5. – 6. st. bio podignut sakralni kompleks dvojnih bazilika (sjeverne i južne) s krstionicom, a zabilježeno je i postojanje kasnoantičkoga groblja. Srednjovjekovna faza lokaliteta potvrđena je nalazima crkvenog kamenog namještaja datiranog od 9. do 11. st. (Oreb et al. 1999, str. 14 – 34)

²⁸⁷ Grobovi prate horizontalnu stratigrafiju, a najviše ih ima na prostoru pretpostavljenog narteksa južne crkve (Oreb et al. 1999, str. 515 – 4).

²⁸⁸ Oreb et al. 1999, str. 51, 64.

kojoj nisu dokumentirani skeletni ostaci, ali su nađeni metalni čavli. To može značiti da je sadržavala ukop u drvenom lijesu. Istraženi grobovi na lokalitetu *Ad basilicas pictas* datirani su od 5. do poč. 7. st.²⁸⁹

Kao dodatna potvrda veličine i važnosti ovog lokaliteta nameće se jedan nalaz groba od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode. Grob je dokumentiran 2009. god. u Ulici Ljudevita Posavskog tijekom arheološkog nadzora i istraživanja na mjestu izgradnje poslovno-stambenog objekta s garažama, oko 80 metara sjeverno od položaja *Ad basilicas pictas*.²⁹⁰ Nalazi ulomaka tegula i kostiju upućuju da se nekropola lokaliteta protezala do istraživane parcele te arheolozi smatraju da se pronađeni grob nalazi na njenom rubnom dijelu.²⁹¹

II.1.4.7 Varoš (Teutina ulica)

Varoš je jedna od najstarijih splitskih gradskih četvrti smještena zapadno od Dioklecijanove palače. Na njenom području, u Teutinoj ulici, pri uređenju poslovnog prostora 1982. god., otkrivena su dva groba u amforama i jedan od tegula.²⁹² Svi su bili bez priloga i ukopani u zdravicu, a u jednom od grobova u amforama (G-1) zabilježen je dječji ukop. Grobovi su prema tipu amfora datirani od 3. do 4. st. S obzirom na slične nalaze u široj gradskoj jezgri, stručnjaci pretpostavljaju da je na ovom lokalitetu bilo još skeletnih ukopa.²⁹³

²⁸⁹ Osim dvojnog groba (G-4 i G-5) kojeg autori na temelju smještaja i dubine ukopa datiraju u srednji vijek (Oreb et al. 1999, str. 52).

²⁹⁰ Istraživanje je provela tvrtka *Palisada d. o. o.* iz Trilja, a voditelji istraživanja bili su M. Bilić i Š. Vulić, oboje diplomirani arheolozi.

²⁹¹ M. Bilić, A. Ivišić, Š. Vulić, „Arheološka istraživanja na lokalitetu *Nova Color* u Splitu“, *Baština* 35 (2009), str. 60, 63, 64, 65, 67, sl. na str. 72 – 73 (dalje u bilješkama: Bilić, Ivišić, Vulić 2009a); M. Bilić, Š. Vulić, A. Ivišić, *Preliminarni izvještaj o provedenom sondažnom istraživanju na lokalitetu: Nova Color, Split*, neobjavljeni izvještaj, Split 2009 (dalje u bilješkama: Bilić, Vulić, Ivišić 2009a).

²⁹² Grobove je istražio i dokumentirao F. Oreb iz tadašnjeg Zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu (F. Oreb, „Nalaz antičkih grobova u Teutinoj ulici u Splitu“, *Kulturna baština* 9/14 (1983), str. 31 – 35 (dalje u bilješkama: Oreb 1983b); Rismondo 2002, str. 258, VII. 1).

²⁹³ Oreb 1983b, str. 34 – 35.

II.1.4.8 Dioklecijanova palača

Nalazi kasnoantičkih grobova dokumentirani su uz sjeverni te istočni perimetralni zid Dioklecijanove palače.²⁹⁴ Uz unutrašnju stranu sjevernog zida, u Ulici Majstora Jurja, nađena su dva groba. Prvi nalaz je zidani grob podignut iznad žbukane antičke podnice. Ispod skeleta, u dužini groba, dokumentiran je tamniji otisak zemlje, a ispod lubanje i vrata pougljenjeni ostaci drva debljine 10 cm. To daje naslutiti da je pokojnik bio položen na dasku. U grobu nije bilo nalaza pa je njegova datacija otežana. S obzirom da je grob zabilježen u niši iznad koje je bio nadograđen srednjovjekovni zid, ukop se može datirati u širokom rasponu od kasne antike do ranog srednjeg vijeka.²⁹⁵ Drugi grob u istoj ulici sastojao se od kamene obložnice, a za podnicu su bile upotrijebljene tegule datirane od 4. do 6. st. S obzirom da je grob većinom bio uništen, pripadajuća kamena poklopica bila je dislocirana. U grobu su dokumentirani ukopi novorođenčeta i djeteta starog 10 – 12 godina, a od pokretnih nalaza dva utega, ulomci grubog kuhinjskog posuđa, glazirane stolne keramike, stakla i životinjskih kostiju. S obzirom na nalaze, ovaj grob također se datira od kasne antike do ranog srednjeg vijeka.²⁹⁶

Radovi na komunalnoj infrastrukturi u Hrvojevoj ulici, uz vanjsku stranu istočnog zida Dioklecijanove palače, u listopadu 2005. god. rezultirali su nalazom 10 grobova u kojim je ukupno sahranjeno 15 osoba.²⁹⁷ Osim jednog dječjeg groba pod tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode i jednog dječjeg groba u amfori, ostali se mogu pripisati kombiniranom tipu kasnoantičkih grobova kakve smo već spominjali u tekstu. Podloga grobova iz Hrvojeve ulice izrađena je od manjeg kamenja ili zdravice učvršćene žbukom, okomite stranice obložene su kamenim pločama dimenzija 40x50 cm ukopanima u zemlju, a pokrov se sastoji od kamenih ploča ili tegula. U dvama grobovima nađen je kasnoantički brončani novac datiran u 4. st.²⁹⁸

²⁹⁴ Zaštitna arheološka istraživanja koja su rezultirala nalazima grobova uz sjeverni perimetralni zid proveo je Arheološki muzej u Splitu (voditelj istraživanja je bio B. Čargo, viši kustos) te tvrtka *Pisa d. o. o.* iz Solina (voditeljica istraživanja je bila A. Penović, dipl. arheol.).

²⁹⁵ B. Čargo, „Split – Dioklecijanova palača (Ulica Majstora Jurja 3)“, *HAG* 4 (2007), str. 504 – 506.

²⁹⁶ A. Penović, „Split – Dioklecijanova palača (Ulica Majstora Jurja 7 i 9)“, *HAG* 4 (2007), str. 506 – 508.

²⁹⁷ Arheološka istraživanja izvršile su dipl. arheol. E. Šarić iz Muzeja grada Splita i dipl. arheol. T. Rismondo iz Konzervatorskog odjela u Splitu (E. Šarić, T. Rismondo, „Split – Dioklecijanova palača (Hrvojeva ulica)“, *HAG* 2 (2005), str. 399 – 402. Dalje u bilješkama: Šarić, Rismondo 2005).

²⁹⁸ Šarić, Rismondo 2005, str. 400 – 401.

U neposrednoj blizini ovih grobova, na Poljani kraljice Jelene, od veljače do travnja 2006. god. provedena su zaštitna arheološka istraživanja.²⁹⁹ U istraživanjima, koja su obuhvatila prizemlje kuće Andrić, dokumentirani su nalazi dvaju kasnoantičkih grobova. Temeljna stopa obližnjeg antičkog zida poslužila je kao zaglavno kamenje i obložnice grobovima. Ostali elementi grobne arhitekture nisu se sačuvali, kao ni kod još tri skeletna ukopa dokumentirana u zapadnom dijelu prizemlja ove klasicističke kuće.

II.1.4.9 Dominikanski samostan Svete Katarine

Da bi slika do sada istraženih kasnoantičkih grobova u neposrednoj blizini Dioklecijanove palače bila potpuna, potrebno se osvrnuti na arheološka istraživanja u vrtu dominikanskog samostana Svete Katarine u Hrvojevoj ulici.³⁰⁰ Na površini od oko 650 m² istraženo je 9 grobova u amforama, 5 grobnih konstrukcija od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode i 2 pod kamenim pločama.³⁰¹ U ovim posljednjima pokojnici su bili položeni u drvene sanduke. Njihovi se dijelovi nisu sačuvali, ali su u grobnim rakama pronađeni savinuti metalni čavli.³⁰² Dvoje djece sahranjene u amforama (Ga 1 i Ga 2) predstavljaju vrijedan nalaz dokumentiran na ovom lokalitetu. Naime, pokojnici su bili položeni jedan do drugoga u zasebnim grobnim konstrukcijama. Primijećeno je da su za njihovo sastavljanje bili upotrijebljeni fragmenti barem triju istih amfora što ukazuje na

²⁹⁹ I ovom prilikom arheološka istraživanja izvršile su dipl. arheol. E. Šarić (Muzej grada Splita) te dipl. arheol. T. Rismondo (Konzervatorski odjel u Splitu). E. Šarić, T. Rismondo, „Split – Dioklecijanova palača (Kuća Andrić)“, *HAG* 3 (2006), str. 436 – 439.

³⁰⁰ Pretpostavlja se da je crkvice sv. Katarine Aleksandrijske najranija sakralna građevina podignuta na ovom lokalitetu. (Za takvu pretpostavku v. F. Oreb, „Crkva i samostan sv. Dominika u Splitu“, *PPUD* 30 (1990), str. 196 – 197, bilj. 3a, 4, 5. Dalje u bilješkama: Oreb 1990b). Međutim, očekivani nalazi njenih ostataka tijekom ovih istraživanja nisu dokumentirani. Zbog toga će biti važni rezultati osteološke analize antropoloških ostataka koja je u tijeku. Ona bi, zajedno s nalazima iz grobova, mogla pokazati je li dokumentirana nekropola nastala u kontekstu palače ili pripada crkvi sv. Katarine (H. Zglav-Martinac, *Zaštitna arheološka istraživanja lokaliteta Dominikanski samostan sv. Katarina Split. Izvještaj (od 22. studenoga 2007. do 09. veljače 2008)*, neobjavljeni izvještaj, Split 2008, str. 6).

³⁰¹ Istraživanja je, od studenog 2007. do siječnja 2008. god., provela stručna ekipa pod vodstvom H. Zglav-Martinac iz Muzeja grada Splita (H. Zglav-Martinac, „Split – dominikanski samostan sv. Katarine (Hrvojeva ulica br. 3)“, *HAG* 5 (2008), str. 624 – 629).

³⁰² H. Zglav-Martinac, „Kasnoantički grobovi na lokalitetu Dominikanski samostan u Splitu (Zaštitna iskopavanja 2007. – 2008. godine)“, u: J. Dukić, A. Milošević, Ž. Rapanić (ur.), *Scripta Branimiro Gabričević dicata*, Trilj 2010, str. 182 (dalje u bilješkama: Zglav-Martinac 2010).

istovremenost ovih dvaju ukopa.³⁰³ Dokumentirani grobovi sadržavali su ukupno 14 dječjih skeleta i 4 skeleta odraslih osoba. Svi su bili ukopani u zdravicu, a samo nekolicina sadržavala je nalaze staklenih boca, keramičkih svjetiljaka i nakita koji se datiraju od 4. do 5. st.

Ova novija istraživanja nisu bila jedina koja su u neposrednoj blizini Dioklecijanove palače zabilježila nalaze grobova. Stotinjak metara sjeverno od dominikanskog samostana, na istočnom dijelu baroknog bedema Contarini-Papparella, u kolovozu 1905. god., prilikom rušenja i niveliranja terena za potrebe izgradnje zgrade realne gimnazije, otkrivena je zidana presvođena grobnica s otvorom tipa *a pozzetto* s najmanje osam skeleta.³⁰⁴ Na temelju sličnosti s grobnicama nađenima na ranokršćanskim grobljima Manastirine i Marusinac u Saloni, F. Bulić je ovu zidanu grobnicu datirao od 5. do 6. st.³⁰⁵ Nekoliko metara južnije od grobnice, tijekom istih građevinskih radova, otkriveno je i 10 – 15 grobnica od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode te numizmatički nalazi koji se mogu datirati od sredine 1. do kraja 6. st.³⁰⁶ Premda se u nijednoj od navedenih prigoda nisu vršila sustavna arheološka istraživanja, podaci upućuju na postojanje kasnoantičkog groblja stanovnika palače u vremenu njenog prijelaza u grad.

II.1.4.10 Sustipan

Sustipan je poluotočić na jugozapadnom rtu splitske luke nazvan tako po srednjovjekovnom benediktinskom samostanu i crkvi sv. Stjepana pod Borovima koji su se tamo nalazili. Sustipan je od 1826. do 1959. god. bio splitsko gradsko groblje. Na lokalitetu su 1994. god. provedena zaštitna i revizijska arheološka istraživanja u sklopu projekta uređenja Sustipana. U istraživanjima su dokumentirana tri groba u amforama koja su pripadala dječjim ukopima te isto toliko grobova od tegula u kojima su bile sahranjene odrasle

³⁰³ Zglav-Martinac 2010, str. 191.

³⁰⁴ F. Bulić, „Sepolcreto antico cristiano presso il Palazzo di Diocleziano a Spalato“, *BASD* 29 (1906), str. 3 – 7, T. I – III (dalje u bilješkama: Bulić 1906a); Marasović, Oreb 1977, str. 95; Buškariol 1984, str. 77 – 78, pod a; Rismondo 2002, str. 258, IX. 1; Rismondo 2003, str. 334, pod 8.

³⁰⁵ Bulić 1906a, str. 4.

³⁰⁶ Spominjući nalaze ovih grobova u kasnijim radovima, F. Bulić ipak smatra da bi ih se trebalo pripisati poganskom horizontu Dioklecijanove palače, a ne ranokršćanskom, kako je prvotno isticao (usp. F. Bulić, „S. Felice Martire di Salona sotto Diocleziano“, *BASD* 36 (1903), str. 41 – 42 (dalje u bilješkama: Bulić 1903b) i Bulić 1922, str. 46 – 48).

osobe. Grobovi su datirani od 4. do 5. st. Ovim istraživanjima potvrđene su pretpostavke o postojanju kasnoantičkog groblja na Sustipanu.³⁰⁷

³⁰⁷ Istraživanja su proveli viši kustosi M. Petrinec i T. Šeparović iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu (M. Petrinec, T. Šeparović, „Arheološka iskopavanja na Sustipanu u Splitu“ *Obavijesti HAD-a* XXVI/3 (1994), str. 47 – 49 (dalje u bilješkama: Petrinec, Šeparović 1994a); M. Petrinec, T. Šeparović, „Arheološka istraživanja na Sustipanu u Splitu 1994. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 243 – 248. Dalje u bilješkama: Petrinec, Šeparović 1994b).

II.1.5 Omiško primorje i Poljica

Prije dolaska Rimljana na prostoru između rijeka Žrnovnice na zapadu i Cetine na istoku živjeli su Pituntini, Narestini i Onastini, tri ilirske plemenske zajednice. Njihova naselja bila su smještena na uzvisinama i opasana masivnim bedemima, strateški raspoređena s obzirom na ušće Cetine, plodnu udolinu i postojeće prapovijesne prometne pravce.³⁰⁸ Međutim, tu se nisu oblikovali značajniji rimski gradovi, već su nastala raspršena naselja (lat. *vici*). Bez obzira na veličinu, primjetna je njihova vrlo dobra prometna povezanost s glavnim gradom provincije Salonom. O tome svjedoče *Peutingerova karta* (V, B 1) te itinerar Anonimnog Ravenjanina iz 6. st. u kojem su spomenuta, između ostalih, i naselja: *Oneo – Netrate – Petinitis – Eptio – Unione id est Musaro – Gedate – Spalathron – Salona* (Anon. Rav. IV, 16).³⁰⁹

II.1.5.1 Podstrana (crkva Gospe od Site u Strožancu, crkva Sv. Martina)

Mjesto Podstrana smješteno je u zapadnom dijelu Primorskih Poljica. Na predjelu Stara Podstrana, pod vrhom brda Perun s južne strane, pretpostavlja se smještaj kastela Petuntij kojeg Plinije Stariji ubraja među naselja salonitanskog sudbenog konventa (*Plin., NH III, 142*). U centru Strožanca, jednog od naselja Općine Podstrana, nalazi se crkva Gospe od Site. Prethodivši izgradnji novog pastoralnog centra, tamo su se od 1990. do 1993. god. vršila zaštitna arheološka istraživanja.³¹⁰ Tada su otkriveni ostaci kasnoantičkog ladanjsko-

³⁰⁸ Tako Plinije Stariji (1. st.) u popisu naselja salonitanskog sudbenog konventa navodi kastele *Petuntium*, *Nareste* i *Oneum* (*Plin., NH III, 142*), a Klaudije Ptolomej (1./2. st.), nabrajajući gradove uz dalmatinsku obalu, spominje *Epetion*, *Piguntion* i *Onaion* (*Ptol. Geo. II, 16, 3*). Ovi kasteli ubicirani su na prostoru Podstrane, Jesenica i Omiša (J. J. Wilkes, *Dalmatia*, London 1969, str. 227; D. Maršić, „Antička naselja *Pituntium*, *Neraste* i *Oneum*“, *HA* 11 (2003), str. 435 – 448 (dalje u bilješkama: Maršić 2003). Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: Suić 2003, str. 420 – 421 (*Plinije Stariji, Prirodoslovlje*), str. 424 – 425 (*Klaudije Ptolomej, Zemljopisni prikaz*).

³⁰⁹ Znanstvenici se slažu da se u nabrojanju prati obalna linija koja se pruža od ušća rijeke Cetine (ant. *Oneum*, d. Omiš) kroz Jesenice (ant. *Nerate*), zatim Podstranu (ant. *Pituntum*), Stobreč (ant. *Epetium*), preko Splita (ant. *Spalathron*) za Salonu (d. Solin) (S. Čače, *Gedate kod anonimnog pisca iz Ravene*, u: Jeličić-Radonić 1994, str. 194 – 199). Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: Suić 2003, str. 432 – 433 (*Peutingerova karta*), str. 440 – 441 (*Anonimni Ravenjanin, Opis svijeta*).

³¹⁰ Istraživanja su proveli tadašnji Zavod za zaštitu spomenika kulture u Splitu (danas Konzervatorski odjel Split) i Muzej hrvatskih arheoloških spomenika pod vodstvom F. Oreba i H. Gjurašina (F. Oreb, H. Gjurašin, „Zaštitna arheološka iskopavanja u Strožancu nedaleko Splita“, *Obavijesti HAD-a XXIII/3* (1991), str. 69 – 73; F. Oreb, H. Gjurašin, „Arheološka istraživanja kod crkve Gospe od Site u 1990. i 1991. godini“, u: V. Omašić (ur.), *Podstrana od davnine do naših dana*, Podstrana 1991, str. 89 – 90; H. Gjurašin, „Kasnosrednjovjekovno groblje

gospodarskog sklopa te kasnosrednjovjekovno groblje. Od pronađenih pokretnih nalaza ističu se veće količine tegula, ulomci keramičkog posuđa i amfora, poklopci sarkofaga te kameni ulomci arhitektonske plastike srednjovjekovne crkvice. U široj okolini crkve ranije se nailazilo na ostatke rimske arhitekture, građevinskog materijala, grobova keramike i dr. Uz postojanje srednjovjekovne, na lokalitetu se pretpostavlja i ranija ranokršćanska sakralna građevina.³¹¹ Na udaljenosti od oko 800 m sjeverno od crkve, u predjelu Polače, nalazi se kasnoantički objekt smješten na kraju polja uz izvor vode.

Antički spomenici iz Podstrane, koji uključuju značajne natpise i ostatke stambenog objekta, uglavnom pripadaju slučajnim pronalascima zabilježenima u okolini crkve Sv. Martina. Tu se pretpostavlja postojanje vile rustike.³¹² Zbog nadgrobnog natpisa na kojem se spominje Lucije Artorije Kast, N. Cambi smatra da se u blizini nalazila i njegova grobnica,³¹³ a M. Zaninović je mišljenja da se ondje nalazilo njegovo imanje koje je kasnije moglo doći u posjed Ausonija, poznatog s drugog važnog natpisa s tog lokaliteta.³¹⁴ Prema B. Migotti, dijelovi ogradnog zida groblja današnje crkve mogu se datirati u kasnu antiku, a u pločnik crkve uzidan je ulomak ranokršćanskog sarkofaga zbog čega autorica tamo pretpostavlja postojanje ranokršćanskog sakralnog objekta.³¹⁵

II.1.5.2 Omiš (Baučići, Brzet, Kućice)

Omiš se nalazi na ušću rijeke Cetine, 21 km jugoistočno od Splita. Područje grada proteže se od Duća na zapadu do Brela na istoku. Antičko naselje na teritoriju današnjeg

u Strožancu uz crkvu Gospe od Site“, *SHP*, ser. III, sv. 24 (1997), str. 163 – 176; F. Oreb, „Rimska vila u Strožancu nedaleko od Splita“, *Opusc. Archaeol.* 23 – 24 (1999 – 2000), str. 441 – 449.

³¹¹ Migotti 1990, str. 44, br. 182.

³¹² B. Gabričević, „Neobjavljeni rimski natpis iz Podstrane“, *Poljički zbornik* 1 (1968), str. 133 – 141; J. Jeličić, „*Pituntum* u svjetlu arheoloških nalaza“, u: V. Omašić (ur.), *Podstrana od davnine do naših dana*, Podstrana 1991, str. 22 – 25; M. Zaninović, „*Ausonius vir spectabilis*. Novi namjesnik kasnoantičke Dalmacije“, *PPUD* 26 (1987), str. 11 – 22 (dalje u bilješkama: Zaninović 1986; v. također: Isti, „*Ausonius vir spectabilis*. Novi namjesnik kasnoantičke Dalmacije“, u: V. Omašić (ur.), *Podstrana od davnine do naših dana*, Podstrana 1991, str. 45 – 54).

³¹³ N. Cambi, "Lucije Artorije Kast: njegov grobišni areal i sarkofag u Podstrani (Sveti Martin) kod Splita", u: N. Cambi, J. Matthews (ur.), *Lucije Artorije Kast i legenda o kralju Arturu. Zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa održanog u Podstrani od 30. ožujka do 2. travnja 2012. / Lucius Artorius Castus and the King Arthur legend. Proceedings of the international scholarly conference from 30th of March to 2nd April 2012*, Split – Podstrana, 2014, str. 29 – 40.

³¹⁴ Natpis Ausonija datira se nakon 4. st. (Zaninović 1986, str. 11 – 22).

³¹⁵ Migotti 1991.

Omiša bilo je poznato pod imenom *Oneum* ili *Onaeum*. Bilo je smješteno uz vicinalnu cestu koja je povezivala Epetij i Naronu. Odnosno, prema zabilježenoj koncentraciji nalaza, njegov položaj se pretpostavlja nešto južnije od današnjeg Omiša, u selu Borak na prostoru današnjeg zaseoka Baučići.³¹⁶ Među više od 30 današnjih prigradskih naselja Omiša, kao arheološke lokalitete iz razdoblja antike istaknut ćemo Kučice i Gata.

Prilikom niveliranja terena za podizanje tvorničkog skladišta na istočnom dijelu grada Omiša 1924. god. otkrivene su tri keramičke posude *dolije*, kako ih naziva F. Bulić, prerezane na pola po dužini i međusobno umetnute tako da tvore grobnu konstrukciju.³¹⁷ Osim ovog groba, zabilježeno je i nekoliko grobova od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode. Takvi grobovi od tegula čiji su spojevi bili prekriveni imbreksima također su nađeni u blizini izvora potoka Slavinj,³¹⁸ a na obližnjem lokalitetu Mlija – Rake u zaseoku Baučići pronađene su zidane presvođene grobnice te zidani grob prekriven tegulama iz 3. st.³¹⁹ Svi ovi nalazi zabilježeni su istočno od centra grada gdje se nalazi i staro omiško gradsko groblje Sv. Luke. Na groblju je smješteno nekoliko rimskih sarkofaga ponovno upotrijebljenih u 16. i 17. st., a zabilježeni su i ulomak ranokršćanskog kapitela te drugi manji kameni ulomci crkvenog namještaja. Zajedno sa spomenutim zidanim grobnicama i sarkofazima, ovi nalazi mogli bi ukazivati na postojanje ranokršćanskog ceterijalnog sklopa.

Položaj Brzet u Omišu ime je dobio po istoimenom potoku koji je u prošlosti obilovao mlinicama. Tu je početkom 20. st. izgrađen privatni stambeni objekt, a 1962. god. podignut je hotelski sklop. Pritom nisu obavljena nikakva arheološka istraživanja. Međutim, prilikom proširenja sportskih površina hotela *Brzet* 2004. god. otkriveni su ulomak poklopac sarkofaga i zidovi antičkog objekta. Uslijedila su zaštitna arheološka istraživanja.³²⁰ Iako manjeg opsega, istraživanja su pokazala da je po svoj prilici riječ o jednobrodnoj ranokršćanskoj crkvi s apsidom i dvjema manjim prostorijama koje se naslanjaju na sjeverni dio transepta. U nastavku istraživanja 2006. i 2007. god., potvrđene su ranije pretpostavke te je na sredini s vanjske strane apside otkrivena zidana grobnica pokrivena kamenim pločama vezanima

³¹⁶ Maršić 2003, str. 439.

³¹⁷ Vjerojatno se radilo o grobnoj konstrukciji od amfora (F. Bulić, „Trovamenti antichi a Oneum (Omiš, Almissa)“, *VAHD* 47 – 48 (1924 – 1925), str. 83. Dalje u bilješkama: Bulić 1924 – 1925b).

³¹⁸ Bulić 1924 – 1925b, str. 83.

³¹⁹ Toponim Rake mogao bi upućivati na postojanje antičke nekropole na ovom prostoru (Bulić 1924 – 1925b, str. 83).

³²⁰ Istraživanja su proveli stručnjaci iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu pod vodstvom H. Gjurašina, višeg kustosa (H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 1 (2004), str. 237).

žbukom s primjesama lomljene cigle. Pod grobnice bio je zemljani. Unutar grobnice dokumentiran je grob od tegula položenih u obliku krova na dvije vode. Dvije tegule bile su položene okomito kao uzglavnica i donožnica groba, a skelet je bio položen na popločanje od tri tegule. Grobna konstrukcija bila je nasuta slojem zemlje, a zatim slojem žbuke iznad kojeg su postavljene kamene ploče. U grobnici nisu zabilježeni pokretni arheološki nalazi.³²¹ Iza apside pronađena su još dva groba. Grobna konstrukcija prvoga sastojala se od amfore s gornje strane obložene kamenim pločama povezanim žbukom. Amfora je sadržavala ostatke novorođenčeta.³²² Drugi grob bio je pokriven kamenim pločama. U njemu je bila sahranjena mlađa osoba.³²³ U podu narteksa crkve pronađena su dva sarkofaga s ravnim poklopcem i jedan s poklopcem u obliku krova na dvije vode. Svi su bili ranije otvarani.³²⁴

Omiško zaleđe arheološki je slabo istraženo područje. Ipak vrijedno je spomenuti mjesto Kučiće koje se nalazi istočno od Omiša. Tu su od 1990. do 1994. god. provedena arheološka istraživanja na položajima Greblje i Pločje.³²⁵ Na potonjem položaju otkriveni su dijelovi antičkog gospodarsko-stambenog objekta izgrađenog u 1. polovici 3. st. i nadograđenog u 4. st. Osim ostataka arhitekture, na lokalitetu je dokumentirano pet kasnoantičkih grobova u kojima nije bilo nalaza.

II.1.5.3 Gata

Na mjestu današnjeg sela Gata u Srednjim Poljicima locira se kasnoantičko naselje *Gedate*.³²⁶ Prilikom radova na suvremenoj infrastrukturi na mjesnom groblju u Gatima uz baroknu crkvu sv. Ciprijana 1981. god. otkriveni su kasnoantički zid s kontraforima i kameni ulomci crkvenog namještaja. Nakon toga pokrenuta su arheološka istraživanja koja su s

³²¹ H. Gjurašin, „Ranokršćanska crkva u predjelu Brzet u Omišu. Istraživanja potkraj godine 2006. i u proljeće 2007.“, *Obavijesti HAD-a* XXXIX/2 (2007), str. 95 – 96 (dalje u bilješkama: Gjurašin 2007b); H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 4 (2007), str. 468 (dalje u bilješkama: Gjurašin 2007c).

³²² H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 6/2 (2009), str. 602 (dalje u bilješkama: Gjurašin 2009).

³²³ Gjurašin 2009, str. 602.

³²⁴ H. Gjurašin, „Ranokršćanska crkva u predjelu Brzet u Omišu. Istraživanja u jesen 2007.“, *Obavijesti HAD-a* XL/1 (2008), str. 81 (dalje u bilješkama: Gjurašin 2008a); H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 5 (2008), str. 566 (dalje u bilješkama: Gjurašin 2008b).

³²⁵ Istraživanja su vodili V. Delonga, muzejska savjetnica iz Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika i A. Novaković, dipl. arheol. iz Gradskog muzeja Omiš (V. Delonga, „Arheološka istraživanja u Kučićima“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 76 – 79).

³²⁶ Gata se spominju u itineraru Anonimnog Ravenjanina (*Anon. Rav.*, IV, 16) iz 6. st. među ostalim naseljima priobalja Dalmacije (vidi uvodni odlomak poglavlja II.1.5 Omiško primorje i Poljica).

prekidima trajala do kraja 1986. god.³²⁷ Za to vrijeme u potpunosti su otkopani i konzervirani ranokršćanska crkva, njeni pomoćni sklopovi sa sjeverne i južne strane te srednjovjekovno groblje.³²⁸ Uz crkvu su zabilježene i dvije zidane kasnoantičke grobne konstrukcije. Tako je s južne strane protirona, uz pročelje crkve, dokumentirana kasnoantička zidana grobnica s ulazom tipa *a pozzetto*. Premda sačuvana samo u temeljima, bilo je jasno da se izvorno sastojala od dviju ožbukanih klupa postavljenih uzduž bočnih zidova te kanala-kosturnice između klupa.³²⁹ Jedan pravokutni zidani grob nalazio se u ophodnom hodniku crkve. Orijentiran u smjeru sjever-jug, na jugu je imao kameni „jastuk“ premazan tankim slojem vapna, a u pravcu istoka naknadno mu je dodan jedan krak pa je kasnije grob imao oblik slova L.³³⁰ Stručnjaci smatraju da je na lokalitetu moralo biti još kasnoantičkih grobova. Oni se nažalost nisu sačuvali jer je cjelokupan ranokršćanski sklop bio znatno oštećen kasnijim crkvenim gradnjama i ukopima.³³¹

II.1.5.4 Podgrađe (Soliocce)

Selo Podgrađe nastalo je podno prapovijesne i kasnoantičke gradine. Sjeverno od župske crkve i starog groblja u selu, smještenom 24 km sjeveroistočno od Omiša, nalazi se lokalitet Solioce. Na temelju izvještaja o nalazima antičkih zidova i presvođenih zidanih grobnica, tamo su 2005., 2008. i 2009. god. obavljena arheološka istraživanja.³³² Ona su

³²⁷ Sklop je temeljito istražila i objavila J. Jeličić-Radonić (J. Jeličić-Radonić, „Ikonografija ranokršćanske lunete iz Gata“, *PPUD* 25 (1985), str. 5 – 23; J. Jeličić-Radonić, „Plutej ranokršćanske crkve u Gatima“, *PPUD* 29 (1990), str. 5 – 20; J. Jeličić-Radonić, „Ranokršćanski oltar u Gatima“, *PPUD* 31 (1991), str. 5 – 19; J. Jeličić-Radonić, *Ranokršćanski kompleks u Gatima kod Omiša u kontekstu bizantske arhitekture* (doktorski rad), Zagreb 1992; J. Jeličić-Radonić, *Gata: crkva Justinijanova doba*, Split 1994 (dalje u bilješkama: Jeličić-Radonić 1994); J. Jeličić-Radonić, „Ranokršćanski kompleks u Gatima“, *Poljica: godišnjak Poljičkog dekanata* 20 (1995), str. 139 – 148).

³²⁸ Zbog arhitektonskih karakteristika, crkva se pripisuje ranobizantskom periodu i svrstava u posebnu grupu sakralnih građevina tipa „dvostruke ljuske“ (eng. *double shell*) (Jeličić-Radonić 1994, str. 44 – 47.). Nekima od pomoćnih prostorija na sjevernom dijelu sklopa pripisuje se gospodarski karakter (Jeličić-Radonić 1994, str. 5 – 60).

³²⁹ V. Kovačić, „Gata u srednjem vijeku“, u: Jeličić-Radonić 1994, str. 241 (dalje u bilješkama: Kovačić 1994).

³³⁰ Kovačić 1994, str. 242.

³³¹ Kovačić 1994, str. 243 – 244.

³³² Prve informacije o nalazima prikupio je početkom prošlog stoljeća F. Bulić od lokalnog župnika P. Škarice koji je, potaknut mjesnom predajom, na lokalitetu provodio amaterska istraživanja (F. Bulić, „Trovamenti antichi a Podgragje di Poljica“, *BASD* 38 (1915), str. 32 – 36; dalje u bilješkama: Bulić 1915). Voditeljica aktualnih istraživanja je V. Delonga, muzejski savjetnik Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu. Njoj, kao i

potvrdila pretpostavku F. Bulić o postojanju ranokršćanske crkve i groblja na lokalitetu.³³³ Također su prepoznate dvije faze izgradnje, i kasnije nadogradnje, sakralnog sklopa šire datiranog od kraja 4./početka 5. st. do kraja 6. st. Osim kasnoantičke faze, na lokalitetu su dokumentirani i prapovijesni slojevi.³³⁴ Istraživani sklop sastoji se od jednobrodne crkve, krstionice i dodatnih prostorija, orijentiran je u smjeru istok-zapad s apsidom na istoku, a njegovi zidovi uglavnom su sačuvani u temeljima.³³⁵

Na jugoistoku sklopa, prislonjena uz vanjsku stranu južnog zida crkve, otkrivena je pravokutna zidana grobnica (G-1) orijentirana u smjeru istok-zapad. Zidovi grobnice građeni su od nekoliko redova grubo tesanog kamena povezanog s dosta žbuke. Uzduž sjevernog zida u unutrašnjosti grobnice nalazila se kamena klupa za polaganje pokojnika. Sudeći po skromnim ostacima žbuke, unutrašnjost grobnice je bila ožbukana, a s obzirom da je već ranije otvarana, konstrukcija pokrova nije ostala sačuvana. Zabilježeni su i sporadični nalazi kostiju i ulomaka keramike.³³⁶

Naknadno je na zapadnoj strani istraživanog terena otkrivena još jedna zidana grobnica (G-3), koja je sadržavala više skeletnih ukopa, te sedam kasnoantičkih grobova (G-2 i od G-4 do G-7). Svi su orijentirane u smjeru istok-zapad. Grobnica G-3 zidana je pravokutna grobna komora za čiji je istočni zid iskorištena već postojeća zidana struktura. Grobnica je presvođena bačvastim svodom natkrivenim ravnom zidanom plohom. Jedan pravilno tesani izduženi kameni blok činio je dovratnik ulaza koji je bio zapečaćen grubo tesanom pravokutnom kamenom pločom. Uzduž bočnih zidova grobnice u unutrašnjosti nalazile su se dvije klupe zidane od nepravilno tesanog kamenja. Između klupa nalazio se prolaz koji je služio kao kosturnica. Grobnica je datirana u 5. ili početak 6. st.³³⁷

Ostali istraženi kasnoantički grobovi (od G-4 do G-7) sastojali su se od zemljane grobne rake obrubljene nepravilnim komadima kamena poslaganog u dva-tri reda bez veziva ili obložene neobrađenim manjim i većim kamenim pločama koje su se koristile i kao uzglavnice i donožnice grobova. Grobna raka jednog od istraženih grobova (G-2) bila je

njenom suradniku dokumentaristu M. Palčoku (MHAS), zahvaljujem se na ustupljenoj terenskoj dokumentaciji i dragocjenim podacima.

³³³ Bulić 1915, str. 34.

³³⁴ V. Delonga, „Podgrađe – Solioce“, *HAG* 6/2 (2009), str. 606 – 607 (dalje u bilješkama: Delonga 2009).

³³⁵ V. Delonga, „Podgrađe – Solioce“, *HAG* 2 (2005), str. 378 – 380; V. Delonga, „Podgrađe – Solioce“, *HAG* 5 (2008), str. 571 – 574 (dalje u bilješkama: Delonga 2008); Delonga 2009, str. 606 – 609.

³³⁶ Delonga 2008, str. 573.

³³⁷ Delonga 2009, str. 607 – 608.

ukopana u sloj zdravice i popločana manjim amorfnim lomljenim pločama i kamenjem. Kao poklopnice upotrijebljene su veće neobrađene kamene ploče.³³⁸

³³⁸ Delonga 2008, str. 573; Delonga 2009, str. 607.

II.1.6 Makarsko primorje

U Makarskom primorju zabilježen je velik broj kosturnih ukopa koji bi se mogli pripisati razdoblju kasne antike.³³⁹

II.1.6.1 Brela

Na krajnjem zapadu Makarskog primorja nalazi se općina Brela koja na zapadu graniči s općinom Zadvarje, a na jugu s općinom Baška Voda. Sastoji se od nekoliko zaselaka od kojih su najveći Soline i Donje Selo. Antička nekropola u Brelima nalazi se na predjelu Soline, iznad zaseoka Filipovići i ceste Brela – Baška Voda. Na tom su položaju u drugoj polovici 19. st. zabilježeni nalazi gema, ulomaka tegula, keramičkih posuda, novca, brončani uteg i brončana svjetiljka s drškom u obliku križa.³⁴⁰ Prilikom izgradnje ceste Brela – Baška Voda 1954. god. na istom položaju otkriven je i kasnoantički zidani grob u kojem su zabilježene kosti pokojnika i jedna kasnoantička svjetiljka sjevernoafričkog tipa.³⁴¹ U narednim godinama, prilikom obilaska lokaliteta, J. Medini je ustanovio još ostataka sličnih

³³⁹ Nažalost, gotovo svi su teško devastirani od trenutka otkrića te su u arheološkoj literaturi zabilježeni zahvaljujući dojavama, anketiranju i svjedočanstvima mještana. Lišeni propisne arheološke dokumentacije, takvi se ukopi teško mogu preciznije datirati. Unatoč tome, na temelju njihova položaja u arheološkom krajoliku (uz antičke vile rustike, ranokršćanske crkvene objekte i trase prometnih pravaca) te činjenice da je riječ o kosturnim ukopima, pripisani su antičkom periodu. Pojedini ostavljaju mogućnost datacije u kasnu antiku, a samo su rijetki sa sigurnošću pripisani tom periodu. Ukopi su najčešće bili uništeni prije arheološke intervencije na terenu pa se kod rijetkih uspjelo dokumentirati elemente grobne arhitekture. Stoga je samo kod nekoliko ukopa bilo moguće izvršiti tipologiju groba. Ipak smatramo da bi segment topografije arheološkog krajolika u kasnoj antici, kojim se bavi ovaj rad, bio nepotpun bez uključivanja prostora Makarskog primorja. Zato ćemo u tekstu koji slijedi nastojati navesti što je moguće više podataka o antičkim skeletnim ukopima i arheološkom krajoliku u kojem su se nalazili. Bez dragocjenih informacija i velike kolegijalne pomoći M. Tomasovića, ravnatelja Gradskog muzeja Makarska, ti podaci bi bez sumnje bili manjkavi. Zbog toga mu se na ovom mjestu iskreno zahvaljujem.

³⁴⁰ Svi predmeti bili su otkupljeni za Arheološki muzej – Split (M. Glavinić, „Antichità in Macarsca e nel suo Litorale“, *BASD* 1 (1878), str. 184; J. Medini, „Makarsko primorje u antici“, *Makarski zbornik* 1 (1971), str. 17, T. III. 2. Dalje u bilješkama: Medini 1971; S. Božek, A. Kunac, *Dva stoljeća arheologije na Makarskom primorju*, Makarska 1998, str. 79, kat. br. 72; str. 80, kat. br. 44. Dalje u bilješkama: Božek, Kunac 1998).

³⁴¹ Svjetiljka je unesena u muzejski katalog pod inv. br. Fe-1454. U opisu kataloške jedinice zabilježeno je: *Lucerna starokršćanska (koptska) razbijena u 4 komada i slijepljena. Uz rub geometrijski ukras (trokuti, srca i tri kružića). Odozdo u prstenu dvostruki utisnuti krug. Decembar 1954. Brela-Soline. Nađena prilikom gradnje ceste u Brelima, u grobu. Svjetiljku možemo svrstati u tip Hayes II i datirati u 2. polovicu 5. – 6. st. (V. Bubić, „Kasnoantičke svjetiljke iz Arheološkog muzeja u Splitu“, *VAHD* 105 (2012), str. 153, kat. br. 65.)*

zidanih grobova te nastojao utvrditi opseg nekropole.³⁴² On je lokalitet i nalaze iz Brela datirao u rasponu od 1. do 4. st. te iznio pretpostavku o postojanju sela (*pagus*) ili zaselka (*vicus*) u blizini nekropole.³⁴³

II.1.6.2 Baška Voda (Gradina, Promajna, Bratuš)

Današnji Bast, naselje u općini Baška Voda, vezuje se uz grad kod Anonimnog Ravenjanina spomenut pod imenom *Biston* (*Anon. Rav.* IV, 16; V, 14).³⁴⁴ Zapadno od središta današnje Baške Vode, neposredno uz more, na platou visokom 30 m nalazi se lokalitet Gradina. Na južnoj strani platoa sačuvan je dio antičkog zida, a površina lokaliteta obiluje ulomcima tegula pomiješanih s velikom količinom žbuke. Na tom se mjestu, kao i na položaju jugoistočno od Gradine gdje su zabilježeni ostaci arhitektonskih objekata, pretpostavlja postojanje antičkog naselja.³⁴⁵ Sjeverno od Gradine zabilježeni su nalazi više grobova, ulomaka tegula i jedna svjetiljka s pečatom *CRESCE* pa se tu pretpostavlja postojanje antičke nekropole.³⁴⁶ U istočnom dijelu današnjeg mjesta, oko 100 m istočno od crkve Sv. Lovre, prilikom poljoprivrednih radova nađen je nadgrobni natpis datiran od 4. do 5. st. Zbog toga se na mjestu njegova nalaza pretpostavlja postojanje nekropole koja bi mogla pripadati vremenu kasne antike.³⁴⁷

U Promajni, jednom od naselja koje administrativno pripadaju općini Baška Voda, na položaju Cmilje pri poljoprivrednim radovima 1912. god. otkriven je kasnoantički grob u kojem su se nalazila dva kostura. Uz jednog od njih nađena je ogrlica s dva zrna bisera, četiri narukvice i prsten. Nakit je datiran od 5. do 7. st.³⁴⁸ U sekundarnoj upotrebi, kao dio groba, zabilježen je nalaz terminacijskog natpisa. Iako se pretpostavlja da je bio iskorišten kao

³⁴² J. Medini (1971, str. 17, bilj. 19.) spominje i *nešto veću grobnicu od koje se sačuvao ulomak stupića s visoko profiliranom bazom*.

³⁴³ Medini 1971, str. 19.

³⁴⁴ Spomenuto mjesto iz izvora vidi u: Suić 2003, str. 440 – 441 i 446 – 447 (*Anonimni Ravenjanin, Opis svijeta*).

³⁴⁵ Medini 1971, str. 20, 23. Jugoistočno od gradine nađeni su ostaci antičkih pilastara i zidova pa autor na tom mjestu pretpostavlja postojanje antičke vile rustike uz koju se s vremenom razvilo naselje. Takva pretpostavka proizlazi iz brojnosti i raznolikosti nalaza na navedenom položaju.

³⁴⁶ F. Bulić, „Starinski nalazi u Promaji, odlomku Baške Vode kod Makarske“, *VAHD* 49 (1926 – 1927), str. 68 – 69 (dalje u bilješkama: Bulić 1926 – 1927).

³⁴⁷ Medini 1971, str. 21 i 23, T. IV; Božek, Kunac 1998, str. 113, kat. br. 107. Još se jedan slučajni nalaz nadgrobne stele iz Baške Vode datira u kasnu antiku (Božek, Kunac 1998, str. 112, kat. br. 106).

³⁴⁸ Bulić 1926 – 1927, str. 67, 70. Predmeti su inventarizirani u katalogu Arheološkog muzeja – Split pod inv. br. od H-4559 do H-4564.

pokrov, njegov točan položaj u okviru grobne arhitekture nije poznat. Prema opisu kojeg je F. Bulić dobio od mjesnog župnika, tada se naišlo na dva sloja grobova. Kasnoantički grob zabilježen je u gornjem sloju gdje su bili vidljivi i drugi skeletni ukopi, a na položaju je bilo i tragova uništenih urni te rimskih svjetiljaka.³⁴⁹ Opisani nalazi na Cmilju sugeriraju postojanje nekropole s kontinuitetom ukapanja kroz čitav antički period.

Takve pretpostavke dodatno su potvrđene nešto prije Drugog svjetskog rata kada je uslijed građevinskih radova na istome položaju devastiran dio nekropole. Nažalost, tada nije bilo moguće ustanoviti konačan broj ili tip uništenih grobova. Zato ih, premda su zabilježena svjedočanstva mještana o skeletnim ukopima s keramičkim priložima, ne možemo sa sigurnošću okarakterizirati kao kasnoantičke.

Ipak, areal kojeg zauzimaju kasnoantički ukopi u okviru pretpostavljene nekropole donekle je poznat zahvaljujući nalazima dvaju kasnoantičkih grobova u amforama u neposrednoj blizini. Radi se o položaju Ratac koji se nalazi oko 150 m južnije od lokaliteta Cmilje.³⁵⁰ Tamo su prilikom građevinskih radova u prosincu 1997. god. uočena dva dječja ukopa. Dokumentirani skeleti bili su obloženi ulomcima amfora široko narebrenih stijenki koje se datiraju u kasnu antiku. Jednu od njih bilo je moguće u potpunosti rekonstruirati te je poslužila za užu dataciju ukopa od kraja 5. do sredine 6. st.³⁵¹ U zemljanom iskopu nađen je i ulomak dna crvenoglačanog tanjura s pečatom križa koji se pripisuje istočnomediteranskim radionicama i datira na početak 6. st.³⁵² Time je potvrđena datacija grobova i osnažena pretpostavka o postojanju kasnoantičke nekropole na položaju Ratac. Nažalost, još uvijek izostaju detaljniji podatci o opsegu i smjeru pružanja nekropole.

Oni se ipak mogu nadopuniti saznanjem da su oko 70 m zapadnije od nalaza dječjih grobova u amforama 1967. god. također otkrivena dva, a možda i više grobova. Jedan od njih bio je grob pod tegulama.³⁵³ Na istom su položaju 2008. god. obavljani građevinski radovi. Tom su prilikom u zemljanom profilu uočeni ostaci podnice te velik broj ulomaka tegula i

³⁴⁹ Bulić 1926 – 1927, str. 67, bilj. 3.

³⁵⁰ M. Tomasović, „Arheološke bilješke i razmatranja uz pojedine nalaze iz antičkog razdoblja na Makarskom primorju“, *Makarsko primorje* 6 (2003), str. 71, karta 2 (dalje u bilješkama: Tomasović 2003); M. Tomasović, „Arheološko-topografski podaci za naselja istočnog dijela općine Baška Voda u Makarskom primorju (Krvavica – Bratuš – Promajna – Bast)“, *Obavijesti HAD-a* XL/2 (2008), str. 61 (dalje u bilješkama: Tomasović 2008).

³⁵¹ Tomasović 2003, str. 72-74, sl. 2-3. Rekonstruirana amfora pohranjena je u Arheološkoj zbirci Baške Vode pod inv. br. 214.

³⁵² Tomasović 2003, str. 74-75, sl. 4, crtež 2. Ulomak kasnoantičkog tanjura pohranjen je u Arheološkoj zbirci Baške Vode pod inv. br. 215.

³⁵³ Tomasović 2008, str. 61, 64.

kasnoantičke keramike. Postojanje antičke arhitekture na tom mjestu već je ranije bilo poznato.³⁵⁴ Takvi podaci doprinose razmatranjima o položaju i karakteru rimskog naseobinskog objekta u odnosu na nalaze grobova. Iako opsegom skromni, za sada poznati kasnoantički grobovi na području Promajne te ostaci vodovoda zabilježeni između Basta i Promajne, smatra M. Tomasović, predstavljaju jedinu smjernicu za definiranje vrste i položaja antičkog naselja.³⁵⁵

U Bratušu, naselju Baške Vode smještenom istočno od Promajne, nalazi se Gradina na kojoj je ubicirano prapovijesno naselje. Jedan kilometar istočno od Gradine, na položaju Zakuće, 1967. god. prilikom građevinskih radova otkriveni su ostaci arhitekture i zidani grob sa skeletnim ukopom.³⁵⁶ Na temelju nalaza novca, građevina je datirana u 1. st. Iako ne raspolažemo preciznijim podacima o tipu ukopa, na ovome mjestu možemo pretpostaviti i postojanje nekropole koja je bila u upotrebi do kraja antike. Takvu pretpostavku osnažuje i poklopac antičkog sarkofaga koji se nalazi uz Jadransku magistralu, ispod kapelice sv. Nikole, manje od 1 km udaljen od položaja u Zakuću.³⁵⁷

II.1.6.3 Makarska

Grad Makarska smjestio se podno Biokova, u prirodnoj luci između dva poluotoka, Osejave i Sv. Petra. Priobalna zona između Biokova i mora široka je svega nekoliko kilometara, tako da se grad proteže smjerom istok-zapad, odnosno prema susjednoj općini Tučepima i naselju Baške Vode, Krvavici.³⁵⁸

³⁵⁴ Tomasović 2003, str. 76.

³⁵⁵ Tomasović 2003, str. 77.

³⁵⁶ Medini 1971, str. 25.

³⁵⁷ Bulić 1926 – 1927, str. 69.

³⁵⁸ U antičkim izvorima sačuvala su se dva naziva za antičko naselje na području Makarske. Prvi naziv zabilježen je u 4. st. na Peutingerovoj karti i to kao Inaronija (*Tab. Peut.* V, B 1), stanica na obalnoj cesti Salona-Narona, udaljena 12 rimskih milja od Oneja (Omiša). Drugi naziv za naselje je Mukur (*Muccurum*), a javlja se u aktima crkvenog sabora održanog 533. god. u Saloni kada je u navedenom mjestu utemeljena biskupija (F. Bulić, J. Brevaldi, *Kronotaksa solinskih biskupa*, Zagreb 1912, str. 55 – 56, bilj. 94; A. Škegro, „Mukurska biskupija (*Ecclesia Muccuritana*)“, *Povijesni prilozi* 34 (2008), str. 9 – 26). Prokopije iz Cezareje (kraj 5./poč. 6. st. – o. 565. god.) spominje istočnogotsko osvajanje Muikura 549. god. (*Bell. Goth.* III, 35), a Anonimni Ravenjanin ga u svojoj Kozmografiji iz 7. st. navodi kao *Aronia id est Mucru* (*Anon. Rav.* IV, 16) ili samo kao *Aronia* (*Anon. Rav.* V, 14). Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: Suić 2003, str. 432 – 433 (*Peutingerova karta*), str. 440 – 441 i 446 – 447 (*Anonimni Ravenjanin, Opis svijeta*); za Prokopija vidi: G. Ostrogorski (ur.), *Vizantijski izvori za istoriju naroda Jugoslavije*, sv. 1, Beograd 1955, str. 41, bilj. 74 i 75.

Na Kačićevom trgu u Makarskoj pretpostavlja se postojanje antičke nekropole koja je, na temelju nalaza urni, natpisa (CIL III, 1878) i svjetiljaka, datirana od kraja 1. do 4. st.³⁵⁹ Istočno od Kačićevog trga, u blizini franjevačkog samostana, nalazi se kasnoantička nekropola. Tu su u dva navrata otkriveni skeletni grobovi pod tegulama postavljenima u obliku krova na dvije vode. Prvi put, 1913. god., uz nalaz groba zabilježen je i nalaz dvaju kasnoantičkih keramičkih vrčeva s vodoravnim žljebastim ukrasima.³⁶⁰ Drugi put nalazi grobova pod tegulama zabilježeni su 1968. god. kada su se obavljali građevinski radovi na prostoru samostana. Tada je u presjeku iskopa J. Medini uočio *nekoliko grobova ukopanih u tvrdu, šljunkovitu zemlju čije su strane napravljene od nekoliko centimetara debelog namaza s velikom količinom vapna*.³⁶¹ Isti autor ističe da zračna udaljenost od Kačićevog trga do franjevačkog samostana iznosi svega 300 m, međutim ta dva položaja dijeli usjek kojim je po svoj prilici tekla trasa antičke ceste prema Naroni uz koju su mogli bili smješteni spomenuti grobovi.³⁶²

Na gradskom predjelu Glavica prilikom gradnje spomen-doma 1967. god. otkriven je *skeletni grob ograđen tegulama*.³⁶³ Uz grob nisu zabilježeni drugi nalazi. Ukop je ipak datiran u vrijeme kasne antike zbog tipa grobne konstrukcije. Otprilike 50 – 100 m jugoistočno od tog nalaza, u Ulici Stjepana Radića 7, tijekom zaštitnih arheoloških istraživanja 1997. god. pronađena su tri groba koja su sadržavala skeletne ukope.³⁶⁴ Grob 1 bio je ukopan u zemlju i prekriven većim nepravilnim kamenim pločama vezanima debelim slojem žbuke te orijentiran u pravcu sjeverozapad-jugoistok. Unutar njega nađen je skelet mlade osobe u čijoj se desnoj ruci nalazio keramički lončić s jednom ručkom. Lončić je datiran od 2. polovice 1. st. do 2. st.³⁶⁵ te je poslužio kao orijentir za dataciju zatečenih grobova. Grob 2 nalazio se 180 cm južnije u profilu iskopa i na približno istoj visini kao prethodni grob. Bio je jednako orijentiran. Iako nisu uočeni ostaci grobne arhitekture, nalaz je bio prilično devastiran pa nije bilo moguće sa sigurnošću odrediti tip ukopa.³⁶⁶ Grob 3 bio je u potpunosti devastiran.

³⁵⁹ Medini 1971, str. 27.

³⁶⁰ N. N. „Trovamenti antichi a Makarska (*Muicurum*)“, *BASD* 37 (1914), str. 106.

³⁶¹ Medini 1971, str. 28.

³⁶² Isti, str. 28.

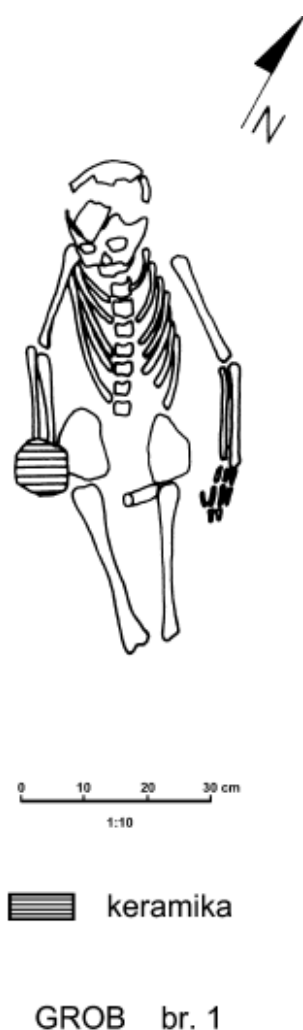
³⁶³ Isti, str. 28.

³⁶⁴ M. Tomasović, „Novi nalaz rimskih grobova u Makarskoj i pitanje smještaja antičkog naselja prema položaju nekropole“, *Opuscula archaeologica* 23 – 24 (1999 – 2000), str. 171 – 183 (dalje u bilješkama: Tomasović 1999 – 2000).

³⁶⁵ Tomasović 1999 – 2000, str. 172.

³⁶⁶ Tomasović 1999 – 2000, str. 174.

Naposljetku, treba spomenuti da je iznad groba 1 dokumentiran dio zida koji se pruža u smjeru sjeverozapad-jugoistok. Zbog zadane veličine građevinskog iskopa, nije bilo moguće odrediti u kojem je opsegu zid sačuvan i kakva je bila njegova eventualna funkcija. Na temelju zatečene situacije moglo se samo utvrditi da zid negira grob 1 koji se nalazio u dubljem sloju. Za sada je, uz velik oprez, zid datiran u kasnoantički period.³⁶⁷ Ovi nalazi, zajedno s grobom otkrivenim 1967. god., potvrda su da položaj Glavice u Makarskoj treba promatrati kao prostor na kojem se nalazila rimska nekropola i trajala kroz duži vremenski period.

**Slika 4: grob br. 1 iz istraživanja u Ulici Stjepana Radića 7, u gradskom predjelu Glavice u Makarskoj
(slika preuzeta iz: Tomasović 1999 – 2000, str. 172)**

Na prostoru Donje luke početkom 80-ih god. 20. st. vršili su se građevinski radovi vezani za hotel *Meteor*. Uslijed radova dogodila se potpuna devastacija lokaliteta za koji se

³⁶⁷ Tomasović 1999 – 2000, str. 176.

danas pretpostavlja da je obuhvaćao područje antičke nekropole.³⁶⁸ Osim što je poznato da je broj grobova bio velik te da su uočeni grobovi pod tegulama i u amforama, drugi podaci nisu sačuvani. Ima naznaka ukopavanja u zidane grobne komore ožbukane iznutra, ali takve informacije nisu dovoljne da se nekropola okarakterizira kao kasnoantička.³⁶⁹ Osim toga, ni pružanje i prostorna organizacija grobova nisu poznati. Za sada se čini da se nekropola rasprostirala na području današnjeg hotela i širila se prema zapadu. Na to ukazuju nalazi grobova zabilježeni krajem 50-ih godina u blizini ceste uz more, otprilike 150 m zapadno od hotela. Tada je na tom mjestu podignut ugostiteljski objekt. Za pojavu grobova zna se tek zahvaljujući usmenim podacima mještana, dok se o mogućim tipovima ili njihovoj dataciji, ne može ništa reći sa sigurnošću. Isto vrijedi i za uništene grobove na lokalitetu Ratac koji se nalazi 50-ak m sjeverno odavde.³⁷⁰ U literaturi se, zbog zabilježenih ostataka arhitekture, prostor Donje luke spominje i u kontekstu postojanja antičkog gospodarsko-stambenog kompleksa.³⁷¹

II.1.6.4 Tučepi

Općina Tučepi na zapadu graniči s gradom Makarskom, a na sjeveru je nadvisuje Biokovo. Tučepska naselja raspoređena su po flišnoj padini, koja obiluje izvorima vode i terasastim obradivim površinama, a središnje naselje Tučepi smješteno je uz obalu.

Početkom 20. st. na južnim obroncima brda Sutvid, uz cestu (tzv. Staza) koja vodi preko Biokova, utvrđeni su skeletni ukopi.³⁷² Osim male kasnoantičke amfore, na lokalitetu su otkrivene i tri manje stele. Vjeruje se da s ovog lokaliteta potječu i dva kasnoantička vrča koji se danas nalaze u Zbirci franjevačkog samostana u Sinju,³⁷³ nekoliko primjeraka rimskog novca datiranog od 2. do 4. st.³⁷⁴ te različiti brončani predmeti.³⁷⁵ Istočno od Sutvida, uz samu cestu koja povezuje priobalje sa zaleđem, nalazi se lokalitet Okrumbica. Mnogobrojnost

³⁶⁸ Tomasović 1999 – 2000, str. 178 – 179.

³⁶⁹ Ni podatak da su u iskopu nađeni ulomci amfore datirane od 2. polovice 5. do 6. st. (Božek, Kunac 1998, str. 155, kat. br. 190; M. Tomasović, *8000 godina života na prostoru Makarske*, Makarska 2004, str. 33 – 34, str. 64, kat. br. 46), ne mogu utjecati na konkretnije vremensko određenje nekropole.

³⁷⁰ Medini 1971, str. 30, bilj. 72; Tomasović 2004, str. 33, bilj. 75.

³⁷¹ Glavinić 1898, str. 186; Tomasović 2000, str. 179.

³⁷² F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Tučepi (di Makarska)“, *BASD* 25 (1902), str. 161 (dalje u bilješkama: Bulić 1902c).

³⁷³ M. Šetka, *Tučepska spomenica*, Tučepi 1968, str. 13; Medini 1971, T. XI, sl. 1 i 2; A. Babić, „Keramika“, u: M. Topić (ur.), *Arheološka zbirka Franjevačkog samostana u Sinju*, Sinj 2008, str. 209 – 210.

³⁷⁴ Dio pronađenog novca nalazi se u AMS (Bulić 1902c, str. 161).

³⁷⁵ Medini 1971, str. 34, bilj. 87 i 88, T. XI, sl. 3.

arheoloških tragova (ostaci zida sa žbukom, ulomci tegula i raznih keramičkih posuda te nalaz željeznog koplja) otvaraju mogućnost položaja nekog kasnoantičkog naselja na ovom predjelu.³⁷⁶

Na krajnjem jugozapadu Tučepa, uz morsku obalu, danas u okruženju hotelskog kompleksa *Jadran*, nalazi se romaničko-gotička crkvice sv. Jure. U crkvici, s lijeve i desne strane oltara bila su uzidana dva antička kapitela.³⁷⁷ S vanjske strane južnog ogradnog zida crkvenog dvorišta otkriven je kasnoantički skeletni grob koji je bio prekriven nepravilnim kamenim pločama. U grobu su pronađeni ulomci keramičke posude s kaneliranom ručkom.³⁷⁸ Prilikom rekognosciranja okolnog zemljišta 1969. god., J. Medini je zabilježio veće količine ulomaka tegula i građevinskog materijala te je pretpostavio postojanje antičke arhitekture.³⁷⁹ Njegove pretpostavke potvrdile su se tijekom arheoloških i konzervatorskih istraživanja 1992. – 1993. god. kada je izvršena obnova crkvice.³⁸⁰ Tada je na lokalitetu prezentirano nekoliko razvojnih faza. Prvoj od njih pripadali su ostaci vile rustike čiji su zidovi građeni tehnikom *opus quadratum*. Zbog toga se vila datira od 1. do poč. 2. st.³⁸¹ U arheološkim istraživanjima otvoreno je nekoliko soni uokolo današnje crkvice. Jedna od njih postavljena je na mjestu nalaza ranije spomenutog kasnoantičkog ukopa. Pokazalo se da je ukop izvršen unutar gospodarskog objekta zbog čega M. Tomasović smatra da je u kasnoj antici došlo do reduciranja prostora vile.³⁸² Ove spoznaje potvrđuju kontinuitet života uz obalu na jugozapadu Tučepa. Iako njegov položaj još nije točno određen, J. Medini je sugerirao postojanje antičkog naselja (*pagus* ili *vicus*) na širem arealu današnjih Tučepa.³⁸³

Antički lokalitet utvrđen je i na mjesnom groblju prilikom obnove barokne crkve Gospina rođenja koja je stradala u velikom potresu 1962. god. Ispostavilo se da su u zidove barokne crkve bili uzidani ulomci stupova, dovratnika i kapitela ranokršćanskog sakralnog

³⁷⁶ Šetka 1968, str. 13.

³⁷⁷ N. Božanić-Bezić, „Crkva sv. Jurja u Tučepima“, *Peristil* 5 (1962), str. 7 – 10 (dalje u bilješkama: Božanić-Bezić 1962a).

³⁷⁸ Šetka 1968, str. 13, 87; Medini 1971, str. 34.

³⁷⁹ Medini 1971, str. 35.

³⁸⁰ M. Tomasović, „Srednjovjekovno nasljeđivanje antičkog prostora u Tučepima“, *Makarsko primorje* 2 (1995), str. 27 – 43 (dalje u bilješkama: Tomasović 1995).

³⁸¹ Definirane su još tri razvojne faze. Tako drugoj fazi pripadaju ostaci polukružnog zida koji se pripisuje ranokršćanskoj memoriji datiranoj od 5. do 6. st., trećoj fazi pripisana je srednjovjekovna crkva i nekropola, a četvrto fazu karakterizira kasnija nadogradnja s južne strane srednjovjekovne crkve (vidi: Tomasović 1995, T. I).

³⁸² Tomasović 1995, str. 40, bilj. 49.

³⁸³ Medini 1971, str. 36 – 37.

objekta datiranog od 4. do 5. st.³⁸⁴ Iako se tada nisu našli tragovi zidova, pretpostavlja se da je ranokršćanski sakralni objekt morao biti podignut u neposrednoj blizini.³⁸⁵

II.1.6.5 Živogošće (Mala Duba, Blato)

Kao priobalno naselje južnog dijela Makarskog primorja, koje administrativno pripada općini Podgora, Živogošće se nalazi na Jadranskoj magistrali te je od Makarske udaljeno nepunih 20 km. Sastoji se od tri manja naselja, Porat, Mala Duba i Blato. U dva potonja zabilježeni su arheološki ostaci.³⁸⁶ Oko 2 km sjeverozapadno od Male Dube, morske uvale iznad koje se uzdiže prapovijesna gradina Suzina, nalazi se izvor Pokrivenica gdje je u stijenu uklesan poznati dvostruki epigram Licinijana i Pelagije datiran u kasnu antiku. Licinijan je po svoj prilici obnašao visoku političko-administrativnu funkciju u Rimskom Carstvu. Njemu se pripisuje vlasništvo nad imanjem gospodarsko-ladanjskog karaktera čiji su ostaci devastirani sredinom 60-ih god. 20. st. prilikom građevinskih radova na lokalitetu Pločica u Maloj Dubi.³⁸⁷ Čini se da su, osim arhitekture, tada otkriveni i uništeni grobovi obzidani žbukom, a prema sjećanju vlasnika zemljišta, od pokretnih arheoloških nalaza uočeni su narukvica, novac i ulomci keramike. Oko 150 m sjeveroistočno od pretpostavljene vile, na položaju za koji mještani koriste naziv Grebine ili Podgrebine, a koji se nalazi uz lijevu stranu Mihaljevića potoka, prilikom poljoprivrednih radova nađeno je 4 – 7 skeletnih grobova.³⁸⁸ Premda su podaci o tipu tih grobova manjkavi, poznato je da se za konstrukciju jednog od njih koristila žbuka. Grobovi se za sada dovode u vezu s rimskom vilom u Maloj Dubi čiju upotrebu u kasnoj antici potvrđuju Licinijanov epigram i nalazi kasnoantičkog novca s područja Živogošća.³⁸⁹

Oko 2,5 km istočno od Male Dube nalazi se naselje Blato. Tamo su na lokalitetu Mirine, na središnjem prostoru turističkog kampa u Dolama, zabilježeni ostaci arhitekture uz

³⁸⁴ N. Božanić-Bezić, „Arheološki nalazi na groblju u Tučepima“, *PPUD* 14 (1962), str. 13 – 15 (dalje u bilješkama: Božanić-Bezić 1962b).

³⁸⁵ Medini 1971, str. 35, T. XIV, sl. 1, 2, 4.

³⁸⁶ Unatoč činjenici da je prostor Živogošća naseljen od ilirskih vremena, arheološki ostaci u znanstvenoj literaturi uglavnom su bili sporadično objavljivani. Tek je M. Tomasović („Arheološka topografija Živogošća – značenje lokaliteta i prijedlozi za kronologiju“, *Makarsko primorje* 8 (2006), str. 11 – 53, dalje u bilješkama: Tomasović 2006; Isti, „Arheološka rekognosciranja Živogošća (Makarsko primorje)“, *HAG* 2 (2005), str. 380 – 383) nastojao cjelovitije iznijeti i sagledati u širem kontekstu do sada poznate podatke.

³⁸⁷ Medini 1971, str. 39.

³⁸⁸ Tomasović 2006, str. 35, bilj. 18, sl. 29.

³⁸⁹ Tomasović 2006, str. 36, bilj. 19.

koje se vezuje postojanje uništenih grobova. Nažalost, podaci o njihovom broju, izgledu i preciznom položaju nisu poznati. Poznato je još samo da se tijekom izgradnje kampa nailazilo na ulomke rimskih tegula i amfora.³⁹⁰

II.1.6.6 Drvenik

Selo Drvenik pripada Gornjem Makarskom primorju, a sastoji se od dva zaseoka, Donje Vale na sjeveru i Gornje Vale na jugu. Selo na zapadu graniči s naseljem Živogošće, a na istoku s naseljem Zaostrog. U njegovu zaleđu nalazi se Biokovo. Kao mjesto u srednjodalmatinskom primorju koje je najbliže mjestu Sućuraj na krajnjem istoku otoka Hvara, ima uspostavljenu trajektnu vezu s tim otokom.

Zabilježeni arheološki tragovi, kao i u ostatku Makarskog primorja, nisu rezultat sustavnih arheoloških istraživanja, već slučajnih nalaza. Za razdoblje antike najvažniji je položaj Mirine koji se nalazi na prostoru Donje Vale. Na zapadnom dijelu Mirina locirani su ostaci kasnoantičke arhitekture, a na istočnom dijelu zabilježena je pripadajuća nekropola.³⁹¹ Na njoj je tijekom građevinskih radova i obrade zemljišta 60-ih i 70-ih god. prošlog stoljeća otkriveno 6 kosturnih ukopa. Iako su svi u određenoj mjeri devastirani, četiri groba moguće je točno locirati. Prvi grob otkriven je 1964. god. pri kopanju temelja za privatni stambeni objekt. Radilo se o keramičkom sarkofagu s poklopcem na dvije vode u kojem, osim kostiju, nije bilo drugih nalaza.³⁹²

Drugi grob otkriven je 1979. god. prilikom poljoprivrednih radova pokraj kuće izvjesnog N. Antunovića. Bio je to zidani grob od pravilno tesanog kamena vezanog žbukom orijentiran u smjeru istok-zapad. Nad grobom nije nađen pokrov, a na istočnoj strani unutar groba nalazila se samo donja vilica pokojnika i pored nje ulomak brončanog pojasnog privjeska te keramička posuda.³⁹³

³⁹⁰ Tomasović 2006, str. 37, bilj. 20, sl. 30.

³⁹¹ A. Grčić, „Kasnoantički i ranosrednjovjekovni nalazi iz Drvenika“, *Makarsko primorje* 1 (1990), str 25 – 27. Autor smatra da zabilježena antička arhitektura pripada gospodarsko-stambenom objektu kojeg, na temelju nalaza jednog komada novca, datira oko pol. 3. st. S takvom datacijom ne slaže se M. Tomasović (1995, str. 32, bilj. 19) koji upozorava da su ostaci zida pretpostavljenog zdanja građeni tehnikom *opus quadratum*. Stoga bi, smatra, kompleks trebalo datirati u širi vremenski raspon.

³⁹² Grčić 1990, str. 28. Iako je razbijen prilikom radova, vlasnica kuće je navela njegove približne dimenzije: d. 120 – 130 cm, š. oko 50 cm i v. oko 70 cm.

³⁹³ Grčić 1990, str. 28. Dimenzije groba iznosile su 120x50x50 cm.

Treći i četvrti grob otkriveni su uz trasu Jadranske magistrale na mjestu gdje je bila predviđena gradnja benzinske postaje. Po načinu gradnje i orijentaciji, bili su jednaki grobu 2, ali su imali sačuvane kamene poklopnice. Nisu zabilježeni nikakvi nalazi.³⁹⁴

Točna lokacija petog i šestog groba nije poznata, ali su se po svoj prilici nalazili u blizini ostalih grobova. Prema opisu mještana, bili su rađeni od tegula, međutim nije poznato na koji način su one bile slagane jer su grobovi odmah po otkriću uništeni. Ako je suditi po tvrdnjama mještana, na lokaciji je bilo još sličnih grobova, ali svi su uništeni izgradnjom Jadranske magistrale.³⁹⁵

II.1.6.7 Gradac

Gradac je najjužnija općina srednjodalmatinskog priobalja. Neposredno iznad hotela *Laguna* tijekom stambene izgradnje 60-ih god. prošlog stoljeća otkrivene su tri grobne cjeline koje nisu arheološki istražene ni dokumentirane. Prema izjavi mještanina, jedan grob bio je pod tegulama. Jedna od tegula sadržavala je žig antičke radionice *PANSIANA*. U grobu su se nalazila dva skeleta, a od pokretnih nalaza fibula u obliku ptice, predica i trn kopče za remen, okov kopče za remen i metalni predmet nepoznate namjene.³⁹⁶ Po svemu sudeći na tom se mjestu nalazila antička nekropola čiji opseg i vremenski kontinuitet, nažalost, nije moguće definirati.

³⁹⁴ Grčić 1990, str. 28.

³⁹⁵ Grčić 1990, str. 29.

³⁹⁶ M. Tomasović, „Prostor Gornjeg makarskog primorja od prapovijesti do srednjeg vijeka prema arheološkim pokazateljima“, *Hrvatski rasadnik. Zbornik članaka znanstvenog skupa Gornje makarsko primorje, Gradac – Zaostrog, 26. – 27.09.1996.*, Zagreb 1999, str. 8 – 9, sl. 4, bilj. 39 i 40. Nalazi su pohranjeni u Arheološkom muzeju – Split pod inv. br. AMS-H-5674 (fibula), AMS-H-5675 (predica i trn kopče za remen) te AMS-H-5676 (okov kopče za remen). Fibula je pripisana ženskoj nošnji i datirana u 6. st., a predica i trn kopče za remen pripisani su ostrogotskom kulturnom krugu i datirani u 1. polovicu 6. st. Iako bez potrebne dokumentacije, M. Tomasović (1999, str. 9 – 10, bilj. 47, 48) pokušao je protumačiti dvojni ukop koji je sadržavao različite etničke elemente.

II.2 OTOCI SREDNJE DALMACIJE

Smješteni u neposrednoj blizini dalmatinskog kopna, srednjodalmatinski otoci pružali su dobre uvjete za naseljavanje. To potvrđuje brojna arheološka građa datirana od prapovijesti do srednjeg vijeka. Njome raspoložemo zahvaljujući povremenim terenskim pregledima i iskopavanjima koja su se obavljala na otocima Braču, Šolti, Hvaru i Visu.

II.2.1 Brač

Antički izvori uglavnom izvještavaju o Braču u kontekstu njegova imena i geografskog smještaja.³⁹⁷ Jedan od razloga za tako šturo spominjanje otoka svakako može biti činjenica da na Braču, koliko je za sada poznato, nije postojalo naselje koje bi imalo neki od oblika rimskog gradskog uređenja. Ipak, prvi stručnjak koji je već krajem 19. st. započeo s obilascima terena, arheološkim istraživanjima i bilježenjem nalaza s Brača, bio je F. Bulić,³⁹⁸ potom je boravak danskog arhitekta E. Dyggvea na otoku rezultirao prvim nacrtima ranokršćanske crkve u Lovrečini,³⁹⁹ a u razdoblju nakon Drugog svjetskog rata započelo se sa

³⁹⁷ Tako sredinom 4. st. pr. Kr. Pseudo-Skilak, opisujući Manijski zaljev u *Periplu*, kaže: *U tom su zaljevu otoci Protera, Krateji i Olinta. Jedan su od drugoga udaljeni dva ili malo više stadija prema Faru i Isi (Ps.-Scyl. 23)*. Smatra se da bi otok *Krateiai* po smještaju mogao odgovarati Braču. Polibije u 2. st. pr. Kr. u djelu *Historiae* Brač naziva *Brectia* (I, 196), Plinije Stariji (1. st.) opisuje otok kao *capris laudata Brattia* (*Plin. NH III*, 152), a početkom 4. st. *Antoninov Itinerar* ga spominje pod imenom *Bractia* (*Itin. Mar.* 519, 4). Njegov smještaj locira i *Tabula Peutingeriana* (*Tab. Peut.* IV, B 1), a u 6. st. Stjepan Bizantinac objašnjava da se u Adriji nalazi otok *Brettia* kojeg Heleni zovu *Elaphusa*, a drugi *Bretanide* (*Byzantiae Historiae Scriptores*, sv. 39, 1645-1711). *Anonimni Ravenjanin* krajem 7. st. navodi ga pod imenom *Brazia* (*Anon. Rav.* V, 24). Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: M. Suić, „Istočna jadranska obala u Pseudo-Skilakovu Periplusu“, *Rad JAZU*, knj. 306, Zagreb 1955, str. 121 – 185 (dalje u bilješkama: Suić 1955b); Suić 2003, str. 422 – 423 (*Plinije Stariji, Prirodoslovlje*), str. 430 – 431 (*Antoninov itinerarij*), str. 434 – 435 (*Peutingerova karta*), str. 448 – 451 (*Anonimni Ravenjanin, Opis svijeta*); S. Čače, „Pisana vrela za povijest Brača u antici“, u: Z. Stančić et al., *Arheološka baština otoka Brača, Brački zbornik* 21 (2004), str. 43 – 44.

³⁹⁸ Sve podatke sustavno je objavljivao u *Bullettinu* splitskog arheološkog muzeja (F. Bulić, „Starinska iznašašća na otoku Braču“, *BASD* 14 (1891), str. 117 – 120 (dalje u bilješkama: Bulić 1891b); Isti, „Ritrovamenti antichi sull' isola Brazza riguardanti il Palazzo di Diocleziano a Spalato“, *BASD* 23 (1900), str. 18 – 23 (dalje u bilješkama: Bulić 1900a); Isti, „Un monumento romano presso la Chiesa di s. Elia nel villaggio di Humac inf. sull'isola Brazza“, *BASD* 27 (1904), str. 172 – 173 (dalje u bilješkama: Bulić 1904c); Isti, „Ritrovamenti antichi a Lovreščina di Postire sull'isola di Brač“, *BASD* 32 (1909), str. 37 – 39 (dalje u bilješkama: Bulić 1909c); Isti, „Trovamenti antichi a Selca“, *BASD* 37 (1914), str. 105 – 106 (dalje u bilješkama: Bulić 1914c).

³⁹⁹ Crteži se čuvaju u Dyggveovu arhivu u Konzervatorskom odjelu u Splitu (podaci iz: J. Jeličić-Radonić, „Supetar“, u: J. Belamarić et al. (ur.), *Ranokršćanski spomenici otoka Brača*, Split 1994, str. 39, bilj. 1).

sustavnim arheološkim istraživanjima. U prvom broju *Bračkog zbornika* C. Fisković je obradio povijesne i umjetničke spomenike na Braču.⁴⁰⁰ U istoj ediciji D. Vrsalović je objavio topografska istraživanja otoka Brača i sistematizirao dotad poznatu arheološku građu.⁴⁰¹ I. Fisković se posvetio ranokršćanskoj arhitekturi Brača i Šolte.⁴⁰² U radu o prapovijesnoj i antičkoj topografiji A. Faber i M. Nikolanci obuhvatili su bračko naselje Škrip,⁴⁰³ a u novije vrijeme na Braču su istraživali H. Gjurašin⁴⁰⁴ te djelatnici Konzervatorskog odjela iz Splita: J. Jeličić-Radonić, V. Kovačić i R. Bužančić.⁴⁰⁵ Godine 1994. u sklopu međunarodnog projekta *Jadranski otoci* provedeni su sustavni terenski pregledi i istraživanja otoka. Članove projekta činili su stručnjaci iz Hrvatske, Slovenije, Britanije i Kanade.⁴⁰⁶ Topografiju vila rustika na otoku izradila je Kristina Jelinčić čiji nam je rad bio od velike koristi pri lociranju kasnoantičkih grobova i grobnica.⁴⁰⁷ Premda se još jednom pokazalo da su ukopi iz kasne antike slabo istraženi, gotovo jednako korisni bili su i radovi o ukopima na otoku H. Gjurašina te o kasnoj antici N. Cambija.⁴⁰⁸

Premda u izvorima nije zabilježeno postojanje urbanog središta na Braču, na temelju brojnih ostataka arhitekture stambeno-gospodarskog karaktera te pokretnih nalaza iz rimskog

⁴⁰⁰ C. Fisković, „Historički i umjetnički spomenici na Braču“, *Brački zbornik* 1 (1940), str. 23 – 40 (dalje u bilješkama: Fisković 1940).

⁴⁰¹ D. Vrsalović, „Kulturno-povijesni spomenici otoka Brača“, *Brački zbornik* 4 (1960), str. 33 – 161 (dalje u bilješkama: Vrsalović 1960).

⁴⁰² I. Fisković, *Uloga ranokršćanskih sjedišta u prostornom uređenju otoka Brača i Šolte*, doktorska disertacija, Zagreb 1975; Isti, „Ranokršćanski sarkofazi otoka Brača“, *VAHD* 75 (1981), str. 105 – 135 (dalje u bilješkama: Fisković 1981); Isti, „O ranokršćanskoj arhitekturi na otocima Braču i Šolti“, *ARR* 8 – 9 (1982), str. 159 – 214 (dalje u bilješkama: Fisković 1982).

⁴⁰³ A. Faber, M. Nikolanci, „Škrip na otoku Braču (naselje i spomenici prethistorijskog i antičkog doba)“, *Prilozi Instituta za arheologiju* 2 (1985), str. 1 – 38.

⁴⁰⁴ H. Gjurašin, „Izvještaj o arheološkim istraživanjima na otoku Braču“, *Obavijesti HAD-a* XXIV/1 (1992), str. 76.

⁴⁰⁵ J. Belamarić et al. (ur.), *Ranokršćanski spomenici otoka Brača*, Split 1994.

⁴⁰⁶ Z. Stančić et al., *Arheološka baština otoka Brača*, *Brački zbornik* 21 (2004), str. 31 – 238 (dalje u bilješkama: Stančić et al. 2004).

⁴⁰⁷ K. Jelinčić, *Topografija rustičnih vila na otoku Braču*, magistarski rad, Zagreb 2005 (dalje u bilješkama: Jelinčić 2005a).

⁴⁰⁸ H. Gjurašin, „Ukop od prapovijesti do srednjeg vijeka na otoku Braču“, *75. obljetnica života Petra Šimunovića*, *Brački zbornik* 22 (2007), str. 67 – 86 (dalje u bilješkama: Gjurašin 2007a); N. Cambi, „Bilješke o kasnoj antici na Braču“, *75. obljetnica života Petra Šimunovića*, *Brački zbornik* 22 (2007), str. 87 – 125.

vremena pretpostavlja se postojanje značajnog broja vila rustika na otoku,⁴⁰⁹ a M. Zaninović u Bunjama pretpostavlja i postojanje kasnoantičkog naselja.⁴¹⁰

II.2.1.1 Novo Selo (Bunje)

Lokalitet Bunje smješten je na sjeverozapadnom rubu polja Vejak (Veljak). Ono se nalazi na istočnom dijelu otoka Brača i ubraja se među najplodnija polja na otoku.⁴¹¹ Najbliže naselje je Novo Selo. Na položaju Bunje i u njenoj okolini zabilježeni su nalazi iz prapovijesti, antike i srednjeg vijeka,⁴¹² a u blizini lokaliteta nalazi se i manja dobro zaštićena luka koja je u antici mogla služiti za plovidbu i transport ljudi ili njihovih proizvoda na kopno, osobito u Salonu. Početkom 20. st. tu su pronađena dva sarkofaga *uobičajene forme kao oni u Salonu*, kako piše F. Bulić,⁴¹³ nadodajući da je jedan od njih pohranjen u Arheološkom muzeju u Splitu, a drugi prenesen u Beč. Kasnije u više navrata ranokršćanske sarkofage spominju i C. Fisković, D. Vrsalović, I. Fisković te I. Ostojić.⁴¹⁴ Opisani primjerci imali su urezan križ i/ili monogram te su datirani u kasno 5. st.⁴¹⁵ Danas se na položaju Bunje još uvijek može vidjeti i jedan nedovršeni poklopac sarkofaga s akroterijima koji je mogao biti izrađen od lokalnog kamena,⁴¹⁶ a kako izvještava K. Jelinčić, vlasnici okolne zemlje često su tijekom poljoprivrednih radova nailazili na ostatke ljudskih kostiju, nalaze novca datiranog od 3. do 5. st., različite metalne predmete, nakit i posuđe. Takvi nalazi, smatra autorica, upućuju na postojanje grobova na lokalitetu⁴¹⁷ što dodatno podupire nalaz grobnice s ulazom tipa *a*

⁴⁰⁹ K. Jelinčić (2005a) navodi ukupno 91 vilu rustiku.

⁴¹⁰ M. Zaninović, „Neki primjeri smještaja antičkih gospodarskih zgrada u obalno-otočkom području Dalmacije“, *ARR* 4 – 5 (1967), str. 358 – 359, 366 (dalje u bilješkama: Zaninović 1967).

⁴¹¹ A. Bulić, „Prirodne osobine otoka Brača“, *Brački zbornik* 2 (1954), str. 189.

⁴¹² K. Jelinčić, „Rustična vila na Bunjama kod Novog Sela na otoku Braču“, *VAPD* 95 (2005), str. 123 – 124 (dalje u bilješkama: Jelinčić 2005b).

⁴¹³ Bulić 1914c, str. 106.

⁴¹⁴ Fisković 1940, str. 25; Vrsalović 1960, str. 75 – 76; Fisković 1981, 107 – 108; I. Ostojić, *Povlja – povijesni prikaz*, Split 1968, 29. D. Vrsalović (1960, str. 92, br. 7 – 8) te I. Ostojić spominju i druge sarkofage bez ranokršćanskih simbola te grobove.

⁴¹⁵ Fisković 1981, str. 105 – 132; K. Jelinčić Vučković, „Terenski pregled lokaliteta Novo Selo *Bunje* na otoku Braču“, *Godišnjak Instituta za arheologiju* 9 (2013), str. 169; str. 170, sl. 5 (dalje u bilješkama: Jelinčić Vučković 2013).

⁴¹⁶ Jelinčić 2005a, str. 56; str. 139, sl. 2; Jelinčić Vučković 2013, str. 171.

⁴¹⁷ Jelinčić 2005a, str. 57; Jelinčić 2005b, str. 127.

pozzetto,⁴¹⁸ zatim kosturni grob uočen tijekom rekognosciranja 1994. godine⁴¹⁹ te nalaz zidane grobnice.⁴²⁰ Grobnica ima dimenzije 300x420 cm i dijelom je ukopana u živac, a dijelom zidana od pravilnog obrađenog kamena.

Na Bunjama do danas nisu provedena sustavna istraživanja, ali su na temelju višestrukih terenskih pregleda zabilježeni ostaci zidova, dviju cisterni za vodu, nalazi stupova, kockica za mozaike, tijeska za masline te ulomaka rimskih amfora, kuhinjske i građevinske keramike. Zahvaljujući tim nalazima Bunje su definirane kao rimski stambeno-gospodarski kompleks (*villa rustica*) datiran od 3. do 5. st. U kasnoj antici na tom se mjestu pretpostavlja naselje.⁴²¹

II.2.1.2 Postira (Lovrečina)

Istočno od Postira prostire se uvala Lovrečina. Na njenom istočnom dijelu nalaze se izvori pitke vode u čijoj su blizini pronađeni ostaci rimske vile rustike iz 1. st.⁴²² U literaturi se uz zidove rimske vile spominju i nalazi grobova, no njihova datacija nije naznačena.⁴²³ Na tom mjestu pronađen je natpis Lucija Stacija Venecija iz 1. st.⁴²⁴

U središnjem dijelu uvale, prema mišljenju C. Fiskovića, razvilo se naselje unutar kasnoantičke utvrde,⁴²⁵ dok se u zapadnom dijelu uvale, nasuprot vile rustike, nalazi ranokršćanski crkveni sklop. Na temelju naziva lokaliteta, F. Bulić je zaključio da se radi o napuštenoj crkvi ili samostanu posvećenom sv. Lovri, a zbog solidne sačuvanosti, pretpostavljao je da je sklop izgrađen u srednjem vijeku.⁴²⁶ Kasnije ga je C. Fisković datirao od 4. do 5. st.⁴²⁷ Istraživanjima koja su 80-ih god. provodili stručnjaci tadašnjeg Regionalnog

⁴¹⁸ Položaj grobnice potvrđen je tijekom najnovijih rekognosciranja (Stančić et al. 2004, str. 110, br. nalazišta BO 169.00; str. 111, br. nalazišta BO 169.06), ali ga u literaturi prvi spominje D. Vrsalović (1960, 75 – 76 i bilj. 54) koji samo navodi da je grob bio prilično urušen te da ga je prvi uočio M. Nikolanci pri obilasku lokaliteta na Braču 1954. god.

⁴¹⁹ Grob je samo naveden u rezultatima rekognosciranja te detalji o njegovoj konstrukciji i eventualnoj dataciji nisu poznati (Stančić et al. 2004, str. 112, br. nalazišta BO 169.07).

⁴²⁰ Zidanu grobnicu prva je dokumentirala K. Jelinčić (Jelinčić Vučković 2013, str. 170; str. 168, sl. 2: 9).

⁴²¹ Zaninović 1967, str. 358 – 359, 366; Jelinčić 2005a, str. 55 – 58; Jelinčić 2005b.

⁴²² Jelinčić 2005a, str. 59.

⁴²³ J. Jeličić, „Diakonikon ranokršćanske crkve u Lovrečini“, *PPUD* 26 (1987), str. 48, bilj. 27; Jelinčić 2005a, str. 59.

⁴²⁴ F. Bulić, „Brattia“, *BASD* 20 (1897), str. 54.

⁴²⁵ Fisković 1982, str. 168, bilj. 20.

⁴²⁶ Bulić 1909c, str. 37 – 39, T. IV, V.

⁴²⁷ Fisković 1940, str. 26.

zavoda za zaštitu spomenika kulture u Splitu, došlo se do zaključka da je crkva sagrađena u 6. st. te je tijekom 7. st. dograđena.⁴²⁸

Početkom 20. st. prilikom poljoprivrednih radova u prostoru crkve pronađena je grobnica na svod (dim. 200x60 cm) *od uobičajenog kamena*, kako kaže F. Bulić, u kojoj je pronađeno više porazbacanih kostiju, ali bez drugih pokretnih nalaza.⁴²⁹ U prostoru crkve pronađen je i jedan veliki sarkofag od bračkog kamena (dim. 226x68x68 cm) s križem trokutastih krakova na prednjoj strani i ravnim poklopcem te jedan kovčežić (dim. 44x19x35 cm), možda relikvijar, s križevima uklesanima na sve četiri strane. U sjevernom apsidalnom prostoru nartekse crkve pronađen je zidani grob.⁴³⁰

II.2.1.3 Pučišća (Čod, Talija)

Na sjevernom dijelu brda Čod, pokraj Pučišća, poznat je nalaz dvaju kosturnih grobova.⁴³¹ Kako u literaturi nalazimo samo njihov spomen, nije poznato kakvog su tipa bili te jesu li u njima zabilježeni pokretni nalazi. Zbog toga je teško govoriti o njihovoj dataciji. Međutim, na vrhu južne padine brda zabilježeni su nalazi amfora, kuhinjske i građevinske keramike te kamene plastike koji su datirani od ranog carstva do kasne antike.⁴³² Na tom položaju ima i tragova antičke arhitekture zbog čega se smatra da je ovo lokacija jedne od mnogobrojnih antičkih vila rustika otoka Brača.⁴³³

Položaj Talija nalazi se na ulazu u Pučišća, na mjestu današnjeg stambenog objekta. Tijekom poljoprivrednih radova u prošlosti tu je pronađen nepoznat broj kosturnih grobova *u priprosto građenim grobnicama* i jedan nadgrobni spomenik (CIL III 3103) datiran od 2. do 4. st.⁴³⁴ Prilikom izgradnje stambenog objekta pronađeni su ostaci mozaika, zidova i cisterne, ali ništa nije prijavljeno konzervatorskoj službi⁴³⁵ pa ne postoji nikakva dokumentacija o nalazima.

⁴²⁸ Jeličić Radonić 1994, str. 33 – 39. Riječ je o jednobrodnoj građevini s apsidom na istoku, transeptom i nartekсом te nizom pomoćnih prostorija od kojih treba istaknuti krstionicu s ciborijem. Unutrašnji zidovi crkve bili su oslikani, a freske su djelomično sačuvane do danas.

⁴²⁹ Bulić 1909c, str. 38.

⁴³⁰ J. Jeličić, „Lovrečina“, u: J. Belamarić et al. (ur.), *Ranokršćanski spomenici otoka Brača*, Split 1994, str. 34, bilj. 5.

⁴³¹ Jelinčić 2005a, str. 63.

⁴³² Stančić et al. 2004, str. 140, br. nalazišta OM 43.00.

⁴³³ Vrsalović 1960, str. 80; Jelinčić 2005a, str. 144, sl. 15.

⁴³⁴ Stančić et al. 2004, str. 140, br. nalazišta OM 41.02.

⁴³⁵ Stančić et al. 2004, str. 140, br. nalazišta OM 41.01; Jelinčić 2005a, str. 69.

II.2.1.4 Zlatni rat (Borak)

Položaj Borak nalazi se na prostoru borove šume na plaži Zlatni rat. Na lokalitetu je do danas ostala dobro sačuvana rimska cisterna, istočno od nje zabilježeni su ostaci arhitekture, a južno popločenje od tegula.⁴³⁶ Prilikom gradnje ceste Murvica – Bol 50-ih godina 20. st. sjeverozapadno od cisterne otkriveni su grobovi u suhozidu prekriveni kamenim pločama. Prema postojećim podacima, dužina jednog od grobova iznosila je 2 m, a glava pokojnika nalazila se na istoku. U tom je grobu od priloga pronađen *pehar*, a u drugom grobu keramička *posuda* i svjetiljka datirana od 2. do 3. st.⁴³⁷ O nalazima grobova koji bi odgovarali navedenom položaju, izvještavao je već F. Bulić.⁴³⁸ U plićaku uvale između Zlatnog rata i Borka, vidljivi su ostaci zidova. Ostale površinske nalaze na ovom lokalitetu uglavnom čine ulomci amfora i tegula. Ranije pretpostavke o ostacima rimske vile rustike na tom mjestu danas su nadopunjene pa se smatra da na lokalitetu uz zdanje postoji i rimsko пристаниште.⁴³⁹

II.2.1.5 Supetar (rt sv. Nikole, crkvice Sv. Luka)

Lokalitet se nalazi kod mjesnog groblja na rtu sv. Nikole u Supetru gdje su na površini vidljivi tragovi arhitekture datirani u kasnu antiku,⁴⁴⁰ a pod morem zidovi i poklopac kamenog sarkofaga.⁴⁴¹ Jedan ranokršćanski sarkofag nalazi se i na mjesnom groblju.⁴⁴² Na drugoj strani uvale, kod današnje župne crkve, zabilježeni su ostaci sakralne arhitekture, datirani u 6. st., za koje se smatra da pripadaju ostacima ranokršćanske grobišne crkve.⁴⁴³ S vanjske strane zapadnog zida crkve pronađen je dječji ukop čija se grobna konstrukcija sastoji od četiri ploče, a na prostoru trga, ispred današnje župne crkve, nalazi se još jedan sarkofag.⁴⁴⁴

Južno od Supetra, u okolici crkvice Sv. Luke iz 11. st., nalazi se sanduk sarkofaga s uklesanim križem i paterom te poklopac s krovom na dvije vode i četiri akroterija. Položaj

⁴³⁶ Jelinčić 2005a, str. 148 – 149, sl. 25 – 27.

⁴³⁷ Stančić et al. 2004, str. 54, br. nalazišta BO 12.02; Jelinčić 2005a, str. 71.

⁴³⁸ Bulić 1900a, str. 30, bilj 1.

⁴³⁹ M. Zaninović, „*Villae rusticae* u pejzažu otoka i obale antičke Dalmacije“, *HA* 1 (1995), str. 93; Jelinčić 2005a, str. 70.

⁴⁴⁰ Vrsalović 1960, str. 76, br. 5; Stančić et al. 2004, str. 150, br. nalazišta SP 24.00.

⁴⁴¹ Fisković 1981, str. 119.

⁴⁴² Jelinčić 2005a, str. 74.

⁴⁴³ *Salona II*, str. 271 – 274.

⁴⁴⁴ Fisković 1981, str. 119 – 121.

obiluje ulomcima građevinske i kuhinjske keramike. K. Jelinčić smatra da se na mjestu crkvice nalazila rimska vila rustika.⁴⁴⁵

II.2.1.6 Nerežišće – Donji Humac (crkvice Sv. Jadre – Sv. Andrija)

Na cesti koja vodi od Nerežišća prema Donjem Humcu nalazi se crkvice Sv. Jadre datirana u 13. ili 14. st.⁴⁴⁶ K. Jelinčić primjećuje da je podignuta uz korištenje pravilnih tesanaca sakralne građevine koja se na tom mjestu mogla nalaziti u ranijem razdoblju.⁴⁴⁷ Nedaleko crkvice zabilježeni su kosturni grobovi datirani u *rimsko i kasnije vrijeme*, kako o njima izvještava F. Bulić te spominje i jedan sarkofag s poklopcem.⁴⁴⁸ Uokolo također ima tragova antičke arhitekture te ulomaka pitosa i tegula datiranih u 1. st. te kasnoantičkih amfora i stakla.

II.2.1.7 Poblja (Žolo)

Lokalitet Žolo nalazi se na zapadnom dijelu povaljske luke gdje su mještani, obavljajući poljoprivredne radove, znali nalaziti grobove.⁴⁴⁹ Nažalost, nije zabilježen njihov broj ili tip prije nego što bi bili uništeni. Na ovom položaju locirani su i zidovi gospodarske zgrade, vjerojatno dijela vile rustike koja se datira u ranorimski period,⁴⁵⁰ no ima i pretpostavki da se građevina koristila i u kasnoj antici.⁴⁵¹ U dijelu kompleksa gdje su zabilježeni tragovi vodootporne žbuke po svoj prilici se nalazila antička cisterna.⁴⁵² Danas istraživanja na ovom lokalitetu više nisu moguća zbog izgradnje obiteljskog stambenog objekta.

II.2.1.8 Donji Humac – Dračevica (Trišćenik)

Trišćenik je brežuljak na kojem se od vrha do podnožja s južne strane mogu pratiti nalazi grube keramike i sigilate.⁴⁵³ Na vrhu brežuljka zabilježen je poklopac kasnoantičkog

⁴⁴⁵ Jelinčić 2005a, str. 79.

⁴⁴⁶ Stančić et al. 2004, str. 157, br. nalazišta SP 51.00. Usp. s br. nalazišta SP 66.00.

⁴⁴⁷ Jelinčić 2005a, str. 73. Ranije je I. Fisković (1982, str. 165, bilj. 12.) dao naslutiti ranokršćanski sloj ove sakralne građevine.

⁴⁴⁸ Bulić 1891b, str. 120.

⁴⁴⁹ Jelinčić 2005a, str. 74.

⁴⁵⁰ Jelinčić 2005a, str. 74.

⁴⁵¹ I. Ostojić, „Starokršćanska bazilika s krstionicom i rimskim spomenicima u Pobljima na Braču“, *PPUD* 12 (1960), str. 19 – 23.

⁴⁵² Fisković 1940, str. 25; Zekan 1992, str. 14.

⁴⁵³ Jelinčić 2005a, str. 83; str. 129, T. 4: 9 – 13.

sarkofaga s krovom na dvije vode i akroterijima. Na jednom od akroterija uklesan je križ.⁴⁵⁴ O nalazu jednog sarkofaga na Trišćeniku pisao je F. Bulić.⁴⁵⁵ On također piše o ulomcima sarkofaga ugrađenima u kuće u Dračevici, a donesenima s položaja Trišćenik.⁴⁵⁶

II.2.1.9 Škrip (Kostrida, Luke)

U mjestu Škrip koje se nalazi u unutrašnjosti otoka, u blizini lokve Kostrida, zabilježeni su površinski nalazi fine i kuhinjske keramike datirane uglavnom od 2. do 3. stoljeća te nekoliko sarkofaga koji upućuju na postojanje groblja rimske vile rustike.⁴⁵⁷

Položaj Luke nalazi se na zapadnoj padini brežuljka te na terasama koje se spuštaju prema dolini koja vodi prema uvali Babin laz i Splitskoj. Prema F. Buliću, tu se nalazi sarkofag dimenzija 185x90 cm,⁴⁵⁸ a K. Jelinčić uz njega spominje i tri prelomljena poklopca.⁴⁵⁹ Osim njih, tu se nalaze ostaci zidova, zabilježeni su nalazi kockica mozaika, tegule datirane u 1. st. i ulomci keramike široko datirani od 1. do 5. st.⁴⁶⁰

II.2.1.10 Selca (Njivice)

Na položaju Njivice, koji se nalazi istočno od groblja u Selcima, zabilježeni su površinski nalazi ulomaka amfora i građevinske keramike.⁴⁶¹ Prema K. Jelinčić, oni upućuju na postojanje rimske vile rustike.⁴⁶² Početkom 20. st., tijekom gradnje stambenog objekta na sjeveroistočnom kraju Selaca, naišlo se na dva skeletna ukopa s priložima. Spominju se jedna vaza, pitos, staklena bočica i bakrena narukvica koja se čuva u Arheološkom muzeju – Split i datirana je u 4. st.⁴⁶³ Na privatnom zemljištu u Selcima, na lokalitetu zvanom Njivica, 1921. god. otkriven je skeletni grob.⁴⁶⁴ U njemu je pronađen ulomak balzamarija, svjetiljka s

⁴⁵⁴ Vrsalović 1960, str. 92, br. 9.

⁴⁵⁵ Bulić 1904c, str. 173.

⁴⁵⁶ Bulić 1900a, str. 29, bilj 2.

⁴⁵⁷ Jelinčić 2005a, str. 84 – 85.

⁴⁵⁸ Bulić 1900a, str. 23.

⁴⁵⁹ Jelinčić 2005a, str. 87.

⁴⁶⁰ Jelinčić 2005a, str. 86; str. 160 – 161, sl. 48 – 49.

⁴⁶¹ Jelinčić 2005a, str. 132, T. 7, 1 – 3; str. 133, T. 8, 1 – 5.

⁴⁶² Jelinčić 2005a, str. 89.

⁴⁶³ Bulić 1914c, str. 105 – 106. Z. Stančić ovaj grob datira u *rimsko razdoblje* (Stanić et al. 2004, str. 114, br. nalazišta BO 180.00).

⁴⁶⁴ F. Bulić, „Starinska iznašašća u Selcima na otoku Braču“, *BASD* 44 (1921), str. 39.

prikazom kentaura koji drži pateru, novac iz Konstantinovog vremena i ulomak natpisa. Grob je datiran u 4. st. i doveden je u vezu s prvim nalazima grobova u Selcima.⁴⁶⁵

⁴⁶⁵ Jelinčić 2005a, str. 90.

II.2.2 Šolta

Prva izvješća o arheološkim nalazima na otoku Šolti zapisana su krajem 19. st. u *Bullettinu*.⁴⁶⁶ Njih je, kako je to bio slučaj i sa svim ostalim vrijednim spomenicima sa prostora srednje Dalmacije, ali i šire, marljivo bilježio F. Bulić.⁴⁶⁷ Godine 1932. na Šolti je boravio E. Dyggve koji je fotografirao različite arhitektonske ulomke i napravio skice ranokršćanske bazilike Sv. Stjepana u Grohotama.⁴⁶⁸ U razdoblju nakon Drugog svjetskog rata započinju sustavna arheološka istraživanja na otoku. Tako je 1965. god. T. Marasović počeo s istraživanjima ranokršćanskog kompleksa na otočiću Stipanska.⁴⁶⁹ Reambulaciju

⁴⁶⁶ Ipak, prije kratkog pregleda arheoloških istraživanja, u ovoj ćemo se bilješki osvrnuti na antičke izvore koji spominju ovaj otok: Grci su Šoltu zvali *Olynta*. Pod tim se imenom prvi put spominje u 4. st. pr. Kr. u Pseudo-Skilakovu *Periplu*. Opisujući Manijski zaljev, ovaj pisac kaže: *U tom su zaljevu otoci Protera, Krateji i Olinta. Jedan su od drugoga udaljeni dva ili malo više stadija prema Faru i Isi* (*Ps. Scyl.* 23). Plinije Stariji u djelu nastalom u 1. st. po. Kr., spominje *Solentine* koji su podpadali pod salonitanski sudbeni konvent (*Plin. NH* III, 142). Početkom 4. st. *Antoninov Itinerar* bilježi da je *Solentia* smještena između Dalmacije i Istre (*Itin. Mar.* 519, 4). *Tabula Peutingeriana*, donosi ime otoka Šolte u obliku *Solentij* (*Tab. Peut.* IV, B 1), a u *Kozmografiji* Anonimnog Ravenjanina Šolta se naziva *Solenta* (*Anon. Rav.* V, 24). U srednjem vijeku Toma Arhiđakon, pišući o padu Salone, navodi kako je romansko stanovništvo pobjeglo na obližnje otoke. Ukcrcavši se na brodove našli su spas na Šolti, Braču, Hvaru te u lukama Visa i Korčule. Spomenuta mjesta iz izvora vidi u: Suić 1955b, str. 129 – 131; Suić 2003, str. 398-399 (*Tzv. Skilak, Oplovba uz napuštene obale Europe, Azije i Libije*), str. 420 – 421 (*Plinije Stariji, Prirodoslovlje*), str. 430 – 431 (*Antoninov itinerarij*), str. 434 – 435 (*Peutingerova karta*), str. 448 – 451 (*Anonimni Ravenjanin, Opis svijeta*); V. Rismondo, *Kronika – Toma Arhiđakon*, Split 1960, str. 18 – 23; *Toma Arhiđakon, Historia Salonitana: Povijest salonitanskih i splitskih prvosvećenika*, predgovor, latinski tekst, kritički aparat i prijevod na hrvatski jezik O. Perić, povijesni komentar M. Matijević Sokol, Split 2003, str. 39.

⁴⁶⁷ F. Bulić, „Starinsko iznašašće na otoku Šolti (Solentia)“, *BASD* 14 (1891), str. 120 – 121; Isti, „Starinarska iznašašća na otoku Šolti (Solentia)“, *BASD* 21 (1898), str. 183 – 187 (dalje u bilješkama: Bulić 1898d); Isti, „Starinarska iznašašća na otoku Šolti (Solentia)“, *BASD* 22 (1899), str. 236 (dalje u bilješkama: Bulić 1899c); Isti, „Oggetti preistorici nell' i. r. Museo Archeologico di Spalato“, *BASD* 32 (1909), str. 40 – 45 (dalje u bilješkama: Bulić 1909d); Isti, „Solentia (Šolta, Solta), Trovamenti antichi ed iscrizioni inedite“, *VAHD* 43 (1920), str. 105 – 116 (dalje u bilješkama: Bulić 1920a).

⁴⁶⁸ O tome vidi u: F. Oreb, „Starokršćanska bazilika u Grohotama na otoku Šolti“, *Peristil* 26 (1983), str. 6 (dalje u bilješkama: Oreb 1983a).

⁴⁶⁹ T. Marasović, „Starokršćanska bazilika na Stipanskoj kod Šolte“, *VAHD* 63 (1969), str. 151 – 160 (dalje u bilješkama: Marasović 1969).

otoka vršio je D. Vrsalović,⁴⁷⁰ a veliki doprinos poznavanju arheoloških lokaliteta na Šolti dao je F. Oreb. On je registrirao 37 lokaliteta na otoku.⁴⁷¹ U doktorskoj disertaciji I. Fisković obradio je kasnoantičko i ranokršćansko razdoblje šoltanske povijesti.⁴⁷² Godine 1994. u sklopu međunarodnog projekta *Jadranski otoci* provedeni su sustavni terenski pregledi i istraživanja. Tada je, od prijašnjih 37, broj arheoloških nalazišta na Šolti narastao do 215. Od tog broja, 133 nalazišta pripadaju rimskom vremenu. Uglavnom su to rimski gospodarski ili ranokršćanski sakralni objekti.⁴⁷³

II.2.2.1 Stipanska (Sv. Stjepan)

Stipanska je najveći i najzapadniji od sedam otočića smještenih sjeverozapadno od Šolte. On jedini pruža uvjete za naseljavanje zbog plodnog polja koje se nalazi na njegovoj zapadnoj strani te zbog izvora vode iz jedne od nekoliko špilja koje se nalaze na otočiću. Na najvišoj uzvisini, Glavi stipanskoj, postoje i naslage kamena, a uvala Vlačilo pogodna je za sidrenje. Na zapadnoj strani otočića, u uvali Donji bok, uočeni su sarkofazi i presvođene kasnoantičke grobnice. Iako nisu arheološki istraživane, datiraju se od 5. do 6. st. Također na zapadnoj strani otočića, u predjelu Mostir, nalaze se ostaci ranokršćanskog samostanskog kompleksa čiji spomen nalazimo na više mjesta u literaturi.⁴⁷⁴ Zbog imena otoka, pretpostavlja se da je pripadajuća crkva bila posvećena Sv. Stjepanu, a zbog postojanja stambenih objekata, T. Marasović drži da je pripadala prebenediktinskom monaškom redu i datira je od 5. do 6. st.⁴⁷⁵

⁴⁷⁰ D. Vrsalović, „Četverogodišnji rad Instituta za nacionalnu arheologiju i Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu (1958, 1959, 1960. i 1961. godine)“, *SHP*, ser. III, sv. 8 – 9 (1963), str. 276 – 277 (dalje u bilješkama: Vrsalović 1963).

⁴⁷¹ F. Oreb, „Prehistorijsko, antičko i starokršćansko razdoblje na otoku Šolti“, u: M. A. Mihovilović (ur.), *Otok Šolta – monografija*, Zagreb 1990, str. 47 – 67, 50, 56 (dalje u bilješkama: Oreb 1990a).

⁴⁷² Fisković 1975.

⁴⁷³ B. Kirigin (ur.), 2001. *Arheološko nalazište na srednjodalmatinskim otocima: što s njima? Projekt jadranski otoci*, Hvar – Split 1998, str. 42 – 43 (dalje u bilješkama: Kirigin 1998a).

⁴⁷⁴ Prve podatke o samostanu na otočiću Stipanska nalazimo kod F. Bulića (1920a, str. 115). Boraveći na Šolti 1932. god. E. Dyggve je također obišao otočić i ostavio nekoliko skica lokaliteta (Marasović 1969, str. 151 i bilj. 3). D. Vrsalović (1963, str. 276 – 277) u reambulaciju Šolte uvrštava i kompleks na Stipanskoj, a njegovo sustavno istraživanje obavljeno je pod vodstvom T. Marasovića (1969).

⁴⁷⁵ Marasović 1969 str. 158 – 159. Također je moguće da je bila vezana uz istoimenu baziliku u Grohotama koja je u srednjem vijeku pripadala benediktinskoj opatiji na Sustipanu u Splitu.

II.2.2.2 Donje Selo (Sv. Jela, Mirine, Studenac, Pod Mihovil)

U unutrašnjosti otoka Šolte nalazi se Donje Selo čija okolica obiluje antičkim lokalitetima. O tome, između ostalog, svjedoči ranokršćanski sarkofag ugrađen u južni zid današnje crkve Sv. Jele podignute na temeljima ranokršćanske građevine iz 6. st.⁴⁷⁶ Još jedan ranokršćanski sarkofag, datiran u 6. st., nalazi se u funkciji oltara u crkvi.⁴⁷⁷ U okolici crkve zabilježeni su nalazi rimske keramike i presvođene zidane grobnice.⁴⁷⁸

Zapadno od Donjeg Sela nalazi se položaj Mirine. Njega u literaturi prvi put spominje F. Bulić početkom 20. st.,⁴⁷⁹ ali ostaci zidova snimljeni su tek 1985. god. Tada je nastao i tlocrt objekta za koji se pretpostavlja da je rimska vila rustika.⁴⁸⁰ Prema izjavama lokalnog stanovništva, u Mirinama se pri obradi zemlje nailazilo na skeletne ukope koji su sadržavali keramičke posude.⁴⁸¹ Nažalost, precizniji opis grobova i nalaza nije poznat pa je nemoguće odrediti točan tip ukopa.

Položaj Studenac nalazi se sjeverozapadno od Donjeg Sela. Ime je dobio prema ostacima antičke cisterne. Uz nju, na istom lokalitetu, nalaze se ostaci turnjačnice, pravokutne prostorije dimenzija 650x350 cm, podnog mozaika i kasnoantičkog presvođenog groba.⁴⁸² Navedeni objekti karakteristični su za rimske stambeno-gospodarske zgrade.

Zapadno od crkve Sv. Mihovila kod Donjeg Sela nalazi se lokalitet Pod Mihovil. Ovdje su također zabilježeni ostaci pravokutne prostorije, podnog mozaika, te kameni fragment sa žlijebom koji upućuje na ostatke turnjačnice.⁴⁸³ Uokolo se nalazi dosta ulomaka kuhinjske i građevinske keramike, a zabilježeni su i ostaci jednog kasnoantičkog presvođenog groba.⁴⁸⁴ Ovakvi nalazi ukazuju na moguće ostatke vile rustike s pripadajućim grobljem. Takva pretpostavka je razumljiva osobito ako se uzme u obzir da se lokalitet Pod Mihovil

⁴⁷⁶ Bulić 1920a, str. 115; Oreb 1990a, str. 65 – 66; I. Gale, *Arheološka topografija otoka Šolte*, diplomski rad, Zagreb 1999, str. 37 (dalje u bilješkama: Gale 1999).

⁴⁷⁷ Fisković 1982, str. 166, bilj. 15.

⁴⁷⁸ Oreb 1990a, str. 65 – 66.

⁴⁷⁹ Bulić 1920a, str. 115.

⁴⁸⁰ Oreb 1990a, str. 49 – 50. Objekt nije datiran. U sklopu projekta *Jadranski otoci* 1994. god. obavljena je revizija arheoloških lokalitetâ i izrađena arheološka dokumentacija otoka Šolte. Tijekom revizije nisu zabilježeni ostaci zidova s Orebovog tlocrta, ali su uočene veće količine rimske keramike, žbuke i pravilno tesanog kamenja. Prema informacijama lokalnog stanovništva, zidovi su zatrpani (Kirigin 1998a).

⁴⁸¹ Gale 1999, str. 25.

⁴⁸² Oreb 1990a, str. 50.

⁴⁸³ Oreb 1990a, str. 50.

⁴⁸⁴ Bulić 1898d, str. 186; Fisković 1975, str. 288, bilj. 386.

nalazi na rubu Sridnjeg polja, najplodnijeg dijela otoka Šolte. Pokraj župne crkve u susjednom Sridnjem Selu evidentiran je ulomak ranokršćanskog sarkofaga⁴⁸⁵

II.2.2.3 Grohote

Mjesto Grohote nalazi se na sjeveroistočnom rubu Sridnjeg polja. U njemu su zabilježene velike količine nalaza datiranih u rimsko doba, kao i ostaci rimske arhitekture. F. Bulić je izvještavao da se po dvorištima i vrtovima u mjestu između ostalog nailazi na sarkofage i grobove pod tegulama.⁴⁸⁶ Kada su se 1914. god. kopali temelji za gradnju župne crkve, pronađeno je 12 ulomaka rimskih nadgrobničkih spomenika koje je F. Bulić datirao od 1. do 4. st.⁴⁸⁷ Pokopavanje na nekropoli nastavilo se i u kasnijem razdoblju. To potvrđuju nalazi ranokršćanskih sarkofaga datiranih od 5. do 6. st. te postojanje ranokršćanske bazilike.⁴⁸⁸

II.2.2.4 Rogač (uvala Banje)

Rogač je glavna luka na otoku koja se sastoji od tri manje uvale – Kašjun, Banje i Rogač. Većina lokaliteta u uvali Banje devastirana je izgradnjom odmarališta. Tu se spominju nalazi grobova u amforama,⁴⁸⁹ a istočno od njih potvrđeni su ostaci rimske vile rustike koju F. Oreb datira od 3. do 4. st.⁴⁹⁰

II.2.2.5 Nečujam (uvala Supetar)

Nečujam se nalazi na sjevernoj strani otoka, udaljen je od Splita 9 nautičkih milja i sastoji se od niza uvala. U jednoj od njih, uvali Supetar, tijekom izgradnje turističkih objekata nađeno je više grobova u amforama i pod tegulama.⁴⁹¹ Arheološki su istraženi samo jedan zidani grob i jedan grob čija je konstrukcija sastavljena od kamenih obložnica (dim. 160x80x80 cm). Oba su bila prekrivena tegulama.

⁴⁸⁵ Bulić 1898d, str. 187; Fisković 1975, str. 64, 107, bilj. 386; Fisković 1982, str. 166, bilj. 16. Ulomak sarkofaga B. Migotti dovodi u vezu upravo s lokalitetom Pod Mihovil (Migotti 1991, str. 139). Osim toga, u polju između Donjeg i Sridnjeg Sela nalazi se lokalitet Bazilija. Njegov toponim, prema B. Migotti, mogao bi upućivati na samostansku zajednicu bazilijanaca. U njegovoj užoj okolini zabilježeno je više ranokršćanskih sarkofaga za koje pretpostavlja da pripadaju samostanskom sklopu (Migotti 1990, str. 42).

⁴⁸⁶ Bulić 1898d, str. 187.

⁴⁸⁷ Bulić 1920, str. 105 – 116.

⁴⁸⁸ Bulić 1899c, str. 236.

⁴⁸⁹ Gale 1999, str. 27.

⁴⁹⁰ Oreb 1990a, str. 54 – 56.

⁴⁹¹ Oreb 1990a, str. 56; Gale 1999, str. 28. Vrsta i količina priloga iz grobova nije poznata jer su završili u privatnom vlasništvu bez prethodnog dokumentiranja. *Projekt Jadranski otoci 1998*, prema Gale 1990, str. 28.

II.2.2.6 Gornje Selo (Starine, Gospa od Stomorije, Ježa)

Položaj Starine nalazi se 2 km sjeveroistočno od Gornjeg Sela, uz rub Gornjeg polja. Tu se nalaze ostaci kasnoantičkog utvrđenja koje je nadograđivano u srednjem vijeku. U literaturi se javljaju pretpostavke da se radi o većem gospodarskom kompleksu⁴⁹² čiji su stanovnici po svoj prilici bili sahranjivani u grobove koji su zabilježeni u blizini ovog sklopa.⁴⁹³

Na groblju današnje crkve Gospe od Stomorije krajem 19. st. nađen je ranokršćanski sarkofag.⁴⁹⁴ Zbog blizine prethodno spomenutog kasnoantičkog gospodarskog kompleksa na položaju Starine, T. Marasović na tome mjestu pretpostavlja ranokršćansku crkvu te kasniji stambeni objekt koji je pripadao benediktinskoj zajednici.⁴⁹⁵

Između crkve Gospe od Stomorije i puta koji vodi prema mjestu Stomorska nalazi se položaj Ježa. Tu je već F. Bulić zabilježio nalaze grobova.⁴⁹⁶ Godine 1986. obavljen je terenski pregled tijekom kojeg su zabilježene četiri kasnoantičke presvođene grobnice. Sve su bile orijentirane istok-zapad i ožbukane iznutra.⁴⁹⁷

⁴⁹² Gale 1999, str. 30.

⁴⁹³ Oreb 1990a, str. 56.

⁴⁹⁴ Bulić 1898, str. 188.

⁴⁹⁵ Marasović 1990, str. 150.

⁴⁹⁶ Bulić 1898, str. 188.

⁴⁹⁷ Oreb 1990a, str. 56 – 57.

II.2.3 Hvar

Otok Hvar se relativno često spominje u antičkim pisanim izvorima.⁴⁹⁸ Ipak, prvi među stručnjacima koji je pokazao sustavniji interes za prošlost otoka Hvara, bio je Starograđanin Šime Ljubić (1822. – 1896.). On je na temelju povijesnih i arheoloških izvora dokazao da se Faros nalazio na mjestu Starog Grada te je 1852. god. objavio *Staro-dalmatinsko penezoslovlje* u kojem je sistematizirao i obradio novce farske kovnice.⁴⁹⁹ Prilikom jednog boravka na Hvaru krajem 19. st. Josip Brunšmid (1858. – 1929.) je opisao zbirke starina Jerolima Machieda i Grgura Bučića te ih je nastojao otkupiti za Arheološki muzej u Zagrebu.⁵⁰⁰ U razdoblju od kraja 19. do poč. druge četvrtine 20. st. doprinos u arheološkim spoznajama o otoku Hvaru dao je i F. Bulić koji je u *Bullettinu* objavljivao

⁴⁹⁸ Već smo ranije citirali dio Pseudo-Skilakova *Peripla* iz sredine 4. st. u kojem autor uz Brač, Šoltu te Isu spominje i Hvar (Far) kao otok koji se nalazi u Manijskom zaljevu (*Ps.-Scyl.* 23). U drugoj polovici 4. st. pr. Kr. Efor iz Kime u 28. knjizi svoje opće povijesti, kako u 6. st. prenosi Stjepan Bizantinac, piše o parskoj naseobini Faru (*St. Byz.*, s. v. *Pharos*). U 3. st. pr. Kr. Eratosten donosi podatak o Hvaru i susjednim ilirskim Nestejcima u trećoj knjizi svoje *Geografije*. Taj se podatak citira u sholiji uz Apolonija Rođanina (*Arg.* IV, 1215). Potonji autor u spjehu *Argonautika* među liburnskim otocima spominje Pitieju (*Arg.* IV, 560 – 562) za koju se pretpostavlja da bi mogao biti otok Hvar. Za topografiju i povijest Fara važan je i ranije spominjani Polibije koji u svojoj *Povijesti* (*Hist.* III, 18 – 19) donosi odlomak o sukobu Rimljana sa Demetrijem Farskim 219. god. Pseudo-Skimno (*Periege.* 426 – 428) početkom 1. st. pr. Kr. opisuje otok Far i na njemu naseobinu Parana, a Strabon, pisac *Geografije* koji je živio na prijelazu era, uključuje Hvar u opis ilirske obale (*Geogr.* II, 5, 20) te ga spominje kao naseobinu Parana i mjesto odakle potječe Demetrije Farski (*Geogr.* VII, 5, 5). Diodor Sicilski (1. st. pr. Kr.) pak u okviru djela *Bibliotheca historica* opisuje okolnosti pod kojima su Parani osnovali koloniju Far na Jadranu te djelovanje Dionizija Sirakuškog (*Bibl. Hist.* XV, 13, 4; XV, 14, 1 – 2). U dijelu *Prirodopisa* gdje nabroja jadranske otoke, Plinije Stariji spominje otok i grad Far (*NH* III, 152), a u 2. st. Klaudije Ptolomej izradio je kartu na kojoj je u provinciju Dalmaciju uvrstio Vis, Trogir, Hvar, Korčulu i Mljet (*Geogr.* II, 16, 9). Događaji između 231. i 219. god., u koje je bio uključen i Far, još su jednom sažeto opisani i to u Apijanovim (2. st.) *Rimskim građanskim ratovima* (*Illyrika*, 7 – 8). U *Antoninovu Itineraru* nakon otoka Brača, Šolte i Visa spominje se otok *Lissa*. Po svoj prilici riječ je o Hvaru (*Itin. Mar.* 519, 4). Na *Peutingеровoj karti* (*Tab. Peut.* IV, B 1) Hvar (*Faria*) lociran je nakon Brača (*Brattia*) i Šolte (*Solentij*), u visini Splita (*Spalato*). Isto mjesto zauzima i u *Kozmografiji* Anonimnog Ravenjanina (*Anon. Rav.* V, 24). Kompletne antičke izvore o otoku Hvaru donosi S. Čače, „Dodatak 1: Pisani izvori za povijest Hvara u antici“, u: V. Gaffney et al., *Projekt Jadranski otoci. Veze, trgovina i kolonizacija 6000 pr. Kr. – 600 god.*, sv. I, *Arheološka baština otoka Hvara*, BAR IS 660, Oxford 1997, str. 217 – 241.

⁴⁹⁹ V. Gaffney et al., *Projekt Jadranski otoci. Veze, trgovina i kolonizacija 6000 pr. Kr. – 600 god.*, sv. I, *Arheološka baština otoka Hvara*, BAR IS 660, Oxford 1997, str. 1 (dalje u bilješkama: Gaffney et al. 1997).

⁵⁰⁰ J. Brunšmid, „Arheološke bilješke iz Dalmacije i Panonije“, *VHAD*, n. s. 1 (1895), str. 149 – 152.

rimске nadgrobne spomenike i druge različite nalaze s otoka.⁵⁰¹ Godine 1914. Grga Novak (1888. – 1978.) objavio je djelo *Hvar u starom vijeku* u kojem se, između ostalog, bavio interpretacijom antičkih izvora vezanih za prošlost otoka. Sljedeći značajan rad objavio je 1959. god. Niko Duboković-Nadalini (1909. – 1991.), a vezan je uz centurijaciju starogradskog polja.⁵⁰² Nakon Drugog svjetskog rata hvarskim arheološkim temama bavio se Mladen Nikolanci (1916. – 1997.), koji je sastavio prvi popis antičkih spomenika na otoku.⁵⁰³ Od 1966. god. do danas Marin Zaninović (1929. –) objavio je velik broj članaka o hvarskoj prapovijesti i antici te obavio niz rekognosciranja i iskopavanja na otoku.⁵⁰⁴ Za našu temu najvažniji period kasne antike do sada je najpotpunije obradio Nikša Petrić (1946. – 2010.). On je kroz seriju radova o otoku i gradu Hvaru, a na temelju do tada poznatog arheološkog materijala i vlastitih saznanja, nastojao zaokružiti spoznaje o predantičkom i antičkom naselju te prikazati njegovu sliku u razdoblju kasne antike (4. – 7. st.).⁵⁰⁵ To je učinio na način da je poznate nalaze što je moguće preciznije smjestio na kartu grada stvorivši tako pregled urbanističke situacije. Prije njega ovo razdoblje bilo je slabo razmatrano na području otoka Hvara, a njegova nastojanja uvelike su nam koristila prilikom ubiciranja nalaza kasnoantičkih grobova i grobnica na otoku.

Na kraju ovog pregleda potrebno je spomenuti sustavna rekognosciranja otoka koja su od 1993. do 1997. god. vršili stručnjaci okupljeni oko međunarodnog projekta *Jadranski otoci* te je kao rezultat njihova rada objavljena knjiga u kojoj su predstavljeni podatci o prapovijesnim, grčkim i rimskim lokalitetima i nalazima.⁵⁰⁶

⁵⁰¹ Bibliografiju F. Bulića o Hvaru vidi pod *Bulić, F.* u popisu literature kod: Gaffney et al. 1997, str. 300 – 301.

⁵⁰² N. Duboković-Nadalini, „Centurijacija hvarskog agera“, *Bilten Historijskog arhiva komune hvarske* 1 (1959), str. 10 – 12.

⁵⁰³ M. Nikolanci, „Antički spomenici otoka Hvara“, *Popis spomenika otoka Hvara*, Split 1958, 49 – 58.

⁵⁰⁴ Vidi različite bibliografske jedinice pod *Zaninović* u Popisu literature ovog rada, a za potpuniju bibliografiju vidi i: M. Sanader, "Bibliografija prof. dr. Marina Zaninovića", *Opusc. Archaeol.* 23 – 24 (1999 – 2000), str. XIX – XXVII; I. Kaić, „Dopuna bibliografije profesora Marina Zaninovića“, *Opusc. Archaeol.* 33 (2009), str. 229 – 236.

⁵⁰⁵ N. Petrić, „O gradu Hvaru u kasnoj antici“, *PPUD* 20 (1975), str. 23 – 24 (dalje u bilješkama: Petrić 1975); Isti, „Kasnoantički spomenici otoka Hvara“, *Hvarski zbornik* 5 (1977), str. 221 – 223 (dalje u bilješkama: Petrić 1977); Isti, „Prilozi arheologiji kasnoantičkog grada Hvara“, *PPUD* 28 (1989), str. 10 – 11 (dalje u bilješkama: Petrić 1989).

⁵⁰⁶ Gaffney et al. 1997.

II.2.3.1 Grad Hvar (Sv. Duh, kuće Kovačević i Karković, kuća Zaninović, uvala Križa, Mala Garška)

Prilikom radova na vodovodnoj mreži u gradu Hvaru 1971. god. zabilježen je grob sagrađen od ulomaka *bizantske amfore*.⁵⁰⁷ Grob se nalazio iza apside gotičke crkve Sv. Duha koja je podignuta u 15. st. S obzirom na nalaz kasnoantičkog groba, N. Petrić ukazuje na mogućnost postojanja mnogo starije crkve iz 6. ili 7. st. na mjestu postojeće gotičke crkve.⁵⁰⁸

U sjeveroistočnom dijelu grada Hvara na predjelu kuća Kovačević i Karković zabilježeni su antički nalazi, a tu su se nalazili i ostaci ranokršćanska crkva sv. Ciprijana. Uz crkvu je otkrivena presvođena grobnica čiji je svod bio izgrađen od manjih tegula. U grobnici su nađene kosti i nekoliko komada novca. U neposrednoj blizini nalazio se i neodređen broj skeletnih ukopa, a N. Petrić bilježi i fragment kasnoantičkog zida te ga veže uz neku od prostorija koje su po svoj prilici sačinjavale taj sakralni sklop. On crkvu sv. Ciprijana datira od 5. do 6. st.⁵⁰⁹

Godine 1965. prilikom građevinskih radova u kući Zaninović nađeni su ulomci rimske keramike, stakla i urni te dva skeleta.⁵¹⁰ Nažalost, detaljniji podaci o tipovima pronađenih ukopa nisu zabilježeni.

Tijekom radova na kanalizacijskom sustavu u vrtu pokraj Franjevačkog samostana u uvali Križa 1972. god. pronađen je grob u amfori.⁵¹¹ N. Petrić uz ovaj vezuje još dva groba istog tipa. Prvi je nađen krajem 19. st. u obližnjem vinogradu,⁵¹² a drugi je zabilježen u susjednoj uvali Križna luka.⁵¹³

⁵⁰⁷ Petrić 1975, str. 23 – 24.

⁵⁰⁸ Petrić 1975, str. 23 – 24; Petrić 1989, str. 10 – 11.

⁵⁰⁹ Petrić 1975, str. 23; Petrić 1977, str. 221 – 223; M. Zaninović, „Novi prilozi arheološkoj topografiji otoka Hvara“, *Novija i neobjavljena istraživanja u Dalmaciji. Izdanja HAD-a 3*, Split 1978, str. 54 (dalje u bilješkama: Zaninović 1978); Gaffney et al. 1997, str. 90, položaj br. HV0033.00.

⁵¹⁰ N. Duboković-Nadalini, „Arheološke bilješke“, *Bilten Historijskog arhiva komune hvarske* 7 – 8, (1965), str. 57; Petrić 1975, str. 8, pod 5, str. 22 – 23; Petrić 1989, str. 13; Gaffney et al. 1997, str. 91, položaj br. HV0040.00

⁵¹¹ Petrić 1975, str. 8, pod 1; Gaffney et al. 1997, str. 94, položaj br. HV0053.02.

⁵¹² J. Brunšmid, „Arheološke bilješke iz Dalmacije i Panonije“, *Vjesnik HAD*, n. s. 1, 1895, str. 152.

⁵¹³ Petrić 1975, str. 8; M. Zaninović, „O naseljenosti otoka Hvara u antičko doba“, *VAHD* 68 (1966), str. 203; Zaninović 1978, str. 50; Gaffney et al. 1997, str. 94, položaj br. HV0054.00.

Na položaju Mala Garška koji se nalazi uz more u zaljevu zapadno od grada Hvara između 1930. i 1940. god. otkrivena je antička nekropola s oko 15 grobova u amforama.⁵¹⁴ Lokalitet je uništen uslijed moderne izgradnje.

II.2.3.2 Uvala Pelegrinska

Širi prostor od rta Pelegrin na krajnjem zapadu otoka do sela Velo Grablje istočno od grada Hvara te Paklenski otoci (tzv. Škoji) na jugu gravitiraju gradu Hvaru. Dva najveća otočića ove skupine su Sv. Klement i Marinkovac koji je bio poznat i pod imenom Otočić sv. Stjepana.⁵¹⁵ Prema svjedočenjima starih Hvarana poznato je da se na prostoru uvale Pelegrinska, na čijem se rtu nalazi crkvice iz 13. st., nailazilo na grobove u amforama.⁵¹⁶

II.2.3.3 Stari Grad (Starač, Malo selo, Vorba, kuća Zaninović, Vinarija)

Na području Starog Grada, na položaju Starač, 70-ih godina prošlog stoljeća izgrađena je trafostanica. Tom je prilikom M. Nikolanci vršio zaštitna arheološka istraživanja pri čemu je zabilježen nalaz groba od tegula, ostaci arhitekture te mozaik u tri nivoa.⁵¹⁷ Rezultati zaštite ukazuju na postojanje objekta iz ranocarskog vremena koji je održavan i u kasnijem razdoblju. Nalaz tri komada loše očuvanog brončanog novca potvrđuje njegovu funkciju i u kasnoj antici.

Na južnoj padini zapadno od Starača, na položaju koji se naziva Malo selo, tijekom gradnje stambenog objekta otkriven je grob od tegula.⁵¹⁸

Godine 1968. na padini u sjeverozapadnom dijelu Starogradskog polja, na predjelu koji se naziva Vorba, zabilježen je nalaz groba od tegula u kojem je sahranjena ženska osoba

⁵¹⁴ N. Vujnović, „Kasnoantički grobovi u amforama u Maloj Garškoj“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 162 (1994), str. 85; Gaffney et al. 1997, str. 104, položaj br. HV0136.00.

⁵¹⁵ Na njemu su vlasnici zemljišta, baveći se poljoprivrednim radovima, redovito nailazili na ulomke kuhinjske i građevinske keramike te kostiju. Obradive površine otočića po svoj su se prilici iskorištavale i u antici stoga N. Petrić (1975, str. 13 – 14, pod 1 i 3) na tom prostoru pretpostavlja postojanje stambeno-gospodarskih zdanja poput onoga na Sv. Klementu. (O istraživanjima rimske vile smještene u uvali Soline na otoku Sv. Klement vidi u: M. Ugarković et al., „Rimska vila u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar) – arheološka istraživanja 2015. god.“, *Godišnjak Instituta za arheologiju* 12 (2016), str. 160 – 165.)

⁵¹⁶ Petrić 1975, str. 14, pod 5.

⁵¹⁷ Zaninović 1967, str. 362; Duboković-Nadalini 1969, str. 93 – 94; N. Duboković-Nadalini, „Rimska vila kod trafostanice u Starom Gradu“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 74 (1976), str. 7 – 9; Zaninović 1978, str. 59; B. Kirigin, „Starogradsko polje od prethistorije do ranog srednjeg vijeka“, *Mogućnosti* 1 – 2 (1993), str. 204 (dalje u bilješkama: Kirigin 1993).

⁵¹⁸ Gaffney et al. 1997, str. 194, položaj br. SG0026.00.

te ulomci nekoliko amfora s manjim kostima, vjerojatno dječjima. U grobu od tegula nađena je i manja keramička posuda.⁵¹⁹ M. Zaninović smatra da su ovi grobovi pripadali nekropoli u sklopu rimske Farije ili su se nalazili na prostoru antičkog zaselka većih dimenzija koji se smjestio uz rimski dekuman, u sklopu centurijacije polja, i koji je vodio prema Vrboskoj.⁵²⁰

Na lokaciji kuće Zaninović u Starome Gradu otkriven je nepoznat broj grobova u amforama.⁵²¹

U Starome Gradu na mjestu Vinarije, koja se nalazi u blizini ranije spomenutog položaja trafostanice, otkriven je grob od tegula. Grob se dovodi u vezu s rimskom vilom na položaju trafostanice.⁵²² Osim toga, na ulazu u Hektorovićev Tvrđalj čuva se rimski sarkofag za kojeg se smatra da je nađen kod zgrade Vinarije.⁵²³

II.2.3.4 Jelsa (Strone, Mirje, Rake)

U Jelsi, na položaju zvanom Strone, pronađena je antička nekropola koja je uništena vađenjem pijeska i građevinskim radovima. Nekropola je po svoj prilici pripadala obližnjem stambeno-gospodarskom objektu.⁵²⁴ Neki grobovi u okviru nekropole bili su građeni od kamenih ploča. Grobovi su sadržavali i ulomke stakla, keramičkih posuda i svjetiljki, a u jednom od njih nađeni su metalni okovi.⁵²⁵

Zapadno od Jelse, na području Mirja koje se nalazi uz antičku komunikaciju Stari Grad – Jelsa, zabilježeni su nalazi dvaju ukopa koji su uništeni uslijed poljoprivrednih radova, a da pritom nije zabilježena točna lokacija i tip grobova.⁵²⁶ Na tom položaju nalaze se i ostaci

⁵¹⁹ Zaninović 1978, str. 59.

⁵²⁰ Zaninović 1978, str. 59.

⁵²¹ M. Nikolanci, „Stari Grad – arheološki nalazi“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 94 (1977), str. 11.

⁵²² N. N., „Jedan rimski grob u Starome Gradu“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 14 (1969), str. 13 – 14; Zaninović 1978, str. 59; Gaffney et al. 1997, str. 192, položaj br. SG0023.00.

⁵²³ Arhiv AMS 1955; Gaffney et al. 1997, str. 183, položaj br. SG0012.21.

⁵²⁴ Gaffney et al. 1997, str. 140, položaj br. JE0109.00.

⁵²⁵ N. N., „Položaj kod sv. Roka u Vrboskoj“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 85 (1977), str. 6; Nikolanci 1958, str. 57; M. Nikolanci, „Tragovi antike na dijelu bivše općine Jelsa“, *Zapisi o zavičaju* 4 (1973), str. 92 – 95; N. Petrić, „K pitanju grčkih nalaza u Jelsi“, *Zapisi o zavičaju* 5 (1978), str. 23.

⁵²⁶ N. Duboković-Nadalini, „Srednjevjekovni i noviji spomenici otoka Hvara“, u: D. Beriće, N. Duboković-Nadalini, M. Nikolanci (ur.), *Popis spomenika otoka Hvara*, Split 1958, str. 75; N. Duboković-Nadalini, „Ager Pharensis, arheološke bilješke“, *Vjesnik HAD-a* 63 – 64 (1969), str. 94; Kirigin 1993, str. 204 – 205; Gaffney et al. 1997, str. 120, položaj br. JE0028.00.

prostrane rimske vile rustike. Osim elemenata arhitekture, na lokalitetu su 1987. god. zabilježeni nalazi kockica mozaika te je tijekom 1993. god. otkrivena rimska cisterna.⁵²⁷

Na položaju Rake, između Svirča i Jelse, u prvoj polovici 20. st. nađeni su ostaci arhitekture te grob u sarkofagu. Zabilježena je i veća koncentracija rimske kuhinjske i građevinske keramike.⁵²⁸

II.2.3.5 Bogomolje (U Lazu)

Bogomolje je malo mjesto koje se nalazi na krajnjem istoku otoka Hvara, oko 15 km zapadno od Sućurja. Tamo je 1979. god., na položaju U Lazu, zabilježen nalaz groba u amfori koji se datira u kasnoantički period.⁵²⁹

II.2.3.6 Šćedro (Uvala Mostir)

Otok Šćedro nalazi se uz južnu obalu otoka Hvara, udaljen je oko jedne milje od mjesta Zavala. Uvale Šćedra od antike su služile kao dobra sidrišta i sigurne luke. Zanimljivo je primijetiti da Šćedro ima nešto vlažniju klimu od Hvara pa je u prošlosti na njemu jako dobro uspijevala pšenica.⁵³⁰ Mostir je uvala i povremeno naselje na sjevernoj strani otoka koji su dobili ime po ostacima obližnjeg dominikanskog samostana. Početkom 1898. god. na zemlji tadašnjeg jelškanskog načelnika Nikole Dubokovića u uvali Mostir, oko 20 m od mora, otkriven je presvođeni *starinski grob*. Uokolo groba zabilježeni su nalazi ulomaka amfora, tegula s pečatima radionica te brončani novac Nerona, Konstantina, Gracijana i Valentinijana. Nažalost, u izvješću koje donosi F. Bulić u splitskom *Bullettinu* ne navodi se detaljniji opis groba ni predmeta.⁵³¹

⁵²⁷ Z. Fistić, N. Vujnović, „Otkriće rimske cisterne na lokalitetu Mirje kod Vrboske“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 161 (1994), str. 87.

⁵²⁸ Duboković-Nadalini 1958, str. 84; Nikolanci 1958, str. 58; Petrić 1977, str. 229.

⁵²⁹ N. Duboković-Nadalini, „Konstatacija u Bogomolju i okolici (sa povjerenikom Mirkom Barbarićem 22.XI.1979)“, *Bilten o stanju spomenika* 11 (1979), str. 5; Gaffney et al. 1997, str. 63 – 64, site no. BG0058.00.

⁵³⁰ N. Duboković-Nadalini, *Zapisi o zavičaju*, sv. 2, Jelsa 1970.

⁵³¹ F. Bulić, „Starinska iznašasća na otoku Šćedru (Tórcola) pokraj Hvara“, *BASD* 21 (1898), str. 21 – 22 (dalje u bilješkama: Bulić 1898a).

II.2.4 Vis

II.2.4.1 Grad Vis (Mala banda)

Razdoblje kasne antike u Isi i općenito na Visu slabo je istraženo.⁵³² Zbog toga je izuzetno značajna nedavna objava 14 kasnoantičkih grobova dokumentiranih na predjelu Mala banda na padinama brda Bandirica.⁵³³ To područje rasprostire se na krajnjem zapadnom dijelu isejske nekropole Martvilo na kojoj su najstariji ukopi datirani u sredinu 4. st. pr. Kr., a najmlađi, kako vidimo, u razdoblje kasne antike. Grobovi su otkriveni prilikom gradnje privatnog stambenog objekta 2001. god. Prije dolaska arheologa uništeno je 4 ili 5 grobova, a potom ih je, u zaštitnim arheološkim istraživanjima, istraženo 14. U grobovima su dokumentirani skeletni ostaci 20 osoba, od toga šestero djece i 14 odraslih osoba.⁵³⁴ Na nekropoli su zabilježena dva sloja ukapanja. Grobovi 6, 7 i 12 pripadaju starijem sloju te su ukopani u zemljane rake. Pritom grob br. 12 pripada tipu jednostavnih grobova bez grobne konstrukcije, dok je pokojnik u grobu br. 6 bio sahranjen u drvenom sanduku, a pokojnik u grobu br. 7 položen na popločanje od tegula i prekriven ulomcima istih. U tom grobu nađena je lucerna datirana u rano 3. st. pa se i preostali stariji ukopi datiraju u to vrijeme. Grobne konstrukcije ostalih 13 istraženih grobova sastojale su se od jedne ili više amfora koje se većinom datiraju od 5. do 6. st. U njima nisu zabilježeni nikakvi pokretni arheološki nalazi.⁵³⁵

⁵³² Na istočnoj isejskoj nekropoli Vlaška njiva pronađena je brončana zoomorfna fibula datirana u kraj 6./početak 7. st. (B. Kirigin, „Late Roman period on the Island of Vis and its archipelago: The archaeological evidence“, u: N. Cambi, E. Marin (ur.), *Radovi XIII. Međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju*, Split 1998, str. 433. Dalje u bilješkama: Kirigin 1998b) te su u podmorju Visa dokumentirani nalazi kasnoantičke keramike (S. Gluščević, *Vis l'antico porto, Archeologia subacquea in Croazia, studi e ricerche*, Venezia 2006, str. 59 – 89).

⁵³³ B. Čargo, „Zaštitna arheološka istraživanja ostataka kasnoantičke nekropole u Isi“, u: S. Ivčević (ur.), *Arheološka istraživanja na srednjem Jadranu, znanstveni skup, Vis, 13-16. listopada 2009, Izdanja HAD-a 26*, Zagreb-Split 2010, str. 109 – 130.

⁵³⁴ P. Rajić Šikanjić, Z. Premužić, „Ljudski skeletni ostaci iz Male bande na padinama Bandirice u Visu“, u: S. Ivčević (ur.), *Arheološka istraživanja na srednjem Jadranu, znanstveni skup, Vis, 13-16. listopada 2009, Izdanja HAD-a 26*, Zagreb-Split 2010, str. 131 – 135.

⁵³⁵ Čargo 2010, str. 111 – 114.

II.3 UNUTRAŠNOST SREDNJE DALMACIJE

II.3.1 Zaleđe Splita

II.3.1.1 Mravince – Klis

Klis leži na prijevoju između Mosora i Kozjaka zbog čega je njegov položaj u antici, kao i danas, iznimno vrijedan u komunikaciji priobalja i unutrašnjosti srednje Dalmacije. Početkom prošlog stoljeća na području Klisa i obližnjih Mravinaca u više navrata pronalazeni su sarkofazi ili njihovi ulomci te nadgrobni natpisi.⁵³⁶ Godine 1904. na lokalitetu Dračevac, jugozapadno od Mravinaca, osim natpisa zabilježeni su i skeletni ukopi te dvije keramičke svjetiljke.⁵³⁷ Nakon terenskih rekognosciranja koja su na tom području obavljena krajem 1986. god. za potrebe izgradnje brze ceste Solin – Klis, stručnjaci su ustvrdili da na Dračevcu ima nalaza keramike te da bi se na lokalitetu mogli očekivati ostaci arhitekture.⁵³⁸ Na položaju nedaleko trase željeznice u Mravincima također su zabilježeni ostaci arhitekture te antički grobovi ukopani u tupinu.⁵³⁹

Na području Klis-Grlo na lokalitetu Peruća prilikom poljoprivrednih radova 1898. god. otkriveni su ostaci arhitekture. Nekoliko godina ranije na istom mjestu zabilježeni su nalazi novca.⁵⁴⁰ U spomenutim rekognosciranjima, obavljenima gotovo sto godina nakon prvih nalaza, zabilježeni su ulomci keramike, žbuke i kasnoantički stakleni balzamariji. Zbog toga stručna ekipa pretpostavlja da se na pregledavanoj lokaciji u antici i srednjem vijeku nalazio gospodarski kompleks.⁵⁴¹

S lokaliteta Crkvine, koji se nalazi u zaseoku Klapavice dva kilometra sjeveroistočno od Klisa, početkom 20. st. u Arheološki muzej u Splitu pristizali su ulomci pluteja, pilastara i tranzena. Kada je 1906. god. F. Bulić poduzeo istraživanja na Crkvinama, ustanovio je ostatke

⁵³⁶ Bulić, 1905b, str. 153, 156, 157.

⁵³⁷ Bulić 1905b, str. 158. Nažalost, u tekstu izvještaja F. Bulića nije zabilježeno koliko je skeletnih ukopa bilo niti kakvog su bili tipa, jednako kao što se ne zna kakva vrsta keramičkih svjetiljaka je pronađena na Dračevcu.

⁵³⁸ Rekognosciranja su obavili stručnjaci Arheološkog muzeja u Splitu (F. Buškariol, „Bilice kod Solina – Klis – Grlo“, *Obavijesti HAD-a* XIX/1 (1987), str. 30. Dalje u bilješkama: Buškariol 1987).

⁵³⁹ F. Bulić, „Descrizioni delle lucerne fittili che furono acquistate dal ' i. r. Museo in Spalato durante l' anno 1902.“, *BASD* 26 (1903), str. 15 – 16, br. 700 – 702 (dalje u bilješkama: Bulić 1903a).

⁵⁴⁰ F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Clissa (*ager Salonitanus*), Muć (*Andetrium*), Podbabje (*Bilubium?*)“, *BASD* 21 (1898), str. 220 (dalje u bilješkama: Bulić 1898e).

⁵⁴¹ Buškariol 1987, str. 31.

manje jednobrodne ranokršćanske crkve s dodatnim prostorijama.⁵⁴² Nažalost, nakon njegovih istraživanja, lokalitet je arheološki zapušten. Brojni pokretni nalazi, koji su otkriveni tijekom obrade zemljišta, završili su u privatnim zbirkama, a 2000. god. položaj je pretvoren u odlagalište otpada iz kamenoklesarskih radionica. Nastali otpad uklonjen je 2006. god. kada su obnovljena arheološka istraživanja na lokalitetu.⁵⁴³ Ona su potvrdila Bulićevu pretpostavku da se radi o ranokršćanskom kompleksu. Tijekom istraživanja otkriveni su novci, natpisi i ulomci keramčkog materijala iz ranijeg rimskog razdoblja, dok su u razdoblje kasne antike datirani novi ulomci crkvenog namještaja, ostava sa zlatnim i srebrnim novcem datiranim od 5. do 6. st., ulomci oslikane žbuke, staklenih svjetiljaka i tegula.⁵⁴⁴ Osim toga, na lokalitetu je dokumentirano 30 grobova koji su na temelju nalaza datirani od 5. do 6. st., zatim krajem 9. i početkom 10. st. te u 16. st.⁵⁴⁵ Od kasnoantičkih grobova istražen je jedan dvojni dječji grob u amfori prekrivenoj nepravilnom kamenom pločom⁵⁴⁶ te dvije kasnoantičke zidane grobnice. Obje su bile ožbukane u unutrašnjosti, ali je prva, manja, imala zidanu klupu samo uzduž južnog bočnog zida, dok je druga, veća, imala po jedan zidani ležaj uzduž obaju bočnih zidova. Također, manja grobnica bila je pokrivena nepravilnim kamenim pločama, a veća je imala ulaz tipa *a pozzetto* i bila presvođena, ali se svod nije sačuvao.⁵⁴⁷

II.3.1.2 Dugopolje (Klapavice, Vučipolje)

Udaljeno 15 km od Splita, Dugopolje je smješteno na rubu krškog polja, okruženo je brdima i odvojeno od primorskog pojasa strmim obroncima planine Mosor. Terasasti viši dio Dugopolja nalazi se na sjevernoj strani mjesta gdje prevladavaju vrtače s plodnom crnicom, a niži južni dio ima izdužen oblik na kojem prevladava plodna crvenica također pogodna za

⁵⁴² F. Bulić, „Sterro di una chiesa antica cristiana del VI sec. nella località detta Crkvina a Klapavice, nel Comune censuario di Klis (Clissa)“, *BASD* 30 (1907), str. 101 – 122 (dalje u bilješkama: Bulić 1907b).

⁵⁴³ Istraživanja je obavila stručna ekipa Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika pod vodstvom H. Gjurašina. (H. Gjurašin, „Klapavice – Crkvina“, *HAG* 3 (2006), str. 406 – 407 (dalje u bilješkama: Gjurašin 2006b); H. Gjurašin, „Klis – Klapavice – Crkvina. Istraživanja tijekom godine 2006.“, *Obavijesti HAD-a XXXVIII/3* (2006), str. 99 – 103. Dalje u bilješkama: Gjurašin 2006a).

⁵⁴⁴ T. Šeparović, „Skupni nalaz novca iz 5. i 6. st. na lokalitetu Klapavice – Crkvina kod Klisa“, *SHP*, ser. III, sv. 36 (2009), str. 27 – 34.

⁵⁴⁵ A. Jurčević, „Kasnoantičko i srednjovjekovno groblje na lokalitetu Crkvine u Klapavicama“, *SHP*, ser. III, sv. 34 (2007), str. 249 – 265 (dalje u bilješkama: Jurčević 2007).

⁵⁴⁶ Jurčević 2007, str. 254, grob br. 24.

⁵⁴⁷ Jurčević 2007, str. 254, grob br. 21 i 25.

uzgoj različitih poljoprivrednih kultura.⁵⁴⁸ To je bio jedan od preduvjeta naseljavanja ljudi u dugopoljskom kraju od prapovijesti što potvrđuju mnogi nalazi iz neolitika, eneolitika te brončanog i željeznog doba.⁵⁴⁹ S obzirom da se nalazi u tipičnom krškom pejzažu, u široj okolini mjesta zabilježen je veći broj jama i špilja od kojih je najveća špilja Vranjača. U njoj su zabilježeni tragovi ljudske prisutnosti. Kako je ovo prostor krša, nema površinskih voda tekućica, već je zabilježeno samo nekoliko izvora te se pretpostavlja postojanje podzemnih voda koje opskrbljuju obližnje izvore Jadra i Žrnovnice.⁵⁵⁰ Klima je submediteranska s jakim udarima bure koja se u zimskim mjesecima obrušava niz padine okolnih brda.

Kako se za sada čini, u antici na dugopoljskom području nije bilo većeg naselja te ovaj kraj nije bio dio salonitanskog agera. Međutim, zna se da su tuda prolazile dvije ceste čije je ishodište bilo u Saloni odakle su dalje vodile kroz Kliški prijevoj prema unutrašnjosti provincije i prema Naroni.⁵⁵¹ Na sačuvanom dijelu antičke prometnice na lokalitetu Klapavica početkom prošlog stoljeća, prema navodima F. Bulića, bili su vidljivi kolotrazi,⁵⁵² a u Dugopolju su nađena i dva miljokaza datirana u vrijeme Maksimina Tračanina (235. – 238.), odnosno Konstancija (337. – 361.).⁵⁵³ U njihovoj neposrednoj blizini, na položaju Kapela, 1981. god. otkriven je kasnoantički grob čiji su zidovi bili načinjeni od tri sekundarno upotrijebljene rimske stele te dvije koje su poslužile kao pokrov groba.⁵⁵⁴ Stele su međusobno bile povezane debelim slojem žbuke. Istražena grobna komora imala je dimenzije 205x95x70 cm i ulaz tipa *a pozzetto* (dim. 40x45x35 cm) koji se nalazio na istočnoj strani. Iako nije utvrđena nikakva kamena ploča na ulazu, iz ostalih primjera zabilježenih u tekstu ovog rada jasno je da je to bio najčešći način zatvaranja otvora. Osim toga, ulaz nije imao nikakav

⁵⁴⁸ J. Rogošić, „Prirodna obilježja područja Dugopolja“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 30 – 31.

⁵⁴⁹ D. Kliškić, „Prapovijest na području Dugopolja“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 55 – 78.

⁵⁵⁰ K. Krizmanić, N. Prlj-Šimić, „Dugopolje – kratko putovanje u dugu geološku prošlost“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 26.

⁵⁵¹ Bojanovski 1974, str. 156, karta I.

⁵⁵² F. Bulić, „Cenni sulla strada romana da Salona alla Colonia Claudia Aequum (Čitluk presso Sinj) e sue diramazioni. Ritrovamenti antichi lungo la stessa“, *BASD* 26 (1903), str. 120 (dalje u bilješkama: Bulić 1903c).

⁵⁵³ M. Abramić, „O novim miljokazima i rimskim cestama Dalmacije“, *VAHD* 49 (1926 – 1927), str. 146, br. 6; Bojanovski 1974, str. 128, br. 8.

⁵⁵⁴ N. Cambi, „Stele iz kasnoantičke grobnice u Dugopolju“, *VAHD* 86 (1993), str. 147 – 181 (dalje u bilješkama: Cambi 1993); N. Cambi, „Dugopolje u antici“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 82 – 98.

pokrov što znači da je bio otvoren s gornje strane. Nažalost, unutar komore nisu nađene kosti ili pokretni nalazi pa se samo može pretpostaviti da je otvor ostavljen zbog višekratnog sahranjivanja. Dno komore bilo je podstavljeno dvjema stelama koje su ležale na podlozi od žbuke i kamena. Stele su bile kraće od onih koje su tvorile bočne zidove groba pa je na zapadnoj strani unutar grobnice njihov manjak nadomješten žbukanim „jastukom“ za polaganje glave pokojnika.⁵⁵⁵ Od ukupno sedam stela, šest ih pripada vojnicima, a sve su datirane između sredine 1. st. i sredine 2. st. N. Cambi ovakav tip groba svrstava među zidane kamene grobne komore prekrivene kamenim pločama te ih na temelju već poznatog naziva s natpisa imenuje *piscinama*.⁵⁵⁶ Grobnicu iz Dugopolja datira u početak 4. st.

Na lokalitetu Vučipolje pokraj Dugopolja na dijelu trase auto-ceste Zagreb – Dubrovnik 2005. god. obavljena su zaštitna arheološka istraživanja.⁵⁵⁷ Tada je otkriven grob od tegula (G-1/II) koji se nalazio unutar zidane grobnice (G-1/I). Nije utvrđeno radi li se o istovremenim ukopima, ili je gradnji grobnice prethodilo pokopavanje u grobu od tegula. Grobna konstrukcija G-1/II sastojala se od četiri tegule postavljene u obliku krova na dvije vode. Spojevi tegula bili su prekriveni imbreksima. Dno grobne rake bilo je popločano trima tegulama, a za donožnicu groba iskorišten je ulomak imbreksa. Grobna raka (dim 160x42 cm) bila je orijentirana u smjeru sjeverozapad-jugoistok.⁵⁵⁸ Pravokutna zidana grobnica (G-1/I), također orijentirana u smjeru sjeverozapad-jugoistok, bila je građena od pravilnih tesanaca vezanih debelim slojem žbuke. Unutrašnjost je bila ožbukana, a dno popločano tegulama koje su ujedno bile pokrov G-1/II. Na temelju nalaza, ove grobne cjeline datirane su od 2. polovice 4. do 1. polovice 6. st.⁵⁵⁹

U sklopu zaštitnih arheoloških istraživanja 2005. god., na položaju oko 100 m sjevernije od grobnica, rekognosciranjem i geofizičkim istraživanjima uočen je položaj s tragovima objekata koji bi mogli biti vezani uz grobnice te je istražena antička cisterna.⁵⁶⁰

⁵⁵⁵ Jastuk je bio nakošen. N. Cambi ističe da je nagib na mjestu jastuka karakterističan za unutrašnjost sarkofaga, dok njegovo oblikovanje u grobnici predstavlja jedinstven slučaj (Cambi 19993, str. 150).

⁵⁵⁶ N. Cambi, „Salonitan *piscinae*“, *Disputationes salonitanae* II, *VAHD* 77 (1984), str. 227. Ipak napominje da piscine u pravilu nemaju otvor na pročelju (Cambi 1993, str. 152 – 153).

⁵⁵⁷ Istraživanja su obavili stručnjaci Odjela za arheologiju Filozofskog fakulteta u Zadru pod vodstvom N. Cambija. (I. Borzić, I. Jadrić, „Novi prilozi arheološkoj topografiji dugopoljskog kraja“, *Archaeologia Adriatica* I (2007), str. 145 – 173. Dalje u bilješkama: Borzić, Jadrić 2007).

⁵⁵⁸ Borzić, Jadrić 2007, str. 150 – 153.

⁵⁵⁹ Borzić, Jadrić 2007, str. 153 – 155.

⁵⁶⁰ Borzić, Jadrić 2007, str. 157 – 160.

II.3.2 Cetinska krajina

II.3.2.1 Sinj (Ruduša, Luka, Kula, Domazetov dolac, Kraljeva ograda)

Smatra se da je na brdu Grad bilo antičko naselje *Osinium*, od kojeg današnji grad Sinj baštini ime.⁵⁶¹ Na padini jugozapadno od Grada, na položaju Ruduša, nalazila se tvornica opeka u okviru koje su 1959. god. uništeni skeletni grobovi orijentirani u smjeru istok-zapad. Njihov točan broj nije poznat, ali su ostali zabilježeni nalazi staklenih i keramičkih posuda te svjetiljaka.⁵⁶² Godine 1970. prilikom izgradnje novih postrojenja, uništeno je desetak novih grobova s paljevinskim i skeletnim ostacima te je nađeno nekoliko kamenih nadgrobnih spomenika. Lokalitet je datiran od 1. do 5. st.⁵⁶³

Tijekom kopanja temelja za privatni stambeni objekt (kuća Dalbelo) na položaju Luka, nedaleko alkarskog trkališta u Sinju, 1979. god. pronađena je presvođena zidana kamena grobnica te ulomci amfora.⁵⁶⁴

U Sinju, na položaju zvanom Kula 1964. god. otkriven je zidani kameni grob prekriven kamenim pločama. Uz njega se veže nalaz jedne staklene boce loptastog trbuha i visokog cilindričnog vrata. Staklena boca sada je izgubljena, ali na temelju njenog opisa i skice, koja postoji u inventarnoj knjizi Muzeja Cetinske krajine (inv. br. 118), može se datirati u razdoblje kasne antike.⁵⁶⁵ Na istome mjestu 1993. god. vršila su se zaštitna arheološka istraživanja u kojima je zabilježen zidani kameni grob trapezoidnog oblika i dužine 210 cm koji je bio prekriven kamenim pločama. Premda je grob ranije bio otvaran, u njemu su se nalazila tri skeleta.⁵⁶⁶ Bez dodatnih podataka, ovaj grob ne možemo sa sigurnošću datirati u kasnoantički period.

Na sjevernom kraju grada Sinja, na položaju Domazetov dolac, 1982. god. pronađen je jedan kasnoantički grob dužine 180 cm koji je bio obzidan i pokriven kamenim pločama.

⁵⁶¹ S. Gunjača, „Tri preživjela prethrvatska toponima“, *Ispravci i dopune starijoj hrvatskoj historiji* 2 (1973), str. 8 – 32.

⁵⁶² B. Gabričević, „Antička nekropola u Sinju. Prilog proučavanju prapovijesnih vjerovanja, *VAHD* 76 (1983), str. 5 – 101 (dalje u bilješkama: Gabričević 1983); A. Milošević, *Arheološka topografija Cetine*, Split 1998, str. 199 (dalje u bilješkama: Milošević 1998); A. Milošević, *Arheološki izvori za srednjovjekovnu povijest Cetine*, doktorska disertacija, Zadar 2005, str. 176 – 177 (dalje u bilješkama: Milošević 2005).

⁵⁶³ Gabričević 1983, str. 5 – 101; Milošević 1998, str. 199; Milošević 2005, str. 177.

⁵⁶⁴ Milošević 1998, str. 188.

⁵⁶⁵ Milošević 2005, str. 175 – 176.

⁵⁶⁶ Milošević 1998, str. 190.

Ostaci skeleta pokazali su da je riječ o starijoj ženskoj osobi, a u grobu su nađene i dvije staklene posude. Na temelju nalaza, grob je datiran od 4. do 5. st.⁵⁶⁷

Na položaju Kraljeva ograda, koji se nalazi 5 km sjeveroistočno od Sinja, 1975. god. otkrivena je kasnoantička grobnica izgrađena od kamena muljike. U njenoj unutrašnjosti nalazile su se dvije klupe za polaganje pokojnika.⁵⁶⁸

II.3.2.2 Lučane

U jednom vinogradu na jugoistočnoj padini brda Šušanj u Lučanima 1983. god. provodila su se zaštitna istraživanja tijekom kojih su zabilježeni nalazi dvaju grobova. Jedan od njih bio je zidani, a drugi pokriven kamenim pločama. U grobovima su nađeni ulomci keramičkog posuđa, dvije kasnoantičke svjetiljke, brončano prstenje, naušnice, koštani češalj i dvije lukovičaste fibule. Nedaleko od ovih pronađeni su još jedan grob i kasnoantička zidana grobnica s ulazom tipa *a pozzetto*. U grobnici je zabilježeno više skeleta te ulomci keramičkih i staklenih posuda, naušnice, pojasne kopče i dr.⁵⁶⁹

II.3.2.3 Bisko (Igralište, Škalje)

Na cesti sjeverno od groblja u Bisku, na lokalitetu Igralište, u zaštitnim istraživanjima provedenima 1985. god. zabilježeni su kasnoantički grobovi. Zbog toga što su bili uništeni kasnosrednjovjekovnim ukopima, o njima, osim nekoliko pronađenih metalnih predmeta, nije bilo moguće prikupiti više podataka.⁵⁷⁰

Lokalitet Škalje nalazi se u Biskom, između seoskog groblja i zaseoka na položaju Grmljani. Na tom je mjestu Muzej Cetinske krajine provodio zaštitna arheološka istraživanja 1987. i 1988. god. tijekom izgradnje hidroelektrane Đale.⁵⁷¹ Pritom su istraženi ostaci triju antičkih objekata uz pretpostavku da ih ima još u neposrednoj okolini. Uz jedan od njih otkrivena je i kasnoantička zidana grobnica s ulazom tipa *a pozzetto*, a zabilježeni su i brojni

⁵⁶⁷ Milošević 1998, str. 177, sl. 296; Milošević 2005, str. 137.

⁵⁶⁸ A. Milošević, „Novi ranosrednjovjekovni grobni nalazi iz Cetinske krajine“, *Cetinska krajina od prethistorije do dolaska Turaka. Izdanja HAD* 8, Zagreb 1984, str. 196 – 197; Milošević 1998, str. 187.

⁵⁶⁹ A. Milošević, „Porijeklo i datiranje keramičkih posuda u grobovima ranoga srednjeg vijeka u Dalmaciji“, *Diadora* 12 (1990), str. 327 – 370; Milošević 1998, str. 206.

⁵⁷⁰ Milošević 1998, str. 257, sl. 420 – 422; Milošević 2005, str. 37, 125.

⁵⁷¹ A. Milošević, „Bisko kod Sinja. Neolitsko naselje, brončanodobna nekropola, antičko naselje, kasnoantička nekropola i srednjovjekovna nekropola“, *AP* 26 (1985), str. 60 – 61; A. Milošević, „Bisko kod Sinja. Antičko naselje i srednjovjekovna nekropola“, *AP* 29 (1987), str. 94 – 95; Milošević 1998, str. 288 – 290; Milošević 2005, str. 41 – 42.

pokretni nalazi, među koje se ubraja nakit, oružje i keramički ulomci.⁵⁷² A. Milošević smatra da se kasnoantičko stanovništvo koje je boravilo unutar zabilježenih objekata u Škaljama moglo služiti ranije spomenutom kasnoantičkom nekropolom na lokalitetu Igralište.⁵⁷³

II.3.2.4 Potravlje (Grudine)

Na položaju Grudine u Potravlju 1952. i 1953. god. vršena su zaštitna arheološka istraživanja kasnosrednjovjekovne crkve te pripadajućega groblja.⁵⁷⁴ Ukupno je istraženo 30 srednjovjekovnih grobova i dvije kasnoantičke zidane presvođene grobnice. Iako ne raspolažemo detaljnijim podacima o njihovu izgledu, u jednoj od njih zabilježen je nalaz brončane narukvice vrlo slične onoj pronađenoj 1999. god. u antičkom grobu u Ulici Grge Novaka u Splitu.⁵⁷⁵ Na istraživanom području pronađeno je i nekoliko kamenih ulomaka antičkih nadgrobnih i zavjetnih natpisa te crkvenog namještaja koji je mogao pripadati ranokršćanskoj sakralnoj građevini. Međutim, u istraživanjima nisu zabilježeni nikakvi arhitektonski ostaci tog tipa. Pretpostavlja se da ih je uništila intenzivna obrada okolnog zemljišta u prvoj polovici 20. st.⁵⁷⁶

II.3.2.5 Dicmo (Sušci)

Na lokalitetu Sušci u Dicmu nalazi se položaj kojeg mještani nazivaju Grob. U neposrednoj blizini tog položaja F. Bulić je 1920. god. zabilježio ostatke presvođene zidane grobnice iznutra ožbukane, postojanje antičke arhitekture te ostatke jednobojnog mozaika i ulomke rimske keramike.⁵⁷⁷ Svjedočanstva mještana prikupljena prilikom rekognosciranja na ovom položaju 1982. god., potvrdila su Bulićeve bilješke. Međutim, terenskim pregledom nije se moglo ustanoviti postojanje grobnice, njeno stanje očuvanosti ili eventualni drugi nalazi.⁵⁷⁸

⁵⁷² Milošević 1998, str. 290, sl. 471; A. Librenjak, „Pregled arheoloških istraživanja u Cetinskoj krajini od 1980. do 2006. god.“, *Arheološka istraživanja u Cetinskoj krajini, Izdanja HAD* 27, Zagreb 2011, str. 9 – 10.

⁵⁷³ Milošević 2005, str. 41 – 42.

⁵⁷⁴ Istraživanja su proveli I. Marović, J. Grabovac i M. Nikolanci (Milošević 1998, str. 141 – 142; Milošević 2005, str. 112 – 114).

⁵⁷⁵ Usp. Milošević 1998, str. 141, sl. 232 i Rismondo 2000, str. 508 – 509, sl. 2, 3a i 3b.

⁵⁷⁶ A. Grgin, „Tri nadgrobna spomenika iz Potravlja u Dalmaciji“, u: M. Abramić, V. Hoffiler (ur.), *Strena Buliciana/Bulićev zbornik*, Split – Zagreb 1924, str. 233 – 235; Milošević 1998, str. 141.

⁵⁷⁷ F. Bulić, „Starinska iznašašća u Dicmu“, *VAHD* 43 (1920), str. 198 – 199 (dalje u bilješkama: Bulić 1920b).

⁵⁷⁸ Milošević 1998, str. 228; Milošević 2005, str. 138 – 139.

II.3.2.6 Glavice (Vidurinovke)

U literaturi su zabilježeni ostaci dviju presvođenih zidanih grobnica na lokalitetu Vidurinovke u Glavicama pokraj Sinja. Jednoj od njih zabilježene su dimenzije (250x155x145 cm), a za drugu nisu poznati nikakvi detaljniji podaci.⁵⁷⁹

⁵⁷⁹ I. Marović, „Novi antikni nalazi u okolici Splita“, *VAHD* 53 (1950 – 1951), str. 269 – 270.

II.3.3 Triljski kraj

II.3.3.1 Velić

Lokalitet Velić nalazi se neposredno uz magistralnu cestu Trilj – Livno između sela Jabuka i Velić. Tamo je 2011. god. zabilježen slučajni nalaz kasnoantičke zidane presvođene grobnice s okomito postavljenim četvrtastim ulazom na zapadu.⁵⁸⁰ Kasnije se pokazalo da se ulaz sastojao od masivne kamene ploče koja se, zahvaljujući sačuvanim bočnim utorima, može vratiti u originalni položaj. Unutrašnjost grobnice bila je ožbukana, a uz zidove obiju bočnih strana nalazile su se zidane „klupe“ za polaganje pokojnika te kanal-kosturnica između njih. Na desnoj klupi dokumentirani su ljudski kosturni ostaci koji su predani na antropološku analizu stručnjacima s Odsjeka za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Uz ulaz u grobnicu dokumentiran je prilaz grobnici koji je svojim dimenzijama veći od same grobnice.⁵⁸¹

Osim dokumentacije i zaštite grobnice, u više je navrata obavljan i arheološki pregled okolnog terena na kojem je utvrđeno postojanje nekoliko urušenih građevinskih struktura građenih tehnikom *opus caementitium*.⁵⁸² Tijekom 2014. i 2015. godine u sklopu studentskog projekta mapiranja terena i arheoloških objekata evidentirano je ukupno 14 objekata u neposrednoj blizini grobnice.⁵⁸³ Tada su grobnica i jedan od uočenih objekata uspješno prikazani u obliku 3D modela, zbog čega je za nastavak studentskog projekta u 2016. god. bila predviđena izrada 3D modela za ostale objekte ovog lokaliteta, a pristupilo se i nastavku

⁵⁸⁰ A. Jurčević, D. Demicheli, *Izviješće o rezultatima arheološkog pregleda provedenog na području između Jabuke i Velića kod Trilja*, Arhiv KOST, Split 2011; V. Bubić, „Terenski pregled lokaliteta kod Velića“, u: I. Alduk, D. Tončinić (ur.), *Istraživanja u Imotskoj krajini. Izdanja HAD 29*, Zagreb 2015, str. 91 – 101 (dalje u bilješkama: Bubić 2015a).

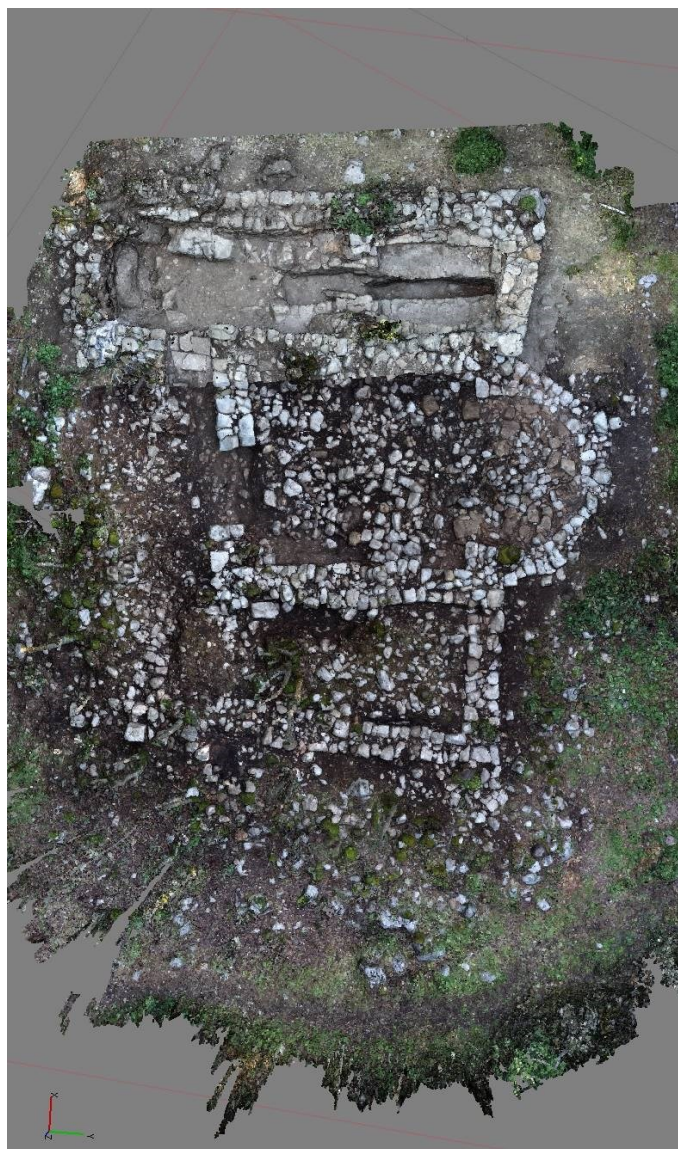
⁵⁸¹ D. Tončinić, *Izviješće o rezultatima arheoloških istraživanja provedenih na arheološkom lokalitetu Velić kod Trilja u veljači 2013. godine*, Arhiv KOST, Split 2013 (dalje u tekstu: Tončinić 2013); D. Demicheli, *Izviješće o rezultatima arheoloških istraživanja provedenih na arheološkom lokalitetu Velić kod Trilja u srpnju 2013. godine*, Arhiv KOST, Split 2013 (dalje u tekstu: Demicheli 2013); D. Tončinić, *Izviješće o rezultatima arheoloških istraživanja provedenih na arheološkom nalazištu Jabuka-Velić kod Trilja u srpnju 2014. godine*, Arhiv KOST, Split 2014 (dalje u tekstu: Tončinić 2014); D. Tončinić, *Izviješće o rezultatima arheoloških istraživanja provedenih na arheološkom nalazištu Jabuka-Velić kod Trilja u srpnju 2015. godine*, Arhiv KOST, Split 2015 (dalje u tekstu: Tončinić 2015).

⁵⁸² Tončinić 2013; Demicheli 2013; Tončinić 2014.

⁵⁸³ D. Bužanić, A. Manhard, D. Dunjko, B. Glavinić, *Izviješće o rezultatima studentskog projekta mapiranja terena i arheoloških objekata provedenog na ranokršćanskom lokalitetu Jabuka-Velić kod Trilja u 2015. godini*, Zagreb 2015.

arheoloških istraživanja na položaju uz vanjski južni zid grobnice.⁵⁸⁴ Tamo je, naime, utvrđena još jedna prostorija čiji se ulaz nalazio na zapadu, dok je na istoku zabilježena apsida u kojoj je pronađena veća količina muljike. Uz vanjski južni zid ove prostorije pronađeni su zidovi koji čine još jednu prostoriju dimenzija sličnih grobnici.⁵⁸⁵

Od pokretnog arheološkog materijala, zabilježeno je nekoliko ulomaka uporabne keramike koji nažalost ne pružaju elemente potrebne za dataciju.

Slika 5: Završno stanje nakon arheoloških istraživanja na lokalitetu Velić u lipnju 2016. god. (orto, pointcloud, autor: mag. archaeol. M. Vuković)

⁵⁸⁴ D. Bužanić, J. Šekrst, K. Ivak, I. Vidović, B. Glavinić, *Izviješće o rezultatima studentskog projekta izrade 3D modela provedenog na ranokršćanskom nalazištu Velić kod Trilja u 2016. godini*, Zagreb 2016 (dalje u bilješkama: Bužanić et al. 2016).

⁵⁸⁵ Bužanić et al. 2016.

II.3.3.2 Gardun

Jugozapadno od Trilja, na uzvisini iznad desne obale Cetine, zabilježeni su tragovi života kroz prapovijesno, antičko i srednjovjekovno razdoblje, a od 17. st. na tom prostoru razvija se današnje selo Gardun.⁵⁸⁶ Položaj na uzvisini pruža izvanredan pogled na rijeku Cetinu (ant. *Hyppus f.*), omogućuje kontrolu okolnih ravnica i visoravni te postojećih prometnica. Prema jugozapadu Gardun graniči sa selom Vojnić u kojem se, na položaju zvanom Prizida, nalaze ostaci ilirskog bedema.⁵⁸⁷

Na približno istom mjestu na kojem se nalazila ilirska gradina, pragmatični Rimljani podigli su vojni logor Tilurij (ant. *Tilurium*). Tome je prethodilo više od 150 godina mukotrpnog ratovanja s Delmatima koje je jednom rečenicom sažeo Plinije u djelu *Naturalis historia* nastalome u drugoj polovici 1. st.⁵⁸⁸

Na prostoru logora ukupno je istraženo 9 grobova izrađenih od različitih kamenih ulomaka i tegula, 1 grob u amfori, skupina grobova u amforama, pod kamenim pločama i od tegula te jedna grobnica.

II.3.3.3 Oglavak

U sjeverozapadnom kutu rimskog vojnog logora, na položaju Oglavak, 1927. god. seljaci su pronašli kasnoantički zidani grob prekriven dvjema pločama od lokalne muljike.⁵⁸⁹ Spojene, ploče su tvorile natpis dimenzija 148x69x21 cm. Na njemu je zabilježeno kako su vojnici *cohors VIII vol. Civium Romanorum* sredinom 2. st., u vrijeme cara Antonina Pija (138-161. god.), podigli *turrem ad aquam tollendam* (toranj za podizanje vode) iz Cetine u logor.⁵⁹⁰ Grob, unutarnjih dimenzija 140x63x65 cm, bio je približno orijentiran u smjeru sjever-jug i sadržavao je 5 kosturnih ukopa.⁵⁹¹ „Jastuk“ za glave pokojnika nalazio se na sjevernoj strani unutar groba, međutim tri kostura bila su položena s glavama na jugu, a samo

⁵⁸⁶ Milošević 1998, str. 233 – 234, VII. *Općina Trilj*.

⁵⁸⁷ M. Zaninović, „Vojni značaj Tilurija u antici“, u: Ž. Rapanić (ur.), *Cetinska krajina od prethistorije do dolaska Turaka. Izdanja HAD* 8, Zagreb 1984, str. 65 – 66 (dalje u bilješkama: Zaninović 1984a); M. Zaninović, „Vojni značaj Tilurija u antici“, u: *Od Helena do Hrvata*, Zagreb 1996, str. 280 – 291 (dalje u bilješkama: Zaninović 1996).

⁵⁸⁸ *in hoc tractu sunt Burnum, Andetrium, Tribulium, nobilitata proeliis castella* – „u ovom su kraju Burnum, Andetrij i Tribulij, utvrde (gradine) slavne po bojevima“ (*Plin. NH*, III. 142).

⁵⁸⁹ M. Abramić, „Historijski natpisi iz Garduna“, *VAHD* 51 (1940), str. 225 – 229 (dalje u bilješkama: Abramić 1940).

⁵⁹⁰ ILJug 1948; Abramić 1940; Zaninović 1984a, str. 70; Zaninović 1996, str. 286.

⁵⁹¹ Prema mišljenju M. Abramića (1940, str. 225), grob je bio upotrijebljen više puta.

dva u smjeru sjever-jug. U zemlji oko groba našlo se više ulomaka rimskih amfora te koštana toaletna žličica. Danas se natpis čuva u Arheološkom muzeju u Splitu, a nalazi iz groba u Muzeju Cetinske krajine u Sinju.⁵⁹²

Krajem 60-ih i početkom 70-ih god. 20. st. na istom je položaju tadašnji vlasnik parcele (pok. Petar Tadinac) vršio građevinske radove. Pritom je otkopao sjeverozapadni ugao antičke cisterne za vodu. U prostoru cisterne naišao je na nepoznat broj kasnoantičkih grobova u amforama, pod tegulama i kamenim pločama. Grobovi su sadržavali priloge. Nalazi iz cisterne i grobova pohranjeni su u MCK, a otkopana površina nanovo je zatrpana.⁵⁹³

S obzirom na nalaz groba iz 1927. god. te ovih u cisterni, A. Milošević pretpostavlja da se na položaju Oglavak nalazilo groblje kasnoantičkog Tilurija.⁵⁹⁴ Tijekom 1998. i 1999. god. u sklopu projekta *Rimski legijski logori u Hrvatskoj – Tilurij*, nad otkopanim dijelom cisterne izvršeno je sustavno arheološko istraživanje, a potom i zaštita, ali nije bilo novih nalaza grobova.⁵⁹⁵

U Muzeju Cetinske krajine u Sinju čuva se sedam amfora s Garduna. Amfore su otkupljene od obitelji Tadinac 1972. i 1981. god. te, zajedno s drugim otkupljenim predmetima, pripadaju muzejskim zbirkama Tadinac I i Tadinac II. Među inventarom zbirke Tadinac II nalazi se donji dio izdužene cilindrične amfore sjevernoafričkog podrijetla (inv. ozn. MCK-AZ-508) čija sačuvana visina iznosi 90 cm, a datirana je od 4. do 6. st.⁵⁹⁶ U staroj Inventarnoj knjizi Muzeja stoji kako je bila *sekundarno upotrijebljena kao grob*, a kao mjesto njena nalaza navodi se Gardun. Premda ne raspolažemo preciznijim podacima, ta se amfora, zajedno s još dvije (inv. ozn. MCK-AZ-509 te inv. ozn. MCK-AZ-511) povezuje uz kasnoantičke grobove ukopane u gore spomenutu antičku cisternu na položaju Oglavak.⁵⁹⁷

⁵⁹² Milošević 1998, str. 248, br. 409. *Gardun (Oglavak)*.

⁵⁹³ Iako su prilikom izvođenja radova konzervatori iz Splita više puta dolazili na uviđaj, izvještaji o obilascima terena nisu objavljeni. Jedini uvid u stanje na lokalitetu pružaju sačuvane fotografije. Na njima su prikazani zidovi antičke građevine ukopane u zemlju te ostaci pokojnika bez zabilježenih podataka o broju grobova. Od priloga u njima zabilježeni su nalazi pojasnih kopči te različite keramičke i staklene posude (Milošević 1998, str. 248, br. 409. *Gardun (Oglavak)*; M. Sanader, *Tilurium I. Istraživanja = Forschungen. 1997. – 2001.*, Dissertationes et Monographiae 4, Zagreb 2003, str. 40 (dalje u bilješkama: Sanader 2003).

⁵⁹⁴ Milošević 1998, str. 248.

⁵⁹⁵ Sanader 2003, str. 40 – 54.

⁵⁹⁶ D. Čerina, „Osam amfora iz arheološke zbirke Muzeja Cetinske krajine“, u: A. Librenjak, D. Tončini (ur.), *Arheološka istraživanja u Cetinskoj krajini. Izdanja HAD 27*, Zagreb – Sinj 2011, str. 219 – 220, 221, kat. br. 5; str. 226, sl. 9 i 10 (dalje u bilješkama: Čerina 2011).

⁵⁹⁷ Sanader 2003, 40; Milošević 1998, 248.

Sve tri amfore pripadaju sjevernoafričkoj produkciji i primarno su služile kao spremnici za transport hrane. Svojim dimenzijama osobito se ističe treća amfora datirana od poč. 3. do 4. st. Prema D. Čerini, ovakav tip podrijetlo vuče iz Tripolitanijske.⁵⁹⁸ U ovakvim se amforama transportiralo maslinovo ulje. Stoga nalaz ovakve amfore na Gardunu može ukazivati na trgovačke veze Dalmacije s ostalim mediteranskim prostorom u kasnoj antici.⁵⁹⁹ Međutim, odgovoriti na pitanja pripadaju li zaista te amfore grobovima u cisterni i koliko je bilo takvih grobova, za sada nije moguće jer tadašnji izvještaji konzervatora do danas nisu objavljeni.

II.3.3.4 Vojnić Sinjski

Na položaju Vinogradina u susjednom selu Vojnić 1997. god. obavljeno je zaštitno arheološko istraživanje i dokumentiranje kasnoantičke grobnice izgrađene od obrađenog kamena različitih veličina i povezanog tankim slojem žbuke.⁶⁰⁰ Grobnica se sastoji od podzemne komore pravokutnog oblika vanjskih dimenzija 235x143 cm. Orijentirana je u pravcu istok-zapad. Na istočnoj strani nalazi se ulaz veličine 69x42 cm. Sazidana je bez temelja na podnici od ilovače i pokrivena dvjema rimskim nadgrobnim stelama. U komori su pronađeni necjeloviti kosturni ostaci dvojice pokojnika te slomljene i porazbacane rimske tegule. Jedna od njih sadrži pečat legije *IV Flavia felix* i datirana je u 1. st. Iako je grobnica bila više puta nasilno otvarana, a njen sadržaj po svoj prilici pretraživan, od ostalih priloga uspjela se sačuvati kasnoantička svjetiljka, brončana pojasna kopča i brončana križolika fibula.⁶⁰¹ Od dvije rimske nadgrobne stele koje su poslužile kao pokrov grobnice, jedna je pripadala vojniku VII. legije Luciju Anharenu, a druga oslobođeniku Luciju Kusiju Askaniju. Stele su datirane u 1. st.⁶⁰² Porazbacani ulomci rimskih tegula pokazuju da je jedan pokojnik mogao biti sahranjen ispod ploča složenih na dvije vode.

Na temelju korištenog materijala za njenu izgradnju te inventara koji je u njoj zatečen, M. Sanader je grobnicu iz Vojnića datirala u kasnocarsko doba.⁶⁰³ Prema autoričinom mišljenju, obrađeni kamen i tegule vjerojatno potječu iz napuštenih zgrada rimskog vojnog logora, a s pripadajuće rimske nekropole, čija lokacija još nije utvrđena, upotrijebljene su dvije nadgrobne stele. Kasnoantička svjetiljka i brončana pojasna kopča, datirane u 4. st.,

⁵⁹⁸ Čerina 2011, str. 221 – 222, kat. br. 7; str. 227, sl. 13 i 14.

⁵⁹⁹ Ibid.

⁶⁰⁰ M. Sanader, „Kasnocarska grobnica iz Vojnića“, *Opusc. Archaeol.* 23 – 24 (1999 – 2000), str. 225 – 236 (dalje u bilješkama: Sanader 1999 – 2000b).

⁶⁰¹ Sanader 1999 – 2000b, str. 228 i d.

⁶⁰² Sanader 1999 – 2000b, str. 229 – 231.

⁶⁰³ Sanader 1999 – 2000b, str. 234 – 235.

upućuju na vrijeme izgradnje grobnice. Ovi predmeti mogli su pripadati osobi sahranjenoj pod tegulama. Drugi pokojnik sahranjen je znatno kasnije, u 6. ili 7. st., kad se datira križolika fibula.⁶⁰⁴

II.3.3.5 Gardun (trasa suvremenog vodovoda kroz selo)

God. 1999. tijekom sustavnih arheoloških istraživanja na Gardunu proveden je i zaštitni arheološki nadzor nad postavljanjem vodovodnih cijevi kroz selo. Iskopani kanal za cijevi bio je podijeljen na 4 dionice. Maksimalna širina kanala iznosila je 90 cm.⁶⁰⁵ Nakon njegova čišćenja u dijelu Dionice 1 između točaka K i M u objektu 8 otkriven je kasnoantički grob bez pokrova. Podnica groba sastojala se od tegula. One su činile dno antičkog kanala koji je poslužio za ukop. Kanal je na jednom mjestu presjekao antički zid podignut u kasnijem periodu.⁶⁰⁶ Unutrašnje dimenzije groba približno su iznosile 100x40 cm. Grob je bio orijentiran u pravcu istok-zapad i sadržavao je dječje ostatke. Uz lijevu stranu glave pokojnika nađena je pojasna kopča datirana od druge polovice 4. do 5. st.⁶⁰⁷ Nakon dokumentiranja groba, ljudski osteološki materijal predan je na antropološku analizu stručnjacima s Odsjeka za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Metalni nalaz pohranjen je u Muzeju triljskog kraja.

Iste godine uz rub ceste koja vodi prema crkvi Sv. Petra otkriven je kasnoantički grob izrađen od nepravilno posloženog obrađenog kamena. Grob je bio bez pokrova. Njegove unutrašnje dimenzije približno su iznosile 130x25 cm. Bio je orijentiran u smjeru istok-zapad.⁶⁰⁸ Unutar groba nalazili su se kosturni ostaci jednog pokojnika koji su nakon dokumentiranja poslani na osteološku analizu na Odsjek za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

II.3.3.6 Gardun (Sonda A)

Tijekom sustavnih arheoloških istraživanja na sondi A⁶⁰⁹ dokumentirana su 4 kasnoantička groba. Prvi grob nađen je južno od zida s kontraforima kada je otvoren kontrolni

⁶⁰⁴ Sanader 1999 – 2000b, str. 234.

⁶⁰⁵ Sanader 2003, str. 60 – 61.

⁶⁰⁶ Terenska dokumentacija (GAR 99 Vodovod – 27.07.1999.)

⁶⁰⁷ T. Šeparović, „Metalni nalazi“ = „Metallfunde“, u: M. Sanader, *Tilurium I. Istraživanja = Forschungen. 1997. – 2001.*, Dissertationes et Monographiae 4, Zagreb 2003, str. 221, 233, kat. br. 18, T. 2. 7 (dalje u bilješkama: Šeparović 2003).

⁶⁰⁸ Terenska dokumentacija (GAR 99 Vod, crtež: Z. Wiewegh)

⁶⁰⁹ Sanader 2003, str. 63 – 80.

rov kojim se pokušalo utvrditi postojanje južnog bedema logora. Grob je bio načinjen od obrađenog kamena i nije imao pokrov. Dimenzije njegova vanjskog ruba iznosile su 110x60 cm. Bio je orijentiran u smjeru istok-zapad te je sadržavao dva dječja kostura bez priloga.⁶¹⁰ Kosturni ostaci poslani su na osteološku analizu.

Istraživanjem na sondi A 2002. god. ustanovljeno je postojanje dvaju zidanih grobova.⁶¹¹ Prvi grob bio je izgrađen uz vanjski južni zid prostorije 3 koji je poslužio kao njegov unutrašnji sjeverni zid, dok su ostala tri zida groba načinjena od nepravilnog kamena povezanog žbukom. U odnosu na južni zid prostorije 3, oni su uži i neujednačene širine. Unutrašnjost groba ožbukana je slojem žbuke debljine 4 cm. Pokrov groba nije ustanovljen, a njegovo dno čini nepravilno nabacano nabijeno kamenje s ostacima žbuke. Dimenzije groba iznose 215x75 cm, a orijentiran je u smjeru istok-zapad. U njegovoj zapuni nađeno je mnogo ispremiješanih kostiju.⁶¹² Nakon što su stručnjaci s Odsjeka za arheologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti izvršili antropološku analizu osteoloških nalaza, ustanovilo se da je u grobu bilo sahranjeno jedno dijete (starosti 4 – 6 god.) te šest odraslih osoba (četiri muškarca i dvije žene).⁶¹³

Uz prethodno opisan grob, pronađen je i kasnoantički grob obložen okomito položenim kamenim pločama. Pokrov groba također su činile kamene ploče, a njegovo dno sastojalo se od nabijene zemlje i sitnog kamena. Unutrašnje dimenzije groba iznosile su 65x25 cm. Grob je bio orijentiran u smjeru istok-zapad. Kostii pokojnika bile su dislocirane i koncentrirane na istočnoj strani groba.⁶¹⁴ Nakon izvršene osteološke analize pokazalo se da kosti pripadaju djetetu. U ispuni groba nađeno je 7 perli datiranih u širokom rasponu od 1. do 7. st., ulomak stakla, 3 komada željeza i nekoliko ulomaka keramike.⁶¹⁵ Nalazi su pohranjeni u Muzeju triljskog kraja.

⁶¹⁰ Sanader 2003, str. 79, sl. 74 – 75.

⁶¹¹ M. Sanader, „Tilurij – arheološka istraživanja u godini 2002“, *Obavijesti HAD-a XXXIV/3* (2002), str. 87 – 97 (dalje u bilješkama: Sanader 2002); M. Sanader, D. Tončinić, D. Demicheli, I. Miloglav, „Gardun (Tilurium)“, *HAG 3* (2006), str. 391 – 393.

⁶¹² Sanader 2002, str. 91, 92, crtež 1; M. Sanader, *Izvešće o rezultatima radova i konzervaciji na arheološkom nalazištu Gardun – Vojnić kod Trilja* (ant. Tilurium), Zagreb 2006, str. 4 – 5; str. 14, sl. 6; str. 16, sl. 8 (dalje u bilješkama: Sanader 2006).

⁶¹³ Sanader 2002, str. 96 – 97.

⁶¹⁴ Sanader 2006, str. 4, 13, sl. 5.

⁶¹⁵ M. Sanader, D. Tončinić, Z. Buljević, S. Ivčević, T. Šeparović, *Tilurium III. Istraživanja 2002. – 2006. godine*, sv. I–II, Zagreb 2014 (dalje u bilješkama: Sanader et al. 2014).

Posljednji kasnoantički grob na sondi A nalazio se uz ostatke nedefiniranog objekta. Kao njegov istočni rub bio je iskorišten jedan veliki klesani kamen, a sa sjeverne, južne i zapadne strane nalazilo se različito nepravilno raspoređeno kamenje.⁶¹⁶ Pokrov groba nije zabilježen. Dno groba činilo je nabijeno kamenje i zemlja. Unutrašnje dimenzije groba iznosile su 60x40 cm. Grob je bio orijentiran u smjeru istok-zapad. Sve pronađene kosti bile su dislocirane. Grob je bio bez priloga. Izvršena analiza ljudskog osteološkog materijala pokazala je da se radi o tri dječja ukopa.⁶¹⁷

II.3.3.7 Gardun (Sonda B)

Zbog konzervacije mozaika s figuralnim prikazom bika 2005. god., bilo je potrebno proširiti sondu B koja se nalazi na položaju Oglavak. Pritom je otkriven grob ukopan uza zid koji predstavlja izvorni rub podloge mozaika. Grob se sastojao od fino oblikovanih kamenih ulomaka koji su bili sekundarno upotrijebljeni za ukop. Pokrov groba bio je sastavljen od većeg i manjeg dijela. Veći dio činio je arhitektonski ulomak, najvjerojatnije ostatak kanala, dimenzija 110x40 cm. Manji dio bio je kamena ploča dimenzija 50x50 cm. Dno groba sastojalo se od dva veća komada fino obrađenog kamena koji je nalikovao slomljenom sarkofagu (dimenzije 40x140 cm). Bočne strane groba na pojedinim mjestima sačinjavali su ulomci obrađenog kamena.⁶¹⁸ Oko groba je bilo složeno i manje kamenje te opeka tako da su ukupne dimenzije groba iznosile 160x50 cm. Unutar groba nalazile su se dislocirane kosti. Sudeći po položaju lubanje, bile su orijentirane u pravcu istok-zapad. U zapuni su nađeni kućni lijep, životinjske kosti, ulomci keramike i jedan obrađeni kamen (sječivo). Kosti pokojnika bile su poslane na antropološku analizu. Rezultati su pokazali da je grob bio dječji.⁶¹⁹ Sitni nalazi iz groba pohranjeni su u Muzeju triljskog kraja.

Opisani ukop u zidu po svoj je prilici nastao u vrijeme kada je svijest o postojanju građevine s mozaikom na tom mjestu već bila nestala. Uz grob, također na zidu, nađena je kasnoantička amfora sačuvana gotovo u cijelosti. U njoj su se nalazile kosti čija je antropološka analiza pokazala da se također radi o dječjem ukopu.⁶²⁰

⁶¹⁶ Sanader 2006, str. 5, 20, sl. 12.

⁶¹⁷ M. Šlaus, M. Novak, „Antropološka analiza ljudskog osteološkog materijala“, u: Sanader et al. 2014, str. 117 – 131 (dalje u bilješkama: Šlaus, Novak 2014).

⁶¹⁸ M. Sanader, *Izješće o rezultatima radova i konzervaciji na arheološkom nalazištu Gardun – Vojnić kod Trilja (ant. Tilurium)*, Zagreb 2005, str. 39 – 40 (dalje u bilješkama: Sanader 2005); M. Sanader, D. Tončinić, I. Ožanić, I. Miloglav, „Gardun (Tilurium)“, *HAG* 2 (2005), str. 350.

⁶¹⁹ Šlaus, Novak 2014, str. 117 – 131.

⁶²⁰ Sanader 2005, str. 40; Šlaus, Novak 2014, str. 117 – 131.

II.3.4 Imotska krajina

Imotska krajina obuhvaća dio Dalmatinske zagore koji se nalazi u zaleđu Biokova. Taj prostor je na zapadu omeđen Sinjskom i Omiškom krajinom, a na istoku Vrgoračkom krajinom. Zauzima gotovo polovicu plodnog Imotskog polja kojim protječe rijeka Vrlika. Ona presjeca polje na njegovom najužem dijelu između Imotskog i Podbablja. Plodne obradive površine polja obiluju vodenim tokovima i izvorima te se izmjenjuju s krškim područjima. Prevladava uglavnom mediteranska klima sa sušnim razdobljima, a u predjelima iznad 700 m i submediteransko-planinska. Uz Grad Imotski, administrativno Imotskoj krajini pripadaju općine smještene na sjeveroistočnom dijelu Splitsko-dalmatinske županije. Od njih devet, tri su važne za našu temu jer su na njihovom području zabilježeni kasnoantički grobovi, a riječ je o Cisti Velikoj, Prološcu i Zmijavcima.

II.3.4.1 Proložac

Oko 6 km sjeverozapadno od Imotskog teče potok Suvaja na čijoj se lijevoj strani nalazi općina Proložac, a na desnoj zaselak Postranje. Proložac je dobio ime zbog specifičnog krajobraza u kojem je potok Suvaja „proložio“ ovaj prostor uvirući u Imotsko polje.⁶²¹ Na desnoj obali potoka smještena je Kokića glavica. Na njoj se nalazila kasnoantička utvrda koja je nastala na mjestu starije prapovijesne gradine, a imala je ulogu zaštite prometnica i kasnoantičkog naselja smještenog na tom mjestu uz rub polja.⁶²² U podnožju Kokića glavice *našast liep počemeran grob, popločan kamenom vapnencem*, kako navodi F. Bulić krajem 19. st.⁶²³ Iako je ovakav podatak oskudan, treba istaknuti nalaze prapovijesnih, antičkih i srednjovjekovnih grobova, antičke arhitekture i kamenih spomenika te pokretnog materijala kao što su ulomci rimske keramike, svjetiljke, tegule, staklene posude, geme, fibule i novac koje spominje I. Bulić, učitelj iz Prološca.⁶²⁴ On je krajem 19. st. redovito izvještavao u splitskom *Bullettinu* o arheološkim nalazima u Prološcu i okolici.

⁶²¹ M. Šimundić, „Ekonomi Imotske krajine“, *Čuvari baštine. Zbornik radova sa simpozija u prigodi 250. obljetnice prijenosa franjevačkog samostana u grad Imotski*, Imotski 1989, str. 490-492.

⁶²² S. Čače, „*Civitates Dalmatiae* u *Kozmografiji* Anonima Ravenjanina“, *Diadora* 15 (1993), str. 380 i d.

⁶²³ F. Bulić, „Starinski predmeti izkopani u Prološcu Kotara Imotskoga“, *BASD* 10 (1887), str. 94 (dalje u bilješkama: Bulić 1887b).

⁶²⁴ I. Bulić, „Prehistorično groblje u Postranju kod Imotskoga“, *BASD* 21 (1898), str. 153; I. Alduk, „Arheološka istraživanja u Imotskoj krajini“, u: I. Alduk, D. Tončinić (ur.), *Istraživanja u Imotskoj krajini. Izdanja HAD* 29, Zagreb 2015, str. 12, bilj. 8 i 9.

Da se u Prološcu moglo očekivati postojanje značajnog kasnoantičkog i ranosrednjovjekovnog lokaliteta, pokazalo se 1952. god kad je L. Katić u radu o stećcima Imotske krajine između ostalog zabilježio postojanje kamene nadsvođene grobnice istočno od položaja Meter u Lugu, zaselku Prološca Donjeg.⁶²⁵ Dvadesetak godina nakon njegovih zapažanja na groblju kod crkve Sv. Mihovila u Prološcu Donjem – Postranju, tijekom gradnje modernih grobnica, uočeni su ulomci kamenih spomenika ukrašeni pleterom.⁶²⁶

Slučajni pokretni arheološki nalazi te kasnije otkriće arhitektonskih ostataka bili su razlog da se od 1986. do 1997. god. provedu arheološka istraživanja oko mrtvačnice u središnjem dijelu groblja. Istraživanja su obavili stručnjaci Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu u suradnji sa Zavičajnim muzejom Imotske krajine.⁶²⁷ Pokazalo se da je mjesno groblje višeslojan lokalitet na kojem je zabilježen kontinuitet ukapanja od antike do danas te su zabilježeni ostaci temelja ranokršćanskog kompleksa na čijem je mjestu kasnije sagrađena predromanička crkvice. Osim ostataka arhitekture, na lokalitetu je istraženo oko 160 antičkih, kasnoantičkih, srednjovjekovnih i novovjekovnih grobova. Ukupno je istraženo oko 500 m² lokaliteta od čega najznačajniji dio zauzima trobrodna ranokršćanska bazilika s nartekсом.⁶²⁸

Ispod dvaju ranokršćanskih slojeva žbukanih podnica dokumentirana je zatvorena cjelina u kojoj je otkriveno sedam grobova. Od toga su četiri bila dječja (G-2, G-4, G-5 i G-6). Osim grobova, ispod žbukanih podnica nalazilo se ovalno udubljenje ukopano u zdravicu, ispunjeno garom i prekriveno oblim kamenom. U njemu su pronađeni pokretni nalazi (novac cara Valensa (364. – 378.), željezni nož, tri čavla i ulomci keramičkog posuđa) na temelju

⁶²⁵ L. Katić, „Stećci u Imotskoj krajini“, *SHP*, ser. III, sv. 3 (1954), str. 143, sl. 35.

⁶²⁶ Današnje prološko groblje smješteno je južno pokraj župne crkve Sv. Mihovila i oko 200 m zapadno od potoka Suvaje.

⁶²⁷ Lj. Gudelj, „Proložac Donji – istraživanja na groblju kod Sv. Mihovila“, *Obavijesti HAD-a XXIX/1* (1997), str. 35 – 40 (dalje u bilješkama: Gudelj 1997); Lj. Gudelj, „Proložac Donji – groblje kod Svetoga Mihovila. Rezultati istraživanja godine 1997.“, *Obavijesti HAD-a XXX/1* (1998), str. 68 – 72 (dalje u bilješkama: Gudelj 1998a); Lj. Gudelj, „Proložac Donji – izvješće o istraživanjima lokaliteta kod crkve Sv. Mihovila u Postranju“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 129 – 146 (dalje u bilješkama: Gudelj 2000); Lj. Gudelj, *Od svetišta Mitre do crkve Sv. Mihovila: rezultati arheoloških istraživanja kod crkve Sv. Mihovila u Prološcu Donjem – Postranju*, Split 2006 (dalje u bilješkama: Gudelj 2006).

⁶²⁸ Gudelj 2000.

čega su okolni grobovi datirani u 4. st.⁶²⁹ Ova zatvorena cjelina, prema mišljenju arheologa, predstavlja granicu koja dijeli poganski od ranokršćanskog perioda na lokalitetu. Svih sedam grobova orijentirano je u smjeru zapad-istok i ukopano u zemljane rake pravokutnog tlocrta. Podnica grobova bila je zemljana, a u nekim slučajevima i popločana tegulama ili pločama muljike. Rake su bile obložene tegulama, klesancima ili obrađenim četvrtastim pločama muljike. Isti materijal koristio se i za pokrov grobova. Uvijek kad su pokrov činile tegule, bile su složene u obliku krova na dvije vode te na spojevima povezane žbukom i imbreksima. U G-6 tegule su se nalazile i na mjestu uzglavlja te donožja groba. Na dnu G-2 pronađena su četiri željezna čavla i klin te su po svoj prilici iskorišteni za povezivanje stranica drvenog sanduka. Ostaci drvene konstrukcije nisu dokumentirani, ali su otisci dasaka ostali sačuvani utisnuti u žbuku kojom je sanduk prekriven. Na tu su žbuku poslagane tegule u obliku krova na dvije vode.⁶³⁰

Ranokršćanski kompleks datiran je 5. – 6. st.⁶³¹ Ispod razine dvorišta i podova ranokršćanskih prostorija dokumentirano je 7 kasnoantičkih grobnica četvrtastog tlocrta, obzidanih klesancima povezanima žbukom i presvođenih bačvastim svodom (G-10) ili četvrtastim pločama kamena muljike postavljenima vodoravno ili u obliku krova na dvije vode, kao što je učinjeno pri gradnji G-12. Tada je po jedna uzdužna bočna strana svake poklopnice bila priklesana pod određenim kutom kako bi se dobro međusobno uglavile. U jednom slučaju za pokrov grobnice iskorištena je cjelovita rimska stela (G-14) koja je datirana u 3. st.⁶³² Unutrašnji zidovi, svod i dno grobnice gdje su se odlagali skeleti, tj. mjesto koje se ponekad u literaturi naziva osuarij, gotovo svih grobnica bili su ožbukani, a G-8 imala je popločano dno te je njena unutrašnjost bila podijeljena okomito postavljenom kamenom pločom na istočni i zapadni dio. Uz bočne zidove u unutrašnjosti grobnica uglavnom su bile uzidane kamene klupe na koje su polagani pokojnici, a središnji kanal između klupa korišten je kao osuarij (G-10, G-11 i G-13). G-12 imala je uzidanu klupu samo uz sjeverni bočni zid, a prostor uz južni bočni zid bio je namijenjen za pohranu kostiju, dok je G-14 imala ravno ožbukano dno i na oba kraja postavljena kamena uzglavlja, tzv. „jastuke“ za polaganje pokojnika. U žbuci na svodu G-10 dokumentirani su otisci drvenih dasaka, a u bočnim

⁶²⁹ U ukopu nisu zabilježeni ostaci skeleta pa autor smatra da dokumentirana situacija predstavlja elemente pogrebnog obreda bez preciznijeg određenja radi li se samo o vatrištu ili ostacima paljevinskog ukopa (Gudelj 2006, str. 29).

⁶³⁰ Gudelj 2006, str. 78.

⁶³¹ Gudelj 1998a, str. 70.

⁶³² Gudelj 2006, str. 33 – 34.

zidovima rupe za drvene grede na temelju čega se smatra da su svodovi slagani nad drvenom bačvastom konstrukcijom.⁶³³ Svod na mnogim grobnicama bio je probijen u srednjem vijeku (G-8, G-9, G-10 i G-11) kada su i nastavljeni ukopi u njihovim komorama pa je u gotovo svakoj zabilježen veći broj skeleta. Ulazi grobnica zatvarani su četvrtastim kamenim pločama okomito usađenima u utore na dovratnicima te premazani slojem maltera, kako je dokumentirano za G-14. Osim toga, nad nadvratnikom G-14 konstruiran je luk od četvrtastih kamenih ploča postavljenih na nož kako bi se oslobodio tereta. Međutim, uočeno je da je ulaz u tu grobnicu zapečaćen žbukom različite boje i fature od one koja povezuje kamenu konstrukciju grobnice. Zbog toga se smatra da su se u grobnicu pokojnici sahranili barem u dva navrata. Pristup grobnoj komori G-8 bio je omogućen kroz *pozzetto*. Sve grobnice orijentirane su u smjeru zapad-istok, osim G-8 u smjeru sjever-jug, vjerojatno zbog zidova ranokršćanske crkve uz koju je smještena. U antičkim i kasnoantičkim grobovima uglavnom nisu bili zabilježeni prilozi pa ih je teško datirati. Sve ono što je u grobnim komorama zabilježeno kao grobni nalaz ili prilog, dospjelo je tamo s naknadnim srednjovjekovnim ili novovjekovnim ukopima. Samo se brončana pojasna kopča pronađena u kanalu-kosturnici G-13 može datirati od 6. do 7. st. Premda istraživači nisu datirali ove grobnice, možemo predložiti njihov nastanak nakon izrade tri nadgrobne stele koje su datirane u 3. i 4. st. i otkrivene u sekundarnoj upotrebi u neposrednoj blizini groblja.⁶³⁴ Kao osobito vrijedan nalaz iz istraživanja, spomenut ćemo reljefnu ploču obrađenu s obje strana i s cjelovito sačuvanim posvetnim natpisom. Prikaz na njenoj prednjoj strani tumači se kao tauroktonija, dok je na stražnjoj strani prikazana mitraička gozba i lov. Na obje strane ploče uklesan je posvetni natpis s imenima dedikanata. Dok ovaj dvostrani reljef upućuje na postojanje mitreja u neposrednoj okolini, za nas je važan jer je nađen u sekundarnoj upotrebi u funkciji vrata jedne od presvođenih zidanih grobnica (G-14).⁶³⁵

Kako bi se upotpunila slika nalaza antičkih i kasnoantičkih grobova u Prološcu Donjem, vrijedno je spomenuti i nalaz groba pod tegulama te tri rimskodobne brončane narukvice istočno od potoka Suvaje, u blizini mosta Šarampov 1997. god. Narukvice nisu dokumentirane *in situ*, ali okolnosti upućuju na to da su pripadale ovoj grobnoj cjelini.

⁶³³ Gudelj 1997, str. 36; Gudelj 1998a, str. 71; Gudelj 2006, str. 52.

⁶³⁴ Spomenut ćemo i nalaze rimskog novca Karakale (198. – 217.), Karina (283. – 285.), Konstancija (337. – 361.) i već ranije spomenutog Valensa (364. – 378.) koji se izdvajaju zbog konteksta nalaza (Gudelj 2006, str. 42).

⁶³⁵ Gudelj 2000, str. 136 – 137.; Gudelj 2006, str. 35 – 41.

Datirane su u kraj 3. – 4. st.⁶³⁶ Ovaj grob, orijentiran u smjeru istok-zapad, otkriven je zajedno s još 9 kasnosrednjovjekovnih grobova prilikom nadzora nad iskopom za kanalizaciju kroz općinu Proložac kojeg su vršili djelatnici Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika. Još je K. Patsch prenosio vijest o nalazima na položaju pokraj Šarampova mosta gdje *otvoriše nekoliko grobova, u kojim nađoše staklenih posuda i svjetiljaka*.⁶³⁷

S obzirom na rezultate sustavnih istraživanja groblja i ostale za sada skromne nalaza arheoloških ostataka u okolici Prološca Donjeg, Lj. Gudelj smatra da se rimsko naselje rasprostiralo na obje obale potoka Suvaje. Premda njegovo ime i veličina za sada nisu poznati, jasno je da je istraživanjima na groblju kod crkve Sv. Mihovila dokumentiran prostor ukapanja antičkog i kasnoantičkog stanovništva.

II.3.4.2 Cista Velika (Crkvine)

Cista Velika smještena je na sjeverozapadnom rubu Imotske krajine, na visoravni dugoj 7 km čijim središnjim dijelom prolazi suvremena prometnica Imotski – Trilj. Cistu na sjeveru okružuju brda Kravlja Glavica (667 m), Lukavac (422 m) i Šiljak (620 m), a na jugu Gradina (694 m), Visočica (751 m) i Vitrenik (660 m). Zbog povoljnog geografskog položaja, ovo mjesto je poveznica između Cetinske i Imotske krajine. Njime je prolazila trasa rimske ceste koja je spajala Tilurij s Novama (Runovići) te je u ono vrijeme bila vrlo važna prometnica u pravcu Salona – Narona.⁶³⁸

Lokalitet Crkvine ili Mandarića Crkvine nalazi se u središtu krške prodoline, oko 200 metara južno od župne crkve sv. Jakova u Cisti i zapadno od puta koji vodi u zaselak Mandarići prema kojem je i dobio ime. Arheološki nalazi zabilježeni na ovom lokalitetu svjedoče o kontinuitetu života od ranog brončanog doba do ranog srednjeg vijeka.⁶³⁹ U neposrednoj blizini Crkvina, na gradini kod Sv. Jakova stručnjaci ubiciraju kasnoantičku putnu postaju Trono zabilježenu u itineraru Anonimnog Ravenjanina.⁶⁴⁰ Prvi je ovaj lokalitet

⁶³⁶ Lj. Gudelj, „Zaštitna istraživanja u Prološcu i Glavini 1997. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 25 (1998), str. 171 – 174 (dalje u bilješkama: Gudelj 1998b).

⁶³⁷ K. Patsch, „Rimska mjesta u Imotskom polju“, *Glasnik Zemaljskog muzeja* 12 (1900), str. 295 – 344.

⁶³⁸ I. Bojanovski, „Prilozi za topografiju rimskih i predrimskih komunikacija i naselja u rimskoj provinciji Dalmaciji I, Prethistorijska i antička komunikacija Salona – Narona i njena topografija u svjetlu arheoloških i historijskih izvora“, *Godišnjak CBI* 15 (13), 1977, str. 83 – 152 (dalje u bilješkama: Bojanovski 1977).

⁶³⁹ Lj. Gudelj, *Crkvine, Cista Velika*, katalog izložbe, Split 2011, str. 6 – 10 (dalje u bilješkama: Gudelj 2011).

⁶⁴⁰ Bojanovski 1977, str. 126; D. Maršić, Lj. Gudelj, M. Lozo, „Crkvine, Cista Velika. Izvješće o arheološkim istraživanjima 1992. – 1999. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 115 (dalje u bilješkama: Maršić, Gudelj, Lozo 2000).

istraživao Lovre Katić 1935. god. u ime društva „Bihać“, o čemu je objavio kraće izvješće.⁶⁴¹ Za istraživanje je odabrao položaj kojeg lokalno stanovništvo naziva Crkvine, a na kojem je, obavivši pregled terena, uočio pružanje dvaju humaka u pravilni polukrug te pretpostavio postojanje apsida na tom mjestu. Istraživanja koja su trajala nekoliko dana rezultirala su otkrićem temelja dvaju sakralnih objekata, grobova i kamenih ulomaka crkvenog namještaja, međutim radovi su obustavljeni, a otkrivena arhitektura zatrpana. Nova istraživanja poduzeta su tek 1993. god. te su trajala do 2007. god. U tim revizijskim istraživanjima na Crkvinama su otkriveni, i u vidu arheološkog parka prezentirani, ostaci složenog kompleksa antičkih profanih, ranokršćanskih i ranosrednjovjekovnih sakralnih građevina okruženih pripadajućim grobljima.⁶⁴²

Istočno od ranokršćanskih crkava, podignutih na Crkvinama i datiranih od sredine 5. st. do početka ranosrednjovjekovnog razdoblja, otkriveno je 6 kasnoantičkih grobnica četvrtastog tlocrta, obzidanih klesancima povezanim žbukom i presvođenih bačvastim svodom ili vodoravno postavljenim četvrtastim kamenim pločama od muljike. Kamene ploče mogle su biti postavljene i u obliku krova na dvije vode.⁶⁴³ Još su dvije grobnice otkrivene na lokalitetu, ali one su bile organski povezane uz postojeće sakralne objekte. Jedna je bila podignuta ispod poda predvorja manje bazilike, a druga prizidana izvana između apsida trikonhosa i sjeverne bazilike.⁶⁴⁴ Sve su grobnice orijentirane u smjeru zapad-istok s ulazima na zapadu, osim jedne čiji je ulaz bio na istoku. Vrata grobnica bila su zatvarana kamenim pločama umetnutima u utore na dovratnicima koji su također uglavnom bili izrađeni od kamena muljike. Kao i u Prološcu, za zatvaranje vrata ili kao poklopnice grobnica, nerijetko su se koristile spolije, odnosno priklesani fragmenti ili čitave stele iz ranijeg antičkog razdoblja. U tom slučaju bi se na kamenu plohu urezali kršćanski simboli. Tako je na jednoj ploči za vrata urezan kristogram s grčkim slovima α i ω , a na jednom od nadvratnika tri križa. Unutrašnjost grobnih komora bila je ožbukana, a pod je mogao biti ravan ili s uzidanim kamenim ležajevima uzduž zidova komore. Pritom je prostor između klupa tvorio kanal za odlaganje skeleta u slučaju novih ukopa. U grobnim komorama i izvan njih dokumentirani su i pokretni arheološki nalazi među kojima su spomenuti kasnoantički vrčevi i amforiski narebrena tijela, zatim kasnoantičke trbušaste staklene boce s vratom koji završava u obliku

⁶⁴¹ L. Katić, „Tragovi starokršćanske nekropole u Cisti“, *VAHD* 52 (1952), str. 267 – 268.

⁶⁴² Gudelj 2011.

⁶⁴³ Maršić, Gudelj, Lozo 2000, str. 123.

⁶⁴⁴ Gudelj 2011, tlocrt na str. 19.

lijevka, od metalnih predmeta noževi, pojasne kopče, lukovičaste i omega fibule te primjerci novca.⁶⁴⁵

II.3.4.3 Zmijavci

Provodeći istraživanja o vlastitom trošku na privatnom posjedu podno prapovijesne gomile Dikovače 1897. god. fra Ivan Tonković otkrio je ostatake ranokršćanske bazilike na položaju Crkvina-Bublina u selu Zmijavci.⁶⁴⁶ Opisujući nalaz ranokršćanske crkve, bilježi da su u jednom od bočnih hodnika pronađena četiri groba na svod koji je bio od sedre.⁶⁴⁷ Njegova istraživanja revidirali su arheolozi tijekom sustavnih arheoloških istraživanja od 1981. do 1992. god. Pritom se površina istraživanja proširila, otkriveni i dokumnetirani ostaci bazilike su se konzervirali, a rezultati istraživanja su objavljeni.⁶⁴⁸

Na lokalitetu je otkriveno 9 kasnoantičkih zidanih grobnica.⁶⁴⁹ Od tog broja, četiri su bile presvođene bačvastim svodom (od G-1 do G-4). Sve, osim grobnice u sjevernom dijelu predvorja krstionice (G-1), bile su ranije otvarane. U njima nije bilo priloga, osim u zidanom grobu koji se nalazi istočno, izvan južnog broda crkve.⁶⁵⁰

Komora G-1 bila je četvrtastog tlocrta, zidana od nepravilnih klesanaca i presvođena bačvastim svodom (dim. 170x145x180 cm), a pristup u unutrašnjost bio je omogućen kroz otvor na prednjoj strani, pri čemu ova grobnica pripada tipu *a pozzetto* (dim. 120x62x132 cm). Svod je zidan od četvrtastih kamenih ploča postavljenih na nož i međusobno povezanih debelim slojem žbuke. Uzduž zidova komore uzidane su kamene klupe za polaganje tijela pokojnika, a među njima se nalazio kanal koji je korišten kao kosturnica. Na dvjema klupama dokumentiran je po jedan skelet *in situ*. Unutrašnjost grobnice je ožbukana.⁶⁵¹

⁶⁴⁵ Gudelj 2011, str. 27 – 28.

⁶⁴⁶ I. Tonković, „Starokršćanska Crkva pod gomilom Dikovača u Zmijavcima župe Podbablja Imotskog“, *BASD* 22 (1899), str. 211 – 218 (dalje u bilješkama: Tonković 1899). Položaj Bublina leži na rimskom putu koji vodi od Salone do Nova.

⁶⁴⁷ Tonković 1899, str. 215.

⁶⁴⁸ N. Cambi, A. Gamulin, S. Tonković, *Starokršćanska bazilika u Zmijavcima*, Split – Zmijavci 1999 (dalje u bilješkama: Cambi, Gamulin, Tonković 1999).

⁶⁴⁹ Stručnjaci pretpostavljaju da je grobnica, kao i nešto skromnijih ukopa, bilo više. Međutim, višestoljetna obrada zemljišta koja je uključivala i sadnju vinograda na ovom položaju, vjerojatno je imala za posljedicu uništavanje ostataka arhitekture i grobova (Cambi, Gamulin, Tonković 1999, str. 41).

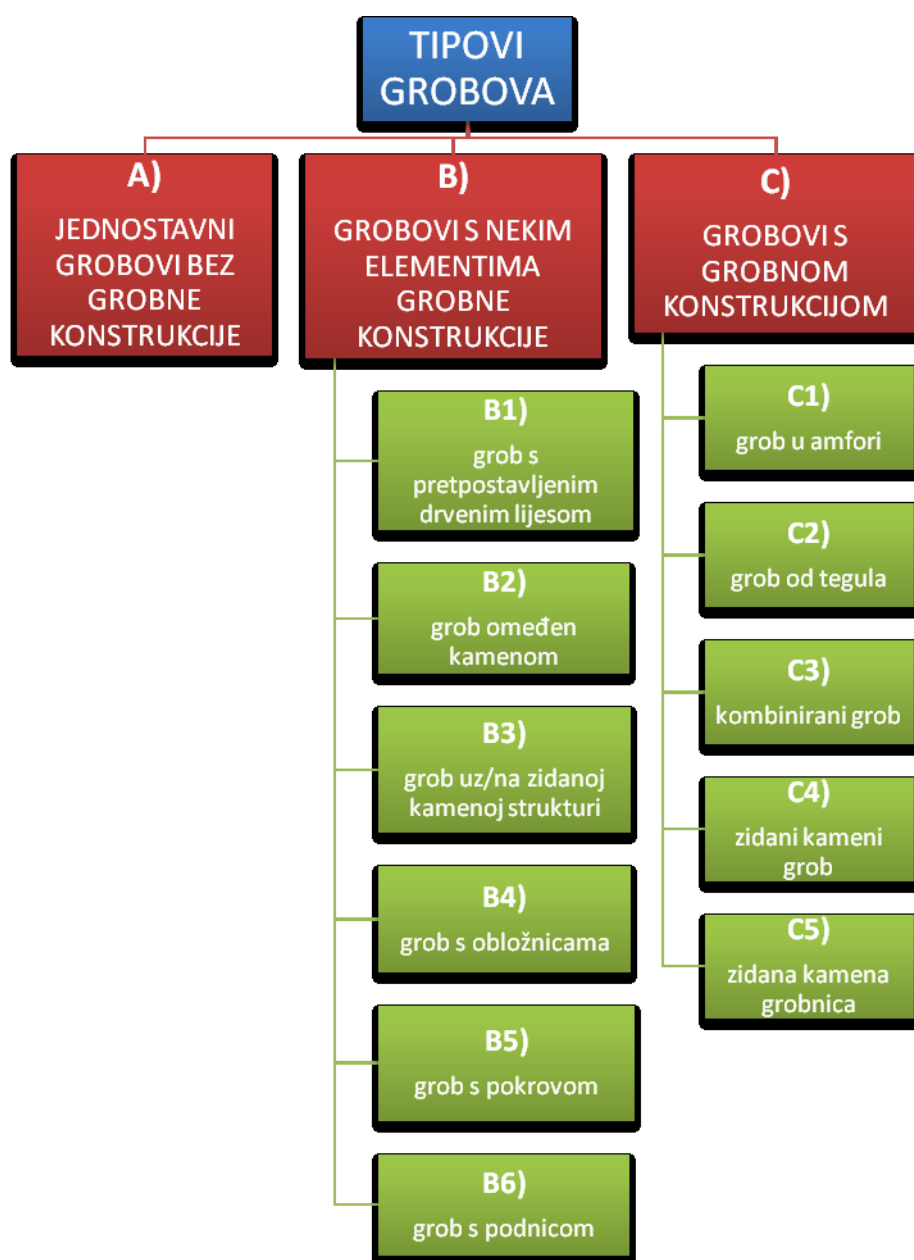
⁶⁵⁰ Taj je grob svojedobno istraživao I. Tonković pa autori smatraju da je nalaze, na koje je mogao naići u njemu, ostavio jer se tada smatralo da nemaju arheološku vrijednost (Cambi, Gamulin, Tinković 1999, str. 41, bilj. 114).

⁶⁵¹ Cambi, Gamulin, Tonković 1999.

G-2 se nalazi na istočnoj strani prostora između krstionice i crkve. Uz unutrašnje lice sjevernog, istočnog i južnog zida komore (dim. 210x125x112 cm) podignuti su tanji zidovi koji su nosili konstrukciju bačvastog svoda. On je, nažalost, potpuno uništen. Istočni unutrašnji zid bio je izgrađen od spolija koje su činile dvije uglačane profilirane ploče. Na zapadnom zidu grobnice nalaze se vrata preko kojih je omogućen pristup u grobnu komoru. Dovratnici na vratima imali su okomito postavljene žljebove za ulaganje kamene ploče kojom se zatvarao ulaz u grobnicu. Ispred vrata nalazi se četvrtasti jarak obzidan tesancima čija je stopa viša od stope grobne komore. I u ovoj grobnici uzduž zidova podignute su klupe s jarkom u sredini.⁶⁵²

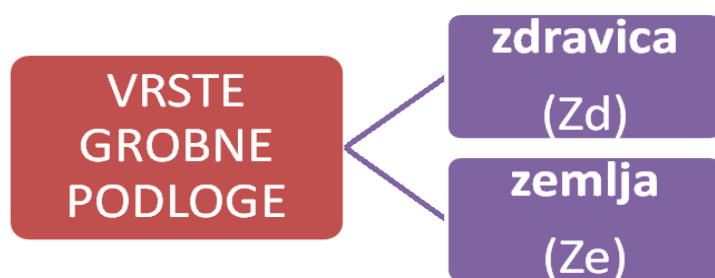
⁶⁵² Cambi, Gamulin, Tonković 1999.

III TIPOLOGIJA KASNOANTIČKIH GROBOVA

Za poglavlje *Pregled lokaliteta i stanje istraživanja* pokušali smo iz postojeće literature izdvojiti što je moguće veći broj zabilježenih nalaza kasnoantičkih grobova, grobnica i nekropola na području srednje Dalmacije. Naravno, podaci kojima smo raspolagali nisu prikazani na isti način i s istim sadržajem. Jedni su u potpunosti posvećeni našoj temi, dok se u drugima kasnoantički grobovi i grobnice spominju usputno, a dokumentacija koja ih prati je smanjena u opsegu i u podacima. Ipak, čak i oskudni, takvi će podaci biti korisni za ocrtavanje slike arheološkog pejzaža srednje Dalmacije u kasnoj antici, o čemu će biti riječi u

poglavlju *Arheološki krajolik i topografija kasnoantičkih grobova*. Dok ćemo se u ovom poglavlju, posvećenom tipologiji grobova, osloniti na izrađeni katalog. Oblikovavši ga prema različitim tipovima grobnih konstrukcija, uz pomoć 923 kataloške jedinice, došli smo do podataka i spoznaja zahvaljujući kojima smo bili u mogućnosti formirati tipologiju. Katalog je nastao prikupljanjem konkretnih istraženih, objavljenih i neobjavljenih grobnih cjelina. Njihov raspored u katalogu prati tipove koje ćemo ovdje iznijeti.

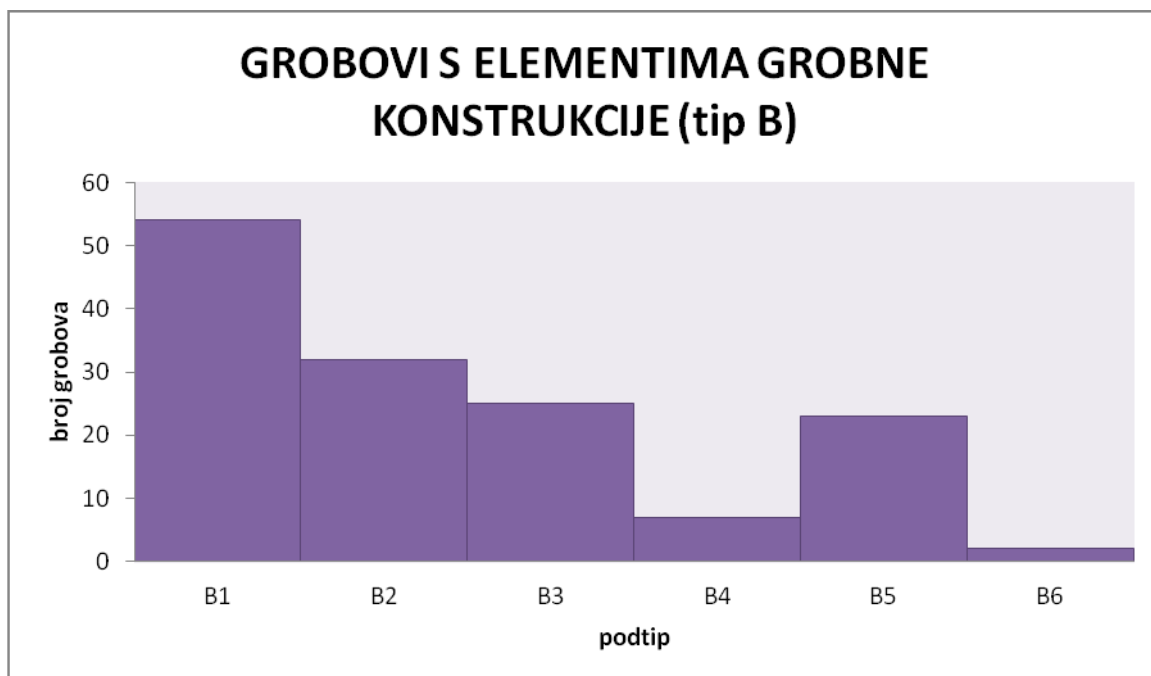
Temeljni opis groba je jama, odnosno raka u koju se polažu posmrtni ostaci jednog ili više pokojnika.⁶⁵³ Prikupljajući podatke i katalogizirajući kasnoantičke grobove na području srednje Dalmacije, uočeno je da svaka grobna raka može biti ukopana u zdravicu ili u rahlu zemlju, što smo odlučili definirati kao **dvije vrste grobne podloge**. Tako zdravicu na prostoru Solina te duž cijelog Kaštelanskog zaljeva čini tupinasto tlo s proslojima tvrdoga i pravilno uslojenog kamena koji se školjkasto lomi. Grobovi ukopani u tupinastu zdravicu zabilježeni su na svim salonitanskim nekropolama, što uključuje i nedavno istražene djelove sjeverne i jugoistočne salonitanske nekropole na lokalitetima Bencunuše, Donje Bencunuše i Smiljanovac, zatim na lokalitetima Donje Krtine u Kaštel Sućurcu te Resnik u Kaštel Štafiliću. Uglavnom se radilo o ukopima u plići sloj zdravice.⁶⁵⁴

Grobovi ukopani u zdravicu ili u zemljanu raku mogli su biti **jednostavni bez grobne konstrukcije** (tip A) ili **s nekim elementima grobne konstrukcije** (tip B) te u konačnici **s konkretnom grobnom konstrukcijom** (tip C). Jednostavni grobovi bez grobne konstrukcije

⁶⁵³ Definicija je preuzeta i prilagođena prema: I. Karavanić (ur.), *Pojmovnik kamenog doba*, Zagreb 2015, str. 75, s.v. *grob*.

⁶⁵⁴ Iako grobni rituali i pogrebni običaji nisu uključeni u temu ovog rada, jasno je da se nameće pitanje jesu li se grobovi u zdravicu ukopavali s određenom ritualnom svrhom (J. M. C. Toynbee, *Death and burial in the Roman World*, New York – London 1996). To ne možemo točno znati, ali je pokopavanje u zdravici bilo prakticirano od prapovijesti. Jedan od važnijih razloga je svakako bio higijenske prirode, a možemo pretpostaviti i da se sahranjeno tijelo željelo sačuvati od podvodnih tokova ili sitnih glodavaca.

(tip A) u pravilu su ukopani u pravokutne, elipsaste ili nepravilne izdužene grobne rake u tupini, kakve su u preko 200 slučajeva zabilježene na lokalitetu Smiljanovci u Solinu (kat. br. 1 – 214), ili su ukopani u rahlu zemlji (Smiljanovci, kat. br. 227 – 255). Slični ukopi zabilježeni su i na lokalitetima Manastirine (kat. br. 224 – 226) i Krtine (kat. br. 215 – 223), s tom razlikom što položaj grobova na Krtinama uglavnom prati konfiguraciju terena zbog čega su često bočne strane grobnih raka naslonjene uz stijene ili kamen živac. Ovakvi grobovi mogu biti dvojni, što pokazuje primjer jednostavnog ukopa u zemlji na Bencunušama u Solinu (kat. br. 256), ali su nerijetko dijelom ili znatno devastirani upravo zbog pomanjkanja grobne konstrukcije. Ona ipak u određenoj mjeri štiti tijelo, koje najčešće stradava kada grobnu cjelinu presiječe kasniji ukop.⁶⁵⁵

U drugi tip grobova (v. grafikon *Grobovi s elementima grobne konstrukcije – tip B*), ubrajaju se grobovi s pretpostavljenim

⁶⁵⁵ Premda se u najjednostavnijim kasnoantičkim grobovima rijetko mogu zabilježiti pokretni nalazi, što otežava njihovo datiranje, na Smiljanovcima se u više navrata, čak i u grobovima bez grobne konstrukcije, moglo naći na po jednu ili dvije kasnoantičke staklene boce loptastog tijela dugog cilindričnog vrata i širokog oboda. Riječ je o kasnoantičkim staklenim balzamarijima koji su bili dokumentirani i u Splitu na lokalitetu Dominikanski samostan. Osim toga, povremeno su u grobovima bez grobne konstrukcije zabilježeni i ostali pokretni nalazi poput različitih keramičkih posuda, vrčeva i svjetiljaka, fibula, dijelova pojasnih garnitura, dijelova antičkog nakita, metalnih i koštanih igala-ukosnica, željeznih zakovica za cipele i noževa, po jedan metalni čavao, novac te perlica od staklene paste koje su činile ogrlice.

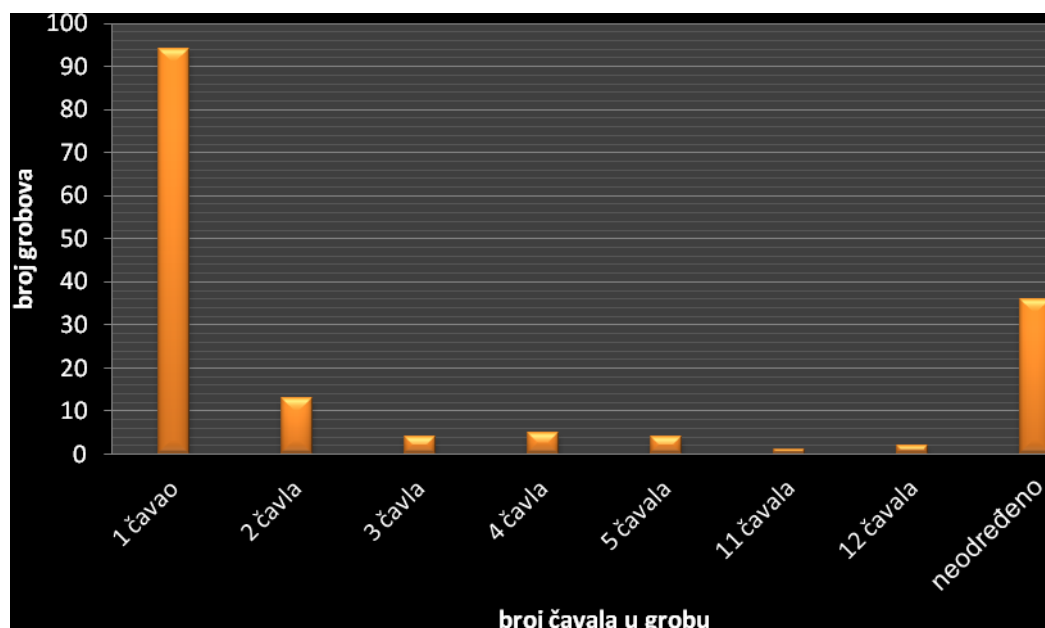
drvenim lijesom (podtip **B1**), grobovi omeđeni kamenjem (podtip **B2**), zatim grobovi uz/na zidanoj kamenoj strukturi (podtip **B3**), grobovi s obložnicama (podtip **B4**), grobovi s pokrovom (podtip **B5**) te grobovi s podnicom (podtip **B6**). Podtip **B1** zastupljen je s 54 groba karakteristična po tome što su pokojnici po svoj prilici bili položeni u drvene lijesove prije no što su sahranjeni u grobne rake. Budući je do danas uglavnom sav organski materijal, pa tako i drvo, istrunuo, ovakvi grobovi razlikuje se od onih jednostavnih bez grobne konstrukcije jedino po nalazima metalnih čavala u grobnoj raci. Ipak, pristustvo čavla u grobnoj raci nije nužno vezano uz drvene konstrukcije pa za grobove svrstane u ovaj podtip možemo samo pretpostaviti da su sadržavali drvene lijesove.

Takvi kasnoantički grobovi dokumentirani su na lokalitetima Manastirine (kat. br. 257 – 258 i 292), Smiljanovac (kat. br. 259 – 291, 293 – 308) i Bencunuše (kat. br. 309) u Solinu te Krtine (kat. br. 310) u K. Sućurcu. Na Manastirinama su uz rubove triju grobnih raka, a uokolo skeleta koji su u njima nađeni, bila raspoređena po četiri (kat. br. 257), jedanaest (kat. br. 258) i tri (kat. br. 292) metalna čavla za koje se, s obzirom na njihov položaj unutar grobne rake, s priličnom sigurnošću može ustvrditi da su poslužili za konstruiranje drvenih lijesova.⁶⁵⁶ Na Smiljanovcu je zatečena slična situacija, ali tamo se među grobovima s pretpostavljenim drvenim lijesom ipak izdvaja dvojni ukop u nepravilnoj izduženoj raci (kat. br. 282) u kojoj je zabilježena veća količina čavala te naznaka zidane kamene konstrukcije na zapadnoj strani rake. To svakako pokazuje da su se pokojnici položeni u drvenim lijesovima na ovoj salonitanskoj nekropoli mogli sahranjivati i u drugim tipovima grobova, kao što su primjerice zidani grobovi, a ne samo u jednostavnim zemljanim rakama.

U podtip **B2** uvršteni su grobovi ukopani u rake i omeđeni kamenjem. Zastupljeni su na lokalitetima Smiljanovac (kat. br. 311 – 338), Bencunuše (kat. br. 339) i Krtine (kat. br. 340 – 342). To su grobovi ukopani u zdravicu ili u pravokutne, elipsaste i nepravilne zemljane rake koje su omeđene manjim ili većim komadima uglavnom nepravilno lomljenog kamena. Ono je često sporadično raspoređeno, a kad je složeno u neprekinuti niz, može biti povezano s nešto hidraulične žbuke. Takvih primjera ima na Smiljanovcu (kat. br. 311, 315, 335). Na Krtinama su zabilježena dva groba ovakvog podtipa specifična zbog toga što je jedna strana grobne rake prislonjena uz stijenu, a samo su tri preostale strane omeđene kamenjem (kat. br.

⁶⁵⁶ Osim čavala, u grobu kat. br. 257 ispod glave skeleta nalazila se jedna tegula koja može biti ostatak popločenja grobne rake ili je poslužila kao „jastuk“ na koji se polaže glava pokojnika. Grobna raka kat. br. 258 bila je dodatno obložena komadima tupine te prekrivena pločom s natpisom, a grob kat. br. 292 bio je omeđen kamenjem.

340 i 342).⁶⁵⁷ Ovom podtipu bi se mogla pripisati i tri groba sa Smiljanovca (kat. br. 259, 282, 304) koji su bili omeđeni kamenjem, ali su zbog zabilježene veće količine čavala u grobnoj raci ipak svrstani u prethodno opisani podtip.

Od kat. br. 257 do kat. br. 310 popisani su grobovi za koje se pretpostavlja da su, zbog nalaza čavala, sadržavali drvene lijesove.⁶⁵⁸ Međutim, to je tek trećina grobova iz kataloga koja sadrži čavle, odnosno od ukupnog broja katalogiziranih grobova, njih čak 159 sadržavalo je barem jedan, a ponekad i više čavala (v. grafikon koji prikazuje broj čavala u grobovima). Tako je najviše grobova (94) sadržavalo jedan čavao, po dva čavla bila su dokumentirana u 13 grobova, po tri čavla nađena su u četiri groba, zatim su četiri čavla bila nađena u 5 grobova, a pet čavala u četiri groba, 11 čavala u jednom grobu, a najviše komada (12) našlo se u 2 groba. Nedefiniran broj čavala bio je zabilježen u još 36 grobova. Ovakav grobni inventar nije karakterističan isključivo za područje srednje Dalmacije, odnosno za rimsku provinciju Dalmaciju. Čavli u grobnom kontekstu zabilježeni su diljem grčko-rimskog svijeta, i kod paljevinskih, i kod skeletnih ukopa, a rasprave o njihovoj ulozi prilično su aktualne i plodne.

⁶⁵⁷ Osim toga, u grobu kat. br. 342 (također kat. br. 341 s istog lokaliteta), dokumentirana je veća količina pravilno raspoređenih čavala pa je moguće da su pokojnici bili sahranjeni u drvenim lijesovima.

⁶⁵⁸ Pri oblikovanju ovog dijela kataloga uglavnom smo se držali zaključaka stručnjaka koji su istraživali i dokumentirali dotične grobove te analizirali njihov cjelokupan inventar. Samo u iznimnim slučajevima kada se, na temelju dostupnih podataka i slikovnog materijala, činilo da pojedinu grobnu cjelinu ipak ne bi trebalo svrstati u ovaj tip, to nismo ni učinili.

Osobito su usmjerene na značenje po jednog primjeraka u grobovima.⁶⁵⁹ S druge strane, u domaćoj literaturi se takav nalaz gotovo uvijek interpretira kao ukop u drvenom lijesu koji je s vremenom istrunuo.⁶⁶⁰ Kako tlo u srednjoj Dalmaciji ne pogoduje očuvanju organskih materijala, to je uvjerljiva pretpostavka.

Grobovi uz/na zidanim kamenim strukturama (podtip **B3**) do sada su zabilježeni jedino na lokalitetu Smiljanovac (kat. br. 343 – 367). Riječ je o grobovima ukopanima u pravokutne, elipsaste ili nepravilne zemljane rake ili rake u zdravici koje se jednom svojom stranom prislanjaju uz ili naliježu na zidanu kamenu strukturu. Tako je raka groba kat. br. 366 s južne strane bila obložena obrađenim kamenim pločama, a sa sjeverne strane prislonjena uza zid antičkog objekta. U okviru druge grobne cjeline prislonjene uza zidanu kamenu strukturu (kat. br. 350), kamene ploče su pak bile dokumentirane na dnu rake. Dakle, možda su predstavljale popločenje na koje je položen pokojnik, za razliku od trećeg groba u kojem je obrađeni kameni blok iskorišten za pokrov (kat. br. 352). I taj je grob bio prislonjen uza zidanu kamenu strukturu. Grob kat. br. 356 bio je prislonjen uza zidanu kamenu strukturu s istočne strane, a ostale strane grobne rake dijelomično su bile omeđene pravilno tesanim kamenjem. U takvim ukopima mogu biti zabilježeni i nalazi čavala (kat. br. 343, 346) pa se u tom slučaju pretpostavlja da je pokojnik prije sahranjivanja u raci položen u drveni lijes. Osim što se prislanjaju ili naliježu na obližnje zidane kamene strukture, ono što možemo zaključiti za sve grobove ovog podtipa jest to da u pravilu imaju još neki dodatni element grobne konstrukcije.

Prethodno opisan grob (kat. br. 366) mogao bi pripadati i podtipu grobova s obložnicama (podtip **B4**) kakvih nekoliko primjeraka susrećemo na lokalitetima Smiljanovac (kat. br. 368 – 371) i Krtine (kat. br. 372 – 374). Uglavnom su bočne strane takvih grobova obložene okomito postavljenim nepravilnim ili obrađenim (Smiljanovac, kat. br. 369, 370) kamenim pločama. Ponekad je riječ o sekundarno upotrijebljenoj kamenoj građi kao što je to bio nadgrobni spomenik iskorišten za obložnicu na sjeverozapadnoj strani groba kat. br. 371. Da se položaji ukopa na Krtinama prilagođavaju uvjetima na terenu, istaknuli smo ranije. Tako i za ovaj tip grobova ističemo primjer groba (kat. br. 372) koji je ukopan u tupinastu raku između dviju stijena pri čemu su za bočne strane rake upotrijebljene okomito postavljene

⁶⁵⁹ Literaturu o toj temi v. kod: S. Alfayé Villa, „Nails for the dead: a polysemic account of an ancient funerary practice“, u: R. L. Gordon, F. M. Simón (ur.), *Magical Practice in the Latin West: Papers from the International Conference held at the University of Zaragoza, 30 Sept. – 1 Oct. 2005*, Leiden 2010, str. 427 – 456.

⁶⁶⁰ Kod nas je Dyggve prvi iznio mišljenje o čavlima i okovima pronađenima u grobovima u Saloni kojima su bile pričvršćene daske drvenih lijesova. (Dyggve 1929, str. 37 – 48).

kamene ploče. Na Krtinama u grobovima ovoga tipa dokumentirani su višestruki ukopi (kat. br. 373, 374) koji nisu mogli biti istovremeni jer su skeletni ostaci starijih ukopa bili skupljeni na gomilu i pomaknuti u stranu. S obzirom da je grob kat. br. 374 i obložen i prekriven nepravilnim kamenim pločama, možemo pretpostaviti da je pokrov bio pomican ovisno o potrebi. Na kamenim pločama nisu zabilježeni tragovi veziva.

Grobovi ukopani u jednostavne rake u tupini ili u zemljane rake koje kao element grobne konstrukcije sadrže samo pokrov (podtip **B5**) zastupljeni su manjim brojem na lokalitetima Smiljanovac (kat. br. 375 – 378, 391), Krtine (kat. br. 379 – 388, 393 – 396), Dominikanski samostan Sv. Katarine u Splitu (kat. br. 389 – 390) te s po jednom grobnom cjelinom na Bencunušama u Solinu (kat. br. 392) i u Makarskoj (kat. br. 397). Za pokrov ovih grobova mogli su biti iskorišteni različiti materijali koji su bili lako dostupni. Tako su dokumentirane dvije grobne cjeline kod koji je tek nekoliko raznovrsnih ulomaka amfora bilo položeno na skelet (kat. br. 375 i 376). Najzastupljenije su bile verzije s jednom ili dvije veće, odnosno više manjih kamenih ploča pri čemu valja istaknuti grob na lokalitetu Krtine (kat. br. 386) čiju južnu stranu čini odsječena stijena, a pokrov se sastoji od četiri uže nepravilno obrađene kamene ploče. Neki grobovi s pokrovom od kamenih ploča s lokaliteta Krtine (kat. br. 388) i Dominikanski samostan (kat. br. 389, 390) u rakama su imali zabilježenu veću količinu metalnih čavala pa je opravdano sumnjati da su pokojnici bili sahranjeni u drvenim lijesovima prije polaganja u rake ukopane u tupinu. Lubanja pokojnika koji je bio ukopan u zemljanu raku na Smiljanovcima (kat. br. 391) bila je položena na kamen, a pokrov groba sastojao se od tri veće kamene ploče. S druge strane, grob s makarskog lokaliteta Glavica, koji je prema nalazu keramičkog lonca datiran od 2. polovice 1. do 2. st., bio je ukopan u zemljanu raku zbog čega su veće nepravilne kamene ploče od koji se sastojao pokrov groba bile vezane obilnom količinom žbuke. Osim od kamenih ploča, pokrov ovakvih grobova mogao je biti kombiniran od ulomaka amfora i žbuknog kamena (kat. br. 378) ili ulomaka tegula i kamenja (kat. br. 381, 384) kakvi su zabilježeni u Smiljanovcu. I drugi različiti materijali korišteni u kasnoj antici, koji nisu zabilježeni među katalogiziranim primjercima, mogli su biti iskorišteni za pokrov grobne rake.

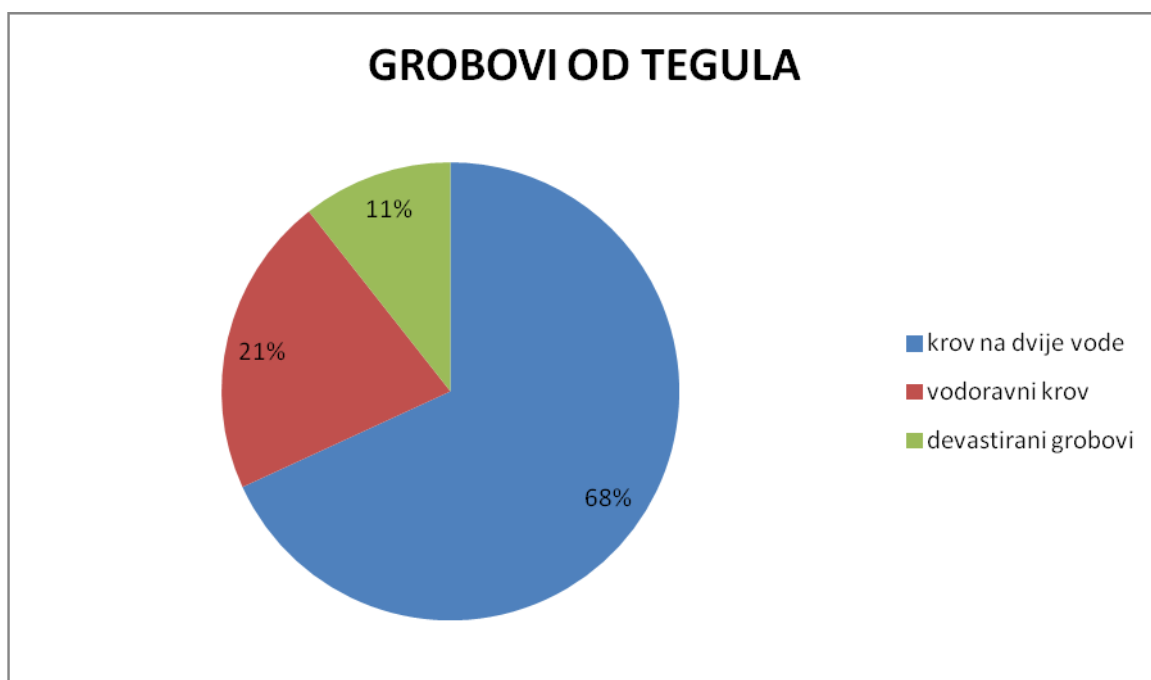
U posljednji podtip groba s naznakom grobne konstrukcije uvrstili smo sve grobove ukopane u jednostavne rake u tupini ili u zemljane rake koje kao element grobne konstrukcije imaju podnicu (podtip **B6**) od nabijenog kamenja ili ulomaka keramike. Po jedan primjerak takvog tipa zabilježili smo na Smiljanovcu (kat. br. 398) gdje je skelet položen na podnicu od nepravilnog nabijenog kamenja i u K. Sućurcu na lokalitetu Sikuli (kat. br. 399) gdje je riječ o nabijenim sitnim ulomcima keramike.

U grobove s konkretnom grobnom konstrukcijom (tip C) svrstali smo one koji imaju određenu, jasno zamišljenu arhitekturu bez obzira na to u kakvom su stupnju očuvanosti u konačnici dospjeli do nas. Tako u prvu skupinu ovih grobova ubrajamo one u amforama (podtip C1), zatim slijede grobovi od tegula (podtip C2), potom kombinirani grobovi (podtip C3) i na kraju zidani kameni grobovi (podtip C4) i grobnice (podtip C5). Podtip groba u amfori prisutan je na gotovo svim lokalitetima zastupljenima u katalogu (Manastirine: kat. br. 400 – 429; Smiljanovac: kat. br. 430 – 678, 691 – 722; Krtine: kat. br. 679, 727; Sikuli: kat. br. 728; Dujmovača: kat. br. 680 – 681; Dominikanski samostan Sv. Katarine: kat. br. 682 – 690; Bencunuše: kat. br. 723 – 726; Sućidar: kat. br. 729; Varoš: kat. br. 730 – 731; Baška Voda: kat. br. 732) te općenito predstavlja učestali način pokopavanja među najširim slojem kasnoantičkog stanovništva. Na svakom lokalitetu bila je zastupljena varijanta groba čija se grobna konstrukcija sastojala od jedne uglavnom cjelovite amfore ili od ulomaka dvije – tri, a ponekad i više amfora. U pojedinačnim amforama najčešće su zabilježeni dječji skeleti, a u slučajevima kad su se za grobove koristile dvije ili tri amfore, njihovi vratovi, obodi ili dna bili su odsječeni. Amfore su uglavnom bile prepolovljene po dužini pri čemu je jedna strana upotrijebljena kao podloga na kojoj je položen pokojnik, a druga je poslužila kao pokrov. Na Manastirinama i Smiljanovcu, gdje je dokumentirano najviše grobova u amforama, vrlo često grobnu konstrukciju na nekim dijelovima ili po cijeloj dužini podupiru manji nepravilni komadi kamenja. Ponekad su amfore poduprte i samo jednim kamenom koji je također mogao poslužiti za zatvaranje dna amfore (kat. br. 412, 413, 506, 517). U dva slučaja na Smiljanovcu grobna konstrukcija od amfore uglavljena je između vanjskog i unutrašnjeg lica zida (kat. br. 507, 582), dok je jugozapadni dio grobne konstrukcije kat. br. 661 bio poduprt prislanjanjem uz zidanu kamenu strukturu. Na istom lokalitetu istražene su dvije grobne cjeline koje su se sastojale od jedne veće amfore unutar koje se nalazila druga manja (kat. br. 584, 622), a za konstruiranje groba kat. br. 602 upotrijebljena je šira i uža amfora, obje odsječene na ramenima i dnu, na način da je uža postavljena na mjestu nogu skeleta te je uvučena u širu koja je pokrivala ruke, trup i glavu. Da bi se doskočilo vrlo često ograničenom prostoru, ponekad su pokojnici polagani u amfore lagano savinutih koljena (kat. br. 678) ili okrenuti na bok (kat. br. 723), što su bili razlozi za odstupanje od uobičajenog položaja na leđima ispruženih nogu i ruku položenih uz tijelo. Bilo je i situacija kada su kosti više skeleta presložene na način da stanu u amforu kao u slučaju grobne konstrukcije (kat. br. 691) u kojoj je ukopana ženska osoba s dvoje djece. U tom je grobu zabilježen i nalaz čavla. Na Krtinama u dvojnog grobu konstruiranom od ulomaka dviju amfora (kat. br. 679) zabilježen je nalaz dvaju čavala koji su mogli imati apotropejsko značenje. Na lokalitetu Dominikanski samostan

Sv. Katarine u Splitu bilo je moguće izdvojiti dva groba od amfora ukopana u istu raku za čije su konstrukcije iskorišteni ulomci istih amfora što jasno upućuje na istovremenost ukopa. Sličan primjer nalazimo na lokalitetu Bencunuše u Solinu gdje se, međutim, ne može sa sigurnošću govoriti o istovremenosti ukopa jer istu raku dijele ukop u amfori (kat. br. 724) i jednostavni skeletni ukop bez grobne konstrukcije. U dva primjera na Smiljanovcu grobna konstrukcija bila je sastavljena od jedne amfore i sekundarno upotrijebljene kamene urne (kat. br. 704 i 582). Jedan pokojnik bio je polegnut u amforu tako da mu se ispod glave i desnog ramena nalazio kameni „jastuk“ (kat. br. 706). Grobovi u amforama, koji su u većini slučajeva orijentirani u smjeru zapad-istok, s izuzetkom nekoliko grobova orijentiranih istok-zapad, na temelju upotrijebljenih amfora mogu se datirati od 4. do kraja 6. st. Grobne konstrukcije od amfora poznate su još od grčkog razdoblja.⁶⁶¹

Uz jednostavne grobove bez grobne konstrukcije (tip A) te grobove u amforama (podtip C1), među najčešće grobne konstrukcije u srednjoj Dalmaciji ubrajaju se i grobovi od tegula (podtip C2). Njih smo podijelili na dva osnovna podtipa s obzirom na gornji dio konstrukcije. Tako razlikujemo grobove od tegula koje su postavljene u obliku krova na dvije vode (podtip C2/I) te grobove od vodoravno postavljenih tegula (podtip C2/II). Treća kategorija zastupljena u podnaslovu kataloga (*V.3.2.3. Devastirani grobovi*) nije još jedan podtip ovih grobova, već se radi o grobnim cjelinama koje su bile uništene u tolikoj mjeri da su od njih ostali sačuvani samo poremećeni ulomci tegula ili, u boljem slučaju, popločenja po kojima ih prepoznamo kao podtip C2. Dakle, iako nesumnjivo pripadaju tipu grobova od tegula, nije ih bilo moguće na temelju sačuvanih elemenata pripisati određenom podtipu. U tom slučaju čak ni sačuvano popločenje nije pouzdan pokazatelj tipa jer se ono i može i ne mora javiti i kod podtipa C2/I i kod podtipa C2/II.

⁶⁶¹ Toynebee 1996, str. 101.

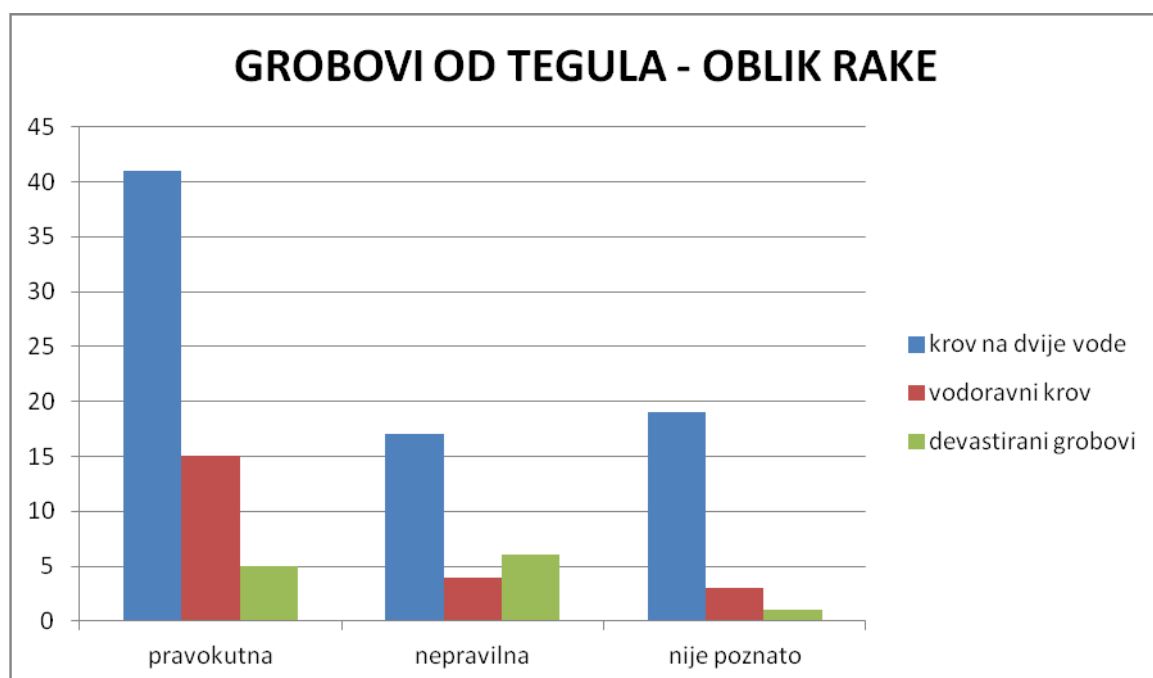

Devastiranih primjeraka je u sveukupnom broju grobova od tegula (113) bilo 11% (ili 12 primjeraka). Od dva osnovna podtipa, grobovi od tegula postavljeni u obliku krova na dvije vode (68% ili 77 primjerak) više nego trostruko premašuju broj grobova od vodoravno postavljenih tegula (21% ili 24 primjerka) (v. grafikon *Grobovi od tegula*). Kako smo već naveli, oba podtipa mogu imati popločenje od tegula, i to najčešće od 3 ili 4 tegule kraćim stranama postavljene jedna uz drugu. Krov na dvije vode može biti izgrađen od po tri, četiri ili rjeđe pet (kat. br. 804) tegula postavljenih sa svake strane koje su u većini slučajeva međusobno povezane imbreksima⁶⁶² te ponekad učvršćene žbukom (kat. br. 759, 763, 772, 790, 795). Čak i tegule vodoravno postavljene iznad rake mogu biti povezane imbreksima. Konstrukcija od tegula može biti i dijelom ili potpuno omeđena kamenjem što je nesumnjivo u nekim slučajevima služilo za dodatno učvršćivanje koso postavljenih tegula (kat. br. 736, 743, 784, 804) premda se, s obzirom na omjer, čini da su vodoravno postavljene tegule bile češće učvršćivane kamenjem (kat. br. 811 – 814, 833, 843). Možemo samo pretpostaviti da su sličnu funkciju imale stijene na lokalitetu Krtine u K. Sućurcu koje su iskorištene kako bi omeđile strane groba pod vodoravno postavljenim tegulama (kat. br. 829). Na uzglavlju i donožju grobovi su bili zatvoreni okomito postavljenim tegulama (25 primjera). Ponekad se radilo samo o uzglavnicama (kat. br. 750, 759, 766, 801, 808) ili samo o donožnicama (kat. br. 776), a ponekad je, osim tegula, mogao biti upotrijebljen i kamen ili ulomak natpisa, što se

⁶⁶² U 43 slučaja od ukupno 77 grobova tegule su povezane imbreksima. Za ostale grobove taj podatak nije bio naveden pa pretpostavljamo da je broj i veći.

pokazalo za uzglavnicu groba s Manastirina (kat. br. 792), odnosno za donožnicu groba s Krtina (kat. br. 828). Potonji grob je jedinstven jer je imao dva sloja vodoravno postavljenih tegula između kojih je bio sloj zemlje. Specifičan je i grob kat. br. 818 kojeg bismo mogli ubrojiti i među kombinirane grobove jer sadrži pokrov konstruiran od vodoravno postavljenih tegula i kamenih ploča. Vrlo je važan i grob od tegula kat. br. 832 dokumentiran unutar zidane kamene grobnice u Vučipolju. Njegova grobna konstrukcija sastojala se od četiri okomito postavljene tegule čiji su spojevi bili prekriveni imbreksima, dno grobne rake bilo je popločano trima tegulama, a pokrov također od tegula bio je ujedno i popločenje grobnice. Za donožnicu ovog groba iskorišten je ulomak imbreksa.

Konstrukcije oba podtipa grobova od tegula u konačnici tvore pretežito pravilan pravokutnik što se odražava i na oblik rake u koju su ukopani. Razlikujemo pravokutnu i nepravilnu raku. Tako od ukupnog broja grobova podtipa C2/I, njih 41 ima pravokutnu raku, a 17 nepravilnu, dok za preostalih 19 podaci nažalost nisu poznati (v. grafikon *Grobovi od tegula – oblik rake*). Kod grobova podtipa C2/II, koji su zastupljeni u znatno manjem broju, situacija je sljedeća: 15 grobova ukopano je u pravokutnu, 4 u nepravilnu raku, a podatke za 3 groba nemamo. U ovaj pregled uvrstili smo i podatke devastiranih grobova premda ih trebamo promatrati s rezervom jer dokumentirani oblik rake može biti posljedica devastacije. Dakle, grobovi od tegula postavljeni u obliku krova na dvije vode ukopani su u pravokutnu raku u 53,24%, a oni od vodoravno postavljenih tegula u 62,5% slučajeva. Time možemo potvrditi da kod tipa grobova od tegula prevladava pravokutna grobna raka.

C3 je uvjetno rečeno podtip jer su pod njim na jednom mjestu sakupljene sve varijante grobnih konstrukcija koje mogu nastati kombiniranjem više različitih dostupnih materijala. Upravo jer ne sadrže samo jedan element grobne konstrukcije, nismo ih svrstali među podtipove B tipa. Kombinirani grobovi dokumentirani su najviše na Smiljanovcu, zatim na Krtinama, u Sikulima, na Manušu, Sućidru i u Klapavicama. Iako je među 26 katalogiziranih grobova (kat. br. 846 – 871) raspon kombinacija prilično širok, uspjeli smo nazrijeti određen obrazac slaganja grobnih konstrukcija. Najčešća kombinacija je grobna konstrukcija koja se sastoji se od ulomaka tegula i amfora (kat. br. 846, 851, 853, 854, 866, 870) pri čemu donji dio mogu činiti dvije spojene amfore, a pokrov ulomci tegula (kat. br. 847, 855, 856) koji su nerijetko postavljeni u obliku krova na dvije vode i učvršćeni imbreksima (kat. br. 850, 858, 869). Obrnuta varijanta je djelomično popločenje od tegula s pokrovom od ulomaka amfora (kat. br. 868). Takva grobna konstrukcija ponekad je okružena kamenjem (kat. br. 859, 854). Na kraju, grobnu raku sporadično okruženu neobrađenim kamenjem, osim ulomaka amfore (kat. br. 865), prekrivali su i ulomcima tegula (kat. br. 861), a ponekad i manje nepravilne kamene ploče (kat. br. 862, 863).

Zidani kameni grobovi (kat. br. 872 – 887) i grobnice (kat. br. 888 – 922) zastupljeni su u znatnom broju na lokalitetima srednje Dalmacije. Iako je pokušaj razlikovanja ova dva tipa donio određene probleme, u konačnici smo se odlučili zadržati ovakvu podjelu jer se grobovi i grobnice, smatramo, razlikuju u dvije važne stavke: u sadržaju i složenosti svoje konstrukcije.⁶⁶³ Sadržajno gledajući, grob bismo opisali kao ukopno mjesto u kojem je sahranjen samo jedan pokojnik. Oni predstavljaju uže grobne komore, konstruirane upravo za širinu jednog tijela te se njihov jednostavan vanjski kvadratičan oblik odražava i u njihovoj unutrašnjosti. Za razliku od njih, grobnice su veći prostori, izgrađeni za sahranjivanje više pokojnika te im je unutrašnjost arhitektonski raščlanjena, najčešće s po dva ležaja izgrađena uzduž bočnih strana. Neke od njih imaju ulaz tipa *a pozzetto* koji i njihovu vanjsku površinu čini složenijom. Međutim, nerijetko se događa da u zidanim grobovima bude sahranjeno više pokojnika (kat. br. 872, 877, 878, 880, 882 i 884). Prema elementu u našoj podjeli koji se odnosi na sadržaj to znači da bismo ga trebali svrstati u grobnice. Ipak mi smo odlučili da je arhitektonska složenost u tom slučaju argument koji mora prevagnuti. U tom smislu grobnica

⁶⁶³ U tome se priklanjamo podjeli koju je iznio S. Gluščević (*Zadarske nekropole od 1. do 4. st. Organizacija groblja, pogrebni obredi, podrijetlo, kultura, status i standar pokojnika*, doktorska disertacija, Zadar 2005, str. 20). On je pokušao definirati razliku između zidanog kamenog groba i grobnice. U drugim radovima koji se uglavnom odnose na objave grobnih cjelina tome nije posvećena veća pažnja.

je ukupno bilo 36. Najveći broj zabilježen je na sjevernoj salonitanskoj nekropoli. Od ukupnog broja, 15 ih ima ulaz tipa *a pozzetto* (kat. br. 888 – 901). To je na prednjoj strani izdvojen manji četvrtasti vertikalni otvor koji služi za pristup unutrašnjosti grobnice. Četiri grobnice imaju ulaz koji je integralni dio pročelja (kat. br. 902 – 905) te 17 grobnica ima otvor na krovu (kat. br. 906 – 922). Uz to, jednu grobnicu svrstali smo u poseban slučaj. Riječ je o grobnici izgrađenoj od spolija ranijih spomenika, a dokumentirana je u Dugopolju.

IV ARHEOLOŠKI KRAJOLIK I TOPOGRAFIJA KASNOANTIČKIH GROBOVA

IV.1 KRAJOLIK I ARHEOLOGIJA KRAJOLIKA

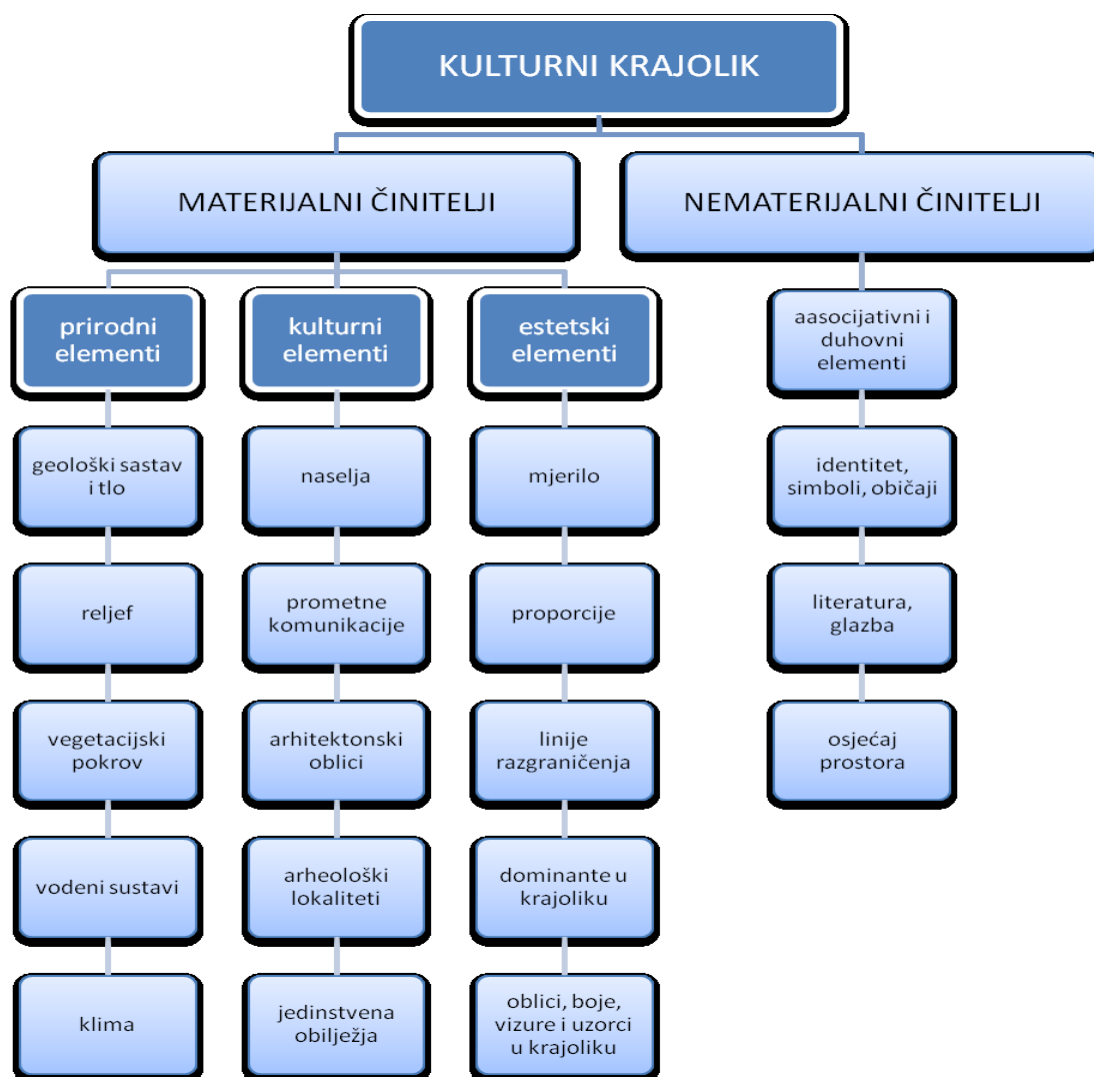
U hrvatskom jeziku riječ „krajolik“ znači ono što se pruža oku pri pogledu na prirodu nekoga kraja: predio, okoliš, pejzaž, krajina, krajobraz.⁶⁶⁴ U dokumentu *European Landscape Convention* (Konvencija o europskim krajobrazima), koji je usvojen u Strasbourgu 19. srpnja 2000. god., „Krajobraz“ znači određeno područje, viđeno ljudskim okom, čija je narav rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika.⁶⁶⁵ Upravo ti prirodni, odnosno fizički, i ljudski ili kulturni elementi zajedno s estetskima, oblikuju glavne materijalne činitelje kulturnog krajolika (eng. *cultural landscape*).⁶⁶⁶ Uz njih, kulturni krajolik sadrži i nematerijalne činitelje. S obzirom na veliku raznolikost prirodnih, kulturnih, estetskih i nematerijalnih elemenata, krajolik nije moguće sagledati kao cjelinu. Zato ga uvijek promatramo i vrednujemo kroz sastavnice tih elemenata.⁶⁶⁷

⁶⁶⁴ V. Anić, *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb 2004, str. 628.

⁶⁶⁵ Tekst Konvencije na engleskom i hrvatskom jeziku vidi u: *Zakonu o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima*, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 19. rujna 2002. god. (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/međunarodni/327898.html>).

⁶⁶⁶ *Kulturni krajolik ilustrira razvitak ljudske zajednice i njihova prostornog okruženja tijekom vremena, pod vanjskim i unutarnjim utjecajem fizičkih ograničenja i/ili mogućnosti koje su određene njihovim prirodnim okruženjem pod utjecajem socijalnih, gospodarskih i ostalih poticaja* (*World Heritage Convention*, Expert Group on Cultural Landscapes, 24. – 26.10.1992., La Petite Pierre, Francuska, članak 4.).

⁶⁶⁷ Geološki sastav i tlo, zatim reljef, vegetacijski pokrov te vodeni sustavi i klima svrstavaju se među fizičke elemente. Naselja, prometne komunikacije, arhitektonski oblici, arheološki lokaliteti i neka jedinstvena obilježja svrstavaju se među kulturne elemente. Dok u estetske elemente spadaju mjerilo, proporcije, linije razgraničenja, dominante u krajoliku, oblici, boje, vizure i uzorci u krajoliku. U nematerijalne činitelje spadaju asocijativni i duhovni elementi, identitet, simboli, običaji, literatura, glazba i osjećaj prostora. (B. Dumbović Bilušić, M. Obad Šćitaroci, „Kulturni krajolici u Hrvatskoj – identifikacija i stanje zaštite“, *Prostor* 2/34 (2007), str. 261 – 271.).

Elementi kulturnog krajolika primijenjeni su u arheološkoj teoriji i praksi, i to u okviru koncepta „arheologije krajolika“⁶⁶⁸ koji je gotovo pola stoljeća prisutan u arheologiji i arheološkoj literaturi.⁶⁶⁹ Pionirskom knjigom *The Making of the English Landscape* iz 1955. god., u kojoj je pokazao učinak ljudske aktivnosti na oblikovanje engleskog krajolika,

⁶⁶⁸ Eng. *landscape archaeology*, fr. *archéologie du paysage*, tal. *archeologia del paesaggio*, rus. *археология ландшафта*, slov. *arheologije krajine*, pol. *archeologia krajobraza* i dr. U hrvatskom jeziku engleski izraz *landscape* prevodi se na više načina: krajolik, krajobraz, pejzaž, okolina (R. Filipović (ur.), *Englesko-hrvatski rječnik*, 18. izdanje, Zagreb, 1991, str. 617.).

⁶⁶⁹ Kod nas je o toj temi prije gotovo 10 godina pisao P. Novaković („Arheologija prostora i arheologija krajolika“, u: B. Olujić (ur.), *Povijest u kršu. Zbornik radova projekta Naselja i komunikacije u kontekstu veza jadranskog priobalja i unutrašnjosti*, Zagreb 2008, str. 15 – 54. Dalje u bilješkama: Novaković 2008). On upozorava na terminologiju koja nije precizno definirana pa se često sintagme „arheologija prostora“, „naseobinska arheologija“, „arheologija naseljavanja“, „geografski pristup u arheologiji“, „ekološka arheologija“ i „arheologija krajolika“ koriste kao istoznačnice iako ne predstavljaju iste stvari.

povjesničar William G. Hoskins (1908. – 1992.) utjecao je na pojavu i razvoj arheologije krajolika kao znanstvene discipline. Njegov pristup je imao za cilj proučavanje krajolika, a ne samo prostornih fenomena.⁶⁷⁰ Po ovom autoru, razmišljanje o prostoru iz perspektive krajolika može pridonijeti njegovom boljem razumijevanju. Do danas je za ovu arheološku disciplinu predloženo više definicija. Među njima je i jedna koju je prije trideset godina dao G. Barker. Ona kaže da se arheologija krajolika odnosi na arheološko proučavanje odnosa čovjeka i okoline u prošlosti te odnosa među ljudima u kontekstu okoline u kojoj žive.⁶⁷¹ S druge strane, P. Novaković naglašava njenu eklektičnost te nepostojanje jedne univerzalne definicije ne vidi kao problem, ali smatra da joj se najviše približila ona koja kaže da je kulturni krajolik produkt ljudi koji upotrebljavaju neku određenu materijalnu realnost (fizički prostor) za stvaranje neke nove realnosti (socijalni prostor) preko ideja i zamisli o redu stvari (simbolički prostor).⁶⁷²

Arheologija krajolika je krajem 20. st. u svoju metodologiju uključila nove tehnologije. Primjena metoda sustavnog površinskog pregleda (SPP) i geografskog informacijskog sustava (GIS) omogućila je sagledavanje ne samo pojedinačnog lokaliteta (nekropole, naseobine, ceste i sl.), već se uz njihovu pomoć uspješno istražuju veće prostorne jedinice i dovode u vezu kako bi se dobila što objektivnija slika prostora i obuhvatnija veza čovjeka s određenim prostorom.⁶⁷³

Danas arheologija krajolika upotrebljava različite pristupe za različite vrste interpretacije arheološke pojave analizirajući prostornu distribuciju nalaza ili nalazišta, analizirajući arhitektonske oblike, kartirajući arheološke pojave u odnosu na prirodnu okolinu ili neku stratešku poziciju u prostoru i dr.⁶⁷⁴ Pritom se kao glavnim pomagalicama služi različitim kartama naselja, tlocrtima objekata, starim katastrima, mrežom komunikacija,⁶⁷⁵

⁶⁷⁰ Novaković 2008, str. 32.

⁶⁷¹ G. Barker, „L' archeologia del paesaggio italiano“, *Archeologia Medievale* 13 (1986), str. 7.

⁶⁷² Novaković 2008, str. 17.

⁶⁷³ Novaković 2008, str. 35 – 39; M. Doneus, *Die hinterlassene Landschaft – Prospektion und Interpretation in der Landschaftsarchäologie*, Wien 2013.

⁶⁷⁴ Novaković 2008, str. 19, 32.

⁶⁷⁵ Zahvaljujući on-line bazama podataka danas je uvelike olakšan pristup takvim kartama i katastrima. Jedna od tih baza je ARKOD, nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela. Za naše područje jako su vrijedne i karte Habsburške Monarhije objavljene 2014. god. na web stranicama Mapire.EU gdje je koristeći moderne tehnologije, kao što su Google Maps, Google Earth i OpenStreetMap, moguće pregledavati karte vojnih izmjera Habsburške Monarhije iz 18. i 19. st. te katastarske karte položene preko današnje karte Europe.

aerofotografijom,⁶⁷⁶ lidarom,⁶⁷⁷ 3D-modelima reljefa,⁶⁷⁸ arheoprospekcijom i dr., a kao nematerijalni element shvaćanja krajolika u znatnoj mjeri se oslanja i na usmenu tradiciju te lokalnu toponimiju.

IV.2 TOPOGRAFIJA GROBOVA U KASNOANTIČKOM KRAJOLIKU

Usmjereno na grobove i nekropole kao temeljnu referentnu točku arheoloških istraživanja i izvora niza informacija, jasno je da se u ovom radu istraživanje temelji na ljudskim sastavnicama u krajoliku. Pritom smo uzeli u obzir geografske raznolikosti srednje Dalmacije koje smo podijelili na obalu i obalno područje, otoke i unutrašnjost. Uzimajući u obzir prirodne i ljudske elemente krajolika, nastojali smo razmotriti pitanja kao što su položaj kasnoantičkih grobova i nekropola u odnosu na prirodnu konfiguraciju terena, zatim njihov položaj u odnosu na kasnoantički urbani i ruralni prostor, potom pitanje koncentracije kasnoantičkih grobova uz komunikacijske pravce, te njihov odnos s obližnjom arhitekturom.

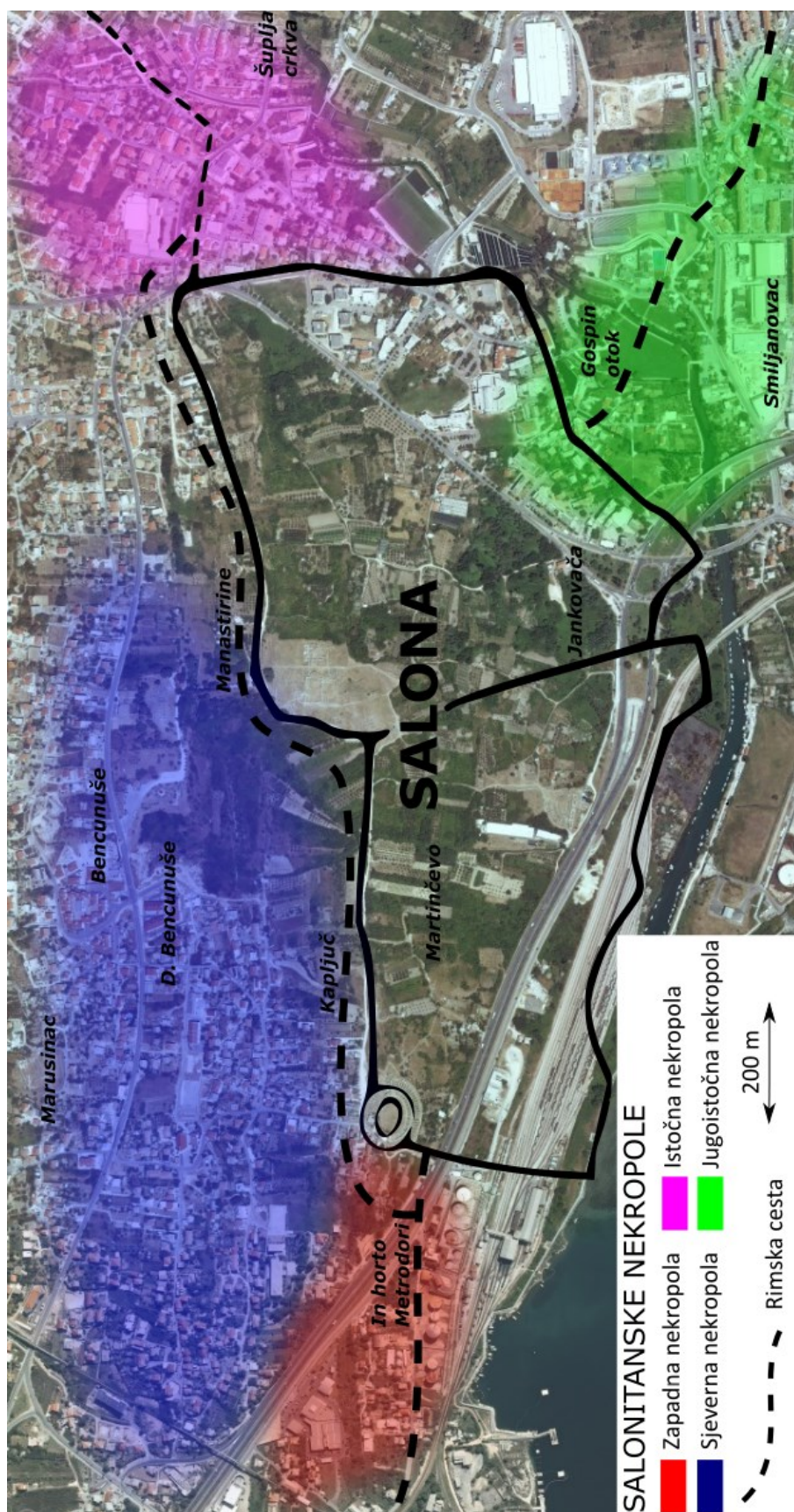
Analizirajući prostorne distribucije kasnoantičkih grobova, kartirajući grobove u odnosu na prirodnu okolinu ili neku stratešku poziciju u prostoru, uspjeli smo izdvojiti sedam krajobraza: Kaštelanski zaljev, Trogirsko i Makarsko primorje te otoke Brač, Hvar i Šoltu. Među njima se najviše ističe Salona. Zahvaljujući njenoj izvanrednoj sačuvanosti, bili smo u mogućnosti sagledati razmještaj njenih nekropola i ustanoviti koliko su one utjecale na izgled kasnoantičkog krajolika. Zbog toga ovu analizu započinjemo upravo sa Salonom.

⁶⁷⁶ Vrlo uobičajena primjena aerofotografije je stvaranje ortofota, tj. fotografija koje su „ispravljene“ tako da se mogu koristiti kao karte.

⁶⁷⁷ M. Doneus, C. Briese, M. Fera, M. Janner, „Archaeological prospection of forested areas using full-waveform airborne laser scanning“, *Journal of Archaeological science* 35 (2008), str. 882 – 893.

⁶⁷⁸ B. Županek, „Uporaba nesistematično zbranih podatkov v GIS. Primer: emonski prostor“, *ARHEO* 21 (2001), str. 49 – 56.

IV.2.1 Salona

Koristeći podatke o Saloni i njenim nekropolama koje smo prikazali u poglavlju II. *Pregled lokaliteta i stanje istraživanja*, kao i zračne snimke, katastarske karte i objavljenu dokumentaciju, prikazali smo pretpostavljeni kasnoantički krajolik. U okviru njega najviše nas je zanimao fenomen ukopavanja *intra muros* o kojem je svojevremeno pisao E. Dyggve⁶⁷⁹. Njegova zapažanja aktualizirala su se zadnjih godina s popularizacijom teme o transformaciji kasnoantičkog grada u ranosrednjovjekovni i povećanog interesa za urbanu arheologiju.⁶⁸⁰ Iako još nedovoljno potvrđen s objavljenim nalazima, može se reći da je kasnoantički fenomen pokopavanja stanovništva unutar gradskih površina⁶⁸¹ potvrđen i na području Salone. To se za sada daje naslutiti iz nalaza kasnoantičkih grobova na prostoru zapadne nekropole koji je istraživao 1986/1987. Tada su dokumentirane (sektor I, sonda 10 te sektor II, sonda 22) dvije popločene gradske ulice s kanalizacijskim sustavom koje su, izgleda, u kasnoj antici izgubile prvotnu funkciju jer je u sloju iznad hodne površine u svakoj od njih nađeno po pet grobova u amforama. U isto vrijeme, gradske se nekropole nastavljaju razvijati i širiti horizontalno s novim kasnoantičkim skeletnim ukopima. To je najbolje potvrđeno u istraživanjima jugoistočne nekropole na položaju Smiljanovac. Na ovom mjestu bismo željeli spomenuti i početak radova na izgradnji Kulturno-informativnog centra Salona krajem 2015. god. kojem su prethodila zaštitna arheološka istraživanja. Ona su trajala do kraja ožujka 2016. god. pod vodstvom djelatnikā Arheološkog muzeja u Splitu. Istraživalo se na parkiralištu pred glavnim ulazom u Salonu, 150 m zapadno od Manastirina, odnosno 300 – 400 m jugoistočno od Marusinca. Objava preliminarnih rezultata tek se očekuje, ali se zna da je tijekom istraživanja dokumentirano preko 40 kasnoantičkih grobova s ostacima najmanje 55 pokojnika. Riječ je o ukopima u zdravici ili zemljanim rakama pri čemu su pokojnici, sudeći po većem broju metalnih čavala, polagani u drvene lijesove, zatim grobne konstrukcije od amfora te tegula i imbreksa, a zabilježene su i četiri dvostruke zidane grobnice. One su postavljene jedna do druge na način da imaju jedan zajednički središnji zid. Njihova unutrašnjost je ožbukana i svaka od njih sadržavala je skeletne ostatke više pokojnika. Od pronađenih pokretnih arheoloških nalaza vrijedno je spomenuti brončane kutijice, narukvice,

⁶⁷⁹ E. Dyggve, „The Origin of Urban Churchyards“, *Classica et Medievalia* 13 (1952), str. 147 – 158.

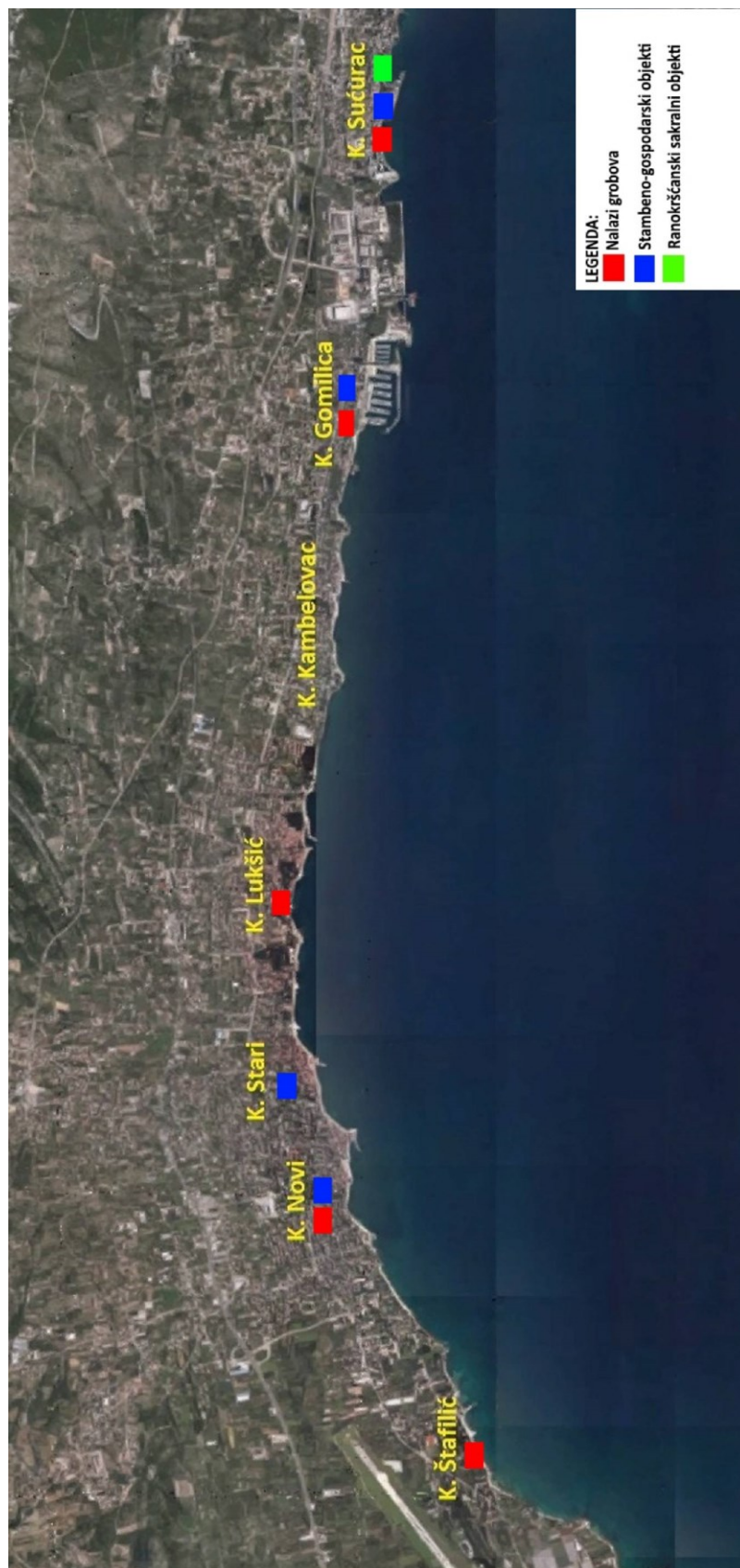
⁶⁸⁰ G. Cantino Wataghin, „The Ideology of Urban Burials“, u: G. P. Brogiolo, B. Ward-Perkins, *The Idea and Ideal of the Town between Late Antiquity and Early Middle Ages*, Leiden – Boston – Köln 1999, str. 147.

⁶⁸¹ Vidi primjerice: A. Costantini, „Topografia funeraria e ingresso delle sepolture *in urbe* nella Toscana tardoantica. I casi di Firenze e Arezzo“, *Anales de Arqueología Cordobesa* 21 – 22 (2010 – 2011), str. 173 – 196).

lukovičaste fibule, igle te dvije pojasne kopče, zatim metalni vrh koplja i novac. Grobovi su preliminarno datirani od 4. do 6. st.⁶⁸²

⁶⁸² Zaštitna istraživanja nedavno su privedena kraju, međutim objave rezultata u stručnim publikacijama tek predstoje stoga donosimo naslove iz dnevnih i mjesečnih novina u kojima je popraćen tijek istraživanja: D. Duilo, „Novca nema ni u Solinu ni u nekropolama“, *Slobodna Dalmacija*, br. 23322, god. LXXI, Split 19.12.2015., prilog *Kultura*; M. Sesartić, „Kad odu arheolozi, stižu bageri“, *Slobodna Dalmacija*, br. 23368, god. LXXII, Split 03.02.2016., str. 19; D. Duilo, „Kod Salonitanaca nije izumro srednji sloj“, *Slobodna Dalmacija*, br. 23377, god. LXXII, Split 12.02.2016., prilog *Kultura*; M. Batarelo-Jelavić, „Pametno ulaganje u turističke objekte“, *Solinska kronika*, br. 258, god. XXIII, Solin 15.02.2016., naslovnica i str. 3; M. Batarelo-Jelavić, „Radove usporilo – arheološko nalazište“, *Solinska kronika*, br. 258, god. XXIII, Solin 15.02.2016., str. 10-11; M. Batarelo-Jelavić, „Kasnoantički grobovi na putu do Kulturno-informativnoga centra“, *Solinska kronika*, br. 258, god. XXIII, Solin 15.02.2016., str. 18-19.

IV.2.2 Kaštelanski zaljev

U dijelu koji slijedi kroz raspored grobova i okolnu arhitekturu na primjeru Kaštelanskog zaljeva⁶⁸³ želimo ukazati na odnos nekropola i ruralnog područja. Na prvi pogled je jasno da su i u kasnoj antici grobovi razmješteni uz cestu koja vodi iz Salone u Tragurij prolazeći pored lokaliteta u Kaštelanskom zaljevu. Pokraj Paraćevih kuća, zapadno od amfiteatra i gradskih bedema, zatim na položajima Dolac, *in horto Metrodori* te Stačulinama, najzapadnijoj točki nalaza salonitanskih grobova, s obje strane antičke ceste zabilježeni su najjednostavniji skeletni ukopi u zemljanim rakama, grobovi u amforama, grobovi od tegula te zidane grobnice. U Kaštelima, idući od istoka prema zapadu, gotovo su svi lokaliteti smješteni uz obalu koja je i u kasnoj antici pružala dobre uvjete za život i bavljenje gospodarskim aktivnostima. O tome svjedoči podatak da je u blizini gotovo svake vile ili pretpostavljenog stambeno-gospodarskog objekta nađeno i po nekoliko kasnoantičkih ukopa. Tako je u K. Sućurcu dokumentirano čak sedam položaja s kasnoantičkim grobovima. Prvi, na granici solinskog i sućuračkog područja već je spomenut. To su Stačuline, gdje je osim grobova, na obližnjem brežulju pretpostavljena lokacija antičke vile rustike. U susjednim Brižinama otkriveni su grobovi u amforama i od tegula. S obzirom na malu udaljenost, može se razmatrati postojanje kasnoantičke nekropole na tom položaju. U pličaku na položaju Trstenik otkriveni ostaci arhitekture potvrdili su pretpostavku o vili rustici u čijoj blizini je zabilježeno i nekoliko antičkih grobova. Na položajima Gojača te Lučac, zapadno od župske crkve u K. Sućurcu, također ima nalaza kasnoantičkih grobova i ostataka arhitekture. Ipak, do sada najveća istražena nekropola sa 49 kasnoantičkih grobova, nalazi se na položaju Donje Krtine. Smještena na prirodnoj terasi, uz potok Žuvanče i orijentirana u smjeru pružanja Kaštelanskog polja (istok-zapad), nekropola je korištena u dužem vremenskom periodu. O tome mogu svjedočiti i ostaci rimskih vila rustika na obližnjim položajima Žuvanče i Gornje Krtine. Za ovaj posljednji je potvrđen smještaj na rubu centurije uz komunikaciju koja se pruža u smjeru nekropole. Osim toga, zabilježeni ulomci crkvenog namještaja navode na pomisao da se u kasnoj antici vila na tom mjestu prenamjenjuje u ranokršćanski sakralni objekt.

Na dva susjedna položaja u K. Gomilici zabilježeni su nalazi antičkih i kasnoantičkih grobova te ostaci arhitekture koji upućuju na vilu rustiku. U K. Lukšiću je iz literature poznat

⁶⁸³ Unatoč stalnom problemu nedovoljne arheološke istraženosti lokaliteta i manjka objavljenog materijala, od početka ovog stoljeća intenzivirala su se arheološka istraživanja na prostoru Kaštelanskog zaljeva (v. radove I. Kamenjarin, I. Šute te I. Radić Rossi u bibliografiji na kraju rada) te čini nam se da je, unatoč

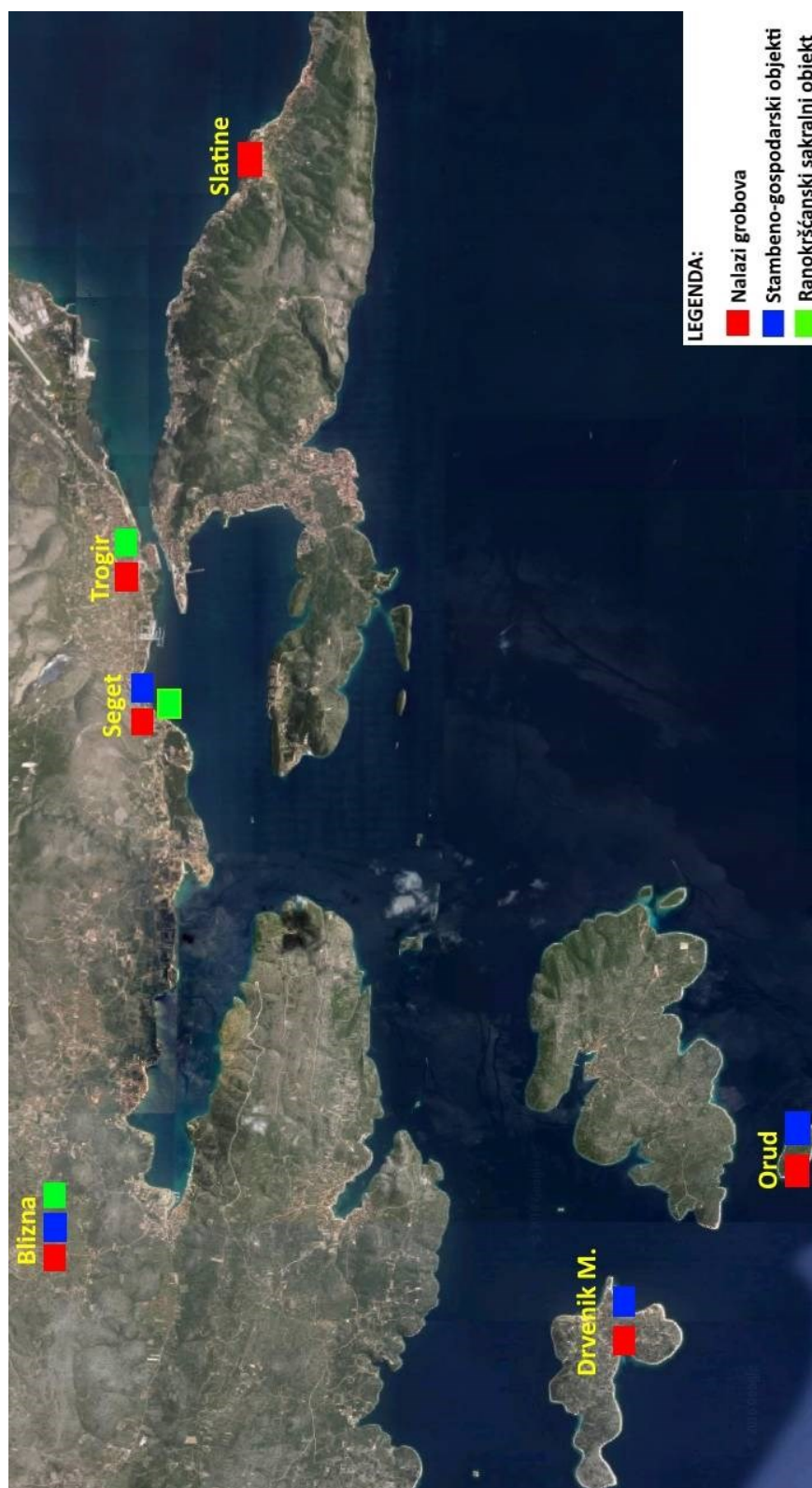
nalaz presvođene zidane grobnice, a u K. Starom, zahvaljujući najnovijim zaštitnim istraživanjima, ostaci vile rustike, dijelovi trase rimske ceste Salona – Tragurij, ostaci centurijacije i nalazi kasnoantičkih grobova. Ovdje bismo željeli istaknuti prednost odabira položaja rimske arhitekture u krajoliku koja se oslanja na centurijaciju u ageru i rasporedu putova.⁶⁸⁴ Oni omogućuju direktnu povezanost s gradom i drugim stambeno gospodarskim objektima u blizini. Po tome je prirodno da u njenoj neposrednoj blizini, što znači i uz putove, postoje kasnoantički grobovi.

Na lokalitetu Miri u K. Novom također su zabilježeni kasnoantički grobovi i ostaci arhitekture koji upućuju na vilu rustiku. Treba reći da se svi ovi ostaci arhitekture u Kaštelima datiraju od 1. st., odnosno prijelaza iz 1. na 2. st., a razvijaju se intenzivno i u kasnijim stoljećima.⁶⁸⁵ To potvrđuje i istraženo antičko naselje koje se nalazi u Sikulima, na predjelu Resnik u K. Štafiliću. Naselje je funkcioniralo kroz dvije faze, prva je bila helenistička, a druga započinje kada car Klaudije naseljava rimske veterane koji, odsluživši svoju vojnu obvezu, na području Sikula dobivaju zemlju za obradu. Tada se počinju graditi vile rustike, a dokumentirano je i antičko pristanište te kasnoantička nekropola.

⁶⁸⁴ Za prostor Dalmacije relevantna su istraživanja rimske raspodjele zemljišta objavili J. Bradford (*Ancient Landscapes: Studies in Field Archaeology*, London 1957.) i R. Chevalier („La centuriazione romana dell' Istria e della Dalmazia“, *Atti e memorie dalla Società istriana di archeologia e storia patria*, n. s. 9 (1961), str. 11 – 24. Oni su se prvenstveno oslanjali na zračne snimke, a tako je istraživanje centurijacije Salone proveo i M. Suić (1956).

⁶⁸⁵ Zeman 2014, str. 93 – 94.

IV.2.3 Trogirsko primorje

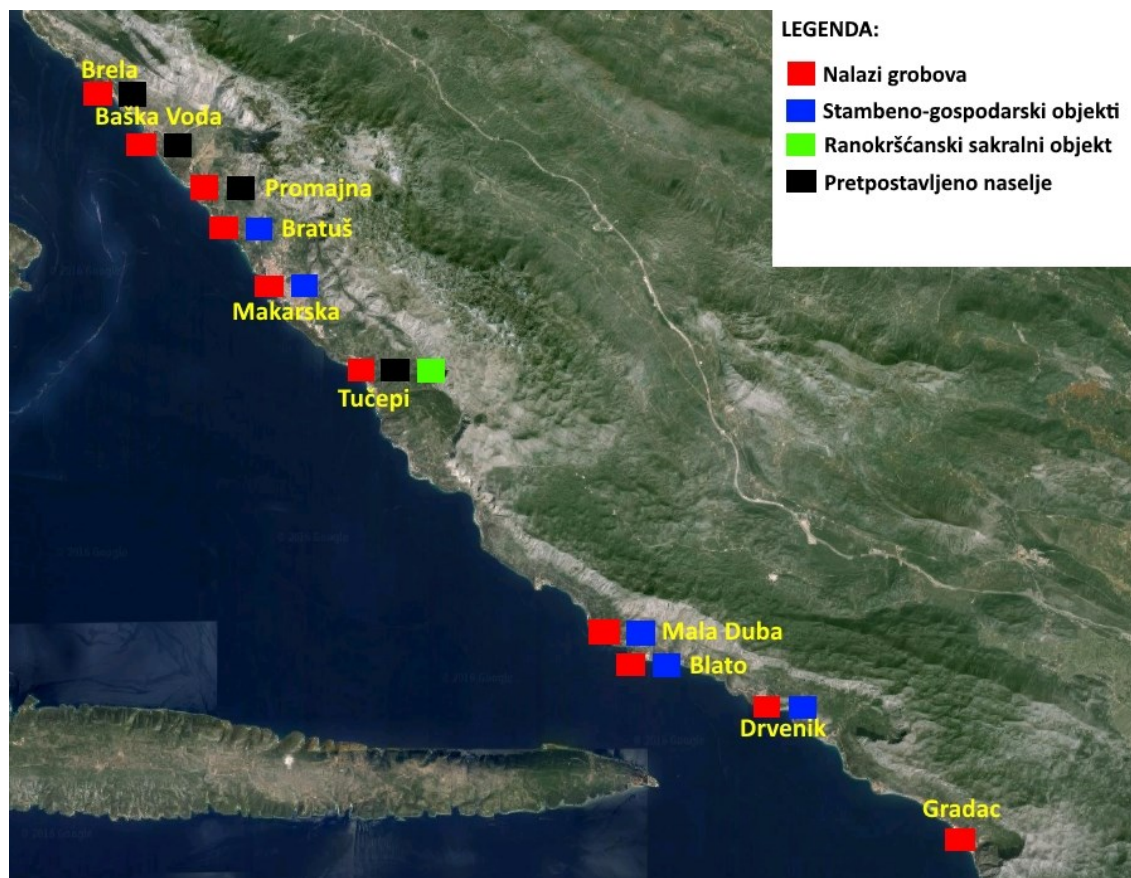

Na kopnenom dijelu grada Trogira, izvan antičkog gradskog areala, na više mjesta zabilježeni su nalazi kasnoantičkih grobova. Jedan od značajnijih nalazi se pokraj zgrade policije. Tu su naime, nađeni grobovi u amforama i grobovi od tegula u neposrednoj blizini pretpostavljene antičke ceste. Čini se da su slijedili standardni antički obrazac i bili smješteni s jedne i druge strane antičke prometnice koja je vodila iz grada. Nešto dalje uz cestu prema Kaštelima, na lokalitetu Travarica, poznato je postojanje još nekoliko kasnoantičkih grobova uz koje su nađeni ostaci arhitekture. Za njih se pretpostavlja da su pripadali ranokršćanskoj ceterijalnoj bazilici podignutoj izvan antičkog gradskog areala. Na trećem lokalitetu zabilježenom na kopnenom dijelu Trogira nađeni su samo kasnoantički grobovi, ali bi se isto tako mogli očekivati nalazi arhitekture. I dok se ovi lokaliteti nalaze izvan gradskog areala, još se dva trogirska lokaliteta smještaju na otočić koji predstavlja jezgru grada (Šubićeva ulica i crkva Sv. Ivana), međutim na niti jednom nisu sa sigurnošću potvrđeni kasnoantički grobovi. Jednako kao što se ne zna sa sigurnošću do kuda seže njegov areal. Dakle, za razliku od Salone, nemamo dovoljno podataka za donošenje bilo kakvih zaključaka o smještaju njegovih nekropola. Međutim, na Trogiru susjednim otocima Čiovu, Drveniku Velom i Ploči, zabilježeni su rijetki nalazi skeletnih ukopa. Tragovi arhitekture, koji bi se mogli vezati uz te ukope, locirani su uz obalu te se sa velikom sigurnošću može reći da na njima nije bilo antičkog naselja, a eventualne vile su se mogle koristiti u gospodarske svrhe.

Kao moguće lokacije kasnoantičkih stambeno-gospodarskih objekata, izdvojili smo nekoliko položaja na području Segeta: Balančane ili Zvirače, Lokvice, Sudaniel i Lavdir. Svi se oni nalaze na rubovima Malog trogorskog polja i mogu se dovesti u vezu s grobovima pronađenima u okolici.

Sjeverozapadno od Trogira nalazi se Blizna, posljednji razmatrani lokalitet. On je zanimljiv zbog nalaza kasnoantičke presvođene grobnice pokraj ostataka arhitekture za koje se pretpostavlja da su prvotno pripadali rimskoj vili koja je u kasnoj antici prenamijenjena u sakralno zdanje. U neposrednoj blizini zabilježen je i ranocarski terminacijski natpis te ostatci antičke ceste.

IV.2.4 Makarsko primorje

U Brelima, na krajnjem zapadu Makarskog primorja ustanovljeni su ostaci antičke nekropole uz koju se pretpostavlja naselje. Postojanje naselja, ali i nekropole koja bi mogla pripadati vremenu kasne antike, pretpostavlja se i u Baškoj Vodi. U Promajni su na više mjesta ustanovljeni grobovi pa se još razmatra opseg nekropole na kojoj se, bez sumnje, ukapalo od ranog carstva do kasne antike. Osim toga, od ranije su poznati ostaci antičke arhitekture. U Bratušu, naselju Baške Vode, otkriveni su ostaci arhitekture i zidani grob sa skeletnim ukopom.

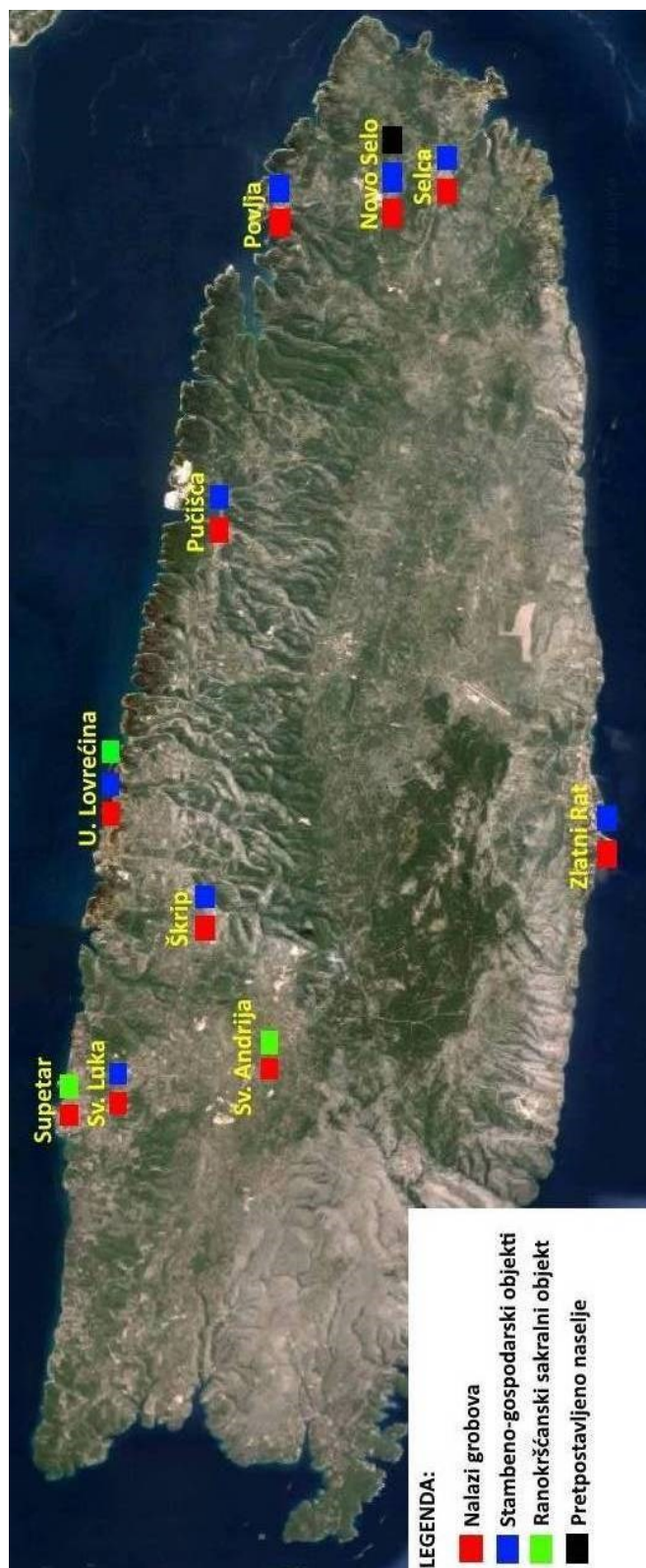
Zbog svog vrlo povoljnog položaja podno Biokova, u prirodnoj luci između dva poluotočja, u Makarskoj bi se moglo očekivati antičko naselje. Za sada nas na to upućuju pretpostavke o postojanju antičke nekropole na Kačićevom trgu, a u neposrednoj blizini već su u nekoliko navrata bili otkriveni kasnoantički grobovi. Ta dva položaja s grobovima danas su podijeljena usjekom, pa se pretpostavlja se da su zapravo smještene s dvije strane trase antičke ceste koja je tuda tekla prema Naroni.

Mnogobrojnost arheoloških tragovi svjedoče o ostacima skeletnih ukopa na području Tučepa, a istraživanja potvrđuju i ostatke vile rustike datirane od 1. do poč. 2. st s pregradnjama u kasnoj antici. Osim toga u Tučepima je otkriven i sakralni objekt datiran od 4. do 5. st. Ove spoznaje potvrđuju kontinuitet života te sugeriraju postojanje antičkog naselja na širem arealu današnjih Tučepa.

U Živogošću na položaju Mala Duba otkriveni su grobovi obzidani žbukom uz imanje gospodarsko-ladanjskog karaktera. Sjeveroistočno od pretpostavljene vile, također su nađeni skeletni grobovi. Oko 2,5 km istočno od Male Dube je naselje Blato gdje su zabilježeni ostaci arhitekture uz koje se vezuje postojanje uništenih grobova. Nažalost, podaci o njihovom broju, izgledu i preciznom položaju nisu poznati.

Na zapadnom dijelu Mirina, u mjestu Drvenik, locirani su ostaci kasnoantičke arhitekture, a na istočnom dijelu zabilježena je pripadajuća nekropola. Na kraju, na samom jugu Makarskog primorja, u mjestu Gradac za sada se jedino može pretpostaviti postojanje antičke nekropole.

IV.2.5 Brač

Lokalitet Bunje pokraj Novog Sela smješten je na sjeverozapadnom rubu plodnog polja, a u blizini se nalazi i dobro zaštićena luka. Tamo su zabilježeni jedna kasnoantička zidana grobnica te ostaci rimskih zidova pa se na lokalitetu pretpostavlja postojanje rimskog stambeno-gospodarskog kompleksa. U kasnoj antici na tom se mjestu pretpostavlja i naselje.

Istočno od Postira prostire se uvala Lovrečina gdje su pronađeni ostaci rimske vile rustike, a uz nju se spominju i nalazi grobova. U neposrednoj blizini smješten je i dobro sačuvan ranokršćanski crkveni sklop gdje je, između ostalog, pronađena zidana presvođena grobnica te jedan zidani grob.

Pokraj Pučišća na lokalitetu Čod pronađena su dva kosturna ukopa. Na tom položaju ima i tragova antičke arhitekture zbog čega se smatra da je ovo lokacija jedne od mnogobrojnih antičkih vila rustika otoka Brača.

Na prostoru plaže Zlatni rat vidljivi su ostaci dobro sačuvane rimske cisterne, pokraj koje su otkrivene dvije zidane grobnice prekrivena kamenim pločama. Ranije pretpostavke o ostacima rimske vile rustike na tom mjestu danas su nadopunjene pa se smatra da na lokalitetu uz zdanje postoji i rimsko pristanište.

U Supetru su vidljivi tragovi arhitekture datirani u kasnu antiku te ostaci sakralne arhitekture, datirani u 6. st. Za ove potonje se smatra da pripadaju ostacima ranokršćanske grobišne crkve jer je s vanjske strane zapadnog zida crkve pronađen dječji ukop čija se grobna konstrukcija sastoji od četiri ploče.

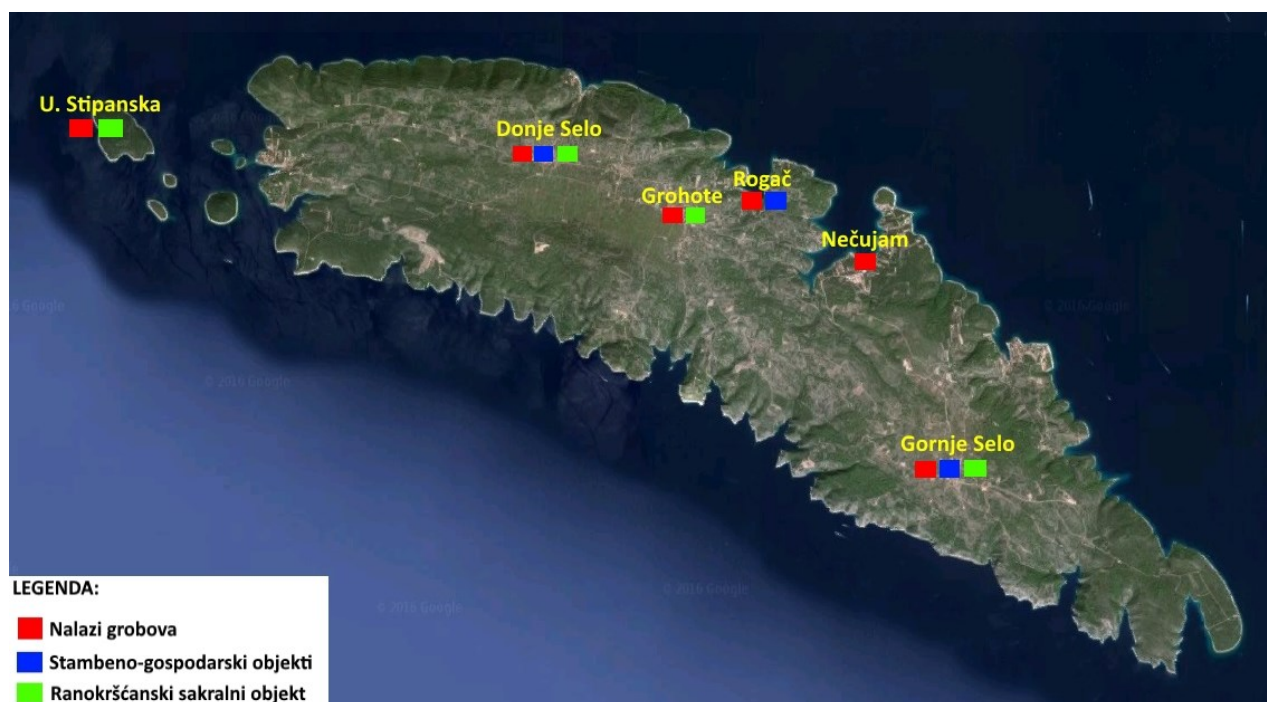
Na cesti koja vodi od Nerežišća prema Donjem Humcu nalazi se crkvice Sv. Andrije podignuta na mjestu ranokršćanske sakralne građevine. Nedaleko crkve zabilježeni su kosturni grobovi.

Na lokalitetu u Povljima zabilježeno je nekoliko antičkih grobova uz zidove gospodarske zgrade, vjerojatno dijela vile rustike koja se datira od ranorimskog do kasnoantičkog perioda.

U mjestu Škrip koje se nalazi u unutrašnjosti otoka, u blizini lokve Kostrida, zabilježeni su površinski nalazi fine i kuhinjske keramike datirane uglavnom od 2. do 3. st. te nekoliko sarkofaga koji upućuju na postojanje groblja rimske vile rustike.

Na položaju Njivice, istočno od groblja u Selcima, pretpostavlja se postojanje rimske vile rustike. U Selcima su zabilježeni i kosturni grobovi, ali zbog nedovoljne istraženosti nije jasno u kakvom su oni međusobnom odnosu.

IV.2.6 Šolta

Stipanska, kao najveći u skupini otočića sjeverozapadno od Šolte, jedini pruža uvjete za naseljavanje zbog postojanja plodnog polja i izvora vode. Na otočiću postoje i naslage kamena. Na zapadnoj strani otočića uočeni su sarkofazi i presvođene kasnoantičke grobnice te ostaci ranokršćanskog samostanskog kompleksa.

U okolini Donjeg Sela zabilježeno je više položaja sa skeletnim ukopima uz pretpostavljene vile rustike ili sakralnog objekta. Tako je današnja crkva Sv. Jele podignuta na temeljima ranokršćanske građevine iz 6. st., a u okolini crkve zabilježena je presvođena zidana grobnica. Zapadno od Donjeg Sela nalaze se Mirine s ostacima arhitekture u blizini kojih se pretpostavljaju antički ukopi. Na položaju Studenac, sjeverozapadno od Donjeg Sela, nalaze se ostaci pretpostavljenog antičkog gospodarskog sklopa i kasnoantičke presvođene grobnice. Zapadno od crkve Sv. Mihovila kod Donjeg Sela nalaze se ostaci još jedne kasnoantičke presvođene grobnice i nalazi arhitekture. Kako bi nam bila jasnija ovolika

koncentracija nalaza na maloj površini, treba podsjetit da se ovi lokaliteti nalaze uz rub najplodnijeg šoltanskog polja.

Na sjeveroistočnom rubu Sridnjeg polja, u mjestu Grohote zabilježeno je nekoliko grobova pod tegulama, a na položaju današnje župne crkve, zabilježeni su ostaci antičke i kasnoantičke nekropole te postojanje ranokršćanske bazilike.

U luci Rogač spominju se nalazi grobova u amforama, a istočno od njih potvrđeni su ostaci rimske vile rustike datirane od 3. do 4. st.

U jednoj od nečujamskih uvala nađeno je više grobova u amforama i pod tegulama te jedan zidani grob i jedan obložen kamenim pločama. Oba su bila prekrivena tegulama.

Gornje Selo, smješteno uz rub Gornjeg polja, također bilježi nekoliko položaja s kasnoantičkim nalazima grobova. Tako se na položaju Starine nalaze grobovi i ostaci gospodarskog kompleksa. Na tom se mjestu pretpostavlja i ranokršćanska crkva.

IV.2.7Hvar

U gradu Hvaru, na mjestu gotičke crkve Sv. Duha, na temelju nalaza kasnoantičkog groba pretpostavlja se postojanje crkve iz 6. ili 7. st. U sjeveroistočnom dijelu grada nalaze se ostaci još jedne ranokršćanske crkve uz koju je otkrivena presvođena grobnica, a na zapadno od grada otkrivena je antička nekropola s oko 15 grobova u amforama.

Na prostoru uvala Pelegrinska, na čijem se rtu nalazi crkvice iz 13. st., zabilježeni su grobovi u amforama.

U Starom Gradu na nekoliko položaja zabilježeni su grobovi od tegula i ostaci arhitekture. Nalaza kasnoantičkih grobova ima i na sjeverozapadnom dijelu Starogradskog polja te se pretpostavlja da bi mogli pripadati nekropoli u sklopu rimske Farije ili su se nalazili na prostoru antičkog zaselka većih dimenzija koji se smjestio uz rimski dekuman, u sklopu centurijacije polja.

U Jelsi, na položaju zvanom Strone, pronađena je antička nekropola koja je po svoj prilici pripadala obližnjem stambeno-gospodarskom objektu.

U Bogomoljama, na položaju U Lazu, zabilježen je tek nalaz groba u amfori koji se datira u kasnoantički period.

Na otočiću Šćedro, u uvali Mojstir, otkriven je presvođeni kasnoantički grob, a u njegovoj bližoj okolini nalazi ulomaka amfora i tegula. Uvale Šćedra od antike su služile kao dobra sidrišta i sigurne luke.

IV.2.8 Rezultati razmatranja topografije kasnoantičkih grobova u krajoliku

Kulturni krajolik ljudi koji su pokapali svoje pokojnike stvorio je nove socijalne prostore koji nama pružaju mogućnosti za percepciju kasnoantičkog krajolika. Slijedom toga smo uz pomoć zračnih fotografija, topografskih podataka i crteža pokušali rekonstruirati, gdje je to bilo moguće, kasnoantički izgled određenog krajolika. Tako smo na prostoru nekadašnjeg glavnog grada rimske provincije Dalmacije i njegovog okoliša mogli odgovoriti na nekoliko pitanja. Npr. prate li kasnoantički grobovi prirodnu konfiguraciju terena; u kakvom su položaju u odnosu na kasnoantički urbani i prigradski prostor; kako su smješteni u odnosu na komunikacijske pravce te u kakvom su odnosu s obližnjom arhitekturom.

Kako su pokazale gornji navodi, jedan od razloga gušćeg rasporeda grobnih položaja u odnosu na gradske bedeme (Salona), rimskih gospodarsko-stambenih objekata na području Kaštelanskog zaljeva, ali i u splitskom dijelu salonitanskog agera, može se dovesti u vezu s uspostavljenim rimskim pravcima. Drugi razlog može proizlaziti iz samog krajolika koji je na sjeveru zaštićen brdima i gdje se komunikacije odvijaju preko prijevoja, a na jugu je morska obala kojom se također uspostavlja promet i trgovina. Osim toga, zasigurno su značajnu ulogu imali položaji izvora, potoka i pritoka kojima prostor Kaštela i Splitskog poluotoka obiluju. Treba se samo sjetiti toponima Dobri koji se odnose na izvore vode (Trogir, Split).

U sklopu ovog rada razmotren je razmještaj grobova u arheološkom krajoliku na području današnje srednje Dalmacije i ustanovljeno je u kojem su opsegu utjecali na oblikovanje kasnoantičkog krajolika.

Groblja i grobna mjesta igrala su veliku ulogu u oblikovanju krajobraza kasnoantičkog srednjodalmatinskog područja. Bilo da su se nalazili uz gradske bedeme, uz prometnice ili uz rimske gospodarsko-stambene objekte. Uz gradske bedeme smještene su nekropole Salone, a na otocima i u ruralnim krajolicima grobovi su razmješteni na rubovima polja, uz ceste, vile i ranokršćanske crkve.

V KATALOG GROBOVA

Ovaj katalog sadrži 923 kataloške jedinice, a utemeljen je na onim objavama, izvješćima i dokumentima koji su sadržavali podatke potrebne za sastavljanje kataloških jedinica utemeljenih na sljedećim parametrima:⁶⁸⁶

Kataloška jedinica, Naziv lokaliteta, Broj groba, Opis groba, Dimenzije, Orijentacija, Pokojnici, Nalazi, Datacija, Bibliografija

Te su kataloške jedinice navedene prema tipu sljedećih grobova:

- JEDNOSTAVNI GROBOVI BEZ GROBNE KONSTRUKCIJE
- GROBOVI S ELEMENTIMA GROBNE KONSTRUKCIJE
- Grobovi s pretpostavljenim drvenim lijesom
- Grobovi omeđeni kamenom
- Grobovi uz/na zidanim kamenim strukturama
- Grobovi s obložnicama
- Grobovi s pokrovom
- Grobovi s podnicom
- GROBOVI S GROBNOM KONSTRUKCIJOM
- Grobovi u amforama
- Grobovi od tegula (Grobovi s pokrovom od tegula postavljenim u obliku krova na dvije vode; Grobovi s pokrovom od vodoravno postavljenih tegula; Devastirani grobovi)
- Kombinirani grobovi
- Zidani kameni grobovi
- Zidane kamene grobnice (Grobnice s ulazom tipa „a pozzetto“; Grobnice s ulazom na pročelju; Grobnice s ulazom na krovnom dijelu)
- Posebni slučajevi

U katalogu su uvijek za svaki tip prvo navedeni grobovi ukopani u zdravicu, a zatim u zemlju. Kataloške jedinice, odnosno grobovi, slijede geografski prostor prikazan prethodno u poglavlju *II. Pregled lokaliteta i stanje istraživanja*, što znači da započinju sa Salonom. Lokaliteti predstavljeni u katalogu obuhvaćeni su u zaključnim razmatranjima. Svaki pojedini tip grobova ilustriran je s po jednim primjerom i to na mjestu prve kataloške jedinice tog tipa groba. U tablama, na kraju ove radnje, nalazi se širi izbor fotografija grobova.

⁶⁸⁶ Napominjemo da nemaju sve prikazane kataloške jedinice sve podatke, što je rezultat nepotpune dokumentacije.

V.1 JEDNOSTAVNI GROBOVI BEZ GROBNE KONSTRUKCIJE

1.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-2</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; povezan s G-27 te se čini da zajedno tvore dvojni grob jer granica ukopa između njih nije vidljiva; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 147x23 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka</p> <p>Datacija: 1. – 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Izvješće 2011a, str. 10.</p>	
2.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A, T. I</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-4</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: 2 keramičke posude, brončani čavao</p> <p>Datacija: 1. – 2. st. i 2.-3. st. (datacija keramičkih posuda)</p> <p>Bibliografija: Izvješće 2011a, str. 10, 30-31.</p>	
3.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-13</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: Izvješće 2011a, str. 13.</p>	
4.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-23</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 168x19 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>	

5.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A, T. I</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-33</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; iznad njega nalazi se G-11; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 124x18 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac (radijat, kovnica Aleksandrija, av: IMP DIOCLETIANVS P F AVG, glava Dioklecijana sa zrakastom krunom, rv: CONCORDIA MILITVM), ulomci staklene boce, ogrlica od perlica</p> <p>Datacija: Dioklecijan, 296. – 297. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: Izvješće 2011, str. 13.</p>
6.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-51</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 130x29 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
7.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A, T. II</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-57</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 35 do 49 godina</p> <p>Nalazi: metalni čavli, brončani prsten s kamejom, staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
8.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-58</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 160x16 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

9.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-97</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x20 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
10.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-128</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; dijelom uništen; desna strana skeleta nalazi se ispod G-127; zapunu groba čini kompaktna zemlja s grumenima tupine</p> <p>Dimenzije: 200x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončani predmet</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
11.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-151</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: ulomci keramike, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
12.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-158</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
13.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A, T. II</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-164</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x68 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 40 do 50 godina</p> <p>Nalazi: metalni čavao, brončana pojasna kopča</p> <p>Datacija: 4. – 5. st. (datacija pojasne kopče)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

14.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-167 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; presijeca ga G-110; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno
15.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-170 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom Dimenzije: 165x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
16.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A, T. III <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-179 Opis groba: grob ukopan u plitku raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 190x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac, od 40 do 50 godina Bibliografija: neobjavljeno
17.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-184 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 200x100 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: keramička posuda Bibliografija: neobjavljeno
18.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-186 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 155x45 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: keramička posuda Bibliografija: neobjavljeno

19.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A, T. III</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-196</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x70 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 30 do 39 godina</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
20.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-197</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x43 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončani prsten</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
21.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-207</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
22.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-224</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
23.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-227</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; uz G-253 te se čini da imaju zajedničku raku; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: ulomci gorene keramike, stakla i troske, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

24.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-228</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: svjetiljka, novac, dvije narukvice od staklene paste, perlice</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
25.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-229</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana predica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
26.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-230</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
27.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-231</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
28.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-232</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 135x50 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p>

29.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-233</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončani prsten</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
30.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-236</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 185x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
31.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-245</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda, koštana igla-ukosnica</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija koštane igle)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
32.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-247</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: perlice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

33.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-248</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini pjeskovita tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: brončana predica s alkom i trnom, brončana narukvica</p> <p>Datacija: kraj 4. – poč. 5. st. (datacija predice)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
34.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-250</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 157x74 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
35.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-260</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
36.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-263</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini tvrda siva vapnenasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
37.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-264</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 33x15 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

38.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-276</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 151x26 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p>
39.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-282</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; presjekli ga G-284, G-203 i G-316; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
40.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-289</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
41.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-290</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, keramika tankih stijenki</p> <p>Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
42.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-300</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 64x13 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 mlađa osoba</p> <p>Nalazi: metalni čavao, tesere</p>

43.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-305</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: svjetiljka, koštana igla</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
44.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-306</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 151x42 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
45.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-307</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen zbog naknadnog ukopa u amfori (G-279); zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x20 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
46.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-317</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; lubanja skeleta položena je između dva kamena koji su dio grobne konstrukcije G-296; zapunu groba čini smeđa zemlja s komadima tupine</p> <p>Dimenzije: 54x28 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana predica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
47.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-318</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p>

48.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-320</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
49.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-322</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 175x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
50.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-325</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 102x37 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalna narukvica, brončana naušnica, perlice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
51.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-327</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini smeđa zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 130x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
52.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-328</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 47x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

53.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-332</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
54.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-336</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 133x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
55.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-338</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja; glava skeleta naslonjena na G-308</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda, svjetiljka, koštana žlica</p> <p>Datacija: 1. – 2. st. (datacija keramičke posude), 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
56.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-351</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 144x25 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: okrugli olovni pečat, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
57.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-355</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 165x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

58.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-358 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x35 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: svjetiljka, staklena boca, ulomak stele Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke) Bibliografija: neobjavljeno
59.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-364 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; presijeca ga G-865; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac Bibliografija: neobjavljeno
60.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-368 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 80x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
61.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-374 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac Bibliografija: neobjavljeno
62.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-381 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno

63.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A, T. IV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-383</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini tvrda zemlja s komadima keramike i tupine</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, preko 60 godina</p> <p>Nalazi: ulomci keramike, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
64.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-394</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
65.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-404</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
66.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-412</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: ulomci keramike</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
67.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-428</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 117x26 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

68.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-431</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
69.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-432</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: brončani prsten</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
70.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-442</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x50 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: 21 komad novca</p> <p>Datacija: Aurelijan, 270. – 275. god.; Tacit, 275. – 276.; Prob, 276. – 282. god.; Karin, 283. – 285. god.; Numerijan, 283. – 284. god.; Numerijan kao cezar, 282. – 283. god.; Maksimijan, 286. – 305. god.</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
71.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-445</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x65 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

72.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-446</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
73.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-449</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: ogrlica od perlica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
74.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-455</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
75.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-460</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja; presječen kasnijim ukopom G-333</p> <p>Dimenzije: 120x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
76.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-471</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadima tupine</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

77.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-473</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x24 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli, novac, dvije koštane igle-ukosnice, dvije staklene boce</p> <p>Datacija: 2. – 4. st. (datacija koštanih igala), Septimije Sever, 193. – 211. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
78.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-474</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadima tupine</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
79.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-475</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadima tupine</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana pinceta</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
80.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-481</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
81.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-482</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

82.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-491</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: željezne zakovice za cipele</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
83.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-500</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; zapunu groba čini pjeskovita tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x27 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Tetrik I, 271. – 274. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
84.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-503</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; zapunu groba čini pjeskovita tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 168x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
85.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A, T. IV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-518</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 185 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, <i>terra sigillatta</i>, metalna igla</p> <p>Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke i tere sigilate)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

86.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-524</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
87.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-527</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p> <p>Datacija: 1. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
88.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-528</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; uz G-522; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
89.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-539</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x56 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: metalni predmet, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
90.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-541 i G-542</p> <p>Opis groba: dvojni ukop u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu grobova čini kompaktna zemlja s komadima tupine</p> <p>Dimenzije: 180x85 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: keramička posuda, zakovice od cipela</p>

91.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-544</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 185x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, keramička posuda</p> <p>Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
92.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-546</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x40 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
93.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-547</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadima tupine</p> <p>Dimenzije: 140x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
94.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-559</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
95.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-561</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 175x60 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p>

96.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-565 Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 106x35 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavao, staklena boca Bibliografija: neobjavljeno
97.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-574 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 125x30 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
98.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-575 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 155x65 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: brončani prsten i narukvica, staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno
99.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-576 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 100x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
100.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-583 Opis groba: grob ukopan u plitku raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 170x55 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno

101.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-585 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 175x45 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 žena Bibliografija: neobjavljeno
102.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-591 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 žena Nalazi: prsten Bibliografija: neobjavljeno
103.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-598 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; siječe G-599; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 100x45 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 dijete Nalazi: metalni čavao, ogrlica od perli Bibliografija: neobjavljeno
104.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-600 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: firma-svjetiljka, staklena boca Datacija: svjetiljke 1. – 2. st.
105.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-604 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 60x20 cm Orijentacija: JZ-SI Pokojnici: 1 Nalazi: brončana omega fibule Datacija: kraj 1. – 2. st. (datacija fibule)

106.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-610 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno
107.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-612 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
108.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-616 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac Nalazi: novac, staklena boca Datacija: Klaudije Gotski, 268. – 270. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno
109.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-625 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x72 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1
110.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-626 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x23 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)

111.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-629</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
112.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-633</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
113.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-634</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
114.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-637</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
115.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-638</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu eliptičnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

116.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-642</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
117.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-644</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 173x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
118.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-648</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x64 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
119.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-652</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x44 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: perlice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
120.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-659</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

121.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-660</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
122.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-661</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
123.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-667</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 195x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
124.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-673</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
125.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-677</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

126.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-683 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 100x60 cm Orijentacija: SZ-JI Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
127.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-686 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
128.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-693 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: metalni nož, željezne zakovice za cipele, koštana perla, staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno
129.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-694 Opis groba: dvojni grob grob ukopan u raku u tupini; skeleti jedan iznad drugoga; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 210x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 2 Nalazi: brončana pojasna garnitura, staklena boca Datacija: 4. st. (datacija pojasne garniture) Bibliografija: neobjavljeno
130.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-695 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x65 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1

131.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-697</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda, metalni čavao</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija keramičke posude)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
132.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-698</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: koštana igla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
133.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-699</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
134.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-700</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna i rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
135.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-707</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončani prsten</p>

136.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-715</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
137.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-716</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
138.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-721</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x65 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
139.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-726</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
140.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, G-728</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 115x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

141.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-731</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x35 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Konstancije II ili Konstans (?), kasna antika (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
142.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-732</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x55 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
143.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-737</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x55 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
144.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-743</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
145.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-744</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; presjekao ga G-769; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x60 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

146.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-756 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu eliptičnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 60x25 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
147.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-765 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 190x65 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Nalazi: keramika, ulomak brončanog predmeta, metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno
148.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-767 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x50 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
149.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-769 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 84x40 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
150.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-770 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: keramička posuda, keramička svjetiljka, željezne zakovice za cipele Datacija: 1. st. (datacija keramičke posude), 2. st. (datacija keramičke svjetiljke) Bibliografija: neobjavljeno

151.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-771</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu elipsastu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x90 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
152.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-772</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 90x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od drugog skeleta sačuvana je samo lubanja</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
153.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-773</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
154.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-774</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x65 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
155.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-775</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

156.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-776 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 115x35 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 Nalazi: metalni prsten Bibliografija: neobjavljeno
157.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-777 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x25 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
158.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-778 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
159.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-779 Opis groba: grob ukopan u izduženu elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x45 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
160.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A, T. V <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-780 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 165x60 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Nalazi: ulomci brončanih predmeta, brončana igla-ukosnica, staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno

161.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-784</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 205x85 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 2 odrasle osobe</p> <p>Nalazi: dvije keramičke svjetiljke, brončani čavao, novac</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljki), Marko Aurelije, 161.-180. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
162.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-789</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
163.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-792</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
164.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-793</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
165.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-800</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; presjekao ga G-744; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x37</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p>

166.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-805</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 40x20 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
167.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-807</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: JI-SZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: željezne zakovice za cipele, firma-svjetiljka</p> <p>Datacija: 1. – 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
168.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-814</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
169.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-818</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 147x66 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p>
170.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-822</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 105x90 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: keramička posuda, četiri metalna čavla</p> <p>Datacija: 1. – 2. st. (datacija keramičke posude)</p>

171.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-824</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x55 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
172.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-830</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
173.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-831</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x65 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
174.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-832</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 208x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
175.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-837</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x59 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

176.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-842</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipastu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x40 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
177.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-843</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: koštana igla-ukosnica, staklena boca</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija koštane igle)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
178.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-844</p> <p>Opis groba: dijelom ga uništio G-843; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x30 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
179.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-849</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
180.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-861</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: ulomci željeza, bronce i stakla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

181.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-865</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x53 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, ulomak bronce, koštana igla</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
182.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-866</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x64 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
183.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-872</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 157x59 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
184.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-875 i G-876</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; uništen ukopavanjem G-809; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 195x86 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
185.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-877</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x66 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

186.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-878 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x75 cm Orijentacija: nije moguće odrediti Pokojnici: 1 Nalazi: novac Datacija: Valentinijan II (?), 375.-392. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno
187.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-879 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x48 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: novac Datacija: Arkadije, 395.-408. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno
188.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-880 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 110x50 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
189.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-881 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 175x48 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
190.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-885 Opis groba: grob ukopan u izduženu eliptičnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 168x54 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1

191.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-887 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x50 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno
192.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-898 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 185x66 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
193.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-901 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 100x42 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
194.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-905 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 108x69 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
195.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-909 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 193x69 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac Bibliografija: neobjavljeno

196.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-915 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 171x64 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
197.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-921 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 180x66 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: keramičke posude, metalni čavli, staklena boca Bibliografija: neobjavljeno
198.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-922 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 98x44 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
199.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-923 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 171x67 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
200.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-924 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; presjekao ga G-860; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 100x49 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno

201.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-925 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 184x73 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: srebrena narukvica, brončana narukvica, perle Bibliografija: neobjavljeno
202.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-926 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 165x50 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
203.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-936 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 172x46 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
204.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-938 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 130x50 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 dijete Nalazi: brončana predica s ovalnom alkom i trnom, naušnice, perle Datacija: kraj 4. – poč. 5. st. (datacija predice) Bibliografija: neobjavljeno
205.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-939 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: brončani čavao

206.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-944 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; presijeca ga G-938; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 128x53 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
207.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-947 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 194x70 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Nalazi: prsten, naušnica Bibliografija: neobjavljeno
208.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-951 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 140x53 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
209.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-952 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 190x75 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
210.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-953 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x70 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno

211.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-956</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x37 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
212.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-959</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
213.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-964</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x48 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, staklena boca, koštana igla-ukosnica</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke); 4. st. (datacija igle)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
214.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-699</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
215.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-12</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; sjeverna strana groba naslonjena je uz stijenu</p> <p>Dimenzije: 160x44 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 45 do 50 godina</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 33.</p>

216.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-15</p> <p>Opis groba: grob ukopan u trapezoidnu raku u tupini; sjeverna strana groba naslonjena je na kamen živac</p> <p>Dimenzije: 186x63 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 25 do 35 godina</p> <p>Nalazi: keramička zdjela</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija zdjele)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 38.</p>
217.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-17</p> <p>Opis groba: grob ukopan u plitku trapezoidnu zemljanu raku; uništen ukopom G-7</p> <p>Dimenzije: 179x72 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 10 do 11 godina</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p> <p>Datacija: 4. – 5. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 41.</p>
218.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-19</p> <p>Opis groba: grob ukopan u plitku raku u tupini; presječen ukopom G-18</p> <p>Dimenzije: 190x43 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 30 do 35 godina</p> <p>Nalazi: dva keramička vrča, nož, metalna igla, metalni čavao</p> <p>Datacija: 2. – kraj 4. st. i 2. polovica 3. – 4. st. (datacija keramičkih vrčeva)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 45.</p>
219.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-23</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen</p> <p>Dimenzije: 150x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 40 do 45 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, tri keramičke svjetiljke, brončani prsten, staklena čaša</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 50.</p>

220.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-24</p> <p>Opis groba: grob ukopan u plitku raku u tupini; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 35 do 40 godina</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 51.</p>
221.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-38</p> <p>Opis groba: grob ukopan u plitku raku u tupini; znatno uništen</p> <p>Dimenzije: 168x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 70.</p>
222.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-39</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u stijeni; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 156x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, vrč i čaša, staklena boca</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija keramičke čaše)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 72.</p>
223.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zdravicu, tip A</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-45</p> <p>Opis groba: grob ukopan u plitku elipsastu raku u tupini; znatno uništen te ispremiještan s ostacima uništenog groba od amfora</p> <p>Dimenzije: 154x60 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, keramička posuda, ulomci stakla</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 80.</p>
224.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-26</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; znatno uništen; proteže se ispod G-25 te ispod sloja žbuke i tegula</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 149, sl. 64, str. 173.</p>

225.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <p>Solin, Manastirine, II ugao srednjeg broda bazilike, G-55</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; znatno uništen</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 99, sl. 31, str. 156, sl. 68, str. 175.</p>
226.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <p>Solin, Manastirine, transept (1997.), G-68</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; znatno uništen</p> <p>Dimenzije: 45x20 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 145, sl. 61, str. 176.</p>
227.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A, T. V</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-27</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; povezan s G-2 te se čini da zajedno tvore dvojni grob jer granica ukopa između njih nije vidljiva; zapunu groba čini rahla zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 130x48 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 50 do 70 godina</p> <p>Nalazi: svjetiljka</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
228.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A, T. V</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-145</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 110x52 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 5 do 6 godina</p> <p>Nalazi: svjetiljka</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
229.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-156</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

230.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-168 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 160x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
231.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-169 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 170x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: novac Bibliografija: neobjavljeno
232.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-172 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 140x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: dvije staklene boce Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca) Bibliografija: neobjavljeno
233.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-173 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 95x45 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: metalni čavao, novac, narukvica, perle Bibliografija: neobjavljeno
234.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-178 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 180x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 žena Nalazi: staklena boca, koštana igla-ukosnica s glavom u obliku češera Datacija: 2. – 3. st. (datacija koštane igle) Bibliografija: neobjavljeno

235.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-235</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja pomiješana s vapnencem</p> <p>Dimenzije: 190x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dva komada novca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
236.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-270</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
237.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A, T. VI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-399</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 25 do 24 godine</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
238.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-501</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 95x20 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
239.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-504</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x70 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

240.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-507 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 138x25 cm Orijentacija: JZ-SI Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
241.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-510 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 200x55 cm Orijentacija: JZ-SI Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
242.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A, T. VI Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-519 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 170x50 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 žena Bibliografija: neobjavljeno
243.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-521 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; glava skeleta flankirana s dva kamena; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 190x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 žena Nalazi: keramička posuda, novac Datacija: 2. st. (datacija posude); Faustina, žena Antonina Pija, umrla 141. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno
244.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-540 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; s lijeve strane lubanje skeleta nalazio se kamen; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 190x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno

245.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-556 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 225x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno
246.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-571 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 188x71 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: metalni bodež Bibliografija: neobjavljeno
247.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-595 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 185x45 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: ulomci metala, dvije staklene boce, perle Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca) Bibliografija: neobjavljeno
248.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-602 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 140x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: keramički vrč, keramička svjetiljka Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke), 3. – 4. st. (datacija vrča) Bibliografija: neobjavljeno
249.	Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A, T. VI <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-621 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 180x39 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: brončana aplika Bibliografija: neobjavljeno

250.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A, T. VI</p> <hr/> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-622 Dimenzije: 120x55 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno</p>
251.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-641 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 160x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno</p>
252.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-651 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 180x50 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno</p>
253.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-654 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 100x48 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno</p>
254.	<p>Grob bez grobne konstrukcije, ukopan u zemlju, tip A</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-676 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 190x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 muškarac Nalazi: keramička posuda, osam koštanih igala-ukosnica Datacija: 1. – 2. st. (datacija keramičke posude), 4. st. (datacija koštanih igala) Bibliografija: neobjavljeno</p>

255.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-815 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 130x41 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
256.	Grob bez grobne konstrukcije , ukopan u zemlju, tip A Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-22 Opis groba: dvojni grob ukopan u pravilnu izduženu zemljanu raku; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 185x47 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 2 Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 91, crtež 9.

V.2 GROBOVI S ELEMENTIMA GROBNE KONSTRUKCIJE

V.2.1 Grobovi s pretpostavljenim drvenim lijesom

257.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom Solin, Manastirine, kapela IV, G-2 Opis groba: dijelom uništen; od grobne konstrukcije ostala je sačuvana jedna tegula ispod glave skeleta; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala Dimenzije: duž 170 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: četiri metalna čavla Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 108, sl. 38, str. 171.
258.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zdravicu Solin, Manastirine, narteks (1997.), G-64 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; raka je bila obložena komadima tupine; prekrivena vapnenačkom pločom na kojoj je natpis; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; mogućnost drvenog lijesa; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 225x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 žena Nalazi: 11 metalnih čavala Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 145, sl. 61, str. 176.

259.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-105</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; grobnu konstrukciju čini poremećeno kamenje; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli, novac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>	
260.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu, T. VII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-110</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 25 do 35 godina</p> <p>Nalazi: četiri metalna čavla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>	
261.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-160</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 175x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: tri metalna čavla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>	
262.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-199</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: 5 metalnih čavala</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>	

263.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu, T. VII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-261</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: brončana fibula, dva metalna čavla</p> <p>Datacija: 3. st. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
264.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-319</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
265.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-329</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
266.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-330</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 103 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

267.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-357</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 170 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
268.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-429</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, metalni čavli</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
269.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-435</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 45x35 cm</p> <p>Orijentacija: nije moguće odrediti</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
270.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-444</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 90x46 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

271.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-447</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 59x20 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
272.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-513</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 105 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
273.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-584</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavli, ogrlica od perlica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
274.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-590</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: pet metalnih čavala, staklena boca, koštani pršljen za tkanje</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p>
275.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-596</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; uz desnu stranu skeleta postavljen kamen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p>

276.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu, T. VII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-599</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; presjekao ga G-598; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x60 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
277.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-615</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dva metalna čavla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
278.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-685</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana lukovičasta fibula, metalni čavao</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
279.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-701</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

280.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-733</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, loše očuvan novac</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
281.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-739</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli, bronč. naušnice (PN-555) perle (PN-556)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
282.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-747</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; omeđen kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x75 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: keramika, metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
283.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-748</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x44 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

284.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-750 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 115x40 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavli Bibliografija: neobjavljeno
285.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-781 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x50 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 dijete Nalazi: metalni čavli Bibliografija: neobjavljeno
286.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-785 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: keramička svjetiljka, metalni čavli Bibliografija: neobjavljeno
287.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-787 Opis groba: trostruki grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 230x60 cm Orijentacija: I-Z (2 skeleta), Z-I (1 skelet) Pokojnici: 2 odrasle osobe, 1 dijete Nalazi: keramička svjetiljka, dva metalna čavla, novac Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke), Trebonijan Gal, 251.-253. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno

288.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-798</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x55 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
289.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-802</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 62x34 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli, nož, brončana pinceta, novac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
290.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-813</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 40x38 cm</p> <p>Orijentacija: nije moguće odrediti</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, metalni čavli</p> <p>Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
291.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-954</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; lubanja skeleta postavljena je između dva nepravilno tesana kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x100 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

292.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, kapela IV, G-26 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; popločan i okružen kamenjem; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala Dimenzije: 188x60 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Nalazi: tri metalna čavla Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 108, sl. 38, str. 171.</p>
293.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-159 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 200x63 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 muškarac Nalazi: keramička zdjela, metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno</p>
294.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju, T. VIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-162 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 170x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac, od 16 do 25 godina Nalazi: metalni čavli, staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno</p>
295.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju, T. VIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-163 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 150x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac, od 20 do 25 god. Nalazi: metalni čavli, brončana narukvica Bibliografija: neobjavljeno</p>

296.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju, T. VIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-165</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije brončane narukvice, prsten, naušnica, dva metalna čavla, dva komada novca</p> <p>Datacija: 3. i 4. st. (datacija brončanih narukvica), Valentinijan, 364.-375. god. (datacija novca), kasna antika (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
297.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju, T. IX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-171</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 20 do 24 god.</p> <p>Nalazi: naušnica, pet brončanih narukvica, dva metalna čavla, dvije staklene boce, obrađena kost</p> <p>Datacija: 4. – 5. st. (datacija brončanih narukvica)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
298.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-176</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 odrasla osoba, žena</p> <p>Nalazi: brončani prsten, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
299.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-182</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

300.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-271</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 odrasla osoba, žena</p> <p>Nalazi: metalni čavao, perlice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
301.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-340</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini vapnenasto-pjeskovita zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x50 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 2 odrasle osobe</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, keramički tanjur, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
302.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju, T. IX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-514</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli, dvije perlice</p>
303.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-555</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dva metalna čavla</p>

304.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-582 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku okruženu lomljenim kamenjem; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 70x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: metalni čavli Bibliografija: neobjavljeno
305.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zemlju, <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-702 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 180x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: keramička svjetiljka, dva metalna čavla, ulomak mramora Bibliografija: neobjavljeno
306.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-713 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 135x59 cm Orijentacija: S-J Nalazi: metalni čavao, ulomci željeza i bronce Bibliografija: neobjavljeno
307.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-725 Opis groba: grob ukopan u izduženu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 180x55 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: brončani čavao
308.	Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-736 Opis groba: grob ukopan u izduženu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 55x30 cm Orijentacija: JI-SZ Pokojnici: 1 dijete Nalazi: metalni čavao, perla

309.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-15</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku koju dijeli s grobom u amfori (G-11); u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 115x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 mladi muškarac</p> <p>Nalazi: metalni čavao, željezne škare, željezni nož s nasadom na trn, 20-ak sitnih čavlića, 23 komada brončanog novca, staklena čaša, staklena boca</p> <p>Datacija: 2. polovica 3. i 4. st. (datacija staklene čaše), kraj 3. – početak 5. st. (datacija staklene boce), 4. – 5. st. (datacija brončanog novca)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 86, crtež 2, str. 90 – 91.</p>
310.	<p>Grob s pretpostavljenim drvenim lijesom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-35</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu zemljanu raku; u grobnoj raci zabilježena veća količina čavala raspoređena oko glave, nogu i sa strana skeleta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 206x72 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 30 do 40 godina</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, željezni nož i šilo te 12 metalnih čavala</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 67.</p>

V.2.2 Grobovi omeđeni kamenom

311.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-47</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od kamena poslaganog unutar ukopa te povezanog s malo hidraulične žbuke; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 116x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p>	
312.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu,</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-84</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od poremećenog kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 158x44 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Nalazi: novac</p>	

313.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu, T. X</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-86</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; znatno poremećen; grobna konstrukcija sastoji se od poremećenog kamenja</p> <p>Dimenzije: duž. 170 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 49 godina</p> <p>Nalazi: brončana narukvica, novac, perlice od staklene paste</p> <p>Datacija: Konstancije II, novac iskovan između 354. i 361. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
314.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu, T.</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-94</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od poremećenog kamenja; zapunu groba čini tupina sa zemljom</p> <p>Dimenzije: 190x70 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
315.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-96</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od poremećenog kamenja s tragovima hidraulične žbuke; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x20 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, metalni čavao</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
316.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu, T. X</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-114</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; kao dio grobne konstrukcije zabilježeno nekoliko komada kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 8 do 10 godina</p> <p>Nalazi: sjekira, fibula, novac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

317.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-115</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; kao dio grobne konstrukcije zabilježeno nekoliko komada kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 72x45 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
318.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu, T. X</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-123</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; kao dio grobne konstrukcije zabilježeno nekoliko komada kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 45 do 60 godina</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
319.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-126</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja koje nedostaje uz dio desne ruke i noge skeleta; preko nogu i zdjelice nalazi se tegula; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: novac, staklena boca</p> <p>Datacija: Konstans, prije reforme, 337.-346. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
320.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-132</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od nepravilnog kamenja raspoređenog na jugu i jugoistoku; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 184x60 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

321.	Grob omeđen kamenom , ukopan u zdravicu, T. XI <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-152 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog sa svih strana grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom Dimenzije: 128x26 cm Orijentacija: JZ-SI Pokojnici: 1 žena, od 30 do 49 godina Bibliografija: neobjavljeno
322.	Grob omeđen kamenom , ukopan u zdravicu, T. XI <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-278 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od većeg nepravilno tesanog kamenja raspoređenog sa svih strana grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom Dimenzije: 81x47 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 dijete
323.	Grob omeđen kamenom , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-367 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja mjestimice raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 100x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1
324.	Grob omeđen kamenom , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-497 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 100x23 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: medaljon, staklene boce, perlice Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)
325.	Grob omeđen kamenom , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-543 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od tri kamena i tegule raspoređenih na južnoj strani groba; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x65 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1

326.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu, T. XII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-690</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dva metalna čavla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
327.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-717</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu kružnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 73x79 cm</p> <p>Orijentacija: nije moguće odrediti</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička zdjelica, tesera, životinjski rog</p> <p>Datacija: 1. st. (datacija zdjelice)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
328.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-882</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od pravilno tesanog kamenja raspoređenog na zapadnoj strani groba; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x90 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, brončana fibula, brončani prsten</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
329.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-903</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x110 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I; I-Z</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

330.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-108</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od poremećenog kamenja; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 185x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
331.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-116</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od poremećenog kamenja; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x47 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: sjekira, predica, novac, željezni trn</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
332.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju, T. XII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-137</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini rahla zemlja sa šutom i kamenom</p> <p>Dimenzije: 190x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 40 do 50 godina</p> <p>Nalazi: metalna kopča i jezičac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
333.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-138</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; dva kamena postavljena su preko zdjelice skeleta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x52 cm</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

334.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju, T. XIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-140</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini rahla zemlja sa šutom</p> <p>Dimenzije: 167x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 40 do 50 godina</p> <p>Nalazi: brončana lukovičasta fibula, brončana pojasna kopča, dva komada novca, vrh koplja, keramička zdjela i boca</p> <p>Datacija: 1. st. (datacija keramičke zdjele), 4. st. (datacija fibule), 4. – 5. st. (datacija pojasne kopče), Valens, 364. – 378. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
335.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-427</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija dijelom se sastoji od nepravilno tesanog kamenja s tragovima žbuke; lubanja skeleta nalazi se između dva pravilno tesana kamena; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, staklena boca</p> <p>Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
336.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-557</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od niza sitnog kamenja dugog 35 cm s lijeve strane skeleta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
337.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-712</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 172x57 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

338.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-720</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od pravilnog niza od 4 kamena duga 84 cm uz južnu stranu groba; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
339.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-28</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u elipsastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; u grobnoj raci zabilježen nalaz čavla; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 187x62 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 91, crtež 10.</p>
340.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-27</p> <p>Opis groba: grob ukopan u u elipsastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od većeg nepravilno lomljenog kamenja na jugu, istoku i zapadu; sjevernu stranu grobne rake čini veća stijena</p> <p>Dimenzije: 163x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 30 do 35 godina</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, brončani prsten, pojasni jezičac amforastog oblika i okov pojasne kopče, željezna igla, brončani novac</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija pojasnog jezičca i okova)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 54.</p>
341.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-36</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku; znatno uništen; nema ostataka skeleta; grobna konstrukcija sastoji se od većeg nepravilno lomljenog kamenja raspoređenog uokolo grobne rake; u grobnoj raci zabilježena veća količina pravokutno raspoređenih čavala pa je moguć i drveni lijes</p> <p>Dimenzije: 108x38 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, keramička posuda, ulomci stakla te 12 metalnih čavala</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 68.</p>

342.	<p>Grob omeđen kamenom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-43</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; znatno uništen; nema ostataka skeleta; grobna konstrukcija sastoji se od nepravilno lomljenog kamena mjestimice raspoređenog uokolo grobne rake; južnu stranu grobne rake čini veća stijena; u grobnoj raci zabilježena veća količina pravokutno raspoređenih čavala pa je moguć i drveni lijes</p> <p>Dimenzije: 125x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Nalazi: dvije keramičke posude, keramička svjetiljka, brončano zvonice, brončana narukvica, metalni čavli</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 78.</p>
------	---

V.2.3 Grobovi uz/na zidanim kamenim strukturama

343.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zdravicu, T. XIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-296</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku u tupini; južna strana groba prislonjena uza zidanu kamenu strukturu; u grobnoj raci zabilježeni nalazi čavala; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 171x41 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, dva metalna čavla</p>	
344.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-457</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; skelet znatno devastiran; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 170 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p>	
344.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-459</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku u tupini; na zapadnoj strani prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p>	

345.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zdravicu, T. XIV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-536</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku u tupini; na zapadnoj strani prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
346.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zdravicu, T. XIV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-538</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku u tupini; na zapadnoj strani prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x55 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
347.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-545</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku u tupini; na sjevernoj strani prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 185x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda, svjetiljka</p> <p>Datacija: 1. st. (datacija keramičke posude)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
348.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-563</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku u tupini; znatno uništen; prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 75x23 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

349.	Grob uza zidanu kamenu strukturu , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-640 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku; znatno uništen; na sjevernoj strani prislonjen uza zidanu kamenu strukturu; zapunu groba čini kompaktna zemlja i šuta Dimenzije: 85x25 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
350.	Grob uza zidanu kamenu strukturu , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-937 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku; na južnoj strani prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; s lijeve strane skeleta vidljive su kamene ploče; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 148x56 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
351.	Grob uza zidanu kamenu strukturu , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-950 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; prislonjen uza zidanu kamenu strukturu; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 90x35 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
352.	Grob uza zidanu kamenu strukturu , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-955 Opis groba: dvojni grob ukopan u izduženu raku u tupini; prislonjen uza zidanu kamenu strukturu; na skelet je kao pokrov položen obrađeni kameni blok; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 200x80 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 2 Nalazi: dvije svjetiljke Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljaka) Bibliografija: neobjavljeno

353.	<p>Grob na zidanoj kamenoj strukturi, ukopan u zemlju, T. XIV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-5</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku na zidanoj kamenoj strukturi; skelet znatno uništen; zapunu groba čini rahla zemlja s komadima kamena iz strukture zida</p> <p>Dimenzije: 90x80 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 22 do 29 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, metalni čavao, ulomak brončanog predmeta</p> <p>Datacija: 3.-4. st. (datacija keramičke posude)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
354.	<p>Grob na zidanoj kamenoj strukturi, ukopan u zemlju, T. XV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-401</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku na zidu nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 35 godina</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
355.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-405</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; skelet znatno uništen; na zapadnoj strani prislonjen uz temelje zida nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 50x30 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
356.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-406</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; skelet na istočnoj strani prislonjen uza zidanu kamenu strukturu; dijelom omeđen pravilno tesanim kamenjem; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x65 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

357.	Grob na zidanoj kamenoj strukturi , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-415 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku na zidu nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 180x50 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 35 godina Nalazi: staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno
358.	Grob na zidanoj kamenoj strukturi , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-430 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku na zidanoj kamenoj strukturi; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 170x45 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: brončana lukovičasta fibula, metalni čavao, staklena boca Datacija: 4. st. (datacija fibule) Bibliografija: neobjavljeno
359.	Grob na zidanoj kamenoj strukturi , ukopan u zemlju, T. XV <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-453 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku na zidu nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 130x25 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 žena, od 20 do 25 godina Nalazi: metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno
360.	Grob na zidanoj kamenoj strukturi , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-454 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku na zidu nedefiniranog kamenog objekta; znatno devastiran; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 40x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno

361.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zemlju, T. XV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-470</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; na južnoj strani groba prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
362.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-485</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; na južnoj strani groba prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončana narukvica, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
363.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-487</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; na sjevernoj strani groba prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 186x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
364.	<p>Grob uza zidanu kamenu strukturu, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-514</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; na sjevernoj strani groba prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; u grobnoj raci zabilježena je veća količina čavala pa je moguć i drveni lijes; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: više komada metalnih čavala, ogrlica od perlica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

365.	Grob uza zidanu kamenu strukturu , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-601 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; na južnoj strani groba prislonjen uza zid nedefiniranog kamenog objekta; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 160x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
366.	Grob uza zidanu kamenu strukturu , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-812 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; južna strana rake obložena je obrađenim kamenim pločama, a sjeverna prislonjena uza zidanu kamenu strukturu; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 150x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 dijete Nalazi: keramička svjetiljka, koštana igla Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke), 1. – 4. st. (datacija koštane igle) Bibliografija: neobjavljeno
367.	Grob uza zidanu kamenu strukturu , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-958 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku; na južnoj strani groba prislonjen uza zidanu kamenu strukturu; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 120x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno

V.2.4 Grobovi s obložnicama

368.	Grob s obložnicama , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-552 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; stijenke groba obložene su kamenim pločama; zapunu groba čini kompaktna zemlja i tupina Dimenzije: 210x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
-------------	--

369.	<p>Grob s obložnicama, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-631 i G-632</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; stijenske groba obložene su obrađenim kamenim pločama; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž 158 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
370.	<p>Grob s obložnicama, ukopan u zdravicu, T. XVI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-639</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; bočne strana rake obložene su okomito postavljenim obrađenim kamenim pločama, zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x80 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
371.	<p>Grob s obložnicama, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-669</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; sjeverozapadna strana rake obložena je kamenom stelom; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p>
372.	<p>Grob s obložnicama, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-34</p> <p>Opis groba: grob ukopan u tupinastu raku između stijena; dijelom uništen; bočne strana rake obložene su okomito postavljenim kamenim pločama</p> <p>Dimenzije: 183x54 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 20 do 25 godina</p> <p>Nalazi: srebrna naušnica, prsten od tanke brončane žice</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 66.</p>

373.	<p>Grob s obložnicama, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-14</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; raka je obložena okomito postavljenim obrađenim kamenim pločama i omeđena nepravilno lomljenim komadima kamenja; skeletni ostaci višestrukih ukopa nalaze se skupljeni na gomili u zapadnom dijelu rake; ukopi nisu istovremeni; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 4, žena od 30 do 45 godina, žena od 35 do 45 godina, žena od 35 do 50 godina, dijete od 8 do 9 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, dva željezna noža, željezna alka, šilo, brončani prsten, metalni čavao, četiri sitna željezna čavlića, dvije staklene boce</p> <p>Datacija: 3. – 5. st. (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 36-37.</p>
374.	<p>Grob s obložnicama, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-28</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku; raka je obložena okomito postavljenim velikim kamenim pločama i prekrivena nepravilnim kamenim pločama; skeletni ostaci višestrukih ukopa nalaze se skupljeni na gomili u zapadnom dijelu rake; ukopi nisu istovremeni; dva skeleta (žena i dijete) ispružena su na leđima; oni su sahranjeni posljednji</p> <p>Dimenzije: 210x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 5, muškarac od 50 do 55 godina, žena od 25 do 30 godina, žena od 40 do 45 godina, dijete od 3 do 4 godine, dijete od 3,5 do 4,5 godina</p> <p>Nalazi: keramička posudica i svjetiljka, pravokutna željezna pojasna kopčica, ulomak željeznog noža, željezni klin, dva novca, metalni čavao, tri sitna željezna čavlića, šest staklenih boca</p> <p>Datacija: 3. – 5. st. (datacija keramičke svjetiljke), kasno 3. – rano 5. st. (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 56-58.</p>

V.2.5 Grobovi s pokrovom

375.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-53</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; pokrov groba čini nekoliko ulomaka amfore koji su položeni na zdjelicu, kralježnicu i lubanju skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 182x54 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p>	
------	--	--

376.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-426</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; pokrov groba sastoji se od ulomaka amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 141x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
377.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-526</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; pokrov groba čine dvije kamene ploče; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
378.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-730</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; pokrov groba sastoji se od ulomaka amfora i žbuknog kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
379.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-7</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; pokrov groba sastoji se od kamenih ploča</p> <p>Dimenzije: 190x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 35 do 40 godine</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 26-27.</p>
380.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-8</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; pokrov groba sastoji se od većih kamenih ploča</p> <p>Dimenzije: 160x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 5 do 6 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, zdjelica i firma-svjetiljka te metalni čavao</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija keramičke posude), 3. st. (datacija keramičke zdjelice)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 28.</p>

381.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-22</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; pokrov groba sastoji se od ulomaka tegula i kamenja</p> <p>Dimenzije: 200x67 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 35 godina</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, brončani novac, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 49.</p>
382.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-29</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; sačuvana je jedna kamena ploča koja je mogla biti dio pokrova</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 35 godina</p> <p>Nalazi: dvije brončane narukvice</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 59.</p>
383.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-33</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; sačuvana je jedna kamena ploča koja je mogla biti dio pokrova</p> <p>Dimenzije: 188x63 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, brončani prsten, metalni čavao, ulomci staklenih boca</p> <p>Datacija: 3. – 5. st. (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 65.</p>
384.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-40</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; pokrov groba sastoji se od kamenih ploča; ulomcima tegula prekriveni su donji dijelovi nogu skeleta; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 151x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička čaša, tanjur i svjetiljka</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija keramičke čaše)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 74-75.</p>

385.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-41</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; pokrov groba sastoji se od kamenih ploča</p> <p>Dimenzije: 128x44 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija posude)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 76.</p>
386.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-42</p> <p>Opis groba: grob ukopan u usku raku u tupini; južnu stranu groba čini odsječena stijena; pokrov groba sastoji se od kamenih ploča</p> <p>Dimenzije: 180x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, dva metalna čavla</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 77.</p>
387.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-48</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; pokrov groba sastoji se od uskih kamenih ploča; na zapadu pokrov nije sačuvan</p> <p>Dimenzije: 191x41 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička firma-svjetiljka, metalni čavao</p> <p>Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 83-84.</p>
388.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-46</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; pokrov groba činile su kamene ploče; znatno uništen; u grobnoj raci zabilježena veća količina pravokutno raspoređenih čavala pa je moguć i drveni lijes</p> <p>Dimenzije: 174x85 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Nalazi: metalna alka, metalni čavli</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 81.</p>

389.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, G</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; pokojnik je prekriven kamenim pločama koje su se urušile prateći uzdužnu os groba; zbog toga, te imajući u vidu nalaze metalnih čavala, postoji mogućnost da je pokojnik bio sahranjen u drvenom lijesu</p> <p>Dimenzije: 185x70 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 35 godina</p> <p>Nalazi: tri minijature keramičke svjetiljke, pet metalnih čavala, dvije staklene boce loptastog tijela i ljevkastog vrata</p> <p>Datacija: 4.-1. pol. 5. st. (datacija svjetiljki)</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac, str. 182, sl. 5, str. 190, sl. 11.</p>
390.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, G-1</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; pokojnik je prekriven kamenim pločama; zbog sličnih okolnosti nalaza kao kod G, izražena je sumnja da je pokojnik bio sahranjen u drvenom lijesu</p> <p>Dimenzije: 170x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 8 godina</p> <p>Datacija: 4.-5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac, str. 190.</p>
391.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-608</p> <p>Opis groba: Grob ukopan u zemljanu raku, lubanja položena na kamen (17x10 cm), pokrov groba sastoji se od tri veće kamene ploče (70x50cm, 65x40cm, 30x50cm) i nekoliko manjih; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
392.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-20</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; pokrov groba sastoji se od ulomaka dviju amfora; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 87, crtež 4.</p>

393.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-10</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; pokrov groba sastoji se od većih pravilnih kamenih ploča</p> <p>Dimenzije: 178x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 9 do 10 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda i svjetiljka</p> <p>Datacija: sredina 1. – kraj 2. st. (datacija keramičke svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 31.</p>
394.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-11</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; pokrov groba sastoji se od ulomaka dviju većih amfora; na zapadu pokrov nije sačuvan</p> <p>Dimenzije: 168x48 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 45 do 50 godina</p> <p>Nalazi: keramički vrč i posuda</p> <p>Datacija: 2. polovica 2. – 3. četvrtina 4. st. (datacija keramičkog vrča)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 32.</p>
395.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-25</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u zemljanu raku; pokrov groba sastoji se od kamenih ploča</p> <p>Dimenzije: 184x85 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z; Z-I</p> <p>Pokojnici: 2, žena od 20 do 25 godina i muškarac od 50 do 55 godina</p> <p>Nalazi: brončani prsten s gemom, keramička svjetiljka, metalni čavao</p> <p>Datacija: 1. – 2. st. (datacija prstena s gemom)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 52.</p>
396.	<p>Grob s pokrovom, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-26</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; dijelom ga presijeca G-35; pokrov groba sastoji se od kamenih ploča</p> <p>Dimenzije: 158x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 40 do 45 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, svjetiljka, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 53.</p>

397.	Grob s pokrovom , ukopan u zemlju <hr/> Makarska, Glavica, Ulica Stjepana Radića 7 (1997. god.), G-1 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku, pokrov groba sastoji se od većih nepravilnih kamenih ploča vezanih obilnom količinom žbuke Orijentacija: SZ-JI Pokojnici: 1 osoba, do 15 godina Nalazi: keramički lonac Datacija: 2. pol. 1. – 2. st. (datacija keramičkog lonca) Bibliografija: Tomasović 1999-2000, str. 172.
-------------	--

V.2.6 Grobovi s podnicom

398.	Grob s podnicom , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-335 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku; skelet položen na podnicu od nepravilnog nabijenog kamenja; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 200x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1	
399.	Grob s podnicom <hr/> Kaštel Štafilić, Sikuli, G-9 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; znatno uništen; podnica groba sastojala se od nabijenih sitnih ulomaka keramike Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Datacija: 4. –5. st. Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 131.	

V.3 GROBOVI S GROBNOM KONSTRUKCIJOM

V.3.1 Grobovi u amforama

400.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, istočno od apside bazilike, G-1 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od dvije gotovo potpuno sačuvane amfore; nedostaju obod i dna Dimenzije: 90x37 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Datacija: 4. – 6. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 129, sl. 51, str. 171.
-------------	---

401.	Grob u amfori , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Manastirine, kapela IV, G-7 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku iznad G-13; grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka tri amfore; na zapadnoj strani omeđena lomljenim kamenjem Dimenzije: 145x42 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Datacija: kraj 2. – kraj 4. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 108, sl. 38, str. 171.
402.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, kapela IV, G-8 Opis groba: ; grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka tri gotovo potpuno sačuvane amfore; amforama nedostaju vratovi, obodi i dna Dimenzije: 158x35 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Datacija: 4. – 6. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 109, sl. 39, str. 171.
403.	Grob u amfori , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Manastirine, kapela IV, G-11 Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku iznad G-15; grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka dvije gotovo potpuno sačuvane amfore Dimenzije: 115x45 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Datacija: 2. pol. 4. – 6. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 109, sl. 39, str. 171.
404.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, hodnik G/K, G-17 Opis groba: grob u gotovo potpuno sačuvanoj amfori Dimenzije: 116x45 cm Orijentacija: SI-JZ Pokojnici: 1 Datacija: 4. – sredina 5. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 138, sl. 56, str. 172.
405.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, narteks bazilike, G-23 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; dijelom uništena; nedostaje donji dio Dimenzije: 82x49 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 dijete Datacija: 4. – sredina 5. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 144, sl. 60, str. 172.

406.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-24 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; dijelom uništena; nedostaje dio ramena i vrata Dimenzije: 123x55 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Datacija: kraj 1./početak 2. – sredina 3. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 149, sl. 64, str. 172 – 173.
407.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-25 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka tri amfore; dijelom uništena Dimenzije: 183x50 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 odrasla osoba Datacija: 1. pol. 5. – 7. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 148, sl. 63, str. 173.
408.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, između južnog aneksa narteksa i cisterne, G-27 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka jedne amfore Dimenzije: 81x34 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 134, sl. 54, str. 173.
409.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, između južnog aneksa narteksa i cisterne, G-28 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka jedne amfore Dimenzije: 58x23 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 134, sl. 54, str. 173.
410.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, ispod temelja ulaza u narteks, G-29 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; dijelom uništena Dimenzije: 54x27 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 dijete Datacija: 4. – sredina 5. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 144, sl. 60, str. 173.

411.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-31</p> <p>Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka dvije amfore; dijelom uništena; omeđena lomljenim kamenjem</p> <p>Dimenzije: 130x40 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 odrasla osoba</p> <p>Datacija: kasno 2. – kasno 4. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 147, sl. 62, str. 173.</p>
412.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-35</p> <p>Opis groba: dvojni ukop; grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka dvije amfore koje su spojene na mjestu dna i zapečaćene manjim kamenom; južni dio nalazi se ispod G-36</p> <p>Dimenzije: 182x50 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 odrasla osoba i 1 dijete</p> <p>Datacija: sredina 5. – sredina 6. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 147 – 148, sl. 62 i 63, str. 173.</p>
413.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-36</p> <p>Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne cijele amfore i ulomaka trbuha druge kojima su prekrivene noge skeleta; grobna konstrukcija je po cijeloj dužini okružena kamenjem; amfore su zatvorene kamenom</p> <p>Dimenzije: 180x55 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: brončana narukvica</p> <p>Datacija: sredina 3. st.</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 173 – 174.</p>
414.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-37</p> <p>Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno sačuvane amfore čiji donji dio ulazi u zapadni profil istraživane sonde</p> <p>Dimenzije: šir. 47 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: kasno 2. – kasno 4. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 174.</p>

415.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-38</p> <p>Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno sačuvane amfore omeđene manjim kamenjem; dijelom uništena</p> <p>Dimenzije: šir. 42 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Datacija: kasno 2. – kasno 4. st. (datacija amfore)</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: kasno 2. – kasno 4. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 147, sl. 62, str. 174.</p>
416.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-40</p> <p>Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno sačuvane amfore; na jugoistočnoj strani omeđena kamenjem</p> <p>Dimenzije: 98x42 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 147 – 148, sl. 62 i 63, str. 174.</p>
417.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u baziliku, G-41</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka dvije amfore; sa zapadne strane okružena lomljenim kamenjem; dio grobne konstrukcije dijelom ulazi u istočni profil istraživane sonde</p> <p>Dimenzije: šir. 50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana narukvica</p> <p>Datacija: kasno 2. – kasno 4. st.</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 149, sl. 64, str. 174.</p>
418.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-48</p> <p>Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore dijelom uništena; nedostaje gornja polovica amfore koja je prekrivala skelet; dio grobne konstrukcije ulazi ispod donje stepenice ulaza u baziliku</p> <p>Dimenzije: 145x37 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 148, sl. 63, str. 175.</p>

419.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, JZ ugao srednjeg broda bazilike, G-50 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; znatno uništena; nedostaju gornji dijelovi Orijentacija: I-Z Datacija: kasno 2. – kasno 4. st. (datacija amfore) Pokojnici: 1 Datacija: kasno 2. – kasno 4. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 155, sl. 67, str. 175.
420.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-51 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; znatno uništena; sačuvali su se donji dijelovi amfore na kojoj se nalazio skelet; dio grobne konstrukcije ulazi ispod donje stepenice ulaza u narteks Orijentacija: SZ-JI Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 149, sl. 64, str. 175.
421.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, između apside kapele IV i VIII, G-58 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od dvije gotovo potpuno sačuvane amfore; dno jedne amfore ulazi u otvor druge Dimenzije: 121x40 cm Orijentacija: SI-JZ Pokojnici: 1 Datacija: kraj 4. – 6. st. Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 132, sl. 52, str. 175 – 176.
422.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, apsida bazilike, G-59 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne; grob se nalazi ispod klupe u apsidi Orijentacija: S-J Datacija: 4. st. (datacija amfore) Pokojnici: 1 dijete Datacija: 4. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 176.
423.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, istočni rub parkirališta na Manastirinama, G-60 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; znatno uništena Dimenzije: 100x39 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 176.

424.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, u nartekstu (1997.), G-61 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; dijelom uništena Orijentacija: SI-JZ Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 145, sl. 61, str. 176.
425.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, u nartekstu (1997.), G-62 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od tri gotovo potpuno sačuvane amfore; dno jedne amfore ulazi u gornji dio druge Dimenzije: 180x50 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Datacija: početak 5. st. Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 145, sl. 61, str. 176.
426.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, sjeverno od bazilike, G-65 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno sačuvane amfore Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Datacija: treća četvrtina 5. – sredina 6. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 133, sl. 53, str. 176.
427.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, istočno od kapele IV (1997.), G-69 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno sačuvane amfore Dimenzije: 80x45 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 dijete Datacija: 3. – 4. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 118, sl. 46, str. 176.
428.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, istočno od kapele IV (1997.), G-76 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; znatno uništena Dimenzije: 155x55 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 119, sl. 47, str. 177.

429.	Grob u amfori <hr/> Solin, Manastirine, istočno od kapele IV (1997.), G-77 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno sačuvane amfore Dimenzije: 59x34 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Datacija: kraj 4. – početak 7. st. (datacija amfore) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 118, sl. 46, str. 177.
430.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu, T. XVI <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-6 Opis groba: grob ukopan u četvrtastu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine Dimenzije: 111x32 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 35 godina Bibliografija: neobjavljeno
431.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-7 Opis groba: grob ukopan u četvrtastu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; po sredini sjeverne strane grobne rake amfore su poduprte jednim pravilno tesanim četvrtastim kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine Dimenzije: 180x44 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
432.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-8 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine Dimenzije: 190x43 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: 2 brončane narukvice, brončana traka, brončana fibula Bibliografija: neobjavljeno

433.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-9</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od najmanje tri spojene amfore odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 183x51 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
434.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-10</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; po sredini sjeverne strane grobne rake amfore su poduprte jednim izduženim nepravilno lomljenim kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
435.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XVI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-14</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od najmanje dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine i kamena</p> <p>Dimenzije: 180x44 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 30 do 39 godina</p> <p>Nalazi: 3 željezna čavla, željezna sjekira, olovni uteg, željezna špatula, staklena boca, životinjski rog</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
436.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-15</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; na SZ strani grobne rake amfora je poduprta četvrtastim kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 100x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

437.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-16</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; na sjevernoj strani amfore su omeđene komadima kamenja; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 190x49 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
438.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XVII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-17</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; na sjevernoj strani amfore su omeđene većim komadima kamenja; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 160x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 34 godine</p> <p>Nalazi: bronzana pojasna kopča s polukružnim okovom, sedlasto povijenom predicom i ravnim trnom, bronzani okov pojasne kopče kružnog oblika s narebrenim rubovima</p> <p>Datacija: 4.-5. st. (datacija bronzane pojasne kopče) i 5. st. (datacija bronzanog okova)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
439.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-19</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadima tupine</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: bronzana lukovičasta fibula, metalni bodež, keramička posuda, perle</p> <p>Datacija: kasno Carstvo, 4. st., 350.-380. god. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
440.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-20</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; nedostaje donji dio groba gdje su se nalazile zdjelica i noge skeleta; sačuvana grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadima tupine</p> <p>Dimenzije: 170x120 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

441.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-21</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; na sjevernoj strani amfora je poduprta kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 80x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
442.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T.</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-28</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: duž. 170 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: 3 željezna čavla, željezna alatka, novac</p> <p>Datacija: Magno Maksim, 383.-388. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
443.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-31</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; podnicu grobne konstrukcije čini jedna uzdužno odsječena amfora koja doseže do polovice bederenih kostiju skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 98x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
444.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-34</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 160x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, 2 brončane narukvice</p> <p>Datacija: 4.-5. st. (datacija brončane narukvice)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

445.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-35</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; dijelom uništen; od grobne konstrukcije sačuvala se samo jedna amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 66x40 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
446.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-37</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; amfora je mjestimice omeđena kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 93x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: ulomak brončane narukvice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
447.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-39</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 157x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
448.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-40</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 80x27 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: perlice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

449.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-45</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 89x39 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
450.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XVII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-52</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 182x54 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 40 godina</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
451.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-54</p> <p>Opis groba: grob ukopan u eliptičnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Dimenzije: 129x34 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana naušnica</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
452.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-55</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 170x36 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

453.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-61</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x60 cm</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
454.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XVIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-64</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; amfore su poduprte s nekoliko većih komada kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x48 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 50 do 60 godina</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
455.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XVIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-65</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore prilično fragmentirane; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: brončana lukovičasta fibula</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
456.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-69</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore prilično fragmentirane; zapunu groba čini kompaktna zemlja pomiješana sa šutom</p> <p>Dimenzije: 110x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

457.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-71</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore omeđene kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
458.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XVIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-78</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore prilično fragmentirane; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 190 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 35 godina</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
459.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-82</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od prilično fragmentiranih amfora omeđenih kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 111x46 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: 5 metalnih čavala</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
460.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XVIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-85</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od prilično fragmentiranih amfora omeđenih kamenjem</p> <p>Dimenzije: 104x30 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 2 do 5 godina</p> <p>Nalazi: 4 brončane narukvice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

461.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-87</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 72x41 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Konstancije II, novac iskovan između 354. i 361. god.</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
462.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T.</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-88</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno fragmentirane amfore omeđene kamenjem</p> <p>Dimenzije: 190x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
463.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-95</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od prilično fragmentiranih amfora omeđenih kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 178x38 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
464.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XIX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-98</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od prilično fragmentiranih amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 29 godina</p> <p>Nalazi: metalni čavao, keramička svjetiljka, novac</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke); Galba (68.-69. god.) ili Vespazijan (69.-79. god.) (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

465.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-104</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore odsječenih ramena i vratova; amfore su mjestimice omeđene kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 191x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
466.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-106</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
467.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-109</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
468.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-112</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 154x58 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac, brončana lukovičasta fibula</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija novca, loše očuvan), 4. st. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

469.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-117</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 175x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije brončane narukvice, koštana narukvica, brončani trn, metalni predmet</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
470.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-118</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; amfora je mjestimice omeđena kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 95x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
471.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XIX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-125</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 8 do 10 godina</p> <p>Nalazi: metalni čavao, brončani prsten</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
472.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-136</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 95x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

473.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-141</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije većim dijelom fragmentirane amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: dvije koštane igle</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
474.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-143</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 60x30 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
475.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XIX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-153</p> <p>Opis groba: grob ukopan u ovalnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; na istočnoj polovici grobne konstrukcije amfore su omeđene pravilno poredanim kamenjem; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 236x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 40 do 49 godina</p> <p>Nalazi: ulomak bronce</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
476.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-154</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 115x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

477.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-155</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koja se sastojala od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 200x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
478.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-166</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; sačuvan donji dio grobne konstrukcije koji se sastoji od fragmentirane amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 90x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
479.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-177</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od slabo sačuvane amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
480.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-180</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije većim dijelom cjelovite amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 152x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 34 godine</p> <p>Nalazi: željezna narukvica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

481.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-181</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od jedne amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete ili mlađa osoba</p> <p>Nalazi: metalni čavao, novac, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
482.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, ukopan u zdravicu, G-183</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od slabo sačuvane amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x40 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 novorođenče</p> <p>Nalazi: metalni čavao, keramička svjetiljka</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
483.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-187</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; sačuvan donji dio grobne konstrukcije koji se sastoji od dvije slabo sačuvane amfore; gornji dio amfora nije sačuvan; zapunu groba čini tvrda vapnenasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 168x41 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 45 do 55 godina; 1 dijete</p> <p>Nalazi: dvije brončane narukvice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
484.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-188</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini tvrda pjeskovita zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

485.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-190</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije većim dijelom cjelovite amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini rahla zemlja sa sitnim kamenčićima</p> <p>Dimenzije: 182x42 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Komod, 180.-192. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
486.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-194</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 90x46 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
487.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XX</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-200</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 35 do 49 godina</p> <p>Nalazi: brončana narukvica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
488.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-201</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 175x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana narukvica, brončane karike, željezna narukvica, perla</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija brončane narukvice)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

489.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XXI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-202</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini vapnenasta pjeskovita zemlja</p> <p>Dimenzije: 138x38 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 6 do 8 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, brončana udica, dva utega</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
490.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-203</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od fragmentiranog donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 165x50 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
491.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-206</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od slabo sačuvane amfore; zapunu groba čini pjeskovita tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije:</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: tri staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
492.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-208</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore u kojoj se nalazi gornji dio skeleta; noge skeleta položene su na голу zemlju unutar grobne rake; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 195x90 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

493.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-212</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 105x27 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
494.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-215</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 105x38 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
495.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-217</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 94x37 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: ulomci bronce, obrađena kost</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
496.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T.</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-220</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x40 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

497.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-221</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore</p> <p>Dimenzije: 117x52 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
498.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-222</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije većim dijelom fragmentirane amfore pomiješane s kostima skeleta; zapunu groba čini tvrda tupinasta zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana lukovičasta fibula</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
499.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-225</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije spojene amfore; jednoj amfori je odsječen predio ramena i vrata, a drugoj šiljasto dno; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x100 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac, 4 staklena balzamarija</p> <p>Datacija: Gracijan, 375.-383. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
500.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-237</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; sačuvano vrlo malo fragmenata amfora koje su sačinjavale grobnu konstrukciju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

501.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-243 = G-246 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini vapnenasta zemlja s komadićima žbuke Dimenzije: 197x47 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno</p>
502.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-244 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su mjestimice omeđene kamenjem; ulomci amfore na zapadu pomiješani su s dugim kostima skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 165x37 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno</p>
503.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-268 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini zemlja pomiješana s tupinom Dimenzije: 50x20 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 novorođenče Bibliografija: neobjavljeno</p>
504.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-269 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 140x29 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1</p>
505.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-274 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete</p>

506.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-277</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore koja je na jednom kraju zatvorena kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Galerije, 305.-311. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
507.	<p>Grob u amfori, T. XXI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-281</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku unutar zida; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od amfore uglavljene između vanjskog i unutrašnjeg lica zida; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 76x22 cm (dimenzije zida)</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
508.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-299</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x30 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
509.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-301</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 174x43 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

510.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-302</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 75x23 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
511.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-303</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
512.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-310</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 187x43 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
513.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-311</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno oštećen; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

514.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-313 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 110x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
515.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-315 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno devastiran; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfore; bez tragova kostiju; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 100x40 cm Orijentacija: S-J Bibliografija: neobjavljeno
516.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-316 Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 200x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 2 Nalazi: firma-svjetiljka, koštana igla Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke) Bibliografija: neobjavljeno
517.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-333 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od amfore koja je na jednom kraju zatvorena većim pravilno tesanim kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 120x65 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: dvije staklene boce Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca) Bibliografija: neobjavljeno

518.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-337</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 173x47 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, dvije staklene boce, obrađena kost</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
519.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-340</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfora; zapunu groba čini vapnenasta pjeskovita zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x50 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: metalni čavao, keramička posuda, firma-svjetiljka</p> <p>Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke), 2.-3. st. (datacija keramičke posude)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
520.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-341</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; prilično uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 98x37 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
521.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XXI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-344</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata amfora; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

522.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-350</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana pojasna kopča, brončana pojasna garnitura</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija pojasne garniture), 4.-5. st. (datacija pojasne kopče)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
523.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-352</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; djelomično uništen; sačuvan istočni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
524.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-360</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; sačuvali su se fragmenti amfora koje su činile grobnu konstrukciju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli, svjetiljka, koštana igla-ukosnica, ulomci koštanih igala</p> <p>Datacija: 1.-2. st. (datacija svjetiljke), 4. st. (datacija koštane igle)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
525.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-363</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; bez tragova kostiju; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 62x43 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

526.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-365</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana narukvica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
527.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-366</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
528.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-369</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
529.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-370</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

530.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-371</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 140 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
531.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-373</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 1 odrasla osoba</p> <p>Nalazi: brončana narukvica, novac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
532.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-375</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija od amfora nije se sačuvala; zapunu groba čini tupina</p> <p>Dimenzije: 175x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
533.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-378</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 148x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavao, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

534.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-380</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; sačuvali su se neki fragmenti amfora koje su činile grobnu konstrukciju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x70</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: brončana narukvica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
535.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-382</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 103x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončana narukvica, dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
536.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-384</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 113x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: školjka, životinjski rog</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
537.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XXII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-387</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x90 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

538.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-389</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno devastiran; sačuvali su se ostaci jedne gotovo cjelovite amfore koja je činila dio grobne konstrukcije; amfora je omeđena kamenjem; bez tragova kostiju; zapunu groba čini šuta</p> <p>Dimenzije: 70x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
539.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-390</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 1 odrasla osoba</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
540.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-391</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore dijelom uništene; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 200 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
541.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-398</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 97x41 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

542.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-403</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; sačuvali su se neki fragmenti amfora koje su činile grobnu konstrukciju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana pojasna kopča, metalni predmet, ulomak pravokutnog brončanog predmeta</p> <p>Datacija: 4.-5. st. (datacija pojasne kopče)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
543.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-408</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini tupinasta zemlja</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
544.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-409</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; sačuvano malo fragmenata amfore koja je činila grobnu konstrukciju; zapunu groba čini tupinasta zemlja</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
545.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-417</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; sačuvali su se ostaci jedne gotovo cjelovite amfore koja je činila dio grobne konstrukcije; amfora je mjestimice omeđena kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 92x45 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: koštana igla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

546.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-422</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 75x26 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: više komada novca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
547.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-423</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; bez tragova kostiju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 121x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
548.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-424</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 163x41 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
549.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-425</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 122x43 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
550.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-434</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 52x28 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavao, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

551.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-436 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 97x38 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
552.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-437 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne dijelom uništene amfore; bez tragova kostiju; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 80x50 cm Orijentacija: Z-I Bibliografija: neobjavljeno
553.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-438 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne dijelom uništene amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 130x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: dva staklena balzamarija, željezno šilo Bibliografija: neobjavljeno
554.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu, T. <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-439 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od više amfora; glava skeleta položena je na kamen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 195x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
555.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-440 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije dijelom uništene amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1

556.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-443</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore na sjeveru poduprta s dva nepravilno lomljena kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 58x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
557.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-450</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
558.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-451</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od više amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 126x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
559.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-452</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastojala se od više amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: 25 komada novca (povezani korozijom), koštani pršljen za tkanje</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

560.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-461</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
561.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-462</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 111x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
562.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-464</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 96x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
563.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-465</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore okružene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x42 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: koštana igla, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
564.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-466</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x21 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p>

	<p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
565.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-467</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: perle</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
566.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-472</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; sačuvali su se ostaci jedne amfore koja je činila dio grobne konstrukcije; grobna raka mjestimice omeđena kamenjem; zapunu rake čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 47x29 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli, staklena boca</p> <p>Datacija:</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
567.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-478</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; amfora odrezana po dužini upotrijebljena je kao podnica; s drugom amforom poklopljen je skelet; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 84x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

568.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-483</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; sačuvali su se ostaci dijela amfore koja je bila sastavni dio grobne konstrukcije; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 135x80 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
569.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-484</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije dijelom uništene amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 67x36 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
570.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-486</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x45 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončana narukvica, keramička posuda</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
571.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-488</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; sačuvali su se ostaci dijela amfore koja je bila sastavni dio grobne konstrukcije; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

572.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-489</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; sačuvali su se ostaci jedne gotovo cjelovite amfore koja je bila sastavni dio duže grobne konstrukcije; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
573.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-496</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: dvije brončane narukvice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
574.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-498</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; sačuvali su se ostaci dijela amfore koja je bila sastavni dio grobne konstrukcije; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
575.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-516</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 90x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
576.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-523</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije uništene amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 147x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

577.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-533</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore omeđene kamenjem; bez tragova kostiju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tri svjetiljke, četiri poklopca amfora</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljaka), 1.-4. st. (datacija poklopaca amfora)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
578.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-534</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; sačuvali su se ostaci dijela amfore koja je bila sastavni dio grobne konstrukcije; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
579.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-537</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 160 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončani privjesak, perla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
580.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-548</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od fragmenata više amfora; znatno devastiran; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

581.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-558</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x30 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija</p> <p>Datacija: dva staklena balzamarija</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
582.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-562</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku na zidu; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; u amfori se nalazila kamena urna; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x37 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
583.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-587</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x45 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklenai boca, keramička posuda</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
584.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-594</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne veće amfore unutar koje se nalazi druga manja; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x34 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: perle</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

585.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XXII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-606</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; na zapadnoj strani sačuvali su se ostaci dijela amfore koja je bila sastavni dio grobne konstrukcije; zapunu groba čini šuta</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tordirana brončana narukvica, narukvica od spiralno uvijene brončane žice, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
586.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-607</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom uništene amfore; zapunu groba čini šuta</p> <p>Dimenzije: 87x63 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
587.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-614</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore na sjeveru omeđene s dva veća kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x48 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
588.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-618</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

589.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-619</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončana narukvica, dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
590.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-627</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 118x60 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
591.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-628</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
592.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-636</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

593.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu, T. XXII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-649</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; glava skeleta smještena je između dva pravokutna kamena bloka; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončani prsten</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
594.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-650</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
595.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-653</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
596.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-655</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x30 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

597.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-656</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x43 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija, dvije brončane narukvice, ogrlica od perlica, dvije srebrne igle-ukosnice, koštana igla, prsten</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija igala)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
598.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-657</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 105x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
599.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-658</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; iznad ove grobne konstrukcije nalazio se G-647 zbog čega gornji dio amfore nije sačuvan; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
600.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-662</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

601.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-663</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od više fragmenata dviju amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 192x52 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: ogrlica od namotanih pločica srebrenog lima</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
602.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-670</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od šire i uže amfore; obje su odsječene na trbuhu iznad ramena i vratova; uža se nalazi na mjestu nogu skeleta te je uvučena u širu amforu; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
603.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-671</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od fragmenata više amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x61 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
604.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-672</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 185x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: recentni čavli, recentna britva, kasnoantičko staklo i perle</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

605.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-674 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 50x30 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
606.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-680 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
607.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-682 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 110x54 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce) Bibliografija: neobjavljeno
608.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu, T. XXIII <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-684 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x30 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
609.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-687 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 110x50 cm Pokojnici: 1dijete Nalazi: metalni čavao , staklena boca Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)

610.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-689</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
611.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-691</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 90x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
612.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-703</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od više fragmenata dviju amfora omeđenih kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
613.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-704</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; znatno uništen; sačuvano je nekoliko fragmenata amfora koje su činile grobnu konstrukciju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x75 cm</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, keramička posuda, željezna troska</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke)</p>
614.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-705</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p>

615.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-709</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
616.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-711</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; na sjeveru grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x55 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
617.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-719</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; glava je bila položena na kamen pravokutnog oblika; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p>
618.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-723</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x52 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p>
619.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-734</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p>

620.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-740 i G-741 Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 210x70 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 2 Nalazi: dva metalna čavla Bibliografija: neobjavljeno
621.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-742 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 190x70 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavao Bibliografija: neobjavljeno
622.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-745 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore položene jedna u drugu; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 140x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
623.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-746 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 190x60 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 muškarac
624.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-760 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 115x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete

625.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-761</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 70x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
626.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-763</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
627.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-764</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
628.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-766</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x50 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončani čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

629.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-786</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x55 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, metalni čavao</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
630.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-788</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
631.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-790</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; devastiran; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x35 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
632.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-794</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

633.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-795</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene pravilno tesanim kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: ulomci bronce, keramička posuda</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
634.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-797</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; sačuvan jugozapadni dio grobne konstrukcije koja se sastojala od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 125x60 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
635.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-801</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
636.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-809</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 158x80 cm</p> <p>Orijentacija: JI-SZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

637.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-827</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x65 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: svjetiljka</p> <p>Datacija: 2. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
638.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-828</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; devastiran; sačuvan sjeveroistočni dio grobne konstrukcije koja se sastojala od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 155x80 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
639.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-829</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x70 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
640.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-835</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: šest komada novca</p> <p>Datacija: Konstantin I. Veliki, 307.-337. god.; Konstancije II, 337-361. god.</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

641.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-836 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 190x54 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
642.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-838 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 220x60 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
643.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-840 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 90x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
644.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu, T. XXIII <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-851 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore omeđene pravilno tesanim kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 190x100 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: novac Datacija: Klaudije Gotski, 268.-270. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno
645.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-853 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1

646.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-854 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 220x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
647.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-860 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; sačuvan istočni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od dvije amfore omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 148x65 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: novac, koštana igla Datacija: Valentinijan, 364.-375. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno
648.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-864 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 148x78 cm Orijentacija: SZ-JI Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
649.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-869 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 197x73 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
650.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-873 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x57 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1

651.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-874</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x70</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
652.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-884</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu elipsastu raku u tupini; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 208x53 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
653.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-886</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
654.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-889</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 215x90 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
655.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-890</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koja se sastojala od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

656.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-891 Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 210x85 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac Bibliografija: neobjavljeno
657.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-894 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno oštećen; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x50 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
658.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-895 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 215x80 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
659.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-896 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; devastiran; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koja se sastojala od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x85 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
660.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-897 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 180x73 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno

661.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-899</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore omeđene kamenjem; jugozapadni dio grobne konstrukcije nalazi se uz strukturu zidanu od pravilno tesanog kamenja; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x72 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
662.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-900</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
663.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-902</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova te omeđene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x66 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
664.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-904</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 184x73 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p>
665.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-906</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 183x76 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p>

666.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-907</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 213x82 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
667.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-910</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 143x57 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončana igla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
668.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-911</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
669.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-916</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od amfora omeđenih pravilno tesanim kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 176x72 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

670.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-917</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od amfora omeđenih pravilno tesanim kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 230x100 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije srebrne naušnice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
671.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-918</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 206x69 cm</p> <p>Orijentacija:</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
672.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-920</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 222x87 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: perlica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
673.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-929</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; potkoljenice pomaknute prema trupu da bi tijelo pokojnika moglo stati u grobnu konstrukciju; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

674.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-932 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 192x75 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
675.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-933 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x55 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: novac Bibliografija: neobjavljeno
676.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-935 Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; dijelom dislociran; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 182x95 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
677.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-941 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 135x80 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
678.	Grob u amfori , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-942 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 122x75 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno

679.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-30</p> <p>Opis groba: istovremeni dvojni grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastojala se od ulomaka dviju amfora; dio ulomaka poslužio je za popločanje grobne rake, a ostatak za pokrov; grobna konstrukcija je poduprta kamenjem na sjevernoj i istočnoj strani; na sjeverozapadnoj strani groba nalazila su se dva čavla</p> <p>Dimenzije: 168x56 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 2, muškarac, od 25 do 35 godina i žena, od 35 do 45 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, keramička svjetiljka, brončana lukovičasta fibula, brončana pinceta, željezni nož, staklena posuda, dva metalna čavla, klin</p> <p>Datacija: 3. – 5. st. (datacija lukovičaste fibule)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 60.</p>
680.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dujmovača, Zagorski put, G-1</p> <p>Opis groba: grob ukopan u tupinu; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od ulomaka dviju amfora</p> <p>Dimenzije: 80x42 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: kraj 3. – sredina 5. st. (datacija amfora)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Sunko Katavić, Jerončić 2015, str. 90 – 91, sl. 15.</p>
681.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dujmovača, Zagorski put, G-2</p> <p>Opis groba: grob ukopan u tupinu; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od ulomaka amfora</p> <p>Dimenzije: 175x65 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: 4. – 5. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Sunko Katavić, Jerončić 2015, str. 90 – 91, sl. 16.</p>
682.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; grobna konstrukcija sastojala se od fragmenata više amfora</p> <p>Dimenzije: 150x40 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 2 godine</p> <p>Nalazi: novac, dva ulomka željeza</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 191.</p>

683.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 1</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu grobnu raku u zdravici koju dijeli s Ga 2; grobna konstrukcija sastojala se od fragmenata barem tri različite amfore; ulomci istih amfora upotrijebljeni su i za Ga 2</p> <p>Dimenzije: 150x60 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 13 godina</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 187, sl. 9, str. 191.</p>
684.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 2</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu grobnu raku u zdravici koju dijeli s Ga 1; grobna konstrukcija sastojala se od fragmenata barem tri različite amfore; ulomci istih amfora upotrijebljeni su i za Ga 1</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 mlađa osoba, od 14 do 16 god.</p> <p>Nalazi: dvije brončane narukvice, glavica brončane igle, ulomak metalnog šiljka, dva željezna čavla, staklena boca</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 187, sl. 9, str. 191.</p>
685.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 3</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; grobna konstrukcija sastojala se od ulomaka trbuha jedne amfore</p> <p>Dimenzije: 60x25 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 novorođenče, 6 mj.</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 192.</p>
686.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 4</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore; južnoj amfori odsječeno je dno, a sjevernoj vrat i ramena; pokrov grobne konstrukcije sastoji se od zemlje i ulomaka amfora</p> <p>Dimenzije: 210x60 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 35 god.</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 178, sl. 2, str. 192.</p>

687.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 5</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova</p> <p>Dimenzije: 170x40 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1 djevojčica, 14 godina</p> <p>Nalazi: tri brončana prstena</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 192.</p>
688.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 6</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore</p> <p>Dimenzije: 135x40 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 5 godina</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 193, sl. 14.</p>
689.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 7</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore</p> <p>Dimenzije: 60x40 cm</p> <p>Orijentacija: jZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 2 godine</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 193.</p>
690.	<p>Grob u amfori, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Ga 8</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore</p> <p>Dimenzije: 60x30 cm</p> <p>Orijentacija: jZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 8 godina</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 193.</p>

691.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju, T. XXIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-77</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore unutar koje su kosti više skeleta presložene na način da stanu u unutrašnjost amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 40 godina; 2 djece, od 2,3 do 6 godina i od 1,5 do 2,3 godine</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
692.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-93</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne gotovo potpuno fragmentirane amfore i kamenja; zapunu groba čini zemlja sa šutom</p> <p>Dimenzije: 160x52 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
693.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlji, T. XXIV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-127</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su u središnjem dijelu omeđene kamenom; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 155x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
694.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlji</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-131</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su omeđene kamenom; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

695.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlji</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-134</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije većim dijelom cjelovite amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x30 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
696.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-174</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; amfora je mjestimice omeđena kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
697.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-189</p> <p>Opis groba: grob ukopan u četvrtastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; amfora je poduprta jednim nepravilno lomljenim kamenom; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x40 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: staklena boca, ulomak željeznog predmeta</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
698.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-193</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od slabo sačuvane amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x48 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

699.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju, T. XXIV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-198</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije većim dijelom fragmentirane amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; amfore su mjestimice omeđene kamenjem; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 17 do 25 godina</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
700.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-204</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od fragmentiranog donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
701.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju, T. XXIV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-210</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; sačuvan zapadni dio grobne konstrukcije koji se sastoji od donjeg dijela jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
702.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-312</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x40 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni okov</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

703.	Grob u amfori , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-334 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije fragmentirane amfore omeđene kamenjem; grobne rake čini rahla zemlja s kamenom Dimenzije: 210x100 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 muškarac Bibliografija: neobjavljeno
704.	Grob u amfori , ukopan u zemlju, T. <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-343 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobnu konstrukciju čine amfora s istočne strane i kamena urna sa zapadne strane; bez tragova kostiju; zapunu groba čini rahla zemlja Orijentacija: I-Z Bibliografija: neobjavljeno
705.	Grob u amfori , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-372 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 90x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: novac Datacija: Valerijan, 253.-260. god. (datacija novca) Bibliografija: neobjavljeno
706.	Grob u amfori , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-392 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; ispod glave i desnog ramena skeleta nalazi se kamen (dim. 15x10 cm); zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 150x50 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Nalazi: ogrlica od perli od staklene paste Bibliografija: neobjavljeno
707.	Grob u amfori , ukopan u zemlju <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-400 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 90x40 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete

708.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-402</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; bez tragova kostiju; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 86x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
709.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-414</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne cjelovite amfore; bez tragova kostiju; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 60x20 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
710.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-490</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončani prsten, brončana fibula, staklena boca</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
711.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-553</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne većim dijelom cjelovite amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni predmeti, privjesak, koštana igla, udica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

712.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-630</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu zemljanu raku; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja sa šutom</p> <p>Dimenzije: 60x45 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
713.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-635</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Klaudije Gotski, 268.-270. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
714.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-645</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončani predmet, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
715.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-646</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsastu zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
716.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-647</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p>

717.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-666</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 87x37 cm</p> <p>Orijentacija: JI-SZ</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
718.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-724</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; znatno uništen; na istoku grobne konstrukcije sačuvalo se nekoliko fragmenata amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x50 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
719.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-757</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; amfora se nalazila samo na sjevernom dijelu grobne konstrukcije; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x65 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
718.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-804</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: brončana narukvica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
719.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-808</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini rahla zemlja sa šutom</p> <p>Dimenzije: 180x60 cm</p> <p>Orijentacija: JI-SZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni predmet, dva staklena balzamarija</p>

720.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-823</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x100 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Prob, 276.-282. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
721.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-914</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija sastojala se od jedne gotovo cjelovite amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 122x63 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
722.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-946</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; devastiran; sačuvan južni dio grobne konstrukcije koja se sastojala od dvije amfore; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x75 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
723.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-9</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sastojala se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova te mjestimice omeđene kamenjem; skelet položen na desni bok s lagano savijenim koljenima da bi mogao stati u grobnu konstrukciju</p> <p>Dimenzije: 165x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 ženska osoba, oko 30 godina</p> <p>Datacija: sredina 5. – kraj 6. st. (datacija amfora)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 82, str. 87, crtež 3.</p>

724.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-11</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku koju dijeli s jednostavnim grobom bez grobne konstrukcije (G-15); grobna konstrukcija sastojala se od tri različite amfore koje su činile podnicu groba i pokrivale skelet na području glave i trupa, zdjelice i bedrenih kostiju te potkoljenice i stopala</p> <p>Dimenzije: 180x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 mlađi muškarac</p> <p>Datacija: sredina 5. – kraj 6. st. (datacija amfora)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 85 – 86, crtež 2.</p>
725.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-32</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sastojala se od tri različite amfore koje su činile podnicu groba i pokrivale skelet na području glave i trupa, zdjelice i bedrenih kostiju te potkoljenice i stopala; amfora na SZ dijelu groba poduprta jednim nepravilno obrađenim kamenom</p> <p>Dimenzije: 225x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: 4. – početak 5. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 88, crtež 5.</p>
726.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-46</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sastojala se od dvije različite amfore</p> <p>Dimenzije: 165x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: 4. – početak 5. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 88, crtež 6.</p>
727.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-4</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvana je polovica manje amfore; bez tragova kostiju</p> <p>Dimenzije: 66x22 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 22.</p>

728.	<p>Grob u amfori</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-1</p> <p>Opis groba: grobna konstrukcija sastojala se od jedne gotovo cjelovite amfore omeđene sitnijim kamenjem</p> <p>Dimenzije: 114x53 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca i staklena čaša</p> <p>Datacija: kraj 3. – početak 5. st. (datacija staklene boce), 4. – početak 5. st. (datacija staklene čaše)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 121.</p>
729.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Split, Sućidar, križanje Velebitske i Brune Bušića (1977. god.), G-4</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sastojala se od dvije spojene amfore omeđene kamenjem; jednoj amfori je odsječena noga, a drugoj predio ramena i vrata</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija amfora)</p> <p>Bibliografija: Oreb, Marin 1980, str. 57, T. XXII, 2.</p>
730.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Split, Varoš, Teutina ulica (1982. god.), G-1</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od jedne amfore</p> <p>Dimenzije: 110x50 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: Oreb 1983, str. 32.</p>
731.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Split, Varoš, Teutina ulica (1982. god.), G-3</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od jedne amfore</p> <p>Dimenzije: 110x50 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: Oreb 1983, str. 32.</p>

732.	<p>Grob u amfori, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Baška Voda, Promajna, položaj Ratac</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od jedne amfore</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Datacija: kraj 5. – sredina 6. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: Tomasović 2003, str. 71, str. 73, sl. 2.</p>
-------------	---

V.3.2 Grobovi od tegula

V.3.2.1 Grobovi s pokrovom od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode

733.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-1</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja s komadićima tupine</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom</p>	
734.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu, T. XXV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-29</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u sloju tvrde tupine; grobna konstrukcija popločana je s četiri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 197x40 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: brončana lukovičasta fibula, brončana pojasna kopča, novac</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija fibule) i 4.-5. st. (datacija pojasne kopče)</p>	
735.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-32</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen recentnom izgradnjom; grobna konstrukcija popločana je tegulama; sačuvalo se nekoliko fragmenata tegula koje su bile postavljene u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom, brončana lukovičasta fibula, keramička posuda</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija fibule)</p>	

736.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-38</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen recentnom izgradnjom; grobna konstrukcija popločana je tegulama i učvršćena kamenjem; sačuvalo se nekoliko fragmenata tegula koje su bile postavljene u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 165x69 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije brončane narukvice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
737.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-70</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija iznad skeleta sastojala se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
738.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-72</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija popločana je tegulama; sačuvalo se nekoliko fragmenata tegula koje su bile postavljene u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 95x38 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
739.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-74</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen recentnom izgradnjom; grobna konstrukcija popločana je tegulama; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 200x64 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

740.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu, T. XXV</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-142</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; na južnoj i sjevernoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x90 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana fibula, brončani prsten</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
741.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu, T. XXVI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-157</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; na istočnoj i zapadnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 20 do 29 godina</p> <p>Nalazi: četiri keramička poklopca pronađena <i>in situ</i> izvan grobne cjeline, okrenuta natraške i upotrebljena kao svjetiljke, četiri svjetiljke, metalni čavao, brončani predmet, prsten, staklena boca</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljaka) i 2.-3. st. (datacija keramičkih poklopaca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
742.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-239</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala se od po četiri tegule postavljene sa svake tako da čine krov na dvije vode; na istočnoj i zapadnoj strani postavljen je po jedan kamen kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 300x100 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

743.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu, T. XXVI</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-240</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; tegule su učvršćene kamenjem; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x100 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 30 do 39 godina</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
744.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-251</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; na istočnoj i zapadnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 166x40 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, zakovice za cipele, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
745.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-254</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana zakovica</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
746.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-283</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 230x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, dvije staklene boce, koštana igla</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

747.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-284</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po tri tegule koje čine krov na dvije vode; potkoljenične kosti skeleta nisu bile prekrivene tegulama; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Datacija: 1.-2. st. (datacija keramičke posude)</p>
748.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-285</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je tegulama; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na istočnoj i zapadnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka, metalni čavli, brončani predmet, staklena boca</p> <p>Datacija: 1.-2. st. (datacija svjetiljke)</p>
749.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-286</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; istočni dio grobne konstrukcije popločan je tegulama; iznad glave i trupa skeleta sa svake strane postavljene su po dvije tegule koje čine krov na dvije vode; donji dio skeleta nije bio prekriven tegulama; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: metalni čavao</p>
750.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-314</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; sačuvalo se nekoliko fragmenata tegula koje su bile postavljene u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj strani postavljena je tegula kao uzglavnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Nalazi: metalni čavli, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

751.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-331</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; sačuvalo se nekoliko fragmenata tegula koje su bile postavljene u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 145x22 cm</p> <p>Orijentacija: JZ-SI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
752.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-345</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj te istočnoj postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
753.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-347</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramički tanjur, tegula s pečatom, dvije narukvice</p> <p>Datacija: 1. st. (datacija tanjura)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
754.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-348</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj te istočnoj postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: narukvica, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

755.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-356</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; zapadni dio grobne konstrukcije popločan je tegulama; sačuvalo se nekoliko fragmenata tegula koje su bile postavljene u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x44 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
756.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-410</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je tegulama; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
757.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-411</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je tegulama; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
758.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-511</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 215x95 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: novac, staklena boca</p> <p>Datacija: Konstancije II, prije reforme, kovan 337.-346. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

759.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-522</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je tegulama; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima i vezani žbukom; na zapadnoj strani postavljen je ulomak stele kao uzglavnica groba; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, brončana udica, metalni čavli, staklena boca, koštana igla</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
760.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-550</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 165x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
761.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu, T. XXVI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-566</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 240x96 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: keramička posuda, tegula s pečatom, brončana igla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
762.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-568</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj te istočnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom, staklena boca, perle</p>

763.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu u tupini</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-569</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je tegulama; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima i vezani žbukom; zapunu groba čini zemlja sa žbukom</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: firma-svjetiljka</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
764.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-624</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x90 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
765.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-664</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x100 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: dva staklena balzamarija</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
766.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-675</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj strani postavljena je tegula kao uzglavnica groba; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x100 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, brončana narukvica, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

767.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-679</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: perle</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
768.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-706</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
769.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-708</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x55 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
770.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-754</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije:</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

771.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-755</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: željezna narukvica, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
772.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu, T. XXVII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-816</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u pravokutnu rak u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima i vezani žbukom; unutrašnjost groba obložena je žbukom; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x110 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete i ostaci spaljenog skeleta</p> <p>Nalazi: metalni čavli, ulomak predmeta od brončane žice, dvije koštane igle</p> <p>Datacija:</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
773.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-833</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x90 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
774.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-839</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

775.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-855</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x70 cm</p> <p>Orijentacija: JI-SZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Klaudije Gotski, 268.-270. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
776.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-856</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj strani postavljena je tegula kao donožnica groba; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 260x100 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Galijen, 253.-268. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
777.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-859</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku; u tupini skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj te istočnoj strani postavljena je po jedna kamena ploča kao uzglavnica i donožnica groba; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 80x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: novac</p> <p>Datacija: Faustina Junior (možda Lucila ili Crispina) - datacija novca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
778.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-862</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x55 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija keramičke posude)</p>

779.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-863</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; stopala skeleta postavljena su na pravilno tesani pravokutni kamen; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
780.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-867</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x100 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
781.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-871</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana s četiri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 230x75 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
782.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-892</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x40 cm</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: predmet od brončane žice</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

783.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-50</p> <p>Opis groba: ukopan u pravokutnu raku u tupini; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; tegule su spojene imbreksima; na sjevernoj i južnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba</p> <p>Dimenzije: 195x75 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Nalazi: željezna građevinska kopča</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 89, sl. 4.</p>
784.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-65</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; tegule su spojene imbreksima; na istočnoj i zapadnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; SZ i JZ strana groba omeđena je nepravilno lomljenim komadima kamenja; pod stopalima skeleta nalazi se nekoliko manjih kamenja</p> <p>Dimenzije: 205x90 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tri ulomka brončane igle, nedefiniran brončani predmet</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 89 – 90, crtež 8.</p>
785.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Gt</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; na zapadnoj te istočnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; unutrašnjost groba ispunjena i nabijena glinom</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 30 do 35 godina</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 180, sl. 3, str. 194, sl. 15.</p>
786.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Gt 1</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u zdravicu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima</p> <p>Dimenzije: 225x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 2 djece, 4 i 13 godina</p> <p>Nalazi: dvije tegule s pečatom</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 194.</p>

787.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Gt 2</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u zdravicu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima</p> <p>Dimenzije: 100x75 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 2 djece, 2 godine</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 194.</p>
788.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Gt 3</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; znatno uništen; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; na zapadnoj te istočnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba</p> <p>Dimenzije: 115x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 6 godina</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 194.</p>
789.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Split, Dioklecijanova palača, Dominikanski samostan, Gt 4</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zdravicu; znatno uništen; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; na zapadnoj te istočnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba</p> <p>Dimenzije: 190x60 cm</p> <p>Orijentacija: JI-SZ</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 30 godina</p> <p>Nalazi: dvije tegule s pečatom; dvije staklene boce</p> <p>Datacija: 4. – 5. st.</p> <p>Bibliografija: Zglav-Martinac 2010, str. 195.</p>
790.	<p>Grob od tegula</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, kapela IV, G-3</p> <p>Opis groba: sa svake strane grobne konstrukcije postavljene su po tri tegule koje čine krov na dvije vode; na jugoistočnoj i sjeverozapadnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima i učvršćeni žbukom</p> <p>Dimenzije: 175x63 cm</p> <p>Orijentacija: JI-SZ</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 108, sl. 38, str. 171.</p>

791.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, kapela IV, G-5 Opis groba: sa svake strane grobne konstrukcije postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; na sjevernoj i južnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima i učvršćeni žbukom Dimenzije: 183x58 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 106, sl. 37, str. 108, sl. 38, str. 171.
792.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, kapela IV, G-6 Opis groba: dijelom uništen; grobna raka popločana tegulama; sa svake strane grobne konstrukcije postavljene su po tri tegule koje čine krov na dvije vode; kao uzglavnica groba na sjevernoj strani postavljen je ulomak natpisa, a kao donožnica na južnoj strani postavljena je tegula; spojevi tegula prekriveni su imbreksima Dimenzije: 138x44 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 106, sl. 37, str. 108, sl. 38, str. 171.
793.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, kapela IV, G-12 Opis groba: dijelom uništen; sa svake strane grobne konstrukcije postavljene su po tri tegule koje čine krov na dvije vode; na sjevernoj i južnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima Dimenzije: 160x60 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 dijete Nalazi: tri komada novca Datacija: 2. pol. 4. st. (datacija novca) Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 109, sl. 39, str. 171 – 172.
794.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, kapela IV, G-15 Opis groba: dijelom uništen; sa svake strane grobne konstrukcije postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; na sjevernoj i južnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima Dimenzije: 190x59 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 109, sl. 39, str. 172.

795.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, ispred II ulaza u baziliku, G-20 Opis groba: dijelom uništen; sa svake strane grobne konstrukcije postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; na sjevernoj i južnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima i učvršćeni žbukom Dimenzije: 204x96 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 154, sl. 36 i 67, str. 172.
796.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, ispred ulaza u narteks, G-39 Opis groba: grobna konstrukcija sastoji se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; ulazi u zapadni profil istraživane sonde; grob nije istražen Dimenzije: šir. 55 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 174.
797.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, zapadni dio južnog broda bazilike, G-53 Opis groba: dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od po četiri tegule postavljene u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima Dimenzije: 150x58 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 156, sl. 68, str. 175.
798.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, hodnik G, G-66 Opis groba: dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od po četiri tegule postavljene u obliku krova na dvije vode Dimenzije: 125x70 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 176.
799.	Grob od tegula <hr/> Solin, Manastirine, istočno od kapele IV, G-75 Opis groba: prilično uništen; grobna konstrukcija sastoji se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode Dimenzije: 182x78 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 176.

800.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju, T. XXVII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-122</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija popločana je s dvije tegule; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; na istočnoj i zapadnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac</p> <p>Nalazi: predica s trnom</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
801.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-130</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; iznad skeleta sastojala se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj strani postavljena je jedna tegula kao uzglavnica groba; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: duž. 200 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom, novac, staklena boca</p> <p>Datacija: Valentinijan II, 375.-392. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
802.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju, T. XXVII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-135</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastojala se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; na istočnoj i zapadnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 188x60 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 40 do 50 godina</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
803.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-379</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; na zapadnoj te istočnoj strani postavljena je po jedna tegula kao uzglavnica i donožnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini rahla zemlja s kamenom</p> <p>Dimenzije: 190x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

804.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-388</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule i ojačana s dva kamena bloka (25x8 cm i 21x15 cm) sa lijeve i desne strane ramena pokojnika; iznad skeleta sa svake strane postavljeno je po pet tegula koje čine krov na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini rahla zemlja sa šutom</p> <p>Dimenzije: 205x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
805.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-913</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna konstrukcija popločana s tri tegule; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; na zapadnoj te istočnoj strani postavljen je po jedan kamen kao uzglavnica i donožnica groba; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x110 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
806.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-5</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sastoji se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; tegule su dijelom poremećene; na istočnoj strani grob se naslanja na tupinastu stijenu koja je mogla poslužiti kao donožnica</p> <p>Dimenzije: 150x68 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 3,5 do 4,5 godina</p> <p>Nalazi: keramička firma-svjetiljka, metalni čavao, brončani novac</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija firma-svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 23.</p>
807.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-18</p> <p>Opis groba: istovremeni dvojni grob ukopan u zemljanu raku; grobna konstrukcija sačuvana je do potkoljenica skeleta; sastojala se od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode; tegule su spojene imbreksima</p> <p>Dimenzije: 190x72 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 2 žene, od 25 do 30 godina i od 30 do 35 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, keramička svjetiljka, ulomci stakla</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija keramičke posude)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 44.</p>

808.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Split, Manuš, <i>Nova Color</i>, G-1</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; skelet je položen izravno na zemlju; ispod zdjelice nalazila se jedna fragmentirana tegula; iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; na zapadnoj strani postavljena je jedna tegula kao uzglavnica groba</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 mlađi muškarac</p> <p>Bibliografija: Bilić, Ivišić, Vulić 2009, str. 60, 72-73.</p>
809.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Split, Varoš, Teutina ulica (1982. god.), G-2</p> <p>Opis groba: iznad skeleta sa svake strane postavljene su po četiri tegule koje čine krov na dvije vode; na sjeverozapadnoj i jugoistočnoj strani postavljena je jedna tegula kao uzglavnica, odnosno donožnica groba</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: Oreb 1983, str. 32.</p>

V.3.2.2 Grobovi s pokrovom od vodoravno postavljenih tegula

810.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, ispred ulaza u baziliku, G-42</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; s pokrovom od vodoravno postavljenih tegula</p> <p>Dimenzije: 150x47 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 151, sl. 65, str. 174.</p>	
811.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-73</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; skelet postavljen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta i učvršćenih s nekoliko kamenja; zapunu groba čini kompaktna zemlja s tupinom</p> <p>Dimenzije: 177x52 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>	

812.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-111</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; znatno uništen; sačuvala se tegula postavljena vodoravno iznad lubanje skeleta; uz tegulu se nalazilo nekoliko komada nepravilno lomljenog kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x42 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: četiri metalna čavla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
813.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-119</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; sačuvala se tegula postavljena vodoravno iznad lubanje skeleta; uz tegulu se nalazilo nekoliko komada kamena; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 177x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 odrasla osoba</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
814.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-256</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana je tegulama; skelet je bio prekriven vodoravno položenim tegulama koje su na nekoliko mjesta učvršćene kamenjem; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x100 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
815.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu, T. XXVIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-287</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 186x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 žena, od 30 do 40 godina</p> <p>Nalazi: metalni čavao, staklena boca, koštana igla</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija koštane igle)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

816.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-349</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
817.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-377</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta</p> <p>Dimenzije: 165x15 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavao, keramička svjetiljka, novac</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija svjetiljke), Gordijan III, 238.-244. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
818.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-617</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen recentnom arhitekturom; grobna konstrukcija sastoji se od tegula i kamenih ploča postavljenih vodoravno iznad skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 150x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: ogrlica, brončani prsten, lančić, 11 komada novca</p> <p>Datacija: Galijen, 253.-268. god.; Konstans, 337.-350. god.; Konstancije II, 337-361. god.; Julijan II Apostata, 360.-363. god.; Valens, 364.-378. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
819.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-623</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu izduženu raku u tupini; skelet položen na tupinu; iznad skeleta postavljene su tegule; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x50 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

820.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-759</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; od grobne konstrukcije sačuvali su se ulomci tegula vodoravno položeni iznad skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 100x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
821.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-826</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastoji se od tri tegule postavljene vodoravno iznad skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x53 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana medicinsko-ljekarnička sonda, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
822.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-847</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu elipsasatu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: ulomak željeza, staklena boca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
823.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-848</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

824.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-850</p> <p>Opis groba: grob ukopan u elipsastu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 164x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
825.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-883</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na tupinu; grobna konstrukcija sastojala od tegula vodoravno položenih iznad skeleta; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 170x50 cm</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
826.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Marusinac, južno od vanjskog zida apside sjeverne bazilike, G-t</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobnu konstrukciju čini pokrov od dvije vodoravno položene tegule omeđene imbreksima</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 odrasla osoba</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: Višić-Ljubić 2005, str. 387 – 389; Višić-Ljubić 2006, str. 426 – 427; Višić-Ljubić 2007, str. 479 – 480.</p>
827.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-51</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od vodoravno postavljenih tegula</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 89.</p>

828.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-5</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od tegula vodoravno postavljenih u dva sloja; između sloja tegula nalazi se sloj zemlje; na zapadnoj strani groba nalazi se okomito postavljena kamena ploča koja je poslužila kao donožnica te je mogla predstavljati nadzemno obilježje groba</p> <p>Dimenzije: 120x55 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 35 do 40 godina</p> <p>Nalazi: tegula s natpisom PANSIANA</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija firma-svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 23.</p>
829.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-20</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; na sjevernoj i istočnoj strani omeđen stijenama; grobna konstrukcija sastojala se od vodoravno postavljenih tegula</p> <p>Dimenzije: 116x35 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, od 2 do 3 godine</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 47.</p>
830.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-36</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od vodoravno postavljenih tegula koje nedostaju na istočnom dijelu groba</p> <p>Dimenzije: 116x27 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička firma-svjetiljka, metalni čavli</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija firma-svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 68.</p>
831.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-47</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastoji se od vodoravno postavljenih tegula</p> <p>Dimenzije: 161x63 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: više osoba</p> <p>Nalazi: novac, staklena boca</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 82.</p>

832.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Dugopolje, Vučipolje, G-1/II</p> <p>Opis groba: grob od tegula koji se nalazio unutar zidane grobnice (G-1/I) ukopane u pjeskovitu zdravicu; nije poznato radi li se o istovremenim ukopima; grobna konstrukcija sastojala se od četiri okomito postavljene tegule; spojevi tegula bili su prekriveni imbreksima; dno grobne rake bilo je popločano trima tegulama; pokrov od tegula koje su ujedno činile popločanje grobnice G-1/I; za donožnicu groba iskorišten je ulomak imbreksa</p> <p>Dimenzije: 160x42 cm</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Pokojnici: 1 mlađa žena</p> <p>Nalazi: keramička posuda, staklena boca, tri koštane igle, koštano vreteno</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija nalaza)</p> <p>Bibliografija: Borzić, Jadrić 2007, str. 150-153, sl. 3 i 4.</p>
833.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Donje Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Gašpini jug 3, G-5</p> <p>Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; pokrov groba sastoji se od ulomaka tegula i dvije vodoravno postavljene tegule spojene imbreksima; na zapadnoj strani postavljena je jedna tegula kao donožnica groba; grobna raka okružena kamenjem</p> <p>Dimenzije: 190x70 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 mlađa ženska osoba</p> <p>Nalazi: fragmenti dviju koštanih igala-ukosnica</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija koštanih igala)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 95, crtež 11.</p>

V.3.2.3 Devastirani grobovi

834.	<p>Grob od tegula</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, kapela IV, G-14</p> <p>Opis groba: prilično uništen; nije moguće odrediti kakvog je tipa bila gornja konstrukcija groba; skelet položen na tegule</p> <p>Dimenzije: 192x37 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: četiri metalna čavla</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 109, sl. 39, str. 172.</p>	
------	--	--

835.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-549</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; sačuvane su tegule kojima je grobna konstrukcija popločana; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 140x60 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda, metalni čavao</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
836.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-593</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija sastavljena je od tegula postavljenih uz lijevu stranu rake do zdjelice skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 190x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
837.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-738</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana tegulama; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x70 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
838.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-751 i G-752</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana tegulama; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 200x61 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija keramičke posude)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

839.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-870</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; dijelom uništen; grobna konstrukcija popločana s četiri tegule; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 220x90 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
840.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-908</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija popločana s tri tegule; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 201x82 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
841.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-919</p> <p>Opis groba: grob ukopan u izduženu raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija popločana tegulama; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 194x63 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p>
842.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-928</p> <p>Opis groba: trostruki grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana tegulama; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 172x84 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 dijete, 2 odrasle osobe</p> <p>Nalazi: staklena boca, jantarna perla, koštana igla</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p>
843.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-934</p> <p>Opis groba: trostruki grob ukopan u izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija popločana s tri tegule; lubanja jednog skeleta položena je na pravilno tesani pravokutni kamen i okružena kamenjem nepravilnog oblika; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 215x78 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

844.	<p>Grob od tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuše, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-42</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno uništen; iznad skeleta postavljene su poremećene tegule</p> <p>Dimenzije: 185x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 20 do 29 godina i 1 žena, oko 40 godina</p> <p>Nalazi: keramička amfora</p> <p>Datacija: 6. – 7. st. (datacija amfore)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 89 – 90, crtež 7.</p>
845.	<p>Grob od tegula, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-16</p> <p>Opis groba: grob ukopan u ovalnu raku ranijeg paljevinskog groba; grobna konstrukcija sastojala se od tegula i imbreksa razmještenih uz rubove rake uslijed kasnije obrade zemljišta</p> <p>Dimenzije: 225x88 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 35 godina</p> <p>Nalazi: keramički vrčić s ručkom, željezna alka, ulomci stakla</p> <p>Datacija: 3. st. (datacija keramičkog vrčića)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 39.</p>

V.3.3 Kombinirani grobovi

846.	<p>Kombinirani grob od amfora i tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-18</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od ulomaka tegula i amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana narukvica</p>
847.	<p>Kombinirani grob od amfora i tegula, ukopan u zdravicu, T. XXVIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-124</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; donji dio grobne konstrukcije sastojao se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; pokrov groba čine ulomci tegula; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 180x44 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 50 do 60 godina</p> <p>Nalazi: keramički kalotasti poklopac, brončana pojasna kopča, brončana lukovičasta fibula, bodež, željezna sjekira, metalni čavao, staklena boca</p> <p>Datacija: 1.-4. st. (datacija keramičkog poklopca), 4. st. (datacija fibule), 4. – 5. st. (datacija pojasne kopče)</p>

848.	<p>Kombinirani grob od amfora i neobrađenog kamena, ukopan u zdravicu, T.</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-161</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od poremećenog kamena prekrivenog ulomcima amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja i kamen</p> <p>Dimenzije: 180x80 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 žena</p> <p>Nalazi: sekundarno upotrijebljena kamena urna, perlice</p>
849.	<p>Kombinirani grob od amfora, tegula i kamenih ploča, ukopan u zdravicu, T. XXVIII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-238</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; donji dio grobne konstrukcije sastojao se od dvije amfore; na pojedinim mjestima poduprte kamenjem; pokrov groba čine tegule i kamene ploče postavljene u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 210x65 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: dvije staklene boce</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
850.	<p>Kombinirani grob od amfora i tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-242</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; donji dio grobne konstrukcije sastojao se od dvije amfore spojene na mjestu odsječenih ramena i vratova; pokrov groba čine tegule postavljene u obliku krova na dvije vode; jedna tegula postavljena je kao uzglavnica groba; spojevi tegula prekriveni su imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 176x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
851.	<p>Kombinirani grob od amfora i tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-275</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; podlogu grobne konstrukcije čini amfora na predjelu glave i torza skeleta te popločenje od ulomaka tegula na predjelu donjih udova skeleta; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 111x33 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana lukovičasta fibula</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija fibule)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

852.	<p>Kombinirani grob od amfora, tegula i kamena, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-279</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; znatno poremećen; presijeca nekoliko grobova (G-297, G-307, G-309, G-317); grobnu konstrukciju čine ulomci amfora, tegula i kamenje; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 160x45 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: brončana igla</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
853.	<p>Kombinirani grob od amfora i tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-396</p> <p>Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od amfore odsječenih ramena i vrata; jedna tegula postavljena je kao donožnica groba i zatvara amforu na istoku; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 110x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklene boce)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
854.	<p>Kombinirani grob od amfora, tegula i kamena, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-578</p> <p>Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od amfore na predjelu glave i torza skeleta; amfora je okružena kamenom; donji udovi skeleta položeni su na tupinu i prekriveni tegulom; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x40 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: keramička zdjela, dvije staklene boce, brončana igla, metalni predmet, tesera</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
855.	<p>Kombinirani grob od amfora i tegula, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-613</p> <p>Opis groba: grob ukopan u ovalnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od amfore prekrivene tegulom; zapunu groba čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 130x50 cm</p> <p>Orijentacija: nije moguće odrediti</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: tegula s pečatom Q·CLODIVS·AMBROSIVS</p> <p>Datacija: sredina 1. – početak 2. st. (datacija tegule s pečatom)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

856.	Kombinirani grob od amfora i tegula , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-665 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; znatno uništen; grobna konstrukcija sastoji se od amfore prekrivene tegulom; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Nalazi: dvije staklene boce Datacija: kasna antika (datacija staklenih boca) Bibliografija: neobjavljeno
857.	Kombinirani grob od amfora i kamena , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-783 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se šest komada kamena položenih s lijeve i desne strane glave, zdjelice i bedrenih kostiju skeleta te po dva veća kamena položena lijevo i desno strane; pokrov grobne rake sastoji se od ulomaka amfora; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x60 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 žena Bibliografija: neobjavljeno
858.	Kombinirani grob od amfora i tegula , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-799 Opis groba: grob je znatno uništen; za podlogu grobne konstrukcije upotrijebljen je grob od amfora (G-801); za gornji dio grobne konstrukcije upotrijebljene su tegule koje su sačuvane samo iznad torza skeleta; tegule su položene u obliku krova na dvije vode i spojene imbreksima; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 135x30 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
859.	Kombinirani grob od amfora, tegula i kamena , ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-817 Opis groba: grob ukopan u raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od amfore na predjelu glave, torza i bedrenih kostiju skeleta; stopala skeleta položena su na tegulu; pokrov groba sastoji se od ulomaka amfora; grobna konstrukcija okružena je kamenom; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 160x60 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno

860.	Kombinirani grob od tegula i kamena, ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-841 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; skelet položen na popločanje od tegula; grobnu konstrukciju čine tri pravilno tesana izdužena kamena na zapadnoj strani i tegule spojene imbreksima na istočnoj strani groba; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 190x70 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
861.	Kombinirani grob od tegula i neobrađenog kamena, ukopan u zdravicu <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-973 Opis groba: grob ukopan u pravokutnu raku u tupini; grobna konstrukcija sastoji se od pravokutno poslaganog neobrađenog kamena prekrivenog tegulama; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 150x90 cm Orijentacija: SI-JZ Pokojnici: 1 dijete Bibliografija: neobjavljeno
862.	Kombinirani grob od tegula i neobrađenog kamena, ukopan u zdravicu <hr/> Kaštel Sućurac, Krtine, G-9 Opis groba: grob ukopan u elipsastu zemljanu raku među tupinastim stijenama; grobna raka omeđena je većim neobrađenim kamenjem te prekrivena dvjema tegulama i manjim nepravilnim kamenim pločama; zbog uskog prostora između stijena, skelet je položen na bok; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 106x24 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 dijete, od 3 do 4 godine Nalazi: tegula s pečatom PANSIANA Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 30.
863.	Kombinirani grob od tegula i kamenih ploča, ukopan u zdravicu <hr/> Kaštel Sućurac, Krtine, G-21 Opis groba: grob dijelom ukopan u usku raku u tupini, a dijelom uklesan u stijenu na sjevernoj strani; pokrov groba sastoji se od poslaganih kamenih ploča; na istočnoj strani groba kao pokrov upotrijebljena je jedna tegula; na istočnoj strani nalazi se pravilno klesan izdužen kamen kao doglavnica groba Dimenzije: 155x43 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 žena, od 40 do 45 godina Nalazi: keramička posuda i svjetiljka, metalni čavao Datacija: 2. – 3. st. (datacija keramičke posude) Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 48.

864.	<p>Kombinirani grob od amfora, tegula i kamena, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-31</p> <p>Opis groba: grob ukopan u duguljastu raku u tupini; dijelom uništen; grobna raka omeđena je većim pravilno obrađenim komadima kamena koji nedostaju na jugoistočnoj strani; sjeveroistočni dio grobne konstrukcije prislonjen je uz stijenu; pokrov se sastoji od ulomaka amfora i tegula na istočnom dijelu te kamenih ploča na zapadnom dijelu; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 267x56 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 4, muškarac od 40 do 50 godina, žena od 45 do 50 godina, žena od 55 do 60 godina, dijete od 13,5 do 14,5 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda, željezni pločasti štapić, privjesak od prozirnog modrog stakla, staklene posude</p> <p>Datacija: 4. – 5. st. (datacija staklenog privjeska)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 62-63.</p>
865.	<p>Kombinirani grob od amfora i neobrađenog kamena, ukopan u zdravicu</p> <hr/> <p>Kaštel Sućurac, Krtine, G-32</p> <p>Opis groba: dvojni grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; grobna raka omeđena je manjim neobrađenim kamenjem te prekrivena ulomcima amfora; pokrov je znatno uništen uslijed obrade zemljišta; dva skeleta nisu istovremena</p> <p>Dimenzije: 210x95 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I; I-Z</p> <p>Pokojnici: 2, žena od 40 do 45 godina, muškarac od 45 do 50 godina</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, ostaci tri staklene boce, metalni čavao</p> <p>Datacija: 2. – 3. st. (datacija staklenih boca)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2014, str. 64.</p>
866.	<p>Kombinirani grob od amfora i tegula</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-7</p> <p>Opis groba: dvojni grob; grobna konstrukcija sastoji se od jedne amfore; nedostaje gornji dio pokrova; kao dio donjeg dijela iskorišteni ulomci tegula; ukopi nisu istovremeni; kosti prvotnog pokojnika skupljene su u jugozapadnom dijelu groba</p> <p>Dimenzije: 148x75 cm</p> <p>Orijentacija: SI-JZ</p> <p>Pokojnici: 2 djece, od 5,5 do 6,5 godina i od 10 do 12 godina</p> <p>Nalazi: dvije keramičke svjetiljke, dvije brončane narukvice, brončana naušnica, narukvica od gagata, perlica od stakla</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija narukvice od gagata), 4. – 5. st. (datacija svjetiljaka), 4. – 5. st. (datacija brončane narukvice)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 129-131.</p>

867.	Kombinirani grob od tegula i kamena Kaštel Štafilić, Sikuli, G-10 Opis groba: grob ukopan u usku trapezoidnu raku između dviju zidanih struktura; pokrov groba sastoji se od ulomaka tegula; glava skeleta položena na kamenje Dimenzije: 170x55 cm Orijentacija: J-S Pokojnici: 1 muškarac, od 40 do 45 godina Nalazi: keramička posuda, brončana zoomorfna fibula, željezno dlijeto Datacija: sredina 3. st. (datacija fibule) Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 132 – 133.
868.	Kombinirani grob od amfora, tegula i kamena, ukopan u zemlju Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-259 Opis groba: grob ukopan u nepravilnu izduženu zemljanu raku; znatno uništen; grobna konstrukcija sastojala se od ulomaka amfora na donjem dijelu te tegula i kamena; zapunu groba čini rahla zemlja Dimenzije: 120x44 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno
869.	Kombinirani grob od tegula i amfora, ukopan u zemlju Split, Manuš, <i>Ad basilicas pictas</i> , G-17 Opis groba: dvojni grob ukopan u zemljanu raku; dijelom se nastavlja u sjevernom profilu istraživane sonde; grobna konstrukcija popločana s ulomcima cilindrične amfore; iznad skeleta postavljene su tegule u obliku krova na dvije vode; spojevi tegula prekriveni su imbreksima Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 žena i 1 dijete Datacija: 5. – poč. 7. st. Bibliografija: Oreb et al. 1999, str. 51, 64.
870.	Kombinirani grob od kamenja, tegula i amfora, ukopan u liticu Split, Sućidar, križanje Velebitske i Brune Bušića (1977. god.), G-5 Opis groba: grobnu raku sačinjavaju stijene; za grobnu konstrukciju iskorišteni su ulomci tegula i amfora Pokojnici: 1 Datacija: kasna antika Bibliografija: Oreb, Marin 1980, str. 57, T. XXIII, 1.

871.	Kombinirani grob od amfore i kamene ploče <hr/> Klis, Klapavice, Crkvine, G-24 Opis groba: grobna konstrukcija sastojala se od jedne amfore prekrivene nepravilnom kamenom pločom; u amfori su se nalazila dva nasuprotno postavljena skeleta novorođenčadi Dimenzije: duž. 73 cm Orijentacija: SI-JZ Pokojnici: 2 Nalazi: ulomci keramike, brončani praporac, ulomci stakla Datacija: kasna antika Bibliografija: Jurčević 2007, str. 254.
------	--

V.3.4 Zidani kameni grobovi

872.	Zidani grob, T. XXIX <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-273 Opis groba: dvojni grob u pravokutnom zidanom grobu s pokrovom od tegula i imbreksa postavljenih u obliku krova na dvije vode; zapunu groba čini kompaktna zemlja Dimenzije: 240x80 cm Orijentacija: Z-I Pokojnici: 2 muškarca, od 50 do 60 godina i od 55 do 65 godina Bibliografija: neobjavljeno
873.	Zidani grob, T. XXIX <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-570 Opis groba: pravokutni zidani kameni grob popločan kamenim pločama; pokrov nije sačuvan Dimenzije: 257x145 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Nalazi: metalni čavli, ulomak brončanog predmeta, keramička posuda, staklena boca, novac Datacija: Tetrik I, 271.-274. god. (datacija novca)
874.	Zidani grob, T. XXIX <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-796 Opis groba: pravokutna zidana konstrukcija koja se sastoji od kamena i tegula povezanih hidrauličkom žbukom; ulomak stele upotrijebljen kao dio konstrukcije; unutrašnji zidovi i podnica ožbukani; pokrov od tegula Dimenzije: 185x85 cm (vanjske dim.); 170x54 cm (unutarnje dim.) Orijentacija: I-Z Nalazi: ulomak stele, tri komada novca, ulomci stakla, perle Datacija: Konstancije II, drugi period, kovan 354.-361. god. i Konstancije II, prije reforme, 337.-346. te Valentinijan, 364.-375. god. (datacija novca)

<p>875.</p>	<p>Zidani grob, T. XXX Solín, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-803 Opis groba: pravokutna zidana konstrukcija od obrađenog kamena povezanog žbukom; pokrov nije sačuvan; zapunu grobne rake čini kompaktna zemlja Dimenzije: 226x150x100 cm (vanjske dim.); 161x80x80 cm (unutarnje dim.) Orijentacija: I-Z Pokojnici: 12 Nalazi: keramičke posude, dvije svjetiljke, mortarij, željezo, dva prstena, zlatni privjesak, brončani predmet, narukvica, tri ulomka bronce, vršak željeznog koplja, dva okrugla brončana ogledala, cilindrični šesterostrani privjesak od zlatnog lima, pet komada novca, staklena boca, ulomak jantarne žlice, sedam koštanih igala, životinjske kosti Datacija: 1. – 2. st. (datacija keramičke posude), 1. – 4. st. (datacija keramičke svjetiljke), 3. – 4. st. (datacija keramičke svjetiljke), 4. st. (datacija zlatnog privjeska), 4. st. (datacija koštane igle), Klaudije Gotski, 268.-270. god. (datacija novca) i carski period, 2.-3. st., kovnica Nikeja (datacija novca)</p>	
<p>876.</p>	<p>Zidani grob, T. XXX Solín, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-810 Opis groba: pravokutni zidani kameni grob; unutrašnji zidovi ožbukani; na istočnoj strani popločan pravokutnom kamenom pločom; pokrov nije sačuvan; zapunu grobne rake čini kompaktna zemlja Dimenzije: 170x90x61 cm (vanjske dim.); 110x43x50 cm (unutarnje dim.) Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 dijete Nalazi: keramička svjetiljka, metalni čavao Datacija: 1. – 4. st. (datacija svjetiljke)</p>	
<p>877.</p>	<p>Zidani grob, T. XXX Solín, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-811 Opis groba: dvojni ukop; pravokutna zidana kamena konstrukcija; popločana s tri tegule; pokrov nije sačuvan; zapunu grobne rake čini kompaktna zemlja Dimenzije: 220x100 cm (vanjske dim.); 182x43x35 cm (unutarnje dim.) Orijentacija: I-Z Pokojnici: 2 Nalazi: dvije staklene boce Datacija: kasna antika</p>	

878.	<p>Zidani grob, T. XXXI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-820</p> <p>Opis groba: dvojni ukop; pravokutna kamena konstrukcija s pokrovom od tegula; podnica također od tegula; pokrov nije sačuvan; zapunu grobne rake čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 213x80 cm (vanjske dim.); 174x54 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: I-Z i Z-I</p> <p>Pokojnici: 2, odrasla osoba i dijete</p> <p>Nalazi: keramički tanjuri, ulomak tegule s pečatom O·P·M·L·S, ulomak tegule s pečatom OFM...SSP, dva ulomka brončane spirale</p> <p>Datacija: 1. st. (datacija keramičkog tanjura), 2. – 3. st. (datacija keramičkog tanjura)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
879.	<p>Zidani grob, ukopan u zemlju</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-821</p> <p>Opis groba: grob ukopan u pravokutnu zemljanu raku; struktura groba zidana od pravilno tesanih kamenih blokova; grob je pokriven kamenim pločama; zapunu groba čini rahla zemlja</p> <p>Dimenzije: 120x70 cm</p> <p>Orijentacija: II-SZ</p> <p>Pokojnici: 1 dijete</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
880.	<p>Zidani grob, T. XXXI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-825</p> <p>Opis groba: dvojni ukop; pravokutna zidana kamena konstrukcija; pokrov nije sačuvan; zapunu grobne rake čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 236x101x33 cm (vanjske dim.); 186x47 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 2 odrasle osobe</p> <p>Nalazi: brončana aplika i prsten, novac, koštana igla</p> <p>Datacija: kasna antika (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
881.	<p>Zidani grob, T. XXXI</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-858</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana kamena konstrukcija; ožbukana iznutra; podnica groba nasuta je amorfnim kamenjem na koje su položene tegule</p> <p>Dimenzije: 248x148 cm (vanjske dim.); 178x82 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: I-Z i Z-I</p> <p>Pokojnici: 9</p> <p>Nalazi: ulomak reljefne keramike, brončana fibula, lančić i igla, šest komada novca, ulomci stakla, četiri koštane igle</p> <p>Datacija: 4. st. (datacija koštane igle), Konstans, 337.-350. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>

882.	<p>Zidani grob</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-888</p> <p>Opis groba: višestruki pravokutni grob ukopan u tupinu; kamenom podijeljen na dva nejednaka dijela; u manjem se nalaze lubanje, a u većem sve ostale kosti skupljene na gomilu</p> <p>Dimenzije: 210x81 cm</p> <p>Orijentacija: nije moguće odrediti</p> <p>Pokojnici: 4</p> <p>Nalazi: koplje</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
883.	<p>Zidani grob, T. XXXII</p> <hr/> <p>Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i>, G-949</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana konstrukcija od obrađenog kamena povezanog žbukom; ožbukana iznutra; podnica od tegula; pokrov nije sačuvan; zapunu grobne rake čini kompaktna zemlja</p> <p>Dimenzije: 196x78 cm (vanjske dim.); 172x48 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: više pokojnika</p> <p>Nalazi: brončana figura životinje, perla, 17 komada novca</p> <p>Bibliografija: neobjavljeno</p>
884.	<p>Zidani grob</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-4</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobnica; građena od manjeg obrađenog kamenja povezanog s dosta žbuke; podnica od nabijenih sitnih ulomaka keramike</p> <p>Dimenzije: 250x163 cm (vanjske dim.); 180x95 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 1 muškarac, od 25 do 30 godina</p> <p>Nalazi: keramička posuda</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 124.</p>
885.	<p>Zidani grob</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-11</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobna konstrukcija; na istočnoj strani devastiran instalacijskim radovima; višekratni ukopi; skeleti ispremiješani</p> <p>Dimenzije: 190x145 cm (vanjske dim.); 160x58 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 4, dvije žene od 30 do 40 godina i od 35 do 45 godina, jedan muškarac od 25 do 35 godina, jedno dijete od 6,5 do 7,5 godina</p> <p>Nalazi: keramička zdjela, brončana lukovičasta fibula, željezna igla, dvije željezne pisaljke, željezni nož, metalni pojasni jezičac, metalni čavao</p> <p>Datacija: 2. polovica 4. st. (datacija lukovičaste fibule, željezne igle i pisaljki), 2. polovica 4./početak 5. st. (datacija keramičke zdjele)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 133 – 134.</p>

886.	Zidana grobnica Podgrađe, Solioce, G-1 Opis groba: pravokutna zidana grobnica građena od nekoliko redova grubo tesanog kamena povezanog žbukom; prislonjena uz vanjsku stranu južnog zida crkve; unutrašnjost ožbukana; uzduž sjeverne strane nalazi se zidana kamena klupa; pokrov devastiran; ranije otvarana Dimenzije: 280x240 cm (vanjske dim.); 205x80 cm (unutarnje dim.) Orijentacija: I-Z Nalazi: sporadični ulomci keramike Datacija: kasna antika Bibliografija: Delonga 2008, str. 573.
887.	Zidani grob Podgrađe, Solioce, G-2 Opis groba: grobna raka ukopana u sloj zdravice i popločana manjim amorfnim lomljenim pločama i kamenjem; obrubljena nepravilnim komadima kamena poslaganog bez veziva; kao poklopnice upotrijebljene su veće neobrađene kamene ploče Orijentacija: I-Z Datacija: 5. ili početak 6. st. Bibliografija: Delonga 2008, str. 573.

V.3.5 Zidane kamene grobnice

V.3.5.1 Grobnice s ulazom tipa *a pozzetto*

888.	Zidana kamena grobnica Solin, Manastirine, ispred II ulaza u baziliku, G-22 Opis grobnice: zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> ; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča i komada tegula postavljenih „na nož”; sačuvan dio ploče koja je zatvarala ulaz Orijentacija: S-J Pokojnici: grobnica nije otvarana Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 154, sl. 66, str. 172.
889.	Zidana kamena grobnica Solin, Manastirine, transept bazilike, G-45 Opis groba: zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> ; iznad zapadne strane grobnice nalegao konzervirani zid; unutrašnjost ožbukana; dno ožbukano; bez nalaza kostiju Dimenzije: 162x84 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 100, sl. 32, str. 174.

890.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, transept (1997.), G-67 Opis groba: djelomično uništena zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> ; ulaz na istoku; na lijevoj strani ulaza sačuvan kamen s utorom; dno popločano mramornim pločama; iznad južne strane grobnice nalegao sarkofag Dimenzije: duž. 225 cm, sačuvana vis. do 30 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 101, sl. 33, str. 176.
891.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, istočno od kapele IV, G-71 Opis groba: dijelom uništena zidana grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> na jugu; unutrašnjost ožbukana; dno popločano tegulama povezanim žbukom; bez nalaza kostiju Dimenzije: 350x200 cm, sačuvana vis. do 40 cm Orijentacija: S-J Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 120, sl. 48, str. 177.
892.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, srednji brod bazilike, G-72 Opis groba: dijelom uništena zidana grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> na istoku; unutrašnjost ožbukana; dno popločano tegulama povezanim žbukom; bez nalaza kostiju Dimenzije: 285x175 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 177.
893.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, sjeverno od bazilike, G-82 Opis groba: dijelom uništena zidana grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> ; svod uništen; ulaz na istoku Dimenzije: 210x115 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 178.
894.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, sjeverno od bazilike, G-83 Opis groba: zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> ; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča i komada tegula postavljenih “na nož”; bez pravokutne nadogradnje svoda s vanjske strane; ulaz na istoku Dimenzije: 210x165 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 178.
895.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, sjeverno od bazilike, G-84 Opis groba: zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> ; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča i komada tegula postavljenih “na nož”; bez

	<p>pravokutne nadogradnje svoda s vanjske strane; ulaz na istoku Dimenzije: 205x150 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 178.</p>
896.	<p>Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, sjeverno od bazilike, G-85 Opis groba: zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i>; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča i komada tegula postavljenih “na nož”; bez pravokutne nadogradnje svoda s vanjske strane; ulaz na istoku; nadvratnik Dimenzije: 205x130 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 214 – 215, sl. 91 – 92, str. 178.</p>
897.	<p>Zidana kamena grobnica, ukopana u zdravicu <hr/> Solin, Marusinac, južno od vanjskog zida apside sjeverne bazilike, G-1 Opis groba: jedna od tri zidane presvođene grobnice (od G-1 do G-3) s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> koje se protežu u nizu od zapada prema istoku te su međusobno povezane zajedničkim zidovima; položena na tupinu; najlošije sačuvana; građena od tesanog kamena povezanog ilovačom i žbukom; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča postavljenih “na nož” te povezanih ilovačom i žbukom; unutrašnjost ožbukana; u SI kutu nalazila se četvrtasta kosturnica (dim. 63x75x51 cm) od okomito i vodoravno položenih tegula prekrivenih kamenom pločom Orijentacija: J-S Pokojnici: 7 (od toga je moguće prepoznati 2 odrasle osobe) Datacija: prije gradnje tzv. <i>basilicae discopertae</i> Bibliografija: Višić-Ljubić 2005, str. 387 – 389; Višić-Ljubić 2006, str. 426 – 427; Višić-Ljubić 2007, str. 479 – 480.</p>
898.	<p>Zidana kamena grobnica, ukopana u zdravicu <hr/> Solin, Marusinac, južno od vanjskog zida apside sjeverne bazilike, G-2 Opis groba: jedna od tri zidane presvođene grobnice (od G-1 do G-3) s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> koje se protežu u nizu od zapada prema istoku te su međusobno povezane zajedničkim zidovima; položena na tupinu; građena od tesanog kamena povezanog ilovačom i žbukom; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča postavljenih “na nož” te povezanih ilovačom i žbukom; unutrašnjost ožbukana; tupinasto dno; u sjevernom dijelu dva uzglavlja, jedno kameno, a drugo od ulomka tegule; ulaz zatvoren vertikalno postavljenom vapnenačkom pločom; na dovratnicima su se nalazili utori Orijentacija: J-S Pokojnici: 6 odraslih osoba Datacija: prije gradnje tzv. <i>basilicae discopertae</i> Bibliografija: Višić-Ljubić 2005, str. 387 – 389; Višić-Ljubić 2006, str. 426 – 427; Višić-Ljubić 2007, str. 479 – 480.</p>

899.	<p>Zidana kamena grobnica, ukopana u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Marusinac, južno od vanjskog zida apside sjeverne bazilike, G-3</p> <p>Opis groba: jedna od tri zidane presvođene grobnice (od G-1 do G-3) s ulazom tipa <i>a pozzetto</i> koje se protežu u nizu od zapada prema istoku te su međusobno povezane zajedničkim zidovima; građena od tesanog kamena povezanog ilovačom i žbukom; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča postavljenih “na nož” te povezanih ilovačom i žbukom; unutrašnjost ožbukana; ulaz zatvoren vertikalno postavljenom vapnenačkom pločom; na ploči je sačuvana željezna alka; na dovratnicima su se nalazili utori</p> <p>Orijentacija: J-S</p> <p>Datacija: prije gradnje tzv. <i>basilicae discopertae</i></p> <p>Bibliografija: Višić-Ljubić 2005, str. 387 – 389; Višić-Ljubić 2006, str. 426 – 427; Višić-Ljubić 2007, str. 479 – 480.</p>
900.	<p>Zidana kamena grobnica</p> <hr/> <p>Solin, Marusinac, južno od vanjskog zida apside sjeverne bazilike, G-4</p> <p>Opis groba: zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i>; građena od tesanog kamena povezanog ilovačom i žbukom; svod građen od manjih pravilnih kamenih ploča postavljenih “na nož” te povezanih ilovačom i žbukom; unutrašnjost ožbukana; veliki polukružni otvor nalazi se na sjevernoj strani; pod grobnice sastoji se od naboja žbuke i drobljene cigle</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 2 odrasle osobe</p> <p>Nalazi: ulomak brončanog novca, probušeni kasnoantički brončani novac kojemu je na reversu vidljiv natpis VOT/V okružen vijencem, četvrtasti brončani predmet ukrašen urezivanjem, perla od gagata</p> <p>Datacija: prije gradnje tzv. <i>basilicae discopertae</i></p> <p>Bibliografija: Višić-Ljubić 2005, str. 387 – 389; Višić-Ljubić 2006, str. 426 – 427; Višić-Ljubić 2007, str. 479 – 480.</p>
901.	<p>Zidana kamena grobnica</p> <hr/> <p>Klis, Klapavice, Crkvine, G-25</p> <p>Opis groba: zidana presvođena grobnica s ulazom tipa <i>a pozzetto</i>; zidana od poluobrađenog kamena; unutrašnjost ožbukana; svod se nije sačuvao; uzduž bočnih zidova grobnice nalazile su se dvije zidane klupe-ležajevi (šir. sjeverne 65 cm; šir. južne 50 cm); prolaz između klupa (šir. 20-40 cm); dno je popločano tegulama i ožbukano; okomito postavljena kamena ploča na ulazu; već ranije otvarana</p> <p>Dimenzije: 250x185x126 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Nalazi: metalna igla i pojasna kopča</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: Jurčević 2007, str. 254.</p>

V.3.5.2 Grobnice s ulazom na pročelju

902.	<p>Zidana kamena grobnica</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, istočno od kapele IV, G-70</p> <p>Opis groba: djelomično uništena zidana grobnica; svod i istočni zid nisu sačuvani; ulaz je razmješten na istočnu polovinu sjevernog zida i zatvoren okomito postavljenom kamenom pločom; na dovratnicima je sačuvana žbuka; donji dio južnog zida građen je od dvije okomito postavljene tegule ožbukane iznutra, a gornji dio od lomljenog kamena te se naslanja na temelje zida obližnjeg hortusa; dno grobnice na istočnoj strani popločano je trima tegulama, a na zapadnoj je nabijena zemlja i žbuka</p> <p>Dimenzije: 240x100 cm</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 2</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 123, sl. 49, str. 177.</p>
903.	<p>Zidana kamena grobnica</p> <hr/> <p>Solin, Manastirine, u apsidi bazilike, G-43</p> <p>Opis groba: djelomično uništena zidana grobnica građena od nepravilnog lomljenog kamena povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; dno popločano tegulama; kamena poklopica; ulaz se nalazi na istoku; sastoji se od dvije okomite kamene ploče s utorima i jedne ploče na mjestu praga, također s utorom</p> <p>Dimenzije: 250x132 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Nalazi: obojani dio oltarne pregrade</p> <p>Bibliografija: <i>Salona III</i>, str. 104, sl. 36, str. 174.</p>
904.	<p>Zidana kamena grobnica</p> <hr/> <p>Seget Donji, Lokvice</p> <p>Opis groba: presvođena zidana grobnica građena od pravilno tesanog kamena povezanog s dosta žbuke; položena između dviju stijena kamena živca; unutrašnjost ožbukana bijelom žbukom s primjesama tucane keramike; u unutrašnjosti na istočnoj strani nalazi se kameni jastuk; na pročelju na zapadnoj strani nalazi se ulaz s jednom stepenicom; svod nije sačuvan</p> <p>Dimenzije: 226x146 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Pokojnici: 10-ak osoba</p> <p>Nalazi: keramički vrč, dva keramička tanjura, tri keramičke svjetiljke, staklena boca</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: Jeličić 1981, str. 98.</p>

905.	Zidana kamena grobnica Podgrađe, Solioce, G-3 Opis groba: pravokutna zidana grobnica za čiju je istočnu stranu iskorišten već postojeći zid; presvođena bačvastim svodom natkrivenim ravnom zidanom plohom; dovratnik od pravilno tesanog izduženog kamena; grubo tesana pravokutna kamena ploča na ulazu; uzduž bočnih zidova grobnice nalazile su se dvije klupe od nepravilno tesanog kamenja; prolaz između klupa; ulaz na pročelju Orijentacija: Z-I Pokojnici: više osoba Datacija: 5. ili početak 6. st. Bibliografija: Delonga 2008, str. 573-574; Delonga 2009, str. 607.
-------------	--

V.3.5.3 Grobnice s ulazom na krovnom dijelu

906.	Zidana kamena grobnica Solin, Manastirine, kapela IV, G-10 Opis groba: zidana grobnica građena od nepravilnog lomljenog kamena povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; dno popločano dvjema tegulama; ulaz u grobnicu nalazi se s gornje strane; poklopnice nisu sačuvane Dimenzije: 210x85 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 109, sl. 39-40, 45, str. 171.
907.	Zidana kamena grobnica Solin, Manastirine, ispred Tuscula, G-19 Opis groba: zidana grobnica građena od manjeg lomljenog kamena povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; dno ožbukano; ulaz u grobnicu nalazi se s gornje strane; poklopnice nisu sačuvane; bez nalaza kostiju; ranije opljačkana ili istraživana (1898. god. presječena temeljima zgrade Tuscula) Dimenzije: šir. 110 cm Orijentacija: I-Z Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 157, sl. 69, str. 172.
908.	Zidana kamena grobnica Solin, Manastirine, ispred II ulaza u baziliku, G-21 Opis groba: zidana grobnica građena od nepravilnog lomljenog kamena povezanog s dosta žbuke; dno ožbukano; ulaz u grobnicu nalazi se s gornje strane; poklopnice nisu sačuvane Dimenzije: 210x70 cm Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 154, sl. 66-67, str. 172.

909.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, transept bazilike, G-44 Opis groba: zidana grobnica građena od nepravilnog lomljenog kamena povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; dno se sastoji od nabijene zemlje i žbuke; kamena poklopnica; bez nalaza kostiju Dimenzije: 226x110 cm Orijentacija: SI-JZ Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 95, sl. 28, str. 174.
910.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, transept bazilike, G-46 Opis groba: gotovo potpuno uništena zidana grobnica; dno nije sačuvano; sačuvan dio kamene poklopnice; bez nalaza kostiju Orijentacija: S-J Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 100, sl. 32, str. 174.
911.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, apsida bazilike (1988.), G-74 Opis groba: zidana grobnica; poklopnica nije sačuvana; bez nalaza kostiju Dimenzije: šir. 220 cm Orijentacija: S-J Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 177.
912.	Zidana kamena grobnica <hr/> Solin, Manastirine, u hodniku G, G-80 Opis groba: zidana grobnica građena od vapnenca i komada tupine postavljenih „na nož“ i povezanih glinom; poklopnica od tri vapnenačke ploče; unutar groba olovni lijes (AMS, inv. br. H-6084, dim. 21-27x80x22 cm, prikaz Kristograma) Dimenzije: 91x60 cm Orijentacija: S-J Pokojnici: 2 djece ukopane u lijes u različito vrijeme Datacija: 4. – 6. st. Bibliografija: <i>Salona III</i> , str. 139, sl. 57, str. 178.
913.	Zidana grobnica, T. XXXII <hr/> Solin, Smiljanovac, P. C. <i>Lidl</i> , G-930 Opis groba: pravokutna zidana presvođena grobnica; na istočnoj strani nalazi se ulaz kao sastavni dio pročelja grobnice; spolija uzidana na mjestu lijevog dovratnika; okomito postavljena tegula na ulazu sugerira da je ulaz vjerojatno bio zatvoren tegulama Dimenzije: 175x303x137 cm (vanjske dim.); 100x185x137 cm (unutarnje dim.) Orijentacija: I-Z Pokojnici: 1 Bibliografija: neobjavljeno

914.	<p>Zidana grobnica, ukopana u zdravicu</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuš, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-4</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobnica ukopana u tupinu; građena od manjeg relativno pravilnog obrađenog kamena povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; zapuna grobnice sastoji se od rahle glinaste zemlje koja je sadržavala ulomke tegula, imbreksa i keramičkih posuda te puževe, školjke i metalne čavle</p> <p>Dimenzije: 250x210 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 93.</p>
915.	<p>Zidana grobnica</p> <hr/> <p>Solin, Bencunuš, stambeno-poslovni objekt Sv. Duje, G-8</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobnica ukopana u tupinu; građena od manjeg relativno pravilnog obrađenog kamena povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; zapuna grobnice sastoji se od rahle glinaste zemlje koja je sadržavala ulomke tegula, imbreksa i keramičkih posuda te puževe, školjke i metalne čavle; uzduž vanjske strane južnog zida grobnice zemljana raka s priložima (amfore i novac)</p> <p>Dimenzije: 287x208 cm</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Nalazi: tri cjelovito očuvane amfore, četiri komada zlatnog novca, dvije koštane kocke za igru</p> <p>Datacija: 4. – 6. st. (datacija amfora), centenional Konstansa ili Konstancija II., 347. – 348. god., Justin I., 518. – 519. god. i 519. – 527. god. te Justinijan 527. – 565. god. (datacija novca)</p> <p>Bibliografija: Katavić, Jerončić 2014, str. 93, sl. 6, str. 94, crtež 11.</p>
916.	<p>Zidana grobnica</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-2</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobnica; unutrašnjost ožbukana; popločana dvjema tegulama; uokolo tegula zaglađena žbuka; ranije devastirana; urušen svod; bez skeleta</p> <p>Dimenzije: 280x175 cm (vanjske dim.); 184x84 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Nalazi: keramička svjetiljka, dva komada novca</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija svjetiljke), 4. st. (datacija novca, loše očuvan)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 121 – 122.</p>
917.	<p>Zidana grobnica</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-3</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobnica očuvana u temeljima; unutrašnjost je bila ožbukana; ispremiješani malobrojni ostaci kostiju</p> <p>Dimenzije: 220x98 cm (vanjske dim.); 180x56 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: I-Z</p> <p>Nalazi: četiri keramičke svjetiljke, brončana narukvica, novca</p> <p>Datacija: 3. – 4. st. (datacija svjetiljaka), 4. – početak 5. st. (datacija svjetiljke), 4. st. (datacija novca, loše očuvan)</p>

	Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 122 – 124.
918.	<p>Zidana grobnica</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-5</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobnica; građena od manjeg obrađenog kamenja povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; podnica od nabijenih ulomaka tegula i amfora; višekratni ukopi; skeleti ispremiješani</p> <p>Dimenzije: 250x146 cm (vanjske dim.); 185x80 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 9, žena od 10 do 20 godina, muškarac od 40 do 45 godina, dijete od 6 do 7 godina i dijete od 12 do 14 godina, ostalima nije moguće odrediti spol i dob</p> <p>Nalazi: srebrni prsten, brončana kopča za ogrlicu, šest perli od staklene paste, dva komada novca</p> <p>Datacija: 4. –5. st. (datacija prstena)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 125 – 126.</p>
919.	<p>Zidana grobnica</p> <hr/> <p>Kaštel Štafilić, Sikuli, G-6</p> <p>Opis groba: ranije opljačkana i devastirana pravokutna zidana grobnica; građena od manjeg obrađenog kamenja povezanog s dosta žbuke; unutrašnjost ožbukana; višekratni ukopi; skeleti ispremiješani</p> <p>Dimenzije: 275x225 cm (vanjske dim.); 210x113 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 14, pet žena, pet muškaraca, tri djeteta, jedna neidentificirana osoba</p> <p>Nalazi: jedan keramički vrč i dvije keramičke svjetiljke, tri perle od staklene paste, četiri brončane narukvice, dvije srebrne i dvije brončane naušnice, srebrni i brončani prsten, šest komada novca</p> <p>Datacija: 4. – 5. st. (datacija keramičke svjetiljke)</p> <p>Bibliografija: Kamenjarin 2013, str. 126 – 129.</p>
	<p>Zidana grobnica</p> <hr/> <p>Split, Manuš, <i>Ad basilicas pictas</i>, G-12</p> <p>Opis groba: unutar grobnice nisu pronađeni ostaci skeleta; moguć ukop u drvenom lijesu</p> <p>Dimenzije:</p> <p>Orijentacija:</p> <p>Pokojnici: 1</p> <p>Nalazi: metalni čavli</p> <p>Datacija:</p> <p>Bibliografija: Oreb et al. 1999, str. 52.</p>

920.	<p>Zidana kamena grobnica</p> <hr/> <p>Omiš, Brzet, G-1</p> <p>Opis groba: pravokutna zidana grobna konstrukcija pokrivena kamenim pločama; ploče su vezane žbukom s primjesama lomljene cigle; pod grobnice bio je zemljani; unutar grobnice nalazio se grob od tegula položenih u obliku krova na dvije vode; grobna konstrukcija popločana je s tri tegule; po jedna tegula bila je postavljena okomito kao uzglavnica i donožnica groba</p> <p>Orijentacija: S-J</p> <p>Pokojnici: 1 mlađa osoba</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: Gjurašin 2007, str. 468.</p>
921.	<p>Zidana kamena grobnica</p> <hr/> <p>Klis, Klapavice, Crkvine, G-21</p> <p>Opis groba: zidana grobnica; unutrašnjost je ožbukana; uzduž južne strane nalazi se zidana kamena klupa; između klupe i sjevernog zida nalazi se kanal-kosturnica; dno je popločano tegulama i ožbukano; pokrov se sastoji od nepravilnih kamenih ploča; već ranije otvarana</p> <p>Dimenzije: 222x122x123 cm</p> <p>Orijentacija: Z-I</p> <p>Datacija: kasna antika</p> <p>Bibliografija: Jurčević 2007, str. 254.</p>
922.	<p>Zidana kamena grobnica, ukopana u zdravicu</p> <hr/> <p>Dugopolje, Vučipolje, G-1/I</p> <p>Opis groba: zidana pravokutna grobnica unutar koje se nalazio grob od tegula (G-1/II); nije poznato radi li se o istovremenim ukopima; ukopana u pjeskovitu zdravicu; grobna konstrukcija od pravilnih tesanaca vezanih debelim slojem žbuke; unutrašnjost ožbukana; dno popločano tegulama koje su ujedno bile pokrov G-1/II.</p> <p>Dimenzije: 220x130-135 cm (vanjske dim.); 170x80-85 cm (unutarnje dim.)</p> <p>Orijentacija: SZ-JI</p> <p>Nalazi: tri keramičke svjetiljke, srebrna naušnica, par srebrnih naušnica, brončani i srebrni prsten</p> <p>Datacija: 5. – 6. st. (datacija nalaza)</p> <p>Bibliografija: Borzić, Jadrić 2007, str. 153-155, sl. 3 i 4.</p>

V.3.5.4 Posebni slučajevi

923.	Zidana grobnica Dugopolje, Kapela, Reruše (1981. god.) Opis groba: grob ukopan u zemljanu raku; zidovi grobne komore načinjeni od tri sekundarno upotrijebljene rimske stele; stela na začelju groba zarezana u obliku slova U; klin za nasad na južnoj steli uglavljen u taj urez; ostalim stelama klin za nasad je otklesan; za pokrov groba također upotrijebljene dvije stele; sve su stele bile međusobno povezane debelim slojem žbuke; ulaz tipa <i>a pozzetto</i> (dim. 40x45x35 cm) izrađen od manjih kamenih blokova i bez pokrova s gornje strane; dno podstavljeno dvjema stelama koje su ležale na podlozi od žbuke i kamena; po sredini podloge nalazila se rupa; na zapadnoj strani nakošen žbukani „jastuk“ za polaganje glave Dimenzije: 205x95x70 cm Orijentacija: I-Z Datacija: kasna antika (datacija stela: od sredine 1. st. do sredine 2. st.) Bibliografija: Cambi 1993, str. 147-181; Cambi 2001, str. 82-98.
------	--

VI ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

U ovom smo radu ustanovili tipologiju kasnoantičkih grobova na području današnje srednje Dalmacije, što je i bio prvi cilj disertacije. Prikupivši u literaturi dostupne podatke o kasnoantičkim grobovima, definirali smo tipove, i njihove varijante (podtipove), koji su bili prisutni u srednjoj Dalmaciji. Iz prikupljenog materijala formirali smo osnovnu podjelu na temelju postojanja grobne konstrukcije. Tako smo grobove podijelili na one najjednostavnije koji ne sadrže nikakvu konstrukciju, što znači da je tijelo položeno u grobnu raku u zemlji ili zdravici; zatim na one koji sadrže neki element grobne konstrukcije, u što se ubrajaju drveni lijesovi, jednostavni grobovi omeđeni kamenom, grobovi koji kao konstrukcijski element koriste zidane kamene strukture, te grobovi obloženi, pokriveni ili popločeni različitim priručnim materijalom. Na kraju, najsloženija varijanta grobova je ona s konkretnom/složenom konstrukcijom, u koju spadaju grobovi u amforama, grobovi od tegula i njihovi podtipovi, kombinirani grobovi, zidani kameni grobovi te zidane kamene grobnice s podtipovima. Ovi ustanovljeni tipovi grobova nisu jedinstveni niti karakteristični samo za istražen prostor srednje Dalmacije, ali su po prvi put na jednom mjestu sakupljeni svi dostupni kasnoantički grobovi što je omogućilo izradu njihove tipologije. U katalogu ovog rada najveći broj grobova po prvi put je objavljen (lokalitet Smiljanovac).

Grobne cjeline prikupljene i opisane u katalogu ne odudaraju od standardnih oblika prisutnih u kasnoj antici u gotovo svim krajevima Carstva, ali se s novijim istraživanjima dijela jugoistočne salonitanske nekropole pružila prilika za sistematizaciju tipova kasnoantičkih grobova koji prevladavaju u srednjoj Dalmaciji. Nema sumnje da jedna takva površinom značajna i vrlo dobro dokumentirana cjelina nudi više različitih tema za obradu. Ovaj rad se usmjerio na tipologiju, a sve kako bi se omogućilo lakše snalaženje i ujednačila terminologija za neka buduća istraživanja kasnoantičkih grobova.

Kasnoantički skeletni ukop može biti izveden u jednostavnoj grobnoj raci bez grobne konstrukcije, može imati neke elemente grobne konstrukcije ili može imati konkretnu grobnu konstrukciju.

Najjednostavniji način pokopavanja svakako se odnosio na polaganje tijela u raku ukopanu u zdravici ili zemlji (tip A). Ako je u bližoj okolini postojao nekakav otpadni materijal, mogao se iskoristiti za oblikovanje podnice groba. Najčešće se radilo o mrvljenoj keramici ili sitnijim ulomcima amfora i tegula, lomljenom kamenju, oblucima ili drugom raznovrsnom materijalu (podtip B6). Manji ili veći komadi uglavnom nepravilno lomljenog

kamenja mogli su se upotrijebiti za obrubljivanje rake (podtip **B2**). Stijenke groba, ili samo njegove bočne stranice, ponekad su bile obložene grubo obrađenim kamenim pločama (podtip **B4**). Na nekropolama s kontinuitetom događalo se da se kao obložnica groba upotrijebi stariji nadgrobni kameni spomenik koji više nije bio u funkciji (kat. br. 371). Glava pokojnika ponekad je bila položena na „jastuk“ od kamena (kat. br. 554, 617, 706, 862), tegula (kat. br. 252) i žbuke (kat. br. 923), a u kasnoantičkoj nekropoli na Štrbincima zabilježen je primjer „jastuka“ od zemlje.⁶⁸⁷ Ovaj potonji je teško uočiti u grobnim rakama ukopanima u zemlju pa ne smijemo odbaciti mogućnost da je i u srednjoj Dalmaciji bilo takvih struktura, ali za sada nisu dokumentirane. Nakon polaganja u raku, tijelo je bilo zatrpano zemljom ili prekriveno ulomcima raznovrsnih amfora, tegula, žbuke i kamena ili više manjih, odnosno jednom većom kamenom pločom (podtip **B5**). U slučaju kada je pokrov bio od kamenih ploča, ispod njih se mogla postaviti drvena daska. Slična situacija zatečena je kod grobova kat. br. 389 i 390 koji su bili prekriveni užim kamenim pločama. Ploče su se urušile prema sredini grobne rake prateći uzdužnu os groba. S obzirom da je u grobu dokumentirano pet metalnih čavala, postoji mogućnost da je pokojnik bio sahranjen u drvenom lijesu koji je propao, a potom su se kamene ploče urušile uslijed pritiska zemlje.

Nalazi čavala, prema domaćoj literaturi, uglavnom upućuju na ukop u drvenom lijesu. Međutim, on se može uzeti u obzir jedino ako se ustanovi pravilan razmještaj određenog broja čavala uokolo pokojnika, ili promjena boje zemlje u grobnoj raci. Takve situacije zatečene su u grobnim cjelinama na Krtinama (kat. br. 310, 341) i Manastirinama (kat. br. 258) gdje je zabilježeno 12, odnosno 11 čavala ravnomjerno raspoređenih s lijeve i desne strane glave, trupa i nogu skeleta.

Premda je upotreba čavala u grobu u praktične svrhe neosporna, jasno je da se slaganje drvenih dasaka u lijes može izvesti bez ijednog čavla, sustavom utora i istaka ili manjih drvenih klinova. Osim toga, u grobovima od tegula postavljenih u obliku krova na dvije vode također je nađen po jedan čavao,⁶⁸⁸ a u njih zbog trokutastog presjeka ne bi mogao stati drveni lijes uobičajenog pravokutnog ili kvadratnog presjeka. Također, u nijednom grobu nisu primijećene metalne klamfe ili ostaci kutnog željeza koji bi ojačavali neki od spojeva lijesa. Sve to znači da su se možda prilagali u grobove s nekom drugom svrhom. Primjerice, mogli su se koristiti u izradi nekih drugih drvenih predmeta koji su se prilagali u grobove, ali su do

⁶⁸⁷ B. Migotti, Lj. Perinić, „Nekropola na Štrbincima kod Đakova u svjetlu kasnoantičkog horizonta Panonije“, *ARR* 13 (2001), str. 161.

⁶⁸⁸ Po jedan čavao zabilježen je u grobovima kat. br. 738, 741, 743, 744, 746, 749, 766, 770, 774, 805, 814.

danas istrunuli i nisu nam poznati. Slično je sa zakovicama korištenima za kožne cipele. Međutim, vjerojatnijim se čini objašnjenje o njihovoj apotropejskoj moći koje predlažu neki stručnjaci. Pritom ih jedni interpretiraju kao talismane koji trebaju zaštititi pokojnika od opasnosti koje ih čekaju na onom svijetu,⁶⁸⁹ dok drugi smatraju da se njihovim prilaganjem u grob pokojnik simbolički veže uz svoje posljednje počivalište kako se ne bi vratio i lutao među živima.⁶⁹⁰

U amfore su se pokopavali odrasli pokojnici i djeca s tom razlikom što su u grobnim rakama koje su sadržavale jednu cjelovitu amforu u pravilu uvijek bila sahranjena djeca. Ukop u amfori mogao je sadržavati i dvije do tri ili više amfora čiji su manji i veći ulomci poslagani u raku kao podloga za polaganje pokojnika, nakon čega bi se prekrio preostalim ulomcima.

Na Smiljanovcu u Solinu najveći broj ukopa zabilježen je upravo u amforama. Pritom se grobna konstrukcija mogla sastojati od jedne, dvije ili više amfora sjevernoafričke produkcije. U najvećem broju slučajeva u jednoj amfori bila su sahranjena djeca. Ako je pokojnik bio sahranjen u grobnoj konstrukciji od više amfora, one su bile odrezane u visini ramena i prepiljene po dužini na pola. Pokojnik je bio položen na jednu polovicu i u većini slučajeva pokriven ulomcima druge amfore. Krajevi amfora zatvorili bi se s ulomkom ili kamenom, dok je drugi završetak groba činio očuvani vrh amfore. Za formiranje konstrukcije mogu se koristiti i više od dvije amfore, najčešće u ulomcima, uglavljene jedna u drugu. Ponekad bi se za zatvaranje grobne konstrukcije od amfora koristilo kamenje ili fragmenti tegula. Ako se radilo o dječjem ukopu bilo je dovoljno načiniti otvor u tijelu amfora te ga po polaganju tijela zatvoriti s istim fragmentom. Ponekad je kompletna grobna konstrukcija mogla biti formirana od različitih ulomaka koji se međusobno ne mogu spojiti u cjelovitu posudu. Premda se u radu ne bavimo pogrebnim običajima, na ovom mjestu ćemo podsjetiti na grobove kod kojih je vrat amfore uspravno usađen na konstrukciju. Tako postavljen, vrat amfore mogao je stršati iznad groba i poslužiti za prinošenje žrtvenih darova u obliku ljevanica. Što, dakle, upućuje na poganske elemente kasnoantičkog groba. Uzevši u obzir količinu i asortiman pokretnih nalaza, ne čini se da ukopi u amforama imaju bilo kakvu

⁶⁸⁹ D. Nuzzo, „Amulet and grave in late antiquity: some examples from Roman cemeteries“, u: J. Pearce, M. Millett, M. Struck, *Burial, Society and Context in the Roman World*, Oxford 2000, str. 249 – 255.

⁶⁹⁰ F. Ceci, „L' interpretazione di monete e chiodi in contesti funerari: esempi dal suburbio romano“, u: M. Heinzlmann, J. Ortalli, P. Fasold, M. Witteyer (ur.), *Culto dei morti e costumi funerari romani*, Wiesbaden 2001, str. 90.

vjersku ili etničku konotaciju, niti nužno, sugeriraju socijalni status pokojnika. Iako se, uglavnom, stječe dojam da je riječ o pokojnicima lošijeg imovinskog stanja.

Grob pod tegulama je česta vrsta ukopa u kasnoj antici. Pod ovim tipom podrazumijevaju se grobovi u kojima su pokojnici pognuti u zemljanu raku ili raku ukopanu u zdravici, koja je nerijetko popločana tegulama i prekrivena tegulama složenima u nizu od po dvije na način da tvore krov na dvije vode. Presjek ovakvog tipa groba je trokutast. Uzglavlje i donožje ovih grobova također je zatvoreno okomito postavljenim tegulama tako da se, ovisno o veličini pokojnika, za kompletnu grobnu konstrukciju može iskoristi ukupno 8, 10 ili 12 tegula. Tome su pribrojane i dvije do tri tegule korištene za popločanje groba. Dakako, posvjedočene su i kombinacije tegula i kamenih ploča postavljenih u obliku krova na dvije vode. U nekim slučajevima spojevi tegula zapečaćeni su žbukom i prekriveni imbreksima da bi se struktura bolje učvrstila. A. Cermanović-Kuzmanović u objavi grobova antičke Duklje ovakav tip datira od kraja 3. do prve polovice 4. st.⁶⁹¹ Oni nađeni u Asseriji ili na nekropoli Relja u Zadru datiraju se u 4. st.⁶⁹² Grobova od tegula ima i u Panoniji, ali se čini da je njihova konstrukcija izvedena u drugačijoj varijanti.⁶⁹³ Neke upotrijebljene tegule nose pečate koji se uglavnom datiraju od 1. do 2. stoljeća pa je jasno da su u kasnoj antici ponovno upotrijebljene za grobove. Grobovi su najčešće orijentirani istok-zapad, što znači da je glava pokojnika položena na istok. Ako promotrimo raspored lokaliteta na kojima su pronađeni ovakvi grobovi, uočiti ćemo da su u velikom broju zastupljeni na gradskim nekropolama, a u ruralnim predjelima uz kasnoantička gospodarstva u manjem broju. Nažalost, zbog slabe istraženosti lokaliteta, svjesni smo da ovi podatci možda ne predstavljaju realnu sliku. Na temelju poznatih priloga za sada možemo pretpostaviti da ovakvi grobovi pripadaju siromašnijem sloju stanovništva.

Ponekad je za zatvaranje groba, osim tegula, mogao biti upotrijebljen i kamen ili ulomak natpisa, što je bio slučaj kod uzglavnice groba s Manastirina (kat. br. 792), odnosno kod donožnice groba s Krtina (kat. br. 828) za koju se pretpostavlja da je vanjsko obliježje tog groba.⁶⁹⁴

⁶⁹¹ A. Cermanović-Kuzmanović, D. Srećević, O. Velimirović-Žižić, *Antička Duklja – nekropole*, Cetinje 1975, str. 25 (dalje u bilješkama: Cermanović-Kuzmanović et al. 1975).

⁶⁹² B. Štefanec, M. Čurković, „Kasnoantički grobovi Aserije“, *Asseria* 10 (2012), str. 117 – 208; S. Gluščević, „Grob tesara s nekropole na Relji u Zadru“, *Diadora* 28 (2014), str. 53 – 82.

⁶⁹³ B. Migotti, *Accede ad Certissiam: antički i ranokršćanski horizont arheološkog nalazišta Štrbinci kod Đakova*, katalog izložbe, Zagreb 1998.

⁶⁹⁴ Kamenjarin 2014, str. 23.

Govoreći o grobovima od tegula, treba spomenuti i varijantu pravokutnog groba iskopanog u zemljanoj raci čije je dno popločano i stijenke obložene tegulama, a kao pokrov također su upotrijebljene tegule, bilo u obliku krova na dvije vode, bilo da su vodoravno postavljene. Takvih je primjera nekoliko dokumentirano na antičkoj nekropoli u Duklji, gdje su svrstani u tip II.⁶⁹⁵ Nažalost, u postojećoj literaturi nismo zapazili ni jedan takav podtip koji bi bio valjano zabilježen na području srednje Dalmacije. Jedini primjer koji bi se mogao odnositi na takvu varijantu groba od tegula zabilježen je na lokalitetu Lokvice, istočno od naselja Seget Donji u Trogirskom primorju. Tamo je, kako smo već ranije spomenuli, početkom 80-ih god. 20. st. pronađen jedan rimski grob u obliku sanduka čije su stranice i pokrov bili građeni od tegula. Iako se u opisu groba ne daju podaci o podnici, možemo pretpostaviti da je riječ o ovom podtipu.

U većini obrađenih grobova zabilježeni su nalazi, ali oni pomažu samo u okvirnoj dataciji.

U sklopu ovog rada razmotren je razmještaj grobova u arheološkom krajoliku na području današnje srednje Dalmacije i ustanovljeno je u kojem su opsegu utjecali na oblikovanje kasnoantičkog krajolika. Zato treba reći da su groblja i grobna mjesta igrala veliku ulogu u oblikovanju krajobraza kasnoantičkog srednjodalmatinskog područja. Bilo da su se nalazili uz gradske bedeme, uz prometnice ili uz rimske gospodarsko-stambene objekte. Uz gradske bedeme smještene su nekropole Salone, a na otocima i u ruralnim krajolicima grobovi su na rubovima polja, uz ceste, vile, ranokršćanske crkve.

Na kraju, bilo bi prerano donositi zaključke o ekonomskoj, društvenoj i duhovnoj slici kasnoantičkog stanovništva koje se pokapalo u tim grobovima, zbog toga što su se lokaliteti istraživali različitim metodama. To je i razlog da su najnoviji istraženi lokaliteti (Smiljanovac, Bencunuše, Kulturno-informativni centar *Salona*) pružili najviše korisnih informacija potrebnih za izradu ove disertacije, kako za utvrđivanje tipologije, tako i za uvid u kasnoantički arheološki krajolik.

⁶⁹⁵ Cermanović-Kuzmanović et al. 1975, str. 25 – 26.

VII POPIS SLIKA

Slika 1: lijevo - grob pod amforama (br. 11); desno - grob (br. 14) u kojem je sahranjeno više pojedinaca kroz duži period pa se prilikom svakog novog pokopavanja starije kosti i nalaze sklanjalo na zapadnu stranu groba (preuzeto: Kamenjarin 2014)	37
Slika 2: lijevo - grob (br. 31) u zemljanoj grobnoj raci obrubljenom većim grubo tesanim kamenjem; desno - ukop u zemljanoj raci s pokrovom od kamenih ploča (br. 42) (preuzeto iz: Kamenjarin 2014).....	38
Slika 3: fotografije antičkog mauzoleja na Sustipanu (lijeva slika preuzeta iz: Duplančić 2007, str. 59; desna slika preuzeta iz: Dyggve 1996, sl. IV, 38).....	40
Slika 4: grob br. 1 iz istraživanja u Ulici Stjepana Radića 7, u gradskom predjelu Glavice u Makarskoj (slika preuzeta iz: Tomasović 1999 – 2000, str. 172)	80
Slika 5: Završno stanje nakon arheoloških istraživanja na lokalitetu Velić u lipnju 2016. god. (orto, pointcloud, autor: mag. archaeol. M. Vuković).....	116

VIII POPIS KRATICA

AnTard – Antiquité tardive

ARR – Arheološki radovi i rasprave

BASD – Bullettino di archeologia e storia dalmata

Djela ANUBiH – Djela Akademije nauka i umjetnosti BiH

Godišnjak CBI – Godišnjak Centra za balkanološka ispitivanja

HA – Histria antiqua

HAG – Hrvatski arheološki godišnjak

Izdanja HAD – Izdanja Hrvatskog arheološkog društva

KOST – Konzervatorski odjel Split

Obavijesti HAD – Obavijesti Hrvatskog arheološkog društva

Opusc. Archaeol. – Opuscula Archaeologica

PPUD – Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji

Radovi FfZd – Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru

Rad JAZU – Rad Jugoslavenske akademije nauka i umjetnosti

SHP – Starohrvatska prosvjeta

VAHD – Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku

VAPD – Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku

Vjesnik AMZ – Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu

Vjesnik HAD – Vjesnik Hrvatskog arheološkog društva

IX BIBLIOGRAFIJA

IX.1 Arhivi, neobjavljena izvješća i terenska dokumentacija

Arhiv AMS, spisi br. 16/1921, 134/1921, 225/1922, 260/1922, 299/1922.

Arhiv AMS, Bilješke M. Nikolancija u: *Dnevnik nalaza A*, str. 11, bilj. br. 28.

Arhiv AMS, Bilješke M. Abramića, 12/III, str. 11, bilj. od 30.01.1940. god.

Arhiv AMS, Izvještaj Ž. Rapanića u: *Obilasci*, str. 21, bilj. od 9. mj. 1986. god.

Arhiv AMS, Bilješke M. Abramića, 12/III, str. 17, bilj. od 14.05.1940. god.

Arhiv AMS, bilješke M. Abramića, 12/III, str. 16-17, bilj. 14.-15.03.1940. god.

M. Bilić, A. Ivišić, Š. Vulić, *Preliminarni izvještaj o provedenom sondažnom istraživanju na lokalitetu*: Nova Color, Split, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2009.

D. Bužanić, A. Manhard, D. Dunjko, B. Glavinić, *Izvješće o rezultatima studentskog projekta mapiranja terena i arheoloških objekata provedenog na ranokršćanskom lokalitetu Jabuka-Velić kod Trilja u 2015. godini*, Zagreb 2015.

D. Bužanić, J. Šekrst, K. Ivak, I. Vidović, B. Glavinić, *Izvješće o rezultatima studentskog projekta izrade 3D modela provedenog na ranokršćanskom nalazištu Velić kod Trilja u 2016. godini*, Zagreb 2016.

D. Demicheli, *Izvješće o rezultatima arheoloških istraživanja provedenih na arheološkom lokalitetu Velić kod Trilja u srpnju 2013. godine*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2013.

S. Galiot, *Zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu Solin – Smiljanovac*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split, lipanj 2011.

S. Galiot, *Zaštitna arheološka istraživanja na lokalitetu Solin – Smiljanovac*, neobjavljeni završni izvještaj, Arhiv KOST, Split, prosinac 2011.

S. Galiot, *Stručno izvješće o arheološkom nadzoru u Ulici Marka Marulića i uz rukavac rijeke Jadro, ispred hotela President*, Split 2009 (http://www.delmatgaliot.hr/?page_id=73, pristup: 04.01.2016.).

S. Galiot *Stručno izvješće. Zaštitna arheološka istraživanja i arheološki nadzor tijekom rekonstrukcije državne ceste D-8, dionica: Kaštel Stari – čvor Plano*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2009.

A. Jurčević, D. Demicheli, *Izvješće o rezultatima arheološkog pregleda provedenog na području između Jabuke i Velića kod Trilja*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2011.

M. Sanader, *Izvješće o rezultatima radova i konzervaciji na arheološkom nalazištu Gardun – Vojnić kod Trilja (ant. Tilurium)*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Zagreb 2006.

M. Sanader, *Izvješće o rezultatima radova i konzervaciji na arheološkom nalazištu Gardun – Vojnić kod Trilja (ant. Tilurium)*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Zagreb 2005

D. Tončinić, *Izvješće o rezultatima arheoloških istraživanja provedenih na arheološkom lokalitetu Velić kod Trilja u veljači 2013. godine*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2013.

D. Tončinić, *Izvješće o rezultatima arheološki istraživanja provedenim na arheološkom nalazištu Jabuka-Velić kod Trilja u srpnju 2014.godine*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2014.

D. Tončinić, *Izvješće o rezultatima arheoloških istraživanja provedenih na arheološkom nalazištu Jabuka-Velić kod Trilja u srpnju 2015. godine*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2015

H. Zglav-Martinac, *Zaštitna arheološka istraživanja lokaliteta Dominikanski samostan sv. Katarina Split. Izvještaj (od 22. studenoga 2007. do 09. veljače 2008)*, neobjavljeni izvještaj, Arhiv KOST, Split 2008.

Terenska dokumentacija (GAR 99 Vodovod – 27.07.1999.)

IX.2 Zakoni i pravilnici

Zakonu o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 19. rujna 2002. god. (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/327898.html>)

World Heritage Convention, Expert Group on Cultural Landscapes, 24.-26.10.1992., La Petite Pierre, Francuska, članak 4.

IX.3 Dnevni i mjesečni tisak

M. Batarelo-Jelavić, „Pametno ulaganje u turističke objekte“, *Solinska kronika*, br. 258, god. XXIII, Solin 15.02.2016., naslovnica i str. 3.

M. Batarelo-Jelavić, „Radove usporilo – arheološko nalazište“, *Solinska kronika*, br. 258, god. XXIII, Solin 15.02.2016., str. 10-11.

M. Batarelo-Jelavić, „Kasnoantički grobovi na putu do Kulturno-informativnoga centra“, *Solinska kronika*, br. 258, god. XXIII, Solin 15.02.2016., str. 18-19.

G. Dragan, „Trogir: Arheološki nalazi u središtu grada. Pokraj zgrade policije nađeno 15 antičkih grobova“, *Slobodna Dalmacija*, 29.11.2011.

D. Duilo, „Novca nema ni u Solinu ni u nekropolama“, *Slobodna Dalmacija*, br. 23322, god. LXXI, Split 19.12.2015., prilog *Kultura*.

D. Duilo, „Kod Salonitanaca nije izumro srednji sloj“, *Slobodna Dalmacija*, br. 23377, god. LXXII, Split 12.02.2016., prilog *Kultura*.

J. Mardešić, „Nekropola unutar grada“, *Solinska kronika*, br. 74, god. VII, Solin 2000.

M. Sesartić, „Kad odu arheolozi, stižu bageri“, *Slobodna Dalmacija*, br. 23368, god. LXXII, Split 03.02.2016., str. 19.

IX.4 Mrežne stranice

Prirodoslovne karakteristike otoka Hvara, <http://starogradsko-polje.net/?p=66> (pristupljeno 13.03.2016. god.)

IX.5 Rječnici

V. Anić, *Veliki rječnik hrvatskoga jezika*, Zagreb 2004.

R. Filipović (ur.), *Englesko-hrvatski rječnik*, 18. izdanje, Zagreb, 1991.

IX.6 Popis izvora

Plinije Stariji 2003

Plinije Stariji, Prirodoslovlje, u: M. Suić, *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb 2003.

Toma Arhiđakon 2003

Toma Arhiđakon, Historia Salonitana: Povijest salonitanskih i splitskih prvosvećenika; predgovor, latinski tekst, kritički aparat i prijevod na hrvatski jezik O. Perić, povijesni komentar M. Matijević Sokol, Split 2003.

IX.7 Popis literature

Abramić 1924 – 1925

M. Abramić, „Poklopac rimskog sarkofaga iz Solina“, *VAHD* 47 – 48 (1924 – 1925), str. 68 – 70.

Abramić 1926 – 1927

M. Abramić, „O novim miljokazima i rimskim cestama Dalmacije“, *VAHD* 49 (1926-1927), str. 139 – 155.

Abramić 1940

M. Abramić, „Historijski natpisi iz Garduna“, *VAHD* 51 (1940), str. 225 – 229.

Abramić 1949

M. Abramić, „Zapadna nekropola antikne Salone“, *VAHD* 52 (1949), str. 1 – 18.

Abramić, Hoffiler 1924

M. Abramić, V. Hoffiler (ur.), *Strena Buliciana/Bulićev zbornik*, Split – Zagreb 1924.

Alduk 2015

I. Alduk, „Arheološka istraživanja u Imotskoj krajini“, u: I. Alduk, D. Tončinić (ur.), *Istraživanja u Imotskoj krajini. Izdanja HAD* 29, Zagreb 2015, str. 9 – 26.

Alfayé Villa 2010

S. Alfayé Villa, „Nails for the dead: a polysemic account of an ancient funerary practice“, u: R. L. Gordon, F. M. Simón (ur.), *Magical Practice in the Latin West: Papers from the International Conference held at the University of Zaragoza, 30 Sept. – 1 Oct. 2005*, Leiden 2010, str. 427 – 456.

R. Auriemma, E. Solinas 2009

R. Auriemma, E. Solinas, „Archaeological remains as sea level change markers: a review“, *Quaternary International* 206 (2009), str. 134 – 146.

Babić 2008

A. Babić, „Keramika“, u: M. Topić (ur.), *Arheološka zbirka Franjevačkog samostana u Sinju*, Sinj 2008, str. 187 – 227.

Babić 1985

I. Babić, „Starokršćanski ulomci u Trogiru“, *PPUD* 25 (1985), str. 25 – 47.

Babić 1991

I. Babić, *Prostor između Trogira i Splita*, Kaštel Novi 1991.

Babić 1996

I. Babić, „Dva međašna natpisa namjesnika Publija Kornelija Dolabele iz trogirske Zagore“, *ARR* 12 (1996), str. 57 – 70.

Babin 2003

M. Babin, „Nastavak hidroarheološkog istraživanja na položaju Trstenik/Lučica u Kaštel Sućurcu“, *Obavijesti HAD XXXV/3* (2003), str. 80 – 86.

Barker 1986

G. Barker, „L' archeologia del paesaggio italiano“, *Archeologia Medievale* 13 (1986), str. 7 – 30.

Baučić 1967

I. Baučić, „Cetina. Razvoj reljefa i cirkulacija vode u kršu“, *Radovi Geografskog instituta Sveučilišta u Zagrebu* 6, Zagreb 1967, str. 5 – 167.

Belamarić 1994

J. Belamarić et al. (ur.), *Ranokršćanski spomenici otoka Brača*, Split 1994.

Bilić, Ivišić, Vulić 2009a

M. Bilić, A. Ivišić, Š. Vulić, „Arheološka istraživanja na lokalitetu *Nova Color* u Splitu“, *Baština* 35 (2009), str. 59 – 78.

Bojanovski 1974

I. Bojanovski, *Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji*, Djela ANUBiH, knj. 47, Sarajevo 1974.

Bojanovski 1977

I. Bojanovski, „Prilozi za topografiju rimskih i predrimskih komunikacija i naselja u rimskoj provinciji Dalmaciji I, Prehistorijska i antička komunikacija Salona – Naroni i njena topografija u svjetlu arheoloških i historijskih izvora“, *Godišnjak CBI* 15 (13), 1977, str. 83 – 152.

Borzić, Jadrić 2007

I. Borzić, I. Jadrić, „Novi prilozi arheološkoj topografiji dugopoljskog kraja“, *Archaeologia Adriatica* I (2007), str. 145 – 173.

Božanić-Bezić 1962a

N. Božanić-Bezić, „Crkva sv. Jurja u Tučepima“, *Peristil* 5 (1962), str. 7 – 10.

Božanić-Bezić 1962b

N. Božanić-Bezić, „Arheološki nalazi na groblju u Tučepima“, *PPUD* 14 (1962), str. 12 – 22.

Božek, Kunac 1998

S. Božek, A. Kunac, *Dva stoljeća arheologije na Makarskom primorju*, Makarska 1998.

Bradford 1957

J. Bradford, *Ancient Landscapes: Studies in Field Archaeology*, London 1957.

Brøndsted, Dyggve, Weilbach 1928

J. Brøndsted, E. Dyggve, F. Weilbach (ur.), *Recherches à Salone*, sv. I, Copenhagen 1928.

Brunšmid 1895

J. Brunšmid, „Arheološke bilješke iz Dalmacije i Panonije“, *Vjesnik HAD*, n. s. 1 (1895), str. 148 – 183.

Bubić 2012

V. Bubić, „Kasnoantičke svjetiljke iz Arheološkog muzeja u Splitu“, *VAHD* 105 (2012), str. 117 – 178.

Bubić 2015a

V. Bubić, „Terenski pregled lokaliteta kod Velića“, u: I. Alduk, D. Tončinić (ur.), *Istraživanja u Imotskoj krajini. Izdanja HAD 29*, Zagreb 2015, str. 91 – 102.

Bubić 2015b

V. Bubić, „The Construction of Diocletian's Aqueduct in Late Antiquity and its Landscaping Today“, u: C. Later, M. Helmbrecht, U. Jecklin-Tischhauser, *Infrastruktur und Distribution zwischen Antike und Mittelalter. Tagungsbeiträge der Arbeitsgemeinschaft Spätantike und Frühmittelalter, Bd. 8, Stadt, Land Fluss – Infrastruktur und Distributionssysteme in Spätantike und Frühmittelalter (Lübeck, 2. – 3. September 2013)*, Hamburg 2015, str. 259 – 273.

Bulić 1954

A. Bulić, „Prirodne osobine otoka Brača“, *Brački zbornik 2* (1954), str. 186 – 196.

Bulić 1883

F. Bulić, „Gli scavi a Salona“, *BASD 6* (1883), str. 169 – 170, 180.

Bulić 1884a

F. Bulić, „Iscrizioni trovate nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD 7* (1884), str. 7 – 9.

Bulić 1884b

F. Bulić, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD 7* (1884), str. 20 – 21.

Bulić 1885

F. Bulić, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD 8* (1885), str. 33 – 34.

Bulić 1886

F. Bulić, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona e sue adiacenze“, *BASD 9* (1886), str. 97 – 101.

Bulić 1887a

F. Bulić, „Gli scavi nella Basilica cristiana a Salona“, *BASD 10* (1887), str. 89 – 90.

Bulić 1887b

F. Bulić, „Starinski predmeti izkopani u Proložcu Kotara Imotskoga“, *BASD* 10 (1887), str. 94 – 96.

Bulić 1889

F. Bulić, F. Bulić, „Cemetero antico cristiano nelle vicinanze dell' antica Salona“, *BASD* 12 (1889), str. 218 – 219.

Bulić 1891a

F. Bulić, „Il sarcofago marmoreo di coniugi Valerius Dinens e Attia Valeria trovato a Salona“, *BASD* 14 (1891), str. 49 – 52.

Bulić 1891b

F. Bulić, „Starinska iznašašća na otoku Braču“, *BASD* 14 (1891), str. 117 – 120.

Bulić 1891c

F. Bulić, „Starinsko iznašašće na otoku Šolti (Solentia)“, *BASD* 14 (1891), str. 120 – 121.

Bulić 1891d

F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Ager Salonitanus (Gomilica, Castel Abbadessa)“, *BASD* 14 (1891), str. 129.

Bulić 1891e

F. Bulić, „Iscrizioni inedite“, *BASD* 14 (1891), str. 145 – 146.

Bulić 1892a

F. Bulić, „Iscrizioni inedite“, *BASD* 15 (1892), str. 20.

Bulić 1892b

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona“, *BASD* 15 (1892), str. 17 – 19, 145 – 156.

Bulić 1892c

F. Bulić, „Descrizione sommaria del cemetero di Manastirine“, *BASD* 15 (1892), str. 156 – 171.

Bulić 1893

F. Bulić, „Scavi nell' antico cemetero cristiano di Marusinac a Salona“, *BASD* 16 (1893), str. 4 – 11.

Bulić 1897a

F. Bulić, „Brattia“, *BASD* 20 (1897), str. 54.

Bulić 1897b

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac“, *BASD* 20 (1897), str. 65 – 80, T. I – III.

Bulić 1897c

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero di Manastirine durante l' a. 1896.“, *BASD* 20 (1897), str. 81 – 97.

Bulić 1898a

F. Bulić, „Starinska iznašašća na otoku Šćedru (Tórcola) pokraj Hvara“, *BASD* 21 (1898), str. 21 – 22.

Bulić 1898b

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona“, *BASD* 21 (1898), str. 25 – 26, 34 – 36.

Bulić 1898c

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac“, *BASD* 21 (1898), str. 37 – 47.

Bulić 1898d

F. Bulić, „Starinarska iznašašća na otoku Šolti (Solentia)“, *BASD* 21 (1898), str. 183 – 187.

Bulić 1898e

F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Clissa (ager Salonitanus), Muć (Andetrium), Podbabje (Bilubium?)“, *BASD* 21 (1898), str. 220.

Bulić 1899a

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac a Salona durante l' a. 1898.“, *BASD* 22 (1899), 73 – 85.

Bulić 1899b

F. Bulić, „La necropoli suburbana di sedici sarcofaghi a Kapljuč di Salona“, *BASD* 22 (1899), str. 133 – 137.

Bulić 1899c

F. Bulić, „Starinarska iznašašća na otoku Šolti (Solentia)“, *BASD* 22 (1899), str. 236.

Bulić 1900a

F. Bulić, „Ritrovamenti antichi sull' isola Brazza riguardanti il Palazzo di Diocleziano a Spalato“, *BASD* 23 (1900), str. 18 – 23.

Bulić 1900b

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona durante l' a. 1899.“, *BASD* 23 (1900), str. 193 – 216.

Bulić 1900c

F. Bulić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Manastirine a Salona durante l' a. 1900.“, *BASD* 23 (1900), str. 249 – 272.

Bulić 1900d

F. Bulić, „Ritrovamenti antichi nel villaggio di Castel Abbadessa (Gomilica)“, *BASD* 23 (1900), str. 299 – 300.

Bulić 1901a

F. Bulić, „Izvjestaj predsjednika društvenoga mons. Fr. Bulića o Crkvi Sv. Marije od Otoka i nadgrobnom napisu kraljice Jelene“, *Vjesnik HAD*, n. s. 5, 1901, str. 201 – 227.

Bulić 1901b

F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Traù“, *BASD* 24 (1901), str. 69 – 70.

Bulić 1901c

F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Castelnuovo di Traù“, *BASD* 24 (1901), str. 157 – 158.

Bulić 1901d

F. Bulić, „Necropoli in Horto Metrodori a Salona“, *BASD* 24 (1901), str. 161 – 169.

Bulić 1902a

F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Aspalathos (Campagna di Spalato)“, *BASD* 25 (1902), str. 45 – 46.

Bulić 1902b

F. Bulić, „Ritrovamenti risguardanti il cimitero antico cristiano di Manastirine durante l' a. 1902.“, *BASD* 25 (1902), str. 110 – 112.

Bulić 1902c

F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Tučepi (di Makarska)“, *BASD* 25 (1902), str. 161.

Bulić 1903a

F. Bulić, „Descrizioni delle lucerne fittili che furono acquistate dal ' i. r. Museo in Spalato durante l' anno 1902.“, *BASD* 26 (1903), str. 15 – 16.

Bulić 1903b

F. Bulić, „S. Felice Martire di Salona sotto Diocleziano“, *BASD* 36 (1903), str. 37 – 44.

Bulić 1903c

F. Bulić, „Cenni sulla strada romana da Salona alla *Colonia Claudia Aequum* (Čitluk presso Sinj) e sue diramazioni. Ritrovamenti antichi lungo la stessa“, *BASD* 26 (1903), str. 113 – 129.

Bulić 1903d

F. Bulić, „Ritrovamenti nel cemetero antico a Crikvine presso il casolari Jurić (Ćučine kuće) sulla strada fra Salona e Vranjic“, *BASD* 26 (1903), str. 177 – 186.

Bulić 1904a

F. Bulić, „Ritrovamenti di un' antica chiesa cristiana a Traù nell' a. 1903.“, *BASD* 27 (1904), str. 20 – 26.

Bulić 1904b

F. Bulić, „Siculi ed i suoi dintorni. Ritrovamenti di epoca romana“, *BASD* 27 (1904), str. 56 – 67.

Bulić 1904c

F. Bulić, „Un monumento romano presso la Chiesa di s. Elia nel villaggio di Humac inf. sull'isola Brazza“, *BASD* 27 (1904), str. 172 – 173.

Bulić 1905a

F. Bulić, „Ritrovamenti risguardanti la Necropolis *in Horto Metrodori* a Salona“, *BASD* 28 (1905), str. 68.

Bulić 1905b

F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Ager Salonitanus (Kils – Clissa, Mravince)“, *BASD* 28 (1905), str. 137 – 158.

Bulić 1906a

F. Bulić, „Sepolcreto antico cristiano presso il Palazzo di Diocleziano a Spalato“, *BASD* 29 (1906), str. 1 – 7.

Bulić 1906b

F. Bulić, „Insula Boa (Bua, Čiovo)“, *BASD* 29 (1906), str. 22 – 23.

Bulić 1907a

F. Bulić, „Sterro dell'Abside della basilica cimiteriale dei Martiri Salonitani a Manastirine di Salona nell'a. 1874“, *BASD* 30 (1907), str. 90 – 99.

Bulić 1907b

F. Bulić, „Sterro di una chiesa antica cristiana del VI sec. nella località detta Crkvina a Klapavice, nel Comune censuario di Klis (Clissa)“, *BASD* 30 (1907), 101 – 122.

Bulić 1908a

F. Bulić, „Iscrizioni inedite. Ager Salonitanus (Sućurac)“, *BASD* 31 (1908), str. 60.

Bulić 1908b

F. Bulić, „Siculi ed i suoi dintorni. Bihać di Castelnuovo. Ritrovamenti di epoca romana“, *BASD* 31 (1908), str. 61 – 67.

Bulić 1909a

F. Bulić, „Iscrizioni inedite“, *BASD* 32 (1909), str. 12 – 30, 58 – 73, 79 – 90.

Bulić 1909b

F. Bulić, „Ritrovamenti nel cimitero antico cristiano a Crikvine presso i casolari Jurić (Ćučine kuće) sulla strada fra Salona e Vranjic“, *BASD* 32 (1909), str. 31 – 33.

Bulić 1909c

F. Bulić, „Ritrovamenti antichi a Lovreščina di Postire sull'isola di Brač“, *BASD* 32 (1909), str. 37 – 39.

Bulić 1909d

F. Bulić, „Oggetti preistorici nell' i. r. Museo Archeologico di Spalato“, *BASD* 32 (1909), str. 40 – 45.

Bulić 1910

F. Bulić, „Escavi nella necropoli antica pagana di Salona detta *Hortus Metrodori* negli anni 1909 e 1910“, *BASD* 33 (1910), str. 3 – 88.

Bulić 1911a

F. Bulić, „Trovamenti nel cimitero antico cristiano a Crikvine presso i casolari Jurić (Ćučine kuće) lungo la strada da Salona e Vranjic“, *BASD* 34 (1911), str. 40 – 49.

Bulić 1911b

F. Bulić, „Ritrovamenti di epoca romana a Siculi, Bihaći presso Castelnuovo di Traù (località Budožić)“, *BASD* 34 (1911), str. 50 – 52.

Bulić 1913

F. Bulić, „Notizie storiche sul villaggio Vranjic vicino Salona“, *BASD* 36 (1913), str. 24 – 37.

Bulić 1914a

F. Bulić, „Escavi nella necropoli pagana di Salona detta *Hortus Metrodori* nell' a. 1911 e nell' a. 1914“, *BASD* 37 (1914), str. 68 – 79.

Bulić 1914b

F. Bulić, „Trovamenti antichi a Zvirače di Seget presso Traù“, *BASD* 37 (1914), str. 98 – 102.

Bulić 1914c

F. Bulić, „Trovamenti antichi a Selca“, *BASD* 37 (1914), 105 – 106.

Bulić 1915

F. Bulić, „Trovamenti antichi a Podgragje di Poljica“, *BASD* 38 (1915), str. 32 – 36.

Bulić 1917 – 1919

F. Bulić, „Escavi nella necropoli pagana di Salona detta *Hortus Metrodori* nell' a. 1916“, *BASD* 40 – 42 (1917 – 1919), str. 98 – 101.

Bulić 1920a

F. Bulić, „Solentia (Šolta, Solta), Trovamenti antichi ed iscrizioni inedite“, *VAHD* 43 (1920), str. 105 – 116.

Bulić 1920b

F. Bulić, „Starinska iznašašća u Dicmu“, *VAHD* 43 (1920), str. 198 – 199.

Bulić 1921

F. Bulić, „Starinska iznašašća u Selcima na otoku Braču“, *BASD* 44 (1921), str. 39.

Bulić 1922a

F. Bulić, „Trovamenti antichi intorno il Palazzo di Diocleziano a Spalato, I Acquedotto Diocleziano, II Necropoli presso il Palazzo di Diocleziano“, *VAHD* 45 (1922) , str. 46 – 48.

Bulić 1922b

F. Bulić, „Arheološke iskopine u Solinu i presušenje solinskog blata rijeke Jadr“, *VAHD* 45 (1922), str. 195 – 199.

Bulić 1923

F. Bulić, „Trovamenti antichi appartenenti al IV Cemetero cristiano *Crikvina* a Salona“, *VAHD* 46 (1923), str. 81.

Bulić 1924 – 1925a

F. Bulić, „Escavi nella necropoli pagana di Salona detta *Hortus Metrodori* nell' a. 1925“, *VAHD* 47 – 48 (1924 – 1925), str. 46 – 51.

Bulić 1924 – 1925b

F. Bulić, „Trovamenti antichi a Oneum (Omiš, Almissa)“, *VAHD* 47 – 48 (1924 – 1925), str. 83.

Bulić 1926 – 1927

F. Bulić, „Starinski nalazi u Promaji, odlomku Baške Vode kod Makarske“, *VAHD* 49 (1926 – 1927), str. 66 – 72.

Bulić 1929

F. Bulić, „Otkriće četvrtog starokršćanskog grobišta u Solinu“, *Bogoslovska smotra* 23 (1929), str. 12 – 24.

Bulić 1931

F. Bulić, „Peto starokršćansko grobište stare Salone na jugoistoku grada“, u: F. Bulić, *Povodom pedesetogodišnjice jubileja VAHD 1878-1928*, Split 1931, str. 58 – 62.

Bulić 1984

F. Bulić, *Izabrani spisi*, Split 1984.

Bulić 1986

F. Bulić, *Po ruševinama stare Salone*, Split 1986.

Bulić, Brevaldi 1912

F. Bulić, J. Brevaldi, *Kronotaksa solinskih biskupa*, Zagreb 1912.

I. Bulić 1898

I. Bulić, „Prehistorično groblje u Postranju Imotskoga, *BASD* 21 (1898), str. 152 – 157.

Buljević 2010

Z. Buljević, „Rimskodobna nekropola u splitskoj Lori“, *VAPD* 103 (2010), str. 81 – 190.

Burckhardt 1853

J. Burckhardt, *Die Zeit Constantins des Großen*, Leipzig 1853.

Burić 1988

T. Burić, „Srednjovjekovni spomenici Villae de Blisoy“, *SHP*, ser. III, sv. 17 (1988), str. 75 – 86.

Burić 2000a

T. Burić, „Arheološka topografija otoka Drvenika i Ploče“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 35 – 54.

Burić 2000b

T. Burić, „Arheološka topografija Drvenika i Ploče“, u: I. Pažanin (ur.), *Zbornik otoka Drvenika I*, Drvenik (Trogirski) 2000, str. 417 – 447.

Burić 2003

T. Burić, „Naseljavanje i naselja trogirskog arhipelaga kroz povijest“, *HA* 11 (2003), str. 493 – 510.

Buškariol 1984

F. Buškariol, „Prilozi arheološkoj topografiji Manuša“, *Kulturna baština* 15 (1984), str. 75 – 86.

Buškariol 1987

F. Buškariol, „Bilice kod Solina – Klis – Grlo“, *Obavijesti HAD* XIX/1 (1987), str. 29 – 30.

Buškariol 1988a

F. Buškariol, „Pregled arheološke topografije Salone“, *Mogućnosti* 36, br. 3 – 4 (1988), str. 274 – 287.

Buškariol 1988b

F. Buškariol, „*Fortuna critica* (izvaci iz stručne literature)“, *Mogućnosti* 36, br. 3 – 4 (1988), str. 288 – 298.

Bužančić 2001

R. Bužančić, „Nalaz gospine crkve iz starohrvatskog doba na groblju sela Blizna Gornja“, *Vartal: časopis za kulturu Trogir* 10/1 – 2 (2001), str. 5 – 7.

Bužančić 2011

R. Bužančić, „Crkve Sv. Vida na Klisu i Sv. Marije u Blizni Gornjoj“, *PPUD* 42 (2011), str. 29 – 67.

Cambi 1971

N. Cambi, „Nove potvrde egipatskih kultova u antičkoj Dalmaciji“, *VAHD* 65 – 67 (1971), str. 85 – 112.

Cambi 1976

N. Cambi, „Spanish amphorae found near Split“, *Arheološki vestnik* 26 (1975) 1976, str. 115 – 124.

Cambi 1980

N. Cambi, „Trogir u antici“, *Mogućnosti* 10 – 11 (1980), str. 950 – 963.

Cambi 1984

N. Cambi, „Salonitan *piscinae*“, *Disputationes salonitanae* II, *VAHD* 77 (1984), str. 227 – 241.

Cambi 1986

N. Cambi, „Salona i njene nekropole“, *Radovi FfZd* 25 (12) (1986), str. 61 – 107.

Cambi 1992

N. Cambi, „Sućurac u antici“, *Znanstveni skup Kaštel-Sućurac od prapovijesti do XX. stoljeća. Zbornik*, Kaštel Sućurac 1992, str. 54 – 55.

Cambi 1993

N. Cambi, „Stele iz kasnoantičke grobnice u Dugopolju“, *VAHD* 86 (1993), str. 147 – 181.

Cambi 1994

N. Cambi, *Sarkofag Dobrog Pastira i njegova grupa*, Split 1994.

Cambi 2001

N. Cambi, „Dugopolje u antici“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 79 – 108.

Cambi 2007

N. Cambi, „Bilješke o kasnoj antici na Braču“, *75. obljetnica života Petra Šimunovića, Brački zbornik* 22 (2007), str. 87 – 125.

Cambi 2014

N. Cambi, "Lucije Artorije Kast: njegovi grobišni areal i sarkofag u Podstrani (Sveti Martin) kod Splita", u: Nenad Cambi, John Matthews (ur.), *Lucije Artorije Kast i legenda o kralju Arturu, zbornik radova s međunarodnog znanstvenog skupa/Lucius Artorius Castus and the King Arthur legend. Proceedings of the international scholarly conference*, Split – Podstrana, 2014, str. 29 – 40.

Cambi, Gamulin, Tonković 1999

N. Cambi, A. Gamulin, S. Tonković, *Starokršćanska bazilika u Zmijavcima*, Split – Zmijavci 1999.

Cambi, Matijević 2013

N. Cambi, I. Matijević, „*Per hortvm seplcri*“, *Tusculum* 6 (2013), str. 33 – 55.

Cantino Wataghin 1999

G. Cantino Wataghin, „The Ideology of Urban Burials“, u: G. P. Brogiolo, B. Ward-Perkins, *The Idea and Ideal of the Town between Late Antiquity and Early Middle Ages*, Leiden – Boston – Köln 1999, str. 147 – 180.

Carrara 1991

F. Carrara, „Topografija i iskapanja Salone“, u: N. Cambi (ur.), *Antička Salona*, Split 1991, 99 – 193.

Catani 2008

E. Catani, „Arheološko-povijesne bilješke o *castellum Tariona* u rimsko doba“, *VAPD* 101 (2008), str. 75 – 86.

Ceci 2001

F. Ceci, „L' interpretazione di monete e chiodi in contesti funerari: esempi dal suburbio romano“, u: M. Heinzelmann, J. Ortalli, P. Fasold, M. Witteyer (ur.), *Culto dei morti e costumi funerari romani, atti del convegno*, Wiesbaden 2001, str. 87 – 95.

Cermanović-Kuzmanović, Srejskić, Velimirović-Žižić 1975

A. Cermanović-Kuzmanović, D. Srejšović, O. Velimirović-Žižić, *Antička Duklja – nekropole*, Cetinje 1975.

Chevalier 1961

R. Chevalier, „La centuriazione romana dell' Istria e della Dalmazia“, *Atti e memorie dalla Società istriana di archeologia e storia patria*, n. s. 9 (1961), str. 11 – 23.

Costantini 2011

A. Costantini, „Topografia funeraria e ingresso delle sepolture *in urbe* nella Toscana tardoantica. I casi di Firenze e Arezzo“, *Anales de Arqueología Cordobesa* 21 – 22 (2010 – 2011), str. 173 – 196.

Čače 1993

S. Čače, „*Civitates Dalmatiae* u *Kozmografiji* Anonima Ravenjanina“, *Diadora* 15 (1993), str. 347 – 439.

Čače 1994

S. Čače, *Gedate kod anonimnog pisca iz Ravene*, u: J. Jeličić-Radonić, *Gata: crkva Justinijanovog doba*, Split 1994, str. 194 – 199.

Čače 1997

S. Čače, „Dodatak 1: Pisani izvori za povijest Hvara u antici“, u: V. Gaffney et al., *Projekt Jadranski otoci. Veze, trgovina i kolonizacija 6000 pr. Kr. – 600 god., sv. I, Arheološka baština otoka Hvara*, BAR IS 660, Oxford 1997, str. 217 – 241.

Čače 2004

S. Čače, „Pisana vrela za povijest Brača u antici“, u: Z. Stančić et al., *Arheološka baština otoka Brača, Brački zbornik* 21 (2004).

Čargo 2007

B. Čargo, „Split – Dioklecijanovog palača (Ulica Majstora Jurja 3)“, *HAG* 4 (2007), str. 504 – 506.

Čargo 2010

B. Čargo, „Zaštitna arheološka istraživanja ostataka kasnoantičke nekropole u Isi“, u: S. Ivčević (ur.), *Arheološka istraživanja na srednjem Jadranu. Izdanja HAD* 26, Zagreb – Split 2010, str. 109 – 130.

Čerina 2011

D. Čerina, „Osam amfora iz arheološke zbirke Muzeja Cetinske krajine“, u: A. Librenjak, D. Tončini (ur.), *Arheološka istraživanja u Cetinskoj krajini. Izdanja HAD 27*, Zagreb – Sinj 2011, str. 219 – 227.

Delić 1994

D. Delić, „Prilozi topografiji *villae rusticae* u K. Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 4 (1994), str. 165 – 167.

Delonga 2000

V. Delonga, „Arheološka istraživanja u Kućićima“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 67 – 81.

Delonga 2005

V. Delonga, „Podgrađe – Solioce“, *HAG* 2 (2005), str. 378 – 380.

Delonga 2008

V. Delonga, „Podgrađe – Solioce“, *HAG* 5 (2008), str. 571 – 574.

Delonga 2009

V. Delonga, „Podgrađe – Solioce“, *HAG* 6/2 (2009), str. 606 – 609.

Donelli 1992

I. Donelli, „Rekonstrukcija triju kasnoantičkih staklenih balzamarija s lokaliteta Dobrić iz Trogira“, *Diadora* 14 (1992), str. 449 – 457.

Doneus et al. 2008

M. Doneus, C. Briese, M. Fera, M. Janner, „Archaeological prospection of forested areas using full-waveform airborne laser scanning“, *Journal of Archaeological science* 35 (2008), str. 882 – 893.

Doneus 2013

M. Doneus, *Die hinterlassene Landschaft – Prospektion und Interpretation in der Landschaftsäarchaologie*, Wien 2013.

Družijanić, Mrkonjić 2005

LJ. Družijanić, A. Mrkonjić, „Prostorno i društveno-ekonomsko određenje Zabiokovlja i njegova gravitacijskog područja“, *Zavičajno blago u funkciji razvoja Zabiokovlja*, zbornik radova, Split 2005, str. 9 – 25.

Duboković-Nadalini 1958

N. Duboković-Nadalini, „Srednjovjekovni i noviji spomenici otoka Hvara“, u: D. Beriće, N. Duboković-Nadalini, M. Nikolanci (ur.), *Popis spomenika otoka Hvara*, Split 1958.

Duboković-Nadalini 1959

N. Duboković-Nadalini, „Centurijacija hvarskog agera“, *Bilten Historijskog arhiva komune hvarske* 1 (1959), str. 10 – 12.

Duboković-Nadalini 1965

N. Duboković-Nadalini, „Arheološke bilješke“, *Bilten Historijskog arhiva komune hvarske* 7 – 8, (1965), str. 51 – 58.

Duboković-Nadalini 1969

N. Duboković-Nadalini, „Ager Pharensis, arheološke bilješke“, *Vjesnik HAD* 63 – 64 (1969), str. 91 – 97.

Duboković-Nadalini 1970

N. Duboković-Nadalini, *Zapisi o zavičaju*, sv. 2, Jelsa 1970.

Duboković-Nadalini 1976

N. Duboković-Nadalini, „Rimska vila kod trafostanice u Starom Gradu“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 74 (1976).

Duboković-Nadalini 1979

N. Duboković-Nadalini, „Konstatacija o Bogomolju i okolici (sa povjerenikom Mirkom Barbarićem 22.XI.1979.)“, *Bilten o stanju spomenika* 11 (1979).

Dumbović Bilušić, Obad Šćitaroci 2007

B. Dumbović Bilušić, M. Obad Šćitaroci, „Kulturni krajolici u Hrvatskoj – identifikacija i stanje zaštite“, *Prostor* 2/34 (2007), str. 260 – 271.

Duplančić 2007

A. Duplančić, „Tri srednjovjekovna spomenika iz Kaštela“, *PPUD* 41, Split 2007, str. 49 – 66.

Duplančić Leder, Ujević, Čala 2004

T. Duplančić Leder, T. Ujević, M. Čala, „Coastline lengths and areas of island in the Croatian part of the Adriatic sea determined from the topographic maps at the scale of 1:25 000“, *Geoadria* 9 (2004), str. 5 – 32.

Duval 1976

N. Duval, *La mosaïque funéraire dans l'art paléochrétien*, Ravenna 1976.

Dyggve 1932

E. Dyggve, „Die ersten Holzsärge in Salona“, *VAHD* 50 (1932), str. 37 – 48.

Dyggve 1951

E. Dyggve, *History of Salonitan Christianity*, Oslo 1951.

Dyggve 1952

E. Dyggve, „The Origin of Urban Churchyards“, *Classica et Medievalia* 13 (1952), str. 147 – 158.

Dyggve 1989

E. Dyggve, „Nova istraživanja prelazaka preko rijeke Jadro u Solinu“, u: N. Cambi (ur.), *E. Dyggve. Izabrani spisi*, Split 1989, str. 155 – 165.

Dyggve 1996

E. Dyggve, *Povijest salonitanskog kršćanstva*, Split 1996.

Dyggve, Egger 1939

E. Dyggve, R. Egger, *Forschungen in Salona III. Der altchristliche Friedhof Marusinac*, Wien 1939.

Đuzel 1995

S. Đuzel, „Geomorfološke osobine zavale Imotskog polja“, *Imotski zbornik* 3 (1995), str. 309 – 363.

Egger 1924

R. Egger, „Die Basilika von Manastirine und ihre Gründer“, u: M. Abramić, V. Hoffiler (ur.), *Strena Buliciana/Bulićev zbornik*, Split – Zagreb 1924.

Egger 1926

R. Egger (ur.), *Forschungen in Salona II. Der altchristliche Friedhof Manastirine*, Wien 1926.

Faber, Nikolanci 1985

A. Faber, M. Nikolanci, „Škrip na otoku Braču (naselje i spomenici prethistorijskog i antičkog doba“, *Prilozi Instituta za arheologiju* 2 (1985), str. 1 – 38.

Fadić 1994

I. Fadić, „Kasnoantički grob u Resniku“, *Kaštelanski zbornik* 4 (1994), str. 159 – 164.

Faivre, Fouache, Kovačić, Gluščević 2010

S. Faivre, E. Fouache, V. Kovačić, S. Gluščević, „Geomorphological and archaeological indicators of the Croatian shoreline evolution over the last two thousand years“, *GeoActa Special Publication* 3 (2010), str. 125 – 134.

Fisković 1940

C. Fisković, „Historički i umjetnički spomenici na Braču“, *Brački zbornik* 1 (1940), str. 23 – 40.

Fisković 1954 – 1957

C. Fisković, „Segetski spomenici“, *VAHD* 56 – 59/2 (1954 – 1957), str. 213 – 232.

Fisković 1975

I. Fisković, *Uloga ranokršćanskih sjedišta u prostornom uređenju otoka Brača i Šolte*, doktorska disertacija, Zagreb 1975.

Fisković 1981

I. Fisković, „Ranokršćanski sarkofazi otoka Brača“, *VAHD* 75 (1981), 105 – 137.

Fisković 1982

I. Fisković, „O ranokršćanskoj arhitekturi na otocima Braču i Šolti“, *ARR* 8 – 9 (1982), str. 159 – 223.

Fistonić, Vujnović 1994

Z. Fistonić, N. Vujnović, „Otkriće rimske cisterne na lokalitetu Mirje kod Vrboske“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 161 (1994).

Fouache et al. 2005

E. Fouache, S. Faivre, S. Gluščević, V. Kovačić, F. Tassaux, J.J. Dufaure, „Evolution of the Croatian shore line between Poreč and Split over the past 2000 years“, *Archaeologia Maritima Mediterranea* 2 (2005), str. 116 – 134.

Gabričević 1968

B. Gabričević, „Neobjavljeni rimski natpis iz Podstrane“, *Poljički zbornik* 1 (1968), str. 133 – 141.

Gabričević 1983

B. Gabričević, „Antička nekropola u Sinju. Prilog proučavanju prapovijesnih vjerovanja“, *VAHD* 76 (1983), str. 5 – 101.

Gaffney et al. 1997

V. Gaffney, B. Kirigin, M. Petrić, N. Vujnović, *Projekt Jadranski otoci. Veze, trgovina i kolonizacija 6000 pr. Kr. – 600 god., sv. I, Arheološka baština otoka Hvara*, BAR IS 660, Oxford 1997.

Gale 1999

I. Gale, *Arheološka topografija otoka Šolte*, diplomski rad, Zagreb 1999.

Galiot 2009

S. Galiot „Kaštel Štafilić – rimska cesta“, *HAG* 6 (2009), str. 595 – 598.

Gamulin 2013

A. Gamulin, „Marina. Povijesni izvori i prostorni razvoj utvrđenog naselja“, *Vartal: časopis za kulturu Trogir* 14/1 – 2 (2013), str. 7 – 96.

Gjurašin 1992

H. Gjurašin, „Izvještaj o arheološkim istraživanjima na otoku Braču“, *Obavijesti HAD* XXIV/1 (1992), str. 55 – 84.

Gjurašin 1997

H. Gjurašin, „Kasnosrednjovjekovno groblje u Strožancu uz crkvu Gospe od Site“, *SHP*, ser. III, sv. 24 (1997), str. 163 – 176.

Gjurašin 1999

H. Gjurašin, „Arheološka istraživanja kod crkve Sv. Marte od 1902. do 1905. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 26 (1999), str. 7 – 96.

Gjurašin 2000

H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 1 (2004), str. 232.

Gjurašin 2006a

H. Gjurašin, „Klis – Klapavice – Crkvina. Istraživanja tijekom godine 2006.“, *Obavijesti HAD* XXXVIII/3 (2006), str. 99 – 103.

Gjurašin 2006b

H. Gjurašin, „Klapavice – Crkvina“, *HAG* 3 (2006), str. 406 – 407.

Gjurašin 2007a

H. Gjurašin, „Ukop od prapovijesti do srednjeg vijeka na otoku Braču“, *75. obljetnica života Petra Šimunovića, Brački zbornik* 22 (2007), str. 67 – 84.

Gjurašin 2007b

H. Gjurašin, „Ranokršćanska crkva u predjelu Brzet u Omišu. Istraživanja potkraj godine 2006. i u proljeće 2007.“, *Obavijesti HAD* XXXIX/2 (2007), str. 91 – 97.

Gjurašin 2007c

H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 4 (2007), str. 467 – 468.

Gjurašin 2008a

H. Gjurašin, „Ranokršćanska crkva u predjelu Brzet u Omišu. Istraživanja u jesen 2007.“, *Obavijesti HAD* XL/1 (2008), str. 118 – 121.

Gjurašin 2008b

H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 5 (2008), str. 566 – 567.

Gjurašin 2009

H. Gjurašin, „Omiš – Brzet“, *HAG* 6/2 (2009), str. 602 – 603.

Glavinić 1878

M. Glavinić, „Antichità in Macarsca e nel suo Litorale“, *BASD* 1 (1878), str. 184 – 190.

Glavinić 1882

M. Glavinić, „Iscrizioni inedite. Salona“, *BASD* 5 (1882), str. 113 – 114.

Glavinić 1883

M. Glavinić, „Iscrizioni inedite. Salona“, *BASD* 6 (1883), str. 113 – 114.

Gluščević 2005

S. Gluščević, *Zadarske nekropole od 1. do 4. st. Organizacija groblja, pogrebni obredi, podrijetlo, kultura, status i standar pokojnika*, doktorska disertacija, Zadar 2005.

Gluščević 2006

S. Gluščević, *Vis l'antico porto, Archeologia subacquea in Croazia, studi e ricerche*, Venezia 2006.

Gluščević 2014

S. Gluščević, „Grob tesara s nekropole na Relji u Zadru“, *Diadora* 28 (2014), str. 53 – 82.

Grčić 1990

A. Grčić, „Kasnoantički i ranosrednjovjekovni nalazi iz Drvenika“, *Makarsko primorje* 1 (1990), str. 25 – 38.

Grgin 1924

A. Grgin, „Tri nadgrobna spomenika iz Potravlja u Dalmaciji“, u: M. Abramić, V. Hoffiler (ur.), *Strena Buliciana/Bulićev zbornik*, Split – Zagreb 1924, str. 233 – 235.

Grgin 1929

A. Grgin, „Novi rimski miljokaz iz donjokaštelanskog polja“, *VAHD* 50 (1929), str. 22 – 25.

Gudelj 1997

Lj. Gudelj, „Proložac Donji – istraživanja na groblju kod Sv. Mihovila“, *Obavijesti HAD-a* XXIX/1 (1997), str. 35 – 40.

Gudelj 1998a

Lj. Gudelj, „Proložac Donji – groblje kod Svetoga Mihovila. Rezultati istraživanja godine 1997.“, *Obavijesti HAD* XXX/1 (1998), str. 68 – 73.

Gudelj 1998b

Lj. Gudelj, „Zaštitna istraživanja u Prološcu i Glavini 1997. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 25 (1998), str. 167 – 175.

Gudelj 2000

Lj. Gudelj, „Proložac Donji – izvješće o istraživanjima lokaliteta kod crkve Sv. Mihovila u Postranju“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 129 – 146.

Gudelj 2006

Lj. Gudelj, *Od svetišta Mitre do crkve Sv. Mihovila: rezultati arheoloških istraživanja kod crkve Sv. Mihovila u Prološcu Donjem – Postranju*, Split 2006.

Gudelj 2011

Lj. Gudelj, *Crkvine, Cista Velika*, katalog izložbe, Split 2011.

Gunjača 1973

S. Gunjača, „Tri preživjela prethrvatska toponima“, *Ispravci i dopune starijoj hrvatskoj historiji* 2 (1973), str. 8 – 32.

Horváth 1907

A. Horváth, „*Crania Salonitana*. Descrizione di una serie di crani delle sepolture antiche cristiane di Salona (presso Spalato, Dalmazia)“, *Suppl. BASD* 30 (1907), str. 1 – 38.

Ivanišević 1980

M. Ivanišević, „Trogir u povijesnim izvorima od 438. do 1097. godine“, *Mogućnosti* 27 (1980), str. 964 – 992.

Jelić 1894

L. Jelić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac a Salona“, *BASD* 17 (1894), str. 49 – 52.

Jelić 1896

L. Jelić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac a Salona“, *BASD* 19 (1896), str. 17 – 25.

Jelić 1897a

L. Jelić, „Crtice o najstarijoj povijesti Spljeta“, *Vjesnik HAD*, n. s., sv. 2 (1897), str. 26 – 41.

Jelić 1897b

L. Jelić, „Scavi nell' antico cimitero cristiano di Marusinac“, *BASD* 20 (1897), str. 65 – 80.

Jelić 1987

L. Jelić, „Poluotok Bosiljina“, u: J. Kale, Ž. Krnčević (ur.), *Povid, zbornik radova o primoštenskom i rogozničkom kraju*, sv. 1, Primošten – Šibenik 1987, str. 94 – 104.

Jelić, Bulić, Rutar 1894

L. Jelić, F. Bulić, S. Rutar, *Vodja po Spljetu i Solinu*, Zadar 1894

Jeličić 1981

J. Jeličić, „Heraklov žrtvenik i ostali nalazi u Segetu Donjem kod Trogira“, *VAHD* 75 (1981), str. 97 – 104.

Jeličić 1987

J. Jeličić, „Diakonikon ranokršćanske crkve u Lovrečini“, *PPUD* 26 (1987), str. 33 – 48.

Jeličić 1991

J. Jeličić, „*Pituntuim* u svjetlu arheoloških nalaza“, u: V. Omašić (ur.), *Podstrana od davnine do naših dana*, Podstrana 1991, str. 19 – 43.

Jeličić 1994

J. Jeličić, „Lovrečina“, u: J. Belamarić et al. (ur.), *Ranokršćanski spomenici otoka Brača*, Split 1994, str. 28 – 41.

Jeličić-Radonić 1985

J. Jeličić-Radonić, „Ikonografija ranokršćanske lunete iz Gata“, *PPUD* 25 (1985), str. 5 – 20.

Jeličić-Radonić 1990

J. Jeličić-Radonić, „Plutej ranokršćanske crkve u Gatima“, *PPUD* 29 (1990), str. 5 – 20.

Jeličić-Radonić 1991

J. Jeličić-Radonić, „Ranokršćanski oltar u Gatima“, *PPUD* 31 (1991), str. 5 – 19.

Jeličić-Radonić 1992

J. Jeličić-Radonić, *Ranokršćanski kompleks u Gatima kod Omiša u kontekstu bizantske arhitekture* (doktorski rad), Zagreb 1992.

Jeličić-Radonić 1994

J. Jeličić-Radonić, *Gata: crkva Justinijanova doba*, Split 1994.

Jeličić-Radonić 1994

J. Jeličić-Radonić, „Supetar“, u: J. Belamarić et al. (ur.), *Ranokršćanski spomenici otoka Brača*, Split 1994, str. 57 – 63.

Jeličić-Radonić 1995

J. Jeličić-Radonić, „Ranokršćanski kompleks u Gatima“, *Poljica: godišnjak Poljičkog dekanata* 20 (1995).

Jeličić-Radonić, Jelić 1995

J. Jeličić-Radonić, I. Jelić, „Biskup Hezihije, prvi metropolit Salonitanske crkve, u Farlattijevim povijesnim izvorima“, *Tusculum* 6 (2013), str. 125 – 140.

Jelinčić 2005

K. Jelinčić, „Rustična vila na Bunjama kod Novog Sela na otoku Braču“, *VAPD* 95 (2005), str. 121 – 132.

Jelinčić 2005

K. Jelinčić, *Topografija rustičnih vila na otoku Braču*, magistarski rad, Zagreb 2005.

Jelinčić Vučković 2013

K. Jelinčić Vučković, „Terenski pregled lokaliteta Novo Selo *Bunje* na otoku Braču“, *Godišnjak Instituta za arheologiju* 9 (2013), 167 – 174.

Jelovina 1981

D. Jelovina, „Djelatnost Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika od 1968. do 1980. god.“, *SHP*, ser. III, sv. 11 (1981), str. 229 – 250.

Jelovina 1987

D. Jelovina, „Starohrvatska crkva Sv. Marte u Bijaćima“, *Kaštelanski zbornik* 1 (1987), str. 23 – 29.

Jelovina 1999

D. Jelovina, „Starohrvatska crkva Sv. Marte u Bijaćima“, *SHP*, ser. III, sv. 26 (1999), str. 97 – 107.

Jurčević 2007

A. Jurčević, „Kasnoantičko i srednjovjekovno groblje na lokalitetu Crkvine u Klapavicama“, *SHP*, ser. III, sv. 34 (2007), str. 249 – 265.

Kaić 2009

I. Kaić, „Dopuna bibliografije profesora Marina Zaninovića“, *Opusc. Archaeol.* 33 (2009), str. 229 – 236.

Kamenjarin 2004

I. Kamenjarin, „K. Štafilić – Resnik“, *HAG* 1 (2004), str. 225 – 227.

Kamenjarin 2006

I. Kamenjarin, „Kaštel Sućurac – Donje Krtine“, *HAG* 3 (2006), str. 404 – 406.

Kamenjarin 2013

I. Kamenjarin, „Antički grobovi iz Sikula“, *Kaštelanski zbornik* 10 (2013), str. 119 – 140.

Kamenjarin 2014

I. Kamenjarin, *Rimskodobna nekropola Krtine u Kaštel Sućurcu*, katalog izložbe, Kaštela 2014.

Kamenjarin, Šuta 2007

I. Kamenjarin, I. Šuta, „Kaštel Štafilić – Resnik“, *HAG* 4 (2007), str. 458 – 463.

Kamenjarin, Šuta 2011

I. Kamenjarin, I. Šuta, *Antički Sikuli*, katalog izložbe, Kaštela 2011.

Karaman 1930

Lj. Karaman, „Iskopine kod sv. Kuzme i Damjana“ u: *Iz kolijevke hrvatske prošlosti*, Zagreb 1930, str. 205 – 209.

Karavanić 2015

I. Karavanić (ur.), *Pojmovnik kamenog doba*, Zagreb 2015.

Katavić 2008

V. Katavić, „Solin – Kapljuč“, *HAG* 5 (2008), str. 592 – 594.

V. Katavić et al., *Izveštaj o zaštitnom arheološkom nadzoru i istraživanjima na trasi izgradnje ulice Zagorski put (1. faza) na prostoru Dujmovače i Smokovika u Splitu*, neobjavljeno izvješće, Split 2011.

Katavić et al. 2015

V. Katavić, A. Sunko Katavić, T. Jerončić, „Zaštitna arheološka istraživanja rimskoga gospodarsko-ladanjskog kompleksa u Dujmovači“, *Tusculum* 8 (2015), str. 79 – 102.

Katavić, Jerončić 2014

V. Katavić, T. Jerončić, „Kasnoantičko groblje na Bencunušama kod Manastirina“, *Tusculum* 7 (2014), str. 81 – 112.

Katić 1950

L. Katić, „Topografske bilješke solinskog polja“, *VAHD* 52 (1935-1949), Split 1950, str. 79 – 96.

Katić 1952

L. Katić, „Tragovi starokršćanske nekropole u Cisti“, *VAHD* 52 (1952).

Katić 1954

L. Katić, „Stećci u Imotskoj krajini“, *SHP*, ser. III, sv. 3 (1954), str. 131 – 169.

Katić 1956

L. Katić, „Reambulacija dobara splitskog nadbiskupa 1397. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 5 (1956), str. 135 – 177.

Katić 1994

M. Katić, „Utvrda Drid“, *PPUD* 34 (1994), str. 5 – 19.

Katić 1997

M. Katić, „Grobovi s Gospina Otoka u Solinu“, *Diadora* 18/19 (1997), str. 42 – 53.

Kečkemet 1978

D. Kečkemet, *Kaštel-Sućurac*, Split 1978.

Kirigin 1993

B. Kirigin, „Starogradsko polje od prethistorije do ranog srednjeg vijeka“, *Mogućnosti* 1 – 2 (1993), str. 182 – 207.

Kirigin 1998a

B. Kirigin (ur.), 2001. *Arheološko nalazište na srednjodalmatinskim otocima: što s njima? Projekt jadranski otoci*, Hvar – Split 1998.

Kirigin 1998b

B. Kirigin, „Late Roman period on the Island of Vis and its archipelago: The archaeological evidence“, u: N. Cambi, E. Marin (ur.), *Radovi XIII. Međunarodnog kongresa za starokršćansku arheologiju*, Split 1998, str. 429 – 440.

Kirigin et al. 1987

B. Kirigin, I. Lokošek, J. Mardešić, S. Bilić, „Salona 86/87. Preliminarni izvještaj sa zaštitnih arheoloških istraživanja na trasi zaobilaznice u Solinu“, *VAHD* 80 (1987), str. 7 – 56.

Kliškić 2001

D. Kliškić, „Prapovijest na području Dugopolja“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 55 – 75.

Koch 1984

G. Koch, „Zum Hippolythossarkophag aus Salona“, *VAHD* 77 (1984).

Kodrić, Marasović Alujević 2008

A. Kodrić, M. Marasović Alujević, „Toponimi romanskoga porijekla na splitskom poluotoku“, *Školski vjesnik* 57 (2008), str. 91 – 126.

Kovačić 1992

V. Kovačić, „Ranokršćanski natpis iz Trogira“, *Diadora* 14 (1992), str. 301 – 310.

Kovačić 1993

V. Kovačić, „Prilozi za ranokršćansku topografiju Trogira“, *Diadora* 15 (1993), str. 291 – 294.

Kovačić 1994

V. Kovačić, „Gata u srednjem vijeku“, u: J. Jeličić-Radonić, *Gata: crkva Justinijanova doba*, Split 1994, str. 234 – 241.

Kovačić 2006

V. Kovačić, „Blizna Gornja – crkva Sv. Marije“, *HAG* 2 (2005), Zagreb 2006, str. 345 – 346.

Krizmanić, Prlj-Šimić 2001

K. Krizmanić, N. Prlj-Šimić, „Dugopolje – kratko putovanje u dugu geološku prošlost“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 13 – 28.

Lanza 1856

F. Lanza, *Monumenti salonitani inediti illustrati*, Vienna 1856.

Librenjak 2011

A. Librenjak, „Pregled arheoloških istraživanja u Cetinskoj krajini od 1980. do 2006. god.“, u: A. Librenjak, D. Tončini (ur.), *Arheološka istraživanja u Cetinskoj krajini. Izdanja HAD* 27, Zagreb – Sinj 2011, str. 9 – 32.

Lozo 2000

M. Lozo, „Crkvine, Cista Velika. Izvješće o arheološkim istraživanjima 1992.-1999. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 115 – 128.

Ljubić 1879

Š. Ljubić, „Biač. Ulomak iz arkeol. putopisa 1873“, *Vjesnik AMZ* 1 (1879), str. 12 – 15.

Ljubić 1883

Š. Ljubić, „Sustjepan kod Solina. Rimski nadpsi u Sućurcu. Izkapanje starina na Solinu“, *Viestnik HAD* 5 (1883), str. 99 – 102.

Magaš 2013

D. Magaš, *Geografija Hrvatske*, Zadar 2013.

Maljković, Nodilo 2010

B. Maljković, H. Nodilo, „Kaštel Štafilić – rimska vila i ostaci rimske podjele zemljišta“, *HAG* 6 (2009), str. 595 – 598.

Marasović 1969

T. Marasović, „Starokršćanska bazilika na Stipanskoj kod Šolte“, *VAHD* 63 (1969), str. 151 – 162.

Marasović, Oreb 1977

T. Marasović, F. Oreb, „Obrada graditeljskog nasljeđa u okviru projekta *Splitski poluotok*. Programi za provedbeni urbanistički plan“, *Godišnjak zaštite spomenika kulture* 2 – 3 (1976 – 1977), Split 1977, str. 75 – 115.

Marasović 1984

T. Marasović, „Fouilles de la basilique paléochrétienne de Saint André a Split“, *VAHD* 77 (1984), str. 255 – 263.

Marasović, Plejić, Ćurković 2013

K. Marasović, R. Plejić, M. Ćurković, „Arheološka i arhitektonska baština na prostoru bivše tvornice *Jugovinil* u Kaštel Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 10 (2013), str. 141 - 160.

Mardešić 1987

J. Mardešić, „Zaštitna arheološka istraživanja na trasi zaobilaznice u Solinu – Salona '86.“, *Obavijesti HAD* XIX/1 (1987), str. 24 – 29.

Mardešić 1988

J. Mardešić, „Izvještaj o zaštitnim arheološkim radovima na trasi splitske zaobilaznice kroz Salonu 1986/87.“, *Mogućnosti* 36, br. 3 – 4 (1988), str. 307 – 314.

Mardešić 2002

J. Mardešić, „Istraživanja u Saloni od 1970. do 2000. godine“, u: E. Marin (ur.), *Longae Saloniae*, sv. I, Split 2002, str. 105 – 114.

Mardešić 2003

J. Mardešić, „Salonitanske nekropole“, *Opvsc. Archaeol.* 27 (2003), str. 503 – 512.

Marin 1993

E. Marin, „Nova istraživanja na Marusincu u Saloni“, *Diadora* 15 (1993), str. 259 – 273.

Marin 1994

E. Marin, „*Civitas splendida Salona*“, u: E. Marin (ur.), *Salona Christiana*, Split 1994, str. 9 – 104.

Marović 1950 - 1951

I. Marović, „Novi antikni nalazi u okolici Splita“, *VAHD* 53 (1950 – 1951), str. 269 – 270.

Maršić 1997

D. Maršić, „Novi nadgrobni natpisi s jugoistočne salonitanske nekropole“, *Radovi FfZd* 35 (22) 1997, 101 – 126.

Maršić 2003

D. Maršić, „Antička naselja Pituntium, Neraste i Oneum“, *Histria Antiqua* 11 (2003), str. 435 – 447.

Matulić 1994

B. Matulić, „Prilog proučavanju nastanka, razvoja i trajanja salonitanske škole-radionice mozaika“, *Opvsc. Archaeol.* 18 (1994), str. 155 – 172.

Medini 1971

J. Medini, „Makarsko primorje u antici“, *Makarski zbornik* 1 (1971), str. 13 – 57.

Migotti 1990

B. Migotti, *Ranokršćanska topografija na području između Krke i Cetine*, Monografije 2, JAZU, Zagreb 1990.

Migotti 1991

B. Migotti, *Ranokršćanska topografija na području između Zrmanje i Cetine*, doktorski rad, Zagreb 1991.

Migotti 1998

B. Migotti, *Accede ad Certissiam: antički i ranokršćanski horizont arheološkog nalazišta Štrbinci kod Đakova*, katalog izložbe, Zagreb 1998.

Migotti, Perinić 2001

B. Migotti, Lj. Perinić, „Nekropola na Štrbincima kod Đakova u svjetlu kasnoantičkog horizonta Panonije“, *ARR* 13 (2001), str. 103 – 204.

Miletić 2008

A. Miletić, „Castellum Tariona“, *VAPD* 101 (2008), str. 59 – 74.

Miletić 2009

A. Miletić, „Saltus Tariotarum“, *Opvsc. archaeol.* 32 (2009), str. 7 – 20.

Miletić 1989a

Ž. Miletić, *Topografija salonitanskih nekropola*, magistarski rad, Zagreb 1989.

Miletić 1989b

Ž. Miletić, „Murazzo zapadne salonitanske nekropole“, *Radovi FfZd* 28 (15) (1989), 49 – 70.

Miletić 1990

Ž. Miletić, „Sjeverna salonitanska nekropola“, *Radovi FfZd* 29 (16) (1990), 163 – 194, str. 163 – 194.

Miletić 1991

Ž. Miletić, „Istočna i jugoistočna salonitanska nekropola“, *Radovi FfZd* 30 (17) (1991), 21 – 50.

Miletić 1993

Ž. Miletić, „Rimske ceste između Jadera, Burnuma i Salone“, *Radovi FFZd* 32 (19) (1993), 117 – 150.

Miletić 2001

Ž. Miletić, „Bedemi Salone u odnosu na nekropole“, *HA* 7 (2001), 107 – 115.

Miletić 2002

Ž. Miletić, „O izgledu grobnih parcela salonitanskih nekropola“, *HA* 8 (2002), 377 – 380.

Miletić 2006

Ž. Miletić, „Roman Roads along the Eastern Coast: State of Research“, u: S. Čače, A. Kurilić, F. Tassaux (ur.), *Les routes de l'Adriatique antique – Géographie et économie. Actes de la Table ronde du 18 au 22 septembre 2001 (Zadar)/Putovi antičkog Jadrana – Geografija i*

gospodarstvo. *Radovi s Okruglog stola održanog u Zadru od 18. do 22. rujna 2001*, Bordeaux – Zadar 2006, str. 125 – 136.

Milinović 1883

F. Š. Milinović, „Solinski Sustjepan“, *Viestnik HAD* 5 (1883), str. 71 – 77.

Milošević 1984

A. Milošević, „Novi ranosrednjovjekovni grobni nalazi iz Cetinske krajine“, *Cetinska krajina od prethistorije do dolaska Turaka. Izdanja HAD* 8, Zagreb 1984, str. 181 – 220.

Milošević 1985

A. Milošević, „Bisko kod Sinja. Neolitsko naselje, bronzanodobna nekropola, antičko naselje, kasnoantička nekropola i srednjovjekovna nekropola“, *Arheološki pregled* 26 (1985), str. 60 – 61.

Milošević 1987

A. Milošević, „Bisko kod Sinja. Antičko naselje i srednjovjekovna nekropola“, *Arheološki pregled* 29 (1987), str. 94 – 95.

Milošević 1990

A. Milošević, „Porijeklo i datiranje keramičkih posuda u grobovima ranoga srednjeg vijeka u Dalmaciji“, *Diadora* 12 (1990), str. 327 – 370.

Milošević 1998

A. Milošević, *Arheološka topografija Cetine*, Split 1998.

Milošević 2005

A. Milošević, *Arheološki izvori za srednjovjekovnu povijest Cetine*, doktorska disertacija, Zadar 2005.

Nikolanci 1958

M. Nikolanci, „Antički spomenici otoka Hvara“, *Popis spomenika otoka Hvara*, Split 1958.

Nikolanci 1973

M. Nikolanci, „Tragovi antike na dijelu bivše općine Jelsa“, *Zapisi o zavičaju* 4 (1973).

Nikolanci 1977

M. Nikolanci, „Stari Grad – arheološki nalazi“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 94 (1977).

N. N. 1879

N. N., „Numismatica; Scavi“, *BASD* 2 (1879).

N. N. 1914

N. N., „Trovamenti antichi a Makarska (*Muicurum*)“, *BASD* 37 (1914).

N. N. 1969

N. N., „Jedan rimski grob u Starome Gradu“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 14 (1969).

N. N. 1977

N. N., „Položaj kod sv. Roka u Vrboskoj“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 85 (1977).

Novaković 2008

P. Novaković, „Arheologija prostora i arheologija krajolika“, u: B. Olujić (ur.), *Povijest u kršu. Zbornik radova projekta Naselja i komunikacije u kontekstu veza jadranskog priobalja i unutrašnjosti*, Zagreb 2008, str. 15 – 54.

Nuzzo 2000

D. Nuzzo, „Amulet and grave in late antiquity: some examples from Roman cemeteries“, u: J. Pearce, M. Millett, M. Struck, *Burial, Society and Context in the Roman World*, Oxford 2000, str. 249 – 255.

Omašić 1986

V. Omašić, *Povijest Kaštela od početka do kraja XVIII. stoljeća*, Split 1986.

Oreb, Marin 1980

F. Oreb, E. Marin, „Kasnoantičko groblje na Sućidru“, *VAHD* 74 (1980), str. 55 – 59.

Oreb 1983a

F. Oreb, „Starokršćanska bazilika u Grohotama na otoku Šolti“, *Peristil* 26 (1983), str. 5 – 20.

Oreb 1983b

F. Oreb, „Nalaz antičkih grobova u Teutinoj ulici u Splitu“, *Kulturna baština* 9/14 (1983), str. 31 – 36.

Oreb 1990a

F. Oreb, „Prehistorijsko, antičko i starokršćansko razdoblje na otoku Šolti“, u: M. A. Mihovilović (ur.), *Otok Šolta – monografija*, Zagreb 1990, str. 47 – 67.

Oreb 1990b

F. Oreb, „Crkva i samostan sv. Dominika u Splitu“, *PPUD* 30 (1990), str. 195 – 225.

Oreb , Gjurašin 1991

F. Oreb, H. Gjurašin, „Arheološka istraživanja kod crkve Gospe od Site u 1990. i 1991. godini“, u: V. Omašić (ur.), *Podstrana od davnine do naših dana*, Podstrana 1991, str. 89 – 91.

Oreb , Rismondo 1998

F. Oreb, T. Rismondo, „Les *Basilicae Pictae* de Split: les fouilles de 1997“, *AnTard* 6 (1998), str. 367 – 376.

Oreb et al. 1999

F. Oreb T. Rismondo, M. Topić, *Ad basilicas pictas*, Split 1999.

Oreb 1999 – 2000

F. Oreb, „Rimska vila u Strožancu nedaleko od Splita“, *Opvsc. Archaeol.* 23 – 24 (1999 – 2000), str. 441 – 450.

Ostojić 1960

I. Ostojić, „Starokršćanska bazilika s krstionicom i rimskim spomenicima u Povljima na Braču“, *PPUD* 12 (1960), str. 5 – 24.

Ostojić 1968

I. Ostojić, *Povlja – povijesni prikaz*, Split 1968.

Patsch 1900

K. Patsch, „Rimska mjesta u Imotskom polju“, *Glasnik Zemaljskog muzeja* 12 (1900), str. 295 – 344.

Pauly, Wissowa 1899

A. Pauly, G. Wissowa, *Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft*, sv. III, Stuttgart 1899.

Penović 2007

A. Penović, „Split – Dioklecijanova palača (Ulica Majstora Jurja 7 i 9)“, *HAG* 4 (2007), str. 506 – 508.

Petrić 1975

N. Petrić, „O gradu Hvaru u kasnoj antici“, *PPUD* 20 (1975), str. 5 – 30.

Petrić 1977

N. Petrić, „Kasnoantički spomenici otoka Hvara“, *Hvarski zbornik* 5 (1977), str. 217 – 232.

Petrić 1978

N. Petrić, „K pitanju grčkih nalaza u Jelsi“, *Zapisi o zavičaju* 5 (1978).

Petrić 1989

N. Petrić, „Prilozi arheologiji kasnoantičkog grada Hvara“, *PPUD* 28 (1989), str. 5 – 23.

Petrinec, Šeparović 1994a

M. Petrinec, T. Šeparović, „Arheološka iskopavanja na Sustipanu u Splitu“ *Obavijesti HAD* XXX/3 (1994), str. 47 – 49.

Petrinec, Šeparović 1994b

M. Petrinec, T. Šeparović, „Arheološka istraživanja na Sustipanu u Splitu 1994. godine“, *SHP*, ser. III, sv. 27 (2000), str. 243 – 248.

Piplović 1976

S. Piplović, „Antička nekropola u Lori“, *Kulturna baština* 5 – 6 (1976), str. 9 – 12.

Piplović 2013

S. Piplović, „Arheološki radovi u Saloni sedamdesetih i osamdesetih godina 19. stoljeća“, *Tusculum* 6 (2013), str. 141 – 145.

Piteša 2008

A. Piteša, „Split – Lora (*villa rustica*)“, *HAG* 5 (2008), str. 629 – 631.

Popović, Čavić 2012

S. Popović, A. Čavić, *Starogradsko polje*, Stari Grad 2012.

Prcić 1990

M. Precić, „Geografske karakteristike otoka Šolte“, u: M. A. Mihovilović (ur.), *Otok Šolta – monografija*, Zagreb 1990.

Radić Rossi 2003

I. Radić Rossi, „Potonuli tragovi rimskog gospodarskog kompleksa u Kaštel Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 7 (2003), str. 153 – 177.

Radić Rossi 2005

I. Radić Rossi, „Nastavak podmorskog istraživanja na položaju Trstenik u Kaštel Sućurcu“, *Obavijesti HAD* XXXVII/1 (2005), str. 80 – 86.

Radić Rossi 2007

I. Radić Rossi, „Podmorsko arheološko nalazište u predjelu Spinut u Splitu“, *Baština* 34 (2007), str. 351 – 372.

Rajić Šikanjić, Premužić 2010

P. Rajić Šikanjić, Z. Premužić, „Ljudski skeletni ostaci iz Male bande na padinama Bandirice u Visu“, u: S. Ivčević (ur.), *Arheološka istraživanja na srednjem Jadranu. Izdanja HAD* 26, Zagreb – Split 2010, str. 131 – 135.

Ravlić 2000

J. Ravlić, *Makarska i njezino primorje*, dopunjeno i izmijenjeno izdanje, Makarska 2000.

Rendić-Miočević 1949

D. Rendić-Miočević, „Neue Funde in der altchristlichen Nekropole Manastirine in Salona“, *Archaeologia Iugoslavica* I (1949), str. 53 – 70.

Rendić-Miočević 1970

D. Rendić-Miočević, „SALONA, SOLIN – antički grad, lokalitet III. in horto Metrodori“, *Arheološki pregled* 12 (1970), str. 106 – 118.

Rendić-Miočević 1950 – 1951

D. Rendić-Miočević, „Novi i neobjelodanjeni natpisi iz Dalmacije“, *VAHD* 53 (1950 – 1951), str. 211 – 232.

Rendić-Miočević 1987

D. Rendić-Miočević, *Carmina epigraphica*, Split 1987.

Riegel 1901 – 1902

A. Riegel, *Die spätrömische Kunstindustrie nach den Funden in Österreich-Ungarn*, Wien 1901 – 1902.

Rismondo 2000

T. Rismondo, „Nalaz antičkog groba u Ulici Grge Novaka u Splitu. Prilog poznavanju antičke topografije splitskog poluotoka“, *Opusc. Archaeol.* 23 – 24 (2000), 507 – 510.

Rismondo 2002

T. Rismondo, „Antička groblja na Splitskom poluotoku“, *HA* 8, Pula 2002, str. 257 – 266.

Rismondo 2003

T. Rismondo, „Naselja i naseljavanje na splitskom poluotoku od prapovijesti do srednjeg vijeka“, *HA* 9 (2003), str. 329 – 340.

Rismondo 1960

V. Rismondo, *Kronika – Toma Arhiđakon*, Split 1960.

Roglić 1978

J. Roglić, „Geografski aspekt Poljica“, *Poljički zbornik* 3 (1978).

Roglić 1994

J. Roglić, „Imotsko polje“, *Imotski zbornik* 2 (1994), str. 289 – 308.

Rogošić 2001

J. Rogošić, „Prirodna obilježja područja Dugopolja“, u: A. Gulin (ur.), *Dugopolje, zbornik radova Općine Dugopolje*, sv. 1, Zagreb – Dugopolje 2001, str. 29 – 46.

De Rossi 1880

G. B. de Rossi, „Monumento dei martiri storici di Salona e sepolcreto cristiano di quella città“, *BASD* 3 (1880), str. 100 – 114.

Rubić 1960

I. Rubić, „Podrijetlo stanovništva otoka Šolte“, *Srpski etnografski zbornik* 74 (1960), str. 1 – 162.

Rubić 1968

I. Rubić, „Poljica (geografska studija)“, *Poljički zbornik* 1 (1968), str. 7 – 31.

Salona I

N. Duval, E. Marin, C. Metzger (ur.), *Salona I. Katalog starokršćanske arhitektonske skulpture Salone (Catalogue de la sculpture architecturale paléochrétienne de Salone, Rome – Split 1994.*

Salona II

P. Chevalier, *Salona II. Ecclesiae Dalmatiae. L'architecture paléochrétienne de la province romaine de Dalmatie (en dehors de Salone (IV – VII. s.), Rome – Split 1995.*

Salona III

N. Duval, E. Martin, C. Metzger (ur.), *Salona III. Manastirine. Établissement préromain, nécropole et basilique paléochrétienne/Salona III. Manastirine. Predrimsko sjedište, groblje i starokršćanska bazilika, Split – Rim 2000.*

Salona IV

N. Gauthier, E. Marin, F. Prévot (ur.), *Salona IV. Inscriptions de Salone chrétienne, IVe – VIIe siècles (2 sv.), Rome – Split 2010.*

Sanader 1999 – 2000a

M. Sanader, "Bibliografija prof. dr. Marina Zaninovića", *Opvsc. Archaeol.* 23 – 24 (1999 – 2000), str. XIX – XXVII.

Sanader 1999 – 2000b

M. Sanader, „Kasnocarska grobnica iz Vojnića“, *Opvsc. Archaeol.* 23 – 24 (1999 – 2000), str. 225 – 236.

Sanader 2002

M. Sanader, „Tilurij – arheološka istraživanja u godini 2002“, *Obavijesti HAD XXXIV/3* (2002), str. 87 – 97.

Sanader 2003

M. Sanader, *Tilurium I. Istraživanja = Forschungen. 1997. – 2001.*, Zagreb 2003.

Sanader 2005

M. Sanader, *Izješće o rezultatima radova i konzervaciji na arheološkom nalazištu Gardun – Vojnić kod Trilja (ant. Tilurium)*, neobjavljeno izvješće, Arhiv KOST, Zagreb 2005.

Sanader 2006

M. Sanader, *Izvyješće o rezultatima radova i konzervaciji na arheološkom nalazištu Gardun – Vojnić kod Trilja (ant. Tilurium)*, neobjavljeno izvješće, Arhiv KOST, Zagreb 2006.

Sanader et al. 2005

M. Sanader, D. Tončinić, I. Ožanić, I. Miloglav, „Gardun (Tilurium)“, *HAG* 2 (2005), str. 350.

Sanader et al. 2006

M. Sanader, D. Tončinić, D. Demicheli, I. Miloglav, „Gardun (Tilurium)“, *HAG* 3 (2006), str. 391 – 393.

Sanader et al. 2014

M. Sanader, D. Tončinić, Z. Buljević, S. Ivčević, T. Šeparović, *Tilurium III. Istraživanja 2002. – 2006. godine*, sv. I–II, Zagreb 2014.

Sedmak 1906

F. Sedmak, „Bagno romano presso la stazione ferroviaria a Salona (Stazione ponentale verso Knin) scoperto nell' a. 1876.“, *BASD* 29 (1906), str. 46 – 48.

Sicher 1913

E. Sicher, „Degli inumati in casse di piombo e dei trovamenti plumbei in Dalmazia“, *BASD* 36 (1913), str. 20 – 24.

Silobrčić 1900

A. Silobrčić, „Iscrizioni inedite. *Tragurium* (Trogir)“, *BASD* 23 (1900), str. 163 – 164.

Skelac 2007

G. Skelac, „Split – Lora“, *HAG* 4 (2007), str. 512 – 513.

Skok 1952

P. Skok, *Postanak Splita*, Split 1952.

Stančić et al. 2004

Z. Stančić, B. Kirigin, N. Vujnović, S. Čače, T. Podobnikar, J. Burmaz, *Arheološka baština otoka Brača, Brački zbornik* 21 (2004).

Suić 1955a

M. Suić, „Limitacija agera rimskih kolonija na istočnoj jadranskoj obali“, *Zbornik Instituta za historijske nauke I*, Zadar 1955, str. 1 – 32.

Suić 1955b

M. Suić, „Istočna jadranska obala u Pseudo Skilakovu Periplusu“, *Rad JAZU*, knj. 305 (1955), str. 121 – 185.

Suić 1956

M. Suić, „Ostaci limitacije naših primorskih gradova u ranom srednjem vijeku“, *SHP*, ser. III, sv. 5 (1956), str. 7 – 19.

Suić 1959

M. Suić, „Pravni položaj grčkih gradova u Manijskom zaljevu za rimske vladavine“, *Diadora* 1 (1959), str. 147 – 174.

Suić 2003

M. Suić, *Antički grad na istočnom Jadranu*, Zagreb 2003.

Šarić-Bužančić 2000

A. Šarić-Bužančić, „III. Kratki antropološki pregled kosturnih ostataka iz antičkih grobova s lokaliteta Manastirine u Saloni“, u: N. Duval, E. Martin, C. Metzger (ur.), *Salona III. Manastirine. Établissement préromain, nécropole et basilique paléochrétienne/Salona III. Manastirine. Predrimsko sjedište, groblje i starokršćanska bazilika*, Split – Rim 2000.

Šarić, Rismondo 2005

E. Šarić, T. Rismondo, „Split – Dioklecijanova palača (Hrvojeva ulica)“, *HAG* 2 (2005), str. 399 – 401.

Šarić, Rismondo 2006

E. Šarić, T. Rismondo, „Split – Dioklecijanova palača (Kuća Andrić)“, *HAG* 3 (2006), str. 436 – 438.

Šeparović 2009

T. Šeparović, „Skupni nalaz novca iz 5. i 6. st. na lokalitetu Klapavice – Crkvina kod Klisa“, *SHP*, ser. III, sv. 36 (2009), str. 27 – 34.

Šetka 1968

M. Šetka, *Tučepska spomenica*, Tučepi 1968.

Šilović 1952

M. S. Šilović, „Nalazi u Trogiru i okolici“, *VAHD* 53 (1952), str. 268.

Šimundić 1989

M. Šimundić, „Ekonomi Imotske krajine“, *Čuvari baštine. Zbornik radova sa simpozija u prigodi 250. obljetnice prijenosa franjevačkog samostana u grad Imotski*, Imotski 1989, str. 451 – 510.

Škegro 2008

A. Škegro, „Mukurska biskupija (*Ecclesia Muccuritana*)“, *Povijesni prilozi* 34 (2008). str. 9 – 25.

Štefanec, Ćurković 2012

B. Štefanec, M. Ćurković, „Kasnoantički grobovi Aserije“, *Asseria* 10 (2012), str. 117 – 208.

Šuta 2004

I. Šuta, „Zaštitna arheološka istraživanja lokaliteta u Kaštel Lukšiću i Kaštel Štafiliću“, *Obavijesti HAD XXXVI/3* (2004), str. 94 – 102.

Šuta 2006

I. Šuta, „Zaštitna istraživanja rimskodobne nekropole u Donjim Krtinama u K. Sućurcu“, *Obavijesti HAD XXXVIII/3* (2006), str. 85 – 92.

Šuta 2007

I. Šuta, „Arheološka istraživanja kod stare masline u Kaštel Štafiliću“, *Kaštelanski zbornik* 8 (2007), str. 291 – 308.

Šuta 2008

I. Šuta, „Kaštel Sućurac – Donje Krtine“, *HAG* 5 (2008), Zagreb 2009, str. 547 – 549.

Šuta 2011

I. Šuta, „Arheološka topografija okolnog područja“, u: I. Kamenjarin, I. Šuta, *Antički Sikuli*, katalog izložbe, Kaštela 2011, str. 25 – 30.

Šuta 2011

I. Šuta, „Zaštitna arheološka istraživanja na Brižinama u K. Sućurcu“, *Kaštelanski zbornik* 9 (2011), str. 109 – 127.

Šuta 2014

I. Šuta, „Predgovor“, u: I. Kamenjarin, *Rimskodobna nekropola Krtine u Kaštel Sućurcu*, katalog izložbe, Kaštela 2014, str 5.

Tomasović 1995

M. Tomasović, „Srednjovjekovno nasljeđivanje antičkog prostora u Tučepima“, *Makarsko primorje* 2 (1995), str. 27 – 43.

Tomasović 1999

M. Tomasović, „Prostor Gornjeg makarskog primorja od prapovijesti do srednjeg vijeka prema arheološkim pokazateljima“, *Hrvatski rasadnik, Zbornik članaka znanstvenog skupa Gornje makarsko primorje, Gradac – Zaoštrog, 26.-27.09.1996.*, Zagreb 1999, str. 1 – 5.

Tomasović 1999 – 2000

M. Tomasović, „Novi nalaz rimskih grobova u Makarskoj i pitanje smještaja antičkog naselja prema položaju nekropola“, *Opusc. Archaeol.* 23 – 24 (1999 – 2000), str. 171 – 183.

Tomasović 2003

M. Tomasović, „Arheološke bilješke i razmatranja uz pojedine nalaze iz antičkog razdoblja na Makarskom primorju“, *Makarsko primorje* 6 (2003), str. 65 – 85.

Tomasović 2004

M. Tomasović, *8000 godina života na prostoru Makarske*, Makarska 2004.

Tomasović 2005

M. Tomasović, „Arheološka rekognosciranja Živogošća (Makarsko primorje)“, *HAG* 2 (2005), str. 380 – 383.

M. Tomasović, „Arheološka topografija Živogošća – značenje lokaliteta i prijedlozi za kronologiju“, *Makarsko primorje* 8 (2006), str. 11 – 53.

Tomasović 2007

M. Tomasović, *Starine Makarskog primorja u svjetlu arheološke literature*, Makarska 2007.

Tomasović 2008

M. Tomasović, „Arheološko-topografski podaci za naselja istočnog dijela općine Baška Voda u Makarskom primorju (Krvavica – Bratuš – Promajna – Bast)“, *Obavijesti HAD* XL/2 (2008), str. 56 – 72.

Tonković 1899

I. Tonković, „Starokršćanska Crkva pod gomilom Dikovača u Zmijavcima župe Podbablja Imotskog“, *BASD* 22 (1899), str. 211 – 218.

Toybnee 1996

J. M. C. Toybnee, *Death and burial in the Roman World*, New York – London 1996.

Ujević 1991

A. Ujević, *Imotska krajina*, Imotski 1991.

Ugarković et al. 2016

M. Ugarković, I. Schrunk, V. Begović, M. Petrić, „Rimska vila u uvali Soline na otoku Sveti Klement (Pakleni otoci, Hvar) – arheološka istraživanja 2015. god.“, *Godišnjak Instituta za arheologiju* 12 (2016), str. 160 – 165.

Šimunović 1992

P. Šimunović, „Uvod u kaštelansku toponimiju“, *Znanstveni skup Kaštel-Sućurac od prapovijesti do XX. stoljeća. Zbornik*, Kaštel Sućurac 1992, str. 79 – 94.

Višić-Ljubić 2005

E. Višić-Ljubić, „Salona – Marusinac“, *HAG* 2 (2005), str. 387 – 389.

Višić-Ljubić 2006

E. Višić-Ljubić, „Salona – Marusinac“, *HAG* 3 (2006), str. 426 – 429.

Višić-Ljubić 2007

E. Višić-Ljubić, „Salona – Marusinac“, *HAG* 4 (2007), str. 479 – 482.

Višić-Ljubić 2011

E. Višić-Ljubić, „Novi nalazi iz sarkofaga na Marusincu“, *Zbornik Kačić* 41 – 43 (2011), str. 615 – 626.

Vrsalović 1960

D. Vrsalović, „Kulturno-povijesni spomenici otoka Brača“, *Brački zbornik* 4 (1960).

Vrsalović 1963

D. Vrsalović, „Četverogodišnji rad Instituta za nacionalnu arheologiju i Muzeja hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu (1958, 1959, 1960. i 1961. godine)“, *SHP*, ser. III, sv. 8 – 9 (1963), str. 261 – 279.

Vučić 2005

J. Vučić, „Ecclesia Naronitana/Prostor i granice“, *VAPD* 98 (2005), str. 159 – 170.

Vujnović 1994

N. Vujnović, „Kasnoantički grobovi u amforama u Maloj Garškoj“, *Periodični izvještaj Centra za zaštitu kulturne baštine otoka Hvara* 162 (1994).

Weber 1909

M. Weber, „Wirtschaft und Gesellschaft im Rom der Kaiserzeit“, u: M. Weber, *Soziologie. Universalgeschichtliche Analysen. Politik*, Stuttgart 1973 (1909).

Wilkes 1969

J. J. Wilkes, *Dalmatia*, London 1969.

Zglav-Martinac 2010

H. Zglav-Martinac, „Kasnoantički grobovi na lokalitetu Dominikanski samostan u Splitu (Zaštitna iskopavanja 2007.-2008. godine)“, u: J. Dukić, A. Milošević, Ž. Rapanić (ur.), *Scripta Branimiro Gabričević dicata*, Trilj 2010, str. 175 – 196.

Zakon o potvrđivanju Konvencije o europskim krajobrazima, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 19. rujna 2002. god. (<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/međunarodni/327898.html>).

Zaninović 1966

M. Zaninović, „O naseljenosti otoka Hvara u antičko doba“, *VAHD* 68 (1966), 195 – 213.

Zaninović 1967

M. Zaninović, „Neki primjeri smještaja antičkih gospodarskih zgrada u obalno-otočkom području Dalmacije“, *ARR* 4 – 5 (1967), 357 – 371.

Zaninović 1978

M. Zaninović, „Novi prilozi arheološkoj topografiji otoka Hvara“, *Novija i neobjavljena istraživanja u Dalmaciji. Izdanja HAD* 3, Split 1978, str. 49 – 62.

Zaninović 1980

M. Zaninović, „Neki prometni kontinuiteti u srednjoj Dalmaciji“, *Putovi i komunikacije u antici*, Simpozij Saveza arheoloških društava Jugoslavije, Peć, 1978, Materijali 17, Beograd, 1980, 39 – 51.

Zaninović 1981

M. Zaninović, „Greek Land Division at Pharos“, *Archaeologica Jugoslavica* 20-21 (1981), str. 91 – 95.

Zaninović 1983

M. Zaninović, „Grčka podjela zemljišta u polju antičkoga Pharosa“, *Prilozi povijesti otoka Hvara* 7 (1983), str. 3 – 10.

Zaninović 1984a

M. Zaninović, „Vojni značaj Tilurija u antici“, u: Ž. Rapanić (ur.), *Cetinska krajina od prethistorije do dolaska Turaka. Izdanja HAD* 8, Zagreb 1984, str. 65 – 75.

Zaninović 1984b

M. Zaninović, „New Contribution to the Archaeology of Pharos“, *VAHD* 77 (*Disputationes Salonitanae* II) (1984), str. 93 – 101.

Zaninović 1986

M. Zaninović, „*Ausonius vir spectabilis*. Novi namjesnik kasnoantičke Dalmacije“, *PPUD* 26 (1986), str. 11 – 22.

Zaninović 1991

M. Zaninović, „*Ausonius vir spectabilis*. Novi namjesnik kasnoantičke Dalmacije“, u: V. Omašić (ur.), *Podstrana od davnine do naših dana*, Podstrana 1991, str. 45 – 54.

Zaninović 1995

M. Zaninović, „*Villae rusticae* u pejzažu otoka i obale antičke Dalmacije“, *Histria antiqua* 1 (1995), str. 86 – 96.

Zaninović 1996

M. Zaninović, „Vojni značaj Tilurija u antici“, u: *Od Helena do Hrvata*, Zagreb 1996, str. 280 – 291.

Zekan 2004

M. Zekan, „Solin – krunidbena bazilika kralja Zvonimira (Šuplja crkva)“, *HAG* 1 (2004), str. 240 – 243.

Zekan 2005

M. Zekan, „Solin – krunidbena bazilika kralja Zvonimira (Šuplja crkva)“, *HAG* 2 (2005), str. 396 – 398.

Zekan 2008

M. Zekan, „Solin – krunidbena bazilika kralja Zvonimira (Šuplja crkva)“, *HAG* 5 (2008), str. 594 – 596.

Zekan 2009

M. Zekan, „Solin – Šuplja crkva“, *HAG* 6/2 (2009), str. 631 – 636.

Zeman 2014

M. Zeman, *Transformacije rimskih „vila“ na prostoru srednje Dalmacije tijekom kasne antike i ranog srednjeg vijeka*, doktorski rad, Zagreb 2014.

Županek 2001

B. Županek, „Uporaba nesistematično zbranih podataka v GIS. Primer: emonski prostor“, *ARHEO* 21 (2001), str. 49 – 56.

X TABLE

T.I

Kat. br. 2, G-4

Kat. br. 5, G-33

Kat. br. 7, G-57

Kat. br. 13, G-164

Kat. br. 16, G-179

Kat. br. 19, G-196

Kat. br. 63, G-383

Kat. br. 85, G-518

Kat. br. 160, G-780

Kat. br. 227, G-27

Kat. br. 228, G-145

Kat. br. 237, G-399

Kat. br. 242, G-519

Kat. br. 249, G-621

Kat. br. 250, G-622

Kat. br. 260, G-110

Kat. br. 263, G-261

Kat. br. 276, G-599

Kat. br. 294, G-162

Kat br. 295, G-163

Kat. br. 296, G-165

Kat. br. 297, G-171

Kat. br. 302, G-514

Kat. br. 313, G-86

Kat. br. 316, G-114

Kat. br. 318, G-123

Kat. br. 321, G-152

Kat. br. 322, G-278

Kat. br. 326, G-690

Kat. br. 332, G-137

Kat. br. 334, G-140

Kat. br. 343, G-296

Kat. br. 345, G-536

Kat. br. 346, G-538

Kat. br. 353, G-5

Kat. br. 354, G-401

Kat. br. 359, G-453

Kat. br. 361, G-470

Kat. br. 370, G-639

Kat. br. 430, G-6

Kat. br. 435, G-14

Kat. br. 438, G-17

Kat. br. 450, G-52

Kat. br. 454, G-64

Kat. br. 455, G-65

Kat. br. 458, G-78

Kat. br. 460, G-85

Kat. br. 464, G-98

Kat. br. 471, G-125

Kat. br. 475, G-153

Kat. br. 480, G-180

Kat. br. 483, G-187

Kat. br. 487, G-200

Kat. br. 489, G-202

Kat. br. 507, G-281

Kat. br. 521, G-344

Kat. br. 537, G-387

Kat. br. 585, G-606

Kat. br. 593, G-649

Kat. br. 608, G-684

Kat. br. 644, G-851

Kat. br. 691, G-77

Kat. br. 693, G-127

Kat. br. 699, G-198

Kat. br. 701, G-210

Kat. br. 734, G-29

Kat. br. 740, G-142

Kat. br. 741, G-157

Kat. br. 743, G-240

Kat. br. 761, G-566

Kat. br. 772, G-816

Kat. br. 800, G-122

Kat. br. 802, G-135

Kat. br. 815, G-287

Kat. br. 847, G-124

Kat. br. 849, G-238

Kat. br. 872, G-273

Kat. br. 873, G-570

Kat. br. 874, G-796

Kat. br. 875, G-803

Kat. br. 876, G-810

Kat. br. 877, G-811

Kat. br. 878, G-820

Kat. br. 880, G-825

Kat. br. 881, G-858

Kat. br. 883, G-949

Kat. br. 913, G-930

XI ŽIVOTOPIS

Vinka Bubić (1986, Split, Hrvatska) 2010. godine obranila je diplomski rad pod naslovom "Kasnoantičke svjetiljke s ranokršćanskim prikazima iz Arheološkog muzeja u Splitu" te stekla titulu magistricе arheologije na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Iste godine zaposlena je kao znanstveni novak na projektu „Rimski vojni logori u Hrvatskoj“ (130-0000000-0777) kojeg je u razdoblju od 1996. do siječnja 2014. godine vodila prof. dr. sc. M. Sanader na Katedri za antičku provincijalnu i ranokršćansku arheologiju. Od 2014. god. suradnica je na projektu prof. dr. sc. M. Sanader „Between the Danube and the Mediterranean. Exploring the role of Roman military in the mobility of people and goods in Croatia during the Roman Era“ kojeg financira Hrvatska zaklada za znanost. Od 2016. god. sudjeluje i na projektu Hrvatska zaklada za znanost „Pojmovnik antičke arheologije – stručna terminologija iz arheologije antičkoga razdoblja“ voditelja doc. dr. sc. D. Tončinića.

Godine 2011. upisala je poslijediplomski doktorski studij arheologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Njen glavni istraživački interes usmjeren je na razdoblje kasne antike na istočnom Jadranu. Do sada je sudjelovala na nekoliko međunarodnih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu. Od 2010. god. sudjeluje u izvođenju nastave na preddiplomskom i diplomskom studiju arheologije te kao član arheološke ekipe svake godine sudjeluje u terenskoj nastavi u sklopu arheološkog iskopavanja legijskog logora Tilurij na Gardunu.

Radovi:

„M. Sanader, Ranokršćanska arheologija. Od početaka do konstantinskog obrata, Zagreb: Školska knjiga, 2016“, prikaz, *Latina & Graeca*, n. ser., br. 30, 2016.

„Economic potential of the Roman legionaries. Consideration of the engraved gems from the Roman legionary fortress Tilurium“, poster, *Colloquium Lauriacum 2016. Das römische Heer – Wirtschaftsfaktor und Kulturträger*, Enns (Austrija), 22.–24.09.2016.

„Roman military brick stamps on the Danubian limes in Croatia“, u: L. Vagalinski, N. Sharankov (ur.), *Limes XXII: Proceedings of the 22nd International Congress of Roman*

Frontier Studies Ruse, Bulgaria, September 2012, Bulletin of the National Archaeological Institute, sv. 42, Sofia 2015, str. 815 – 820.

„The Construction of Diocletian’s Aqueduct in Late Antiquity and its Landscaping Today“, u: C. Later, M. Helmbrecht, U. Jecklin-Tischhauser (ur.), *Infrastruktur und Distribution zwischen Antike und Mittelalter Tagungsbeiträge der Arbeitsgemeinschaft Spätantike und Frühmittelalter* 8, Hamburg 2015, str. 259 – 273.

„Terenski pregled lokaliteta kod Velića“, u: I. Alduk, D. Tončinić (ur.), *Istraživanja u Imotskoj krajini*, znanstveni skup, Zagreb – Imotski 2015, str. 91 – 101.

„Notes on graves, tombs and sarcophagi findings on the Brač Island“, u: G. Németh, D. Bajnok (ur.), *Miscellanea Historiae Antiquitatis: Proceedings of the First Croatian-Hungarian PhD Conference on Ancient History*, Budapest – Debrecen, 2014, str. 163 – 178.

„Oratorium A and other 4th century Christian buildings in Salona“, u: D. Bojović (ur.), *Sveti car Konstantin i hrišćanstvo - Saint emperor Constantine and Christianity*, Niš, 2013., str. 463 – 473.

„Prikazi na kasnoantičkim svjetiljkama s područja Zagore u Arheološkom muzeju u Splitu“, u: V. Kapitanović (ur.), *Kultovi, mitovi i vjerovanja u Zagori - Zbornik radova sa znanstvenog skupa održanoga 14. prosinca 2012. u Unešiću*, Split 2013, str. 77 – 88.

„IV. International Congress of the International Lychnological Association (ILA), Ptuj 2012, Slovenia“, prikaz, *Obavijesti - Hrvatsko arheološko društvo XLV* (2013), str. 83 – 85.

„Roman military brick stamps on the Danubian limes in Croatia“, poster, *XXII International Limes Congress*, Ruse, 6th-11th September 2012.

„Kasnoantičke svjetiljke iz Arheološkog muzeja u Splitu“, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku* 105 (2012), str. 117 – 178.

„Kasnoantičke svjetiljke s ranokršćanskim prikazima iz Arheološkog muzeja u Splitu“, *Vjesnik za arheologiju i povijest dalmatinsku* 104 (2011), str. 227 – 308.